

نَوَائِبُ الدَّهْرِ

فِي عِصْمَةِ الظُّهُورِ

تأليف

حُجَّةُ الْإِسْلَامِ وَالْمُسْلِمِينَ آقاي حاج سید حسن میرجانی

طباطبائی

جلد ۲

از انتشارات کتابخانه صدر

تهران، ناصر خسرو - پاسارجمید تلفن ۳۹۷۶۹۶

شماره کتاب :

نام کتاب :	نوائب الدهر فی عصمة الظهور
تأليف :	حجة الاسلام والمسلمين آقاي حاج سيد حسن ميرجاني
تعداد صفحات :	۳۰۰۰ دوره
جلدات :	۱-۲ و ۳ و ۴ در دو جلد
نوبت چاپ :	دوم
تاریخ چاپ :	پهلو سال ۱۳۶۹
چاپخانه :	چاپخانه خورشید
بشر :	کتابخانه صدر - تلفن ۳۹۷۶۹۶

حق طبع برای مؤلف و ناشر
محفوظ است

خزائن
كنائس
درة علامات
منظر عجل الله تعالى
فرجته

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله المحي الذي لا يموت عظيم الكبرياء عريض الجود المجود بغمته المطاع بظلمته
الذي لا معقب لحكمه ولا راد لقضائه ولا يمكن الفرار من حكمه عالم الغيب فلا
يظهر على غيبه احد الا من ارضى من رسوله والصلوة والسلام على سيدنا
وخير خلقه واشرف بريته وبلغ رسالته ومعلم كتابه وحكمته ابي القاسم محمد
صلى الله عليه واله وسلم سبما من اشرفت الارض بوزره الطاهر الباطن في ظهوره
باب الله الذي منه يؤتى وجه الله الذي اليه يتوجه الاولياء كني جده
وسميته الحجة المنظر والامام الثامن عشر **مح** **مد** **بن الحسن**
العسكري عجل الله تعالى فرجه واللعنة الدائمة على اعدائهم جميعين
من الآن الى يوم نصب الموازين **اما بعد** فبسمه شرفه بذه فاني
محمد حسن مبرجها في طباطبائي محمد ابادي جرقوني اصفهاني ابن علي بن قاسم برادر

پیش نوشت و اشعار ملف

۳۳

ایمانی و دوستان روحانی را خاطر نشان مینماید در این اوان بهجت قوامان
 که جزو اول کتاب نواب الدهور در علام ظهور در طی چهار صد و سی یک صفحه بقطع
 هین صفحات با استثنای صفحات فهرست و مدارک پایان یافت مشتمل بر مقدمه
 و سه بخش و کسری از دوازده بخش و خامنه منضمین دو بیت و بیت و دو جز بنوی
 و سی و نه حدیث علوی غیر احادیثی که در مقدمه و بخش دوم نوشته ام یا مصدا
 و مدارک آنها اکنون شروع نمودم بنویشتن جزو دوم کتاب از حدیث چهارم
 از بخش چهارم در احادیث علویه و توفیق اتمام انرا از خداوند متعال با استمداد از
 ذوات مقدسه محمد و آل صلوات الله علیهم اجمعین مبطلیم و چون شروع این جزو
 مصداق با پنجشنبه دوم ماه شعبان یک هزار و سیصد و هشتاد و سه هجری قمری
 و شب ولادت سراسر سعادت رحمت و اسعه الهیه مصباح هدایت زینب اسمائها
 و زمین و کشتی نجاه دنیا و آخرت جگر گوشه خراف خاتم الانبیاء و سید الاولیاء
 و ام الاممه البجاء محمد مصطفی و علی مرتضی و فاطمه زهرا علیهم الصلوٰه والسلام
 صیبا شد افتتاح این جزو از کتاب را بچند شعری از اثر طبع قاصر فائز که در خاطر دار
 و بمناسبت میلاد حضرتش سروده ام نموده و صله انرا استعانت از انجناب برای اتمام
 این کتاب مبطلیم و ما توفیقی الا بالله علیه توکلن و الیه ائین **مولعین**
 افتاب از افق غیب سر آورده برون یا حق از قلم و حدیث گهر آورده برون
 اشهد الله که مرجان ترا آورده برون حبذا ما در گیتی پیر آورده برون

فقیدہ مولودین

مُنشعب رحمت حق در مہ شعبان آمد
روز میلاد مہین جتن پیران آمد
نازہ آفتد جسد عالمیان جان آمد
جلوہ غیب جہان دیگر آوردہ برو

عرش او پرہ خود را بردوش گرفت
ماہ عصمت خور تو جہد را غوث گرفت
حلقہ بند گیش روح قدس گوش گرفت
اختری دختر خیر البشر آوردہ برو

بہر اوفابلہ از عالم بالا آمد
از چنان سوی زمین بعت لعبا آمد
برتر از عرش برین خانہ زہر آمد
مرغ نقدیس عجب بال و پر آوردہ برو

اسعد اللہ عجب عبد سعید است و
سر دہر عالمیا تراہ عبد است امروز
در ہمہ کون و مکان دُخرو خربد است
کہ قضا را بہت فخر و ظفر آوردہ برو

خواست بی پردہ کند جلوہ گری شاہد
ساخنہ بندی از صنیع مہر از غیب
و نذران کرد تجلای جمالی بی ریب
پر تو حسن بشکل بشر آوردہ برو

سر زرد از مشرق صبح از انش وجود
ما ت خود ساخنہ زرخ بکسر از غیب شہو
نا شود محو تجلای جمال معبود
از بینشان بلی بکسر آوردہ برو

حَضْرَتِ اَبِیْ عَبْدِ عَلَیْمِ

۵

خود نمائِ بخود انشا همدرخائی داشت
عشقباری برخ خویش بیکائی داشت
دُرِّ بکدانه یک درخزن دانائی داشت
از حجابات نهان جلوه گراورده برون داشت

روز پیدایش انوار شهود است امروز
جمله عرش رشادی بسجود است امروز
جلوه جود خداوند وجود است امروز
که خدا قبله اهل نظر آورده برون

هست شد عالم امکان بتو لای حسین
خوربان شیفنه و محو تجلای حسین
قدس بان در فرج از مقدم و لای حسین
نخل توحید چه نیکو ثمر آورده برون

ناکه در کربلا جام شهادت نوشد
جامه دین معشوق بقامت پوشد
فشنوب در پی اوزان سعادت گوشد
زاستین دست قضا و قدر آورده برون

جان حیران بقضای تن صد پاره او
هم بقربان دل زینب بیچاره او
بقضای حرم از وطن او پاره او
کز غمش ناله ز دل پُرش را آورده برون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۶۲

بخش چهارم از اجزاء علم

۹

از خطبه های منسوب به آنحضرت معروف و بتطبیق که در کتاب الزام الناصب در
کتاب مشارق الانوار شیخ رجب برسی و متفرقا بعضی از جملات آن در مناقب ابن شهر
و بعضی در فہم تجار الانوار و بعضی از کتب عربیہ و فارسیہ دیگر نقل شدہ و بعضی ہم بر
تمام آن شرح نوشتہ اند و صاحب الذریعہ در جزو ہفتم آن کتاب در حرف خاء
(خ ط ب) صفحہ ۲۰۱ گفتہ کہ در کتاب المجموع الرائق کہ در سال ۷۰۳ تالیف شدہ
و برسی در مشارق کہ در سال ۷۷۳ تالیف کردہ نقل کردہ و فرمودہ است کہ سید کاظم
رشتی در سال ۱۲۳۲ شرح مبسوطی بر آن نوشتہ و در سال ۱۲۷۰ طبع شدہ الخ
پوشیدہ نماید کہ این شہر اسلوب بنام تطبیحہ اخیرا کہ نقل کردہ ذکر کردہ ممکن است کہ
از خطبہ دیگری از خطبا حضرت باشد کہ از بحث عبارات بعضی از جملات آن مصادف
شدہ با جملات این خطبہ بہر تقدیر نگارندہ اخیرا کہ در این باب مہنویسم از مشارق
و الزام الناصب نقل میکنم **از آن خطبہ است کہ فرمود**
باجابر انتم مع الحق و معہ تکتونون و فیہ تموتون (مورون ح) با جابر از اصاح
الناقص (الناقص ح) و کلب الکابوس و تکلم الجاموس فعدت ذلک عجائب
و ای عجائب اذا انار النار بنصیبین و ظهرت الراية العثمانیہ بوادی سواد و اضطر
البصر و غلب بعضهم بعضا و صبا کل قوم الى قوم و تحركت عساكر خراسان و
تبع شعیب بن صالح التمیمی من بطن طالقان و بویع لسعيد السوسي بخوزستان
و عفدت الراية لها البق کردار و تغلب العرب علی بلاد الارمن و السغلاب و

وَأَجْعَلِ الْأَرْضَ لِلْأَنْبِيَاءِ

۷

وَأَدْعُنْ هَرَقْلَ بَصْطَظِيَّةَ لِبِطَارَقَةَ سَفِيَانَ فَوْقَ مَقْعَاظِهِمْ وَأَظْهَرِ مَكَّامَ مُوسَى مِنَ الشَّجَرَةِ عَلَى الطُّورِ

لغات نافوس چو بیست که نرسایان وقت نماز خود زنند و آن دو چوبست که یکی را نافوس گویند که آن دراز باشد و دیگری را فیکل گویند که آن کوتاه باشد که نافوس سنگین شدن در خواب بخوبی که نتواند بچیند در آن حال و آن مقدمه مرض صریح است جاموس گاومیش را گویند نصیبین در معجم البلدان گفته شهرت معور از شهرهای حجاز در راه قافلهها که از موصل بشام میروند مسافت آن از انجا تا سنجار نه فرسخ است فاصله آن تا موصل بقدر شش روز راه است وادی سواء وادی دهناء است و آن وادی است که اصل آن از دهناء شروع میشود در شهرهای بنی تمیم در بادیه بصره در زمین بنی سعد که عبور آن از شهرهای بنی اسد است صبا کل قوم الحی قوم یعنی راهنما بدرگر و هی به گروه دیگر دشمن را طالقان در معجم گفته نام دو شهر است یکی در خراسان میان مرور و بلخ که سه منزلی مرور و داس است و اصطخری گفته بزرگترین شهر طخارستان طالقانست و دیگر شهرت میان قزوین و ابهر و چند دهکده در اطراف آن است سوسی مینوبت لبوس که معرب شوش و از بلاد خوزستان است که قبر دانیال پسرین در آنجا است عمار قبیل هستند که اینها و اعمالقه گویند که نسب اینها بعلیق بن لاود بن آدم بن (ارم بن) سلام بن نوح پیغمبر میرسد که در شهرها منفرق شدند و اینها و اعمالقه اولی گویند و از ایشانند فراعنه مصر و اما اعمالقه ثانی از ملوک حجاز از اولاد علق بن تمیمند

بَحْرُ حَقَائِقِ الْجِبَالِ عَلَوْنِ

۸

بن صَوَارِین عبد شمس اند کَرْدَار و کَرْدَنَ ناحیه است از نواحی خوارزم با نزدیک
 یان از نواحی ترک که زبان ایشان نه خوارزمی است و نه ترکی و در ناحیه آن چندین
 است و اهالی آن مردمان پستی هستند از مَنِ خُتَفِ اَرْمَن و اَرْمَنِیَه در صفتی گفته
 شهر است از شهرهای روم با چهار قلعه است با چهار شهر است متصل با هم و هر شهری از
 آنها را اَرْمَنیَه گویند و در مجمع البلدان گفته که آن برد و قسم است اَرْمَنیَه کبری و اَرْمَنیَه
 صغری و همدان از بُرْدَعَه ناباب الا بواب است و از جهت دیگر نا بلاد روم و کوه قُب
 و صاحب السرب و گفته شده اَرْمَنیَه کبری خلاط و نواحی آن است و اَرْمَنیَه صغری
 قتلِس و نواحی آن است سَقْلَاب مراد سرخ پوست هستند نزدیک بلاد خزر در بلادها
 کوههای روم بین بُلخار و قسطنطنیه و گفته شده از اولاد باث بن فوح اند و در
 مجمع از کلبی نقل کرده که رومی و صقلب و افرنجی برادر هستند اولاد لِطِی بن کلوخیم
 (کسلو بنیم) بن یونان بن باث بن فوح اند و مملکت ترک از بلاد صقالیه بشمار میر
 اُدغان فروتنی کردن هَرَقْل نام پادشاه روم است بطارقه جمع بطریق بمعنی سرنگی
 است که ده هزار مرد جنگی در تحت فرمان او باشد سَفِیان مراد سَفِیان است که عثمان
 بن عَنبِسه باشد و در بعضی از اخبار سَفِیان نام او است و مکَمّ موسی مراد امیر المومنین

علیه السلام است

مَعْنای حَدِیث فرمود . ایجا بر شما با حق هستید و با حق میباشید
 و در راه حق میپروید و در میزنید ایجا بروقتی که صبح زید ناقوس و ناکهان مرض

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْمُنِيبِ

۹

شبهه بصرع رو بیاورد و سخی بگویند گاو پیش در چنین زمان عجائبی رخ دهد.
و چه عجائبی و فتحی است که نورد دهد انشی مخصوص در نصیبین که شهر است از شهرها
جزیره بین موصل و شام در شش منزلی موصل و ظاهر شود پرچمهای عثمانی برآید
سواء که آن وادی است در شهرهای قبیلہ بنی مہم در بادیه بصره در زمین بنی سعد
و بعضی از آن پرچمها بر بعضی دیگر غالب شوند و گروهی را همتائی بدین کشند گروه دیگر
و حرکت کند لشکریهای خراسان و پیروی کرده شود شعب بن صالح هتیمی از مبادیه
طالقان که شهر است در مبادیه مرو رود و بلخ در سه منزلی مرو رود با آنکه شهر است در
میان قزوین و ابهر و این اقرب بنظر ماید و بیعت کرده شود سعید نای که از اهل
شوش با شوشر خورسان باشد و پیچی بسند شود برای قبیلہ علیقههای کردار
و با کرد که ساکنین خوارزم باشند و باند دلت به انداز نواحی ترک و غالب شود عرب
بر بلاد ارمین که ارمیتیه کبری باشد یا صغری و برتر از سرخ پوست که بین بلغار
و قسطنطنیه ساکنند و پادشاه قسطنطنیه نسبت بشکوسفیان فروتنی کند پس منتظر
باشد ظاهر شدن سخنگوی با موسی بن عمران ع را در کوه طور از درخت که
مراد خود حضرت علیه السلام است چنانچه از اخبار دیگری مستفاد میشود

مَوْلِیْ فِیضِ کَوْنِیْ

ظاهر طرف خطاب آنحضرت در این همت از خطبه جابر بن عبد الله انصاری است و در
این همت از فرمانهای خود علامت بر خاطر نشان فرموده که در اطراف آن مقصود است

بخش چهارم از اخبار علوی

۱۰

شرح داده شود نکاتی چند اول فریاد کردن ناقوس که شاید کتابه است از استبداد
 بافتن مسیحیان در روی زمین که در همه جای زمین صدای ناقوس بلند شود و این
 مسیحیت رواج گیرد و اسلام و مسلمانان ضعیف شوند و کفر و کفار قوی و غالب شوند
 و دوم ظهور پریشانی و آشفتگی در میان مردم و شدت بلاها و فتنهای بی دریغ بخوبی
 مردم از خود بخورد و در کارهاشان متحیر و سرگردان شوند که شبیه حالت صرع و دیوانگی
 یا نهادست دهد و حالت سفاهت و حماقت یا نهان رخ دهد سوم سخن گفتن گاو میش
 و آن چند احتمال دارد یکی آنکه آن هم مانند سایر ارباب و علما باشد که ظهور آنها حارق
 عادت خارق عادی باشد و خدا برای اتمام حجت گاو میش را بجهنم گفتن در آورد
 چنانچه از بعض اخبار دیگر هم مستفاد میشود که نازبان در دست صاحبش سخن گوید
 و بخل او با او تکلم کند چنانچه بعضی از اخبار آن در بعضی از این کتاب شرح داده شد و بعضی
 از آنها هم بعد از این محل خود خواهد آمد و دیگر مرد صاحب قوت باشد که هر عملی خواهد
 انجام دهد بدهد و کسی نتواند او را از اراده و غرضی که دارد برگرداند و دیگر آنکه مراد
 مرد بزرگ جبهه و قوی هیکلی پر خوراک پیدا شود که گاو میش صفت باشد و با این صفت
 بر مردم سلطنت و ریاست کند و احداث مذهب و ملت تازه ای نماید و مردم از
 روی جهالت یا ترس اطاعت او کنند یا زمامدار مردم کسی شود که ادراک شعور
 نداشته باشد و بر مردم حکومت کند و مردم از ترس تمکین از او کنند چهارم
 روشن شدن آتش در مضیبه که آن نیز چند احتمال دارد یکی آنکه آتش ظاهری در آن

وَابْعَثْنَا مُرْسَلًا

۱۱

افند و بوزد خواهان رهنی باشد یا اسمانی مانند برق و امثال آن و دیگر
 آنکه آتش فتنه و فساد در آن افروخته شود که خاموش شدن نباشد و شاید
 آن آتش فتنه سقیانی باشد و بلند شدن پرچم المعین باشد در وادی سواد و
 بعضی از فتنه ها در وادی سواد فوخته و ظاهر غلط باشد و اگر چنین باشد لفظ
 آن سواد است که جمع اسود است که آن قریب است در شام که ظاهر شدن پرچم های
 سقیانی در آنجایی مناسبست و احتمال دارد مراد عثمانی ال عثمان جو^{شد}ق باشد
 که علم ایشان در آن بیابان برپا شود و سلطنت ایشان ناممکن و حوالی آن از طرف مغرب
 برسد چنانچه یکی از احتمالاتی است که صاحب نورالانوار در کتاب خود داده است
 و مراد از اضطراب بصره حادث شدن فتنه بزرگی است در آن که در اثر آن کشت و
 کشتار زیادی در آن واقع شود و بمقتضای اخبار بسیار بصره چندین مرتبه خراب
 و آباد میشود تا وقتیکه در آب غرق شود و مراد از حرکت لشکر خراسان لشکر مرز^ی
 است یا پرچمهای سپاه خراسانی است که نسبت عراق مبادید و جزیره بنی کاوان
 که در نزدیکی بصره است میگردد و مراد از شعب بن صالح شاید همان شعب بن صالح
 است که از سمرقند قیام میکند و نسبت طالقان میرود و وعده حنی باو پیوندند
 و با پرچمهای سپاه کوچک غیر از پرچمهای سپاه خراسانی قیام و پیشروی میکند
 تا بکوفه برسند و لشکر سقیانی را فرار دهند و بر طریق حق باشند و وعده آنها ملحق
 شوند بلشکر حضرت یقیناً الله عمل الله تعالی فرجه و پرچم را ایشان همان شعب بن صالح

بَحْثُ حَایِیَةِ اَنْجَا عَلَیْهِ

۱۳

است که اهل طالقان او را متابعت میکنند و از خوزستان هم با سعید سوسی بیعت
 میکنند و پرچم گمزار که ظاهر آن کردها باشند که از عمارت بنما میروند و در اطراف
 زمین منفردند و منزل پیشین آنها در شام بوده برای قیام بسته شود و عرب سقلا
 و از من که حدود بلاد روسیه است غالب شود و پادشاه روم مطیع و منقاد و تحت
 فرمان لشکر یعنی سرفهنگان لشکر سفیان که مراد عثمان بن عبیده است شود در
 پای تخت خود که قسطنطنیه باشد در انوفت وجود مبارک امیر المؤمنین علیه السلام
 که زبان گویای الهی است بر میگردد بدینا و این اولین مرتبه رجعت انحضرت و آن
 بزرگوار را رجعتهای تعدیده است و اولین رجعت انحضرت مقارن با ظهور قائم آل محمد
 علیهم السلام است چنانچه اخبار آنرا مفصلاً با بیان مدارک آن در این کتاب خواهد
 یافت و در همین خطبه نیز آن بزرگوار بفرموده است در اینجا بیک فرموده
کیف بکم اذا ربکم صاحب الشام یبشر بالنبأ شیر و یقطع بالنبأ طیر ثم لا ذیقته الیم
الغراب الا فابشروا فالی برد امر الخلق غدا فلا تستعظم بما قلت فانا اعطنا علم المنايا
والبلايا والنابل والنزبل وفضل الخطاب و علم النوازل والوقایع فلا یغرب عنا
شیء و یبشر ان جمالات فرموده واللذی بعث محمد صلی الله
علیه واله و ابراهیم علیه السلام لا قتلن الشام بکم قتلات وای قتلات وحقی و
عظنی لا قتلن بکم اهل الصفتین سبعین قتله و لا ردن الی کل مسلم جوه جده و لا سلن
الیه صاحب و یاله الی ان یثقی غلب مدنی منه و لا ملن تجارین باسرا و یس الفریخ

راجه من اهل النار

۱۳

الف قتل ولا يقال فتحاً للقوم الظالمين لولا كيف وانى ومتى وحتى
 یعنی سوگند تا آنکه بر آن گنجهت محمد صلی الله علیه و آله و ابراهیم علیه السلام را هرابنه
 خواهم کشت بواسطه شما اهل شام را کشتن و چه کشتنهای بحق خودم و برگی خودم
 هرابنه میگویم بواسطه شما اهل صفین را هفتاد مرتبه کشتن و هرابنه بر میگردد بموی هر
 مسلمانیکه در آنجنگ کشته شده حیات نازده ای و تسلیم او میکنم فانلقی زانا که شفا یابد
 جوشش و زدن سپید من از او و هرابنه میگویم البسه البسه بعوض کشتن ایشان عمار را بر او
 قریب هزار نفر کشته را پس هلاکت و عذاب باد بر گروه ستمکاران و گفته میشود که چرا برای چه و
 کجا و کی و چه وقت و ناچند و بعد از آن فرمودی چگونه ایند شما و قتی که در بد
 صاحب شام یعنی معاویه را که بریده شود اعضای او با آره ها و پاره پاره شود با
 ساطورهای هرابنه میچشانم او را عذاب در دوزخ تا آگاه باشی بدین بشارت باد شما
 را که بازگشت کار مردم بموی من است فرمود پس بر زدن بنظر بناید آنچه را که گفتم زیرا که
 عطا کرده شده است بها علم مرکها و بلاها و ناول و تنزیل و فصل الخطاب و علم آنچه
 که فرو داد و آنچه که واقع شود پس پوشیده نیست از ما چیزی پس میکشاند
 کلام خود را تا آنجا که میفرماید ثم اسلم الی عمار بن یاسر اثنی عشر الف ادهم علی کل
 ادهم منها محبت لله و لرسوله مع کل واحد اثنی عشر الف کثیره لا یعلم عددها الا الله
 الا فابشروا فانتم نعم الاخوان الا وانکم بعد حین طرقت عقلمون بها بعض البیان
 و بنکشتنکم صنایع البرهان عند طلوع بهرام و کون علی دفاق الا قرآن فعد

بَحْرُ چَهَارِ اَنْجَاءِ عَلِيٍّ

۱۳

نَوَاتِرُ الْمَهْدَاتِ وَالزَّلَازِلِ وَنَقِصِلُ الرِّايَاتِ مِنْ شَاطِئِ حِجَّوْنِ اِلَى بَيْدَاءِ بَابِلِ
 يَعْني تسليم ميکنم بعمار پاسرد و زنده هزار اسب که بر هر اسبی دوستی از دوستان
 خدا و رسول او سوار شود و با هر يك از ایشان دو زنده هزار کتبه باشد که عدد آنها
 را کسی جز خدا نداند ' آگاه باشد پس بشارت باد شما را که شما بنکوب برادرانی هستید
 ' آگاه باشد که برای شما بعد از زمان چتم بهر فرشی است که مپسندید بآن بعضی از
 بیانات را و واضح میشود برای شما کارها بیکه هوندا شود هنگام طلوع سنا
 مریخ و زحل برد قبقه های افرازان یعنی زمانیکه مریخ و زحل با هم مقارن شوند و
 در یک برج و یکد قبقه و یکد رجه باشند در آن زمان خرابیها و زلزله های پی در پی رؤ
 مپد همد و پرچه های از شط چون بعضی از طرف مشرق رومیا و رد تا بپایان

باجل که از شهرهای عراق است فرو داپند

مؤلف گوید قسمت اول این جملات اخیر مربوط بر جعت است و قسمت آخر
 اشاره بخروج مشرقتها است قبل از قیام حضرت بقینا الله عجل الله تعالی فرجه و

مقارن با خروج صفائی چنانچه از اخبار بسیار دیگر استفاده میشود
 پس آنحضرت بعد از بیان جملات زیادی در این خطبه که مربوط بشون و مقابلات
 خود آنحضرت اشاره مینماید بطهور و سلطنت بیت و چهار نفر از خلفای بنی عباسی
 بوصفهای مخصوص به آنها و میگوید کلام را نا انجا بیکه زمان امر بدست کودکان و
 زنان افتد و فتنه و فساد و ننگ و عار و هرج و مرج در روی زمین در تمام اقطار جهان

از بعد از آنکه از آن زمان

۱۵

زیاد شود و مدعیان باطل از هر گوشه دنیا صداها بلند کنند در احوال مرده فرج
عظیم میدهین بر سر کوه سبک کلام خود را بعلامه نزد یک ظهور دولتی حقه
و میفرماید

کَیْفَ بَکُمْ إِذَا دَهِمَّ رَايَاتُ بَنِي كَنْدَةَ مَعَ عَمَّالٍ مِنْ عَقِبَةِ مِنَ الشَّامِ هَبَّاتُ أَنْبُكُونَ
الْحَقُّ فِي تَبَيُّنٍ أَوْ عَدْوِيٍّ أَوْ أَمَوِيٍّ ثُمَّ بَكَى وَقَالَ أَيْهَا لَلَامِ الْمَشَاهِدَةُ بَنِي عَنَبَةَ مَعَ بَنِي
كَانَةَ السَّائِرُونَ إِلَى الْآيَةِ لِيَصْلُوا إِلَى جَنْبِ الْجَزِيرَةِ (وَفِي نَسْخَةِ) قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَأَيْهَا
لَلَامِ الْمَشَاهِدَةُ رَايَاتُ بَنِي عَنَبَةَ مَعَ بَنِي كَامِ السَّائِرِينَ إِلَى ثَلَاثَةِ الْمَرَّةِ بَيْنَ جَبَلٍ وَجَبَلٍ مَعَ
شَدِيدٍ وَيُوسَ عَيْنِدَ الْوَلَدِ وَهُوَ الْوَلَدُ الَّذِي وَعَدْتُمْ بِهِ

یعنی در چه حالید شما و قتیکه بشارت آورد شما را پرچمهای بنی کنده با کار گذارند
از گردنهای از شام چقدر دور است آن زمان اینکه حق با تابعین اولی یا دومی یا
سومی باشد پس گریه کرد حضرت و فرمود ایه برای امتهائیکه مینند پرچمهای بنی
عنبر را با بنی کانه که سپر کنند بسمت آیه که شهرت کنا ساحل دریای قلم
پهلوی شام نابرسند بطرف جزیره وان شهر در آخر حجاز و اول شام واقع است (چنانچه در
معجم البلدان گفته) و بنا بر نسخه دیگر فرمود ایه بر امتهائیکه مینند پرچمهای بنی عنبر را
با بنی کنا در حالیکه بنی کنا سه سده شده اند و بنی کوه وان کوه در وانند با ترس سختی و
عذاب آماده شده ای آگاه باشید انوقت است و قتیکه چها وعده داده شد یعنی فتح
پس از آن اشاره بجایب از علامه آن زمان فرموده و سوق داده کلام خود را بفرستد

نَحْشَ جَهَنَّمَ الْجِبَالُ عَلَوُهَا

١٤

بني فظفورا كتركه وحين باشد ومالك شدن ايشان عراق واطراف شام را وبعد
اذان فرموده ذلك تقديروا العزيز العليم

ليس مفر ما يد ثم يملك الانباط الافكة والاعراب الناصبة في ملك البصرة
حتى ينزلوا واسط واعمالها الى الاهواز واطلالها واول خراب العرب في ايامهم
بكر البلاء العظيم والخط الشديدي ثم تجري في عداد ذلك عجائب واتي عجائب
اذا رحل العاشر على ديارهم وصالحوهم خوفا من شرهم كل ذلك يكون في القرن
الحادي عشر من الثلاثين يكون الفلك من فلك الجحيم واستبصال بيت الله حرام
وقتلهم الخاص العام وذلك اذا دهم البلاء الزوال وتنهض السدود والزبابا
بالعام فيقتل الانباط وجبابر بها ويملكون ديارها وذراريها وهم يكونون الثاني
في عشرها الاول ظهور الديلم وجبلان وقوم من خراسان يملكون البربر و
يؤمرون الاهل ويضربون العراق بهم والحج كل الحج من الاربعين الى الخمسين
من نوازل وزلازل وبراهين ودلائل اذا وقعت الواقعة بين هذان وحلوان
ويقتل خلق في حلوان الى النهر وان يزول ملك الديلم يملكها اعراب وهو عجيبي
اللسان يقتل صالح في ذلك العصر وهو اول الشاهد ثم في العشرين من الثلاثين
يقبل الرايات من شاطئ جيحون لفارس ويضيقون فيهم رايات العرب
متنادي سائهم بقدر مجرى السحاب ويقصا من الكواكب وطلوع القطر الثاني
المجرب كغراب الانبوب وزلازل وهبات وايات هنالك يومئذ الحق وبزول البلاء

زاجع من الزنا

۱۷

وبعد المؤمن وبذل الكافر المخالف ويملك تجارا الكوفة البرقي منهم لا المتغلبين في
الأمرا انهم طغاة مرده فراغت ويكون بنواحي البصرة حركة لست ذكرها ويظهر
العرب على الحجمة وبعدلوا بالاهواز من دون الناس ولم اشياء اخفيها لا
يطبقها الوعي ولا بصير على حملها وامود فداهلها خو فان يقال متى علمتها و
ان قد بلغت الغاية القصوى التي انتهت وعلى ما امرت ابنت فلا يتهمى المنهون
النار موى لهم (مواهم ج) لا يقضي عليهم فموتوا ولا تخفف من عذابها كذلك نجرى
كل كفور وشرط القيمة في الكور اذا بلغ الزور وجار الجور وحققت الكور وكان النجوة
وانت الساعة بقاءم يقوم في الناس بذهاب لبلاء عن المؤمنين وبجاني عنهم الحول
والرب لا يكلم نفس الا باذنه

شرح لغات ابناط جمع بنط است وانها كروهي هستند که در بطائح و بیابانها
میان عراقین نازل شده اند اقل دروغگو و شخص بی رאי و تدبیر را گویند ناصبه دشمن
اهل بیت پیغمبر و شیعیان و دوستان آنها و اسط از شهرهای عراق است که حجاج بن يوسف
بنا کرده و بهر يك از كوفه و بصرة پنجاه فرسخ فاصله دارد العاشر محتمل است که ضعف قن
باشد فلك ناگاه كشتن و زخم زدن بزبان عصر برتر کرده است اتصال بپاره شدن
زوراء بغداد است دلم ممت کوهستان بلاد گیلان است که در شمال قزوین واقع است
و از شهرهای اوست الموت واهالی ان طایفای هستند که بنام زمستان نامیده
شده اند (معجم البلدان و المجد) جیلان معرب گیلان است حلوان از شهرهای عراق است که

بخش چهارم انجاء علی

۱۸

در آخر حدود سواد بغداد پهلوی کوه واقع شده و در عراق شهری نزدیک کوه غیر
از آن نیست و جنبه ابلاتی دارد و با دریا بخا برف هم باریده میشود همدان شهر است
شهرهای معروف ایران بهرمان جلگه است و وسیع میان بغداد و واسط و در محکم
گفته دریا بخا سه نهران است بالا و وسط و پایین فارس قسمتی از خاک ایران است که در
زمان صدور خراهور و خوزستان از قسمتهای فارس شمرده میشود مانند اصفهان
نصفین شهر و ترجمه آن از پیش گذشت غراب دریا بخا بمعنای بند است و اینوب بمعنای
نی یعنی بندنی و بین دو پیوندان هبات گرم و غبارها کوز بجد کمال رسیدن گرفته
برگشت کردن

یعنی پس مالک میشوند بنطبههای دروغگو که گروهی هستند ساکنین بابا
میان عراق عرب و عراق عجم و عربهای ناصبی که دشمنان سر سخت آل محمد و
شیعیان و دوستان ایشان در ملک بصره تا اینکه فرود میآیند در واسط که
یکی از شهرهای عراق است و مسافت آن تا هربک از کوفه و بصره پنجاه فرسخ میباشد
و اطراف آن تا اهواز و نواحی آن و اول خرابی عراق از ایشان خواهد بود و در آنجا
ایشان بسیار میشود بلاهای بزرگ و فحش سخت پس جاری شود در شماره آن بلاها
و فحش چیزهای عجیب و چیزهای عجیبی زمانیکه قرن دهم بگذرد بر خانه های
ایشان و شاهسنگان و پیکان ایشان و همه آنها پس از آنکه سی سال از قرن بازدهم
بگذرد واقع خواهد شد و میباشد آدم کشی ناکهانی و تر کردن که از تر کردن

در ابعاد و احوال زمین

۱۹

ايشان است که بپاره و متاصل کند بیت الله الحرام یعنی اهل مکه را و همان وقت است کشتن ايشان خاص و عام را و این وقتی است که فشار دهد ايشان را بلاء بغداد و بلاها و مصیبتها در تمام روی زمین روی دهد پس در آنوقت بکشند آبها کردنگشان و جباران بغداد را و مالک میشوند خانهها و ذریههای ايشان را و چه بسیار بلاها بیکه در قرن دوازدهم رخ خواهد داد در دهسال اول از آن که ظاهر شوند گروهي از ديلم و گيلان و گروهي از خراسان و تبریز را مالک شوند و امري در آنجا نصب کنند و عراق بسبب قیام ايشان مضطرب شود و شکفت او راست بتمام شکفتی از سال چهل تا پنجاه از قرن دوازدهم از زلزلهها و زلزلهها و نشانهها واضح و دلیلهها هنگامیکه واقع شود جنگی میان همدان و حلوان و کشته شوند خلقی در حلوان ثانی و آن و ملک ديلم زایل شود و مالک شود آنرا اعرابی عجمی بآید و بکشد مردمان شایسته انصراف و آن اول شاهد پس در دهه سوم از سی سال که از قرن دوازدهم بگذرد و پرچمهای از شطیحون که از ماوراءالنهر باشند قیام کنند برای فارس و نصیبین و پی در پی پرچمهای عرب هم بسوی ایشان بلند شود پس منادی شوند زمینهای ایشان بشغیر خدا بیکه جاری کننده ابراست و بکشد شستن بعضی از سنارها یعنی افتادن و سقوط بعضی از سنارهها و طالع شدن قطر حبوب مانند بید و پیوندی و ظاهر شدن زلزلهها و گرد و غبارها آنوقت وقتی است که حق واضح و آشکار شود و بلاء زایل و نابود شود و مؤمن عرب بر و غالی و کافران

بَحْثُهَا فِي الْجَبَا عَلَيَّ

و منافقین ذلیل و خوار گردند و تجارت با بانی کوفه مالک شوند نه مغلبین
از اینها زیرا که مغلبین سرکش و متمرد و متکبر و غوغا کنند و در نواحی بصره حرق
رخ دهد که ذکر میکنم "انرا و ظاهر میشود عرب بر عجم و تحا و زبا هواز کند بجزان
سا بر مردم چه بسیار چیزها بپستکه مخفی میکنم" اینها را از برای که گوش طاقت شنیدن اینها
و ندارد و صبر بر تحمل اینها نمیکند و چه بسیار اموری است که از گفتن اینها اهل میکنم
از ترس اینکه گفته شود از کجادانستی اینها را و حال آنکه من رسیده ام بمنتهی درجه از
علم و دانائی و اینها چنان اموری است که نمی گویم شده ام از ذکر آن و بنا بر اینچه که
ما مورم آبا میگویم پس بخت من نند بمن بخت زندگان و ایشان کسانی هستند
که جا بگاهشان در انشاست حکم کرده نمیشود برایشان پس میپزند و تخمیف داده
نمیشود از عذابشان همچنین جزا میدهم هر ناسپاس گوز و شرط قیامت بحد کمال
رسیدن جور و ستم و فتنها و بلاها است در بارگشت کردن پس وقتیکه دروغ و لهو و لعب
و سازها و رختها بحد کمال رسیده و جور بمنتهی درجه رسیده و فوشت برگشتن بدنیسا
سزاوار میشود و امر رجعت صورت میگیرد و قیامت صغری برپا میشود بقیامتیکه
قیام کند در میان مردم که بر دبلارا از اهل ایمان و بر طرف کند از ایشان خوف
و ترس را و سخن نگویید هیچ نفسی مگر باذن و فرمان او

مؤلف ناچیز گوید در این جملات از خطبه النخبت مکاتف چند را خط
نشان فرموده که از علامت مهمه پیش از قیامت است **أَمَّا** تصرف کردن و مالک

وَأَجْعَلُ مِنْ خِزْيَانِ

۲۱

شدن بنطها و ناصبها بصره را با واسطه و اطراف آنها را تا برسد باهواز و نواحی
 آن در ^۹ **دوم** و آوردن فتنها و بلاهای شگفتا و در محلی در میان مردم **سوم**
 گشتهای ناگهانی و ترز کردنهای افشین رودادن **چهارم** **مُناصِل** و
 بیچاره شدن اهل مکه **پنجم** **مُتَلَعَم** و خاص کردن بنطان و ناصبان مردم
ششم **مُتَلَعَم** و آوردن بلاها و مصیبتها در بغداد و تمام روی زمین و کشته شدن
 جباران و گردنکشان بغداد و تصرف کردن دشمن خانیها و ذریه های آنان را **هفتم**
 خروج دلبها و گیلانی و خراسانی و غلبه کردن خراسانی بر تبریز و گرفتن ایشان ببرز
 و از خودشان امیر برای آنها قرار دادن **هشتم** **مُضْطَرِب** شدن عراق از قیام
 دلبها و گیلانی و خراسانی **نهم** **مُتَلَعَم** و افشیدن جنگ شدید در میان همدان و حلوان
 و کشته شدن جمعی از حلوان تا بفرغان **دهم** **مُتَلَعَم** شکست خوردن دلبها و گرفتن
 صلت را از تصرف ایشان **یازدهم** **مُتَلَعَم** مالک شدن اعرابی عجمی زبانی ملل را و کشتن
 او مردمان شایسته صالح را **وزدهم** **مُتَلَعَم** آمدن پرچمهای از سمت مشرق که
 ما و راء الله باشد از کنار شط چگون بطرف فارس و بصبین **سی و یکم** **مُتَلَعَم**
 بلند شدن پرچمهای عرب بی در پی و منادی شدن زبانیها **اثنی عشر**
 سقوط بعضی از ستاره ها بر زمین و از بعضی اخبار دیگر مستفاد میشود که در سمت مشرق
 سقوط کند **یازدهم** **مُتَلَعَم** طالع شدن قطر جنوبی مانند بند و پیوندی و ظهور
 زلزله ها و گرد و غبارها **شانزدهم** **مُتَلَعَم** ظهور فرج برای مؤمنین و غلبه

بَحْسُ حَمَلِ الْخِطَابِ

انها و خوار شدن کفار و منافقین و بخلامت در زمان قیام مهدی علیه السلام واقع
 شود **و مراد از قرنیکه حضرت** در این خطبه اشعار فرموده محتمل است که قرن
 میلادی ولی عصر ارواحنا و ارواح العالمین له الفداء باشد که اکنون که رمضان محرم
 این کتاب است در او احرار دهه سوم از قرن دوازدهم ولادت ابنزکوار است چه که ولادت
 آنحضرت در سال دو بیت و پنجاه و شش هجری بوده و الان قریب یکمار و صد و بیست و هفت
 سال از سن فزون ابنزکوار میگذرد **و محتمل است** که ابتداء آن از اول رضا
 عنبت کبری آنحضرت باشد که در بنده شعبان سال سبصد و بیست و نه هجری واقع شده
 که این سال یکمار و پنجاه و چهارم از عنبت کبری آنحضرت که پنجاه و چهارمین سال از
 قرن یازدهم از عنبت کبری است **و محتمل است** که آنحضرت هجرت از زمان
 خلع مقتدر بالله عباسی گرفته باشد بمناسبت آنکه در بعضی از خطب منسوبه بانحضرت
 نصبریح شده که فرموده است لا فخر و ابالمخلوع من ولد العباس یعنی مقتدر بن فخر
 اول علامات المغیره یعنی شاد فسرید بنخلع شده از فرزندان عباس از خلافت
 یعنی مقتدر عباسی زیرا که آن اول علامات تغیر است پس ممکن است گفته شود
 که مراد از قرن دهم و یازدهم و دوازدهمی که در این خطبه شریفه فرموده قرن دهم و
 یازدهم و دوازدهم از خلع مقتدر باشد و خلع مقتدر در حدود سال سبصد و شش هجری
 بوده که تاکنون یکمار و هفتاد و هفت سال است که عبارت باشد از سال هفتاد و هفتم
 از قرن یازدهم از خلع مقتدر **و محتمل است** که قرنیکه حضرت فرموده غیر از قرن

وَأَجْعَلِ الْغُرُفَاتِ

۲۳

معارف در این زمان باشد بهر حال خدا و حجت او دانایند پس آنکه لا علم لنا الا ما علمنا

مَتَمِّمٌ كَلَامُكَ لِيُتِمَّ

آنکه آنحضرت پس از بیان این جملات از فرمایشات خود رشته کلام را مپسکاند
به اینجا که میفرماید ایها الناس قد سمعتم خيرا فقولوا خيرا واسئلوا نعموا
وكونوا للعلم حيلة ولا تخرجوه الى غير اهله فهلكوا فقال جابر فقلت يا امير
المؤمنين فواجه استكشاف فقال اسئلوا واسئلوا الاثم من بعدى الذين
سببهم فلم يحل منهم عصر من الاعصار حتى قيام القائم فاسئلوا من وجدتم
منهم وانقلوا عنهم كتابي والمنافقون يقولون على نص على نفسه بالسبب وبه
فاشهدوا وشهادة استلهم عند الحاجة ان على بن ابي طالب نور مخلوق وعبد من
من قال غير هذا لعنه الله من كذب على ونزل المبر وهو يقول تحصنت بالحق الذي
لا يموت في العز والجبروت والفدرة والملوك من كل ما اخاف واحذر
فاجمعوا عند قالها عند نازل به الا وكشفها عنه قال ابن قدامة يقول هذه الكلمات
وحدتها فقال عليه السلام تضيف اليها الاثنى عشر اماما وتدعو بها اوردت وحيث
يتجيب الله دعائكم

یعنی اگر و مردم ب تحقیق شنیدند کلام خبر را پس بگویند کلام خبر را و پسیند
نایدانند و حامل علم و دافائی باشند و برای غیر اهل بیرون ندهند که هلا میشود
پس جابر عرض کرد با امیر المؤمنین پس وجه استکشاف چیست فرمود سوال کنید

بَحْرُ حَقَائِقِ انْجَاءِ عَلِيٍّ

و پیرسید از اطفالها بیکه بعد از من هستند و نامهای ایشان را یاد کردم پس هیچ
عصری از عصرها از ایشان خالی نیست تا قیام قائم پس پیرسید از هر یک از ایشان
که او را بباید و از ایشان کتاب مرا نقل کند و آنها بیکه منافقند میگویند که
علی تبصیر کرد پروردگار بر برای خود یعنی ادعای خدائی میکند و خود را
خدا میداند پس شهادت دهد شهادت بر آنکه از شما خواهش میکنم هنگام حاجت
که علی بن ابیطالب نوری است افزیده شده و بنده است روزی داده شده و
کسیکه غیر این را گوید لعنت کند خدا او را یعنی من بنده افزیده شده و روزی خوا
خدا هستم و خدا هستم و ملعونست کسیکه بر من دروغ بزند و بگوید علی بگوید
من خدا هستم این کلام را فرمود و از منبر بزرگ آمد و میفرمود خود را احصا کرد
بجدا بیکه زنده است و نمیمیرد و صاحب غلبه و عزت و جبروت و توانائی و ملکوت
است از آنچه که میترسم و اندیشه ترس میکنم پس هر بنده ای که بگوید این دعا را که
من گفتم هنگام نزول بلا و حادثه ای بر طرف میکند خدا از او آن بلا و حادثه را
این فدایم عرض کرد این کلمات را بشنهای بگوید فرمودند بر آن اضافه کن
دوازده امام را و دعا کن با آنچه که میخواهی و دوست میداری که خدا اجابت

میکند دعای تو را

حَدِّثْ بِلِکُم

۲۵

خطبه است در این مقام معروفه بحضرة البیان منسوبه بامیر مؤمنان علیه السلام

در بیان معانی و اصطلاحات

۲۵

که جمعی از بزرگان با اختلاف عبارات بعضی تفصیل و بعضی باختصار در کتب خود نقل فرموده اند و بواسطه بعضی از جملات موحشه و الفاظ غریبه و لغات غیر مأثوره و لغزها شبکه در آن مندرج است و صیغ عبارات آن که در بادی نظر برخلاف سایر خطب و کلمات صادره از آن بزرگوار است استشام را بجه جعل و وضع غلو میکنند و مبادرت در انکار صدور آن از آنحضرت مینمایند غافل از آنکه بسیاری از عبارات آن طور است که صدور آن جز از زبان معجز بیان لسان الله ناطق مقصود نیست و بعلاوه آنچه از عبارات آن که ظاهر را بجه غلو از آن بوییده میشود بعد از مراجعه بمجموع اخبار وارده در فضائل و مناقب آنحضرت از خاصه و عامه در کتب معتبره ایشان از قبیل کتاب مستطاب بصائر الدرجات محمد بن الحسن الصفار که معاصر آنحضرت عمر علیه السلام بوده و از مشیخ کبار علماء فرقه ناجیه است و مانند کلینی و صدوقین و شیخ مفید رحمهم الله و غیر ایشان از متقدمین در کتب خود از او روایت کرده اند و روایات متطافه متواتره و مستفیضه و معتبره و صحیح و موثقه دیگر از غیر طریقه صفار و هکذا از کتب عامه مانند صحاح سنه و کتب محمد بن یوسف کجی شافعی و ابن طلحه شافعی و جمیع الروایه هستی و نیایح الموده و غیرها رفع شبهه و غبار میشود هر آینه اخبار هم مانند ابیات تحکم دارد مثلاً به دارد عام و خاص و مطلق و مقید و مجمل و مفصل و تزییل و تاویل دارد یک بر شخص منصف است که مجرد دیدن حدیث یا خبر بکه ظاهر آن در نظر او زندگی دارد بالاخره تأمل و تدبر نمود فوراً انکار نکند شیخ مفید در کتابا خصوص حدیثی از حضرت صادق

بَحْثُهَا فِي رَجَائِهَا عَلَيْهِ

۲۶

عليه السلام مندار وابتكره كه فرمود ان كلامنا بصرف على سبعين وجهاً وديكرى
انا لنكلم بالكلية لها سبعون وجهاً الى من كلها المخرج وحدث ديكرى اى لا نكلم بالكلية
الواحدة لها سبعون وجهاً رجوع شود بصفحه ۲۸۸ كتابا مخصوص طبع ۱۳۷۹ هـ

چاپخانه چيدري در طهران پس كلام اممه عليهم السلام هفتاد وجه دارد اگر كلارى
در فرمايشات ايشان ديده شد كه از مشابهايت نورانيا بدر دكر بلكه سر
سكوت و توقف كردن است و موافق با احتياط و رعايت جانب احتياط طريق نجاه است
و ديكر كتاب اختصاص من همان طبع حديثى را روايت كرده

كه حضرت امير مؤمنان عليه السلام در مسجد نشسته بودند و جمعى در نزد آنحضرت
حاضر بودند عرض كردند حديث كن ما را يا امير المؤمنين با ايشان فرمودحت
بر شما باد بدرستى كه كلام من مشكل و دشوار است فعقل نميكند انرا مگر
اى انا بآن عرض كردند ناچار بايد حديث كنى ما را پس فرمود انا الذى علوت
فقهت انا الذى اجمى واميت انا الاول والاخر والظاهر والباطن

يعنى منم انكسبكه بلند و برتر شده ام پس قهر و غلبه ميكنم منم انكسبكه زنده ميكنم
و ميپيژانم منم اول و آخر و اشكار و پنهان پس غضب كردند و گفتند كافر شد
و برخاستند پس حضرت بدر مسجد اشاره فرمود كه نگاهدار اينها را پس در
انها را نگاهداشت پس فرمود ايا ب شما نگفتم كه كلام من مشكل و دشوار است
فعقل نميكند انرا مگر و انا بآن معناى انا الذى علوت اينست كه منم انكسبكه

در بیان امر الحزب

۲۷

بلندی جستم بر شما بشهر پس فقر و غلبه کردم بر شما تا ایمان آورد بد بخدا و رسول او و اما انا احیی و امیت معنای آن اینست که منم آنکه زنده میکنم ^{بشهر} شما را و میبرایم بدعت را و اما انا الاول یعنی منم اول کسی که ایمان آوردم بخدا و اسلام اختیار کردم و اما اینکه گفتم انا الآخر یعنی منم آخر کسی که کفن کردم ^{بشهر} شما را و او را دفن کردم و اما گفته من انا الطاهر و انا الباطن یعنی منم آنکس که علم ظاهر و باطن نزد او است گفتند غم ما را زایل کردی زایل کند خدا غم را از تو پس اینقبیل کلمات ایشان را باید بکلمات دیگر ایشان که مفسر اینها است ^ص داشت زیرا که اخبار ایشان ما سزا بابت قرائنه است که بعضی از آنها مفسر بعض دیگر است و اگر بعضی از کلمات و اعلات در انداخته باشد با آنها محذور شده تمام ^{خطبه} چون اینمقدمه مذکر داده شد لازم دانستم مصادرت نقل اینخطبه را تا اندازه ای که بر حورد کرده ام تذکر دهم و بعد بشرح آنچه از آن که در این کتاب اقتضاء ذکر آنرا دارد بپردازم و از خدا توفیق فهم و شرح صدر مبطلیم و هویتی دانسته باد که شیخ اجازه حقیر علامه مجرب بحر البراهین الحجة صاحب کتاب الذریعة الى نصاب الشیعة در جزوه هفتم آن کتاب در (خ ط ب) در صفحه (۲۰۰) شماره دهم (۹۸۸) نوشته آنچه را که ترجمه آن است. خطبه البیان از خطبی است که شهرت دارد نسبت ^ن آن بامیر مؤمنان علیه السلام و از برای آن نسخه هایست مختلفه بار باره و بعضا و تمام تر از آنها نسخه است قریب بایضد بیت که در کوفه انشاء فرموده چنانچه

بَحْثُ خِطَابِ رَجُلِ الْجِبَالِ عَلَيْهِ

در بعضی از روایات است . پادریصر چنانچه در بعض دیگر است ذکر کرده
 است انرا یعنی در هیچ البلاغه و همچنین ذکر کرده است انرا ابن شهر آشوب
 مناقب در عداد خطبهای مشهوره المختصر اری ذکر کرده است در ان
 خطبه افتخار را که در هیچ یافت نمیشود چنانچه اشاره کردیم بوی ان و شاید
 مراد از ان یعنی قنار همین خطبه باشد زیرا که در اول ان قریب هفتاد وصف
 از اوصاف خود را بعنوان انا گذاشته و ذکر فرموده در حالیکه بان فخر کند است
و شیخ سراج الدین حسن بعضی از این خطبه را از کتاب در المنظم نیز نقل
 کرده و این خطبه در کتابخانه اسنان قدس رضوی موجود است که تاریخ کتاب ان
 در سال ۷۲۹ بوده با خطبه فایم چنانچه در ردیف کتب مخطوطه شمرده شده و در
 جزو سوم فهرست ان کتابخانه در صفحه ۹۷ خصوصیات ان نوشته شده **و خطبه**
دیگر بخط درویش علی بن جمال الدین مقرئ نوشته شده در سال ۹۲۳ هجری
 در ۵۵ ورق که از موقوفات ابن خاتون است که در سال ۱۰۶۷ وقف استامیه
 رضویه نموده **و سید سبزواری** تمام این خطبه را در کتاب علام الطهور خود نقل کرده
و موسی در کتاب مشارق که در سال ۷۷۳ تالیف کرده قسمتی از انرا در مشارق
 نقل نموده بدون قید اسم خطبه البیان **و در منابع المودیه** نیز این خطبه را نقل
 کرده **و در بحر المعارف** حاج ملا عبد الصمد همدانی نیز نقل کرده و
 خطبه مختصر انرا قاضی سبیدی و در شرح حدیث عامه نقل کرده **و در الزام**

را بعلامه آخر الزما

۲۹

النَّاصِب حائري يار جنبی بزدی سه نسخه از انرا نقل کرده در یکی از انها اسامی اصحاب
و باوران حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه را مضمّن است و در دیگری نامهای
حکام انحضرت را در شهرها ذکر کرده و یکی را از کتاب در المنظم تألیف محمد بن طلحه بن
متوفای سال ششصد و پنجاه و دو هجری نقل کرده - و عالم جنب و صبیح بصیر و فاضل
محرر شیخ محمد رضای طبسی در جزو اول کتاب الشیعة والرحمة طبع نجف ان خطبه را الا کتاب
دوخته الا نوار شیخ محمد بزدی حائری نیز نقل کرده و خلد مقام مرحوم قزوینی صاحب قرائین
در او اخر کتاب جامع الثقات بغیر از انرا نقل فرموده **وصاحب کتاب عجايب الاخبار**

سید حسین بن سید عبد الجبار یقوبلی کتانی بحرینی بسند خود ان خطبه را بنامها
در کتاب خود نقل کرده و نگارنده انچه را که از ان در این نسخه نقل میکنم از کتاب عجايب
الاخبار است زیرا که نسخه ان اصح از نسخه الزام الناصب بنظر آمد و نسخه الزام فی الله
مخلوط طبع شده چنانچه بر مطالعه کنده ان مخفی و پوشیده نیست اکنون شروع میکنم
در نوشتن انچه از این خطبه که مقتضی درج در این کتاب است بحول الله تعالی و قوته

عجايب الاخبار

قال حدثنا محمد بن احمد البزارى قال حدثنا محمد بن احمد الحارثى قال قال
حدثنا طوق بن مالك عن ابيه عن جده عن عبد الله بن مسعود رفعه الى علي بن
ابي طالب عليه السلام لما تولى الخلافة بعد الثلاثة اتى الى البصرة فرقى جامعا
وخطب الناس خطبة نذهل منها العقول وتقتصر منها الجلود فلما سمعوا منه ذلك

بخش چهارم انجاء علی

أَكْثَرُ وَالْبَكَاءُ وَالْحَنِينُ وَعَلَا الصَّخَا . قَالَ وَكَانَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 قَدْ اسْرَجَ السَّارِخُ الَّذِي بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَلَا جَلَّ ذُلًّا ، انْثَقَلَ الثُّو
 الَّذِي كَانَ فِي وَجْهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِلَى وَجْهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ
 السَّلَامُ . قَالَ وَمَاتَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي مَرْضِهِ الَّذِي وَصَّى فِيهِ بَعْلَى
 أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَكَانَ قَدْ وَصَّى لِعَلِيِّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنْ
 يَخْطُبَ النَّاسَ خُطْبَةَ الْبَيَانِ فِيهَا عِلْمٌ مَا كَانَ وَمَا يَكُونُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ . قَالَ فَمَا
 أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ مَوْتِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ صَابِرًا عَلَى ظُلْمِ
 الْأَمَةِ إِلَى أَنْ قَرِبَ أَجَلُهُ وَخَانَ وَقْتُ وَصِيَّةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِالْخُطْبَةِ الَّتِي
 نَهَى بِالْبَيَانِ . فَقَامَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ بِالْبَصْرَةِ وَرَقِيَ الْمِنْبَرَ وَهِيَ آخِرُ خُطْبَةٍ خَطَبَهَا مُحَمَّدٌ
 اللَّهُ وَآلِيُّ عَلَيْهِ وَذَكَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

يَعْنِي كَفَتْ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ مَسْعُودٍ رَمَانِيكَ اخْضَرْتَ مَوْتِي خِلَافَتِ شَدِيدِ رَأْسِهِ
 رَوْزِ بَصْرَةِ امد و در جام مسجد بر منبر بالا رفت و خطبه خواند که عقلمندان غافلند
 و بدنها بلرزه در آمد پس چون شنیدند از آنحضرت الخطبه را بسیار گریه کردند و صد
 بناله و ضحجه و فریاد بلند کردند ، گفت که رسول خدا صلی الله علیه و آله با او به پنهانی
 سخن گفت سرهای نهفته ای را که در میان او و خدا بود پس برای همین منتقل شد
 نور که در روی پیغمبر صلی الله علیه و آله بود بروی علی بن ابیطالب علیه السلام
 گفت . و مرده پیغمبر صلی الله علیه و آله در مرض که وصیت کرد در آن با امیر المؤمنین علی

وَأَجْعَلْهُمُ آخِرَ النَّاسِ

۳۱

عليه السلام وآنحضرت وصیت کرد بعلی علیه السلام که خطبه البیان را بفرموده ایشان کند که در آن علیه گذشتن و اینده آنچه که واقع شده و میشود ناقصا منتهی گفت پس برپا خواست امیر المؤمنین علیه السلام بعد از رحلت پیغمبر صلی الله علیه و اله در حالیکه بر ظلم و ستم امت صبر کننده بودند تا اینکه مدت عمر او نزدیک به آخر رسید و وقت عملکرد بوصیت پیغمبر صلی الله علیه و اله در رسید که خطبه موسوم به بیان را افشا کند پس بپا خواست امیر المؤمنین علیه السلام در بصره و برضری بالا رفت و این آخر خطبه ای بود که آنحضرت انشاء فرمود پس مستأش حذار اینجا آورد و بر او ثنا گفت و باید کرد آن پیغمبر صلی الله علیه و اله

فَقَالَ أَيُّهَا النَّاسُ أَنَا وَجِبِّي مُحَمَّدٌ كَهَاتَيْنِ وَأَشَارَ بِيَمَانِهِ وَالْوَسْطَى وَقَالَ لَوْلَا أَنَّهُ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ لَبَيَّاتُكُمْ بِمَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِي قُرْهُذَا فَمَا يَخْفَى عَلَى مَنْ شَيْءٌ وَلَا تَغْرِبُ كَلِمَةٌ مِنْهُ وَمَا أَوْحَى إِلَى بَلِّ هُوَ عِلْمُ عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ لَفَدَّ اسْتَرَى الْفَ مَسْئَلَةً فِي كُلِّ مَسْئَلَةٍ الْفَ بَابٌ وَفِي كُلِّ بَابٍ الْفَ نَوْعٌ فَاسْأَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقَدُوا وَفِي اسْأَلُونِي عَمَادُونَ الْعَرْشِ أَخْبَرَكُمْ وَلَوْلَا أَنْ يَقُولَ قَائِلُكُمْ أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ (عليه السلام) سَاحِرٌ كَمَا قِيلَ فِي ابْنِ عَمِّي لَا خَيْرَ لَكُمْ بِمَا وَاضِعَ أَهْلًا مَعَكُمْ وَبِمَا فِي عَوَامِصِ الْخَزَائِنِ وَلَا خَيْرَ لَكُمْ بِمَا فِي قُرَارِ الْأَرْضِ وَهَذِهِ هِيَ خُطْبَةُ الَّتِي خُطِبَ وَهِيَ خُطْبَةُ لُبَّانٍ

يَعْنِي پس فرمود امیر دمان من و جیب من ما ننذاپن دو انگشتم و اشاره فرمود بانگشت سیبام و وسطای خود و فرمود اگر نبود ای از کتاب خدا هر اینده سخن

بخش چهارم از اجزاء علوی

میدادم شمارا با آنچه که در آسمانها و زمین است و آنچه که در قعر زمین است پس
پنهان نیست بر من از آن چیزی و دور نشده از نظر من کلمه ای از آن و وحی من میشود
(یعنی من پیغمبر نیستم که وحی من برسد) بلکه آن علی است که من تعلیم داده است
انرا رسول خدا صلی الله علیه و آله هزار بار از گفتن بامان هزار مسئله را که هر مسئله
از آن هزار بار است و هر بابی از آن هزار نوع است پس بر سپردار من پیش از آنکه
مرا بباید و بر سپردار من از آنچه در زیر عرش است خبر میدهم شمارا و اگر بنویس
که گوینده ای از شما بگوید که علی بن ابیطالب (علیه السلام) جاد و گراش چنانچه
در حق پسر عتم گفته شد هزار بار خبر میدادم شمارا بموضع منزل و خوابگاهها
شما و دفنهای پنهان در زیر زمین و هزار بار خبر میدادم شمارا از تیره زمین و اینست
آن خطبه ای که خطبه الیهائی گویند

پس از زبان حضرت شروع بخطبه فرمود و حمد ثنائی فصیح و بلیغ انشاء فرمود
در نهایت فصاحت و بلاغت که اینگونه حد و شاعر از زبان دارای مقام و لایستک
بیرون نیاید و شنیده نشود و پس از آن شهادتین را بر زبان جاری و ببالغ عبارات
درود و محبت بر حضرت خاتم الانبیاء فرستاده و جملة تنکیر دلائل بر عقل و رفعت
و شئون خاتمت صلی الله علیه و آله و سلم است بر آن پیوسته و پس از آن فرمود
ایها الناس ساء المثل و حق العمل و کثر الوجیل و دلفی الرجل و لم یبق من عمری
الا القلیل فاسئلونی قبل ان تفقدونی **یعنی** ای مردم مان دلیل و راهم

وَابْعَثْ مُرَارَ بْنَ زَيْدٍ

۳۳

شمارفت و محقق شد کار مرگ و زیاد شد ترس و نزد یکشد کوچ کردن و باقی ماند
از عمر من مگر کجی من پیر سپید از من پیش از آنکه مرا گم کند و نیاید

پس از آن صد صفت و خصیصه از صفات و خصیصه های خود را که از سنون
ولا بتی است ذکر فرموده که در این کتاب اقتضاء ذکر و شرح آن نیست و بنا بر مندر
است بشرح جدا گانه ای که خود کتاب جمعی میشود تا اینکه کلام خود را برساند
با اینجا که میفرماید انا ابوالمهدی القائم فی آخر الزمان یعنی منم پدر مهدی که
قیام کننده است در آخر زمان

پس مالک اشتر

برخواست و عرض کرد چه وقت این قائم از فرزندان تو قیام میکند یا امیر المؤمنین
فَقَالَ اِذَا هَمَّ الرَّاهِقُ وَخَفَّتِ الْحَقَائِقُ وَلَحِقَ اللَّاحِقُ وَثَقَلَ الظُّهُورُ
وَلْتَقَارَبَتِ الْأُمُورُ وَحَجَبَ النُّورُ وَارْغَمَ الْمَالِكُ وَسَلَّ السَّالِكُ وَهَلَكَ
الْمَالِكُ وَغَمَّتِ الْغَوَاتُ (الغوات ۲) وَبَغَتِ الْعَشِيرَاتُ وَكَثُرَتِ الْغُمَرَاتُ وَقُضِرَ
الْأَمَدُ وَدَهَشَ الْبَعْدُ وَهَاجَتِ الْوَسَاوِسُ وَغَبَطَ الْعَسَاعِيسُ وَمَاجَتِ
الْأُمُوجُ وَضَعِفَ الْحَاجُ وَاشْتَدَّ الْغَرَامُ وَارْدَلَفَ الْخَضَامُ وَاخْلَفَتِ الْعَرَبُ
وَاشْتَدَّ الطَّلَبُ وَنَكَصَ الْهَرَبُ وَطَلَبَتِ الدُّيُونُ وَذَرَقَتِ الْعُيُونُ وَآغَبَنَ
الْمَغْبُونُ وَشَاطَطَ النَّشَاطُ وَهَاطَطَ الْهَيَاطُ وَعَجَزَ الْمَطَاعُ وَظَلَمَ الشَّعَاعُ
وَصَمَّتِ الْأَسْمَاعُ وَذَهَبَ الْعَفَافُ وَسَجَّ الْأَنْصَافُ وَاسْتَحْوَذَ الشَّيْطَانُ

پنج گنجای اجماع علی

ع

لغات زاهق یعنی باطل و ناچیز و زهق بمعنای سبق یعنی پیشی گرفت و خفت الحقیقی یعنی سبک و خوار شد حقیقتها و لحق اللاحق یعنی رسید آنچه که رسید است نقل الظهور یعنی پشته‌ها سنگین شد لغایت الامور تقارب امور کنایه است از نزد یک شدن کارهای سخت و پیش آمده‌های بیم دهنده چنانچه از بعضی اخبار برگرفته که ابن جلد را در متن آن معنا کرده فهمیده میشود **حجبت النور** یعنی مجموع شد اسرار و غایب کردن چیزها در منقعی الارب است نشانه‌ای فاش کردن جز و ارفع المالك یعنی یعنی مالک هجاء مالیده شد سلك السالك یعنی با بر منی کو بید پای کو بندد در راه شریک الهالك در المجد است که گفته الهالك الذي يهوى ويسقط یعنی سقوط کند سقوط کننده ای و عت القنات یعنی کور شود قناتها یعنی اب انها خشک شود و عت بخفیف هم از عماء است بمعنای کوری و عت الغبرات یعنی بیرون روند از اطاعت امام عادل عشا و قبايل و کثرت الغبرات یعنی بسیار شود سجنها و کینه هادرد گرفتن وجهیت مردمان پراکنده و قصر الامد کوتاه شود عمرها و دهنش العد یعنی سرگردان و متهم سازد شمارهای فتنه و هاجت الوسوس برانگیخته شود اندیشه‌های بد و غطل العاصس جمعیت کند بجز و ش و غوغا گرگها و عمار و حاجت الامواج یعنی بجنش ابد موجها و ضعف الحاج و ناتوان شود حج گذارند و اشند القرام و شد بد و سخت شود شفتگی و از مندیها و بدیهای پی در پی و هلاکتها و عذابها غرام برون سحاب و از دلف الخصام پیشی و نزدیکی گردید

وَابْعَلَاكُمْ فِي الْآخِرِ الزَّمَانِ

۳۵

یکدیگر جنگجویان یا شدت کند جنگها و اخلفت العرب و اخلاف واقع شود در میان
عربها و اشند الطلب و سخت شود بازجوی و نکص الهرب و عقب نشینی کنند ترسندگان
و طلب الدیون و مطالبه کرده شود و امها و ذرفت الیون روان شود اشکها از چشمها
و غبن المخبون و فریب خورد مرد سست عقل و نشاط النساء هلاک شود شادمان
و شادی کننده و هابط الیهیاط بانك و فریاد و شورش کنند شورشان و اگر بهایط به
باء موحد باشد یعنی بانك و فریاد و شورش کنند فرود آید گان در شهر و زندگان
و عجز المطاع عاجز شود کسبکه رهش و مطاع بوده و اظلم السماع نادیده شود نورافشا
و صمت الاسماع کر شود گوشها و ذهاب العفاف عفت و پاکدامنی برود و بیج الانصاف
مورد ملامت و پسر شکست شود و ادخواهی و دُرستی استحوذ الشیطان چهره و مستولی
شود شیطان

یَعْنِ فرمود یعنی زمانیکه باطل و ناچیز پیشرفت کند و سبک و خوار شود
راستی و حقیقتها و برسد آنچه که خواهد رسید و پشتها سنگین شود از جور و فساد
و یگانگان و کارها بحد بگردد بگردد گناهان کارهای سخت و بیم دهند است
چنانچه از بعضی از اجار د بگو منقاد میشود و در متن حدیث مفسر شده و منع
کرده شود اشکار و فاش نمودن خبرها و بینی مالک بخاک مالیده شود و بگوید یا
خود را پای کوبنده در راه شر و سقوط کند سقوط کند و خشیت شود و ثباتها
و بیرون روند از اطاعت امام عادل قبله ها و عشیره ها و قبیله ها شود و سختیها و کینهها

بَحْسِ چَهَارِ اَنْجَبَا عَلَوِّ

و جمیعهای پراکنده و کونا نه شود عمرها و سرگردان و متجرب کند فتنهای بسیار
و بر آنکس نه شود اندیشه های بد و جمعیت کند مجزشها و غوغاها گر گها و
خاریشها یعنی مردمان گرفت صفت و خاریش طبیعت و بجنش در اید موحها
یعنی موحهای بلا و فتنه و با صدا های مخالف و با گرفتن موحها برای رساندن
صداها با طراف و اکفاف جهان بوسیله راد بوها و امثال ان و ناتوان
شود حج گذارنده یعنی رفتن حج ممنوع شود و سخت شود شفتیکها و اشتک
و آرمندی و مبدیهای پی در پی و بهم پیوسته و هلاکتها و عذابها و نزدیک
بیکدیگر شوند جنگجویان با شدت کند جنگها و اختلاف افند در میان عربها
و سخت شود بازجویی و عقب نشینی کنند ترسندگان و احواس شود
و امها و درواش شود اشکها از چشمها و ضرب خورد مردست عقل و هلاک
شود شادمان و شادی کننده و بابت و فریاد و شورش کنند شورشان
و یافرو دایندگان در شهرها و زد و خورد کنندگان و عاجز شود کسکه ریش
و مطاع باشد و نار بک شود نور آفتاب و کمر شود گوشها و برود عفت و
پاکدامنی و مورد ملامت و اعراض با سرشکست شود دادخواهی و درستی

و چیه و مستولی شود شیطان

و فرمود **وَعَظَمَ الْعَصِيَانِ وَحَكَمَتِ النِّسْوَانِ وَفَدَحَتِ الْحَوَادِثَ وَ**
وَنَفَثَتِ النَّوَافِثَ وَهَمَّ الْوَابِثَ وَاخْتَلَفَ الْاِهْوَاءَ وَهَظَمَ الْبَلَوِ

وَالْجَعَلُ فِي الْأَرْضِ

۳۷

وَأَشْدُّ الشَّكْوَى وَاسْتَمَّ الدَّعْوَى وَفَرَضَ الْفَارَضَ وَلَمَّظَ اللَّامِظَ وَنَلَّامَ
 الشَّدَادَ وَنَقَلَ الْمَلْحَادَ وَعَجَّتْ الْفَلَاةَ وَعَجَّجَ الْوَلَاةَ وَنَضَلَ الْبَارِحَ وَ
 عَمَلَ النَّاسِحَ وَزَلَزَتِ الْأَرْضَ وَعَظَلَ الْفَرَضَ وَكَبَّتِ الْأَمَانَةَ وَبَدَّتْ
 الْحَيَانَةَ وَخَشَبَتِ الصِّيَانَةَ وَأَشْدَّ الْعَبْظَ وَأَرَاعَ الْعَبْظَ وَقَامَ الْأَدْعِيَا
 وَقَعَدَ الْأَوْلِيَاءَ وَخَبَّتِ الْأَغْنِيَاءَ وَنَالَ الْأَشْقِيَاءَ وَمَالَتِ الْجِبَالَ وَأَسْكَلَ
 الْأَشْكَالَ وَشَبَعَ الْكِرْيَالَ وَمَنَعَ الْكَمَالَ وَسَاهَمَ الشَّجْعَ وَمَنَعَ الْفُلْبَعِ
 وَكَفَكَ الزَّوْجَ وَحَذَّحَذَ الْبُلُوعَ وَتَكَكَلَ الْهُلُوعَ وَفَدَّ فَدَّ الْمَذْهُورَ وَنَزَدَ
 الدَّجُورَ وَنَكَرَ الْمَشُورَ وَعَبَّرَ الْعَبُوسَ وَكَسَرَ الْهَمُوسَ وَاجْلَبَ النَّامُوسَ
لُغَاتٌ فَدَحَ كِرَانَ وَدَسَّوَارَ وَسَخَّتْ شَدْرَ نَفْتٍ دَرَايِجًا بِمَعْنَى سَمِ يَأْتِي كَرْدَن
 وَابْتِ جَسَن كُنْدَه فَتَحَنَ بِمَعْنَى بَرِيدَن وَكَدَشَن وَنَجَّاز كَرْدَن لَمْطَ بَحْتَمَ دَرَامَدَن
 يَقَالُ الْمَطَّاعِلَةُ إِذَا مَلَّاهُ غَيْظًا (مَشَقَّى الْأَرَبِ) وَلَمَّظَ الرَّجُلُ الْقَوْمَ شَدَّ وَتَرَهَا (الْمَجْدُ)
 نَلَّامَ الْقَوْمَ نَفَّالُوا شَدَّ الرَّجُلُ شَدَّ عَدَاوَتَهُ وَرَكَّضَ الْمَلْحَادَ كَثْرَ الطَّعْنِ فِي الدِّينِ (الْمَجْدُ) نَالَه
 مَرْدَمَ الرِّجَالِ بِجَائِ رَوْنَهُ نَقَلَ حَكْمَكَ حَاضِرَ جَوَابِي وَرَبَّحَنَ عَجَّةَ كَرْدَ وَغَبَارَ وَدُودَ وَامِثَالَاتِ
 فَلَاتِ دَشْتِ وَبِيَابَانِ جَابِابَ وَكِيَاهَ عَجَّاجَ بَابَكَ وَفَرَادَا زَهْرَجِي بِمَعْنَى نَضَلَ جِهَةَ شَدَن
 دَر تَبَرَانِ دَازِي بَارِحَ سَخْتِ كَرْمَزْدَه وَكَرْمَزْدَه وَبَدِي رَسَائِدَه نَجَّجَ بِجَاءِ مَهْلَه بَرَدَاشَن وَ
 پَرَايَدَن خَالَكِ ارَاعَتَه تَرَسَائِدَن فَيْضَ مَرْدَنَ أَشْكَالَ الْأَشْكَالَ بِمَعْنَى پُوشِيدَه وَشَبَّهَ
 شَدَّكَارَهَا شَبَعَ الْكِرْيَالَ بِمَعْنَى پَايَكِلَ مَا نَدَنَ وَسُئِي مَسَاهَه قَرَعَه زَدَن بَايَكِدَ بَكِرَ

بخش چهارم از اجاب علوی

۳۱

شجیع حربی و بجمل ماهرای غالبه فی القرعة قلیح رستگار شده و پیروزی یافته
تکلف باز آیتان ترویج راحت دادن حد حاد سرعت کننده و با شتاب بلوغ پر
خور و اگول مکلل سپه بان درون بردن و سر را در سپهر فرو بردن و چپ کردن هلو
بر وزن صبور شخص سخت ناسکبا و ترسنده و از مندی بچیل و سخت نالان کدو مصاب
نمی تواند تحمل کند قدرند فندقه یعنی دوید گر بران از درنده پادشمن مذکور تر سانه
شده مذید الذبحور پراکنده شود حال نکس المشور یعنی سرنگون شود مرد پریشانکار
عین العیوس عین معنای روتش کردن و عیوس روز بدی را گویند که از آن روی
ترش شود و جماعت بسیار بر این گویند کسته سخت کوفتن هوس کصورتش
رونده و شیر شکننده شکار و شیر نرم گیرنده را گویند ناموس صاحب راز آگاه بر
نیهای امر با صاحب راز خبر و مرد دانا ی ماهر در کار و مرد سخن چین با مکر و چله نهان
را گویند

یعنی فرموده و متبکه بزرگ شد گناه و حکومت کردند زبان و گران و دشوار و سخت
شد حادثه ها و سم پاشی کردند سم پاشی کنندگان و هجوم آوردند جبهه چهر کنندگان
و مختلف شده هواها و خواهشها و بزرگ شد بلاها و سخت شد شکوها و دنبالدار شد
دعواها و برید و از حد خود تجاوز کرد تجاوز کننده و بخت در آمد خشم کننده و قتال
و جنگ و خونریزی کردند سخت گیرندگان تجاوز کردن و نال و ناز و حاضر جواب
شدند طعن زنندگان در دین و غبار الوه شد با آنها یاد را اثر نا امنی و جنگها

وَأَجْعَلِ الْآخِرَ نَارًا

۳۹

و با آنکه بیاب و گیاه شد در اثر خشکسالی و بنامدن باران و بانگ و فریاد کردند
 سلاطین و زمامداران امور عاقله مردمان و چهره شد در برابر اندازی سخت گیرند
 و گزند و بدی رساننده و خاک پاشی کرد خاک پاشی کننده و متزلزل شدند زمین
 و معطل شدند حدود و واجبات الهی و ضایع و سرگون شد امانت و ظاهر شد خجاست
 و نرسیده شد محافظه کار و شدت یافت خشم و کینه تیزی و ترسانند مردم را
 مرگ و بر پا خواستند پیر خواندگان و باز نشست شدند دوستان بعضی قتل یا ^{قتل}
 اشرار و ذلیل شدند اخبار و پلید شدند ثروتمندان و باز روی خود رسیدند
 مردمان شقی و بکمی میل کنند مردمان داشتند و بزرگان قوم (جبال بهمنای مهران قوم
 و داشتند و مردمان بخیل - منتهی لارب) و پوشیده و مشبه شود کارها و شایع شود
 مستی و پا بگل ماندن در کارها و در قرعه زدن حریص و بخیل غالب شود و ممنوع
 شود رستگاری و فیزی یافتن و راحت از مردم باز داشته شود و با شتاب سرعت کند
 مرد آکول پر خوری و سر بگریبان و سپهر خود عز و برد مردم بکشد شدت ناراحت و ناشکیبا
 و ترسند و از مند و بخیل و صبر و تحمل در مصیبتهاست و دویدن گردد و گریزان شود
 مرد ترسناکی و اوضاع پره و نار شود یا خاکها پراکنده و زبر و روشود (ممکن است در اثر
 زلزله یا حوادث دیگری باشد) و سرگون شود مرد پریشان کاری و ترش روی کند مردم
 ترش روی یا پیش بیا بد روز بدیکه که مردم از آن ترش رو شوند با آنکه ترش روی
 کند جمعیت بسیاری و سخت کوبیده شود مردم همچون زنده ای که مانند شتر شکاری

بَحْثُ جَهَائِمِ الْخَبَائِلِ

۴۰

است باماند شیردسته که بر می شکار خود را بکشد و جلب کرده شود صاحب راز بکه
اگاه است بر امر نهانی یا بر خبری یا مرد ماهر دانی با سیاستی یا مرد سخن چینی
پر مکر و حيله ای

فرمود وَدَعِ الشَّقِيقَ وَجَرِّمِ الْإِثْمَ وَفُورَ الْإِثْمِ وَذَادَ الزَّائِدَ
وَرَادَ الزَّائِدَ وَجَدَّ الْجَدُّ وَمَدَّ الْمَدُّ وَكَدَّ الْكَدُّ وَحَدَّ الْحَدُّ
وَحَلَّ الطَّلَّ وَغَلَّغَلَ الْغَلِيلَ وَفَضَلَ الْفَضِيلَ وَشَتَّ الشَّتَّ وَشَمَّتْ
الشَّمَاتُ وَكَدَّ الْهَرَمَ وَفَصَّمَ الْقَصِمَ وَسَدَّمَ السَّدَمَ وَنَالَ الزَّاهِبَ وَذَابَ
الدَّائِبَ وَنَحَّمَ ثَائِبَ وَزَوَّرَ الْفُرَانَ وَاحْمَرَّ الدُّرَانَ وَسَدَسَ الشَّرْطَانَ وَرَبَعَ
الزُّبْرُقَانَ وَثَلَّثَ الْحُلَّ وَسَاهَمَ زَحَلَ وَأَقْلَعَ الْغَرَارَ وَمَنَعَ الْوَجَارَ
أَثَبَ الْأَفْذَارَ وَحَمَلَتِ الْعَشْرَةَ وَسَدَسَ الزَّهْرَةَ وَغَمَزَتِ الْعَمْرَةَ وَظَهَرَتِ
الْأَفَاطِسَ وَتَوَهَّمَ الْكَسَاكِسَ وَتَقَدَّصَتِمْ الْفَقَائِسَ فَهَكَدَحُونَ الْجَحَارُ وَ
يَمْلِكُونَ الْجَحَارُ وَبَجَدَتُونَ كَيْسَانَ وَبَحَّرَتُونَ خَرَّاسَانَ وَبَصَرَفَتُونَ الْحَلْسَانَ
وَبَهَّدَمَتُونَ الْحَصُونَ وَبَظَهَرَتُونَ الْمَصُونَ وَيَقْطِفُونَ الْعِضُونَ وَيَنْفُخُونَ
الْعِرَاقَ وَبَحَّجُونَ الشَّقَاقَ بِدَمٍ بَرَّاقٍ وَغَنَدَ ذَلِكَ تَرْقُبُوا خُرُوجَ صَاحِبِ الزَّفَانِ
لغات دَعِدَع دَعِدَعَة وَدَعْدَعًا عَدَا فِي بَطْوٍ وَالتَّوَاءُ يَعْنِي بَاهْتَسَكِي دَوِيدَ شَقِيقَ

گو ساله قوت گرفته با کسی که تفرقه در میان مردم بیندازد و با شق عصای مسلمانان
کند و برنی که راست دراز شده باشد در میان اسمان که میل بر است و چپ نکند

الْبَلَدُ الْمَرْغُوبُ

اع

و جرم الا بق یعنی از بالا بپایین افتاد چیزی که نیکو بحبب اورنده باشد دور الا بق
 یعنی دوشش گچ ایند ابق را که مراد عقبه ابق باشد که در ملاحم ذکر شده و ابق
 قریب است از حوران در راه عور در اول گردنه معروفه بعقبه ابق و عوام
 انرا ابق گویند بدون همزه و از این گردنه بسوی عور مبر و ند که اردن باشد
 و ان گردنه است که بقدر دو میل راه مسافت و است (معجم البلدان) و ذالذا
 یعنی دور کند دور کننده و اذالرا ند بجستجو در اید جستجو کننده و جد الجرد و د کوش
 کند کوشش کننده کذا الکرد و بمشت ورنج و تعب اندازد بمشت ورنج و تعب اندازد
 حد الحد و د خشمگین گردد خشم گرفته ظل الطلیل خونها برایگان و باطل ریخته شود
 غلغل الغلیل و کینه و راز شهری بهتری ثناب نام و یا پیغام فرستد فضل الفضل فروغ
 باید فروغی بایزه شت الشات پراکنده شوند قتیلهای پراکنده شمت الشات
 شمات کنند بکدیگر را شمات کنندگان کذا الهمرم بمشت ورنج و تعب افند پیرمرد
 که نسال قصم القصم شکسته شود شکسته شونده سدم السدوم اندوهگین و
 پشیمان شود مرد خشم الود نال الزاهب برسد بکمی از مال داب الداب کوشش کند و
 رنج برد کوشش کننده ورنج برنده در کار و نجم ثابت یعنی قسم ستاره زحل که کاتبان
 خود انحضرت باشد یا ستاره ای که منسوب باحضرت ذوالقرنان یعنی زینت کرده
 شود قران و احمر الدیران یعنی سرخ شد خانها شرطان دوسناره اند در برج حمل
 و ان هر دو شاخ صورت حمل است و بجانب شمال ستاره است کو حلت که بعضی از علمای

بِحَسَنِ مَا فِي الْجَبَابِ

انرا داخل دانند و هر سر را شرط خوانند و فاصله دو ستاره شرطان بقدر یک ذراع
 دو و مایه آن است و صورت ایشان با این شکل است (ه ه) سدس الشرطان
 یعنی شرطان بحالت شدیس رسد و ربع الزبرقان زبرقان بمعنای ماه است یعنی
 ماه بحالت تربیع رسد و ثلث الحبل یعنی حبل که نام یکی از بروج است بحالت ثلث
 رسد سابع زحل یعنی زحل در خانه سهم واقع شود و بحال مقداره رسد اقل الصرار یعنی
 ناپدید شد هر چیزی که بسوی چیزی باز گردد (ع ر ا بر وزن سحاب است) منع الوحی
بضم و او بیا بیاها است میان مکه و بصره که در میان آن منزلی بنیت اثبت الاقدار
 ثابت گردیده شد فرمانها و حکمها و اندازه گیر بها الحلث العشره کامل شده علامت
 و سدس الزهره بحالت شدیس رسید و عمرت الغرة فرو گرفت سختی با فرام مد
 گروهی از مردمان پراکنده از هر جا ظهرت الافاطس و ظاهر شود پهن بینها و
 کسانیکه پست است استخوان ببینی آنها یعنی ترکهای بینی قطور از سمت مشرق تو هم
الکاکس ککاس شخص کوفه قد درشت تن بزرگ اندام و کساکر جمع است و آن طایفه از
 ترکهای چینی هستند که میبایند بطرف عراق و شامات و تقد منهم الثقاس و پیش روی
 کنند بر ایشان مردان خوب گرانمایه ظاهر هر اد اصحاب سید حنی و شعوب بن صالح
 که بر آنها غالب شوند چنانچه از اجنار دیگر مستفاد میشود یکدخون الحارث محبوب کند
 زنیهای ازاد را و بمیکون الجلز مالت شوند جزیره ها را یجدر تون کیسان احداث جلیها و
 سکانش و موفای و عذر را و بخر بون خرامیان خراب کنند خراسان را بصرفون الحلسان

را بجهاد امر الزمان

س ع

برگردانند ملازمین خانه ها را از خانه نشینی به بیرون محصور خراب کنند حصار
 ها را بظهور و المصون اشکار کنند آنچه را که پنهان و حفظ شده بقضفون الغضون
 قطع کنند مشاهرا بفتحون العراق میکشاید عراق را بفتحون الشقاق سرعت میکند
 در مخالفت و دشمنی و ضرر رسانیدن بسبب خوئی که ریخته شود انوقت منتظر باشد ظهور
 یحیی و با هستکی بدو دو ساله فوت گرفته گناه است از کودکی که ساله صفت
 که دوی کار بیاید و در امور عامه تکلم کند یا کسیکه بفرقه در میان مردم بیندازد و شق
 عصای مسلمانان کند و با آنکه ظاهر شود در آسمان بر چپکه که با هستکی سپر کند و
 آن راست و دراز باشد و بجانب راست و چپ میل نکند و از بالا بپایین افتد چیزی که
 نیکو عجب آورنده باشد و روشن گرداند اقی را که مراد گردیده اقی باشد که در ملا
 ذکر شده و دور کند و در کند و بجستجو در آید جستجو کننده و کوشش کند کوشش کند
 و بمشقت و رنج و تعب اندازد بمشقت و رنج و تعب اندازد و خشمکین گردد ختم
 گیرنده و خون بر ایگان و باطل ریخته شود و کینه و زار شهری شهری بشتاب پیغام
 نامه فرستد و فروزی باید فروزی باشد و پراکنده شوند قبیلهای پراکنده و ستمان کند
 بیکدیگر را ستمان کنندگان و بمشقت و رنج و تعب افتد پیر مرد که ستمال و شکسته شود
 شکسته شوند و اندوهکین و پشیمان شود مرد ختم الود و برسد یکی از مال و کوشش
 کند و رنج برد کوشش کند و رنج بریزد در کار ختم ستاره سوراخ دارند با حلقه دار
 که ستاره زحل باشد که آن ستاره خود انحضرت با خود انحضرت باشد و زبور کرده

مَجْمَعُ خَزَائِنِ الْجِبَالِ عَلَيْهِ

ع ۳۴

شود قرآن و سرخ کرده شود خانها (و بنا بر نسخه این دو جمله چنین است و در
القرآن و احقر الدبران است) یعنی دوزده شود قرآن و سرخ شود سناره دبران
که یکی از منازل قمر است و آن منزل چهارم از منازل بیست و هشتگانه قمر است و نشانه
آن سناره ایت دو شش که بر چرخ مایلیست که چهار سناره دیگر با آن است با شکل
(۹۹) و بعضی آنرا نشیبه کرده اند بصورت هفت از رقم هندی و آن ستاره بزرگ
دو شش سرخ رنگ را که بر طرف چپ او است و از آن چهار ستاره دیگر بزرگتر است مثل
چشم جنوبی ثور است از این جهت او را عين الثور خوانند و آنکه بر طرف راست است مثل
چشم شمالی ثور است و آنکه بر زاویه است بمنزله بینی ثور است و علت اینکه او را کدرا
گویند بجهت دبور و تبعیت او است ثور را و از این جهت او را تابع الجیم و نالی الجیم و
حاوی الجیم نیز خوانند (ببینات ملامظفر)

فرمود - و وقتی که بحالت شد پس رسد شرطان (که منزل اول از منازل ماه است) و
بحالت تربع رسد زبرقان یعنی ماه و بحالت ثلث رسد حمل و در خانه سهم واقع
شود و زحل یعنی در حال مقارنه باشد و ناپدید شود هر چیز که بجز دیگری بازگردد
و بیابانهای میان مکه و بصره ممنوع شود و فرماها و حکمها و اندازه کبریا ثابت
شود و نشانهای دهگانه ظاهر و کامل شود و زهره بحالت شد پس رسد و فرنگ
سخن مردم را با فراهم و گرد هم جمع شوند گروهی از مردمان پراکنده از هر جا و ظاهری
شوند گروه پنهان پنهان که پست است استخوانهای پنهانهاشان یعنی ترکهای بنفوس

در احوال و آخر الزما

۴۵

از سمت مشرق و بتوهم افند کوتاه بالا یان درشت اندام بزرگ پیکر که شاید مراد
چینیها باشند و تقدم جویند برایشان مردمان نپاک گرانمایه (ظاهر مراد حسنی
و شعیب بن صالح باشند که بر اینها غالب شوند) و معیوب گسزدنهای اراد
را و مالک شوند جزیره ها را و احداث کنند جلیها و غدرها و بیوفایها را و
خراب کنند خراسان را و برگردانند ملازمین خانیها را از خانه نشینی و خراب
کنند حصارها را و اشکار کنند آنچه را که پنهان و حفظ شده و قطع کنند شاهی
را و فتح کنند عراق را و سرعت کنند در مخالفت و دشمنی و ضرر رساندن بسبب
خونبکه رنجته شود پس در آنوقت منظر باشد خروج صاحب الزمان را

ثم انما جلس علیه السلام

على اعلیٰ حرقه من المنبر وقال اه ثم اه لقریض الشفاء وذبول الافواه
قال فالقت همنا وسماء ونظر الى بطون العرب وساداتهم ووجوه اهل الكوفه
وكبار القبایل بین بدیه وهم صموت كان على رؤسهم الطير فتفس الصعداء
وان كذا وتملل حزنا وسكت هنبه

پس نشست ابن زکوار (علیه السلام) بر بالا ترین پله منبر و فرمود اه پس اه از کتابه
سخن گفتن بآنها و پشمرده شدن دهنها (گفت راوی) پس توجه فرمود بجانب
راست و چپ و نظر کرد بسوی جماعتی از اهل کوفه و بزرگان ایشان و موجه بین اهل کوفه

بخش چهارم از اخبار علی

و بزرگان قبایل در پیش روی حضرت نشسته در حالیکه همه آنها ساکت بودند
گو با مرغ یا لای سر ایشان نشسته پس آه سردی از دل کشید و ناله ای اندوهگین
زد و بی آزاری کرد و کمی ساکت شد

فَقَامَ إِلَيْهِ سُوَيْدُ بْنُ نَوْفَلٍ وَهُوَ كَالْمُسْتَهْزِءِ وَهُوَ مِنْ سَادَاتِ الْخَوَارِجِ فَقَالَ
يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْتَ حَاضِرٌ مَا ذَكَرْتَ وَعَالَمٌ بِمَا أَخْبَرْتَ قَالَ فَانْفَتَحَ إِلَيْهِ أَلَمًا
وَرَمَقَهُ بَعْبَهُ رَمَقَةً الْغَضَبِ فَصَاحَ سُوَيْدُ بْنُ نَوْفَلٍ صَيْحَةً عَظِيمَةً مِنْ عَظْمِ نَارِ
نَزَلَتْ بِهِ فَمَاتَ مِنْ وَقْتِهِ وَسَاعِدُهُ فَارْجَوْهُ مِنَ الْمَسْجِدِ وَقَدْ نَقَطَ اِرْبَابًا فَقَامَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ امْتِثِلْ بِسَهْرَةِ الْمُسْتَهْزِءِ وَنَاصِيحَةِ الْبَاقِيَةِ عَلَى بَعْضِ الْخَوَارِجِ أَوْ يَلِيقُ
لِمِثْلِي أَنْ يَتَكَلَّمَ بِمَا لَا يَعْلَمُ وَيَدْعِي مَا لَيْسَ لَهُ بِحَقِّ هَلَكٍ وَاللَّهُ الْمُبْطِلُونَ وَآيَمُ اللَّهِ
لَوْ شِئْتُ مَا نَزَلْتُ عَلَيْهَا مِنْ كَافِرٍ بِاللَّهِ وَلَا مُنَافِقٍ بِرَسُولِهِ وَلَا مُكَذِّبٍ بِوَصِيهِ
وَأَمَّا أَشْكُو بَنِي وَخَرَّ إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

پس بپا خواست بسوی او سُوید بن نُوَفل را و مانند استهزاء کننده ای بود و او را
بزرگان خوارج بود پس گفت یا امیر المؤمنین آیا تو حاضری آنچه را که یاد میکنی
و میدانی آنچه را که خبر میدهی (گفت راوی) پس توجه فرمود بسوی او امام
علیه السلام و تکریمت او را نگاه غضبناکی پس صیحه زد سُوید بن نُوَفل صیحه ای
بزرگ از بزرگی عذابیکه با و نازل شد پس در همان وقت حره و در همان ساعت پس
بیرون بردند او را از مسجد در حالیکه پاره پاره شده بود پس فرمود علیه السلام

وَابْعَثْنَا خَيْرَ الْأَنْبِيَاءِ

۴۷

ایا ممانند منی استنشاء میکند استنشاء کنندگان با بر همچون منی اعراض کند
اعراض کنندگان با امکه سزاوارست برای مانده منی که سخن گوید بچیزی که
ضمیدند و ادعاء کند چیز برای او سزاوار نیست بذات خدا قسم هلا میشو
باطل کنندگان حجت خدا و بذات خدا سوگند یاد میکنم که اگر بخوانم باقی نمیکند را
بر روی زمین کافر بخدائی را و نه نفاق کننده با پیغمبر او را و نه تکذیب کننده صبی
پیغمبر او را و جز این نیست که شکایت میکنم بوی خدا حزن و اندوه خود را و میدا
از جانب خدا آنچه را که میداند

فَالْفَقَامُ إِلَيْهِ صَعْصَعَةُ بْنُ صُوحَانَ وَمِثْمُ وَأَبُوَاهُم بِنِ مَالِكِ الشَّيْخِ
وَعَمْرُو بْنُ صَالِحٍ وَقَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ نَقُصُّمُ عَلَيْكَ يَا بَنَ عَمَلٍ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى
عَلَيْهِ وَاللَّهِ إِنَّ تَبَيَّنَ لَنَا مَا يَجْرِي فِي طَوْلِ الزَّمَانِ بِكَلَامِ بَعْضِهِ الْعَاقِلِ وَالْجَاهِلِ
قَالَ - ثُمَّ أَنَّهُ حَدَّثَنَا وَأَشْنَى عَلَيْهِ وَذَكَرَ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ وَقَالَ أَنَا خَيْرُكُمْ
بِمَا يَجْرِي مِنْ بَعْدِ مَوْتِي وَبِمَا يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ (وَفِي نَحْوِهِ) إِلَى خُرُوجِ صَاحِبِ الزَّمَانِ
الْقَائِمُ بِالْأَمْرِ مِنْ ذُرِّيَّةِ وَلَدِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) إِلَى مَا يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ
حَتَّى تَكُونُوا عَلَى حَقِيقَةِ الْبَيَانِ (وَفِي نَحْوِهِ) بَعْدَ قَوْلِهِ فِي آخِرِ الزَّمَانِ فَأَنْتَ تَجْعَلُنِي
وَتَزِيدُنِي فِي إِيْمَانِنَا فَقَالَ جَاءَ وَكَرَامَتُهُ ثُمَّ تَهَضُّضُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَأَمَّا وَخَطْبُ خُطْبَةٍ بَلَّغَتْ
تَشَوُّقَ إِلَى الْجَنَّةِ وَنَعْمَهَا وَتَحْذَرُ مِنَ النَّارِ وَجَهْمَهَا ثُمَّ قَالَ أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي سَمِعْتُ حَى
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاللَّهِ يَقُولُ يَجْتَمِعُ فِي أُمَّتِي مِائَةُ خُضْلَةٍ لَمْ يَجْتَمِعْ فِي غَيْرِهَا

بَحْثِ خِطَابِ انْجَاءِ عَلِیِّ

فَقَامَتِ الْعُلَمَاءُ وَالْفُضَلَاءُ يَتَقَلَّبُونَ بِوَاطِنِ قَدَمِهِ فَقَالُوا مَتَى يَكُونُ ذَلِكَ (رجعنا الى نسخة الاولى) فقالوا ما هي فقال يكون منهم قوم وجوههم جيلد وضمايرهم ردیهة قالوا متی يكون ذلك

راوی گفت - پس بپاخوا اسندشوی اوصصصه بن صوحان ومبثم و ابراهیم بن مالک اشتر وعمر و بن صالح و گفتند یا امیرالمومنین قسم میدهم تو را ایچو پیر غمت رسول خدا صلی الله علیه و اله که بیان کنی برای ما ایچه که میگردد در طول زمان بکلامیکه بفهمد انرا عاقل و جاهل - گفت . پس آنحضرت سیاس گفت خدا را و ثنا گفت بر او و یاد کرد پیغمبر صلی الله علیه و اله را و فرمود من خبر دهنده ام شمار از به ایچه میگردد بعد از من و با ایچه میباشد در اخر زمان (و بنا بر نسخه دیگر فرمود - ناخروج صاحب زمان که قائم با مراست از در پیر فرزندان حسین علیه السلام و ایچه میباشد در اخر زمان ناخبر دار باشید حقیقت بیان را - (و در نسخه دیگر بعد از قول آنحضرت که فرمود در اخر زمان گفتند بدرستی که تو زنده میکنی دلهای ما را و پاد میکنی در ایمان ما فرمود دوستی و کرامتی است پس بپاخواست آنحضرت و در حالیکه ایستاده بود خطبه بلینی را خطاب کرد که آن خطبه ما را مشتاق بهشت و نغمهای آن کرد و ترسانید از جهنم و انشأ آن پس فرمود ای گروه مردمان بدرستی که من شنیدم از برادرم رسول خدا صلی الله علیه و اله که فرمود جمع میشود امت من صد خلعت که جمع نشده است در عنبر ایشان پس بپاخواستند علماء و فضلاء و میبوسید کردند

وَأَجْعَلْ خَيْرَ الزَّمَانِ

۴۹

کفهای دو قدم انحضرت را پس عرض کرد ند چه وقت میباشد اینها (برگشتم به

نسخه اول) پس گفتند چیست اینها پس فرمود بعضی از ایشان روهاشان پاکیزه است

و باطنهاشان پیک است عرض کرد ند چه وقت میباشد اینها

فَمَا أَلَيْسَ لَهَا اذ وقع الموت في الفقهاء وصيبت أمه محمد

(صلى الله عليه وآله) الصلوات واستغوا الشهوات وقلت الامانات وكرث الحجا

وشربوا القهوات واستغروا شتم الاباء والامهات ورفعت الصلوة من المساجد

بالخصومات وجعلوها مجالس الطعامات واكثروا من السيئات وقللوا من

الحسنات وعوضت السموات فحينئذ تكون السنة كالشهر والشهر كالاسبوع

والاسبوع كاليوم واليوم كالساعة ويكون المطر قطا والولد غنطا

فرمود (عليه السلام) زمانه که واقعه شد مراد در فقهاء و ضایع کرد امت محمد

(صلى الله عليه وآله) نمازها را و پیروی کرد ند شهوات و میلهای دل خود را و کم شد

اماناتها و زیاد شد جنانها و اشامیدند مسکرات را و شعار خود کردند دشنام

دادن بپدران و مادران و برداشته شد نماز از مسجد ها بسبب شتمها و قرار داد

مسجد ها را مجلسهای خوردن خوردنیها و بسیار کردند گناهانرا و کم کردند کارها

خوب را و فشرده شد اسمانها گناهانرا از آنکه باران ببارد پس در آنوقت برکت از سال و

ماه و روز و هفته و ساعت برداشته شود هر سالی بقدر یکماه و هر ماهی بقدر یکهفته

و هر هفته ای بقدر یکروز و هر روزی بقدر یکساعت نموده شود و فصل بارید با

بِحَسَنِ الْجَبَائِلِ

هو اما نذر تابستان باشد و باران بارد و پیر کینه بد و مادر را در دل گیرد
 و تكون لاهل ذلك الزمان لهم وجوه جميلة و ضمائر رديّة من رأيتهم اعجوبه من
 عاملهم ظلموه و جوههم وجوه الادميين و قلوبهم قلوب الشياطين فهم امر
 من الصبر و انش من الجففة و انجس من الكلب و اروع من الثعلب و اطعم من الشب
 و انزق من الجرب لا يثا هون عن منكر فعلوه ان حدثتكم كذبوك و ان استهم
 خانوك و ان وليت عنهم اغتابوك و ان كان لك مال حسدوك و ان بخلت عنهم
 بغضوك و ان وعظمتهم شتموك سماعون للكذب اكالون للسحت يستحلون الزنا
 و الخمر و المقاتلات و الطرب و الغناء و الفقير بينهم ذليل حقير و المؤمن ضعيف صعب
 و العالم عندهم وضعيع و الفاسق عندهم مكرم و الظالم عندهم معظم و الضعيف
 عندهم هالك و القوي عندهم مالك لا يأمرون بالمعروف ولا ينهون عن المنكر
 الغنى عندهم دولة و الامانة مغنما و الزكوة مغرما و بطيع الرجل زوجته و
 يعصى والده و يحفوها و يسعى في هلاك اخيه و ترفع اصوات الفجار و
 يحبون الفساد و الغناء و الزنا و يتعاملون بالسحت و الربا و يخار على العلماء
 (و يخار على الغلمان) و يكثر ما بينهم سفك الدماء و قضائهم بقبول الرشوة
يعنى و ميباشد راي اهل الزمان بر ايشان روهاى پاكه و باطنهاى بد
 هر كه ببيند انها را عجب در آورند و هر كه با ايشان معامله كند با ظلم و ستم كند و
 ايشان روهاى اديان است و دلهاى ايشان دلهاى شياطين است پس ايشان

وَابْعَدُ إِلَىٰ حَرِّ الزَّمَانِ

۵۱

تلخترند از صبر و گندیده ترند از مُردار و بخت ترند از سست و چله ورتند
از روباه و طبع ایشان بیشتر است از اسب که در طبع معروف بوده و ضرب المثل است و
چسبده ترند از جرب قبول نمیکند هیچی از منکر را که بجا میآورند اگر حدیث کئی ایشان
را نکذیب کنند قورا و اگر امین دانستی ایشان را با تو خیانت کنند اگر روگردانند
از ایشان عیب تو را گویند و اگر تو را مالی باشد حد قورا میزنند و اگر بخل کنی از
ایشان کینه تو را در دل گیرند و اگر یکدو دهی ایشان تو را دشنام دهند بسیار گوش
دهنده بد رو غند و بسیار خورنده حرامند حلال میهند را با و خوردن مسکرات
و مخبان شرف و فتنه انگیز و افسانه های دروغ و حرام و شادمانی و نشاط و آواره
خوانی ببناء و ساز و نواز هارا و فقیر در میان ایشان خور و کوچکت و مؤمن
نا توان و پست است و نادان در نزد ایشان بمقدراست و فاسق در نزد ایشان گرامی
داشته شده است و ستمکار در نزد ایشان بزرگ شمرده شود و نا توان در نزد
ایشان نا چیز است و صاحب قوت نزد ایشان مالک است امر معروف و نهی آن
منکر نمیکند ثروت در نزد ایشان دولت است و امانت را غنیمت میدانند و زکوة
دادن را ضرر خود میدانند و فرمانبرداری میکند مرد زن خود را و نافرمانی کند
از پدر و مادر خود و جفا کند با ایشان و کوشش کند در نابود کردن برادر خود
و بلند شود صدا های اهل فجور و دوست بدارند فساد و غنا را و زنان را و معاظه
کنند بحرام و ربا و سر زنی کرده شوند علماء (و بنا بر این سخن) غیرت کشیده شود

بِخَشَمَايَا الْجَمَاعَةِ

برپایان برای مجور کردن و زیاد میشود در میان ایشان ریختن خونها و قضاة ایشان مهین برند رسته را

وَنُزَّوِجَ الْأَمْرَةَ بِالْأَمْرَةِ وَنُزَفَ كَمَا تُزَفُ الْعُرُوسُ إِلَى زَوْجِهَا وَنُظْهِرَ دَوْلَةَ الصَّبِيَّانِ فِي كُلِّ مَكَانٍ وَبُحِّلَ الْقَبَائِلُ الْمَنَافِ وَشَرِبَ الْخَمْرُ وَبُكِنِيَ الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ وَالنِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ وَتُرَكِبَ السُّرُوحُ الْفَرْجُ فَتَكُونُ الْأَمْرَةُ مُسْتَوِيَةً عَلَى زَوْجِهَا فِي جَمِيعِ الْأَشْيَاءِ وَتُفْجِ النَّاسُ ثَلَاثَةَ وُجُوهِ الْأَغْنِيَاءِ لِلزُّهْدَةِ وَالْأَوْسَاطِ لِلتَّجَارَةِ وَالْفُقَرَاءِ لِلْمُسَلَّةِ وَتُظَلَّ الْأَحْكَامُ وَتُحْتَطَّ الْأَسْلَامُ وَنُظْهِرَ دَوْلَةُ الْأَشْرَارِ وَبُحِّلَ الظُّلْمُ فِي جَمِيعِ الْأَمْصَارِ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَكْذِبُ النَّاجِرُ فِي تِجَارَتِهِ وَالصَّائِغُ فِي صِيَانَتِهِ وَصَانِحُ كُلِّ صَنْعَةٍ فِي صِنَاعَتِهِ فَتُقْلَ الْمَكَاسِبُ وَتَقْضَى الْمَطَالِبُ وَتُخْلَفَ الْمَذَاهِبُ وَبُكِرَ الْفُسَادُ وَبُقِلَ الرَّشَادُ فَعِنْدَهَا تَوَدَّ الضَّمَانُ وَبُحِّمَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانُ جَانِثٍ وَكَلَامُهُمْ أَمْرٌ مِنَ الصَّبْرِ وَفُلُوبُهُمْ أَمْنٌ مِنَ الْجَفَةِ فَذَاكَ كَانَ كَذَلِكَ مَا نَشَأَ الْعُلَمَاءُ وَفُسَدَتِ الْقُلُوبُ وَكَثُرَتِ الذُّنُوبُ وَتَهَيَّأَ حَصَنُ وَتُخْرِبَ الْمَسَاجِدُ وَتَقُولُ الْأُمَمَالُ وَتُقْلَ الْأَعْمَالُ

بَعْنِي وَجَنَتْ مَشْدُورَن بَارَن وَخُودِش رَامِيَا زِدْ هِيچَا مَكْه عُرُوسِ خُودِ رَا
برای شوهرش میسازد و اشکار شود دولت کو دکان در هر جای و حلال
شود خواندن زنهای خواننده و رقاصه و غناهای حرام و اشامیدن مسکرات
و اکثرا کنند مردان بزدان در مجور و زنان بزدان و سوار بر زینها شوند

وَابْجَعِلُوا فِي آخِرِ الزَّمَانِ

۵۳

پس بوده باشد زن اسیرا دارند بر شوهر خود در همه چیزها وجع و دردم دم
برسد و جبر و ثروتمندان برای گردش و اسراحت و میانه سالان برای تجارت کند
و فقراء برای گدائی کردن و باطل و ناپسند شود احکام الهیه و باطل و ناپسند
شود اسلام و اشکارا شود دولت شربران و حلال شود ستمگری و ستم
پیشگی در تمام شهرها پس در چنین زمانی دروغ گو بدناجر در تجارت خود
و ریخته گر در ریخته گری خود و هر صاحب صنعتی در صنعت خود پس
کم شود کسبها و تنگ شود راههای معیشت و زندگانی و در مذاهبها
و روشها اختلاف روی دهد و فساد زیاد شود و رشد و هدايت
کم شود پس در چنین زمانی دلها سپاه شود و حکومت و داری کذب
ایشان پادشاهی ستمکار و سخناشان از صبر تلخ است و دلهاشان
از مراد گدیده تراست پس چون چنین زمانی پیش آمد میباید علما
و داناتان و فاسد میشود دلها و بسیار میشود گناهان و در افتاده
میشود قرائنها و خراب کرده میشود مسجدها و دراز میشود ارزوها
و کم میشود عملها

وَتَبْنِي الْأَسْوَارَ فِي الْبُلْدَانِ مَحْصُوصَةً
لِرَفِيعِ (لَوْ قَعِ) الْعِظَامِ النَّازِلَاتِ

بَحْرُ خِيَامِ الْجَمَاعَةِ

فَعِنْدَهَا لَوْ صَلَّى أَحَدُهُمْ يَوْمَهُ وَلَيْلَتَهُ فَلَا يَكْتَبُ لَهُ مِنْهَا شَيْءٌ وَلَا تَقْبَلُ صَلَوتُهُ لِأَنَّهُ يَنْتَهِي وَهُوَ قَائِمٌ بِصَلَاتِهِ يَفْكُرُ فِي نَفْسِهِ كَيْفَ يَظْلِمُ النَّاسَ وَكَيْفَ يَحْتَاجُ عَلَى الْمُسْلِمِينَ وَيَطْلُبُونَ الْإِيَّاسَةَ لِلنِّفَاقِ وَالظَّالَمَ وَيَضِيقُ عَلَى مَسَاجِدِهِمْ الْأَمَاكِنَ وَيَحْكُمُ فِيهِمُ الْمَنَافِقَ وَبِجُورِ بَعْضِهِمْ عَلَى بَعْضٍ وَيَقْتُلُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا عَدَاوَةً وَبَغْضًا وَيَفْخَرُونَ بِشَرِّ الْحُجُورِ وَيَضْرِبُونَ فِي الْمَسَاجِدِ الْعِيدَانَ وَالزُّنُورَ فَلَا يَنْكُرُ عَلَيْهِمْ أَحَدٌ وَأَوْلَادُ الْعُلُوجِ يَكُونُونَ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ الْأَكَابِرَ وَيَرْجِعُ الْقَوْمُ سَفَهَاتِهِمْ وَيَمْلِكُ الْمَالُ مَنْ لَا يَمْلِكُهُ وَلَا كَانَ لَهُ بَاهِلٌ لَكَحٍ مِنْ أَوْلَادِ الْكَوْثَى وَتَضَعُ الرُّؤُسَاءُ رُؤُسًا لَنْ لَا يَسْتَحِقُّهَا وَيَضِيقُ الذَّرْعَ وَيَغْدُلُ الزَّرْعَ وَيَقْتُولُ الْبَدَنَ وَتُظْهِرُ الْفِتَنُ كَلَامَهُمْ فَحَشَ وَعِلْمَهُمْ وَحَشَ وَفَعْلَهُمْ خَبَثَ وَهُمْ ظَلَمَةُ عَشْمَةٍ وَكِبَرَاءُهُمْ بَجَلَةٌ عَدَمَتُهُ وَفَقَاهَتُهُمْ يَفْتُونُ بِمَا يَشْتَهَوْنَ وَقَضَائِهِمْ بِمَا لَا يَعْلَمُونَ يَحْكُمُونَ وَآكِرَتُهُمْ بِالزُّرُورِ يَشْهَدُونَ مَنْ كَانَ عِنْدَهُ دَرَاهِمُ كَانَ عِنْدَهُمْ مَرْفُوعًا وَمَنْ عَمِلُوا أَنَّهُ مَقْتُلٌ فَهُوَ عِنْدَهُمْ مَوْضُوعٌ وَالْفَقِيرُ مَهْجُورٌ وَمُبْخُوضٌ

يَعْنِي و بنا کرده میشود حصارها و پایگاهها در شهرها مخصوص برای واقع شدن پابند شدن پا جلو گیری شدن عظام یعنی چیزهای بزرگی که فرد بیابد (دور نبست مراد اسلحه های جنگی و طیارات و موشکها باشد) پس در چنین زمانی اگر نماز گذارد یکی از ایشان شبانه روز خود را پس نوشته شود از برای او از جهت آن نماز چیزی و نماز او پذیرفته نمیشود زیرا که در آن حالیکه نماز سپگدار

وَبَعْلًا لِّأَخِي زَيْنًا

۵۵

فکر میکند در پیش خود و نیت او این است که چگونه ظلم کند در حق مردم و چگونه
 حبله کند با مسلمانان و طلب میکند ریاست را برای فخر کردن و ظلم کردن و
 و ننگ میبندد بر مسجد های ایشان مکانها و حکم میکند در حق ایشان کافران
 و ستم میکند بعضی بر بعضی و میکشد بعضی از آنها بعضی دیگر را از روی دشمنی
 و کینه تیزی و فخر میکند با شامیدن مسکرات و میزند در مسجد ها ساکنان
 و نوازها را و کسی انکار نمیکند برای ایشان و بزرگان ایشان در آن زمان و نازا
 و مردم مان میشوند و سرپرست مردم سفیهان ایشان شوند و مالک مال شوند
 کسیکه مالک ائمال نیست یعنی غاصباست و آن بیدینی است از فرزندان خود
 بایست پلیدی است از فرزندان پستها و پلیدها و رؤسا ریاست را بکسی دهند
 که سزاوار ریاست کردن نیست و ننگ شود خلق و خواها و فاسد شود راعیها
 و اشکارا شود بدعتها و ظاهر شود فتنها سخنان آنها دشنام دادن است و
 کارهاشان و حتی گری است و کارهاشان پلید است و ایشان ستمکاران
 باشند که در ستمگری فروگذار نکنند و بزرگان ایشان بچلهها و گداهایند و
 فقهاء ایشان هر طور دلشان خواهند فتوی دهند و دادستانهاشان بچپریکه
 نمیدانند حکم کنند و بیشتر ایشان بدروغ شهادت دهند هر که بول دارد
 نزد ایشان بلند مرتبه است و هر که را دانستند که فقیر و بیچاره است نزد ایشان
 خوار و پست است و فقیر محتاج نزد ایشان مهجو راست و کینه او را دار کند

بِحَسَنَاتِ الْجِبَالِ عِلَقِ

۵۴

وَالْعَتَىٰ مَجْبُوبٌ وَمَخْصُوصٌ وَبِكَوْنِ الصَّالِحِ فِيهَا مَدْلُولُ الشَّوَارِبِ بِكَوْنِ قَدَرِ
 كُلِّ نَمَامٍ كَاذِبٌ وَبِنَسْرِ اللَّهِ مِنْهُمْ الرُّوسُ وَبِعَمَىٰ مِنْهُمْ الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصَّدُورِ أَكْثَرُ
 سَمَانِ الطُّبُورِ وَالطَّيَافِجِ وَلِبْسُهُمُ الْخَزَّيْمَانِيُّ وَالْحَرْبُ يَسْتَحِلُّونَ الْبَرَّ وَالشَّهَاتِ وَ
 يَتَفَارِضُونَ الشَّهَادَاتِ يَرَاؤُنَ بِالْأَعْمَالِ قِصْرَ الْأَجَالِ لَا مَهْضَىٰ عَنْهُمْ إِلَّا مَنْ كَانَ
 نَمَامًا يَجْعَلُونَ الْحَلَالَ حَرَامًا أَفْعَالَهُمْ مَنكَرَاتٌ وَقُلُوبُهُمْ مُخْلَفَاتٌ يَذَارِسُونَ فِيمَا
 بَيْنَهُم بِالْبَاطِلِ وَلَا يَنْشَاهُونَ عَنْ مَنكَرِ فَعْلَاهُ بِخَافِ أَجَارِهِمْ أَشْرَارَهُمْ يَتَوَارَوْنَ
 فِي غَيْرِ كَرِ اللَّهِ تَعَالَىٰ يَهْتَكُونَ فِيمَا بَيْنَهُم بِالْمَحَارِمِ لَا يَتَعَاظِفُونَ بِلِئَالَتِهِمْ
 إِنْ رَأَوْا صَالِحًا حَارَدُوهُ وَإِنْ رَأَوْا أَمَّا (نَمَامًا خَلَا) اسْتَقْبَلُوهُ وَمِنْ أَسَائِمِهِمْ يَعْطُوهُ
 وَتَكَثَّرَ أَوْلَادُ الرِّثَا وَالْأَبَاءُ فَرَجَبِينَ بِمَا بَرُوا مِنْ أَوْلَادِهِمُ الْقَبِيحُ فَلَا يَنْهَاهُمْ وَلَا يَرْدُّهُمْ
 عَنْهُ وَبَرَى الرَّجُلُ مِنْ زَوْجَتِهِ الْقَبِيحُ فَلَا يَنْهَاهَا وَلَا يَرْدُّهَا عَنْهُ وَبَاخِذُ مَا نَالَهُ
 مِنْ كَدِّ فَرْجِهَا وَمِنْ مَفْسَدِ حِدْرِهَا حَتَّىٰ لَوْ نَكَحْتُ قُلُوبَهُ لَا وَعَرَضْتُ أَمَّ يَتَمَسَّهَ وَلَا يَمْسَعُ
 مَا مَثَلَ فِيهَا مِنَ الْكَلَامِ الرَّدِّيِّ فَذَلِكَ هُوَ الدِّيُّوثُ الَّذِي لَا يَقْبَلُ اللَّهُ لَهُ تَوَكُّلاً وَ
 لَا عَدَلاً وَلَا عِزًّا فَالْكَلَامُ حَرَامٌ وَمَنْ كَفَّ حَرَامًا فَلَا وَاجِبَ قِتْلِهِ فِي شَرْعِ الْإِسْلَامِ وَفَضْلُهُ
 بَيْنَ الْأَنَامِ وَيَصِلِي سَعِيرًا فِي يَوْمِ الْقِيَامِ

يَعْنِي وَثُوقُهُ دُوسْتُ دَاسْتُهُ شُدَّةٌ وَمَخْصُوصٌ اسْتُ وَانْكَ شَائِسْتُهُ اسْتُ
 دَرْمِيَانِ مَرْدَمِ اَزْفَانِ حَلَقِ وَكُلُوْشِ كَرْمُهُ وَرَاهِبَا بَرَاوِسْتُهُ اسْتُ وَبِرْزِ مَبْكَنْدِ
 قَدَرُهُ كَمِي رَاكُهُ سَخْنِ چِينِ وَدَرُوغْكَوَا سْتُ سَرَبِرْزِ مَبْكَنْدِ اِنْفَا اَخْدَا وَكُوْرِ مَبْكَنْدِ

وَابْعَلَّامُ الْاٰخِرُ زَيْنًا

۵۷

از ایشان دلهايشان را که در سينه هاى ايتاقت خوراکشان کوشته اى مرغان
 فرم و تهو هايت و پوشاکشان خزمايى و ابريشمى است حلال ميدانند و با
 و مالهاى شبهه ناک را و شهادتها را بیکدیگر قرض میدهند و کارهاى
 خود را برپا کردن نمائش میدهند عمرهاشان کوتاه شود سخنان سخنيان
 نزد آنها مضاعف شده شود حلال را حرام میکنند کارهاشان رشت و نا
 پسنداست و دلهاشان با هدیگر مختلف است باطل را در میان خود در
 میدهند و درس میگیرند از کارهاى رشتى که میکنند هي کرده نمیشوند
 نیکانسان از بدانسان میترسند پيشبان بکد بگیرند در غنم که خداى تعالى
 هتک و پاره میکند پردهاى حرامها را مهر بايى با هم نکند همدیگر پست کند
 اگر شخص شایسته اى را ببیند او را رد کند و اگر گناهکار را سخن چینی آید
 او را استقبال کند کسکه به آنها بدی کند او را تعظیم کند و زیاد شوند
 فرزندان زنا و پدران خوشحال شوند بهر کار رشتى که از فرزندان خود ببندند
 و آنها را از آن نفی نکند و آنها را از آن دور نکند بپندرد از زن خود عمل رشت
 بپندرد و او را هي نمیکند و از آن او را دور نمیکند و میگردد آنچه را که از کد فرج خود
 و بی عفتى خود بدست میاورد نا این اندازه که اگر از درازى و پهنا او را بگایند
 اهمیت نمیدهد و اگر درباره او حرف ردی بشود گوش نمیکند پس و است آن
 ديويتى که پذیرد خدا برای او سخنى و نه کار درستی و نه عذر و پوزشى را پس

بَحْثُ خَيْرِ الْخَبَائِعِ

پس خوراک او حرام و نکاح او حرام است و واجب است کشتن او در شریعت اسلام و
 رُسُو اکرمین او در میان خاص و عام و افکنده می شود در آتش جهنم در روز قیامت
وَفِي ذَلِكَ یعلون بستم الاباء والامهات ونذل السادات وتقلو
 الاباط وتکثر الاخطا فما اقل الاخوة فی الله تعالی ونقل الذراهم الحلال و
 ترجع الناس الى شر حال فعندها ندر دور الشیاطین وتواش علی اصغف
 الماکین وتوب الفهد الی فرسته ویشح الغنی بما فی یدیه ویدیع الفقیر
 اخره بدیناه فباویل للفقیر وما یجلب به من الخسران والذل والهوان فی ذلك
 الزمان المستضعف باهله وسیطلون ما لا یجلب لهم فاذا کان كذلك اقبلت
 علیهم فتن لا قبل لهم بها الا وان اولها الهجری والرقطی واخرها السفیانی والشامی
یعنی اشکارا دشنام دهند پدران و مادران را و ذلیل شوند بزرگان و بالا
 روند مردمان پست بی اصل فرومایه و زیاد شود اختیاط و پریشانی عقل و دهن و گوی
 پس چقدر رگست در ان زمان برادری از برای خدای تعالی و کم میشود پول الحلال
 و مردم بر میگرددند بدترین حالی پس در انوقت دور میزند دولتهای شیاطین
 و جستن می کنند بر ظلم و ستم کردن بر باقوانان و گدایان و می پوشد یوز پلنگ
 لباس شکار خود را که شکم او را در برده است و بخل می کند ثروت و تمندی آنچه که در دست
 دارد از مال و ثروت و می فروشد فقیر آخرت خود را بدینای خود پس ایوای بر
 فقیر و آنچه با و وارد میشود از زبان و ذلت و خواری در ان زمان که اهل خود را

رَجَعُوا إِلَى الْأَنْبَاءِ

۵۹

ضعیف و بیچاره کند و زود باشد که بطلبند فقره آنچه را که بر ایشان حلال نیست پس چون چنین بشود و او را درد بر ضرر ایشان فتنه بکشد طاقت مقابل شدن با امر او را نداشته باشد که اول فتنه از هجری که از اهل قصیه است از بحرین و رقطی که شخصی است دارای مرض لك و پسه شروع میشود و آخران بسفانی و شامی منتهی میشود

وَأَنْتُمْ سَبْعَ طَبَقَاتٍ

فَالطَّبَقَةُ الْأُولَى وَفِيهَا خَيْرُ النَّفَوَى إِلَى سَبْعِينَ سَنَةً مِنَ الْهَجْرَةِ (و) فِي ثَلَاثَةِ أَهْلِ تَكِيدَ وَقُوَّةَ إِلَى سَبْعِينَ سَنَةً مِنَ الْهَجْرَةِ خَلِ الطَّبَقَةُ الثَّانِيَةُ أَهْلُ تَبَاذُلَ وَتَقَاطَعِ إِلَى الْمِائَتَيْنِ وَالثَّلَاثِينَ سَنَةً مِنَ الْهَجْرَةِ

وَالطَّبَقَةُ الثَّالِثَةُ

أَهْلُ تَبَاذُلَ وَتَقَاطَعِ إِلَى الْمِائَةِ وَخَمْسِينَ سَنَةً مِنَ الْهَجْرَةِ

وَالطَّبَقَةُ الرَّابِعَةُ

أَهْلُ تَكَالِبَ وَتَحَاسُدَ إِلَى السَّبْعِائَةِ سَنَةً مِنَ الْهَجْرَةِ

وَالطَّبَقَةُ الْخَامِسَةُ

أَهْلُ تَشَاخُ وَبَهْتَانِ إِلَى الثَّمَانِيَةِ وَعِشْرِينَ سَنَةً مِنَ الْهَجْرَةِ

وَالطَّبَقَةُ السَّادِسَةُ

أَهْلُ الْهَرَجِ وَالْمَرْجِ وَتَكَالِبِ الْأَعْدَاءِ وَظُهُورِ أَهْلِ فُتُوقٍ وَخِيَانَةِ إِلَى الثَّمَانِيَةِ وَالْأَرْبَعِينَ سَنَةً مِنَ الْهَجْرَةِ

بِحُجَّتِهِمَا فِي الْحَبَاءِ عَلِقَ

وَالطَّبَقَةُ السَّابِعَةُ

فَهُمَا أَهْلُ خُتْلٍ وَغَدَرٍ وَحَرْبٍ وَمَكْرٍ وَخَدَعٍ وَفُتُوقٍ وَتَدَابُرٍ وَتَقَاطُعٍ وَتَبَاعُضٍ
وَالْمَلَاهِي الْعِظَامِ وَالْمَخَافَةِ الْحَرَامِ وَالْأُمُورِ الْمَشْكَلَاتِ وَارْتِكَابِ الشَّهَوَاتِ وَخَرَابِ
الْمَدَائِنِ وَالذُّرُورِ وَابْتِهَادِ الْعَمَارَاتِ وَالْقُصُورِ وَفِيهَا يُظْهَرُ الْمَلْعُونُ مِنَ الْوَادِي
الْمَشُومِ وَفِيهَا انْكَشَافُ السِّرِّ وَالْفَرْجِ وَهِيَ عَلَى ذَلِكَ إِلَى أَنْ يُظْهَرَ قَائِمُ الْمَهْدِ
صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ

يَعْنِي فرمود و شما هفت طبقه میشوید طبقه اولی در آنست زبادی ثقوی
و پر بهر کاری ناسال هفنادم هجری (و بنا بر نسخه دیگر: اهل سخت و دشوار زندگی
کردن هستند و اهل مساوت ناسال هفنادم هجری)

و طبقه دوم اهل بزل و بختش و مهربانی هستند ناسال دویست و سیام هجری
و طبقه سوم اهل پشت کردن بیکدیگر و بریدن از یکدیگر هستند ناسال پانصد و پنجم هجری
و طبقه چهارم اهل سک صفتی و حسد کردن بیکدیگر هستند ناسال هفتصد و بیست و یک هجری
و طبقه پنجم اهل بادی بینی کردن و تکبر و بهتانند ناسال هشتصد و بیست هجری
و طبقه ششم اهل خو بریزی و غلق و اضطراب و سک صفتی دشمنان و ظهور اهل
فسق هستند ناسال نهصد و چهل هجری

و طبقه هفتم پراشانند اهل حیلها و فریب و جنگ و مکر و خدعه ها و فسقها

راجمعه من آخر الزما

۹۱

و پشت کردن بیکدیگر و بریدن از یکدیگر و کینه همدیگر را در دل گرفتن و اسباب بازیهایی
بزرگ و مرتکب شدن شهوتها و ساز و نوازهای حرام و کارهای دشوار و خرابی شهرها
و خانه ها و خراب شدن ساختمانها و قصر و کاخها و در این طبقه ظاهر میشود لغت کرده
شده ای از بیابان بدیهی (مراد سیاحتی است که از وادی بابس در شام قیام میکند) و در
این طبقه است کشف شدن پرده حیا و فرجه ها و آن بهین حال هست تا اینکه ظاهر شود

فایم ما مهدی صلوات الله علیه
فَالْقَامَتِ إِلَيْهِ سَادَاتُ أَهْلِ الْكُوفَةِ وَ أَكَابِرُ
وَقَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ بَيْنَ لَنَا أَوَّانَ هَذِهِ الْفِتَنِ وَالْعِظَائِمِ الَّتِي ذَكَرْتَهَا لَنَا لَقَدْ
كَادَتْ قُلُوبُنَا أَنْ تَفْطَرَ وَارِوَاخُنَا أَنْ تَفَارِقَ أَبْدَانَنَا مِنْ قَوْلِكَ هَذَا فَوَاسْقَا عَلَيَّ
فَرَأَيْنَا يَاكَ فَلَا رَأَا لَهِ فِيكَ سُوءٌ وَلَا مَكْرَ وَهًا - فَقَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَضَى الْأَمْرَ
الَّذِي فِيهِ تَشْفِيَانِ كُلَّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ - قَالَ فَلَمْ يَبْقَ أَحَدٌ إِلَّا وَبِكُلِّ ذَلِكَ

راوی گفت - پس بپا خواستند بسوی او بزرگان اهل کوفه و بزرگان عرب و گفتند
یا امیر المؤمنین بیان فرما برای ما اوقات این فتنها و امرهای بزرگی که یاد فرمودی
برای ما هر اسبه بجزئی نزدیکست دلهای ما شکافه شود و روحهای ما از بدنهای ما
جدا شود از گفتار تو اینهاست که گفتی چقدر جای ناسفاست بر جدا شدن ما از تو پس
پس ننمایند خدا ما را در تو بدی و نه مکر و هی را پس فرمود علی علیه السلام جاری
شده است قضا در آنچه که شما استفتاء میکنید هر نفسی چشیده مرگ است - گفت

بَحْسُ خِيَارِ الْجَائِعِينَ

پس باقی نماید احدی مگر اینکه کربه کرد از این کلامی که فرمود

قَالَ ثُمَّ إِنَّ عَلِيَّكَ السَّلَامَ

قَالَ. اَلَا وَاَنْ تَذَارَكَ الْفِتْنُ بَعْدَ مَا ابْتَدَعَكُمْ بِهِ مِنْ اَمْرِكُمْ وَالْحَرَمَيْنِ مِنْ جُوعٍ اَعْبَرِ
وَمَوْتٍ اَحْمَرِ - اَلَا يَا وَيْلَ لَاهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكُمْ وَشُرَفَائِكُمْ مِنْ غَلَاءٍ وَجُوعٍ وَفَقْرٍ
وَجَلٍّ حَتَّى يَكُونُوا فِي اَسْوَأِ حَالٍ بَيْنَ النَّاسِ اَلَا وَاَنْ مَسَاجِدَكُمْ فِي ذَلِكَ الرَّهْمَانِ
لَا يَسْمَعُ لَهُمْ فِيهَا صَوْتٌ وَلَا تَلْبِي فِيهَا دَعْوَةٌ ثُمَّ لَا خَيْرَ فِي الْحَيَاةِ بَعْدَ ذَلِكَ وَلَئِنْ يُوَلِّ
عَلِيَهُمْ مَلُوكٌ كَفَرَةٌ مِنْ عَصَاهُمْ قَتَلُوهُ وَمِنْ اطَاعِهِمْ اَجَوَّهُ اَلَا اِنَّ اَوَّلَ مَنْ يَلْحَقُكُمْ
بَنِي اُمَيَّةٍ ثُمَّ تَمْلِكُ مِنْ بَعْدِهِمْ مَلُوكٌ بَنِي الْعَبَّاسِ فَكَمْ فِيهِمْ مِنْ مَقْتُولٍ وَمَسْلُوبٍ
ثُمَّ اِنَّهُ قَالَ هَآئِ هَآئِ اَلَا يَا وَيْلَ لَكُمْ فَاَنْتُمْ هَٰذِهِ وَمَا يَحِلُّ فِيهَا مِنَ السَّيْفَانِي فِي
ذَلِكَ الرَّهْمَانِ يَا قَاتِي إِلَيْهَا مِنْ نَاحِيَةِ هَجْرٍ يَجِبُ سَبَاقُ نَفُودِهَا اَسْوَدُ ضَرَاغِمَةٍ وَبِلُوثِ
فَتَاغِمَةٍ اَوَّلَ اسْمِهِ شَبَنُ اِذَا خَرَجَ الْغُلَامُ اَلَا شَرُّ اَنْعَامٍ بِاسْمِهِ عَلَى الْبَصَرِ (عَالَمٌ
بِاسْمِهِ فَيَأْتِي إِلَى الْبَصَرِ خَدًا) فَيَقْتُلُ سَادَاتِهَا وَيَسْبِي حُرَّهَا فَاِنْ لَا عَرَفَ بِهَا كَقَتْلِ
مُحَدِّثِهَا وَبَغْيِهَا وَتَكُونُ بِهَا وَقَعَاتُ بَنِي تَمِيمٍ وَكَاكُمُ فَيَقْتُلُ بِهَا اَلَا اسْمُ سَيِّدِكُمْ
بِهَا صَنَمٌ ثُمَّ يَسِيرُ فَلَا يَرِجِعُ اَلَا بِالْحَرَمِ فَعِنْدَهَا يَلْعَلُ الصَّيَاحُ وَتُفْتَحُ بَعْضُهَا بَعْضًا فَيَا
وَيْلَ لَكُمْ فَاَنْتُمْ مِنْ نَزْوِلِهِ بَدَارَكُمْ مَهْلِكٌ حُرْمِكُمْ وَهَدَّجٌ اَطْفَالَكُمْ وَيَهْنِكُ نَسَاءَكُمْ
عَمْرُهُ طَوِيلٌ وَشَرُّهُ غَرِيزٌ وَرَجَالُهُ ضَرَاغِمَةٌ وَتَكُونُ لَهُ وَقْعَةٌ عَظِيمَةٌ اَلَا وَآهَهَا فَيَنْ
يَهْلِكُ فِيهَا الْمَنَافِقُونَ وَالْقَاسِطُونَ وَالَّذِينَ فَسَقُوا فِي دِينِ اللَّهِ تَعَالَى وَبِلَادِهِ وَ

را بَعْدَ الْاِخْرَاقِ

۳۰

لَسُوا الْبَاطِلَ عَلَى جَادَةِ عِبَادِهِ فَكَانَ بِهِمْ قَدْ قَنَلُوا اقْوَامًا تَخَافُ النَّاسَ اَصْوَاتُهُمْ وَمَخَافَتُهُمْ فَمِنْ رَجُلٍ مَقْذُولٍ وَبَطْلٍ مَجْدُولٍ يَهَابُهُمُ النَّاسُ ظُلُمَاتِهِمْ قَدْ تَطَهَّرَ الطَّائِفَةُ الْكَبْرَى فَبَلَّغُوا اَوَّلَهَا الْاُخْرَى

لغات هجر یکی از شهرهای بحرین است خیل سباق اسبان پیشرو اسود جمع است بمعنای شیر ضارعة جمع ضرغام بمعنای دلاور و شیر جفت لبوث جمع لبث بمعنای شهر قسم بعین بی نقطه بروزن جعفر مرد کلا نسال و کرکی وسطی درشت و شیر بیشه استر بکسی گویند که پلک چشم او بر کشته باشد و در بعضی از نسخ استمر پسین بی نقطه و مهم است بمعنای گندم گون نلؤل جمع نل است بمعنای تپه بلند و اکام جمع اکه محرکه بمعنای شسته اقام بناگاه در آمدن کوفان مراد کوفه است غر بر سیار قاسطون کسانی هستند که از حق برگشته و اهل جور و ستم و بیداد گردند بطل بمعنای شجاع مجذول بر زمین افتاده **یعنی** فرمود اگاه باشید که تدارک فتنها بعد از انچه بیت که خبر میدهم شما را از امر که و مدینه از گرسنگی غبار اود و مرگ سرخ یعنی خونریزی ایوای براهل بیت پیغمبر شما و شهرهای شما از گرسنگی و احتیاج و ترس که با نیاز رخ دهد فا اندازای که در بدترین حالی باشند در میان مردم اگاه باشید که مسجد های شما در آن زمان شنبه نشود در آن صدائی برای ایشان و جواب گفته نشود در آن دعوتی پس هیچ خبری در زندگی بعد از آن نیست و بد رستیکه مقرف در امر میشوند و بر شما حکومت میکنند پادشاهان کفار که هر که ناخر مانی آنها را کند او را بکشند و هر که فرمانبرداری آنها را دست بردارد او را اگاه باشید

بخش نهم از جامع علوی

اول کسیکه متصرف در امر شما و والی بر شما میشود بنی امیه اند پس مالک میشوند بعد از ایشان پادشاهان بنی عباس چه بسیار که در میان ایشان کشته شوند و غارت زده شوند پس آنحضرت فرمودهای های ابوی برکوفه شما این شهر را آنچه که بران وارد شود از سیفانی در آن زمان و قتی که بیا بد بسوی آن از ناحیه هجر که یکی از شهرهای بحرین است و گروهی گفته اند که هجر شهرها نیست که قصبه آن صفا است و فاصله آن تا ایمامه بقدر ده روز راه است و میان آن و بصره پانزده روز راه است بسیر شتر و مناسب است آن با سپهر سیفانی بجهت کوفه اولی و اقرب از اول است — مبادی سیفانی از آن ناحیه با اسبهای قوی پیشرو بکه میکشاند آنها را مردانیکه مانند شیرهای دلاور و کرکها شکاری هستند و سر کرده آنها کسی است که اول نام او شین است زمانیکه بیرون آید جوانی که اشتر است یعنی پلک چشم او برگشته است یا آنکه لقب او اشتر است یا آنکه چهره او اسمر یعنی گندمگون است و من دانای بنام او هستم تا آنکه میاید در بصره پس میکشد بزرگان آنرا و اسیر میکند زنهای آنرا و بدرستی که من همراهی میباشم چند جنگ را که در آنجا واقع شود و در غیر آنجا و در آنجا جنگهای واقع شود در میان تلمها و پشته ها پس شخص اسمر گندمگون در آنجا کشته شود و در آنجا بخت پرستیده شود پس از آنجا سپر میکشد و بر نمیکرد مگر بآننها بکه اسیر کرده در آنوقت فریادها بلند شود و بعضی بناگهانی حله بر بعضی دیگر کنند پس ابوی برکوفه شما از فردا آمدن او بخانه های شما مالک میشود حرم شما را و سر میرد بچه های شما را و هتک میکند زنهای شما را و در آنوقت شما را بسیار است

وَأَجْعَلِ لَّيْلِي لَيْلًا

۶۵

و مردان او بشرد لای هستند و در آنجا جنت بزرگی واقع میباشد آگاه باشید که در آن
جنت فتنهائی است که هلاک شوند در آن منافقها و از حق برگشتگان ستمگرم پیشه و آنکه
فاسق شده اند در دین خدای تعالی و در شهرهای او و پوشیدند لباس باطل را
براه بندگان او گو با مبینم آنها را که میکشند گروهی که از صداهای آنها مردم میترسند
و از شرارت و بدی آنها ترسانند پس چه بسیار کشته های شیاعانی که بر روی خال افتا
شود که هببت آنها فروگردند بندگان با آنها را پس تحقیق ظاهر میشود بلای بزرگی که ملحق کند
آخر آنها را یا اول آنها

أَلَا وَإِنَّ السُّفْيَانَ بِدَخَلِ الْبَصْرِ ثَلَاثَ دَخَلَاتٍ يَذَلُّ فِيهَا الْغَيْرَ وَيَسْبِي
فِيهَا الْحَيِّمَ الْأَيَّادِ الْمَوْفِئَةَ وَمَا يَحِلُّ بِهَا مِنْ سَيْفٍ مَسْكُولٍ وَقَتِيلٍ مَجْدُولٍ وَرَمَى
مَهُتُوكَةً ثُمَّ بَاتِيَ إِلَى الزُّوْرَاءِ الظَّالِمِ أَهْلَهَا فَيَحْوِلُ لِي بَيْنَهَا وَبَيْنَ أَهْلِهَا فَمَا أَشَدَّ أَهْلَهَا
بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا وَكَثُرَ طُغْيَانُهَا وَغَلَبَ سُلْطَانُهَا ثُمَّ قَالَ الْوَيْلُ لِلدَّيْمِ وَشَاوَانَ (شَاهُو)
وَعَجْمٌ لَا يَفْقَهُونَ تَرَاهُمْ بِضَرْحِ الْوَجْهِ سَوْدَ الْقُلُوبِ نَائِرَةُ الْحَرْبِ قَاسِيَةُ قُلُوبِهِمْ
سَوْدَ ضَمَانِهِمْ الْوَيْلُ ثُمَّ الْوَيْلُ لِلْبَلَدِ دَخَلُونَهَا وَارْصَنَ يَسْكُونُهَا جَزَمَ طَامَسَ وَ
شَرَّهَمَ لَا مَسَ صَحْبَهُمْ أَكْثَرُهَا مِنْ كِبَرِهِمْ تَلَقَّيْتُهُمُ الْأَحْرَابَ وَبَكَّرْتُهَا بَيْنَهُمُ الضَّرَبَ
وَتَقَبَّحَهُمُ الْأَكْرَادَ أَهْلَ الْجِبَالِ وَسَاءَ بِرِ الْبِلَادِ وَتَضَافَ إِلَيْهِمُ الْكَرَادُ هَذَانِ (الْكُرْدُ وَ)
هَذَانِ (و) وَحُمْرُهُ وَعَدْوَانٌ حَتَّى يُلْحِقُوا بِأَرْضِ الْأَعْجَامِ مِنْ نَاحِيَةِ خِرَاسَانَ مِنْ سَمَقَدِ
فَيَحْلُونَ قَرِيبًا مِنْ قَرْوِينَ وَكَاشَانٍ فَيَقْتُلُونَ فِيهَا السَّادَاتِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ بَيْتِكُمْ ثُمَّ يَنْتَبِلُ

بخش چهارم اخبار علق

بارض شہراز آلا باویل اهل الجبال وما یحل بها من الاعراب

لغات هونکه شهر بست که بر گردیده شده از شهرهای قوم لوط و در اینجا مراد بصره است. **مسکول** شمشیر کشیده شده **مجدول** بجای افتاده **زوراء** بغداد **دبلم** گوشتان است **گیلان** و ماندرانست که در قسمت شمالی قزوین واقع است و الموت یکی از شهرهای آن است **شاوان** از قریه های مرو خراسان است شاهون یا شاهی از بلاد مازندران است و نیز شاهی موضعی است نزدیک قاسم و ظاهر مراد حضرت اول باشد طامس ناپدید کنند و ناپدید لایس بمعنای غالب **حمره** و عدوان دو قبیلہ اند از عرب

یعنی آگاه باشد بد رستیکه سفیانی سه مرتبه داخل بصره میشود و دلیل و خوار میکند در آن استحاض با عزت و غلبه را و اسیر میکند در آن زنهار ایوای بر شهر بکه سابقا از شهرهای لوط بوده و وارونه شده مراد حضرت بن بصره است - و آنچه بران وارد شود از شمشیر کشیده و کشته بجای افتاده و زنهای هتک شده پس میاید بجای بغداد که ستمکارانند اهل آنجا پس بغیر میدهند میان آن و میان اهل آن و چقدر در میان بغداد و اهل آن شدت و سختی روی دهد و طغیان و سرکشی آن زیاد شود و سلطان آن مغلوب شود - پس وای برای دبلم که کوهستانانیتست از مازندران و گیلان در قسمت شمالی قزوین و اهل شاوان که از توابع مرو خراسانند با اهل شاهی مازندران و مردمان عجمی که چیز نمیفهمند یعنی زنهار سفید روپان و سیاه دلها روشن کنندگان آتش جنگها که دلهای آنان سخت و خشمهای ایشان سپاه است ایوا

در احوال و احوال النوا

۴۷

پس وای بر آن شهر که در آن داخل شوند و وای بر آن زمینی که در آن ساکن شوند
خبری از آنها پدید نشود و شترانها غالب باشند و کوههاشان از بزرگانها
زیادتر باشد و خزانهها و گروها و هائو با آنها برسند و زرد و خورد در میانشان زیاد
شود و کردهای اهل جبال با آنها یار شوند و از سایر شهرها و بعد از آنها اضافه
شوند و کردهای همدان یا کردهای عراق و قبیلههای همدان و حمزه و عدوان
که از قبایل عربند تا اینکه با آنها ملحق شوند بزمن عجمها یعنی ایران از طرف خراسان
پس وارد شوند نزدیک قزوین و کاشان از طریق سمرقند پس میکشند در آنجا
سادات از اهل بیت پیغمبر شمارایی از آنجا فرود میایند بزمن شیراز ایوی
بر اهل کوهستانها و آنچه بر آنها وارد شود از عربها

الایاویل لاهل هر موز و قلعات و ما یحل بها من الافات من اهل
الطراط المذمبات و باویل لاهل عجمان و ما یحل بها من الذل والهوان
و کمر و فقه فیها من الاعراب فتقطع منهم الاسباب فبقول فیها الرجال
و تبی فیها الحیرم و باویل لاهل اوال مع صابون من الکافر الملعون
بدیج رجالهم و یسجنی نساءهم و انی لا عرف بها ثلاثة عشر وقعة الاولى
بین القلعین و الثانیة فی الصلیب و الثالثة فی الجحمة و الرابعة عند قبا
و الخامسة عند اهل عمار و اکوار و السادسة فی ارک خارقان و الکلیا
و فی سار و بین الجبلین و برجنین و بین الکبیر و ذروة الجبل و

بِحِشِّهَا مَرَّ الْجَبَاعَةُ

۹۱

مِنْ شَجَرَاتِ النَّبَقِ الْأَبَاوِيلَ لِلْكَنْسِ وَزَكِيَّةَ وَمَا يَحِلُّ بِهَا مِنَ الذَّلِّ وَالْهَوَانِ
 مِنَ الْجَمْعِ وَالْغَلَا وَالْوَيْلَ لَاهْلِ خُرَاسَانَ وَمَا يَحِلُّ بِهَا مِنَ الذَّلِّ الَّذِي لَا يَطَاقُ
لغات هَرْمُوز و هَرْمُزْ شهری است در دریا که شایع است از دریا بجوی آن
 و آن در کنار دریا است در میان فارس و آن جای در آمدن کشتی است بدینا از
 سمت کرمان که کشتیها بکرانه انجا رسد و از هر موز نقل میشود متاعهای هند بکرمان
 و سیستان و خراسان چنانچه در معجم البلدان نقل کرده است قُلَاهَات بفتح فاف و
 سکون لام شهریت بجان در کنار دریا که بیشتر از کشتیهای هند در انجا توقف
 میکنند و انجا جای در آمدن در کشتی است و اهل انجا همه خوارچند و آل بضم هـ
 و بفتح پز گفته شده جزیره است که دریا محیط بر آن است در ناحیه بجزیران دارا
 نخلهای بسیار و لیمون و بستانها است صابون و صابونی دهی است نزدیک
 مِصْرَ قُلْعَتِینِ نواحی بحرین است صلیب کوهی است نزدیک کاظمه بین بحرین و بصره
 دو منزل بصره مانند جَنَبَه محلی است نزدیک وادی القری و تَبُولُ توباً محلی است نزدیک
 نبوی و آن کوهی است که قوم پوش بر آن توبه کردند و عذاب از آنها برداشته شد و آن
 در حد و موصل واقع است عِزَّار بکسر عین موضعی است از دیاربهار هله نزدیک امامه
 آگوار دامنهای کوهها او کر خارقان و کلینا نام دو موضع است شارار حصارها
 یمن و نام یکی از امکندها است بین الجبلین و بر حنین سفر منلی مکه است
 کَثَب تَلِّ رَبِکْ ذُرَّةُ الْجَبَلِ بالای کوه شجرات النبق درختهای سدر کنس و زکیه

وَابْعَدُ إِلَى رَحِيْنًا

۹۹

قریه است میان بصره و واسط

بَعْنِي آگاه باشید ابوای بر اهل هرموز که شهرت در دریاوان ساحل و جا
در آمدن کشتی است بدریا از سمت کرمان - و اهل قلعات که شهرت در عمان و
در کنار دریا واقع است که بیشتر از کشتیهای هند در اینجا توقف میکنند - و آنچه
که بآن وارد شود از افتها از اهل طرطری مذهبها که خوارج باشند - و ابوای
از برای اهل عمان و آنچه که بر آنها وارد شود از ذلت و خواری و چند وقعه در
انجا واقع شود از عربها که قطع اسباب از آنها شود پس کشته میشوند در اینجا مردان
و اسیر میشوند زنان - و وای بر اهل اوال که جزیره است از جزائر بحرین که دریا
بزان محیط است - و اهل صابون که دهی است نزدیک مصر از شخص کا فر ملعون
که سر میبرد مردان ایشان را و زنده میگذارد زنان ایشان را و من مپشناسم در
انجا سپرده و قهاری را که واقع میشود اول در میان دو قلعه که در نواحی بحرین
است دوم در صلیب که کوهی است نزدیک کاظمه که در میان بحرین و بصره
واقع است و مسافت آن تا بصره دو فرسنگ است سوم در جنبه که محلی است نزدیک
وادی القری و تبوک سوم ثوبا که محلی است نزدیک نینوی و آن کوهی است که قو
یونس بزان توبه کردند و عذاب از آنها برداشته شد و آن در حدود موصل
واقع است چهارم در عرار که موضعی است از دیار بابل و نزدیکها میخیم در اکو ار
که دامنه کوههای انجا است ششم در اوکر خارفان که نام موضعی است هفتم

تَجْشُّهُاءُ رَمَى الْجَبَا عِلْقُ

۷۰

کلیاً وان نهم نام موضعی است هشتم در مشار که انحصارهای همن و نام یکی از مکانها
 تها مده است نهم و دهم بن الجبلین و بر چنین است در سمنزلی مکه یازدهم در
 کتب که نام علی است که تل ربک در انجا است دوازدهم در بالای کوه در همان حدود
 سهردهم دریای درختهای سدر — آگاه باشند ایوای برکنس و زکبه که قریب است
 میان بصره و واسط و انچه بان وارد شود از ذلت و خواری از گرسنگی و گرانی و وای
 بر اهل خراسان و انچه بان وارد شود از ذلت و خواری ای که طاقت آورده نشود ^{توان} تحمل
وَيَا وَيْلَ لِّلرِّیِّ و ما یجلب بها من القتل العظیم و سبی الحیرم و ذبح الاضغان
 و عدم الرجال و یا ویل لبلدان الافرنج و ما یجلب بها من الاعراب و یا ویل لبلدان
 السند و الهند و ما یجلب بها من القتل و الذبح و الخراب فی ذلک الزمان فیا ویل
 لجزیره قیس من رجل محبف یزول بها و ما هو و من معه (محبف یزول هو و من معه)
 فیقفل جمیع من فیها و یفینک باهلها و انی لاعرف بها جنس و فعات عظام
 فاؤل و قعة منها علی ساحل بحرها قریب من برها و الثانیة مقابلة کوشا
 و الثالثة من قرنها الغربی و الرابعة بین الزولین و الخامسة مقابلة نرها
 آلا یا ویل لاهل البحرین من و فعات نزارف علیها من کل ناحیه و مکان قنوه
 کبارها و تبی صغارها و انی لاعرف بها سبع و فعات عظام فاؤل و قعة
 منها فی الجزیره المنفردة عنها من قرنها الشمالی تسمی سماهیج و الوقعة
 الثانیة تكون فی القاطع و بین النهر عن عین البلد و قرنها الشمالی الغربی

وَأَجْعَلُهُمْ آخِرَ النَّاسِ

۷۱

وبين الابله والمسجد وبين الجبل العالي وبين الثلثين المعروف بجبل جوة ثم
يقبل الكرخ بين التل والحجادة وبين شجرات البق المعروف بالبدبرات بجانب شط
الماجي ثم الحوريتين وهي سابعة الطامة الكبرى وعلامة ذلك يقبل فيها رجل
من اكابر العرب في بيته وهو قريب من ساحل البحر فيقطع رأسه بأمر حاكمها فتغير
العرب عليه فقتل الرجال ونهب الأموال فتخرج بعد ذلك الجمع على العرب ويتبعوهم
الى بلاد الحظ

لغات افرنج قبله جرمیه هستند که در فرانسه ساکن شدند و اینجا و وطن گرفتند در
قرن پنجم میلادی و در اصطلاح شرقین اطلاق بر او پاشها میشود اجمالا و بعد از جنگهای
صلیبی این اطلاق شایع شد (المجد) جزیره قیس جزیره کوچکی است در خلیج فارس که از اینجا صید لؤلؤ
میکند کوشا محلی است در نزدیکی آن فلک کشتن ناگهانی که در اصطلاح مقلدین اروپائی بر
میکویند سماهیج جزیره است در وسط دریای مایانه عمان و بحرین (معجم البلدان) و زبان فارسی
جزیره ماس میگویند ابله شهرست کنار دجله بصره دجله بزرگ در زاویه خلیجی که داخل
بصره میشود و آن شهری بوده قدیم تر از بصره زیرا که بصره بناؤ آن در ایام عمر بن الخطاب
بوده و آن خراب شده و فعلا ابله همین بصره فعلی است کرخ مراد کرخ میسان است که
آن بلدیت در بحرین حوریتین دوادی است از وادیهای قبله در همان منطقه
خطازمینی است که نهرهای خطی بان نسبت داده میشود و از شهرهای آن خطا است
قَطِيفٌ وَعُقَيْرٌ وَقَطْرٌ

بَحْرُ حَمَرٍ اِلْجَا عِلْقُ

یَعْنِ وای بَرَوَی و آنچه بران وارد شود از کشتن بزرگ و اسپر شدن زنهار
 سَر بَریدن بچه ها و نابود شدن مردان و ایوای بر شهرهای فرانسه و اروپا و آنچه
 بآنها وارد شود از کشتن و سَر بَریدن و خراب شدن در آن زمان پس ایوای بر جزیره
 قیس که جزیره کوچکی است در خلیج فارس از مرد ترسانند، بکه فرود میاید با هم را هانش
 در آنجا پس میکشند همه اهل آن را و ناگهانی آنها را میکشند و من پنج و قعه بزرگ
 را در آنجا میباشم که واقع خواهد شد و قعه اول کنار ساحل دریای آن است در
 نزدیکی بیابان آنجا و قعه دوم در مقابل کوشاکه نام موضعی است در همان حد
 و قعه سوم در همان جانب غربی الجزیره و قعه چهارم در میان رؤس که دو قعه
 کوچکی است در همان نزدیکی و قعه پنجم در مقابل بیابان آن ایوای بر اهل بحرین
 از جنگهای پی در پی که در آن واقع شود از هر ناحیه و مکانی پس میگرد بزرگان
 آنرا و اسپر میشوند کوچکهای آنها و هفت جنگ در آنجا واقع شود جنگ اول در جزیره
 ایت که از آن منفرد جدا است از طرف شمالی آن که در وسط دریا میانه بحرین و عمان
 واقع است و آنرا منما هیچ گویند که آن دربارا ماش نامند و جنگ دوم در قاطع و میانه
 نهر الحیمه شهر واقع شود و طرف شمالی غربی و میانه ابله و مسجد و میانه کوه بلند و
 میانه دو تیل معروف بکوه حنوه پس میاید بطرف کرخ میسان که شهر است نزدیکی
 بحرین میان تل و جاده و میانه درختهای سِد که آنرا سِد پرات یا بد پرات گویند
 بطرف شط ماچی پس از آن در دو وادی از وادیهای قبیله در همان قبیله که آنرا

وَالْجَعْلَاءُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ

۷۳

حوریتن گویند و این هفتمین بلای بزرگست و علامت آن اینست که کشته میشوند
 انجاردی از بزرگان عرب در خانه خود است که آن نزدیک ساحل دریا است پس بریده
 میشود سرا و با مر حاکم انجای عرب بر آن حاکم متغیر شوند پس کشته میشوند مردان و
 غارت کرده میشوند مالهها بعد از آن بیرون آید عجم بر عرب و دنبال میکنند آنها را تا بلاد خط
الایاویل للخط (لاهل الخط) من وقعات خلفات تتبع بعضها بعضا
 فالها و قعة بالبطاء و قعة بالدبيرة و قعة بالصفصف و قعة على السافل
 و قعة بسوق الجزائر و قعة بين السكك و قعة بين الزقاق و قعة بالجرارة
 و قعة بالمدارس و قعة بناروت الایاویل للهجر و ما یحل بها من ابلها
 من ناحية الكرخ و قعة عظيمة بالقطر تحت السبل المعروف بالحینی ثم
 بالفيج ثم بالقرين ثم بالاراکه ثم بام خور الایاویل نجد و ما یحل بها
 من الخط والغلاء ولا فی لا عرف بها و قعات عظام بين المسلمين الایاویل
 البصرة و ما یحل بها من الطاعون و من الفتن يتبع بعضها بعضا و انی لا عرف
 وقعات عظام بواسط و وقعات خلفات بين الشط والمجنية و وقعات بين
 العویند

لغات بطاء محل واسع سید گراست که سنگریزه در آن جمع شده و هر موضع
 و سبعی که زمین آن نرم و دارای سنگریزه است گویند دبیره قریه ایست در بحرین
 از بنی عامر بن حارث بن عبد قیس صفصف زمین مساء نوعی است که از افکار

تَجْرِجَاتُ الْحَبَا عَلَيَّ

که نام شهری از یعلی بن محمد است سرازیر میشود در وادی سوق الحجازین بازارشتر
 کُشها سَکَل کُچها و حیا با بها زرافه کرده مردم الحجاز را بفتح و تشدید ناحیه است
 از نواحی بطحیه نَارُوت نام محلی است در انحود قطر میان عمان و عُقیر است و قریب
 بحرین واقع است تَلِیل مصغر تل است فرج شهر بیت در اخراعمال فارس از آنکه یابرد
 عراق است که نزدیک قزوین واقع است و آنرا ازاله گویند و یاماد موضعی است در میان
 از بنی عجل که عمارة بن عقیل در حق آن گفته وعذاه بطن بلاد کان بونکم بیلاد
 آنجد منجدون وغاروا وبزی الاراکه منکم قد غادروا جبها کان رؤسها الفخار
 و بمناسبت ذکر قزوین ممکن است مراد حضرت اراکی که در ایران است باشد و مؤید
 آن است بعضی از اخبار دیگر که قبلا ذکر شده و بعد نیز محل خود ذکر خواهد شد ام خود
 اسم است برای بصره و مصر هر دو و خور بمعنای ذاهب است (معجم البلدان)
 جَبْنَة ما بین سواد عراق و زمین همن است عَوْنِد قریب است در میانه از بنی حد
 (معجم البلدان)

بَعِی ایوای بر اهل خط از وقعه های مختلفه ای که از پی یکدیگر در آن واقع
 شود اول آن وقعه است در بطحا که محل وسیع سبیل گیری است یا زمین وسیعی است که
 سنگریزه در آن بسیار است و وقعه ای در دَیْبَره واقع شود که آن قریب است در بحرین از
 بنی عامر بن حارث بن عبد قیس و وقعه ای در صفصف واقع شود که زمین نرمی است
 از شهر افکان سرازیر میشود و آن در دامنه کوهی است و وقعه ای در بازار شهر کُشها واقع

در جمع احوال و اخبار النصارى

۷۵

شود ووقعه‌ای در کوه‌ها و دخیابانها ووقعه‌ای در میان جمعیت مردمان ووقعه‌ای در جزیره که نتیجه‌ایست از بطحہ واقع شود ووقعه‌ای در تاروت که نام علی است در آنحدود واقع شود ایوای بر اهل حجر و انچه بران وارداید در پهلوی حصار ان در ناحیه کرج ووقعه بزرگی که در قطر که در میان عثمان و عقیق است واقع شود که ان بجز بن نزدیکت و ان و بزرگی کوچکی است که معروفست ببتلک حسینی پس از ان ووقعه‌ای در فرج واقع شود که ان شهر است از اعمال فارس وواقع در اراک و قزوین واقع شود ووقعه‌ای در ارم حور که مراد بصره یا مصر باشد واقع شود ایوای بر نجد و انچه که در ان واقع شود از خطی و گراف و من هراینه می‌شناسم ان ووقعه‌های بزرگی را در میان مسلمانان ایوای بر بصره و انچه که بران وارد شود از طاعون و از فتنهای پی در پی و من می‌شناسم در ان ووقعه‌های بزرگرا که در واسط واقع شود ووقعه‌های مختلفه را که میان شط فرات و مجنبه که در میان سواد عراق و زمین یمن واقع است ووقعه‌ای که در میان عوبند که قریب است

در تمامه از بنی خدیج واقع شود
الْاَيَاوِيلُ بَعْدَ ذَلِكَ مِنَ الرَّيِّ مِنْ مَوْتٍ وَقَتْلٍ وَخَوْفٍ يَشْمَلُ اَهْلَ
 الْعِرَاقِ اِذَا حَلَّ فِيْهَا بَيْدُهُمُ السَّيْفُ فَيَقْتُلُ مَا شَاءَ اللّٰهُ وَعَلَامَةُ ذَلِكَ اِذَا ضَعُفَ
 سُلْطَانُ الرُّومِ وَتَسَلَّطَ الْعَرَبُ وَدَبَّتِ النَّاسُ اِلَى الْفِتَنِ كَدَبِ السَّيْلِ اَتَمَلَّ فَعَدَدُ
 تَخْرُجَ الْجَمْعُ عَلَى الْعَرَبِ وَيَمْلِكُونَ الْبَصْرَةَ الْاَيَاوِيلُ لِفَلَسْطِيْنِ وَمَا يَحِلُّ بِهَا مِنْ

بِحُجَّتِهِمْ وَاجْتِاعِهِمْ

الْفِتْنِ الَّتِي لَا يُطَاقُ إِلَّا يَاوِيلُ أَهْلِ الدُّنْيَا وَمَا يَحِلُّ بِهِمَا مِنَ الْفِتَنِ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ وَجَمِيعِ الْبِلَادِ الْغَرْبِ وَالشَّرْقِ وَالْجَنُوبِ وَالشَّمَالِ أَلَا وَتَرَكِبُ النَّاسُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَتَتَوَاتَبُ عَلَيْهِمُ الْحُرُوبُ الدَّائِمَةُ وَذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيَهُمْ وَمَا رَبَّكَ بِظُلَامٍ لِلْعَبِيدِ

يَعْنِي آگاه باشید ایوای بر بغداد از دمی از مردن و کشتار و ترسبکه شامل اهل عراق شود زمانیکه وارد شود در میان ایشان شمشیر کشیده شود آنچه که خدا میخواهد و علامت آن اینست که وقتی که ضعیف شود پادشاه روم و عرب مُسَلِّط شود و مردم بجنبش در آیند بسوی فتنها مانند بجنبش در آمدن مورچگان عجم بر آنها حمله کند ایوای بر فلسطین و آنچه بر آن وارد شود از فتنها که طاقت تحمل آن نباشد ایوای بر اهل جهان و آنچه بر آنها وارد شود از فتنها در آن زمان و در جمیع شهرها از مشرق و مغرب و جنوب و شمال آگاه باش که مردم بعضی بر بعضی دیگر سوار شوند و جیتن کنند بر یکدیگر و جنگها دائمی میان ایشان واقع شود و اینها بسبب آنچه هست که پیش گرفته است دستها آنها و نیست پروردگار تو ستمکار بر بندگان

نُشْرَانِي عَلَيْهِ السَّلَامُ

لَا تُفْرَحُوا بِالْمَخْلُوعِ مِنْ وَلَدِ الْعَبَّاسِ (يعني المقتدر) فَإِنَّهُ أَوَّلُ عِلَامَاتِ النَّفْيَةِ أَلَا وَاتَّقِ اعْرِفْ مَلُوكَهُمْ مِنْ هَذَا الْوَقْتِ إِلَى ذَلِكَ الزَّمَانِ

وَأَجْعَلْهُمُ الْخِرَافَةَ

٧٧

يَعْنِي فِي الْفِرْزِ كَوَارِثِهِ السَّلَامُ فَرَمُودِ خُوشَالِ فَرُودِ نَجْلِ شَدِ شده از اولاد
عَبَّاسِ از خَلَاقَتِ يَعْنِي الْمُقَدَّرِ بِاللهِ عَبَّاسِي زَبْرًا كِه خَلْعِ شَدَنِ او اَوَّلِ شَانِهْمَا
تَغْيِيرِ اسْتِ اَكَااهِ بَاسِشْدِ كِه مِنْ مِشْنَا سَمِ پادشاهان ايشانرا از اَيُونُوشِ نَا اَنْزَمَانِ

فَالْفَقَّارُ الْبَيْدُ رَجُلٌ اسْمُهُ

الْفَقَّاعُ وَجَاعَةٌ مِنْ سَادَاتِ الْعَرَبِ وَقَالُوا لَهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ بَيْنَ لَنَا أَوْصَاؤُهُمْ
فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَوَّلَهُمُ الشَّيْخُ فَهُوَ الشَّيْخُ وَالسَّهْمُ الْمَارِدُ وَالْمِشْرِ الْجَلَّاحُ
وَالصَّقُورُ وَالْجَوْرُ وَالْمَقُولُ بَيْنَ السُّورِ وَصَاحِبُ الْحَبَشِ الْعَظِيمِ وَالْمَشْهُورُ
بِمَنَاسِهِ وَالْمَحْشُورُ مِنْ بَطْنِ السَّبَاعِ وَالْمَقُولُ مَعَ الْحَرَمِ وَالْهَارِبُ إِلَى بِلَادِ الرُّومِ
وَصَاحِبُ الْفَنَةِ الدِّهْمَاءُ وَالْمَكْبُوبُ عَلَى رَأْسِهِ بِالسُّوقِ وَالْمَلَأَقُ الْمُؤْتَمَنُ
وَالشَّيْخُ الْمَكُوفُ الَّذِي يَنْهَزُ إِلَى بَنِي سُوَيْحٍ وَفِي رِجْلَيْهِ تَقْطُلُ رَجُلًا مِنْ وَلَدِ الْعَبَّاسِ وَ
مَالِكُ الْأَرْضِ بِمِصْرَ وَمَاحِي الْأَسْمِ وَالسَّبَاعُ الْفَنَانُ وَالذَّنَاحُ الْأَمْلَحُ وَ
الْثَانِي الشَّيْخُ الْكَبِيرُ الْأَصْلَحُ الرَّاسُ وَالنَّفَاضُ الْمُرْتَدُّ وَالْمَدَلُّ بِالْفَرَسَةِ وَ
الْبَيْتُ الْهَجِينُ وَالطُّوبَى الْعَمْرُ وَالْوَضَاعُ لَاهِلُهُ وَالْمَارِقُ لِلزُّورِ وَالْإِبْرَشُ
الْأَثْلَمُ وَبَنَاءُ الْقُصُورِ وَزِمْمُ الْأُمُورِ وَالشَّيْخُ الرَّهِيمُ وَالْمَنْفُلُ مِنْ بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ
وَالْكَافِرُ الْمَالِكُ لِرِقَابِ الْمُسْلِمِينَ وَضَعْفُ الْبَصَرِ وَقَلِيلُ الْعَمْرِ الْأَوَانُ بَعْدَهُ
يُحْلِلُ الْمَصَائِبَ وَكَافِي بِالْفَتَنِ وَمَدَاقِلَتِ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمَظْلَمِ

لُغَاتِ شَايْخِ بَلَنْدِ نَالَا وَمَتَكْبَرِ شَيْخِ بَقْتِ شَيْنِ مَرْدِ سَالِ دَاكِه سَالِ او هُو بِلَا بَشْدِ بَايَا

بَحْثِ حَمَائِرِ الْجَمَاعَاتِ

پناه و بت ناخر عیر نا هشتاد سال و بعضی از چهل سال بیالا گفته اند و خواجه
و شخص صاحب رای صائب و ذاقتمند و مالدار زیاد و صاحب اولاد زیاد و صاحب عشره
و قبله را بنر شیخ گویند شهم بفتح شین و هاتر خاطر و چالاک و توانا و مهر و مطاع
را گویند مادر سرکش و در گذرنده مشیر اشاره کننده بوی چربی عجاج بروزن سخا
مرد نودیده و فرومایه و بروزن شدداد یعنی بابانک و فریاد صقور بروزن تورزن
یا مرد جلب و بسیار لعن کننده و سخن چین و کافر تجوز بروزن صبور مرکب زنا و
گناهکار و اگر تجوز بجا باشد بمعنای بخود نازنده است بائس بهم و عذاب و سختی و
فوت در حرب و دلبری فتنه دهنده یعنی نارنگ کننده مکبوب بررود رافاده ملاحق
خود را بدگری چسانده از باب مفاعله در میان دو طرف است مؤمن اعتماد کرد
شده براو مگوف یعنی کف بسته و دست بسته سباع بیار در رند فنان بسیار فتنه
کننده دقاح رام شونده و اگر بحیم نقطه دار باشد بروزن کتاب بمعنای استواری و استوار
کردن کار است املح سفید و سیاهی هم امیخته و بکود نفاض بت و لرز کننده پافر سشد
بجس و شمن از خوف و ترس مرتعد مضطرب و لرزان و بارام مدلل بالفروتنه یعنی
دلالت کننده یا دلالت کرده شده بیبیتی گرفتن لپتن و لسن زبان آور و فصح هجین
ناکس و فرومایه و بی اصل با کسیکه پدرش ازاد و مادرش بنده باشد و ضاع
دروغ سازنده هاراق بیرون رونده از دین زور دروغ و کفر و شرک مجزا و مجلس
سرود و بتی که میپرسند و باطل از هر چیزی ابرتش بمعنای برص آثم رخنه کننده

وَأَجْعَلْ مِنْ أَرْزَاقِهِ

زمیم الامود در دست گیرنده مهارکارانها و قبیح برانگیرنده فتنه و شر
یعنی بوی گفت - پس بیا خواست بوی انحضرت مرد بکه او را فقاع میگویند
 (و ان فقاع بن شوز از نابین است) باگروهی از بزرگان عرب و گفتند مرا انحضرت را
 که با امیرالمؤمنین بیان فرما برای ما وصفهای ایشانرا - پس فرمود انحضرت علیه
 السلام اول ایشان مرد متبکر با بلند بالای است سالخورده یا صاحب رای و دانسته
 و با مالدار زیاد یا صاحب قبیله یا صاحب اولاد زیاد و مرد تهر خاطر چالاک و ثقات و
 سرکش و درگدازنده - و اساده کننده فودیده فرومایه و با بانک و فریاد کننده با سر و
 صدائی - و مرد جلب و بسیار سخن کننده سخن چین کافری - و مرد زنا کننده و گناه
 کار با بخود نازنده ای - و مرد بکه کشته میشود در میان حرمسرایان خود - و مرد بکه
 صاحب لشکری بزرگست - و مرد بکه در بیم دادن و عذاب کردن و سختی و قوت و با
 دلیری در جنگ کردنست - و مرد بکه از شکم درندگان محخور شود یعنی درندگان
 او را طعم خود کند - و مرد بکه با حرم خود کشته شود - و مرد بکه بشهرهای روم فرار
 کند - و مرد بکه صاحب فتنه بفر و ناز کننده است - و مرد بکه از سر برود و رافتد
 با زار - و مرد بکه خود را بد بگری بچسباند و اعتماد کرده شود بر او - و مرد سال
 خورده ای که با کف و دست بشه فرار کند بجا بنبوی که در حد و موصول است
 و باز برگردد و چون برگشت مردی از بنی عباس را بکشد و مالک زمین مصر شود
 و مرد بکه بخو کننده نام باشد - و مرد بکه بسیار در نده و فتنه گر باشد - و مرد بکه

بخش چهارم از اجزاء علوی

رام شوند یا اسنوار در کار باشد و آن مردی است که چهره او بسیار سفیدی و
 کبودی بهم آمیخته باشد - و مردی که بت لرز کشته یا از خوف و ترس فرسوده متحس
 از دشمن باشد و مضطرب و لرزان و بی آرام باشد - و مردی که دلالت کننده پیشی
 گرفتن از طرف پادروندگی باشد - و مردی که زبان او روضیح و ناکی فرومایه و بی
 اصل باشد یا کسی که پدرش ازاد و مادرش کنیز باشد - و مردی که سازنده دروغ باشد
 براهل خود - و مردی که از دین بیرون رفته باشد بعلت دروغ و کفر و شرک بجزا و
 مجلس سرود و خوانندگی و بت پرستی - و مردی که دارای مرض برص و رخنه کننده باشد
 - و مردی که بنا کننده فقرها باشد - و مردی که در دست گیرنده مهار کارها باشد
 - و مردی که سالخورده و پراکنده فتنه و شر باشد - و مردی که از شهری بشهر دیگر
 منتقل شود - و کافر که برگردد بکاملمانان سوار شود - و مردی که دیر چشمی ضعیف
 باشد - و مردی که عمر او کوتاه باشد - آگاه باشد که بعد از آن مصیبتهای روا آورد
 گویا میبینم که فتنهای رواورد از هر مکانی مانند مانند پارهای شب نار بکشد

مؤلف فقیر گوید

که آنحضرت علیه السلام در این قمت از خطبه سی و سه نفر از پادشاهان به او خطبه
 که دارند یاد فرموده و نامهای آنها را ذکر نموده و آنچه بنظر میباید ایست که این ملوک
 غیر از خلفاء بنی عباس میباشد که عدد آنها سی و هفت نفر بوده اند اول آنها ابو
 العباس سفاح است که نام و نسب او از اینقرار است عبدالله بن محمد بن علی بن عبدالله

وَابْعَدُ مِنْ حَرْزِهَا

۸۱

بن عباس بن عبدالمطلب بن هاشم بن عبدمناف - وَاخْرَاجُهَا ابُو أَحْمَدُ عَبْدُ اللَّهِ
بن مُسْنَرٍ مُسْتَعَصِمٌ عِباسی است که در حدود سال ششصد و پنجاه و پنج هجری
هلاکوخان بمشورت خواجه نصیرالدین طوسی در بغداد اورا کشت و دولت
بنی عباس بقتل او منقرض شد - اجمالاً ملوک غیر از خلفاء هستند و ظاهراً
کلام انحضرت در این خطبه تعبیر مملوک فرموده نه خلفاء و مؤید اینست خبری
که بطریق مختلفه خاصه و عامه از رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم روایت کرده اند
که انحضرت دوره را بعد از رحلت خود تا زمان قیام قائم چهار قسم تقسیم فرموده
اول دوره خلفاء دوم دوره ملوک سوم دوره امراء چهارم دوره جبابره
و دوره جبابره متصل بظهور مهدی علیه السلام است و امتداد دوره خلفاء
از ملوک بیشتر و دوره ملوک از امراء بیشتر و امراء از جبابره بیشتر است و امراء کثرت
هستند که حکومت آنها بعنوان سلطنت و پادشاهی نیست بلکه بعنوان جمهوریت
و رئیس جمهوریت چنانچه در عصر حاضر در اغلب ممالک روی زمین متداولست
خلاصه کلام آنکه حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام نام بعضی از ملوک را بطور لغز و مزح
در این خطبه و بعضی را تلویحاً اشاره فرموده و در غیر این خطبه نیز بعضی از آنها اشاره فرموده
چنانچه در محل خود بمقدور مبسوط و مقتضی اشاره خواهم کرد ان شاء الله تعالی شانه العزیز

ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

مَعَاشِرَ النَّاسِ لَا تَشْكُوا فِي قَوْلِي هَذَا فَإِنِّي مَا أَدْعَيْتُ وَلَا تَكُنَّ زُورًا

بَیِّنَاتِ اَیْمَانِ عَلَیْهِ

وَلَا اَنْتُمْ اِلَّا بَعَا عَلَیْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْه وَلَقَدْ اَوْعَى الْفَ مَسْئَلَةً
 بِفَرْعٍ مِنْ كُلِّ مَسْئَلَةٍ الْفَ بَابٍ مِنَ الْعِلْمِ وَبِفَرْعٍ مِنْ كُلِّ بَابٍ مِائَةُ الْفَلِيبِ وَامْتِنَا
 احْصَيْتُمْ لَكُمْ هَذِهِ لِمَنْ فَرَّغُوا مَوَاقِبَهَا اِذَا وَقَعَتْ فِي الْفَنِّ مَعَ قَلَّةِ اَعْصَابِكُمْ فَبَاكَثُ
 فَنِّكُمْ وَجَبَتْ ذِمَّتُكُمْ وَخِيَانَةُ حُكَّامِكُمْ وَظُلْمُ قَضَائِكُمْ وَكَلَابُزُ تِجَارِكُمْ وَشُحُّ مَلُوكِكُمْ
 وَفَتْحُ اسْرَارِكُمْ وَمَا تَقْلُ اجْنَامِكُمْ وَتَقُولُ اَمَالِكُمْ وَكثرة شُكَاكُمْ وَبَايَلَه مَقَرِّكُمْ
 وَذَلِكَ فِيقَرِّكُمْ وَتَكْبَرُ اَعْيَانُكُمْ وَقَلَّةُ وِفَاكُمْ اِنَّا لِلَّهِ وَاَنَا اِلَيْهِ رَاَجُونَ مِنْ
 اَهْلِ ذَلِكَ الزَّمَانِ تَحِلَّ فِيهِمُ الْمَصَالِبُ وَلَا يَتَعَطَّوْنَ بِالنَّوَابِ وَلَقَدْ خَالَطَ
 الشَّيْطَانُ اَبْدَانَهُمْ وَرَنَحَ فِي اَبْدَانِهِمْ وَوَلَّجَ فِي دِمَائِهِمْ وَهَوَسَ لِهَمَّهُ
 بِالْآفَاقِ حَتَّى تَرَكَبَ الْفَنِّ الْاَمْصَارَ وَيَقُولُ الْمُؤْمِنُ الْمُسْكِنُ اُحِبَّ لَنَا اَنْتَ مِنْ
 الْمُسْتَضْعَفِينَ وَخَبِرَ النَّاسَ هُوَ مُذْنٌ مِنْ يَلْزَمُ نَفْسَهُ وَيَخْفَى فِي بَيْتِهِ عَنْ غِلَاطَةِ
 النَّاسِ نَفْسَهُ وَالَّذِي يَسْكُنُ قُرْبًا مِنْ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ طَالِبًا لَا تَارًا لِبَنَاءِ

يَعْنِي بِسُ فَرَمُودِ الْخَضِرَةِ عَلَيْهِ السَّلَامُ - اَيَكْرَهُه مَرْدَمٌ دَرِگَنَادَرِ مِنْ شَكِّ نَكْبِدِ
 اَبْتَحْنَا بِنَا كِه مِي كُيُومِ زِهْرَا كِه مِنْ اَدْعَايُ نَكْرَدِه اَم وَبَحْنِ دَرُوعِ نَكْمَتِمْ وَخَيْرُ مَنِيْهِمْ
 شَمَارَا مَكْرُ بَاخِجِه بَقِيْلِمِ فَرَمُودِه اَمْتِ مَرَارِسُو لِحْدَا صَلَّی اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْه وَهَرَا بِنِه
 اَزْ رُوی تَحَقُّقِ بَامَانَتِ مِنْ سِرِّ دَهْرَا مَسْئَلَه اِي رَا كِه مُفَرَّجِ اسْتِ اَزْ هَرِ مَسْئَلَه اِي هَرَا
 بَابِ اَزْ عَلِمِ كِه اَزْ هَرَا بِي اَزَانِ صَدَهْرَا بَابِ اَزْ عَلِمِ وَجَزَائِنِ بِنْتِ كِه سَتَرْدَمِ بَرَايِ
 سَمَا اَبْعِلَامَاتِ رَا نَابَشَا سَبْدَا وَاَقَاتِ اِنْهَارَا ذِمَّتَانِكِه دَرْ فَنِّهَا وَاَفْعِ شَوِيدِ نَا كِي

را بجد مرا خزنما

۱۳

صبر شما پس چقدر شگفتا و راست فتنهای شما و پلیدی زمان شما و بخت نکردن
حکام شما و ظلم کردن دادستانهای شما و سبک صفی بازگزانان شما و فحش و
حرص پادشاهان شما و اشکار شدن اسرار شما و لاغر و نزار شدن جمیعها شما
و دراز شدن ارزوهای شما و زیاد شدن شکایتهای شما و عجب ستارگی میفت
شما و خوار شدن فقیر شما و تبک و بزرگی کردن ثروتمندان شما و یکی فای شما
بدرستی که ما برای خدا هستیم و بدرستی که ما بسوی او بازگشت کننده ایم و این
استرجاع برای مصائب و فتنها ثبت که از اهل انزمان رخ دهد و ارد شود
در حق ایشان مصیبتها و اندوهها و بزرگ نمیدانند مصیبتها و کارهای دشوار را
و هر آینه بتجقق امیخته شود سلطان در بدبهای ایشان و در لایذ شود در بدبهای
ایشان و وارد شود در خوبیهای ایشان و وسوسه کند بر ایشان بدروغ گفتن نا اینکه
فتنهای شهرها سوار شود و بگوید مؤمن بنیوی دوست دارنده ما که من از ناتوانان
هستم و بهترین مردم در ان زمان کسی است که ملازم نفس خود باشد و پنهان
شود در خانه خود و اجتناب کند نفس او از امیرش با مردمان و آنکس که نزدیک

بیت المقدس ساکن شود در حالیکه طلب کننده آثار پیغمبران باشد
مَعَاشِرَ النَّاسِ لَا يَسْتَوِي الظَّالِمُ وَالْمُظْلُومُ وَلَا الْجَاهِلُ وَالْعَالِمُ وَلَا الْحَقُّ
وَالْبَاطِلُ وَلَا الْعَدْلُ وَالْجَوْرُ إِلَّا وَإِنَّ لَهُ شَرَائِعَ مَعْلُومَةً غَيْرَ مَجْهُولَةٍ وَلَا يَكُونُ
نَبِيٌّ إِلَّا وَلَهُمْ أَصْدَادٌ يَرْبُدُونَ أَطْفَاءَ نُورِهِمْ وَلِخَنَ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ إِلَّا وَإِنَّ

بِحَسْبِ حَمَلِهِمْ اَجْمَعِينَ

دَعَوْكُمْ اِلَى سَبَابٍ فَنَبِّئُونَا وَاِنْ دَعَوْكُمْ اِلَى شَيْءٍ فَاسْتَمْتُوا وَاِنْ دَعَوْكُمْ اِلَى الْعُسَا
فَالْعُونَا وَاِنْ دَعَوْكُمْ اِلَى الْبِرَّةِ مَنَّا فَلَا تَبْرءُوا مِنَّا وَمُدَّوَا عُنَاكُمْ لَلسِّفِ
وَاحْفَظُوا بَيْتَكُمْ فَانَّهُ مِنْ تَرْتُّو مَنَّا بَقْلُهُ تَبَرَّئُكَ اللهُ مِنْهُ وَرَسُولُهُ اَلَا وَانَّهُ لَا يَحْتَصَا
سَبَابًا وَلَا شَتْمًا وَلَا لَعْنًا **ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ** يَا وَهْلُ مَسَالِكُنْ
هَذِهِ الْاُمَّةُ وَهْمُ شَيْخِنَا وَهَجَبُنَا وَهَمُّ عَدُوِّ النَّاسِ كُفَّارٌ وَعَدُوُّ اللهِ اَبْرَارٌ وَعَدُوُّ
النَّاسِ كَاذِبِينَ وَعَدُوُّ اللهِ صَادِقِينَ وَعَدُوُّ النَّاسِ ظَالِمِينَ وَعَدُوُّ اللهِ
مَظْلُومِينَ وَعَدُوُّ النَّاسِ جَائِرِينَ وَعَدُوُّ اللهِ عَادِلِينَ وَعَدُوُّ النَّاسِ خَائِرِينَ
وَعَدُوُّ اللهِ رَاجِحِينَ فَارْزُوا لِلَّهِ بِالْاِيْمَانِ وَخُذُوا لِلنَّاسِ قَوْلَ **مَعَاشِرِ**
النَّاسِ اِنَّمَا وَلَيْتَكُمْ اللهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا الدِّينَ بِقِيَمَةِ الصَّلَاةِ وَ
بِقِيَمَةِ الزَّكَاةِ وَهُمْ رَاكِعُونَ مَعَاشِرَ النَّاسِ كَانَتْ بِطَائِفَةٍ مِنْهُمْ يَقُولُونَ
اِنَّ عَلِيَّ بْنَ اَبِي طَالِبٍ يَعْلَمُ الْغَيْبَ وَهُوَ الرَّبُّ الَّذِي يَحْيِي الْمَوْتَى وَهَمَّ بِتِلْكَ الْاَحْيَاءِ
وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ كَذَبُوا وَرَبَّ الْكِبَرَةِ اَيُّهَا النَّاسُ قُولُوا فَنَا مَا سَأَلْتُمْ
وَاجْعَلُونَا مَرْبُوبِينَ

يَعْنِي اَيُّكُمْ وَهْمُ مَرْدُفَانِ يَكْسَانِ وَبِرَابِ بَيْتِ سَتْمَكَارِ بِاسْتَمْدِيدِهِ وَنَهْ نَادَانِ
بَادَانَا وَنَهْ حَقِّ بَابِاطِلِ وَنَهْ عَادِلِ بَا جَوْرَ كُنْدَهْ اَكَاَهْ بَا شَيْدِ كِهْ بَرَايِ خُذَارِ اِهْمَا وَ
شَرِيعَتِهَا بَيْتِ دَانَسْهْ شَدِهْ كِهْ نَدَانَسْهْ بَيْتِ وَنَمِيَا شَدِ پِغْمَبَرِي مَكْرَانِكِهْ اَيُّهَا
صِنْدَهَائِي هَسْتَنْدَكِهْ مِيخَوَاهَنْدُ فُزَا اِنْفَارِ اَخَوَا مَوْشِ كُنْدُ وَمَا اَهْلِ بَيْتِ پِغْمَبَرِ شَتْمَانِي

زاجعلهم احراراً

۸۵

اگاه باشید و اگر خواندند شمارا که ما را دشنام دهید پس دشنام بدهید و اگر خواندند شمارا که ما را ناسزا گویند پس ناسزا گویند ما را و اگر خواندند شمارا که لعنت کنید ما را پس لعنت کنید ما را و اگر خواندند شمارا ببنیاری از ما پس بنیاری بخوبید از ما و بکشید گردنهای خود را برای شمشیر (یعنی کشته شوید) و از ما بنیاری بخوبید و نگاهدارید بقتل خود را زیرا که هر که قلباً از ما بنیزا شود هزار مرتبه شود خدا و پیغمبر از او اگاه باشند که دشنام و ناسزا و لعن بما نمیرسد - پس فرمود آنحضرت علیه السلام پس ایوای برین یوایان این امت که شیعیان و پیروان ما هستند و دوستان ما هستند و ایشان نزد مردم کافرها هستند و نزد خدا از نیکانند و نزد مردم دروغگو باشند و نزد خدا از راستگو باشند و نزد مردم ستمکارانند و نزد خدا ستمدیدگانند و نزد مردم جور کنندگانند و نزد خدا عادل و داد کنندگانند و نزد مردم زیانکارانند و نزد خدا سود برندگانند و ستمکارانند بذا خدا و منافقان زیانکارانند گروه مردمان - جز این نیست که سزاوارتر بصرف کردن در کارهای شما خدا و رسول او و کسانی هستند که ایمان آورده اند بخدا و رسول او و اینها کسانی هستند که پیامبرانند نماز را میدهند زکوة را در حالتیکه ایشان در حال رکوعند - گروه مردمان - گو یا میبینم طایفه ای از ایشان را که میگویند علی بن ابیطالب غیب میداند و او است انبیا و در گاریکه زنده میکنند مردگان را و میپرانند زندگان را و او بر هر چیزی توانا است دروغ میگویند قسم پیرو در گار کعبه امیر مردمان در شان ما هر چه

بَحْثُهَا فِي أَجْيَا عِلَقٍ

١٤

مِنْوَاهِدْ بَكُوْشْدُ بَعْنِي اَزْ فَضَائِلْ وَمَنَاقِبْ وَكَمَالَاتْ وَقَرَارْ دِهِيْدْ مَا رَا
تَرْبِيْتْ شَدْرْكَانْ وَبِنْدْكَانْ خُذْ بَعْنِي مَا حِذْ اَنِيْسْتِمْ بِلْكَ بِنْدْكَانْ اَوْزِيْدْ شَدْرْ اِيْمْ
اَلَا وَاَيْكُمْ سَتَحْتَلِفُوْنَ وَتَتَفَرَّقُوْنَ اَلَا وَاَنْ اَوَّلَ السَّنَنِ اِذَا انْقَضَتْ سَنَةٌ
مَّائَةٌ وَثَلَاثَةٌ وَسِتُّونَ سَنَةً تَوْفَقُوا اَوَّلَ الْفَتَنِ فَاِنْهَا نَا زَلَةٌ عَلَيْكُمْ ثُمَّ بَاتَكُمْ
فِي عَقْبِهَا الدَّهْمَاءُ تَدْهَمُ الْفَتَنُ فِيْهَا وَالْغُرَاءُ تَغْرُوْا بِاَهْلِهَا وَالسَّقَطَاءُ
تَسْقُطُ اَوَّلَادُ مَنْ بَطُوْنَ اَمْتَهُمْ وَالْكُتَيَاءُ تَكْسَحُ فِيْهَا النَّاسُ مِنَ الْخَطِّ وَ
الْحَنَ وَالْفَتَنَاءُ تَفْتَنُ بِهَا مِنْ اَهْلِ الْاَرْضِ وَالنَّازِحَةُ تَنْزَحُ بِاَهْلِهَا
مِنْ الظُّلَمِ وَالْغُرَاءُ تَغْرُوْ فِيْهَا الظُّلَمَ وَالْمَفِيَّةُ تَفْتَنُ مِنْهُمْ الْاِيْمَانَ وَالْكُفْرَ
كَرَّتْ عَلَيْهِمُ الْحَيْلُ مِنْ كُلِّ جِهَةٍ وَالْبُرْشَاءُ يُخْرِجُ فِيْهَا الْاِبْرَشَ مِنْ خُرَاسَانَ وَ
الشُّوْلَاءُ يُخْرِجُ فِيْهَا مَلِكَ الْجَبَالِ اِلَى جَزَائِرِ الْحَجَرِ يَقْتُلُهُمْ ثُمَّ يُؤَيِّدُهُمُ اللهُ بِالْبَصْرَةِ
ثُمَّ يُخْرِجُ بَيْنَ ذَلِكَ الْعَرَبَ وَيُخْرِجُ صَاحِبَ عِلْمٍ اَسْوَدَ عَلَى الْبَصْرَةِ فَيَقْضِيهِ الْفِتْنُ
اِلَى الشَّامِ ثُمَّ الْعَتَاءُ عَنْتِ الْحَيْلُ بِاعْتِمَادِهَا فِي دِيَارِ الْبَصْرَةِ وَالطُّغْيَاءُ طَغَتْ اَلْاَقْوَا
فِي كُلِّ مَكَانٍ وَالْفَاشَةُ تَفْتَنُ اَهْلَ الْعِرَاقِ وَالْمَرْجَاءُ تَرْجُو النَّاسَ اِلَى الْاِيْمَنِ وَ
السَّكَاةُ تَسْكُتُ الْفَتَنُ بِالشَّامِ وَالْحَدَرَاءُ اِنْحَدَرَتْ الْفَتَنُ اِلَى الْحِمْيَرِ الْمَعْرُوفَةِ وَالْ
مِقَالِ الْحِمْرِ وَالطُّوْحُ تَطْلُعُ الْفَتَنُ فِيْ خُرَاسَانَ وَالْجَوَارَاءُ جَارَتْ الْفَتَنُ بِارَضِ
فَارَسَ وَالْهُوْجَاءُ هَاجَتْ الْفَتَنُ بِارَضِ الْخَطِّ وَالطُّوْلَاءُ طَالَتْ الْحَيْلُ عَلَى الشَّامِ
- وَالْمُرْلَةُ نَزَلَتْ الْفَتَنُ بِارَضِ الْعِرَاقِ وَالْمَقْصَلَةُ اتَّصَلَتْ الْفَتَنُ بِارَضِ الرُّومِ

واجب‌الاعمال از زمان

۱۷

(وَالطَّائِفَةُ طَارَتْ الْفَتَنَ بَارِضَ الرُّومِ) وَالْمُحْجَرَةُ (الْمُهَيَّجَةُ) هَاجَتْ لَا كَرَامَ
 مِنْ شَهْرٍ زَوَرٍ وَالْمَرْمَلَةُ أَرْمَلَتْ النِّسَاءَ بِالْعِرَاقِ وَالْكَاسَةُ تَكْسَرُ الْحَيْلَ
 عَلَى أَهْلِ الْجَزِيرَةِ وَالنَّاحَةُ تَخْرُتُ النَّاسَ بِالشَّامِ وَالطَّائِفَةُ طَحْنُ الْفَتْنَةِ
 بِالْبَصْرَةِ وَالْفَتَالَةُ قَتَلَتِ النَّاسَ عَلَى الْقَنْطَرَةِ بِوَأَسِ الْعَيْنِ

لغات دهاء هجوم آوردن غزوای جنگ کردن بادشمن و غارتگری سقطا
 افکندن بچه از شکم مادر کسحاه رنذیدن و ربودن و درمانده شدن فتناء فتنه
 خیزی و فتنه گری کننده نازحه دور و اواره شوند و تعدیه ان بیاء حرف جر شده
 بجه دور و اواره کننده عزماء فروگیرنده و بیابا کننده در سختی و زحمت اندازنده منقبه
 نیست و نابود کننده گمراهی کرده آنها برشاه نمابنده برص شولاء حمله کردن در
 جنگ با انواع اسلحه عتاء درآبیده بغم و چیرگی طحناء نرم کننده خائنه بفسه انداز
 مار حقه از منند شوند سگتاء ساکت شوند حدراء سران بردن اول جزیره ایست
 از جزائر بحرین طایحه سخت شوند جوراء ستمگری هو جاء باد سخت تند که ریشه
 کن کند و بران کند خائنها را طولاء نبرد کردن بدرازی منزله فرو فرستاده طائو
 پرواز کننده محجبه داخل در جنگ کننده مهیجه هیجان آوردن مرملة بویه کننده
 زنان کاسره شکننده و رساننده چیزی که طاقت ان نباشد نازحه تخر شوند
 قتاله کشنده رأس العين شهرت بزرگ و مشهور از شهرهای جزیره واقع در
 میان حران و نصیبین و دینیر مضافت ان نا نصیبین پانزده فرسخ است تقریباً

بجس چهارم انجاء علق

و ناخران هم همین مقدار فاصله است و نادر بنسیده فرسخ است قنطره یعنی نل
یعنی آگاه باشید که زود باشد که شما با یکدیگر مختلف شوید و از همدیگر
 جدا شوید آگاه باشید که اول سالها زمانیکه سال صد و شصت و سوم از هجرت
 بگذرد الوقت منظر باشد که اول زمان فتنه است که آن بر شما نازل شود پس
 در دنبال آن سال هجوم آورنده فتنها است در آن و سال جنگی که با اهل خود
 بجنگد و سال اندازنده ای که مادرها چنهای خود را سقط کنند و سال رندیدن و برون
 و در مانده شدن که مردم در آن از حطی و محنتها رنبد و روبرو و در مانده شوند و سال
 فتنه خیز که بقتله بیندازد اهل زمین را و سال دور و آواره کننده که از ظلم و ستم اهل
 خود را آواره کند و سال فروگیرنده یا فریبده ای که بیابا کانه اهل خود را بظلم و ستم فرو
 و سال یست و نابود کننده ای که ایمان را از دلهای اهلش ببرد و نابود کند و سال حله
 آورنده ای که سواران جنگی برایشان در آن حله آورند از هر طرف و سال برص آورنده
 ای که در آن شخص برصی که دارائی برص است از سمت خراسان خروج کند و سال بکار
 بردن اسلحه که در آن انواع سلاحهای جنگی بکار برده شود که در آن پادشاه جبل
 خروج کند و مجزیههای دریا فخر و غلبه کند و پس از آن خدا اهل انجیر پرها را ناپدید
 کند بیا بکردن به آنها و غالب شدن پس عرب در آن زمان خروج کند و خروج کند
 صاحب پریم سیاه بر برصه پس بطرف او قصد کند و او را تا شام تعقیب کند چو آن
 پس از آن در آید بقتل و چهرگی سوارانی با عناینها خود در خانههای برصه و سال

وَأَجْعَلِ الْغُرُفَاتِ

۱۹

نرم کنند ای که نرم کند روزیهای اهل خود را یعنی در اثر نبودن خوار و بار بختی
افند و نرم و کوبیده شوند در همه جا و سال بفتنه اندازند ای که بفتنه اندازد اهل
عراق را و سال باحتیاج و آزمندی اندازند ای که که اهل آن از فطاحتیاج و
آزمندی بچایب بختی روند و سال ساکت و آرامی که در شام فتنها ساکت و آرام
شود و سال سر از پرشونده که فتنها در آن بطرف جزیره ای که معروف به اوال است
از جزیره های بحرین سر از پر شود و سال سخت شوند ای که سخت شود فتنها در
زمین خراسان و سال جور و ستمگری که فتنهای جور و ستم در زمین فارس رخ
دهد و سال وزیدن باد سخت شد که باد شد بد ریشه کن کند و ویران کند
خانه ها در زمین خطا بوزد (مراد خط عثمان با خط قطیف و حقیر و قطر که نزدیک
بحرین است میباشد) و سال نبرد و جنگ دنبال دارد که در شام جنگ و نبرد لشکر با
دنباله دار و دراز شود و سال فرو فرسندند ای که فرو فرسندند فتنها در زمین عراق
و سال انصال یا بنده که فتنها در زمین روم متصل شود یا بنا بر نسخه ای پرواز کنند
که فتنها در زمین روم پرواز کند و سال داخل در جنگ کنند یا همچنان آورنده ای که
داخل در جنگ کند یا همچنان آورد کرده ها را از شهر روم که جلگه است و کوهستان^{ست}
در میان اربل و همدان واقع و اهالی آن همه گردند و سال پیوه کنند زینها که در عراق
زینها پیوه شوند و سال شکسته ای که لشکر با آن اهل جزیره را در هم شکسته و خورد^{کنند}
و سال مخمر کنند ای که مردم در شام مخمر شوند و سال سخت شوند ای که فتنه در بصره

تَجْزِئَاتُ الْجَبَابِغَةِ

٩٠

سخت شود و سال کشته ای که کشته شوند مردم بالای جبر در رأس العین که شهر است برزله از شهرهای جزیره در پانزده فرسخی بصبین و پانزده فرسخی حران و ده فرسخی دُنبَر که هر سه از شهرهای جزیره اند

وَالْعَلَاءُ السَّلَامُ

وَالْمَقْبَلَةُ اقْبَلَتِ الْفَتْنَةَ إِلَى أَرْضِ الْيَمَنِ وَالْحِجَازِ وَالصَّوْخِ مَصْرُخَةُ أَهْلِ الْعِرَاقِ فَلَا نَأْمَنُ لَهُمْ وَالْمَسْمُوعَةُ أَسْمَعَتْ أَهْلَ الْإِيمَانِ فِي مَنَاهِمِهِمُ السَّابِغَةُ سَجَّتِ الْحَبْلُ فِي الْقَتْلِ إِلَى أَهْلِ الْحِزْبَةِ وَالْأَكْرَادُ يَقْتُلُ فِيهَا رَجُلًا مِنْ وَلَدِ الْعَبَّاسِ عَلَى فَرَّاشِهِ وَالْكَرْبَاءُ أَمَاتِ الْمُؤْمِنِينَ بِكَرْبِهِمْ وَحَسَرَتِهِمْ وَالْغَارِقَةُ غَرَّتِ النَّاسَ بِالْقَطْرِ وَالسَّائِلَةُ سَأَلَ الْفَقَّارَ فِي قُلُوبِهِمْ وَالْعَرَاءُ تَعْرِقَتْ أَهْلَ الْحَطِّ وَالْحَرَاءُ نَزَلَ الْقَطْرُ بَارِضَ الْحَطِّ وَهَجَرَ كُلَّ نَاجِيَةٍ حَتَّى أَنَّ السَّائِلَ يَدُورُ رَيْثُلًا فَلَا أَحَدٌ يُعْطِيهِ وَلَا يَرْحَمُهُ أَحَدٌ وَالْغَالِيَةُ تَغْلُوا طَائِفَةً مِنْ شُعْبَتِي حَتَّى يَتَخَذُوا فِي رَبِّاءٍ وَأُنَى بَرِيٍّ مِمَّا يَقُولُونَ وَالْمَكْنَاءُ تَمْكُتُ النَّاسَ فَرَمًا بِنَادِي فِيهَا الصَّارِخُ مَرْتَبًا الْأَوَّانِ الْمَلِكُ فِي آلِ عَلِيٍّ ابْنِ أَبِيطَالِبٍ فَيَكُونُ ذَلِكَ الصَّوْتُ مِنْ جِبْرِئِيلٍ وَيَصْرُخُ ابْلِسْ عَنْكَ اللَّهُ الْأَوَّانِ الْمَلِكُ فِي آلِ أَبِي سَفْيَانَ فَعِنْدَ ذَلِكَ يُخْرِجُ السَّفِيَانِيَّ فَيَتَّبِعُهُ مِائَةُ أَلْفِ رَجُلٍ ثُمَّ يَنْزِلُ بَارِضَ الْعِرَاقِ فَيَقْطَعُ مَا بَيْنَ جَلُولَا وَخَافَقِينَ فَيَقْتُلُ فِيهَا الْفُجَّاجَ (الْجَهْلِيَّاهُ) فَيَذْبَحُ كَمَا يَذْبَحُ الْكَبْشَ ثُمَّ يُخْرِجُ شُعْبَةَ بَنِي صَالِحٍ مِنْ بَنِي قُضَيْبٍ

زاجع من حزن الزمان

۹۱

وَأَجَامَ فَهُوَ لَعُورٌ مُخَلَّدٌ فَالْعَجَبُ كُلُّ الْعَجَبِ بَيْنَ جَمَادَى وَرَجَبٍ مِمَّا يَحِلُّ
بَارِضِ الْجَمَانِ وَعِنْدَهَا يَظْهَرُ الْمَفْقُودُ مِنْ بَيْنِ التَّلِّ بِكَوْنِ صَاحِبِ النَّصْرِ
فَنَوَاقِعُهُ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ ثُمَّ يَظْهَرُ بِرَأْسِ الْعَيْنِ رَجُلٌ أَصْفَرُ اللَّوْنِ عَلَى رَأْسِ
الْفُطْرَةِ يُقْتَلُ عَلَيْهَا سَبْعِينَ أَلْفَ صَاحِبٍ مُحَلٍّ وَتَرْجِعُ الْفِتْنَةُ إِلَى الْعِرَاقِ
وَتَظْهَرُ فِتْنَةُ شَهْرِ زُوْرٍ وَهِيَ الْفِتْنَةُ الطَّامَّةُ الدِّهْمَاءُ (الصَّمَاءُ وَالذَّاهِبَةُ الْعُظْمَى)
الْمُسْتَأْمَةُ بِالْهَلِيمَةِ

لَعَاتُ مَقْبَلَةُ رَوَّادٍ وَدَنَدِ صَرُوحٍ فَرِيَادٍ كِشْدَه مَسْمُوعَه شَوَانِدَه سَابِحَةُ شَنَا
اَكْرَادِ جَمْعِ كَرْدِ كَرِيَابِ عَمِّ وَامْدُودِ پِد پِدَا وَرِنْدَه غَامِرَةُ فَرَزِ كِهْرِنْدَه سَائِلَةُ جَارِي وَرَوَّ
شُوِنْدَه عَرَفَاءِ عَرَفِ كِنْدَه حَرَبَاءِ رِبَايِنْدَه مَالِ غَالِيَه غُلُوكِنْدَه مَكْنَاءِ دَرَنَكِ
كِنْدَه جُلُوكِ سَهْرِبَتِ اَزْ سَهْرُهَايِ عِرَاقِ فَجْفَاجِ مَرْدِ سَخْنِ اَزَايِ وَبِسَخْنِ خُودِ نَاوِنْدَه
جَهَنَّمَاهِ نَامِ مَرْدِ يَسْتِ كِه تَمَامِ رُويِ زَمِينِ رَا بَكِرْدِ كَبَشِ قُوْجِ جَنَكِي اَعْوَرِ يَكِي شِمِ مُخَلَّدِ
مَرْدِ سِيَاهِ چَرْدِه پِهَرِ مُحَلَّلِ اسلِحَهايِ پِراسِنِه الطَّامَّةِ بِلَايِ بَرَزَكِ دِهْمَاءِ نَادِرِ كِنْدَه
صَمَاءِ كَرَكِنْدَه دَاهِيَه بِلَايِ بَحْتِ هَلِيمَةِ لَاصِقِ وَجِسْبِنْدَه بِيَارِ

يَعْنِي فَرَمُودُ - وَسَالِ رَوَّادِ وَرِنْدَه اِيَكِه دَوَّادِ فِتْنَه بَزَمِينِ مِيَمِ وَحِجَّازِ وَ
سَالِ فَرِيَادِ كِنْدَه كِه فَرِيَادِ كِنْدِ فَرِيَادِ كِنْدَه اَهْلِ عِرَاقِ پِرِ اِيَمْنِي بَرَايِ اِيْشَانِ بِنَاشَدِ وَ
سَالِ شَوَانِدَه اِيَكِه بَشَوَانِدَه اَهْلِ اِيْمَانِ اَزْ اَصْدَادِ رَحَالِيَتِكِه خَوَابِ بَاشَدِ وَسَالِ
شَنَا وَرِيَكِه كِشْتِهَايِ جَنَكِي لَشْكِرِ دَرِ رُويِ دِرِيَا بِنَاشَدِ رَايِدِ بَرَايِ كِشْتِ اَهْلِ حَرْبِ

بَحْثُ خَلَاءِ الْأَخْبَاءِ عَلَيْهِ

و کرده‌ها می‌کشند در آن سال مردی از بنی عباس را در خوابگاه او و سال غم
 و اندوه پدید آمد و رنده که به پند مؤمنان بغم و اندوه و خسرتهای خود و سال
 فروگیرنده ای که قحطی مردم را افزود و گیرد و سال جاری و روانشونده ای که جاری و
 روان شود نفاق در دل‌های ایشان و سال غرق شدن که در آن سال اهل خط
 غرق شوند و سالی را بپایند که مال‌های مردم در اثر قحطی رفته و در زمین خط
 و هجر و هزاج‌های نا اندازه ای که سائل در بگرد و واحدی چیزی باوند دهد و کمی
 باور رحم نکند و سال غلو کننده که جمعی از شعبان من غلو کنند و مرا بروردگار
 یغی خدائی بگیرند و بدرستی که من بنام از آنچه میگویند و سالی در نیک کننده
 که در نیک کند مردم پس بساند کند منادی فریاد کننده در آن سال دو مرتبه که
 آگاه باشند که ملک در آل علی بن ابی طالب است پس این صدای جبرئیل است و فریاد
 میکند شیطان تحت کند خدا و را که آگاه باشند که ملک در آل ابی سفیان است
 در آن حال بیرون آمد سفیانی و پیروی کند او را صد هزار مرد پس فرود آمد در
 زمین عراق پس قطع میکند میان جلولا که دهی است در شش فرسخی بغداد و خا
 پس می‌کشد در آنجا مردی بنی "ار" را که نازنده است بنی خود پس سر بریده شود
 "ان" و همچنانکه قوچ جنگی سر بریده شود پس بیرون آمد شعب بن صالح از میان
 خانه‌های بنی و بنارها و او مردیت یکجمله و پیری سیاه چرده پس عجب آورنده
 است هر گونه عجبی در میان ماه جمادی و ماه رجب از آنچه وارد شود بر زمین

راجه الامير الخزانة

۹۳

جزائر از قشها و بلاها در احوال ظاهر میشود و کشته ای از میان تل که صاحب
نصر و غلبه است پس در آنوقت با آن مرد بچشم جنگ کند پس ظاهر میشود بر آس العز
که شهر است از شهرهای جزیره مینان حران و نصیبین مردی زرد رنگ بر سر جبر
پس میگوید در اینجا هفتاد هزار نفر که صاحب اسلحه های پراسته اند و فتنه برگشتن عراق
میکند و ظاهر میشود فتنه شهر زور که محل کرده های کوهستانی همدان است و الفتنه
بلای بزرگی است نادرین کننده یا اگر کننده و بلای سختی که آن فتنه بابل را هلم نامند
یعنی چسبیده که آنها را رها نکند

قال الراوی فقامت جماعة وقالوا يا امير المؤمنين بن لنا من اين
يخرج هذا الاصفر فصف لنا صفه — فقال عليه السلام اصفه لكم
مديدا الظهر قصيرا ساقيين سريع الغضب يواقع اثني عشر (اثنى وعشرين)
وقعة وهو شيخ كرمي لهي طويل العمر تدب له ملك الروم ويحملون حذوهم
وطأوهم على سلامة من دينة وحسن يقينه وعلامته خروجه ببيان مدينة الروم
على ثلاثة غور (من الثغور) ثم جدد على ابيه ثم محارب ذلك الوادي الشيخ
صاحب السراق المستولى على الثغور ثم يملك رقاب المسلمين وبنضاف اليه
رجال الزوراء وتقع الواقعة ببابل فيهلك فيها خلق كثير ويكون حنف
كثير وتقع الفتنه بالزوراء ويصبح صاحب المحقوا باخوانكم بساطي الفرات
وتخرج اهل الزوراء كدبيب النمل فيقتل بينهم خمسون الف قتل وتقع

بِحِشِّهِمَا إِلَى الْجَبَالِ عُلُوًّا

٩٤

الهمزة عليهم فليحتمون الجبال ويقع باقهم الى الزوراء ثم يصبح صبحه ثابتة
فيخرجون فيقتل منهم كذلك فيصل الخبر الى ارض الجزائر فيقولون الحقوا
باخوانكم فيخرج منهم رجل اصفر اللون ويصير عصابة الى ارض الخط
وتلقاه اهل هجر واهل نجد ثم يدخلون البصرة فتعلق رماجالها ولم يزل
يدخل من بلد الى بلد حتى يدخل مدينة حلب وتكون بها وقعة عظيمة
فيكون فيها مائة يوم ثم انه يدخل الا صفر الجزيرة ويطلب الشام فواقعه
وقعة عظيمة خمسة وعشرون يوما ويقتل فيها بينهم خلق كثير ويصعد جيش
العراق الى بلاد الجبل ويحذر الا صفر يطلب الكوفة فيبقى فيها فيأتي خبر
من الشام انه قد قطع على الحاج فعند ذلك يمنع الحاج جانبه فلا يخرج احد
من الشام ولا من العراق ويكون الحج من مصر ثم ينقطع بعد ذلك ويصرخ
من بلاد الروم انه قد قتل الا صفر فيخرج الى الجيش بالروم في الف سلطان
وتحت كل سلطان مائة الف مقاتل صاحب سيف محدد ويزلون بارض ارجو
قريب مدينة السوداء ثم ينتهي الى جيش المدينة الهالكة المعروفة بام الثور
الذي نزلها سام بن نوح فتقع الواقعة على بابها فلا يدخل جيش الروم عنها
حتى يخرج عليهم رجل من حيث لا يعلمون ومعه جيش فيقتل منهم مقتلة
عظيمة وترجع الفتنه الى الزوراء فيقتل بعضهم بعضا ثم تنقضي الفتنه فلا يبقى
غير خليفين يهلكان في يوم واحد فيقتل احدهما في الجانب الغربي والاخر في

وَابْجَعِدْ مِنْ حَرْبِنَا

۹۵

الْجَانِبَ الشَّرْقِيَّ فَيَكُونُ ذَلِكَ فِيمَا يَمْعُونَهُ أَهْلُ الطَّبَقَةِ السَّابِقَةِ فَيَكُونُ فِي ذَلِكَ خُسْفٌ كَثِيرٌ وَكَسُوفٌ وَاضِحٌ فَلَا يَسْفَهُهُمْ ذَلِكَ عَمَّا يَفْعَلُونَ مِنَ الْمَعَاجِي

لُغَات مَدِيدُ الظَّهِيرَةِ كَشْدَةُ بُشْتِ قَصِيرِ السَّاقَيْنِ دُوسَاقِ پَایِ او کُونا هُوَ خُوبُ رُو تَعُورِ جَمْعُ تَعُرٍ دَرِ اَبْجَا بِمَعْنَايِ قَلْعَةٍ شَيْخِ صَاحِبِ سُرَّاقِ نَامِ شَخْصِ اسْتَدِ سُرَّاقِ بَنَشْدِ بِدِ نَامِ بِالْقَبْلِ وَاسْتَدِ وَدَرَاءِ بَغْدَادِ بِالْأَمْلِ بِكَسْرِ بَاوِ دُومِ نَاجِيَةِ نَزْدِ بِلِ حِلَّةٍ وَكُوفَةِ عَصَابَتِ جَمْعِهَا حَظُّ نَاجِيَةِ اَزْخَانِ يَاقُطِفِ وَخُفَرِ وَ قَطَرِ كِهْ اَزْ نَوَاحِي مَحْرَبِنِ اسْتَدِ هَجَرِ نَزْدِ نَوَاحِي مَحْرَبِنِ اسْتَدِ نَجْدِ اسْمِ اسْتَدِ بُرَایِ زَمِينِ پَهْنَا وَرَبِكِ بَالَايِ اَنْ زَمِينِ بِقَامَةِ اسْتَدِ وَ پَایِ اَنْ اِزْ عِرَاقِ وَ شَامِ اسْتَدِ وَ گَفْتَنِ شُدِهْ اسْتَدِ كِهْ هِمِ مَحْرَبِنِ اَزْ تَوَابِعِ مِیَا مَدِ اسْتَدِ وَ اَنْ دَرِ پَایِ اَنْ هَایِ حِجَارِ وَاقِعِ اسْتَدِ سَبْفِ مَحَلَّ شَمِشِ صَبْقِلِ وَ زَبُورِ شُدِهْ اَرَجُونِ وَ اَرَجُونِ نَامِ شَهْرِ بِتِ اَزْ اطْرَافِ جَبَّانِ كِهْ نَزْدِ بِلِ مَدِينَةِ السُّودَاءِ كِهْ اَنْدَلُسُ بَاشْدِ وَاقِعِ اسْتَدِ اَمِ تَعُورِ مَرَادِ شَامِ اسْتَدِ كِهْ اَزْ بَنَاهَايِ سَامِ بِنِ نُوْحِ بُوْدِهْ

بَعْنِي گفْتِ زَاوِیِ پِسِ بِنَا خَوَاسْتَنْدِ گَرُو حِیِ وَ گَفْتَنْدِ یَا اِمِیرِ اَلْمُؤْمِنِیْنَ بِنَا کُنْ بَرَايِ مَا كِهْ اَزْ كَجَا پِروْنِ مِیَا یَا اَبْنِ اَصْفَرِ بَعْنِیِ زَرْدِ پُوسْتِ چِسْ وَ صَفْ کُنْ بَرَايِ مَا صَفْتِ اوْرَا - پِسِ اَلْحَضْرَتِ عَلِيهِ السَّلَامِ فَرَمُودِ كِهْ وَ صَفْ مِهْ كَمِ بَرَايِ شَمَا اوْرَا بِشْتِ او كَشْدِهْ اسْتَدِ بَعْنِیِ پِهْنِ اسْتَدِ وَ دُوسَاقِ پَاهَايِ او كُونا هُوَ اسْتَدِ وَ زُوْ غَضَبِ بَعْنِیِ زُو دُخْتَمِ اسْتَدِ دَوَا زْدِهْ يَابِ بِشْتِ وَ دُوجَنْكِ مِهْ كَزْدِ وَ او پِرِ مَرْدِ بِشْتِ

بخش چهارم از اجابا علی

کمر دصفت خوب صورت دراز عمر پادشاه روم به این او در ابد وز نهی خود
 را در ز پر پیلای خود قرار دهند و آن مرد بخت که دین او سالم است و پختن او
 نیکو است و نشان پیر و ن آمدن او بنا گذاردن شهر روم است بر سر قلعه با سرحد
 با سر پایگاه که بدست او متحد بد شود پس نوادی را شیخ صاحب سرق خراب کند و
 او کسی است که مستولی بر قلعه با سرحدات یا پایگاهها است پس مالک رقاب مسلمان
 شود یعنی برگردن مسلمانان سوار شود و مردانی از اهل بغداد بر او اضافه شوند
 و جنگی در بابل که نزدیک حله است واقع شود که در آن جنگ خلق بسیاری کشته
 شوند و بسیاری بر زمین فرو روند و فتنه ای در بغداد واقع شود و فریاد کننده ای
 فریاد کند که ملحق شو بد برادرهای خود در کنار فرات پس اهل بغداد مانند
 مورچگان از خانه های خود بیرون میزنند و میان ایشان پنجاه هزار نفر کشته شوند
 و فرار کنند و ملحق بکوهها شوند و باقیانده آنها بغداد روند پس فریاد کننده ای
 فریاد دوم را بلند کند باز بیرون آیند مردم مانند مورچگان از خانه های خود بی
 از ایشان همچنان کشته شود پس خبر بر زمین جزا می رسد پس اهل جزا را گویند
 ملحق شو بد برادرهای خود پس بیرون آیند از میان ایشان مردی زرد رنگ و با کلاه
 چند میانه بطرف زمین خط که طرف تمان باشد با طرف قطیف که از توابع بحرین است
 و اهل حجر و اهل نجد نیز به آنها ملحق میشوند پس داخل بصره شوند و مردم بصره
 به آنها پیوندند و از شهری بشهر دیگری وارد شوند تا اینکه داخل شهر حلب

وَأَجْعَلِ فِي الْحَرْبِ

۹۷

شوند و در آنجا جنگ شدیدی واقع شود و یکصد روز در آنجا بمانند پس از
 آن آنروز زرد رنگ داخل جزیره شود و در طلب گرفتن شام در آنجا بمانند
 بزرگی در آنجا برپا کند که بیست و پنج روز طول کشد و در میان دو طرف خلق
 بسیاری کشته شوند و لشکر عراق بمقت بلا دجل که محل کردها است نابالاروند
 و هر روز رنگ بال لشکرش بطرف کوفه می آید و می شوند و در آنجا میمانند تا اینکه
 جزایر شام می رسد که راه را بر خاچیان بر میدهند در آنوقت خاچیان از رفتن
 بجانب مکه منع کرده شوند پس احدی از طرف شام و عراق بمکه نرود و فقط
 از راه مصر می روند پس از آن راه حج قطع کرده شود و فریاد کننده ای از
 سمت روم فریاد کند که آنروز زرد رنگ کشته شد پس بیرون آید بسوی لشکر که
 در روم هستند با هزار نفر ریشی مسلط بر لشکر که هر ریشی صد هزار مقاتل جنگی
 در تحت فرمان او باشد همه با سلاحهای آراسته و پیراسته و فرود آیند در زمین
 آنجگونه که نام شهر است از اطراف جیان نزدیکت ام السوداء و مدینه السوداء
 که دمشق باشد و آن شهر است که سام بن نوح در آن فرود آمده پس جنگی بود و
 آن واقع شود و لشکر روم از آنجا کوچ نکند تا اینکه خروج کند مردی بزرگ
 ضرایان از جانی که میباید و با او لشکری باشد پس می کشد گروه عظیمی را
 از لشکر و میان و فتنه بپندارد بر میگردد پس می کشند بعضی از ایشان بعضی دیگر را
 پس فتنه با نتهاء می رسد و باقی میمانند مگر دو خلیفه که هر دو در بکر و کشته میشوند

بَحْثُ حَمَلِ رَجُلٍ اِنْجَبَا عَلَيْهِ

یکی از اینها در طرف غربی بغداد و دیگری در طرف شرقی آن و این جزای اهل طبقه هفتم میشوند پس در آنوقت خف بسیاری واقع میشود و آفتاب بطور واضح و روشن میگردد و مبیند این آیات را و دست از معصیتها و گناهانکه میکشد بر نمیدارند و اگر

نهیشان کنند منتهی نمیشوند

فَقَامَ إِلَيْهِ ابْنُ يَقْطَنِ وَجَمَاعَةٌ مِنْ وَجْهِ اصْحَابِهِ

وَقَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْتَ ذَكَرْتَ لَنَا السَّيْفَ فِي الشَّامِ وَنَزِدَانِ تَبَيَّنَ لَنَا أَمْرُ

قَالَ قَدْ ذَكَرْتَ خُرُوجَ لَكُمْ آخِرَ السَّنَةِ الْكَاسَةِ - فَقَالَ اشْرَحْ لَنَا قَالُوا قُلُونَا

مَدَارِئًا حَتَّى نَكُونَ عَلَى بَصِيرَةٍ مِنَ الْبَيَانِ

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِلَامَةُ خُرُوجِهِ تَخْتَلِفُ ثَلَاثَةَ رَأْيَاتٍ رَأَيْتُ مِنَ

الْعَرَبِ فَيَأْتِيهِمْ الْمَصْرَ وَمَا يَحِلُّ بِهِمَا مِنْهُمْ وَرَأَيْتُ مِنَ الْبَحْرَيْنِ مِنْ جَزِيرَةِ أَوَّلِ مَرَاثِ

فَارُوسَ وَرَأَيْتُ مِنَ الشَّامِ فَنُزُومَ الْفَتْنَةِ بَيْنَهُمْ سَنَةً ثُمَّ يُخْرِجُ رَجُلًا مِنْ وَلَدِ

الْعَبَّاسِ فَيَقُولُونَ أَهْلَ الْعِرَاقِ مَدَجَّاءَ كَرَفُومَ خَفَاتِ اصْحَابِ أَهْوَاءٍ مُخْتَلِفَةٍ

فَيُضْطَرِّبُ أَهْلَ الشَّامِ وَفِلَسْطِينَ وَيَرْجِعُونَ إِلَى رُؤَسَاءِ الشَّامِ وَمَصْرَ فَيَقُولُونَ

اطْلُبُوا وَلَدَ الْمَلِكِ فَيُطْلَبُ ثُمَّ يَوَافِقُوهُ بِغُوطَةِ دِمَشْقَ مَبْذُوعٌ يَقَالُ لَهُ حَرِّسْنَا فَإِذَا

حَلَّ بِهِمْ أَخْرَجَ أَحْوَالَهُ بَنَى كَلَابَ وَبَنَى دِهَانَةَ وَبُكُونُ لَهُ بِالْوَادِي الْيَابِسِ عَدَّةٌ

عَدِيدَةٌ فَيَقُولُونَ لَهُ يَا هَذَا مَا يَحِلُّ لَكَ أَنْ تَضَعَ الْأَسْلَامَ أَمَا تَرَى إِلَى النَّاسِ

فِيهِ مِنَ الْأَهْوَالِ وَالْفِتَنِ فَاتَّقِ اللَّهَ وَخَرُجْ لِمَصْرَدِكَ فَيَقُولُ أَنَا لَسْتُ بِضَائِمٍ

حِكْمِ

رَأْبَعُهُمُ الْوَاخِرُونَ

فَيَقُولُونَ لَهُ أَلَسْتَ مِنْ قَرَبَىٍّ وَمِنْ أَهْلِ بَيْتِ الْمَلِكِ الْقَائِمِ أَمَا تَنْصَبُ هَبْلَ
بَيْتِ نَبِيِّكَ وَمَا فَدَنَزَلْ بِهِمْ مِنَ الذِّلِّ وَالْهَوَانِ مِنْذُ زَمَانٍ طَوِيلٍ فَانْكَ
مَا تَخْرُجُ رَاغِبًا بِالْأَمْوَالِ وَرَغْبًا الْعَيْشِ بَلْ مَحَامِيًا لِدِينِكَ فَلَا تَزَالُ الْقَوْمُ
يَخْتَلِفُونَ إِلَيْهِ وَاحِدًا بَعْدَ وَاحِدٍ فَعِنْدَهَا يَقُولُ أَذْهَبُوا إِلَى خُلَفَائِكُمْ الَّذِينَ
كُنْتُمْ لَهُمْ هَذِهِ الْمُدَّةَ ثُمَّ أَنْهَى بَحْبِهِمْ وَخَرَجَ مَعَهُمْ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَصَعِدَ مِنْ
دَمَشْقٍ وَهُوَ أَوَّلُ مَنْ يَصْعَدُ ثُمَّ يَخْطُبُ وَيَأْمُرُهُمْ بِالْجِهَادِ وَيَبَايَعُهُمْ عَلَى أَهْلِ
الْبَيْتِ الْفَوْنِ أَمْرَهُ وَضَوْهَ أَوْ كَرَاهِيَهُ ثُمَّ يَخْرُجُ إِلَى الْغَوَظَةِ وَلَا يُلَاحِظُ بِهَا حَتَّى يَجْتَمِعَ
النَّاسُ عَلَيْهِ وَيَبْلُغَ حَقُّونَ أَهْلِ الصَّفَا ثُمَّ يَكُونُ فِي حُسَيْنِ الْفِ مَقَامًا فَيُنْبِئُ
أَخْوَالَهُ إِلَى بَنِي كَلَابِ فَيَأْتُونَهُ مِثْلَ السَّيْلِ السَّائِلِ فَيَأْتُونَ عَنْ ذَلِكَ رِجَالٌ بَرَبِينَ
يَقَاتِلُونَ رِجَالَ الْمَلِكِ ابْنِ الْعَبَّاسِ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَخْرُجُ السَّيْفَانِي فِي عَصَابٍ
أَهْلُ الشَّامِ فَتُخْتَلَفُ ثَلَاثُ رَأْيَاتٍ فَرَايَةُ لِلزُّرِّ وَالْجَمِّ وَهِيَ سُودَاءُ وَرَأْيَةُ لِلزُّرِّ
لَا بَنَ الْعَبَّاسِ صَفَاءُ وَرَأْيَةُ لِلزُّرِّ السَّيْفَانِي فَيَقْتَتِلُونَ بَطْنُ الْأَزْرَقِ قَتْلًا شَدِيدًا
فَيَقْتُلُ مِنْهُمْ سِتِينَ أَلْفًا ثُمَّ يَغْلِبُهُمُ السَّيْفَانِي فَيَقْتُلُ مِنْهُمْ خَلْقًا كَثِيرًا وَيَمْلِكُ بَطْنُهُمْ
وَيَعْدِلُ فِيهِمْ حَتَّى يَقَالَ بِهِ وَاللَّهِ مَا كَانَ يَقَالَ عَلَيْهِ إِلَّا كَذِبًا وَاللَّهُ أَهْلُهُمْ كَأَذْ
وَلَا يَعْلَمُونَ مَا تَلْقَى أُمَّةٌ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَلَوْ عَلِمُوا مَا فَعَلُوا ذَلِكَ وَلَا زَالَ
يَعْدِلُ فِيهِمْ حَتَّى يَسِيرَ فَأَقُولُ سِيرَهُ إِلَى حِمَصٍ وَإِنْ أَهْلُهَا بِأَسْوَأِ حَالٍ ثُمَّ يَجْعَلُ الْفَرَّ
مِنْ بَابِ بَعْثَةِ مِصْرَ وَيَنْزِعُ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ الرَّحْمَةَ وَيَسِيرُ إِلَى مَوْضِعٍ يَقَالُ لَهُ قَرْنَةُ

تجشس الجاهل

١٠٠

سببا فيكون له بها وقعة عظيمة فلا تبقى بلداً ولا يلفهم خبره فيدخلهم
من ذلك خوف وجرع فلا يزال يدخل بلداً بعد بلد إلا واقع أهلها فأول
وقعة تكون بحمص ثم بالرقّة ثم بقربة سببا وهي اعظم وقعة يواقعها حمص
ثم ترجع الى دمشق وقد دانت له الخلق فيجشس حبشا الى المدينة وجبشا
المشرق فيقتل بالزوراء سبعين الفا ويقتربون ثلثاء امرأة حامل ونحو
الجيش الى كوفانم هذه فكم من بالك وبالكية فيقتل بها خلق كثير وأما حبش
المدينة فانه اذا توسط البيداء صاح به جبرائيل صيحة عظيمة فلا يبقى منهم
احداً وحسب الله به الارض ويكون في اثر الجيش رجلان احدهما بشرو
الاخر نذير فينظرون الى ما نزل بهم فلا يرون الا رؤسا خارجة من الارض
فيقولان بما اصاب الجيش فيصبح بها جبرائيل فيقول الله وجوهما الى قهقري
فيضئ احدهما الى المدينة وهو البشر فيبشرهم بما سلمهم الله تعالى والاخر نذير
فيرجع الى السفياخ ويخبر بما اصاب الجيش - قال وعند جهنم الخبر الصحيح
لانهما من جهنم فيبشرون نذير فيهرب قوم من اولاد رسول الله صلى الله عليه
واله وهم اشراف الى بلد الروم فيقول السفياخ للملك الروم ترد علي عبيدي
فيرد هم اليه فيضرب اعناقهم على درج الشرق الجامع بدمشق فلا ينكر ذلك عليه
لغات روع ترسيدن جريره والجريره مضمره ايت از جريرن حرسه ايت
حاوراء وسكون سبن وثناء دونقطه قربة بزرگي است معوره واقعه درميان سببا

وَأَجْعَلُوا لِي آخِرَ الزَّمَانِ

۱۰۱

دمشق در راه حصص فاصله آن تا دمشق بکهرسخ است و چیزی زیادتر بی کلاب
قبیله سفیانی هستند بی دهانه قبیله است از عرب وادی الیابس بیابانی است
در شام که سفیانی از آنجا بیرون آمد بطول الارزق قریب مجرود شامات است
حصص بکسر حا و سکون میم شهر بیت بزرگ از شهرهای شام در طرف قلبی قلعه
حصنه بالای تل بزرگ بلندی واقع است و در میان دمشق و حلب واقع است در
منه راه سبأ زمینی است از بی سبلم در شامات و قریه است در همان حدود رقه
از بلاد بنی عامر است جبهه نام قبیله است از قضاعة

یعنی پس بیا خواست ابن بقطین و گروهی از مو جهین اصحاب الخضر
و گفتند یا امیرالمؤمنین بدرستی که تو باید فرمودی برای ما سفیانی شامی را
و ما میخواهیم که بیان کنی برای ما امر او را پس فرمود که بجهنم ذکر کردم
بیرون آمدن او را برای شما که در آخر سال خواهد بود یعنی آخر سالیکه شما
فائم متصل است پس عرض کرد شرح ده انرا برای ما زیرا که دلهای ما ترسان
تا اینکه از بیان شما بیستایم پس آنحضرت علیه السلام فرمود نشانه خروج
او اختلاف سه پرچم است یکی پرچم عربت که بلند شود پس وای بر مصر و آنچه که
وارد شود بران از ایشان و پرچی از مجرب از خبر پره اول بلند شود از زمین
فارس و پرچی از شام بلند شود پس آمده دارد فتنه در میان ایشان تا
یکسال پس خروج کد مردی از او لاد عباس پس اهل عراق گویند که

بخش چهارم از اجاعاق

آمدند شمارا کرده پای برهنگان صاحبان هواهای مختلفه پس مضطرب
 شوند اهل بیام و فلسطین از جزا آمدن آنها در جوع میگذرد و شام و مصرین
 با ایشان گویند که بطلبید شاهزاده را پس بطلب و میروند تا اینکه توافق میکنند
 و او را در غوطه دمشق میبایند در موضعی که انرا رستگاه گویند و ان موضعی است
 در راه حصی که نادمشق یکم ساعه زیادتری فاصله دارد پس چون برایشان درآید
 خلوت میکنند با ایشان و بیرون میکنند از مجلس و اینها میخوردند که از قبله بی
 کلاب و بی دهانه میباشند و از برای او عده معدوده است در وادی پس
 پس واردین با و میگویند ای شخصی که من را و شاهستی این کار را در آید حالا
 بنیت برای تو که اسلام را ضایع کنی یعنی ساکت بنشین و قیام نکنی تا اسلا
 ضایع شود و ازین برود ایا نمیبینی که چه هولها و فتنها در مردم ظاهر شده
 پس پیرهن از خدا و بیرون بیا برای بار بکردن دینت پس میگوید من رفیق
 و صاحب شما نیستم پس به او گویند که ایا از قریش نیستی و از اهل بیت پادشا
 قیام کننده نیستی ایا غیرت و تعصب نمیکشی از اهل بیت پیغمبر و مبینی انچه را
 که با ایشان وارد شده از ذلت و خواری در این دنیا که هرگاه قیام
 کنی برای رعبت در جمع اوری مال و خوشگذرانی نیست بلکه در این حال جماعت
 کشته از دین خود میباشی پس پیوسته یکی بعد از دیگری در نزد او رفت
 آمد میکنند و او در انوقت در جواب ایشان میگوید بروید نزد ان خلیفه ها که

را بجمع اهل النوا

۱۰۳

با ایشان بود بد در این مدت پس از آن ایشان را اجابت میکند و بیرون آید
 با ایشان در روز جمعه ای پس بالای منبر میروند و آن اول دفعه است
 که منبر میروند و خطبه میخوانند و آنها را امر میبندد و بیعت میگیرد از ایشان
 با اینکه مخالفت نکنند با او در کارهایی که میکند چه رضایت با آنها داشته باشند
 یا کراهت پس از آن بیرون میآید بسوی غوطه و وارد میشود در آن نا اینکه
 جمع شوند مردمان با او - و ملحق شوند با او مردمان لعن کننده و سخن چینی و
 کافری پس عده او پنجاه هزار نفر میشوند پس میفرستند را پنهانی خود را در قبیله
 بنی کلاب پس مانند سبیل جاری بنزد او میآیند از آن قبیل مردهای بیابانی
 و با مردان یادش همکام از ابن عباس است مقابله میکند پس در آنوقت بیرون
 میآید سفیانی با گروههای از شامیان پس اهل سه پرچم با هم دیگر مخلوط شدند
 پرچم بزرگ که پرده آن سیاه است و پرچم عربهای بیابانی که تابعین ابن
 عباسند که پرده آن زرد است و پرچم سفیانی پس در بطن آن زرق جلت
 و قتال میکند جلت و قتال سختی پس کشته میشود از ایشان شصت هزار نفر
 پس از آن سفیانی برایشان غالب شود و بکشد از آنها جمیع زباده را
 و ماله شود مرکزهای حساس ایشان را و بنای خود را در میان ایشان
 بعد از و داد گذارد تا اندازه ای که در حق او گفته شود بذات خدا قسم اینها
 درباره او میکنند (یعنی میکنند ظالم و ستمکار است) دروغ بوده بذات خدا

بُخْشِ حَمَائِمِ اَلْجَبَاعِلِ

همان‌ها ایشان دروغگو یابند و نمیدانند که چه خواهد کرد با امت پیغمبر
 صلی الله علیه و اله و اگر میدانستند اینچنین را نمی‌گفتند و پیوسته بعد از آن در
 میان ایشان رفتار میکرد تا اینکه بگوشت درآید و سپر کند و اول سپر و جویض
 است و بد رستیکه اهل حص در بدترین حالت پس عبور میکرد از فرات ازین
 بچه حص و میکرد خدا از دل او رحم را و می‌برد و موصیعه انرا قریه سببا کو
 و در آنجا جنگ بزرگی واقع میشود پس باقی نمماند شهری مگر اینکه خبر او به
 اهل آن میرسد و ترس و جزع از آنجا آنها را فر میبرد پس پیوسته داخل
 میشود بشهری بعد از شهر دیگری و با آنها جنگ میکند اول جنگ او در حص
 واقع میشود و بعد از آن در رقه و پس از آن در قریه سبنا و این بزرگتر جنگی است
 که در حص واقع شود پس بر میگردد بدمشق و مردمان با و نزد یک شوند پس لشکر
 تجهیز میکند و بمدینه میفرستد و لشکری بمقت شرق (یعنی عراق) میفرستد
 پس در بغداد هفتاد هزار نفر را میکشد و سیصد زن حامل را شکم پاره
 میکند و لشکر او بکوفه شما بیرون رود چه بسیار مرد و زن که بگریه درآیند
 پس میکشد در آنجا خلق بسیاری را و اما لشکر که بمدینه فرستاده چون
 بزمن بیدار رسند جبرئیل صیحه عظیمی بر آنها میزند پس باقی بمماند از ایشان
 احدی مگر اینکه بزمن فرو میروند و دو مرد در عقب لشکر بمماند که
 یکی از آنها بشارت دهنده باشد و دیگری بیم دهنده و این دو نفر

را بجهنم آخر الزما

انچه را که بر آنها وارد میشود پس نمیبینند از آنها مگر سرهای ایشان را
 که از زمین بیرون است پس میگویند انچه را که میبینند پس حیرت پل بران
 دو نفر صبحی ای زند که صورتهای آنها بعقب برگردد و خداهای آنها
 را بعقب برگردانند پس یکفر از آنها بپنه میرود و ان بشارت دهنده است
 پس بشارت میدهد ایشانرا که خدا آنها را از شران لشکر سالم گردانند و
 دیگری بهم دهنده است و او بر میگردد بنوی سفیانی و جز میدهد
 او را با انچه که بشکر او وارد شده - فرمود - و خبر صحیح نود جهنم است که
 قتیله ای هستند از عرب زیرا که این دو نفر که بشر و نذر هستند از جهنم
 اند پس فرار میکنند گروهی از اولاد پیغمبر صلی الله علیه و اله که از شر بعضی
 هستند بشهر روم پس سفیانی پادشاه روم گوید بندگان مرا بمن برگردان
 پس بر میگردد اند ایشانرا بنوی او پس بالای درجه شرقی مسجد جامع
 دمشق آنها را گردن میکنند و کسی او را بر این کار انکار نمیکند

قال علی السلام

أَلَا وَانْ عَلَامَةُ ذَلِكَ تَجِدُ الْأَسْوَارَ بِالْمَدَائِنِ فَقِيلَ يَا أَيْمَنُ الْمَوَئِينَ
 أَذْكَرُ لَنَا الْأَسْوَارَ فَقَالَ تَجِدُ سُورَ بَالْتَّامِ وَالْحُجُوزَ وَالْحَرَانَ يَبْنِي عَلَيْهَا
 سُورَانِ وَعَلَى وَاسِطِ سُورِ الْبَيْضَاءِ يَبْنِي عَلَيْهَا سُورٌ وَالْكُوفَةُ يَبْنِي
 عَلَيْهَا سُورَانِ وَعَلَى شَوْشَرِ سُورِ وَعَلَى أَرْمَنَةِ سُورِ وَعَلَى مَوْصِلِ

بِخَشِ حَمَلِ ابْنِ الْجَاعِلِ

سُورَةُ عَلِيٍّ هَذَانِ سُورَةُ وَعَلَى الْبَرَقَةِ سُورَةُ وَعَلَى بَارِقُونَ سُورَةُ وَعَلَى
حَمِصَ سُورَةُ وَعَلَى مَطِيَّةٍ سُورَةُ وَعَلَى الرِّقَاءِ سُورَةُ وَعَلَى الرَّجْمِ سُورَةُ
وَعَلَى دِهْرَمَنْدِ سُورَةُ وَعَلَى الْقَلْعَةِ سُورَةُ **سخن مؤلف در شرح**

لغات سُورِ بهمنای باره است بروزن چاره در کتاب برهان جامع که
لغت پارسی است و به معنی برای آن ذکر کرده آنچه که در اینجا مناسب است آن
معنای دوم از ده معنی است که مراد دیوار و قلعه شهر و غیره است یعنی چیزی
که نازل منزله دیوار و قلعه شهر باشد و آن برای محفوظ ماندن شهر است
از حمله و اسبیل و دشمن و در هر عصری سور هر شهری برای جلوگیری از
دشمن بمقتضای آلات و ادوات و قوای جنگی است که در آن عصر متداول است
و استعمال میشود مثلاً در زمانه سابقه محصناتهای بلند قطور و محکم و برج و بارو
و با کندن خندق بدور شهر و بستن دروازهها و امثال آن بوده چنانچه هنوز
در بعضی از شهرهای قدیمی از آن آثار باقی مانده ولی در عصر حاضر اینگونه سورها
برای حفظ شهر و سرحدات مملکتی بهیچ وجه جلوگیری از راه یافتن بیگانگان
با مختصرات جدید عصری که بکار برده میشود نیست و لذا سوز در این عصر
باید متناسب زمان و مقتضیات آن باشد تا بحکم این شریفه و اَعِدَّوَالِهَم
مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْحَيْلِ تا آخر این از دشمن بتوان جلوگیری کرد
و بادر کار بودن انواع اسلحه گرم و سرد فعلی برج و بارو و حصار و خندقها

وَأَجْعَلِ الْوَسْطَى

۱۰۷

قدیمی نتیجه ای ندارد پس سورهای که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در
 این خطبه جزوده که بنا گذارده میشود و با تجدید میشود قطعاً غیر از برج و
 باروها و حصارها و خندقهای متداوله در قریبهای گذشته است بادر نظر
 فرمایشت حضرت که راجع بوقایع مهمه و پیش آمد کردن فتنهای بزرگ و
 جنگهای خونین جهانی است و امور خارق عادی که در آخر زمان در دنیا
 رخ میدهد اگر گفته شود که مراد حضرت از بناء و تجدید سورها ساختن یا تجدید
 کردن حصارهای سابق قرون صدر اسلام بوده سخن بسیار سست و بی باری
 است پس باید گفت مراد حضرت بنا و تجدید سور در شهرها
 و اماکن بخصوصی که نام برده و باد فرموده یا بگاهاهای جنگی و فرودگاه
 های فعلی است که در بیشتر از نقاطی که حضرت جزوده در عصر حاضر ساخته
 و دائر شده که قبل از این نحوه ساختنها سابقه ای نداشته میباشد بنا
 بناهای اهت دارتری که بعد از این ساخته شود

الجزیر اسم جمهوریت از جماهیر دهناء که انرا حُرُوی گویند (معجم البلدان)
 حُرَّان بضم حاء تشدیداء دو وادی است بتجد و دو وادی است بحیره یابد
 زمین شام (معجم) واسطه شهریت میان بصره و کوفه واقع است و فاصله آن
 بهربا از ابند و پنجاه فرسخ است بیضا شهریت بزرگ در فارس و نام شهری
 است در مغرب و نام گردنیزایت در جبل المناف که در حدود طائف است و نام حلب

بَحْثُ حَمَلِ الْجَمَاعَةِ

۱۰۸

و نام محلی است میان موصل و بصره و نام محلی است در بصره و نام چهار قریه است
در مصر و نام قریه است نزدیک اسکندریه و نام شهریت در بلاد سزیت
باب الاواب او صبیته کبری و صغری اول در روم دوم قفلس و نواحی انت رقه
شهریت مشهور در کنافرات از شهرهای جزیره از اینجا تا حران سه روز
راه است دیار یونان در حوالی موصل است مطیة از قریه های مصر است رقطا
از نواحی خط با بحرین است و حجه وادی است نزدیک صنعا و ناحیه است میان
مدینه و شام و قریه است در عراق دیر هندی کبری در جبهه است و دیر هندی
نزدیک نجف است قلعه محلی است نزدیک حلوان عراق یا قلعه است که
قلعه است که آن کوهی است در شام در راه چین

بَعْنی آگاه باشد که فاشانه آن (یعنی خروج سفیانی تازه شدن
پایگاهها بدست در شهرها پس گفته شد که یا امیرالمؤمنین ذکر کن برای ما
آن پایگاهها را پس فرمود که تجدید میشود پایگاههای در شام و در پایگاه
در عجز که نام جمهوریت از جاهیم در هناه و حران که دزدادی است در
تجدید در شام و پایگاههای در واسط که شهریت در میان کوفه و بصره و بنا
میشود پایگاههای در بصره که شهریت بزرگ در فارس یا در مغرب یا نام
گردنه است در جبل المناقب که در حدود طائف است یا در حلب یا بحلب
میان موصل و بصره است یا محلی در بصره یا در فراء مصر یا قریه ای نزدیک

وَأَجْعَلِ الْوُحُوشَ وَالْأَنْعَامَ

۱۰۹

اسکندریه یا شهر بکه در بلاد خرد است و بنا گذارده میشود و ویا بگاه در
کوفه - ویا بگاهی در شوشتر . ویا بگاهی در ارض بکری با صفی . و
یا بگاهی در موصل . ویا بگاهی در همدان . ویا بگاهی در رقه که
شهریت در کنار فرات . ویا بگاهی در دیار یونس . ویا بگاهی در حص
و یا بگاهی در مطربه که از قریبهای مصر است . ویا بگاهی در رقطاء
که از فوای خط یا بحرین است . ویا بگاهی در رجه که وادی است نزدیک
صغای یمن یا ناحیه امت میان مدینه و شام یا قریه است در عراق .
و یا بگاهی در دبر هند کبری در رجه یا در دبر هند صفی نزدیک نجف
و یا بگاهی در قلعه نزدیک حلوان عراق یا قلعه ای که معدن قلعه

که آن کوهی است در شام

مَعَاشِرُ النَّاسِ - أَلَا وَآمَنَّا إِذَا ظَهَرَ السَّيْفَانِ تَكُونُ لَهُ وَقَاعٌ عَظَامٌ
فَأَوَّلُ وَقَعَةٍ مَجْصُ ثُمَّ جَلْبُ ثُمَّ بِالرَّقَّةِ ثُمَّ بَقَرِيَّةٍ سَبَا ثُمَّ بِرَأْسِ الْعَيْنِ ثُمَّ
بِفَضَائِنِ ثُمَّ بِالْمَوْصِلِ وَهِيَ وَقَعَةٌ عَظِيمَةٌ ثُمَّ تَجْمَعُ إِلَى الْمَوْصِلِ رِجَالُ الزُّوَارِ
وَمَنْ دِيَارِ يُونُسَ إِلَى الْبَحْرِ وَتَكُونُ بَيْنَ وَقَعَةٍ عَظِيمَةٍ يُقَالُ فِيهَا سَبْعُونَ النَّاسَ
وَيُجْرَى عَلَى الْمَوْصِلِ فَالْشَّدِيدُ يَحِلُّ بِهَا ثُمَّ يَنْزِلُ السَّيْفَانِ وَيُقْتَلُ مِنْهُمُ
سِتِّينَ النَّاسَ وَأَنَّ فِيهَا كَوْزَ فَارُونَ وَلَهَا أَهْوَالُ عَظِيمَةٌ بَعْدَ الْخُفِّ وَالْفَزَفِ
وَالْمَسْخِ وَتَكُونُ أَسْرَعُ ذَهَابًا فِي الْأَرْضِ مِنَ الْوَيْدِ الْحَرِيدِ فِي أَرْضِ الرَّحِفِ

بِحُجَّتِهَا فِي الْجَمَاعَةِ

۱۱۰

قَالَ وَلَا يَرَالِ السَّيْفَانِ يَقْتُلُ كُلٌّ مِنْ اسْمِهِ مُحَمَّدٌ وَعَلَى وَحْشٍ وَحَبْنٍ وَفَاطِمَةٍ وَجَعْفَرٍ
وَمُوسَى وَزَيْنَبٍ وَخَدِجَةَ وَرَقِيَّةَ بَغْضًا وَحَقًّا لَا مُحَمَّدٌ ثُمَّ يَبْعَثُ فِي جَمِيعِ الْبُلْدَانِ
فِيَجْعَلُ لِلْأَطْفَالِ وَيَعْلِي لَمْ الرِّبِّ فَيَقُولُونَ لَهُ الْأَطْفَالُ إِنْ كَانَ آبَاؤُنَا عَصَوْا نَحْنُ قُلُوبًا
ذُنُوبًا فَيَأْخُذُ كُلٌّ مِنْ اسْمِهِ عَلَى مَا ذَكَرْتُ فَيُغْلِبُهُمْ فِي الرِّبِّ ثُمَّ يَهْدِيهِمْ كَوَافًا نَكْمَ هَذِهِ
فَيَدُورُ فِيهَا كَمَا تَدُورُ الدَّوَامَةُ فَيَفْعَلُ بِالرِّجَالِ كَمَا يَفْعَلُ بِالْأَطْفَالِ وَيَصِلُ عَلَى نَابِهَا
كُلٌّ مِنْ اسْمِهِ حَسَنٌ وَحَبْنٌ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَعْلِي دَمَانُكُمْ كَمَا عَلِيَ دَمُ بَحْيٍ بَنِ زَكِيٍّ فَإِذَا رَأَى
ذَلِكَ الْأَمْرَ يَقْنُ بِالْهَلَاكِ فَيَقُولُ هَارِبًا وَيَرْجِعُ مِنْهُمْ إِلَى الشَّامِ فَلَا يَبْقَى فِي طَرِيقِهِ
أَحَدٌ يَخَالِفُ عَلَيْهِ إِذَا دَخَلَ عَلَيْهِ فَإِذَا دَخَلَ عَلَيْهِ فَإِذَا دَخَلَ إِلَى بَلَدِهِ اعْتَكَفَ لَا يَشْرَبُ الْحَمْرَ وَالْمَعَاصِي
وَبَارِئًا صَحَابَهُ بِذَلِكَ فَيُخْرِجُ السَّيْفَانِ وَيَبْدُو حَرْبَةً وَبَارِئًا لِمَا رَأَى فَيَدْعُوهَا إِلَى بَعْضِ
أَصْحَابِهِ فَيَقُولُ لَا تُفْجِرْ بَهَا فِي وَسْطِ الطَّرِيقِ فَيَفْعَلُ بِهَا ثُمَّ يَهْتَرِطُهَا وَيَقْطَعُ الْجَنْبَيْنِ مِنْ
بَطْنِ أُمِّهِ فَلَا يَبْقَى أَحَدٌ يَنْكَرُ عَلَيْهِ ذَلِكَ

يَعْنِي كَرَاهَةِ مَرْدَمِ الْكَاهِ بِأَشَدِّ كَيْفٍ چُونِ سَفِينَا ظَاهِرِ شُودِ بَرَايِ اَوْ قَائِمِ وَتَكْمَلِ
بَرْزُگِیِ خَوَاهِدِ بُوْدِ اَوَّلِ وَقْعِهِ وَجَنَکِ اَوْ بَهْرِ حَمِصِ وَاقِعِ خَوَاهِدِ شُدِ پَسِ اَزَانِ بَحَلَبِ
اَزَانِ بَرْقَةِ پَسِ اَزَانِ بَقَرَةِ سَبَا پَسِ اَزَانِ بَرَّاسِ الْعَيْنِ کِهْ شَهْرِ شَبِ اَزْ شَهْرِ هَايِ جَرْنَرِهْ
دِرْ پَا نَرْدِهْ فَرَسَخِیِ نَضِیْبِیِ پَسِ اَزَانِ بِنَضِیْبِیِ پَسِ اَزَانِ مَبْوَصِلِ وَوَقْعِهِ مَبْوَصِلِ وَوَقْعِهِ بَرْزُگِ
خَوَاهِدِ بُوْدِ پَسِ اَزَانِ جَمْعِ مِیْشُوْنْدِرْ مَبْوَصِلِ مَرْدَانِ بَعْدَادِ وَازِ دِیَاوِیْسِ تَالِجِهْ کِهْ نَامِ
مَوْضِعِیِ اسْتِ وَدِرْ اِنْجَا جَنَکِ عَطْفِیِ وَاقِعِ شُودِ کِهْ هَمُنَادِ هَرِ اَنْفَرِ دِرْ اَنْ جَنَکِ کَشْتِهْ شُوْنْدِ وَ

را بجدای از دنیا

۱۱۱

جریان پیدا میکند چنانکه تا موصل و در آنجا فتنال سختی رو خواهد داد پس فرود میآید
سفینائی در آنجا و شصت هزار نفر از ایشان را میکشد و بدرستیکه در آنجا است گنجهای
قارونی و از برای آنجا است هولهائی بزرگی بعد از فرو رفتن بر زمین و سنگباریدن و مسخ
شدن و ورود ترازنجاهای دیگر در زمین فرو رفتن از منج اینست که بر زمین مست لوزان ^{روز}
فرمود و پیوسته سفینائی میکشد هر کس را که نام او محمد و علی و حسن و حسین و فاطمه
و جعفر و موسی و زینب و خدیجه و رفیه است از روی بغض و کینه ای که با ال
محمد دارد پس میفرستد در جمیع شهرها و جمع میکند برای او بچه ها را و میچوشاند
برای ایشان روغن زیت را پس بچه ها میگویند با و که اگر پدران ما نافرمانی
نورا کردند پس ما چه گناهی کرده ایم پس میکشد هر که را اسم او مانند یکی از آن
اسمهای است که ذکر کردم و میچوشاند او را در روغن زیت پس مرود بجانب
کوفه ^{چندین} مثلاً این شهر پس دور میزند در کوچه های کوفه مانند کوفه های ^{چندین} دیگر و با مردم
همان معامله را میکند که با اطفال کرده و بردار میکشد بر دروازه کوفه هر که را نام
او حسن و حسین است پس در این هنگام میچوشد خونهای ایشان همچنانکه بچوش
آمد خون یحیی بن زکریا پس چون این امر را میبیند یقین بهلاکت خود پیدا میکند و
و پشت میکند از ترس و بر میگردد فراراً بسوی شام پس نمیداند در راه خود کسی را
که با او مخالفت کند تا وقتیکه داخل شام شود و چون داخل شهر خود شود در آنجا
معتکف بشرب خمر و انواع معصیتها میشود و اصحاب خود را با این کارها امر میکند

بَحْثُ حَمَائِمِ الْاَنْجَاءِ عَلَیْکَ

پس بیرون میاید سفبانی در حال تنگه حربی در دست او است امر میکند زبیر ادر
نزد او میاورند و او را بعضی از اصحاب خود میدهند که در میان راه با او مخور کنند
تا و میگویند که با او مخور کن در میان راه پس با او مخور میکند پس از آن شکم او را
پاره میکند و پچهای که در شکم دارد سقط میکند و کسی قدرت ندارد که بر او انکار کند

قَالَ عَلَیْهِ السَّلَامُ

فَعَنْدَهَا تَضْرِبُ الْمَلَائِكَةُ فِي السَّمَوَاتِ وَبِأَذْنِ اللَّهِ يَخْرُجُ الْقَائِمُ مِنْ ذُرِّيَّتِي
وَهُوَ صَاحِبُ الزَّمَانِ ثُمَّ يَشِيعُ خَبْرُهُ فِي كُلِّ مَكَانٍ فَيُهْلِكُ جَبْرَائِيلُ عَلَى صُحُفِهِ
الْمُقَدَّسِينَ فَيُصْبِحُ فِي أَهْلِ الدُّنْيَا قَدْ جَاءَ الْحَقُّ وَذَهَبَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوًّا
ثُمَّ إِنَّهُ يَنْفُسُ الصَّعْدَاءَ فَإِنَّ كَمَدًا وَجَعَلَ يَقُولُ

وَلَا يَهْدِي مَهْدِيَّ يَقُومُ وَيَعْدِلُ	بُنِيَ إِذَا مَا جَاسَتْ التُّرُكُ فَانْظُرْ
وَبُوعِ مَنَامٍ مِنْ يَلْدٍ وَيَهْلُ	وَإِذْ لَ مَلُوكَ الْأَرْضِ مِنَ الْهَاشِمِ
وَلَا عِنْدَهُ جَدٌّ وَلَا هُوَ يَعْقِلُ	صَبِيٍّ مِنَ الصَّبِيَّانِ لَا رَأَى عِنْدَهُ
وَبِالْحَقِّ بِاتِّكُمُ وَبِالْحَقِّ يَمِيلُ	وَتَمَّ يَقُومُ الْقَائِمُ الْحَقُّ مِنْكُمْ
فَلَا تَخْذُلُوهُ يَا بَنِيَّ وَعَجَّلُوا	سَمِعَ رَسُولُ اللَّهِ رُوحِي فِدَاؤَهُ

قَالَ - فَيَقُولُ جِبْرِئِيلُ فِي صَبْحَتِهِ يَا عِبَادَ اللَّهِ اسْمَعُوا مَا أَقُولُ إِنَّ هَذَا مَهْدِيٌّ إِلَيَّ
مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ خَارِجٌ مِنْ أَرْضِ مَكَّةَ فَاجِئُوهُ

يَعْنِي فرمود انحضرت علیه السلام پس در آنوقت مضطرب میشوند و

ز ابعلا و الزما

۱۱۳

در اسمانها و اذن مبد همد خدا بخروج قائم از دزب من و او است صاحب زمان پی
شایع میشود خبر او در همه جاها پس در آن هنگام جبرئیل فرود میاید بالای صخره بیت
المقدس و در میان اهل جهان ندا میکند که "امد حق و رفت باطل بد رست که باطل
از بین رفته است پس آنحضرت علیه السلام اه سر دی از دل کشید و فانه حزن
اوری زد و فرمود پس از من زمانیکه لشکرا را می کرد طائفه ترك پس منظر باش
و لایت مهدی را که قیام میکند و بعد ازت داوری میکند و ذلیل میشوند پادشاهان
دوی زمین که ازال هاشمند و بیعت کرده شوند از ایشان کسانی که لذت طلب و اهل
هزل و بهوده گوئی هستند و آن کو دکت از کودکی که هیچ را بی از خود ندارد و هیچ جد
نکند و صاحب عقل و تدبیر نباشد و پس از آن قائم بحق و راستی که از خود شماها است
قیام میکند و بحقیقت و راستی میاید شما را و بحق عمل میکند و او همنام رسول خدا
میباشد جان من فدای او می خوار نکند و او را ای پیران من و بشا بد بسوی او
گفت پس میرئیل در صحن خود که ای بندگان خدا بشنود آنچه را که میگویم بدرستی
است مهدی ال محمد صلی الله علیه و اله که بیرون آمده است از زمین مکه

پس اجابت کند او را
قَالَ فَقَامَتِ إِلَيَّ الْفُضُلَاءُ وَالْعُلَمَاءُ وَوَجَّهَ

اصحابه و قالوا يا امير المؤمنين صف لنا هذا المهدي فان قلوبنا اشتاق الي
ذكره فقال عليه السلام هو صاحب الوجه الاقر والجبين الازهر وصاحب العلا

بِحُجَّتِهَايَ اجْبَاءُ عَلَوِيٍّ

۱۱۴

وَالشَّامَّةَ الْعَالَمَ غَيْرَ مَعْلَمٍ وَالْمَجْرِبَ بِالْكَائِنَاتِ قَبْلَ أَنْ يُعَلِّمَ مَعَاشِرَ النَّاسِ
 إِلَّا وَأَنَّ الدِّينَ فِينَا قَدْ قَامَتْ حُدُودُهُ وَآخِذَ عَلَيْنَا عَهْدُهُ ^{أَلَا وَإِنَّ الْمَهْدَ}
 يُطْلَبُ الْقَضَاءُ مِنْ لَا يَعْرِفُ حَقًّا وَهُوَ الشَّاهِدُ بِالْحَقِّ وَخَلِيفَةُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ
 اسْمُهُ كَاسِمُ جَدِّهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ابْنُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ مِنْ وَلَدِ
 فَاطِمَةَ مِنْ ذُرِّيَةِ الْحَبِيبِ وَلَدَى فَحْنِ الْكَرْسِيِّ وَاصِلِ الْعِلْمِ وَالْعَمَلِ فَحَبَّتْ بَاهُمُ
 الْأَخْيَارُ وَوَلَا يَنُافِضُ أَفْضَلَ الْمَخْطَابِ وَنَحْنُ حُجَّةُ الْحَجَابِ الْأَوَّلِ وَالْمَهْدِ أَحْسَنُ
 النَّاسِ خُلُقًا وَخَلْقًا (خَلْقُهُ رِوَايَةً) ثُمَّ إِذَا قَامَ تَجَمُّعُ إِلَيْهِ أَصْحَابُهُ عَلَى عِدَّةِ أَهْلِ بَدَا
 وَأَصْحَابِ طَالُوتَ وَهُمْ ثَلَاثَةُ أَوْ ثَلَاثَةٌ عَشَرَ رَجُلًا كُلُّهُمْ لَبُوثٌ قَدْ خَرَجُوا مِنْ
 غَابَاتِهِمْ مِثْلَ زَبَرٍ لِحَدِيدٍ لَوْ أَنَّهُمْ هُمَا بَارِئُ الْإِجْبَالِ الرَّوَاسِي لَا زَلُّ لَوْهَا
 عَنْ مَوَاضِعِهِمْ الَّذِينَ وَحَّدَ اللَّهُ بِهِ حَقَّ تَوْحِيدِهِ لَهُمْ بِاللَّيْلِ أَصَوَاتٌ كَأَصَوَاتِ
 الثَّوَالِ خَوْفًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَقَالَى قَوْمَ اللَّيْلِ صَوَامِ النَّهَارِ وَكَأَنَّ تَابَهُمْ أَبْ وَحْدَهُ
 فَلَوْ بِهِمْ مَجْمُوعَةٌ بِالْمَحَبَّةِ وَالنَّبِيَّةِ الْأَوَّلَى لَا عَرَفَ اسْمَاءَهُمْ وَامْتَصَاهُمْ

يَعْنِي رَاوِي كَفْتُ . پس بیا خواستند بسوی او صاحبان فضل و علم و موی
 باریان آنحضرت و گفتند با امیرالمؤمنین و طفیف کن برای ما این مهد را زیرا که در کتابها
 ما مشتاق ذکر او است پس فرمود آنحضرت علیه السلام که او است صاحب روضی
 مانند ماه و نور پیدایش او در رخسار او دارد و صاحب فشانه و خالی است دانا
 در حالتیکه کسی از ایشان را از تعلیم نداده و چیزی ندهنده است با آنچرخ خواهد بود و خواهد

را بجد مرا خزنما

۱۱۵

شد پیش از آنکه تعلیم داده شود گروه مردم آگاه باشید بد رستبکه حد و د
 دین در میان ما برپا شد و عهد آن از ما گرفته شد آگاه باشید بد رستبکه مهنگ
 طلب فضا ص میکند از کسیکه بنشاند حق ما را و او گواه بر حق است و خلیفه
 خداست بر خلق او نام او مانند نام جدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله است پسر
 بن علی از اولاد فاطمه از ذریه فرزندانم حسین است پس ما بپیم ریشه علم و دانائی
 و عمل پس دوست دارندگان ما از بیکانند و ولایت ما فصل خطابت و ما بپیم
 بهترین در بانان خدا در میان در بانان او آگاه باشید که نهی نیکوترین
 مردم است از حیث افرینش و خلق و خوی پس چون قیام کند جمع میشوند بوی او
 با دافش که بشماره اصحاب بدر و اصحاب طالوتند و ایشان سبحد و سبزه نفرند
 که همه آنها بشرای هستند که از کینکاههای خود بیرون آیند مانند پارهای آهن
 اگر ایشان اراده کنند که کوههای سخت را از جا بکنند هر آنکه میکنند آنها را از
 جا های خود پس ایشانند کسانی که بیگانهگی پرستی میکنند خدا و سبب از مهند
 حق بیکانه دانستن او از برای ایشانست در شبهه صداهائی مانند صداهای ریشا
 جوان مرده از ترس خدا و خشت او نماز گذارند گانند در شبها و روزه دارانند
 در روز کر با بیکدر و بیکار و از آنها را تربیت کرده اند دلهاشان با هم جمع و یکی است
 در دوستی کردن با همدگر و پند دادن بیکدیگر آگاه باشید که من هر آنکه میشناسم
 نامه های ایشان و شهرهای ایشان را

تَحْسِينُ رِجَالِ جَمَاعَةِ

فَقَامَ إِلَيْهِ جَمَاعَةٌ مِنَ الْأَصْحَابِ وَقَالُوا يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَسُئِلَ بِاللَّهِ
 وَبِأَن تَعْلَمَ رَسُولَ اللَّهِ أَن قُبِّحَ بِاسْمَاءِهِمْ وَأَمْصَارِهِمْ فَلَقَدْ ذَابَتْ قُلُوبُنَا
 مِنْ كَلَامِكَ - فَقَالَ اسْمِعُوا ابْنِ لَكُمْ أَسْمَاءَ أَضْرَارٍ لَنَا عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ
 أَوَّلَهُمْ مِنْ أَهْلِ الْبَصْرَةِ وَآخِرُهُمْ مِنَ الْبَدَالِ وَالَّذِينَ مِنْ أَهْلِ الْبَصْرَةِ رَجُلَانِ
 اسْمُ أَحَدِهِمَا عَلِيٌّ وَالْآخَرُ خُبَارِبٌ - وَرَجُلَانِ مِنْ قَاشَانَ عَبْدُ اللَّهِ وَعَبْدُ اللَّهِ
 وَثَلَاثَةُ رِجَالٍ مِنَ الْمُهَاجِمَةِ مُحَمَّدٌ وَعُمَرُ وَمَالِكٌ - وَرَجُلٌ مِنَ السَّنَدِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ
 وَرَجُلَانِ مِنْ هَجْرٍ مُوسَى وَعَبَّاسٌ - وَرَجُلٌ مِنَ الْكُوزَةِ إِبْرَاهِيمُ - وَرَجُلٌ مِنْ
 عَبْدِ الْوَهَّابِ - وَثَلَاثَةُ رِجَالٍ مِنْ سَعْدَاوَةَ أَحَدٌ وَبُحْيٍ وَفَلَّاحٌ - وَثَلَاثَةٌ
 مِنْ زَيْدٍ مُحَمَّدٌ وَحَسَنٌ وَفَهْدٌ - وَرَجُلَانِ مِنْ جَمِيرٍ مَالِكٌ وَنَاصِرٌ - وَارْبَعَةٌ
 رِجَالٌ مِنْ شَبْرَازٍ وَهُمْ عَبْدُ اللَّهِ وَصَاحِبٌ وَجَعْفَرٌ وَإِبْرَاهِيمُ - وَرَجُلٌ مِنْ عَقْرِ أَحَدٍ
 رَجُلَانِ مِنَ الْمَضُورِيَّةِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ وَمَلَاعِبٌ - وَارْبَعَةٌ رِجَالٌ مِنْ سِيرَافٍ خَالِدٌ
 وَمَالِكٌ وَحَوْقِلٌ وَإِبْرَاهِيمُ - وَرَجُلَانِ مِنْ خُونِجٍ مُحَمَّدٌ وَزَوْفُوحٌ - وَرَجُلٌ مِنَ
 الثَّقَبِ هَرُونَ - وَرَجُلَيْنِ مِنَ الرِّسِّ مَقْدَادٌ وَهَوْدٌ - وَثَلَاثَةُ رِجَالٍ مِنَ الْهَوْنِ
 عَبْدِ السَّلَامِ وَفَارِسٌ وَكَلْبٌ - وَرَجُلٌ مِنْ رَهَاطٍ جَعْفَرٌ - وَسَنَةُ رِجَالٌ مِنْ عَمَّا
 لُغَاتٍ قَاشَانَ مَعْرَبٌ كَاشَانَ اسْتِ مَهْجَمٌ وَلَا بَقِيَ اسْتِ أَرَاغَالٌ زَبِيدٌ دَرْمِينٌ سِنْدٌ
 شَهْرُهُائِ اسْتِ مِيَانِ شَهْرُهُائِ هِنْدُ وَكِرْمَانِ وَسِيستانِ وَنَامِ شَهْرِهِتِ دَرَانْدَلُسِ وَنَامِ
 قَرِهَبَهتِ اَزْ قَرِهَبَهتِ بَلْدَةِ سَنَادِ دَرْخُزاسَانِ (مَعْمُورٌ) هَجْرٌ نَامِ بَلْدِي اسْتِ دَرْخُزَانِ وَنَبِيْ

وَأَجْعَلِ الْعَمَلُ الْجَزِيلَ

۱۱۷

نام محلی است از بچین کور از اعمال بصره است مبنایه میسان و دریا شیراز شهرت او شهرها
شامات که بکمر لودن از میان آن عبور میکند سعاداده نام قریه و محلی است در دریا
حجاز دیند موضعی است نزدیک مریخ حشاف از اعمال شام است و نیز نام محلی است در حشاف
از شهرهای جزیره عقر در زمین عراق است نزدیک کربلا منصوبه به نام چند موضع است
سپراف شهرت از شهرهای فارس ناسپراف سست فرسخ راه است خواجه شهرت در
ادریجان مبان حراغه و زنجان از طریق رقی که از کاغذ کمان ننگر گویند و آن شهر خراب
کوچک (مجم) ثقیب از دهات یمامه است سن شهرت کنار دجله بالای تکریت
هونین شهرت در نواحی مصر دهاط موضعی است در سر قریه مکه و نام محلی است
از توابع بنبع بابنوع

یعی پی بیا خواشد نبوی آنحضرت جماعتی از یاران و گفتند یا امیرالمؤمنین
خواهش میکنم از تو جوی خدا قسم و بحق پیغمبرت رسول خدا صلی الله علیه و آله که نام بیری
انهارا بنامهایشان و شهرهایشان پی همراهی بجمع اب شد دلای ما از سخنان
تو - پی فرمود بشوید بیان میکنم برای شما نامهای یاران قائم علیه السلام
را بدرستی که اول ایشان از اهل بصره است و اخرا ایشان از ابدال است و آنها بیکه
از اهل بصره اند و نفرند یکی از آنها نامش علی است و دیگری محارب و دورد از
کاشانند عبدالله و عبدالله و سمرقند از مکه که در حد و دهن است محمد و عمر
و مالک و بکر از سند است عبدالرحمن و دورد از هجرند موسی و عباس و مرقد

بَحْسُ حَمَائِمِ أَجْنَاءِ عَلِيٍّ

از کور که از توابع بصراست ابراهیم و مردی از شیر عبدالوهاب و سر مرد
از سعد الوه که نام قریب است در زمین حجاز احمد و یحیی و فلاح و سر نفر از زید
که از توابع شام با محلی است از الحنا محمد و حسن و محمد و دو نفر از قبیل حمیر مالک و نثار
و چهار نفر از شیرازیان عبدالله و صالح و جعفر و ابراهیم و مردی از عقر که نیک
کر است احمد و دو مرد از مضور به عبدالرحمن و ملاعب و چهار مرد از سپهر
خالد و مالک و حوقل و ابراهیم و دو مرد از خویج که قریب است میان مراغه و زنجان
محرز و یوسف و مردی از ثقب هرون و دو مرد از سق مقداد و هود و سر مرد
از هوین عبدالسلام و فارس و کلیب و مردی از رهاط جعفر و شش مرد از عثمان
محمد و صالح و داود و هواشب و کوش و یونس

وَرَجُلٌ مِّنَ الْعِمَارَةِ مَالِكٌ - وَرَجُلَانِ مِّنْ جَعَارَةِ يَحْيَى وَاحِدٌ - وَرَجُلٌ
مِّنْ كَرَمَانَ عَبْدِ اللَّهِ - وَارْبَعَةُ رِجَالٍ مِّنْ صُنْعَاءِ جَبْرِئِيلَ وَحَمْرَةَ وَيَحْيَى وَاسْمِيعَ - وَ
رَجُلَانِ مِّنْ عَدَنَ عَوْنٍ وَمُوسَى - وَرَجُلٌ مِّنْ لُّخَوْنَةَ كُوثر - وَرَجُلَانِ مِّنْ هَمْدَانَ عَلِيٍّ
وَصَالِحٍ - وَثَلَاثَةُ رِجَالٍ مِّنَ الطَّائِفِ عَلِيٍّ وَسَبَاوَزْ كَرِيَّا - وَرَجُلٌ مِّنْ هَجْرَ عَبْدِ الْقَدُوسِ -
وَرَجُلَانِ مِّنَ الْخَطِ غَزَبٍ وَمُبَارَكٍ - وَخَمْسَةُ رِجَالٍ مِّنْ جَزْبَرَةَ أَوَّالٍ وَهِيَ الْجَبْرِينَ
عَامِرٌ وَجَعْفَرٌ وَبُصَيْرٌ وَبَكِيرٌ وَلَبِثٌ - وَرَجُلٌ مِّنَ الْكَبَشِ مُحَمَّدٌ (مُهْدِي) وَرَجُلٌ مِّنَ الْحَدِّ
ابْرَاهِيمَ - وَارْبَعَةُ رِجَالٍ مِّنْ مَكَّةَ عَمْرٌ وَابْرَاهِيمَ وَمُحَمَّدٌ وَعَبْدُ اللَّهِ - وَعَشْرَةٌ مِّنَ
الْمَدِينَةِ عَلَى أَسْمَاءِ أَهْلِ الْبَيْتِ عَلِيٍّ وَحَمْرَةَ وَجَعْفَرٌ وَعَبَّاسٌ وَطَاهِرٌ وَحَسَنٌ وَحَبِيبٌ

رَأْسُ جَعْفَرٍ بْنِ الزُّنَّارِ

١١٩

وقاسم وأبراهيم ومحمد - وأربع رجال من الكوفة محمد وعنه وهود وعقاب -
 - ورجل من مرق وحذيفة - ورجلان من بنسأبور على ومهاجر - ورجلان
 من سمقذ على ومجاهد - وثلاث رجال من كازرون عمر ومعمّر وبوتن
 ورجلان من السوس شبان وعبد الوهاب - ورجلان من نستر أحد وهلال
 ورجلان من الصيف عالم وسهيل - ورجل من طائف اليمن هلال - ورجلان
 من مرقية بشر وشعيب - وثلاث رجال من برعة يوسف وداود وعبد الله
 ورجلان من عسكر مكرم طيب ميمون - ورجل من واسط عقيل - وثلاث
 رجال من الزوزاء عبد المطلب واحمد وعبد الله - ورجلان من سر من رأى
 مرثى وعامر - ورجل من السهم جعفر - وثلاث رجال من سبلان نوح وحز
 وجعفر - ورجل من كرخي بغداد قاسم - ورجلان من نوبة وأصل وقاضل -
 وثمانية رجال من قزوین هرون وعبد الله وجعفر وصالح وعمر وليث وعلي ومحمد
 ورجل من بلخ حسن - ورجل من المرافعة صدقة - ورجل من قم يعقوب - وأربعة
 وعشرون من طالقان وهم الذين ذكرهم رسول الله صلى الله عليه وآله فقال
 اني اجد بالطاقان كثرا ليس من ذهب ولا من فضة فهم هؤلاء كثرهم الله فيها
 وهم صالح وجعفر وبجي وهود وفالح وداود وجبل وفضل وعيسى وجابر و
 خالد وعلوان وعبد الله وايوب وملاعب وعمر وعبد العزيز ولقمان وسعد و
 ومهاجر وعبدون وعبد الرحمن وعلي - ورجلان من سنجار ابان وعلي - و

بِحُجَّتِهِمْ أَلْحَبَاءُ عَلَيْهِ

ورجلين من سخرس ناجيه وحفص - ورجل من الابرار علوان - ورجل من
 القادسيه حصين - ورجل من الدوزق عبدالغفور - وستة رجال من الحبشة
 ابراهيم وعبي ومحمد وحمدان واحمد وسالم - ورجلان من موصل هرون وفهد
 - ورجلين (رجل) من البلقاء صادق - ورجلان من نصيبين احمد وعلي -
 ورجل من سنجار محمد - ورجلان من خرشان تكيه ومسنون - ورجلان من
 ارميه احد وحبين - ورجل من اصفهان بوثن - ورجل من ذهاب حبين -
 ورجل من الري جمع - ورجل من ديار شبيب - ورجل من هرات نهر ديق - و
 رجل من سلما س هرون - ورجل من تفلين محمد - ورجل من الكرديون - و
 رجل من الحبش كثير - ورجلان من الخلاط محمد وجعفر - ورجل من الشوبل عيمبر
 - ورجلان من البضاء سعد وسعيد - وثلاثة رجال من الصنعة زبد وعلي
 وموسى - ورجل من اوس محمد - ورجل من الانطاكية عبدالرحمن - ورجلان
 من حلب صبيح ومحمد - ورجل من حمص جعفر - ورجلان من دمشق داود وعبد
 الرحمن - ورجلان من الرمله طليق وموسى - وثلاثة رجال من بيت المقدس كسر
 وداود وعمران - وخمسة رجال من عسقلان محمد وبوسف وعمر وفهد وهرون
 ورجل من عتبر عيمبر - ورجلان من عكة مروان وسعد - ورجل من عرفة فرخ
 ورجل من الطبرية فليح - ورجل من بلست عبدالوارث - واربعة رجال من الفسطاط
 من مدينة فرعون لعنه الله احمد وعبد الله وبوثن وطاهر - ورجل من باليس

اربعه رجال من آل نساء

۱۲۱

نصير - واربعه رجال من الاسكندرية حسن ومحسن وشبيل وشببان - وخمسة رجال من جبل اللكام عبدالله وعبيد الله وفادم ونجر وطالوت - وثلاثة رجال من الساذ صلب وسعدان وشبيب - ورجلان من الافرنج علي واحمد - ورجلان من اليمامة طاهر وجبل - واربعه عشر رجلا من المعادة سويد واحمد ومحمد وحسن ويعقوب حسين وعبدالله وعبد القدير ونعيم وعلي وحيان وظاهر وتغلب وكثير - ورجل من الائمة معشر - وعشرة رجال من عبادان حمزه وشببان وقاسم وجعفر وعمر وعامر وعبد المهيمن وعبد الوارث ومحمد واحمد - واربعه عشر من اليمن جبر وحوش ومالك وكعب واحمد وشببان وعامر وفهد وعاصم ومجروش وكلثوم وجابر ومحمد - ورجلان من بدو مصر بجلان ودراج - وثلاثة رجال من بدو اعقل مية وضابط وعربان - ورجل من بدو اعمر - ورجل من بدو شببان نهراش - ورجل من متهم ريان - ورجل من بدو قين جابر - ورجل من بدو كلاب مطر - وثلاث رجال من موالي اهل البيت عبدالله ومخنف وبرك - واربعه رجال من موالي الانبياء صباح وصباح ومهمون وهود - ورجلان مملوكان عبدالله وناصح - ورجلان من الحلة محمد وعلي - وثلاثة رجال من كربلاء حسين وحسين وحسن - ورجلان من الحبش جعفر ومحمد - وستة رجال من الابدال كلهم اسماء وهم عبدالله

يحيى ومردى از عماره که یکی از شهرهای عراق است بنام مالک و مردی از نجاش که نیز از شهرهای عراق است يحيى واحمد - ومردى از کرمان عبد الله - وچهار

تَحْسِیْنِ اَنْجَبَاءِ عَلِیٍّ

۱۲۲

مرد از صفای بن جبرئیل و حمزه و یحیی و سمیع - و دو مرد از عدنان عون و
 موسی - و مردی از نجوبه که جزیره است بزرگ که در آن است پادشاه زنگبار
 کوثر - و دو مرد از همدان علی و صالح - و سه مرد از طائف علی و سبأ و زکیا
 - و مردی از حجر عبدالقدوس - و دو مرد از خطه علی و مبارک - و پنج مرد
 از جزیره اوال که از بحرین است عامر و جعفر و نصیر و بکر و لبت - و مردی از
 کبش (جانب غرب بغداد) محمد یا فهد - و مردی از جدّه ابراهیم - و چهارم
 از مکه عمر و ابراهیم و محمد و عبدالله - و ده مرد از مدینه بنامهای اهل بیت
 علی و حمزه و جعفر و عباس و طاهر و حسن و حسین و قاسم و ابراهیم و محمد -
 و چهار مرد از کوفه محمد و عیث و هود و عتاب - و مردی از مرو حدیقه
 و دو مرد از بنشاور علی و مهاجر - و دو مرد از سمرقند علی و مجاهد - و سه مرد
 از کازرون عمر و معمر و یونس - و دو مرد از شوش شهبان و عبدالوهاب -
 و دو مرد از شوشراحد و هلال - و دو مرد از ضیق (از دهات تیمانه است) عالم
 و سهیل - و مردی از طائف بن هلال - و دو مرد از مرقبه (قلعه است در ساج
 حص) بشر و شعب - سه مرد از برعه (در نزدیکی طائف است) یوسف و
 داود و عبدالله - دو مرد از عسکر مکرّم (شهری است از فوایح خوزستان) طب
 و میمون - و مردی از واسط عقیل - سه مرد از بغداد عبدالطلب و احمد
 و عبدالله - دو مرد از سمرقند رای و رائی و عامر - و مردی از سهم (از قراء

را بعلاله مرار النما

۱۲۳

اندک است (جعفر) - و سه مرد از سبلان (جزیره است بزرگ میان هند و چین)
 نوح و حسن و جعفر - و مردی از کرخ بغداد قاسم - و دو مرد از ثوبه و اصل
 و فاضل - و هشت مرد از قر و بن هرون و عبدالله و جعفر و صالح و عمر و ولید
 و علی و محمد - و مردی از بلخ حسن - و مردی از مراغه صدقه - و مردی
 از قم بمقوب - و بیست و چهار مرد از طالقان ایشان کسانی هستند که یاد
 کرده است ایشان را رسول خدا صلی الله علیه و آله پس فرموده است که من پیام
 در طالقان گنجی را که نه از طلاست و نه از نقره و آن این جماعتند که ذخیره کرده
 است خدا ایشان را در اینجا و ایشان صالح و جعفر و یحیی و هود و فالج و داود و
 حمبل و فضیل و عیسی و جابر و خالد و علوان و عبدالله و ایوب و ملاعب و
 عمر و عبد العزیز و لقمان و سعد و فضله و مهاجر و عبدون و عبد الرحمن و علی
 - و دو مرد از سجار (و آن دهی است از دهات نوربست فرسخی بخارا) ابان و
 علی - و دو مرد از سرخس ناجیه و حفص - و مردی از ابنا که از شهرهای
 عراق است) علوان - و مردی از فادسته حصین - و مردی از دورق (از
 شهرهای خوزستان نزدیک رامهرمز است) عبدالغفور - و شش مرد از جسته
 ابراهیم و عیسی و محمد و حمدان و احمد و سالم - و دو مرد از موصل هرون و همد
 - و یکم از بلقاء (بلکه است از جلکهای دمشق میان شام و وادی القری) صادق
 - و دو مرد از نصیبین احمد و علی - و مردی از سجار (بکرسین شهریت مشهور

بَیِّنَاتِ اَیَّامِ اَیَّامِ

از نواحی جزیره سه روز راه فاصله است تا موصل) صادق علیه السلام - محمد - و دود مرد از
 خُرشان (یکی از موضعهاست در بیضا) تکیه و مسنون - و دود مرد از ارمیه
 احمد و حنین - و مردی از اصفهان یونس - و مردی از ذهاب حنین - و مردی
 از رتی جمیع - و مردی از دیار شعب - و مردی از هرات بهروش - و مردی
 از سلیمان هرون - و مردی از نقیص محمد - و مردی از کردکون - و مردی
 از حبش کثیر - و دود مردی از خلاط محمد و جعفر - و مردی از شولک (قلعه است نزد
 کرک از بلاد شام) عمر - و دود مرد از بیضا سعد و سعید - و دود مرد از صنع زید
 و علی و موسی - و مردی از قبیلہ اوس محمد - و مردی از انطاکیه عبدالرحمن -
 و دود مرد از حلب صبیح و محمد - و مردی از حمص جعفر - و دود مرد از دمشق داود
 و عبدالرحمن - و دود مرد از رمله طلیق و موسی - و دود مرد از بیت المقدس بشر و
 داود و عمران - و پنج مرد از عسفلان محمد و بوسف و عمر و فهد و هرون -
 و مردی از عرب عنبر عمر - و دود مرد از عکا مروان و سعد - و مردی از عرفه
 (نام بلادی چندانست) فرخ - و مردی از طبریه قلج - و مردی از بلست (از دهها
 اسکندریه است) عبدالوارث - و چهار مرد از فسطاط (و آن نزدیک مصر است
 که در زمان خلافت عمر فتح شد) و آن از شهرهای فرعون لعنه الله است احمد و
 عبدالله و یونس و طاهر - و مردی از بابل (و آن شهر است در شام بمیان حلب و
 رقه) نصیر - و چهار مرد از اسکندریه حسن و محسن و شکیل و شبان - و پنج مرد

راجله امیر خزان

۱۲۵

انجیل الکام (محلّی است مشرف بر انطاکیه در لبنان) عبدالله و عبدالله و میر و
 (لوط) و طالیوت - و سه مرد از ساداته (محلّی است در یمن) صلیب و سعدان و شبیب -
 - و دو نفر از افرنج یعنی فرانسه علی واحد - و دو نفر از یمامه ظافر و جیل -
 و چهارده نفر از معاذه (محلّی است نزد بک کوههای افریقه از بنی قشیر) سؤید
 واحد و محمد و حسن و یعقوب و حسین و عبدالله و عبدالمقدم و نعم و علی و حیا
 و ظاهر و تغلب و کثیر - و مردی از آلومه (بروزن آکوله شهرست از دبار هذیل)
 معشر - و ده مرد از عبادان حمزه و شبیان و قاسم و جعفر و عمرو و عامر و عبد
 المهیمن و عبدالوارث و محمد و احمد - و چهارده نفر از بنی جبر و حوث و
 مالک و کعب و احمد و شبیان و عامر و عمار و فهد و عاصم و حجرش و کلثوم و نجاب
 و محمد - و دو مرد از بادیه نشینهای مصر عجلان و دراج - و سه مرد از بادیه
 نشینهای اعقل منبه و ضابط و غریبان - و مردی از بادیه نشینهای آخر عمر
 - و مردی از بادیه نشینهای شبیان نهراش - و مردی از قبیله بتم ربان -
 و مردی از بادیه نشینهای قسین (ناحیه است از نواحی کوفه) جابر - و مردی
 از بادیه نشینهای قبیله کلاب مکر - و سه مرد از موالی اهل بیت عبدالله و
 یحیی و براء - و چهار مرد از موالی ابناء صباح و صیاح و صیمون و هود - و دو
 مرد غلام عبدالله و ناصح - و دو مرد از حله محمد و علی - و سه مرد از کر بلا حسین
 و حسین و حسن - و دو مرد از یحیی و جعفر و محمد - و شش نفر از ابدال نام همها عبدالله

بِخَيْرِهَا لِمَنِ الْجَنَّةُ عَلَيْهِ

فَقَالَ عَلَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّهُمْ هُوَ لَا يَجْتَمِعُونَ كُلُّهُمْ مِنْ مَطْلَعِ الشَّمْسِ وَمَغْرِبِهَا وَسَهْلِهَا وَجَبَلِهَا اِسْتَجْمَعُوا لِلَّهِ تَعَالَى فِي أَقْلٍ مِنْ نَصْفٍ لَيْكُنْهُ مَبَاقُونَ إِلَى مَكَّةَ فَلَا يَجْرُفُهُمْ أَهْلُ مَكَّةَ فَيَقُولُونَ كَيْسَنَا أَصْحَابُ السَّفِينَاتِ فَإِذَا تَجَلَّى لَهُمُ الصُّبْحُ يَقُولُ هُمْ طَائِفَتَانِ وَآثِمِينَ وَمُصَلِّينَ فَيَنْكُرُونَ هَلْ مَكَّةَ - ثُمَّ إِنَّهُمْ يَمَضُونَ إِلَى الْمَهْدِيِّ وَهُوَ خَائِفٌ تَحْتَ الْمَنَادَةِ فَيَقُولُونَ لِمَ أَنْتَ الْمَهْدِيُّ فَيَقُولُ لَهُمْ نَعَمْ يَا أَنْصَارِي ثُمَّ إِنَّهُ يَخْفَى نَفْسَهُ عَنْهُمْ لِيَنْظُرَ لَهُمْ كَيْفَ هُمْ فِي طَاعَتِهِ وَنَهْيِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَيَجْرُفُهُمْ أَنََّّهُ لَأَحَقُّ بِقَبْرِ جَدِّهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَيُلْحَقُونَ بِالْمَدِينَةِ فَإِذَا احْتَرَّتْ بِرَجْعِهَا إِلَى مَكَّةَ فَلَا يَزَالُونَ عَلَىٰ ذَلِكَ ثَلَاثًا ثُمَّ يَتَرَاءَوْنَ لَهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ فَيَقُولُ الْإِنْسَانُ لَسْتُ فَاطِعًا أَمْرًا حَتَّىٰ تَبَايَعُوا عَلَىٰ ثَلَاثِينَ خِصْلَةً تُلْزِمُكُمْ لَا تُغَيِّرُونَ مِنْهَا شَيْئًا وَلَكُمْ عَلَىٰ ثَمَانِ خِصَالٍ فَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا فَذَكَرْنَا مَا أَنْتَ ذَاكَ

بَعْنِي پس فرمود علی علیه السلام بدو ستم که ایشان گروهی هستند که جمع ^{شد} میشوند همه ایشان از محل بیرون آمدن آفتاب یعنی از مشرق و مغرب آن در زمینهای هوای آن و کوههای آن جمع میکنند خدای تعالی ایشان را در کمترین نصف شبی پس بیایند بجوی مکه پس نمیشناسند ایشان را اهل مکه پس میگویند ناگهان روی آوردند و فرو گرفتند ما را لشکر سفیناتی و پاراشی پس چون صبح روشن شود میبینند ایشان را در حالیکه طواف کنندگان و برپا ایستندگان و نماز گذارانند پس

وَابْعَدُكُمْ مِنْ حَرِّ النَّارِ

۱۲۷

یعنی پیشانی

منکر میشوند ایشانرا اهل مکه ایشان میروند بنزد مهدی علیه السلام
در حالتیکه او در زیر مناره ای پنهان شده است پس بر او میگویند تویی مهدی
پس میفرماید مرا ایشانرا از ای یاوران من پس بدرستی که او پنهان میکند
نفس خود را از ایشان تا بپند ایشانرا که چگونه اند در فرما بفرمادی از او پس میرو
بسوی مدینه پس خبر با ایشان میدهد که او ملحق شد بقبر جدش یعنی پد
رفت نزد قبر جدش رسول خدا صلی الله علیه و اله پس ملحق میشوند به آنحضرت در
مدینه پس چون آنحضرت احساس کند که ایشان بمدینه آمدند بر میگردد بمکه
پس پیوسته اینکار را میکند تا سه مرتبه یعنی هر مرتبه ای حضرت از اینا غنی میشود
از مکه بمدینه و از مدینه بمکه و اینها هم با آنحضرت ملحق میشوند پس از سه مرتبه
حضرت خود را به ایشان مینماید باند در میان صفا و مروه پس به ایشان میفرماید
که من نیستم که قطع پیدا کنم کار برانان اینکه با من بیعت کنید برسی حضرت که ملازم
ان باشند و تعبیرند هب از ان چیز را و برای شما بر ذمه من است هب حضرت
پس میگویند که میشتویم و فرما بفرمادی میگویم پس ذکر فرما برای اینچیز را که ذکر

ذکر فرما بفرمادی

فَيَقُولُ اَبَايَكُمْ عَلٰى اَنْ تَوَلُّوْا دَابْرًا وَّلَا تَقْرَبُوْا وَلَا تَزْنُوْا وَلَا
تَقْعَلُوْا مَحْرَمًا وَّلَا تَأْتُوْا فَاَحْشَةً وَّلَا تَضْرِبُوْا اَحَدًا اِلَّا بِحَقٍّ وَّلَا تَكُوْنُوْا
ذَهَابًا وَّلَا مُفْضَةً وَّلَا بُرًّا وَّلَا شَعْبَرًا وَّلَا تَخْرَبُوْا مَسْجِدًا وَّلَا تَشْهَدُوْا زُورًا

بِحُجَّتِیْ اَبْرَأَ عَلَیْکُمْ

وَلَا تَتَّبِعُونَ عَلَیْ مُؤْمِنٍ وَلَا تَأْكُلُونَ رِبَاً وَأَنْ تَضْرِبُوا عَلَی الضَّرَاءِ وَلَا تَلْعَنُوا مُوحِّدًا
وَلَا فَتْرِبُونَ مَسْکَرًا وَلَا تَلْبَسُونَ الذَّهَبَ وَلَا الْحِجْرَ وَلَا الدِّبَاجَ وَلَا تَتَّبِعُونَ فِرْعَانَ
وَلَا تَسْفِكُونَ دِمَاحِرًا مَّا وَلَا تَعْدِرُونَ مَسْلَمًا وَلَا تَتَّبِعُونَ عَلَی کَافِرٍ وَلَا مُنَافِقٍ وَلَا
تَلْبَسُونَ الْحَرَمَ مِنَ الثِّیَابِ وَتُؤَسِّدُونَ الرِّبَابَ وَتُکْرَهُونَ الْفَاحِشَةَ وَتَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْکَرِ فَإِذَا فَعَلْتُمْ ذَلِكَ فَلَكُمْ عَلَی أَنْ لَا تُؤْخَذَ صَاحِبًا سَوَاءً
وَلَا الْبَسَ الْأَمْثَلُ مَا تَلْبَسُونَ وَلَا أَكْلَ الْأَمْثَلُ مَا تَأْكُلُونَ وَلَا أَرْكَبَ الْأَكْرَبِ تَرْكِبُونَ
وَلَا أَكُونَ إِلَّا حَيْثُ تَكُونُونَ وَاسْتَقْبَلُوا حِجَّتِیْ تَشُونَ وَارْضُوا بِالْقَبْلِ وَأَمْلَأُوا أَعْنَ
مِطَاطًا وَعَدَلًا كَمَا مِلْتُ ظِلْمًا وَجَوْرًا وَتَعْبُدُوا اللَّهَ حَقَّ عِبَادَتِهِ وَأَوْفُوا لِمَ أَوْفَا إِلَیَّ
فَقَالُوا وَارْضِنَا وَبَايَعْنَاكَ عَلَی ذَلِكَ فَبَصَّاحْتَهُمْ رَجُلًا رَجُلًا

یعنی ای میگوید بجهت من که با شما بر این عهد بستن و دزدی نکنید و زنا
نکنید و کار حرامی نکنید و خشا و منافق عقی بجایا ورید و احد پرانزبند مگر بحق
و طلا و نقره و گندم و جوار گنج و ذخیره نکنید و مسجد را خراب نکنید و شهادت
دروغ ندهید و بر مؤمن زشت نگویید و ربانخورید و در سخنها صبر کنید و
مُوحِّد را لعنت نکنید و بناسامید مست کننده ابر و بنوشید طلا را و نذر ابر
و دینار و دینال فرار کننده ای نزوید و نریزید خون حرامی را و با مسلمان
عذر نکنید و مهمل بکافر و منافق نکنید و از جامه ها جامه خرپوشید و بر خاک
سرنگذارید و تکیه کنید و مکروه بدانید بیعتی و کار زشت ناروا را و امر کنید بکار

را بجهاد و الجهاد

۱۲۹

خوب و نیکو و نهی کند از کارهای زشت ناپسند پس چون این کارها را را
بکنند بجای شما بر دمه من است که رفیق جز شما نگرم و بنوشم مگر آنچه را که
شما پیوشید و نخورم مگر آنچه را که شما بخورید و سوار نشوم مگر بر آنچه که
شما سوار میشوید و بناسم مگر آنچه که شما میبایستید و نزوم مگر آنچه که
شما میروید و خوشنود شوم بکم از مال دنیا و پرکم زمین را از عدل و داد
همچنانکه پر شده باشد از ظلم و جور و بندگی کنم خدا را حق بندگی کردن او
و وفا میکنم با شما و وفا میکنم با من پس گوئید که خوشدیم ما و با تو یقین میکنم

بر اینها پس مصافحه میکند با ایشان یکی یکی

نَسْتِ اِيْنِ بعد ذلك يظهر بين الناس فحضع له العباد ونقاد له
البلاد ويكون الخضر ريب دولته واهل همدان ووزرائه وخوان
جوده وجمرا عوانه ومضر قواده وبكر الله جمعه وبشد ظمه شتم
بالججوش حتى يصير الى العراق والناس خلفه وامامه على مقدمه حل
اسمه عقيل وعلى ساقه رجل اسمه الحارث فليحقه رجل من اولاد الحسن
في اثني عشر الف فارس ويقول يا ابن العم انا احق منك بهذا الامر لاني
من ولد الحسن وهو اكبر من الحسن فيقول المهدى اخي انا المهدى فيقول
له هل عندك آية او معجزة او علامة فينظر المهدى الى طير في الهواء فيؤمى
اليه فيسقط في كفّه فينطق بقدره الله تعالى ويشهده بالامامة شتم

بِحِجَّتِهَا رَوَى أَجَارِ عَلَقٍ

بَعَثَ قَصَبًا بِأَبَا فِي بَقْعَةٍ مِنَ الْأَرْضِ لَيْسَ فِيهَا مَاءٌ فَخَضِرَ وَهُوَ رِقٌّ وَبَا حَنْدَ
 جُلُودًا كَانَتْ فِي الْأَرْضِ مِنَ الصَّخْرِ فَبَفَرَكَ بِيَدِهِ وَبَعَجَهُ مِثْلَ الشَّمْعِ فَقَالَ الْحَسَنُ
 الْأَمْرُ لَكَ فَنَسَلَمَ وَقَسَمَ جُودَهُ وَبُكَوْنَ عَلَى مَقْدَمَتِهِ رَجُلٌ اسْمُهُ كَاسِمَةُ ثُمَّ بَشِيرٌ
 حَتَّى بَفَتْحَ خَرَّاسَانَ ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَى مَدِينَةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَيَمِيعُ بِحِجَّتِهِ
 جَمِيعَ النَّاسِ فَيُطْعِمُهُمْ أَهْلَ الْبَنِي وَاهْلَ الْحِجَازِ وَتَخَالِفُهُ ثَقِيفٌ ثُمَّ أَنَّهُ يَسِيرُ إِلَى الشَّامِ
 إِلَى حَرْبِ السَّيْثَانِ فَنَقَعَ صِحْرَهُ بِالشَّامِ الْأَوَّلِ وَإِنَّ الْأَعْرَابَ أَعْرَابَ الْحِجَازِ قَدْ خَرَجَتْ
 إِلَيْكَ فَيَقُولُ السَّيْثَانُ لِأَصْحَابِهِ مَا يَقُولُونَ فِي هَؤُلَاءِ فَيَقُولُونَ نَحْنُ أَصْحَابُ حَرْبٍ
 وَنَبَلٌ وَعُدَّةٌ وَسِلَاحٌ ثُمَّ انْتَهَمَ بِتَجْمُونَةٍ وَهُوَ عَالَمٌ بِمَا يُرَادُ بِهِ

یَعْنِ پس بدرستی که آنحضرت بعد از آن ظاهر میبود در میان مردم پس فروتنی
 کنند از برای او بندگان و اهل شهرها مطیع و منقاد او شوند و خضر پرورده عهد
 و پیمان دولت او شود و اهل همدان که نام قبیله است از عرب و زبرهای او شوند
 و خولان که نیز طایفه ای از عربند لشکر او شوند و حمیر که قبیله ای از عربند یاران
 او شوند و مضر که قبیله ای از عربند پیشروهای لشکر او شوند و خدا جمعیت او را
 بسیار کند و پشت او را محکم کند پس مهرود با لشکر ناوار در عراق شود و مردمان
 در عقب او و پیشروی او روانه شوند و پیشرو لشکر او مردیست که نام او عقیل
 است و بر ساق و دنباله لشکر او مردیست که نام او حارث است پس با او ملحق شود
 مردی از اولاد حسن باد و از ده هزار سوار و میگوید ای پسر عم من سزاوارتم

را بجلال و اكرامه

۱۳۱

از تو باین امر یعنی امامت زیرا که من از فرزندان حسن میباشم و او بزرگتر از حسن است پس میهدی میگوید منم مهدی پس به او میگوید که ابا برای تو نشانه یا معجزه یا علامتی هست پس نظر میکند مهدی بر غبکه در هوا نما بآفت و بر آن اشاره میکند پس میشود در کف آنحضرت و بقدرت خدای تعالی بچین درآید و گواهی دهد برای آنحضرت با امامت پس میکارد چوب خشکی را در بقعه ای از زمین که در آن ابی بنبت پس سبز میشود و برگ میآورد و میگردد قطعه سنگ سختی را از زمین و بدست خود نرم و خنجر میکند مانند موم پس حسنی میگوید امارامت باشت پس تسلیم آنحضرت میشود و لشکر او هم تسلیم میشوند و در جلوسه شکر او می است که هنام با او است پس سپر میکند و فتح مینماید خراسان را پس از آن بر میگردد بجانب مدینه رسول الله صلی الله علیه و آله پس هم مردم جنرا و را میپشوند پس اطاعت کنند او را اهل بمن و اهل حجاز و مخالفت کنند او را قبیله ثقیف پس آنحضرت بشام میرود بجنک سفیان پس صدائی در شام بلند میشود که آگاه باشید این عربها عربهای حجازی هستند که بیرون آمده اند بوی شما پس سفیان به اصحاب خود گوید چه میگویند در حق اینجاعت پس میگویند مایاران جنک و بیتر اندازی و عیده و آلات جنگی هستیم پس آنها سفیانی را قتیح میکنند

کنند و او میداند که آنها اراده ایشان چیست
فَقَامَتْ إِلَيْهِ جَمَاعَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكُوفَةِ وَقَالُوا

بِحَيْثُ هَارِي أَنْجَبَا عَلِيَّ

مَا اسْمُ هَذَا السَّيِّدَانِ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ اسْمُهُ حَرْبُ بْنُ عَنَسَةَ بْنِ مَرْثَةَ بْنِ كَلْبِ بْنِ سَاهِزِينَ زَيْدُ بْنُ عُمَانَ بْنِ خَالِدٍ وَهُوَ مِنْ قَبْلِ بْنِ يَدٍ مِنْ مَعَاوِيَةَ بْنِ أَبِي سَفْيَانَ مَلْعُونٌ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ اشْرَحَ خَلْقَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْعَنَمُ جَدًّا وَكَرَهُمْ ظُلْمًا ثُمَّ إِنَّهُ يَخْرُجُ بِحَبِشَةٍ وَرِجَالِهِ وَخِيَلَهُ فِي مَا قَى الْفَمَقَاتِلَ فَنَسِرَ حَتَّى نَزَلَ الْحِجْرَ ثُمَّ إِنَّ الْمَهْدِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ بِقَدَمِ بَحْلِهِ وَرِجَالِهِ وَحَبِشَةٍ وَكَتَابَهُ وَجَبَلٍ عَنْ يَمِينِهِ وَمِكَايِيلَ عَنْ شِمَالِهِ وَالنَّصْرَ مِنْ يَدَيْهِ وَالنَّاسَ يَلْحَقُونَهُ فِي جَمِيعِ الْأَفَاقِ حَتَّى بَاتِيَ أَوَّلَ الْحِجْرِ قَرِيبًا مِنَ السَّيِّدَانِ وَبَغَضَ لِعُضْبِ اللَّهِ سَائِرًا مِنْ خَلْفِهِ حَتَّى الْيَوْمَ مِنَ السَّمَاءِ تَرَاهُمْ بِأَجْنَحَتِهَا وَإِنَّ الْجِبَالَ تَرَاهُمْ يَصْغُرُهَا وَجَرَى بَيْنَ السَّيِّدَانِ وَبَيْنَ الْمَهْدِيِّ حَرْبٌ عَظِيمٌ حَتَّى يَهْلِكَ جَمِيعُ عَسْكَرِ السَّيِّدَانِ فِيهِمْ وَمَعَهُ شَرْذِمَةٌ قَلِيلَةٌ مِنْ أَصْحَابِهِ فَيَلْحَقُهُ رَجُلٌ مِنَ انْضَارِ الْقَائِمِ اسْمُهُ صِيَّاحٌ وَمَعَهُ حَبِشٌ فَيَسْتَأْذِنُهُ فَيَأْتِيهِ إِلَى الْمَهْدِيِّ وَهُوَ يَصَلِّي الْعِشَاءَ الْآخِرَةَ فَيُخَفِّفُ صَلَاتَهُ فَيَقُولُ السَّيِّدَانِ يَا ابْنَ الْعَمِّ اسْتَبْقِ كَوْنًا لَكَ عَوْنًا فَيَقُولُ لَا أَصْحَابَهُ مَا يَقُولُونَ فَيَقُولُ فَاخِ الْبَتَّ عَلَى نَفْسِي لَا أَفْعَلُ شَيْئًا حَتَّى تَرْضَوْهُ فَيَقُولُونَ وَاللَّهِ مَا نَرْضَاهُ حَتَّى تَقْتُلَهُ لَا تَرَى سَفَلَ الدَّمَاءِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ سَفْكَهَا وَأَنْتَ تَرِيدُ أَنْ تَمُنَ عَلَيْهِ بِالْحَيَاةِ فَيَقُولُ لَهُمُ الْمَهْدِيُّ شَانَكُمْ وَأَبَاهُ فَيَأْخُذُ وَجَاهَهُ مِنْهُمْ فَيَضْجَعُونَ عَلَى شَاخِ الْهَجْرِ تَحْتَ شَجَرَةٍ مَدْلَاةٍ بِأَعْصَانِهَا فَيَذْجَعُونَ كَمَا يَذْجَعُ الْكَبْشُ وَتَعْمَلُ اللَّهُ بِرُوحِهِ إِلَى النَّارِ

يَعْنِي يَسْ بِأَخْوِاسْتَدِ بَسْوِي أَوْ كَرُوهُي أَوْ أَهْلُ كُوفَةٍ وَكَفَسْنَا بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۳۳

چیت نام ابن سفیانی پس از مرگ علی بن السلام نام او حرب است پس بنسب پیغمبر است
 کَلْبُ پسر پسر پسر عثمان پسر خالد و او از نسل پسر پسر معاویه پسر ابی سفیان
 است که لغت کرده شده در آسمان و زمین است بدترین خلق خداست عالی و ملعونین
 است از حیث جد و بسیار تر است از حیث ستمگری پس بدرستی که او بیرون آید با
 لشکر خود و مردان خود و سواران خود با دولت هر در نفر قاتل کننده پس هر روز
 تا فرود میاید بجزیره که یکی از شهرهای عراق است پس بدرستی که مهد علی بن
 پیغمبر میگوید با سواران خود و مردان خود و لشکر خود و گروه اسبان گرد آمده
 خود در حالیکه جبرئیل از طرف راست او است و میکائیل از طرف چپ او ملائکه
 نصر و بروی او و مردمان به او ملحق شوند از همه گرانهای زمین تا آنکه میباید
 در اول چهره نزد یکی سفیانی و غضب میکند برای غضب کردن خدا با سایر
 خلق خدا حتی مرغان از جهت بالا میاندازند ایشان را با بالهای خود و بدرستی که
 کوهها میاندازند ایشان را ببلنگهای خود و در میان سفیانی و مهد جبرئیل
 واقع شود تا آنکه همه لشکر سفیانی هلاک شوند پس او فرار میکند با عده خیلی
 کمی از اصحاب خود پس با و میرساند خود را مردی از یاران قائم که نام او صیاح است
 و با او است لشکری پس اسیر میکند سفیان را و میآورد او را بنزد مهد که آن
 حضرت نماز معرب را خوانده و بنماز عشاء مشغول است پس آنحضرت سبک میکند
 خود را پس سفیانی میگوید ای پیغمبر مرا باقی گذار تا آنکه برای تو بار و همراه باشم

بَحْثُ حَمَلِ الْخَبَرِ عَلَيْهِ

پس حضرت باصحاب خود فرماید که شما چه میگویند در باب آنچه که میگوید زهرا که من
بعده خود گیرم تا ام که کار برانکم تا اینکه شما را ضعیف باشد پس میگویند بذا خدا
قسم ما را ضعیف نمیشویم مگر اینکه او را بکشی زهرا که او رنجیده است خوبها بتر که خدا
حرام کرده و تو میخواهی من را بکشی و او را بکشی بزدل گزاری و او را میمهد با پش
گوید در باره او آنچه میخواهد بکشد پس میگردد او را گروهی از ایشان و میخوا
او را کتار شطاب که ممانه بصره و کوفه است زبرد رختی در حالیکه او رنجیده است شای
اندرخت پس سر میزند او را مانند سر بریدن قوچ و شتاب کند خدا بانداختن روح

او در الش

قَالَ فَبَصَلَ حَبْرَهُ إِلَى بَنِي كَلَابِ بْنِ حَرْبِ بْنِ عَيْسَةَ قَتَلَ قَتْلَهُ رَجُلٌ مِنْ وَلَدِ عَلِيٍّ
بْنِ أَبِي طَالِبٍ فَبَرَجَعُونَ بِوُكَلَّابِ إِلَى رَجُلٍ مِنْ أَوْلَادِ مَلِكِ الرُّومِ فَبَيَا بَعُونَهُ عَلَى
فُتَالِ الْمَهْدِيِّ وَالْأَخْضَنِ ثَارَ حَرْبُ بَنِي عَيْسَةَ فَضَمَّ إِلَيْهِ بِتَوْثِيقٍ فَخَرَجَ مَلِكُ
الرُّومِ فِي أَلْفِ سُلْطَانٍ وَتَحْتَ كُلِّ سُلْطَانٍ أَلْفُ مَقَاتِلٍ فَبَنَزَلَ عَلَى بِلَدٍ مِنْ بِلَدَانِ
الْقَامِ ثُمَّ طَرَسُوا فِيهِبِ الْمَوَالِمِ وَالْغَنَامِ وَحَرَّمَهُمْ وَبَقَلُونِ رَجَالَهُمْ
وَبَقَضَ جَارَهَا جَرًا عَلَى حَجَرٍ وَكَافَتْ بِالْغَنَاءِ وَهَنْ مَرَدَاتٍ عَلَى ظُهُورِ الْحِجَلِ خَلْفَ
الْعُلُوجِ خَبَلَهُنَّ نُلُوحٌ فِي الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ فَبَنَتِ الْجَبَلُ إِلَى الْقَامِ فَبَسَرَ إِلَى مَلِكِ الرُّومِ
فِي جَبُوشِهِ فَيَوَاقِعُهُ فِي أَسْفَلِ الرُّقَّةِ بَعْشَرَ أَسَاحٍ فَتَصْبِحُ بِهَا الْوَتَقَةُ سَتَى بَنَتِ
مَاءَ الشَّطِّ بِالْأَدَمِ وَبَنَتِ جَانِبَهَا بِالْحِجَفِ الشَّدِيدِ فَبَنَزَهُمْ مَلِكُ الرُّومِ إِلَى الْأَنْطَاكِ

وَأَجْعَلْهُمُ الْآخِرِينَ

فَبَقِيَ الْمَهْدِيُّ إِلَى قِتَّةِ الْعَبَّاسِ تَحْتَ الْقَطَوَارِ فَبِعَثَ مَلِكُ الرُّومِ إِلَى الْمَهْدِيِّ
وَبَوْدَى لَهُ الْخَرَجَ فَيَجِيهِ إِلَى ذَلِكَ حَتَّى عَلَى أَنَّ لَا بَرُوحَ مِنْ بِلَدِ الرُّومِ وَلَا بَقِيَّ

أَسْبَغْنَاهُ إِلَّا أَخْرَجَهُ إِلَى أَهْلِهِ فَيَفْعَلُ ذَلِكَ وَيَبْقَى تَحْتَ الطَّاعَةِ

یَعْنِ گفت پس جزا و بنی کلاب میرسد که حرب بن عتبہ کشته شد کشتا و لا
مردی از فرزندان علی بن ابی طالب پس بر میگرددند بنو کلاب بسوی مردی از
اولاد پادشاه روم و با او بیعت میکنند بر قتال مهدی و گرفتن خون حرب بن
عتبہ و بر عده آنها پیوسته میشوند قبیلہ بنی ثقیف پس بیرون میاید پادشا
روم با هزار سر هفت که در زر فرمان هر سر هفتی هزار مرد قتال کننده باشد پس
فرود میآیند در شهری از شهرهای قائم که انزاسوس نامند (و آن شهر
است در سرحدات شام میان انطاکیه و حلب و شهرهای روم) پس غارت کرده شود
اموال و چهار یا بان و زنان ایشان و میکشند مردان ایشان را و میکشند سنگها
آن شهر را هر سنگی که بالای سنگی نباشد گو یا می بینم و بنهارا که در ردیف مردها
بر پشتهای اسبان بر عقب مردمان بیدین سوارند و اسبهای آنان در شعاع
افتاب و ماه نما بایست پس خبر بقیام علیه السلام میرسد پس میروند بطرف پادشا
روم با لشکرهای خود و با او جنگ میکند در پائین رقه بدو فرسخ فاصله شب را
تا بصبح جنگ میکند تا اینکه آب شط از خون متغیر شود و طرف شط گدازد و عفونت
شدید بدنهای مردار کشتگان فرو گیرد پس پادشاه روم فراو میکند و با انطاکیه

بَحْثُ حَمَلِ اَبِیْ جَاعِلٍ

میرود و مهد علیه السلام بدینال او میرود تا قبه عباس که نزد پل مصر است و پیر
قطوا را که نلم محلی است در همان حدود پس پادشاه روم بنزد مهدی میفرستد
و با و خراج مبدهد پس اجابت میکند او را بشرطیکه از روم بیرون نرود و اسیر
در نزد او باقی نماند مگر آنکه او را با همل خود برگرداند پس پادشاه روم قبول
میکند و در تحت الحضرت میماند

ثُمَّ اَنَّ الْمَهْدِيَّ بَسَرَ اِلَى حَتَّى بَنَى كَلَابَ مِنْ جَانِبِ الْحِجْرَةِ حَتَّى بَنَتْهُ اِلَى
دِمَشْقَ وَبَرَسَلَ جَيْشًا اِلَى اَحْيَاءِ بَنِي كَلَابَ وَبَسَى نِسَاءَهُمْ وَبَقَتْلَ اَعْلَبَ رَجُلَهُمْ
فَبَاتُوا بِالْاَسَارَى فَيَوْمَئِذٍ سَمِعُوا بِهِ فَبَايَعُوهُ عَلَى دَرَجِ دِمَشْقَ بِمَشْمُومَاتِ الْبَخْسِ وَ
الْفَقْصِ ثُمَّ اَنَّ الْمَهْدِيَّ بَسِرَهُ وَ مِنْ مَعَهُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ بَعْدَ قَتْلِ السَّيْفَانِي
فَبَنَزَلُوا عَلَى بَلَدٍ مِنْ بِلَادِ الرُّومِ فَيَقُولُونَ لَا اِلَهَ اِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
عَلَيْهِ وَآلِهِ فَبِتَسَافُظٍ طَلَبْنَاهُمْ اَنَّ الْمَهْدِيَّ بَسِرَهُ وَ مِنْ مَعَهُ فَبَنَزَلَ
فِي مَحَلٍّ مَلَكَ الرُّومَ فَخَرَجَ مِنْهَا ثَلَاثَ كُوزٍ كَثْرَ مِنَ الْجَوَاهِرِ وَ كَثْرَ مِنَ الذَّهَبِ وَ
كَثْرَ مِنَ الْفِضَّةِ ثُمَّ بَقِيَتْ الْمَالُ عَلَى عَسَاكِرِهِ بِالْفَقْدَانِ ثُمَّ اَنَّ الْمَهْدِيَّ عَلَيْهِ
السَّلَامُ بَسِرَ حَتَّى بَنَزَلَ اَرْضَ مِصْرَ الْكِبْرَى فَادَارَاوَهُ اَهْلُ اَرْضِ مِصْرَ اَنْزَلُوهُ زَاهِبًا
مِنْ رُهْبَانِهِمْ كَثِيرًا الْعَلَمَ فَيَقُولُونَ اَنْظَرْنَا ذَا يَرِيدُونَ هُوَ لَاحُ فَادَا اَشْرَفَ الرَّاهِبَ
عَلَى الْمَهْدِيَّ فَيَقُولُ الرَّاهِبُ اَنْتَ الْمَهْدِيَّ فَيَقُولُ نَعَمْ اَنَا الْمَذْكُورُ فِي الْكِتَابِ
اَنَا اَخْرَجَ فِي الْاَخِرَةِ الرَّهْبَانَ فَبَسَّطَهُ الرَّاهِبُ عَنْ مَسَائِدِ كَثِيرَةٍ فَيَجِيءُ عَنْهَا فَيَسْلِمُ

راجه در امر جزا

الراهب و مینخ اهل ارمینه

یعنی پس بدرستیکه مهدی می‌رود بسوی طایفه بنی کلاب از طرف ذربا
 تا آنکه می‌رسد بدمشق و میفرستد لشکر بر بسوی طایفه‌های بنی کلاب و اسیر می‌کند
 زمینهای ایشان را و می‌کشد بیشتر از مردان ایشان را پس اسیران را می‌آورد پس همان می‌آورد
 باحضرت پس بیعت می‌کنند با انحضرت بویژگیهای ناچیز و یکی پس مهدی می‌رود
 او با کسانیکه با او هستند از مؤمنین بعد از کشتن سقایی پس فرود می‌آیند در
 شهری از شهرهای روم پس می‌گویند لا اله الا الله محمد رسول الله صلی الله
 علیه و آله پس می‌فکند دیوارهای آن پس بدرستیکه مهدی می‌رود با کسانیکه
 با او هستند و فرود می‌آید در قسطنطنیه در محل پادشاه روم پس بیرون می‌آورد
 از آنجا سه گنج را گنجی از جواهر و گنجی از طلا و گنجی از نقره پس تقسیم می‌کند ائمه را
 بر لشکر خود با پیمانها که هر پیمان هشت مکه و هر مکه کی پیمانهای باشد که
 تقریباً نه من جنس گردد پس مهدی علیه السلام می‌رود تا آنکه فرود آید در ارمینه
 کبری چون اهل ارمینه انحضرت می‌بینند فرود می‌آوردند بنزد او را بهی از راهبها
 خود را که دارای علم بسیار است پس اهل ارمینه با او گویند ببین این جماعت چه
 میخواهند پس راهب بنزد مهدی آید و گوید ایا تو مهدی هستی پس میفرماید
 بلی منم باد کرده شده در آنجیل شما که بیرون می‌آیم در آخر الزمان پس می‌رسد
 از راهب مسئله‌های بسیار را پس جواب می‌گوید او را از آنها پس مسلمان

بِحَسْبِ رَأْيِ الْخَبَاءِ

میشود راهب و اهل ارضیه از آنحضرت و اصحابش منافقت میکنند
فَبَدَّ حُلُونَهَا اصحاب المهدی فَيَقْتُلُونَ فِيهَا حَمْسَ مِائَةِ مَقَاتِلٍ مِنَ النَّصَابِ
 ثُمَّ يَلْقَى مَدِينَتَهُمْ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ بِقُدْرَةِ اللَّهِ تَعَالَى فَيَنْظُرُ الْمَلِكُ وَمَنْ
 مَعَهُ إِلَى مَدِينَتِهِمْ وَهِيَ مَعْلُوقَةٌ عَلَيْهِمْ وَهُوَ يَوْمُ مَدَنِي خَارِجٍ عَنْهَا يَجْمَعُ جُنُودَهُ إِلَى
 قِوَالِ الْمُهْدِيِّ فَأَنْظُرَ إِلَى ذَلِكَ فَيَنْهَزُهُمْ وَيَقُولُ لَأَصْحَابِهِ خُذُوا لَكُمْ مَهْرًا فَيَهْرُ
 أَوْلَهُمْ وَآخِرُهُمْ فَيُخْرِجُ عَلَيْهِمْ أَسَدَ عَظِيمٍ فَيَرْعُقُ فِي وُجُوهِهِمْ فَيَلْقُونَ مَا فِي أَيْدِيهِمْ
 مِنَ السَّلَاحِ وَالْمَالِ وَتَتَّبِعُهُمْ جُنُودُ الْمُهْدِيِّ فَيَأْخُذُونَ أَمْوَالَهُمْ وَبَقِيَّتُهَا فَيَكُونُ
 لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْ تِلْكَ الْأَلُوفِ مِائَةُ أَلْفٍ دِينَارٍ وَمِائَةُ جَارِبَةٍ وَمِائَةُ غَلَامٍ ثُمَّ أَنَّ الْمُهْدِيَّ
 سَارَ إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَاسْتَخْرَجَ ثَابُوتَ السَّكِينَةِ وَخَاتَمَ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ وَالْأَلْوَحِ
 الَّتِي نَزَلَتْ عَلَى مُوسَى ثُمَّ تَبِعَهُ الْمُهْدِيُّ إِلَى مَدِينَةِ الرِّبَاجِ الْكَبْرَى وَفِيهَا أَلْفُ سَوَاقٍ
 وَفِي كُلِّ سَوَاقٍ أَلْفُ دَكَّانٍ فَبَفْتَحَهَا ثُمَّ بَاتَى إِلَى مَدِينَةٍ يُقَالُ لَهَا فَاطِعٌ وَهُوَ عَلَى الْبَحْرِ
 الْأَخْضَرِ الْمُحِيطِ بِالْدُّنْيَا وَطُولُ الْمَدِينَةِ أَلْفُ مِيلٍ فَيَكْبُرُونَ عَلَيْهَا ثَلَاثَ بَكْرَاتٍ فَتَسْتَأْخِذُ
 حِيطَانُهَا وَتَقَطِّعُ جُدْرَانَهَا فَيَقْتُلُونَ فِيهَا مِائَةَ أَلْفٍ مَقَاتِلٍ

يَعْنِي پس اصحاب مهدی داخل ارضیه میشوند و میکشند در اینجا پانصد نفر
 قتل کننده از نصادی را پس معلق میگرددند شهر ایشان را میان آسمان و زمین
 بقدرت خدا میقالی پس پادشاه ارضیه و کسانیکه با او هستند میبینند شهر
 را معلق بالای سریشان و در آن روز از شهر خود خارج است با همه لشکر با ایشان

را بَعْلًا لِمَا جَرَّ النَّاسُ

۱۳۹

برای قنال بمهدی پس و قتی که این منظره را می بینند فراموش کنند و با صاحب
خود میگویند برای خود فرارگاهی بگیرد پس اول و آخر آنها همه فرار کنند پس شهری
بزرگ بر سر راه آنها آید و بر روی آنها صبحهای زند بخوابد که آنچه از آلات جنگ
و اموال در دستهای خود دارند میان دارند و لشکر مهدی بدینال آنها
میروند و مالهای ایشان را میگیرند و تقسیم میکنند بهر یک از آنها که هزارها
هستند صد هزار دینار طلا و صد کبوتر و صد غلام میسرند پس مهدی میبرد
بطرف بیت المقدس و بیرون میاورد تا جوت سکنه را با مهر سلیمان بن
داود و الواح که بر موسی نازل شده پس میبرد مهدی بشهر زیگان شهر
بزرگ آنها که در آن هزار بازار است و در هر بازاری هزار دکان پس فتح میکند
انجارا پس میآید بشهر که انرا فاطم گویند و آن کنار دریای سبز است که
محیط بردن است و درازی آن شهر بقدر هزار میل راه است پس سه تکبیر
انها میگویند که دیوارهای آن میافتد و بریده شود دیوارهای آن

پس در انجا صد هزار نفر را میکشد که همه ایشان قتل کننده اند

قِيمُ الْمَهْدِي فِيهَا سَبْعُ سَبْتِينَ فَيَبْلُغُ سَهْمُ الرَّجُلِ مِنْ ثَلَاثِ الْمَدِينَةِ
مِثْلَ مَا اخَذَهُ مِنَ الرُّومِ عَشْرَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يُخْرِجُ مِنْهَا مِائَةَ أَلْفِ قَوَّكٍ
وَكُلَّ مَوْكَبٍ مِنْ بَدْعِ عَلِيِّ خَمْسِينَ أَلْفَ مُقَاتِلٍ فَيَنْتَزِلُ عَلَى سَاحِلِ فِلَسْطِينَ بَيْنَ عَكَّةَ وَسُ
غَزَةَ وَعَسْطَلَانَ فَيَأْخُذُ جَزَاعَ رُجَالِ بَنِي إِسْرَءِيلَ فَهَلَكَ الْحَرْثُ وَالنَّسْلُ وَلَكَ

بَحْثُ حَمَلِ الْجَمَاعَةِ

ان اَعْوَالَ دَجَالٍ يَخْرُجُ مِنْ بَلَدَةٍ يُقَالُ بِهَا يَهُودَاءُ وَهِيَ قَرِيبَةٌ مِنْ قَرْيَةِ أَصْفَهَانَ وَهِيَ
 بَلَدَةٌ مِنْ بِلَادِ الْأَكَا سَرَقَلَهْ بَيْنَ وَاحِدَةٍ فِي جِهَتِهِ كَانَهَا الْكُوكَبُ الزَّاهِرُ رَاكِبٌ عَلَى حِمَارٍ خُصْوَةٍ
 مَدَّ الْبَصَرَ وَطَوَّلَهُ سَبْعِينَ ذِرَاعًا وَهَمَشَى عَلَى الْمَاءِ مِثْلَ مَا هَمَشَى عَلَى الْأَرْضِ ثُمَّ بَنَادَى بِصَوْتٍ
 يَبْلُغُ مَا يَشَاءُ اللَّهُ وَهُوَ يَقُولُ إِلَى الَّتِي يَا مَعْاشِرَ أَوْلِيَائِي فَإِنَّا رَبِّكُمْ الْأَعْلَى الَّذِي خَلَقَ
 فَدَوَى وَالَّذِي تَدْرِي فَهَدَى وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى فَتُبِعَهُ أَوْلَادُ النَّبَايُومَةِ وَأَسْوَى
 النَّاسِ أَوْلَادُ الْيَهُودِ النَّصَارَى وَتَجَمَّعَ مَعَهُ الْوَفْ كَثِيرٌ لَا يَحْصِي عَدَدَهُمْ إِنَّا اللَّهُ تَعَالَى
 ثُمَّ لَبِثُوا بَيْنَ يَدَيْهِ جِبْلَانِ جِبِلٍّ مِنَ اللَّحْمِ وَجِبِلٍّ مِنَ الْخَمْرِ الرَّبْدِ فَبُكُونُ خُرُوجِهِ فِي زَمَانٍ
 حُطَّ شَدِيدٌ ثُمَّ يَسِيرُ الْجِبْلَانُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا يَفْقِصُ مِنْهُ شَيْءٌ فَيُعْطَى كُلٌّ مِنْ أَقْرِبَةٍ بِالرُّبُوبِ
 فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَلَا وَانَّهُ كَذَابٌ مَلْعُونٌ أَلَا فَاعْلَمُوا أَنَّهُ رَبُّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرَ وَلَا بِأَكْلٍ الطَّعَا
 وَلَا بِشَرِّ الشَّرَابِ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَمْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

يَعْنِي پس میباید میدیدی در مدینه النجف هفت سال پس میرسد سهم هر مردی
 از این شهر مثل آنچه که از روم گرفته ده برابر پس بیرون میاید از آنجا و با اوست صد
 هزار موب و هر موبی زیاده بر پنجاه هزار مقاتل است پس میاید کنار ساحل فلسطین
 میان عکا و حصار عَزَّة و عَسْفَلان پس جز خروج دَجَال بدو میرسد که آن ملعون
 یکچشم نابود کرده است زراعتها و نسلهارا و آن چنانست که یکچشم دَجَال بیرون
 میاید از شهر بکه آنرا میبودا گویند که آن قریه ایت از قریه های اصفهان و آن شهری
 است از شهرهای اکاسره و از برای دَجَال یکچشم است در پیشانی او که مانند ستاره

در ایجاب و اجتناب از نماز

در خشنده است سوار شده باشد بر خنجر که هر گام او بقدر مدبصراست یعنی ناله از
جائی که چشم میبندد و درازی آن خرنفشاد ذراع است و بروی آب راه رود ^{هنگام}
که روی زمین راه رود پس ندانم کند و جمال بصدای خود و آن صدا میسر کند تا
جائیکه خدا بخواد و میگوید بیاید بوی من بیاید بوی من ای گروه دوستان من
پس منم پروردگار شما که بلند تر است شأن او آنکه آفرید و درست کرد و آنکه اندازه
گیری کرد پس راه نمود و آنکه بیرون آورد بکاهها را پس در آن روز متابعت کند
او را ز نازادگان و بدترین مردمان که از فرزندان یهود و نصاری باشد و جمع
میشود با او هزارها بچهد و اندازه که عدد آنها را کسی شماره نکند مگر خدای تعالی
پس سیر میکند و در پیش روی او دو کوه باشد کوهی از گوشت و کوهی از نان پزد
شده و خروج او در زمان محطی شد بد باشد پس آن دو کوه در مقابل او میروند
و هر چه خورده شود چیزی از آن کم نمیشود پس عطا میکند از آن بکسیکه اقرب
پروردگاری او کند پس فرمود امام علیه السلام آگاه باشید که او بسیار در ^{نگو}
و ملعون است آگاه باشید پس بدانند که پروردگار یکچشم بخت و طعام منجور
و شراب نمئی شامد و او زنده است بلکه منمیرد بدست او است خیر و نیکی و او بر هر

چیزی توانا است

قَالَ الرَّاهِطِيُّ فَقَامَتِ إِلَيْهِ أَشْرَافُ الْكُوفَةِ وَقَالُوا يَا مَوْلَانَا وَمَا بَعْدَ ذَلِكَ قَالَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ ثُمَّ انَّ الْمَهْدِيَّ رَجَعَ إِلَى بَيْتِ الْمُقَدَّسِ فَجَلَّى بِالنَّاسِ أَمَامًا (آيَات مآج)

بَحْثُ هَارِي أَخْبَاءِ عَلِيِّ

فَإِذَا كَانَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَقَدْ أَقْبَتِ الصَّلَاةُ فَنَزَلَ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي ثَلَاثِ السَّاعَةِ
 مِنَ السَّمَاءِ عَلَيْهِ ثَوْبَانِ أَحْمَرَانِ وَكَأَنَّمَا يَقْطُرُ مِنْ رَأْسِهِ الدِّهْنُ وَهُوَ رَجُلٌ صَبِيحُ الْمَنْظَرِ وَالْوَجْهَةِ
 أَشْبَهَ الْخَلْقَ بِأَبْنَيْكُمْ إِبْرَاهِيمَ فَيَاخُ الْمَهْدَى وَيَصْنُفُحُ وَيَبْشُرُهُ بِالنَّصْرِ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَقُولُ لَهُ
 الْمَهْدَى تَقْدِمُ بِأَرْوَحِ اللَّهِ وَصَلَّ بِالنَّاسِ فَيَقُولُ عِيسَى بَلِّ الصَّلَاةَ لَكَ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ
 فَعِنْدَ ذَلِكَ يُوْذَنُ عِيسَى وَيَصْلِي خَلْفَ الْمَهْدَى عَلَيْهِ السَّلَامُ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَجْعَلُ عِيسَى خَلِيفَةً
 عَلَى مَثَالِ أَعْوَرِ الدَّجَالِ ثُمَّ يُخْرِجُ أَمِيرًا عَلَى جَيْشِ الْمَهْدَى وَإِنَّ الدَّجَالَ قَدْ أَهْلَكَ الْحَرْثَ
 وَالنَّسْلَ وَصَاحَ عَلَى أَغْلَبِ أَهْلِ الدِّينِ وَبَدَعُوا النَّاسَ لِنَفْسِهِ بِالنَّبُوءَةِ مِنْ أَطَاعِهِ
 أَنْعَمَ عَلَيْهِ وَمَنْ ابْنَى قَتْلَهُ وَقَدْ وَطَأَ الْأَرْضَ كُلَّهَا إِلَّا مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ وَبَيْتَ الْمَرْيَسِ وَقَدْ
 أَطَاعَتْهُ جَمِيعُ أَوْلَادِ الزَّرْعِ عَنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا ثُمَّ يَهْجُوهُ إِلَى الْأَرْضِ الْحَازِ فَيُلْحِقُهُ
 عِيسَى عَلَى عَقْبَةِ هَرِشَافٍ فَرَعَقَ عَلَيْهِ عِيسَى زَعْفَةً وَبَتَّبَعَهَا بِضَرْبَةٍ فَيَذُوبُ الدَّجَالُ كَمَا يَذُوبُ
 الرِّصَاصُ وَالْخَاسِ فِي النَّارِ ثُمَّ إِنَّ جَيْشَ الْمَهْدَى يَقْتُلُونَ جَيْشَ أَعْوَرِ الدَّجَالِ فِي مَذَاهِرِ بَنِي
 يَوْمًا مِنْ طُلُوعِ الشَّمْسِ إِلَى غُرُوبِهَا ثُمَّ يَطْهَرُونَ الْأَرْضَ مِنْهُمْ وَبَعْدَ ذَلِكَ يَهْلِكُ الْمَهْدَى
 مَشَارِقُ الْأَرْضِ وَمَغَارِبُهَا وَيَفْتَحُهَا مِنْ جَابِرَةَ إِلَى جَابِرَةَ وَتَسْتَمِرُّ أَمْرُهُ

يَعْنِي كَقَوْلِهِ زَاوِي فِي بَيَاضِ خَوَاسْتِ نَبَوِيٍّ وَاشْتَرَفِ أَهْلِ كُوفَةٍ وَكَمُتْنَدِجِهِ مَشْهُودًا بِمَوَالِكِ
 مَا بَعْدَ زَانٍ فَرَمُودِ انْخِرَافَتِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي مَهْدَى بِرَمِيزِ كَرْدِ بَيْتِ الْمُقَدَّسِ وَنَمَازِ مُبْكَدَارِ
 بِأَمْرِ دِمَازِ بَامَا مَتَّاجِدِ رُوزِي فِي چُونِ رُوزِ جَمْعِهِ شُودِ وَبِأَدَاشَةِ سُودِ نَمَازِ فَرُوزِ مِيَايِدِ
 بِنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ دَرِ افْسَاعَتِ از آسمانِ بَرَاوِ اسْتِ دُوجَا مِهْ سَرِخِ وَكَوْ بَا صِيْغَتِ رُوعْنِ

در آیه های آخر الزما

۱۴۳

از سر او میچکد و او مرد بت خوش و زیبا شبیه تر بن خلق است بیدر شما ابراهیم
 پس مبادید بنزد مهنگ و با او مصافحه میکند و مرده نصر را و میدهد پس در آنوقت
 مهدی با و گوید بار و روح الله پیش با بست و با مردم نماز گذار یعنی امامت کن پس
 عیسی گوید بلکه نماز گذاردن با امامت مخصوص است ای پسر رسول خدا پس در
 آنوقت عیسی اذان میگوید و در عقب مهدی نماز میگذارد پس آنحضرت علیه
 و آله خلفه خود قرار دهد بر فتنال کردن با دجال بچشم پس بیرون رود عیسی در
 حالیکه امیر باشد بر لشکر مهدی و بدرستیکه دجال نایب بوده کرده باشد زراعت
 و نسل مردم را و صبحه زند بر بیشتر اهل زمین و آنها را دعوت بخود کند بخدا
 پس کسیکه فرمانبردار او شود بر او نعت دهد و کسیکه سرپیچی از فرمان او کند
 او را بکشد و در هر جای روی زمین قدم میزند مگر مکه و مدینه و بیت المقدس
 را و جمیع زنازادگان او را اطاعت کنند در مشارق و مغارب زمین پس میرود
 بر زمین حجاز و عیسی با و ملحق شود در گردن هر شاخه ایجا جا بپست که راه مدینه
 و شام یکی شود پس عیسی بر او نعره ای زند نعره سختی و بر او ضربتی زند
 پس دجال اب شود همچنانکه فلعی و من در انش اب شود پس لشکر مهنگ
 میکشد لشکر دجال را در مدت چهل روز از طلوع آفتاب تا غروب آن
 پس پاک میکند زمین را از ایشان و بعد از آن مهدی مالک میشود مشارق
 و مغارب زمین را و فتح میکند از جابرقا تا جابر سارا و تمام میشود امر او

بخش چهارم احیاء علی

و یعدل بین الناس حتی ترعى الشاة مع الذئب فی موضع واحد و تلعب لصیبا
بالحیة و العقیبة و لا یضرهم و یذهب الشر و ینقی الحزن و ینزع الرجل الشیخ و الحنطة
فخرج من کل من مائة من کافال الله تعالی فی کل سنة مائة حبة و الله یضاعف
لمن یشاء و یرفع الزنا و الربا و شرب الخمر و الغناء و لا یعلم احدا و قد المهد علی
السلام و کذا نازک الصلوة و یعتکفون الناس علی العباداة و الطاعة و الخشوع و الذی
و کذا یطول الامار و یحل الاشجار الا ثمار فی کل سنة مرتین و لا یبقی احد من اعداء آل
محمد المصطفی صلی الله علیه و آله الا و هلك ثم انزل الله تعالی شرع لكم من الذین
ما وصی به نوحا و الذی اوحنا الیک و ما وصینا به ابراهیم و موسی و عیسی
ان یمتوا الذین و ما یفرقوا به کبر علی المشرکین - قال ثم ان المهدی یفرق اصحابه
و هم الذین عاهدوه فی اول حروجه فوجههم الی جمیع البلدان و یامرهم بالعدل و
الاحسان و کل رجل منهم یحکم علی اقلیم من الارض و یعمرون جمیع مدائن الدنیا بالعدل
و الاحسان ثم ان المهدی یمشی اربعین سنة فی الحکم حتی یظهر الارض من الدنیا
یعنی و بعد ازت رفتار کند در میان مردم تا حدیکه گو سفند با گراک در یک موضع
با هم چرا کنند و بازی کنند و دکان با مار و عقرب و ضرر برسانند ایشان را و
مدی از میان برود و نیکی با فقیران و زراعت کند مرد جو و گندم را پس بیرون آید
از هر یک که میکارد صد من چنانچه خدا تعالی فرموده در هر خوشه ای صد دان
و خدا و چندان میکند برای هر که بخواهد و برداشته میشود زنا و ربا و اشامیدن

را بَعْلًا وَاٰلِهٖٓ سَلَامًا

۱۴۵

مسترات رغناء ها و خوانندگهای بطور رغناء و سنان و فوان ها و نکذاحدی ابتکار
 هارا مگویند که مهدی علیه السلام او را میکشد و همچنین ترك کننده نماز را و مردمان
 معتكف بر عبادت و طاعت و خشوع و دبنداری شوند و همچنین عمرها طولانی و
 دراز شود و در رخشان از بهوها بارور شوند در هر سالی دو مرتبه و باقیمانده شود
 احدی از دشمنان آل محمد مصطفی صلی الله علیه و آله الا اینکه هلاک و نابود شود
 پس آنحضرت ثلاث فرمود گفته خدای تعالی را که فرموده پیدا و اشکار کرد
 راه و ابوابها از دین آنچه را که عهد گرفت فوج را به آن و آنچه را که وحی فرستادیم
 بسوی تو و آنچه را که عهد گرفتیم به آن از ابراهیم و موسی و عیسی اینکه بیای
 دارید دین را و مشرق نشوید در آن بزرگ آید بر مشرکین - فرمود پس مهدی
 مشرق میکند یاران خود را و ایشان کسان هستند که از آنها عهد گرفته و معا
 کردند با او در ابتدای خروج آنحضرت پس میفرستد ایشانرا بجمع شهرها و
 امر میکند ایشانرا بمبادخواهی و عدالت و نیکی کردن و هر مردی را ایشان
 بر اقلبی از زمین حکومت کند و آباد میکنند همه شهرهای دینار و بعدالت
 و نیکی کردن پس مهدی در حکومت خود تا چهل سال میماند تا اینکه پاك
 کند زمین را از چرکها و کثافات

قَالَ فَقَامَتْ اِلَى امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

السَّادَاتِ مِنْ اَوْلَادِ الْاَكْبَرِ وَقَالُوا مَا بَعْدُ ذَلِكْ يَا امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ بَعْدَ ذَلِكْ

بِحُجَّتِ رَأْسِ الْجَبَاعَةِ

مَيُوتُ الْمَهْدُ وَوَزَارَةُ وَتَبْقَى الدِّينَا إِلَى حَيْثُ مَا كَانُوا عَلَيْهِ مِنَ الْجَهَالَاتِ وَالضَّلَالَةِ
وَيَرْجِعُ النَّاسُ إِلَى الْكُفْرِ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَبْدَأُ اللَّهُ تَعَالَى بِحَرْبِ الْمَدِينِ وَالْبِلْدَانِ فَأَمَّا
الْمُؤْتَفِكَةُ فَيُطْعِمُ عَلَيْهَا الْفَرَاتَ وَأَمَّا الرُّوْرَاءُ فَيُحْرِبُ مِنَ الْوَفَايِعِ وَالْفَتَنِ وَأَمَّا
وَأَسْطُ فَيُطْعِمُ عَلَيْهَا الْمَاءَ وَأَذْرِبُ بِحِجَانٍ يَهْلِكُ أَهْلُهَا بِالطَّاعُونَ وَأَمَّا مَوْصِلُ
فَيَهْلِكُ أَهْلُهَا مِنَ الْجُوعِ وَالْغَلَا وَأَمَّا الْهَرَاتُ فَيُحْرِبُهَا الْمَصْرِيُّ وَأَمَّا الْقَرْيَةُ
فَيُحْرِبُ مِنَ الرِّجَاحِ وَأَمَّا حَلَبُ فَيُحْرِبُ مِنَ الصَّوَاعِقِ وَتُحْرِبُ الْأَنْطَاكِيَّةُ مِنَ
الْجُوعِ وَالْغَلَا وَالْخَوْفِ وَتُحْرِبُ الصَّقَالِبَةُ مِنَ الْحَوَارِثِ وَتُحْرِبُ الْحَطَمُ مِنَ
الْقَتْلِ وَالنَّهْبِ وَتُحْرِبُ دِمَشْقُ مِنْ شِدَّةِ الْقَتْلِ وَتُحْرِبُ حِمصُ مِنَ الْجُوعِ وَ
الْغَلَا وَأَمَّا بَيْتُ الْمَقْدِسِ فَانْهَ مَحْمُوظٌ إِلَى بَاجُوجٍ وَمَاجُوجٍ لِأَنَّهُ بَيْتُ الْمَقْدِسِ
فِيهِ آثَارُ الْأَنْبِيَاءِ وَتُحْرِبُ مَدِينَةُ رَسُولِ اللَّهِ مِنْ كَثْرَةِ الْحَرْبِ وَتُحْرِبُ الْهَجْرُ
بِالرِّجَاحِ وَالرَّمْلِ وَتُحْرِبُ جَزِيرَةُ أَوَّالٍ مِنَ الْيَمْرِ وَتُحْرِبُ قَبْسُ بِالسَّيْفِ
وَتُحْرِبُ كَبَشُ بِالْجُوعِ

يَعْنِي كُفْتُ دَاوِي - پس بپا خواشند بسوی امیرالمؤمنین علیه السلام
بزرگانی از اولاد بزرگان و عرض کردند که بعد از آن چه میشود یا امیرالمؤمنین
فرمود بعد از آن مهملدی و مهملند و زبران او و باقی میمانند دنیا به
حالتی که پیش از پیش بود از نادانیها و گمراهیها و مردمان بکفر برگردند
پس در آنوقت ابتدا میکند خدا بحراب و ویران کردن شهرها و بلاد پس اما

رَابَعُ الْمَدَائِنِ الْخَرَابِ

۱۴۷

مؤتفکه یعنی بصورت اب فرات فروگرد یعنی در اب غرق شود و اما بغدادی
 خراب میشود از جنگها و فتنها و اما واسط را اب میگردد یعنی غرق میشود و از ریحا
 اهل آن بطاعون هلاک شوند و اما موصل هلاک میشود اهل آن از گرسنگی
 و گرانی و ترس و اما هرات را مصری خراب کند و اما قزیه که آن شهر است
 در زبر و واسط که پنج فرسخ فاصله دارد و دارای بازارها و مسجد بزرگی
 است از بادهای خراب شود و اما حلب را صاعقه ها خراب کند و خراب
 شود انطاکیه از گرسنگی و گرانی و ترس و بلاد صقالیه از حادثه ها خراب
 شود و بلاد خط از کشتن و غارتگری خراب شود و دمشق از شدت کشتن
 خراب شود و حمص از گرسنگی و گرانی خراب شود و اما بیت المقدس
 محفوظ میماند تا زمان خروج یاجوج و ماجوج زیرا که بیت المقدس در آن
 است آثار انبیاء و خراب میشود مدینه رسول الله از بادتی جنگ و
 خراب میشود هجر ببادها و رمل و خراب میشود جزیره اوال از بحرین -
 و خراب میشود جزیره قیس بن مشر و خراب شود کیش که مراد از آن یا شهر است
 جانب غربی بغداد که آنرا کیش الاسد گویند نزدیک سماوه یا جای دیگر است

بگرسنگی
 قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثُمَّ يَخْرُجُ يَاجُوجُ وَمَاجُوجُ وَهُمْ صَنَفَانِ
 الصَّنِفُ الْأَوَّلُ طُولُ أَحَدِهِمْ مِائَةُ ذِرَاعٍ وَعَرْضُهُ سَبْعُونَ ذِرَاعًا وَالصَّنِفُ الثَّانِي

بِحُجَّتِهَا رَمَى الْخَبَاءَ عَلَى

١٤١

طَوَّلَ أَحَدَهُمْ ذِرَاعًا وَعَرَضَهُ سَبْعُونَ ذِرَاعًا بِفَنَزِشٍ بَاحِدِهِمْ أَذِنَهُ وَيَلْخَفُ بِالْأَحْمَرِ
وَلَهُمْ كَثْرٌ عِدَّةً مِنَ النُّجُومِ يَنْبِجُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا يَمُرُّونَ بِهَا إِلَّا وَشَرِبُوهُ وَلَا جَبَلٌ
إِلَّا لَحَسَّوْهُ وَلَا وَرْدٌ إِلَّا عَلَى شَطْطٍ إِلَّا نَشَقُّوهُ ثُمَّ بَعْدَ ذَلِكَ تَخْرُجُ دَابِقَتُنِ الْأَرْضِ لَهَا رُءُوسٌ
كَرَأْسِ الْفَيْلِ وَلَهَا وَبَرٌ وَصُوفٌ وَشَعْرٌ وَرَبِشٌ مِنْ كُلِّ لَوْنٍ وَمَعَهَا عَصَى مُوسَى وَ
خَاتَمُ سُلَيْمَانَ فَتَنْتَكُ وَجْهَ الْمُؤْمِنِ بِالْعَصَا فَتَجْعَلُهُ ابْيَضَ وَتَنْتَكُ وَجْهَ الْكَافِرِ بِالْخَاتَمِ
فَتَجْعَلُهُ اسْوَدَ وَيَبْقَى الْمُؤْمِنُ مُؤْمِنًا وَالْكَافِرُ كَافِرًا ثُمَّ تَرْفَعُ بَعْدَ ذَلِكَ التَّوْبَةُ فَلَا
تَنْفَعُ نَفْسٌ إِيْمَانًا لَمْ تَكُنْ أَمِنَتْ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُكْسَبَ فِي إِيْمَانِهَا جَهَنَّمَ

قَالَ الرَّأْيِيُّ فَقَامَتْ إِلَيْهِ أَشْرَافُ الْعِرَاقِ وَقَالُوا لَهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ نَقَدْ
بِالْأَبْنَاءِ وَالْأَمَهَاتِ بَيْنَ لَنَا كَيْفَ تَقُومُ السَّاعَةُ وَآخِرُهَا فَبَدَّلَ الْأَنْبَاءَ وَعَلَمَاتِهَا
فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَظُهُرِ صَاحِخٍ فِي السَّمَاءِ وَنَجْمٍ فِي السَّمَاءِ لَهُ ذَنْبٌ فِي
كُلِّ نَاجِيَةِ الْمَغْرِبِ وَبَظُهُرِ كَوْكَبَانِ فِي السَّمَاءِ فِي الْمَشْرِقِ ثُمَّ بَظُهُرِ خِطِّ ابْيَضَ فِي
وَسَطِ السَّمَاءِ وَبَنْزَلٍ مِنَ السَّمَاءِ عَمُودٌ مِنْ نُورٍ ثُمَّ يَخْفُفُ الْقَمَرُ ثُمَّ تَطْلُعُ الشَّمْسُ
مِنَ الْمَغْرِبِ فَيُحْرِقُ حَرَّهَا شَجَرًا بَرَارِيٍّ وَالْجِبَالُ ثُمَّ تَظْهَرُ نَارٌ مِنَ السَّمَاءِ فَتَحْرِقُ
أَعْدَاءَ آلِ مُحَمَّدٍ حَتَّى تَتَوَتَّى وَجُوهَهُمْ وَابْدَأَتْهُمْ

يَعْنِي بِسَبْعِينَ مِائَةً بِأَجُوجٍ وَمَاجُوجٍ وَأَيْشَانَ وَوَضَفَنَدَ وَصَفَنَدَ
طَوَّلَ قَامَتِ هَرْبَلُكَ أَزَايِشَانَ صَدَّ ذِرَاعُ اسْتَوْعَرَضَ وَهَفَنَادَ ذِرَاعُ وَصَفَنَدَ دُومَ
طَوَّلَ قَامَتِ هَرْبَلُكَ أَزَايِشَانَ بِكَ ذِرَاعُ اسْتَوْعَرَضَ وَهَفَنَادَ ذِرَاعُ فَرَشَ مَكْبَذَ بَكِي

را بجهان آخر الزما

۱۴۹

از دو گوش خود را و لحاف خود میکشد گوش دیگر را و شماره ایشان از ستاره ها بیشتر است پس سیاحت میکند در روی زمین و نمیکزد و نوبه ای آلا اینکه تمام ابناء را میباشانند و نه بکوهی آلا اینکه انرا میپسند یعنی گاهی و درختی بران باقی نمیکذارند و بر شطی وارد نمیشوند مگر آنکه ابناء را خشت میکند پس از آن بیرون میآید جنبه زمین که سری دارد مانند سرفیل و کرک ویشم و مو و پیر دارد از هر رنگی و با او است عصای موسی و انگشتری سلیمان پس خط میکشد بر روی مؤمن با عصا پس روی او را سفید میکند و خط میکشد بر روی کافر با انگشتری پس روی او را سیاه میکند و مؤمن بحالت مؤمنی باقی ماند و کافر بحالت کافری پس بعد از آن توبه برداشته میشود یعنی دیگر توبه قبول نمیشود و نفع نمیدهد نفسی را ایمان آوردن او در آنوقت که از پیش ایمان پیاورده بود پاکبسته کرده بود در ایمان خود نیکی را و او ای گفت پس بپا خواستند بسوی آنحضرت اشرف عراق و عرض کردند با آنحضرت که یا امیر المؤمنین پدرها و مادرهای ما غذای تو باد بیان فرما برای ما که چگونه برپا میشود قیامت کبری و جزده ما را بنشانیها و علامتهای آن پس فرمود علیه السلام ظاهر میشود فریاد کننده ای در آسمان و ستاره ای در آسمان که از برای او دنباله است در هر ناحیه ای از مغرب و ظاهر میشود در آسمان دو ستاره در مشرق پس ظاهر میشود مانند ربهمان سفیدی در میان آسمان و فرود میآید عمودی از نور از آسمان پس از آن ماه میگذرد پس از آن آفتاب از مغرب طلوع میکند پس میسوزاند

بِحَسْبِ مَا فِي الرِّجَالِ عَلَيْهِ

۱۵۰

گر می ان دوخته ای بیا بانها و کوهها را پس ظاهر میشود افشای از آسمان و میسوزاند
و شمنان ال محمد را بخوبی بچینه و بریان میشود و روهها و بدنه های ایشان

ثم يظهر كيف بلا زبد وفيها فلم يكتب في الهواء والناس فيمعون صير القلم وهو
يقول واقرب الوعد الحق فاذا هي شاخصه ابصار الذين كفروا فخرج يومئذ
الشمس والقمر وهما منكسفان النور فماخذ الناس الصبح والناجر في بعه و
الساخر في مناعه والتوب في مسداته والمرئ في غزلها (سبحان الله) واذا كان
الرجل البقة بيده فلا يقدر اكلها ويطلعان الشمس والقمر وهما اسودان اللون
وقد وقع في زوال (ولا زال) خوفا من الله تعالى وهما يقولان الهنا وخالقنا
وسيدنا لا نعذبنا بعذاب عبادك المشركين وانت تعلم طاعتنا والجهد فبنا وشرنا
لمضى امره وانت علام الغيوب قال الله تعالى صدقتموا ولكني قضيت في نفسي ان
ابدي واعيد واتى خلقتكم من نور عرقي فبرجنان اليه فبرق كل واحد منهما بقر
نكاد تحطف الابصار ويخيل طان بوز العرش فينفخ في الصور فصعق من في السموات
ومن في الارض الا ما شاء الله تعالى ثم ينفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون
فانا لله وانا اليه راجعون

يعني پس ظاهر میشود کف دستی بدون حج و دران قلمی است که میسوزند
در هوا و مردم میشوند صدای نوشتن ازاد را حالیکه میگوید نرد بکشد ان
و عليه حق راست خدا یعنی قیامت پس در آنوقت راست میایستد چشمهای ان

را بجد مرا جزو

۱۵۱

که کافر شدند پس بیرون میآیند در آن روز آفتاب و ماه در حالتیکه فوراً آنها
گرفته شده باشد پس صبحی مردم را فرو گیرد در حالتیکه ناجر مشغول خرید و فروش
است و مسافر در میان مناع خود باشد و جامه درجا بپا کند خود باشد و زن
بر پیدن با فتاحی خود مشغول باشد و زمانیکه مرد لقمه بدست او باشد و توانا
حوزدن آنرا نداشته باشد و آفتاب و ماه در آنند در حالتیکه رنگ آنها سیاه
باشد و در حالت زوال واقع شده باشد یا متزلزل و لرزان باشند از ترس خدا
تعالی و ایشان در آن حالت میگویند خدای ما وافر بنده ما و آفای ما عذاب
نکن ما را بعباد بنندگان مشرک خود و تو مبدلانی فرما بفرماری ما را و
کوشش که در ما است و شتاب کردن برای گذراندن امر تو و تو بسیار دانسته
امریهای نهانی را خدای تعالی به آنها فرماید راست میگویند شما و لکن من
در نفس خود حکم کرده ام که ابتداء کم بخلقت و برگردانم و عود دهم بدرستی که
من شما را فریده ام از نور عزت و غلبه خود پس بر میگرددند آفتاب و ماه بسوی
او پس از هر یک از آنها برقی جستن کند که نزدیک باشد نور چشمها را ببرد و مخلوط
شوند بنور عرش پس دمیده شود در صورتی بهوش شود هر که در اسمها
و هر که در زمین است مگر آنچه را که خدا تعالی میخواهد پس دمیده شود
در صورتی دیگر پس ناگاه همه مردگان بویا خواسته نگاه میکنند پس
ما مخصوص خدایم و بدرستی که ما بسوی او باز گردنده ایم

بِحُجَّتِهَا رَوَى أَخْبَارُ عَلِيٍّ

فَالرَّادِي فَبَكَى عَلَى عَلَيْهِ السَّلَامُ بَكَاءَ شَدِيدًا حَتَّى بَلَغَ حِجَّتَهُ بِالْمَوْعِ ثُمَّ
اخْتَدَرَ عَنِ الْمَنَبْرِ وَقَدْ اسْرَفَتِ النَّاسُ عَلَى الْهَلَاكِ مِنْ هَوْلِ مَا سَمِعُوهُ - قَالَ الرَّادِي
فَفَرَّقْتُ إِلَى مَنَازِلِهِمْ وَبَلَدَاتِهِمْ وَأَوْطَانِهِمْ وَهُمْ يَسْتَجِيبُونَ مِنْ كَثْرَةِ فَهْمِهِ وَغَزَاوَةِ عِلْمِهِ
وَقَدْ اِخْتَلَفُوا فِي مَعْنَاهُ اخْتِلَافًا عَظِيمًا

بِعَنَى كُفْتُ رَاوِي پس گریه کرد علی علیه السلام گریه کردن سختی تا اینکه
ترسیدند محاسن به آشکنای پس از منبر فرود آمد در حالتیکه مشرف بر هلاکت بود
مردمان از هول آنچه که شنیدند انرا - گفت رادی پس مشرق شدند مردم
بمنزلهای خود و شهرهای خود و وطنهای خود در حالتیکه متعجب بودند
از بسیاری فهم انحضرت و فراوانی علم او و مختلف شدند در معنای کلام
انحضرت مختلف شدن بزرگی **مَوْلِیِّ فَقِيرٍ کَوْنِیِّ**

ثُمَّ اِنْجَا بِاتِّمَامِ رَسَدِ خُطْبَةِ مَبَارَكِهِ مَفْسُوبِهِ بِاَمْرِ مَوْلَانِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَعَلَا
بِرَعْلَانِیِّکَ رَاجِعِ بَقِیَّامِ حَضْرَتِ بَقِیَّةِ اللَّهِ عَجَلِ اللَّهِ تَعَالَى فَرَجِهِ دُرَّانِ بَیَانِ فَرَجِهِ
مَنَکَاتِ بَسَّارِیِ اَزَانِ اسْتِفَادَةِ مِیثُودِ حُضُورًا دَر تَفْکِیْلِ بَعْضِی اَز عِلَامَاتِ
مُشْتَرِکِهِ بَیْنِ قِیَامَتِ صَغَرِیِّ وَ قِیَامَتِ کَبَرِیِّ کِه نِکَارِ نِدَه دَر نِشِیْمِ بَعْضِی اَز اَنهَا
دَر اَبْنِ خِرْوَا از کتاب مبادرت مینمایم

اَوَّلُ آنکه تجدید و بنای سوره ها و آیات گاهها را که قبلا شرح داده شد در شهر
از علامات خروج سفیانی شمرده و مربوط بطبقات قبل از طبقه هفتم نیست بلکه

از علامات خروج از دنیا

از علامات قریبه بخروج ائمه معصومین است که در طبقه هفتم واقع میشود
روز نهم آنکه حضرت مهدی علیه السلام بعد از ظهور هفت سال در مدینه
 النبیخ اقامت میکند **سوم** آنکه خروج دجال پس از هفت سال از ظهور
 آنحضرت خواهد بود **چهارم** آنکه نزول حضرت عیسیٰ علی نبینا و اله و علیه
 السلام پس از چهل روز از خروج دجال خواهد بود **پنجم** آنکه آنحضرت تا
 چهل روز از اول آفتاب تا وقت غروب آن بالشکر دجال جنگ میکند تا زمین را از
 لوث وجود آنها پاک کند **ششم** آنکه آنحضرت بعد از آن تا چهل سال در روی
 زمین میماند و حکومت میکند تا روی زمین را از کافات کفر و شرک و نفاق و جور
 و ظلم پاک کند **هفتم** آنکه خرابی شهرها از علامات قیامت کبری است
 نه صغری **هشتم** آنکه خروج باجوج و ماجوج بعد از خرابی شهرها است
 آن از علامات قیامت کبری است نه صغری **نهم** خروج دابّه الارض
 بعد از خروج باجوج و ماجوج است و آن از علامات قیامت کبری است و موط
 بقبل از ظهور یسوع **دهم** خروج آفتاب از مغرب از علامات قیامت کبری
 است یا از **همین** ظهور انوش از آسمان از علامات قیامت کبری است

تنبیه و تشریح

دانشمند باد که راجع به ظهور انوش اخبار بسیاری از طریق فریقین روایت شده که
 در بعضی تصریح شده که آن انوش از وادی حضرموت و با از زمین برهوت و با از قفر

بُحْثُ حَمَائِمِ الْجَبَابِغَةِ

عَدَنَ بِادِرْجُو هُوَ ظَاهِرٌ شُود و در بعضی مدت مکتب آنرا سه روز و در بعضی هفت روز
بصريح شيعه ممكن است گفته شود كه ظهور بعضی از آنها قبل از قيامت صغری است و بعضی
قبل از قيامت كبرى خواهد بود هر چند اظهر چنان بنمايد كه هم آنها از علامات قيامت
كبرى است نه صغری خصوصاً با قرينه‌ای از مطوعات بیشتر از اخبار آن مستفاد میشود
بقيد يوق الناس الى المحشر و امثال ان والله العالم **دَوَاوِرُ كُفْرِهِ**
ظاهر شدن كُفَر بدون زند بچي چي در هُوَا آن نيز از علامات قيامت كبرى است نه
صغری و اخبار آن هم بطرق فریقین مخلف روایت شده بعضی يكف تنها اقتضای كرد
و بعضی بغير بدست شده و بعضی كُفَر و وجه وارد شده و بعضی سه صورت و دست
و سپهر دارد و در بعضی مطلق و در بعضی مقابل افتاد و در بعضی وارد است كه مردم
او را بشناسند و در بعضی بصريح شده كه آن امير المؤمنين عليه السلام است بغير قيد
این نیز ظاهراً از علامات قيامت كبرى است

دَرْ پَرَامُونِ رَجَالِ

مزیب بر آنچه در جزو اول این کتاب شرح داده شد چنانچه در کتاب گنجینه سرور و در
علامات ظهور هم شرح دادم غالب اخبار بکه از طریق خاصه و عامه در شرح حالات
او و خرافات و سیر و سلوک او روایت شده بر حسب ظاهر قابل قبول نیست و عقول عامه و خاصه
متداوله از تحمل آن ابا دارد و بیشتر حمل بافسانه میکنند و مورد اعتماد نیست و لی بطور
کلی اصل قضیه را بنا بر انکار کرد زیرا که بهبودی سخن با پذیرازی نبود بلی بطور مسلم

راجمعه در احادیث

۱۵۵

امرد حال امری است خارق عادت و سترجاست از اسرار الهیه و آیات قدرت خدای
مقال و بقیه ری مهم است که بمقتضای اخبار بسیار از زمان نوح پیغمبر علیه السلام هر
پیغمبری قوم خود را از نشئه دجال ترسانند و از ظهور و خروج چنین فتنه ای خبر داده
و اهل کتاب از یهود و نصاری و مجوس در آمدن دجال و آشکار شدن فتنه او تردید
ندارند و در کتب آنها بر آن تصریح شده و از جمله کسانی که از مقدمین بان نیز تصریح کرده
جاما سب حکیم است که او را کو موسب و جو موسب هم گفته اند در کتاب خود که اسرار
عجم نام دارد و آن عبارتست از گذشته ها و آینده ها بلکه در دنیا واقع شده نادفان او
و آنچه واقع شود بعد از او تا قیامت از حالات و زایچه های طالعهای بعضی از ملوک
پیشینیان از عصر خود و اشخاص مهم نائی و ملوک و پادشاهان و انبیاء و اوصیائی که
در دوره زمان پس از او بوجود آیند و او بر نعم بعضی پیغمبر بوده و بعضی او را حکیم
داشته اند و در فن نجوم و ستاره شناسی مهارتی فیض داشته در همان کتاب از رو
علم نجوم از زمان خود تا زمان ادم ابوالبشر را بطور فقهی حساب کرده و زایچه ها
طوابع اشخاص نامی جهان را استخراج کرده و بطور کلی کوئی شرح حالات آنها را
بیان نموده و همچنین از زمان خود تا قیامت نیز طوابع اشخاص نامی را استخراج
کرده و مکاتبات آنها را کلی کوئی کرده و از جمله استخراجات او است زایچه طالع دجال
ملعون و آنچه از او مظهر می رسد و اوصاف او و اوصاف خیر او که نگارنده در شم
زایچه طالع او را با عین عبارات کتاب جاما سب نامیده با اسرار عجم که در موضوع او شرح

بَحْثُ حَرَامَاتِ الْجَاعِلِ

داده و رسم نموده مینگارم تا مزید بر آگاهی مطالعه کنندگان گردد

کفّار حراما سبب اجمع بدجال

قوس	میخ	رنجل	گل مرقی مهران	سنبله پیر
جدی	عقرب زهره	کحل	اسد	سرطان
دلو	کحل	ثور	جوزا	حوت

بعد از آن مردی بچشم
از اصفهان بیرون
آمد بر خری نشسته
که بالای خراوهفت
گرفت و بالای آمد
ده گرفت و بر پیشانی
آن خراهی بسته بود

و آنرا بجا بنشینه که این خرخد است و ایامد عجایبها نماید چنانکه مردم را
از آن خوش آمد و هفتاد هزار آدمی جمله بر ملت سرخ شبان باهودار
(یعنی ملت یهود) باشد و بطالع عقرب باشند بعضی از دراز گوش پیاده
باشند و چماتی از چوب بید ساخته و سخن میگویند و بر آن چوب اشاره
میکند و از گردن خرنان فروی افتد و مردم مان بر میگیرند و میخورند
و ندانند که جادو و بیست و مردم او را سجده کنند و بهر شهری و ولایتی بر
خراب کند و میگوید دنیا را خراب میکنم تا بهشت و دوزخ من باقی ماند
تا یکسال عالم را خراب کند و خلق را گمراه کند تا بمکه رسد چون کعبه را

را بَعْلًا وَاِلاَ الْاَنَّا را بَعْدِ مِي حَرْزِ مَا

ویران خواهد کند درهای مکه بسته گردد و در مدینه همچین بین بیت
المقدس آید و الحاق مقام کند و خواهد که قبله اینبار انا خراب کند و عالم همه
دین وی قبول کرده باشند الا سه شهر آنکه بر سر کوه طور رود و در اینجا خفته
زند و فرما بدزدن

طالِعُ اَنكِ صَفِي ذَارِي

پس آخر از اقرا ن افتد در محل و خورشید در خانه خود بود و عطار در بنزد
خانه خود و بهرام بدلو بود و دست دم موش کهوان سوی مشرق بود
و دست کتاب مشرقی سوی جریح بود و دست شمشیر بهرام سوی خورشید
بود و دست و قلم خورشید سوی ناهید دارد و دست و جامه زنان ناهید
سوی بتر دارد و عطار در روی بخورشید دارد بمقابله ماه دارد و ماه با

زهره بود دلیل کند

نور جوزا	زحل مشرقي حمل	جدی دولت بهرام
سرطان	طالع انکه صفت عیسی دارد (یعنی پایا مهدی آید)	جدی
اسد سینله عطار	میزان زهره	قوس عقرب

که مردی بیرون آید
از قبله اینبار از فرزندان
هائش دولتی بر شکل
دراز گوش پیاده و گرد
روی و کوسه بود و
پشمینه پوش و کمر بر میان

بَحْثُهَا فِي أَكْبَارِ الْعَالَمِينَ

بسته و عصا در دست گرفته و مردم چنان پندارند که دراز گوش پیاده است
 و قوت گه و مدد او کند و چنین پندارند که دعوت بدین دراز گوش کند
 و از دنبال او روند و گویند که بیاییم که چه خواهد کرد پس پیرها شامگاه
 بدر خیمه آمدن می برسد و او را بقفا باز خفته ببیند عصا بر شکم آن مدعی
 زند و شکم او را بشکافد و آن مردم از دنبال او دویدن گیرند و با وی یاری
 کنند تا خدای تعالی بآنان فرسند و چهل فرسنگ خون از کوه طور روانه
 شود و هفت ساعت او را سجده کند و خدای خود خواند و چون او را ببیند
 که از آسمان بیرون آمده بر تخت شاهی بنشیند و مردم را بر او راست خواند و
 گویند من بنده ام از آن خدای تعالی تا همچین شما سجده خدا بر آکند و وعده
 دهد که او خواهد که همه عالم مرده کند و باز زنده کند و هر یکی از دیگری داد
 خود را بستاند آنگاه او را هر که بجز پرستید جاوید بهشت مأوا ای او بود و
 آنکه عاصی شده باشد و بیفرمانی خدای عز و جل کرده بعذاب دوزخ گرفتار
 گردد و او دعوت بدین مهر آزمای کند و همه قبول کنند و بشام قرار گیرد و
 مردم که در کعبه عالم باز مانده باشند همه روی بدان طرف نهند و او شهری بنا
 فرماید و پانصد فرسنگ جهان معور شود که از غلبه مردم و چهار پای کشت و
 زرع نتوان کرد و شام همه آبادان شود و از عراق شهری آبادان شود و بفر
 داد کند و از دادگری گریز و پیش هم آب خورند و مردم بسیار شوند و عمر

رابعه در جادو

۱۵۹

دیکر باره نازده شود و بدرازی چنانکه مرد باشد که ورا پنجاه فرزند باشد خاصه
در اوقات کیم اخزان دور برج جوزا و خورشید با بهرام و زحل و مریخ در طالع بهم
ساخته بود و قمر در ساختن با ناهید از مقابله رأس مریخ شده و رأس در ترازو
دلیل کند از پسران پیکر بنشیند بر رسم او پادشاهی کند و در و دشت پسر
از مردم و جوان شوند و کتابهای مردم کهن همه جمع گشته از مکه جهان از نو
و خواندن خالی شود و ناریخ طلب کند و بنابند ناریخ نوفره پند و ناریخ
که نه هم بپسند و جهان هر چون چشم خروس و روی عروس شود و هر بدین
مهرازمای باز آیند و اشوب از جهان برخیزد چنانکه صلح را فراموش کند
که چگونه باید داشتن و اگر وصف از روزگار کم ما را زندگی خویش نفع گردد

پایان کلمات جادو و ناریخ

و این کتاب در نزد نگارنده موجود است و ناریخ کتابت آن دوازدهم جادی
الثانیته سال هزار و صد و هشت هجری در اصفهان نوشته شده از روی نسخه
اصلی که در کتابخانه شاه سلطان حسین صفوی ره بوده و بعد از این هم بنیاد
بعضی از متونها بیکر بنظره زده شود در ضمن این کتاب بحال خود نوشته میشود

خلاصه سخن

انچه از اخبار و آثار فریقین و غیره مستفاد میشود در حال خبثت پلید جادو
گر عریب و عجیبی است و ممکن است از روی جادو با شکل مختلفه عجب خود

بَحْثُ هَآرُمِ الْجَا عَلَیْ

وخر خود را بمردم نشان دهد چنانچه متن بسیاری از اخبار را جبهه باو حاکی است که
 دو کوه در پیش رو و عقب سر او از آب و نان بنظر بیننده میآید و بجز و جاد و چنین نمود
 میشود و با سازدن هر بن موئی از موهای خراو با کوچک و بزرگ شدن و متشکل
 شدن او با شکلان مختلفه ساعت بساعت و همچنین بزرگی گام و میان دو گوش خراو
 یا محمول بر شدت بزرگی خراو باشد یا آنکه در حقیقت خود و خراو کوچک و متعارف
 باشند ولی در میانها و شهرها و قریه ها بجز او بزرگ و کوچک شوند زیرا که سحر
 عبارتست از نشان دادن چیز واقع بصورت واقع و دور نیست که بزرگی هیکل او و
 خراو از روی حقیقت و واقع باشد و خدای معال بقدرت کامله خود برای حکم و محاکمه
 و امتحان بندگان خود بروفق آنها را چنین خلق فرموده باشد چنانچه در روز قیامت
 و قرون متعاقبه در هر عصری بسا مخلوقات غریبه و عجیبه خلق فرموده کما اینکه در بوار
 و سپهر و اخبار ملل و نحل جهان از آنها خبر داده شده از قبیل بزرگی جثه خود ادم علیه السلام
 و حوا و اولاد آنها خاصه عناق دختر ادم و عوج پسر عناق چنانچه نقل شده که جثه عناق
 بقدری بزرگ بوده که بقدر یکجریب زمین جای نشستن او بوده و فرزند او عوج
 بقدری قامت او یکصد و هفتاد و دو گز بوده و نظائر آنها

پس بجز دیدن یا شنیدن خبری در کتابی یا از گوینده ای فوراً نباید مباد
 در انکار کرد و این جمله از کلام بعضی از بزرگان را باید در نظر گرفت که گفته اند کلاماً
 قَرَعَ سَمْعُكَ فِذْرَهً فِی بَقْعَةٍ لَا مَكَانَ بِعْنِی هَرَّ جِزْیَکَ بَکْوُشْتَ شَیْئاً اَنْزَلَ دَر بَقْعَةٍ

امکان بگذارید و با وقوع و با وجود آن از حیث امکان بیرون نیست و خدا قادر و توانا

را بجملة الراجز

حدیث چهل و دوم

۲۹۴

نسخه دیگر خطبة البیان منسوب به حضرت امیر مؤمنان علیه السلام است که در کتاب الزام
الناصب در صفحه ۲۰۳ نقل کرده و مؤلف در همان صفحه در حاشیه آن شرح داده است و در
آنرا باین کیفیت که گفته است مقابل کرده ام این نسخه خطبة البیان را با نسخه عسقلانی که آثار
صحت در آن ظاهر بود و تاریخ کتابت آن در سال یک هزار و هفتاد و پنج بوده که آن نسخه
در خزانه ذریعه شهید اول ره بوده و در پشت آن نسخه نوشته بود آنچه را که ترجمان است
بجقی وقف کردم آنرا بر فرزندان محمد بهاء الدین و بر آنکه زود باشد از او وجود ایداره
فرزند آن شاء الله تعالی بمنبت گذاردن او و کرامت فرمودن او و نوشتن که حکیم
طالب علم شرف الدین محمد مکی میر محمد ضیاء الدین میر شمس الدین میر حسن میر زین
الدین از ذریعه شریف ابی عبدالله الشهد شمس الدین محمد میر جمال الدین مکی مطلبی
خاری عالمی خرمی در سال یک هزار و صد و نود و سه

مؤلفنا چنگوید

ظاهر چنین مینماید که این خطبه با خطبه ای که قبل از این ذکر کردم یکی بوده و در یکجا و
یکجلس انشاء شده چنانچه از حمد و ثنا و تحت و درود و جلالی که در آن ذکر شده در کسر
از عبارات آن با یکدیگر مطابقت و بعلاوه داستان سواد بن نوفل و اعراض و هجرت

بَحْرِ حَمَائِمِ اَجْنَابِ عَلَوِيٍّ

و نظر غضب فرمودن آن بزرگوار بر او و هلاک شدنش و بیرون بردن جسد او از مسجد
و بیان سخنانی که بعد از آن فرموده و قسمتی از اوصاف خود حضرت و مقداری از علل
که بطرز غریب و لغز باد فرموده و در خطبه قبل گذشت در این نیز موجود است بلی فرقی که
با خطبه قبل دارد از جمله آنکه حمد و ثنا و محبت و درودان طولانی تر و دیگر آنکه در این
خطبه بالغ بر سبصد و نود و کسری از اوصاف خود را حضرت در آن ذکر فرموده بتجهر
اَنَا أَنَا و دیگر آنکه قسمت علام مرزوه آن مفصلتر است از خطبه قبل و لغز و مرزوات
آن بیشتر است و دیگر آنکه بعضی از علامات که در این خطبه ذکر شده در خطبه قبل نیست
و بالعکس و دیگر آنکه حضرت در ضمن بیان علامات بعضی قرن فرموده و در خطبه قبل
چنین نیست بلکه از زمان خود تا زمان ظهور را هفت طبقه فرموده و دیگر آنکه در این
خطبه آنحضرت اسامی ولایات و حکام خود را که در زمان ظهور در شهرها مبعوث شدند با
اسامی پدران شان ذکر فرموده و لکن عده سبصد و سیزده نفر اصحاب خاص خود را
ذکر نفرموده و در خطبه قبل بعکس است اسامی اصحاب خود را در شهرها بدون نامها
پدران شان ذکر فرموده و لی نامهای ولایات و حکام و پدران شان را ذکر نفرموده و
دیگر آنکه بسیاری از علامات و عبارات در این خطبه هست که در خطبه قبل نیست و
بالعکس **بِهَر تَقْدِیم** آنچه که بنظر می رسد اینست که در خطبه هر دو یکی بوده است
و این اختلاف و تعدد ناشی از حافظ و ضابط نبودن و عدم تحمل ضبط رواه است و همچنین
است راجع ممکن صدوران که در بعضی انشاء و صنادید شده از آنحضرت یا در کوفه و الله اعلم

را بجمع الاشیاء الخ

۱۴۳

نکارنده آنچه از آنرا که در این کتاب اقتضاء ذکر آن را دارد مینگارم و قبل از نکتہ جالبه
را که مذکور آن دو ایستقام لازم بنظر فایده صریح میباشد بعضی مبرسام نا ارباب نظر در اطراف آن
جولان نظر داده و از نتیجه نظریات خود بهره مند گردند عرض نقشی است که ما با شما

نکتہ جالبه

پوشیده نمائید که در موضوع حوادث و ملاحجه که در این دو خطبه بان اشعار شده بعضی
از علامت بطور بصریح و بعضی در پرده تلویح و بعضی علامت بعینه و بعضی علامت قریبه بعضی
مشروطه و بعضی محصوره و بعضی خاصه و بعضی عامه و بعضی مشترک بین قیامت
صغری و کبری میباشد و بسیاری از اینها صورت وقوع پیدا کرده و معدودی از
آن هنوز باقی مانده که بعضی از اینها در شرف وقوع و بعضی از اینها هنوز مدت دارد و بعضی
از اینها چون مشروطه و معلقه و بدایه است ممکن است صورت وقوع پیدا کند و ممکن است
نکند در تشخیص بعضی از این قسمتها پس از استقراء و تبیع و کاوش میتوان اجمالاً ریشه
بدست آورد برای تنبیه و بیدار شدن و خود را مهیا کردن و امید و آرزوی درستی فرج
بودن مثلاً در بعضی از فرمایشات امیرالمومنین علیه السلام تا زمان ظهور حضرت مهدی
علیه السلام را طبقه سدی فرموده است بجماعت طبقه شش طبقه از آنرا اول و آخر اینها را
بسیارهای هجری معین فرموده و برای طبقه هفتم آخر مدت آنرا معین نفرموده و در پرده
خفا گذارده چنانچه در خطبه قبل که حدیث چهل و یکم باشد عین فرمایش حضرت با ترجمه آن
شرح داده شد و در بعضی اول تغییر را از زمان مخلوع بنی عباسی یعنی مقتدر بالله گرفته

بِحَسْبِ حَقِّهِ رَجَاءُ عَلِيٍّ

و فرموده لا تقرحوا بالملحوع من ولد العباس (یعنی المقنن) فانه اول علامات
 النخبة الا و انی اعرف ملوکهم من هذا الوقت الى ذلك الزمان چنانچه در خطبه قبل
 گذشت یعنی شاد نشوید بجمع شده از فرزندان عباس از خلافت یعنی مقنن^{نیز}
 که ان اول علامات تعبیر است و من می شناسم پادشاهان ایشان را از انوقت تا ان
 زمان - و در این خطبه دور فتنه را تا قرن یازدهم ذکر فرموده چنانچه عنقریب ذکر
 خواهم کرد و خواهد دانست و ظاهراً قرن که حضرت در این خطبه بیان فرموده قرن
 هجری نباشد زیرا که هم اکنون که مشغول نوشتن این کتابم از قرن چهاردهم هجری
 تقریباً هفده سال زیاده تر باقی مانده است که بگذرد و تعبیر حضرت بقرن یازدهم^{هجری}
 سازش ندارد پس ممکن است گفته شود که شاید مراد حضرت از قرن یازدهم قرن
 یازدهم از اول زمان تعبیر یعنی از زمان خلع مقدر بالله عباسی باشد زیرا که خلع
 مقدر تقریباً در سال سیصد و شانزده هجری بوده و اکنون سال یک هزار و سیصد و^{هشتاد}
 سه هجری است چون سیصد و شانزده را از ان کم کنیم باقی میماند یک هزار و شصت و هفت
 سال و بنا بر اینکه قرن صد ساله مراد باشد تاکنون که زمان نالیف و نصف این ساله
 است تقریباً ده قرن و شصت و هفت سال از زمان خلع مقدر میگذرد و هم اکنون
 سال شصت و هفتم از قرن یازدهم از زمان خلع مقدر است در اینصورت با فرمایش
 حضرت راست و درست میباشد و بعد از این خواهی دانست که المحضرت در کلام خود ارشاد
 و عطف شدائد و مصائب و بلاهای این قرن کلمه استرجاع بر زبان جاری فرموده و اگر

را بجدلا من الحزنا

۱۹۵

روی دقت فکر کنیم و بدیده عبرت در اوضاع بنگریم از ابتدای این قرن تاکنون که تقریباً
 شصت و هفت سال میگذرد چه حوادث و انقلاباتی در کلیه ممالک اسلامی بلکه در تمام
 روی زمین از شرق و غرب و جنوب و شمال حادث شده و چه فتنها روی داده میسوم
 فی الحجة مقیاسی برای صحت صدور این خطبه از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام بدست
 ابراهیم برنزدیک بودن زمان ظهور طبق علامه که بیان فرموده اند زیرا که مراد این باشد
 که برای ظهور وقت مصرحی بیان کنیم و بطور قطع و حزم در این موضوع اظهار نظر کنیم
 زیرا که با جمله کذب الوفاون و هلك المستعجلون درست میباشد بلکه از روی رجاء و حدس
 و تخمین است نه بر وجه حکومت و تمجید عجل الله تعالی فرجه و سهل الله مخرجه اکنون
 شروع میکنم بیان آنچه از این خطبه که مربوط بعلاقم است و فوشتن آن در این کتاب است

قال عليه السلام

أَلَا إِنَّ فِي الْمَقَادِيرِ مِنَ الْقُرْنِ الْعَاشِرِ سَجِيطَ عَلَجٍ بِالزُّرُوءِ مِنْ بَنِي قُضُورٍ بِأَشْرَارِ
 وَاعِيٍ أَشْرَارٍ وَكَفَّارٍ وَاعِيٍ كَفَّارٍ وَقد سَلَبَتِ الرَّحْمَةُ مِنْ قُلُوبِهِمْ وَكَلَفَهُمْ (كَلَفَهُمْ)
 الْأَمَلُ إِلَى مَطْلُوبِهِمْ فَيَقْتُلُونَ الْأَبْلَهَ وَيَأْسِرُونَ الْأَكْمَةَ وَيَذْبَحُونَ الْأَبْنَاءَ
 فَيَسْتَحْيُونَ النِّسَاءَ وَيَطْلُبُونَ شِزَادَ بَنِي هَاشِمٍ لِيَسَاقُوا مَعَهُمْ بِالْغَنَامِ وَيَضْعِفُ
 فِتْنَتَهُمُ الْإِسْلَامَ وَتَحْرِقُ نَارُهُمُ الشَّامَ فَأَهَّا حَلَبَ بَعْدَ حَصَادِهِمْ وَأَهَّا خَرَابَهَا
 بَعْدَ دِمَارِهِمْ وَتَسْرِوِي الظَّأَمَ مِنْ دِمَائِهِمْ أَيَّامًا وَتَسَاقُ سِبَابَهُمْ فَلَا يَجِدُونَ
 لَهُمْ عَصَامًا ثُمَّ تَقْبِرُهُمْ جَاهِرَةً مَارِقِينَ وَتَحُلُّ الْبِلَادَ بِقِرْبَةٍ فَارِقِينَ وَتَسْتَهْدِمُ

تَجْرِيدُ الْأَخْبَارِ عَلَيْهِ

حَصُونِ السَّامَاتِ وَتَطُوفُ بِلَادِهَا الْأَفَاتِ فَلَا يَكُ الْأَرْمَشُ وَبُؤَا
وَبِرَاقِ الدِّجَاءِ مَبْشَارُهَا وَاعَالِيهَا ثُمَّ يَدْخُلُونَ بَعْلَبَكْ بِالْأَمَانِ وَتَجَلَّى الْبِلَادِ
فِي فَوَاحِي لُبْنَانَ فَمِنْ مَقْبَلِ بَقَطْرِ الْأَعْوَارِ وَكَمْ مِنْ أَسْرَدِ لَيْلٍ مِنْ فَرَى الطَّوْمَا
فَهَذَا لَكَ تَمَتُّعُ الْأَعْوَالِ وَتَحْيَا الْأَهْوَالِ فَإِذَا لَا تَطُولُ لَهُمُ الْمُدَّةُ حَتَّى تَخْلُو مِنْ
أَمْرِهِمُ الْمَجْدَ فَإِذَا أَنَا هُمْ الْحَيُّنَ الْأَوْجَرَ وَتَبَّ عَلَيْهِمُ الْعَدُوُّ وَالْأَقْطَرُ بِحَبِشَةِ
مَلَسْلَمِ الْمَكْرَرِ وَهُوَ رَابِعُ الْعُلُوحِ الْمَنْفَرِ بِكَيْفِيَةِ الْمَظْفَرِ وَفَوَائِدُ الْغَدْرِ بِحَيْثُ
بَلِيَّةِ الطَّعِ وَبِلَهْبَةِ الْهَلَعِ فَيُوقِفُهُمْ سُوقُ الْهَيْجَانِ وَبِمَكْتَشَا طَبَنُهُمْ
بَارِضِ كَخَانٍ وَيَقْتُلُ جُوشَهُمُ الْعَفْوَ وَيَجَلُّ مَجْمَعُهُمُ الثَّلَفَ فَيَنْدَلِمُ مِمَّ
عَقِبِ السَّنَاتِ مِنْ فَلَكَ النِّجَاءُ إِلَى الْفَرَاتِ فَيَسْرُونَ الْوَاقِعَةَ إِذَا لَمْ تَصِ
وَهِيَ الْفَاصِلَةُ الْمَهْمُولَةُ قَبْلَ الْمَخَاصِ مُعَدِّ لَهُمْ عَلَى الْإِسْلَامِ الْكَثْرَةَ فَهَذَا لَكَ تَحْلُ
لَهُمُ الْكَرَّةُ (الْكُتْرَةُ ح) فَيُقَصِّدُونَ الْجَزِيرَةَ وَالْخَصْبَاءَ وَيَجْرُونَ بَعْدَ عَوْدِهِمْ
الْحَرَاءَ

لُغَاتُ عَلِيٍّ وَحُشَى وَكُشَى أَكُونُ بِكَ هَيْجَ دِينِي نَدَارْدُ أَبْلَةً مَوْضِعِي اسْتَ دَرَبَرُ
كَهْ بَكِي زَبَهْشْتَهَايِ دُنْيَا بِشَمَارِ مِهْرِفَهْ شُدَّ أَذْ عَدَّةً كِي اَزْ مَرْدَمِ وَ مَرْدَمَانِ بِيكَانَرُ كِه
اَزْ اَن قَبِيلَه نَبَاشَنْدِ يَا خَانَهَايِ دَر اَن قَبِيلَه نَدَاشْتَرُ بَاشَنْدِ قَطْوَرَه كَبْرَامِ وَلَدِ
حَضْرَتِ اِبْرَاهِيمِ خَلِيلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بُوْدَه كِه شَشْ پِشَوْرْدَه بَرَايِ اِبْرَاهِيمِ كَرَامِ
اِنْهَارِ اَدَرْ زَمَانِ حَيَاتِ خُودِ اَزَا سَحَقْ جَدَا كَرْدَه وَ بِجَانِبِ مَشْرِقِ زَمِينِ فَرْسَنَادِ

وَالْبَعْلَاءُ مِنَ الْحَرْبِ

۱۴۷

و در اینجا ساکن شدند و نسل آنها زیاد شد و از نژاد آنها است ترك و حبشه و ننگه
 شده که بنی قنطورا از اولاد بافت بن یوحنا زوراء مراد بغداد است خطیب بغداد
 در تاریخ خود گفته که وجه تمایز بغداد بن زوراء برای اینست که از حضرت امیرالمومنین
 علیه السلام پرسیدند که چرا بغداد را زوراء گویند و حضرت رسول انرا زوراء گفته
 فرمود لان الحرب بزورنی جوا آنها حتی بطبقها یعنی برای اینکه جنگ اطراف انرا بار
 کند تا آنکه روگردانرا و در ضمنی الارب گفته که برای ان زوراء گویند که ابواب داخل
 ان از خارج دیده میشود آنگاه پشته یا پشته بلند از یکسنگ یا جای بسیار بلند را گویند
 که خاک ان غلیظ باشد و بجزرت نمیسپد باشد یعنی تپه ها بلند طمأ بکسواء و
 بضم ان نادر جمع طمأن است بروزن سکران یعنی نشسته و مآر هلاکت مآرق از دین بر
 رونده و این فاعده شهرهای دیار بکراست که در میان جزیره و ارضیه واقع است
 یقظو اقطرا یعنی ختم میگردد ختم گرفتن و ختم میکن میکند ختم کین کردنی اغوار گوها
 الطومار انواع شدنها و سنجینها الحارة ختم گرفتن در ضمنی الارب است و جديجد جده و جدي
 و موجد کجلیه ختم گرفت الحین هلاکت الا وخر ترسان و ترسانك و ثوب جتن کردن
 اقطر کسی است که شراوت از او مبارد الملم بسیار و در هم پیوسته کتبه بروزن
 سفینه گروه لشکر نا گروه اسبان گرد آمده با گروه اسبان غارت کننده از صد ناهرا
 نواب جمع ناسبه یعنی مصیبت و کار دشوار عذر بروزن فصر جمع غادر است بر غیر قیاس گفته
 میشود غدر اللیل یعنی تاریک شد شب لئله گرد گردانیدن و دور دادن و بخرخ دراز

بَيْتُ حَيَّائِ الْجَائِعِينَ

الْهَامُ بَرَاغِزِ وَخْتِ الْفَرْسِ وَبَدَنِ اسْبِ وَيَابِ دَرِخْشِدَنِ بَرْقِ هَلْغِ خَرْوَشِدَنِ
 اَزْ نَاسْتَكِيَايِ هَجَّانِ بَرَا نَكِيحَنِ وَخْتِمْ گِرَفْتَنِ وَوَارِدِ كَارِ وَزَارِ شَدَنِ قَفَقِ جَاهَتِ رَا
 گویند و بنا بر سخای عفت است بمعنای بازداشت شده مفاص جا بگاه فرو شدن
 در آب و بمعنای دانستن نبر آمده گری بازگشت کردن گری شکست خوردن خصلت
 زمینهای پر بگاه حاصل خیز خرباء ختمکن شوندگان غاریگر تنگجو

معنی آگاه باشد که در مقدارهای از قرن دهم زود باشد که احاطه کند کسب که هیچ
 دینی ندارد در بغداد از اولاد قنطورا کینز ابراهیم خلیل یا اولاد ترک بن یافت که ترکها با
 حبشها باشند و آنها شربرهائی هستند و چه شربرهائی و کافرهائی هستند چکافوها
 رحم از دلهای ایشان کتد و برداشته شده باشد و بمشقت اندازد ایشان را از زنی از
 ایشان نا نا بچه که میخواهد بر سگند پس میکشد اهل ابله یعنی اهل بصره را و اسپر میکشد
 آنها را از ایشان که در پشته ها و تپه های بلند متواری و پنهان شده اند و میکشد
 پسر ها را و زن ها را و میگذارد زن ها را و میطلبند عده کچی از بنی هاشم را که از ایشان بینند
 و با در میان ایشانند ولی خانهای از خود ندارند و آنها را با خود سوق دهند مانند
 سوق دادن غنیمتها و ضعیف و ناتوان کنند فتنه ایشان اسلام را و بسوزاند اثر ایشان
 شام را پس وای بر اهالی حلب که پس از دیدن ایشان بقتل عام کردن خانها بتر که
 در آنها ساکن بودند خراب کنند و اه از جهت خراب کردن و خراب شدن افسه را
 خونها و زود باشد که سیراب شوند از خونهای ایشان فشان چند روزی و اند

راجعہ علی الحزن ۱۴۹

میشود اسپران ایشان پس بمیان بند برای خودشان حافظی نگاهداری پس سپرد
 بعضی از ایشان را اگر دینکشان از دین بیرون روند^۱ و زود باشد که خراب کنند حصار
 های شامات را و دوزند در شهرهای آن بلاها و فتنها و افتها پس سالم ماند
 مگرد مشق و اطراف آن و ریخته شود خونها در مکانهای بلند و مرتفع آن پس از آن
 داخل بعلبک شویبا دادن امان و وارد شود بلاها در اطراف لبان پس چپسار
 کشته شده ای که کشته شدن ایشان خشمگین کند گروهها پراپس در انوقت شنیده
 شود صداهای نالها و فریادهای و باورها شود هولها و ترسها پس بدرازی نکند
 از برای ایشان مدت استیلا و نشان که از عمل ایشان خشمی در دلها ایجاد شود پس
 در انوقت هلاکتی ترسانند و بمیان ایشان رخ دهد و قیام کند بر ضرر
 ایشان کسکه شرارت از او میبرد با لشکر خود که عدد آنها بسیار و پیوسته است
 و پی در پی خواهد بود حمله آنها و او چهارمین بدبختی است نفرت داشته شده
 و حمله میکند با لشکر انبوهی که گرد آورده و سواران جنگی و غارتگر خود که ظفر بافته
 گانند با کارهای دشوار تره و نازکنده ای و دور میدهد و پرخ یعنی بگردش
 در اورد و اراض و بشعله در آید و براهروخته شود آتش خروش و ناشیائی او پس
 بخت کردن و کار و زار نمودن کشاند او را خشم برانگیخته شده ایشان و در ناکت کند
 شیطانهای ایشان در زمین کعبان و گروهی برایشان بنارند و بکشد لشکر ایشان
 را و محبت ایشان را و آورد تلف شدن پس بهواری بعضی از ایشان بعد از پراکنده

بِحُجَّتِهَا رَأَى الْجَبَّارُ عِلْوً

شدن با کشتی نجات بسوی فرات میروند و سپهر میدهند جنگ را از نو که راه چاره ای
جز جنگ کردن ندارند و این جنگ کردن فاصله است به قول اندازہ پیش از غرق شدن و
فرز رفتن در آب و کثرت جمعیت ایشان اینها را آماده میکند که بر ضرر اسلام قیام کنند
اینحال حلال کرده میشود برای ایشان حمله کردن پس قصد میکنند بمقتل جریر و زینب
حاصل خنجر بگاہ جنگ میکنند بعد از برگشتن در حالتیکه خشمگین و جنگ کنند و غارت

کنند گانند

فَالْعَبْرَةُ السَّلَامُ ثم بظهر الحرجي الهالك من البصرة في شر ذم من
بني غمرة بقدمهم الى الشام وهو مدحش فباعه على الخديعة الارعش ثم بصبه
بالجيش العزم الى عصفه فما اسرع ما سلمه بعد فتنه فمروا الحرجي الى العراق
لتبديل غلبه من الاسواق فهلك الهلاك بالانبار قبل مرآه وبعض على اهلها
السقام من فضول سقامه سنظر العيون الى الغلام الاسمر الدعاب (اللعاب)
حين تخج به جنوح الارتباب يلقب بالحاكم ويحج بالعلام بعد الف العرب و
ارسال حيث الطلب مقارن الدمار من بين صحارى الانبار وكاف اشاهد
الارعش وقد قلده الامر واطال حجه ليلة الدهر بعد اختلاف ارباب الوعود
وذلك خلف موافق المقصود وعلق علائق ناكثات لشوبها الكدر ورواها القدر
فياشراه من بلبه في برهته وزهوا ما يبه بزهونه فهناك بوصمه عظامه
وتفحه نفاسه وبشغله شدة رعاfe وذلك عقب الانصالات الطواهر

را بَعْلَاهُمَا خِرَازِ

۱۷۱

الْجَرَّتِ بَرُوزِ صَبِّ مَعْنَاي وکیل است و وکیل را جری میگویند بمناسبت اینکه جاری مجرای موکل است و مذکر و مؤنث این لفظ یکسان است شَرِذْمَه گروهی از مردم را گویند بنی غمر قبیلۀ از قبایل عربند مُدْهِش متحیر و سرگردان شده آرَعَش بَدَل تَر و شتابکننده تَر و چالاک تَر دَر جَنک عَرَمَرَم یعنی بسیار عَلاه تشنگی و سوزش و سختی دَعَاب مزاح و شوخی کننده لَعَاب بازیگر و در بعضی از نسخ غَلَاب است یعنی بسیار چیره اَسَمَر گندم گون اشراق اند و هکین و غضبناک کردن دشمن العَلام بر رکان اِلْفَه دوستی حَقِث سیرج و شتاب ضد بَطِئ است دِمَار هلاک و تَواء گرانبار شدن رَهو راندن و نیکوئی و خوبی نَزَهه دوری و پرهیزکاری و صَم سَکاف و ایصام سَکافین قَحَم نزدیک رسیدن و قَحَم خود را بی اندیشه بناگاه در کار انداختن نَعاس خواب استے حَاس رَعاف شتاب و عجله

مَعْنٰی نِس ظاهر میشود مرد بکه بیایکشت و با جرئت با وکیل و جاری مجرای موکل خود است از بصره با عده کمی از قبیلۀ بنی غمر که رئیس و پیشرو ایشان است بطرف شام در حالیکه چهرت زده و ترسناک است پس از روی خدعه و فریب یا او بیعت میکند مردی بَدَل و شتابکننده و چالاک تَر دَر جَنک پس با او همراه شود بالشکر بسیار را ناعصه شام و چهر بسیار بصرت تقلم او میشود بعد از از مودن او پس اِلْفَحْص جری بسیار قصد کزد بسوی عراق تا سوزش خود را فرو نشاند از اندوه هکین و غضبناک کردن دشمن پس هلاک و نابود شود در آبنا که یکی از شهرهای عراق است پیش از اینکه بمقصود خود برسد

بَحْرِ حَمَارِ الْأَنْصَارِ عَلَيَّ

وگم میکند بر کسان خودش ناخوشها را که زیادتی ناخوشهای او است و زود باشد
 که چشمها بگردانند جوان گندم کون بسیار شوخی کننده با باز بگر با بسیار چیره را که در
 این مقام باز میکند بسبب و بالهای شک و ریب را و آن جوان ملقب بجاکم است
 و زندانی میشود با بزرگان اتباع خود بعد از دوست بودن با عرب و سرعت و سبب
 خواستن در نزدیکی هلاک شدن در میان صحراهای آبار و گو با میبیم امروز بد
 شنا بکنده چالا که در جنگ را که کا و جنگ را بگردن او انداخته و بد رازی کشانده است
 حجت او را در آن روزگار چون شام نار بعد از مخالفت کردن با کسانیکه هم وعده بودند
 و این مخالفت موافق با مقصود او بوده و او پنجه علاقه های شکسته عهد پیمان
 را با بیا میزد آنها را بکدورت و تیرگی و گرانبار کند آنها را بتنگی پس چقدر شتر و بدی و
 دهد از بلائی که در روزگار و زمان او پیش آمد که در وجه او روز آنها که زنده شود
 بسبب دوری و دور شدن او پس در آنوقت سگات دهد او را استخوانهای او و بناگاه از
 کار بپندارد او را سستی کردن و ست شدن او و باز دارد او را از شدت شنا بگردن و محله
 او در پیشرفت او و اینها در دنیا له انصافا لایکه ظاهر اسکا شود رخ خواهد داد در
 آخرهای قرن دهم (بعد نیست که مراد قرن دهم از سال اول تقییر باشد که آن سال خلق مقلد
 بالله عباسی باشد چنانچه از پیش گفته شد

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

إِذَا هَامَ بَنِي قَطُورَ كُلِّ الْهَيَامِ وَجَعَهُمْ فِي الْمَرَّةِ الثَّالِثَةِ سَهْرَ الصَّيَامِ فَإِذَا فَا نَلَهُمُ الْبَوَالِغَ

تاریخ اعراب

۱۷۳

(ابو النّوّاس جر) و هو ابو الفوارس فظهر ما بينهم الحابر انقل ملك الهند من بيت الرب
وقال البیت فی حوته الابلت وقل امرالدولة وسملت من اهل الجزرات الذلّة ولعت
السّوف فی سحریت وساحت الدماء فی افاہم صبحموت واخلفت علی الملك الجوش
وصال علیهم بحوزة الشوش ووجت النار الوحجة واشتدت الحروب بین الذبحه ووا
الکمد الصقوة وخریت طرق النوبة ولسر الزاند اللس واخلف ملک اندلس ودهش
العرب الداهش واقتل اهل مراکش ووقعت الوفايع فی القفحات وقام الحرب لهم
علی ساق وصارت الطلائع للسرف وعصف بالفسن الرياح واشتدت بالجزائر الملاح
فظهرت الزخارخ المدفنة وهلك رب قطن طنبه وهدم سواحل الروم البرج وسال
علی الافاطس النرج واشتدت الفتق فی خراسان وكان الظفر لال حسان

لغات هیام عاشق شدن الجزرات والجزائر جمع جزیره است سحریت و صبحموت

مرد ولعت عبریت واطلاق بر بعض حدود شامات ومصر میشود شوش موضعی است

نزدیک جزیره ابن عمر ونام شهریت از شهرهای خوزستان غرب و لجت النار الوح

الولوح در آمدن الکمد اندوه سخت الصقوة مصیبت دهش حیران و سرگردان شدن

القفحات گرد و عبا رها سرف شهریت در فارس وان بزرگترین ساحلها علی اینست

لسر کما البقی طلبه (المجد) الزاند جاسوس و قاصدیت که قوی او را میفرسند که نگران مکان

باشد که دشمن در آن فرو داند اندلس از شهرهای مغرب زمین است و نام جزیره ابیت که طول

حالت ان بقدر یکماه راه است مراکش نام شهر و بلادی است در مغرب دوز عصف

بخش چهارم از جناب علوی

سخت و زیدین طلاع جمع طلبه یعنی پیش روان لشکر برای اطلاع یافتن از دشمن
اشراع الترمیح راست کردن نیزها الزخائن المدفیه کینه قوزیهای خسته کننده البرج
مشقت و کردند و سختی و شدت افاطس جمع افطس یعنی بنی پنهان که استخوانهای بنی آنها
پست باشد ترجمه صند فوج است بمعنای اندر هکین شدت ال حسان شاید مراد حسان
من بغان غسانی باشد که بر پائین آنها و بر بریها با آنها جنگ کردند و غلبه بال الحسان

شد

معنی وقتیکه عاشق شدند و با طافت گردیدند و اولاد طوار که چنیها با
تو که با حبشها باشند برای جنگ کردن و جمع شدند در دفعه سوم در ماه رمضان
و قتال کند با ایشان ابوالنواس با ابوالنوامس که صاحب سواران باشد پس لشکار
شود میان ایشان باز دارند ای از جنگ و منتقل شود ملک همدار خانواده ای
بخانواده دیگری و آن خانواده ای که ملک از او منتقل شده افوس خورد و از رو
کند که ایشانش ملک از دست من بیرون نشده بود و گم شود اهل دولت و شامل
شود ذلت از اهل جزیرها و شمشیرها حرکت در اید در ارضی شامات و مصر و
ریخته شود خونها در بعضی از اقالیم روم و اختلاف افتد در میان لشکران برای ملک
و حله کند بر ضرر ایشان بخوزه شوش که نزدیک جزیره است که از جزیره ابن عمر و
گویند که آن منطقه است با شهر بیت از خوزستان غربی و در ایند افش در آمده ای و جنگها
شدند شود و خونها ریخته گردد و امزوه سخت با مصیبتی توافق کند و راههای نو

وَالْجَعْدَاءُ مِنَ الْجَرَنَاءِ

۱۷۵

وزنگبار خراب شود و روابط اخبار قطع شود و مملکت اندلس اختلاف افتد و عرب جبران و سرگردان شود و اهل مراکش کشته شوند و از شدت واقعه جنگ گرد و غبار قطعه قطعه بلند شود و برپا ایستد جنگ بر ساقهای خود و طلائع لشکر بطرف بزرگترین ساحلهای فارس که شهر سپهر افت رود و بادهای سخت بر کشتهها بوزد و در جزایر نزه ها راست گردد پس ظاهر شود کینه توزیهای خسته کننده و هلاک شود صاحب و مالک قسطنطنیه و خراب کند ساحلهای روم را سختی و گرد و روان شود برگر و همبکه سینههای آنها پهن باشد و استخوانهای پینههای آنها پست باشد یعنی بر بریها یا بعضی از چیننها و ترکها بد حالی و فتنها در خراسان شدید

شود و آل حسان بر آنها ظفر بایند

فَالْعَلِيَّ السَّلَامُ وَافْتَرَقَ بَنِي قُتُوبَاءَ عَلَى اخْتِلَافٍ وَالْبَهْمَ الرَّجُلَ إِلَى الْمَصَافِ امْتَحَقَ فِي الرَّحْفِ أَكْثَرَهُمْ وَأَنْكَشَفَ الْأَيَّامَ مَظْهَرَهُمْ وَخَسَفَتْ مَدِينَةُ بِالْخَطِّ وَخَرِبَتْ مَنَاجِرُ الْعُقَيَّانِ (مَنَاحِرُ الْقُبَعَانِ) الْوَسْطَى وَأَكْثَرُ الزَّلَازِلِ بِالشَّجَرَاتِ وَطَالَتْ بِأَقْلَامِهِمْ الْحَاوَةِ الْمَشَاجِرَاتِ وَظَهَرَ الْعِلَجُ بَيْنَ الدَّسَائِسِ وَتَلَامَ الْقَتَالُ بَارِضَ فَارِسَ وَتَلَهَّبَ الْبُزْمُ الْمَشْرِقَ فَالْحَذَرُ كُلُّ الْحَذَرِ مِنَ الْمَشَقِّ إِذَا ظَهَرَتْ بِمُخْرَاسَانَ الزَّلَازِلُ وَنَزَلَتْ بِهَذَانَ النُّوْازِلُ فَرَجَفَتْ الْأَرَاغِفُ بِالْعِرَاقِ وَتَأَحَّمَ الْكُفْرُ عِنْدَ الْعِنَاقِ وَشَمِلَ السَّامُ الْخِلَافَ وَجَبَّ عَنْ أَهْلِهِ الْأَنْصَافُ وَصَالَ دَحْدَاحُ السَّوَالِ عَلَى الثُّغُورِ وَضَعَفَ عَنْ دَحْصَةِ أَهْلِ الْغُرُورِ وَأَشْتَقَّ

بِحُجَّتِهَا رَمَى اخْبَاءُ عَلِيٍّ

۱۷۶

الْكَذِبَ بِمَصْرَ وَوَقَعَ بَيْنَ سَائِةِ الْكَرْبِ وَالْهَرَبِ وَاخْتَلَفَ الْعَسَاكِرُ عَلَى الْعِلْمِ وَكَثُرَ
بَيْنَهُمَا الشَّحُّ وَتَمَيَّزَتِ الْمَبْنِئَاتُ بِالْحِجَازِ وَخَفِيَ عَلَى الْحَرَمِ مِنَ الْمَكْدَانِ وَاخْتَلَفَ الْعَسَاكِرُ
وَاهْلُ الْبَيْتِ عَلَى الْمَلِكِ وَنَجَّاهُمُ نَاسٌ إِلَى الْفَلَكَ وَسَارَ السَّلاطِمُ وَاسْحَرَبَ وَابْجَحَ
هَجَرَ الْعَرَبِ وَنَاجَحَ كَرِبَ الْجَزَائِرِ وَمَلَأَ نَوَاحِيَ الْبَرِّ وَوَقَعَ الْخَلْفُ بَيْنَ عَسَاكِرِ الرُّومِ وَ
شَاعَ مَا كَانَ مَكْتُومَ وَارْتَحَلَ فَاضِلٌ مِنَ الْعَالَمِ وَقَوَّى الْأَسَافِلُ الْمَطَالِمَ وَغَلِبَ
عَلَى النَّاسِ الْفُجُورُ وَمَلَكَتِهِمْ بُغْيَةُ الْغُرُورِ وَاشْتَمَّ بِاللَّصِّ الْأَثَمَ وَسَبَذَ بَيْنَهُمُ اسْلَافَهُمْ
وَمَنَعَ أَصْحَابَ الْحَقِيقَةِ الْحَقُوقَ وَأَصَابَ لِبَعْضِهِمُ الْهَرُوقُ (البروج ۲)

لُغَاتُ الرَّجُلُ مَرَادُ قَائِدِ الْحَتِّانِ اسْتِصَافٌ مَحَلِّ جِهَةِ بِنْدِي دَوْلَتِ شَرَحِ مَعْنَا
حَوْ وَنَا بُوْد شَدْن زَحْفَ لَشْكُر وَنِدَه بَسْوِي دَشْمَن وَجِهَاد وَلَشْكُرْ گِرَانِ خَطَّ سَا حِلِّ مَحْرَبِ
وَهَر سَا حِلِّ وَنَامَ مَوْضِعِي اسْتِ دَر خَلِجِ مَحْرَبِ كِه نَبَزْ هَايِ خَطِّي اَرْهَنْدَ بَا نَجَا وَارُوْدِ مَشُوْد
عَقْبَانِ مَعْنَايِ طَلَا قَتْعَانِ رَمِشْ هَايِ پِشْتِ هَوَارِ دَوْرَا زَكُوْهَ شَجَرَاتِ مَنَا زَعِيَا وَرَكْمِ كِشَا
دَسَاتَشِ جَمْعِ دَسِيسَه مَعْنَايِ پُوشِيْدَه دَاسْتَنِ مَكْرُوْ حِلَه تَلَا حِمِ شَدْتِ بَا فِتْنِ فَشْنَه حِلَتِ
تَلَكْمَبَ بَرَا مَرُوحَتِ شَدْنِ ضَرَا مَرُورِ ذَنْ كَا بَ هَبَزِمِ رُزْبه يَاسْتِ مُشْتَقِ بَضِيْعَتِ گِرِ نَرَسَانِ وَ
مَرْدِ بِيْمَنَاكِ رَحْبَتِ الْاَرَا حِفَتِ بَعْضِي بَحِيكِ دَر پِوْنْدِنْدِ خَوْصِ كَنْدِگَانِ دَر جَنْبِ هَايِ فَنْدَه وَ
مَاسْتَدَانِ نَاخِمِ الْكُفْرِ عِنْدَ الْعِنَاقِ بَعْضِي مُقْتَلِ شُوْدِ كَفَرِ نَزْدِ بِلَا وَ سَحْتِي وَكَارِ هَايِ سَحْتِ وَ نَوِيْدِ
شَمُولِ فَرَا گِرْفَتِنِ خِلَافِ مَخَالِفَتِ صَوْلَه حِلَه كِرْدِنِ دَحْجَا حِ كُوْنَاهِ بَا لَا دَحْصَ جَنْبِ دَنْ
اَكْزَاذِ بِنَكْسَانِ نَزْمِ دَرَا مَدْنِ وَ مِكَدَاذِ چِرْ پِشْتِ كِه سَبَبِ جَمْعِ شَدْنِ سَنَكْهَايِ نَزْمِ وَ سَبْتِ شُوْدِ

رابعاً في احوال النصارى

١٧٧

فلانم زد و خورد کردن از عالج از جای بر کندن و بی ارام ساختن تا آتش زبانه زدن
 آتش و برافروخته شدن آن یَغْبَةِ و یُعْبَةُ یعنی مطلوب لُصِّ بمعنی دزد و کارهای در پر
 بَرُوق جمع برق بمعنای طاعنه و گلوله

معنی فرمود علیه السلام . و فرقه فرقه میشوند پسران قنطورا یعنی ترکها و چپنها
 و یا حبشها و آنمزد بکه از آل حسان است ایشانرا بجهه سُبْد و جنک کشاند بخوبی که بیشتر
 از ایشان در جنک نابود شوند و روشن سازد روزها زمان ظهور انهار و شهر
 در ساحل بحرین با ساحل خلیج فارس با ساحل دیگری بر زمین فرو رود و محل تجارت
 تالار خراب شود و با آنکه لشکر گراخی بجنک انهار رود و بیشتر از انهار را محو و نابود کند
 و زلزله ها یا تزلزله ها بواسطه مشاجرات و نزاعها و کشمکشها زیاد شود و مشاجره ها
 و کشمکشها در قلمرو و منطقه های جاویه بدرازی کشد و بید پی با مکرها و جده ها
 ظاهر شود و جنک و خونریزی در زمین فارس شدت کند و آتش جنک در مشرق زیبا
 زند پس جای حذر و ترس است همه گونه ترسی از مردم بصیحت گریزان و بیمناکی
 در افوقت بحر اسان زلزله ها یا تزلزله های رخ دهد و در همدان زلزله ها یا
 فروید و بجنک در پیوندند خوض کنندگان در جبهه های فتنه و غمران در عراق
 و متصل شود کفر نزد بلا و سختی و ناامیدی و کارهای سخت و فراگیر و شام را
 هر گونه خالفی و انصاف از اهل آن پوشیده شود و حمله کند شخص کونا به بالا
 در ساحلهای آن بضرر سرحدات و ناتوان شوند از جیش آن اهل ضرب و کوب

بُحْثُ حَرَامِ الْإِنْسَانِ عَلَى

و مشهور شود دروغ گفتن در مصر و واقع شود در میان اهل آن کرب و اندوه و تن
و فرار کردن و رفت و آمد کند لشکریان بضرر انفرادی بدین و بسیار شود در
میان ایشان حرص بر جنگ میان مرد و دستان ایشان و کشته شود حد و دنیاهای
جنگی در حجاز و ترسیده شود بر حرم از چیزی که سبب شود که سنگهای نرم و سست
انرا فرو بگرد و اختلاف در میان لشکریان حاصل شود با اهل بمن بر سر ملک
و عده ای از ایشان بواسطه کشتی از هلاکت نجات یابند و زرد و سیاه و جلد در
در گردش باشد و از جا بکند و بی آرام کند اهل هجر عرب را و زمانه زندان کش
و اندوه در جزائر و پوکند نواحی بیابان را و مخالفت در میان لشکریهای رومی
شود و شایع شود آنچه که کتمان کرده شده و صاحبان فضلی از انچهان بروند و
بست ترین مردم و الی جور و ستمها شوند و فجور و کارهای نادر و مردم غالب شود
و مالت ایشان شود مطلوب ضرب و گول یعنی طلب غرر و فریب کردن ایشان و
گناهکار شود بسبب دزدی کردن و یا در پرده کارها کردن گناهکار و از دست ایشان
شود بگناه ایشان مردان نشند و سقوک صاحبان حقیقت و راستی منع کرده شود
و اصابت کند بعضی از ایشان لصا عقه ها با گلوله ها

فَالْعَلْبُ لِلْعَلَا

فَإِذَا قَبِلَ الْقُرْنُ الْحَادِ بَعَثَ فَإِنَّ اللَّهَ وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ عَمَّ الْبَلَاءِ وَقِلَّ الرَّجَاءُ
وَمَنْعَ الدَّعَاءِ وَنَزَلَ الْبَلَاءُ وَعَدَمَ الدَّوَاءِ وَضَاقَ دِينُ الْإِسْلَامِ وَهَلَكَ عَلِيٌّ

راجعہ لاء الزمنا

۱۷۹

بِالشَّامِ فَأَذَانُ الْعِلْمِ الْأَصْهَبِ وَعَصْرُ عَلَيْهِ الْقَلْبُ لَمْ يَلْبَثْ حَتَّى يَقْتُلَ وَيُطْلَقَ بَيْنَهُ
الْأَكْلُ فَهَذَا الَّذِي يَرُدُّ الْمَلِكَ إِلَى الشَّرِكِ وَيَقْتُلُ السَّابِعَ مِنَ التَّرَكِّ وَتَفْزُقُ فِي الْبِدَاءِ
الْأَعْرَابَ وَيَقْطَعُ الْمَسَالِكَ وَالْأَسْبَابَ وَيُجِيبُ الْفَضْرَ وَيَسْعِدُ الْعَصْرَ وَيُلْجِلُ الْهَالِجَ
وَتَحُلُّ الْبَلَبَاتُ بَارِضَ بَابِلَ وَقَشْدٌ وَتَفْزُقُ مِنَ الْحَنِّ وَيَكْدُرُ الصَّفَاءُ وَيَدْرَحُ
الْجَوْرَ وَتَرْجِفُ مِنَ الْبُؤْسِ الْأَفَالِمَ وَنَظْمٌ بِالشَّفَاقِ الْأَطَالِمَ وَهَيْلَتُ الْجَمْرِ الْقَهْرَ
وَمُنْشَرَاةُ الشَّرِّ وَتَهْمِلُ النَّاسَ أَبْدَاءَ وَيَحُلُّ الشَّامَ الْغَلَا وَتَكْثُرُ الْوَقَائِعُ فِي
الْأَفَاقِ وَيَقُومُ الْحَرْبُ عَلَى سَاقٍ وَيَدْعُنُ لِحَرْبِهَا الْأَنْغَالُ وَنَازِلُ بَحَارِهَا
الْجِبَالُ فَبِالْهَامِ مِنْ قَتْلِهِ رَكُوزُ لَا بِي الْمَكَارِمِ الْحَبِيبِ الْمُسْتَعْنَى ثُمَّ يَقْتُلُ بِالْعَدَاةِ مُؤَلَّى
أَبِي سَنْدٍ ثُمَّ خَاتَمَ الْأَرْبَعِينَ وَهُوَ عَبْدُ اللَّهِ الْمَكِينُ فَلَمْ يَلْبَثْ حَتَّى يَدْرِكَ
بِحَبْثٍ يَفْزُدُ مِنَ الشَّرِّ وَفِيهِ سَجْمٌ يَقْتُلُهُ وَيُدْفَعُ الْهَارِبَ فِي حُجْلَةٍ

خاتم اصْهَبَ مَرْدِ سِرْخِ وَسَمِعْدِ وَابْنِ هَمَانَ كَيْ اسْتَكْرَفَ سَفِيحًا بِأَوْجَنْتِ مَيَكْدِ
أَكْحَلُ مَرْدِ سَمِهْ كُونِ چَمْ رَا كُو بِنْدِ قَصْرَ كَسَانِ رَا كُو بِنْدِ كِه دَسْتِ اِنِهَا اَزْكَارِ كُونَاهْ بَاشْدِ
يُلْجِلُ الْهَالِجِ بَعْنِي دَرِ اَبْدِ خَرُوشِنْدِهْ وَنَاسِكِيَا بَابِلَ مَوْضِعِي اسْتِ دَرِ عِرَاقِ نَزْدِ بَتِ شَهْرِ
حَلَهْ سَبْقَهْ اَفْرَاشِ كَسْتَرْدِنِ بِدَحْضِ الْجَوْرِ بَعْنِي بَلْعَرْدِ سَتْمَكَارِي تَرْجِفُ مِنَ الْبُؤْسِ بَعْنِي
بَلَرْدِ اَزْ سَخِي وَبِلَادِ اَظَالِمِ كَسَانِكِهْ بِهْ اِنِهَا ظَلَمِ شَدِهْ حَيَرُ بَرُوزِنِ عَيْبِ مَالِ بَسِيَارِ
يَدْعُنُ بَسِيَاكِي كُنْدِ اَعْمَالِ مَرْدَمَانِ مَكْنَامِ

يعني پس چون رواورد قرن پانزدهم پس باید از بزرگی مصیبت این قرن استرجاع

تَجَرُّبَاتِ اَجْبَاءِ النَّبِيِّ

کرد و گفت انا لله وانا اليه راجعون عومیت پیدا میکند بلا در میان مردم و امید
 راحتی کم شود و دعای منع کرده شود یعنی بالا نرود و اجابت کرده نشود و بلا نازل
 گردد و دواى دردها معدوم شود و دین اسلام بمضيقه و تنگی افتد و ناچار و صناع
 گردانند از امر بدیدنی که در شام ظاهر شود پس وقتی که قیام کند بدیدنی که گونه او
 سرخ و سفید باشد و دل او بختی فشرده گردد و در زنگی نکند که کشته شود و مرگ
 سُرْمه گون چثمی مطالبه خون او کند در آن زمان مملکت باهل شرک رد کرده شود و
 هفتین از اولاد ترک کشته شود و عربها در زمین بیداء فرقه فرقه شوند و راهها و
 اسبابها بریده شود و قصر سلطنتی محجوب شود با اینکه آنها بیکه دستشان از کار کوتاه
 شده محجوب مانند مشکلات مساعد شود و در آید یعنی قیام کند مردی ناسکب و ^{شده} خرو
 و فرا گیرد بلا زمین بابل را که موضعی است در عراق نزدیک شهر حله و فرش ^{ها} محنها و اند
 گسخته شود و صفا و روشنی مبدل بکدورت و تاریکی گردد و ستمکاری مردم را بفر^{ند}
 و همه قلمروهای روی زمین از شدت بلا و سختی بلرزند و مظلومان بواسطه و
 علت مخالفت ظلم و ستم ببند و خجسته و خوی مقهور شد یا مالهای بسیار بقهر مغلبه
 گرفته شود و پرچمهای شرویدی در اطراف منتشر و پراشیده شود و مردمان را
 بلا و فتنه فرو گیرد و گرانی در اطراف شام روی دهد و در افاق و کراهای زمین
 جنگها زباد شود و جنگ بر روی دویاهاى خود بایستد و برای خرابی در همه
 روی زمین بی با کانه کارها کند که در اثر خرابی کوها هم ورگردد یعنی مردم

وَابْعَدُمُ الْخِرْمَا

در کوهها منزل گیرند ایوای از کشته شدن صاحب کرامتها ان دوست داشته
 شده ای که بیپایه است که او بضر بکند و شمشیر غلام اجی سید بعد کشته شود و چون
 او کشته شود آخر خلیفه بنی عباسی که به او خلافت بنی عباس پایان یابد و عدد
 ایشان که بچهل میرسد تمام میکند و نام او عبدالله مکن است بخلافت قیام کند
 پس چندان طول نمیکشد تا اینکه در کتب میکند و مینماید لشکر بر او پیشروانها اهل شرک
 است و افش فتنه و سوزانده است پس عبدالله را میکشد باین نحو که زخمی بر سر او
 میریزد که بد ماغ او میرسد و فرار میکند و از زخم بشتاب او را هلاک کند

فَالْعَلِيَّةُ السَّلَامُ

وَيَهْدِمُ الْجَوَامِعَ وَاعْلَامَهَا وَيَكْشِكُ الرِّهَاءَ وَاعْضَانَهَا وَيَنْصُفُ الْكِبَارَ
 وَيَبِيدُ الْعَشَارَ وَيَرْفَعُ الْفَاجِرَ وَيَضَعُ الْأَجَارَ وَيَسْتَعْبِدُ الْمَالِكَ وَيَهْلِكُ السَّالِكَ
 وَيَحْمِلُ بِالْأَرَاذِلِ وَيَقْدِرُ الْفَاضِلَ وَيَذْهَبُ الْعَوَارِفَ وَيَحْرِقُ الْمَصَاحِفَ وَ
 يَبْشُرُ الشَّقَاقَ وَيُجَالِسُ الْفَسَاقَ فَلَنْ يَخْفَ الْمُسْقَةَ وَلَنْ يَنْهَبَ النِّفْلَةَ حَتَّى يَدْرَ
 فَلَسَبَ ابْنُ حَرْبٍ فِي ذَلِكَ الْعَامِ حَتَّى يَبْشُرَ مِنَ الشَّامِ وَمَعَهُ جَيْشُهُ مِنْ وَهَابِ الْمَنْفَرَةِ بِحَارَةِ
 الْمَهْدَرِ بِحَرْبِهِ مِنْ جَزِيرَةِ الْقَشْمِيرِ وَمَعَهُ سَبَا طَبِيعِ الْغَيْرِ فَقَتَلَ أَحَدَهَا سَعِيدَ وَبَنَاتِ
 ابْنَتِهَا وَلَبْدَةً ثُمَّ بَرَزَ قَصْدَ الْحِجَازِ وَقَتَلَ بَيْنَهُمْ بَنَاتَ الْأَحْزَارِ فَأَهَا لَكُوفَهُ وَجَامِعَهَا
 وَأَهَا لَذَوَى الْحَقَائِقِ وَأَهَا لِلْمُسْتَغْفِينَ فِي الْمَضَائِقِ

لُغَاتٌ كَتَبَتْهُ بِمَعْنَى الْكِبَارِ اسْتَعْنَى بِبَنَاتِهَا وَابْنُهَا رَهْمَانُ بِنْتُ وَارِثِ بْنِ وَجُوشْتِ

بَجِشَ حَافِرِ اَنْجَبِ اَعْلَى

یستعد المالك یعنی مالک بندگان گرفته شود بخیف بالاراذل یعنی مجلس گیرند و
 گرد هم جمع شوند مردم مان رذل و پست عوارف شناخته ها و نه کوئیها پیر الشقاق
 یعنی بر می آنگرانند مخالفت و دشمنی و ضرر رساندن بمردم و بمشقت انداختن ایشان را
 بیدار العشار هلاک شوند و قبله ها قشمر معرب کثیر است عتیر سخت سعید شاید
 مراد سعید سوسی باشد که از خوزستان قیام کند چنانچه از بعضی از اخبار فهمید شود
 معنی خراب مسجد های جامع و نشانی های آن و بسیار وابوه شود زینت و خوش
 و خوش نمائی دنیا و شاخه های آن و کوچک کرد گناهان بزرگ و هلاک شوند عتیر ها
 و قبله ها و بالارود رتبه ها و مقام های آنها بیکه اهل فسق و فجورند و بیکان پست
 و خوار شوند و مالک بندگان گرفته شود و سالک راه حق هلاک شود و مردم مان
 رذل و پست مجلس گیرند و گرد هم جمع شوند و صاحبان فضل و بیکان نابود
 شوند سرشناسها و معروفین بخیبر و خوبی بروند و قرائنها سوخته شود
 و انگیزش مخالفت و نفاق و دشمنی و ضرر رساندن در میان مردم ظاهر شود و
 فساد با یکدیگر پهنشینی کنند و هرگز از مرکب شدن فسق و فجور نرسند و هرگز
 مردم مان پست اهل صواب نشوند تا اینکه درک کنند آنها را حرب پیر عنبه (یعنی
 سفیانی) در همان سال یا عنبه پیر حرب و از حای خود بر جهنم حمله کند در شام
 و با او است جهمیه پیر و هب که بنهائی برخود سوار شود و مصادف با قیام شبها
 خونی هدر شود بسبب خروج او از جزیره کثیر در حالیکه با او باشند شیا طین سخی

وَابْعَلَا مِنْ حِزْبِ الْاِثْمَانِ

۱۸۳

پس یکی از این دو که سفیانی با جهنم باشد سَعْد را می کشد و دخرا و ولیده را برآورد
خود میگیرد بعد از این قصد حجاز کند و خانوادهای از اد مردان بدست آنها کشته
شوند از برای کوفه و مسجدان اه برای صاحبان حقایق اه بر نافع آنان شعر در تنگها
فَاَلْعَلَّی السَّلَام و ابن المقر (المقره) عند ظهور الخلیج سلین المیل
الکالح الزنج میبش لایام عدهم ولا یحیی سبیلهم ولا یعدی عدهم ولا یضربهم
و معهم لکرکدن والفیل و یبتطون الظهور و یفرعون الثغور الجربل و یسجون
و یکیمون السعید و سیجط بلاد الارم فی احدا لاشهر الحرم اشدا لعذاب من بنی
حام و کم من دم براق بارض العلام و اسیر براق مع الغنائم حتی یقال اذ و فی
الفساد و افترست الضبع الاساد فبالله من تلك الافات و الحلب بالبلبات و
احصت الربع المساحل حتی یصمم الساحل فهناک بامر الفیل الککس ان یحزب
بیت المقدس فاذا اذعن لا و امره و سار بمحکوه و اها ل به الزمان بالرملة
و شملهم الشمال بالمدن (الذکره) فیهلکون عن اخرهم هلعاً فندرك اسارهم عماً
لغات ۹ سلین و در بعضی از نسخ شلین بشین و غین معین و در اول مهلبین یا
تبیح و استقر در کتب مذکور از قبیل قاموس و صراح و جمع البحرین و صحاح و منتهی الارب
و المجد هیچک از این دو لغت دیده نشد و احتمال میرود که از باب سلین عدا و فی
عدوه باشد چنانچه در منتهی الارب آورده یعنی سخت دودید در دشمنی کردن پس این
کلمه صفت باشد برای علی یعنی سخت دونده و دشمنی کننده و اگر شلین بشین و غین

بَحْثُ جِهَاتِ احْتِمَالِ عَلِيٍّ

۱۱۴

نقطه دار باشد میتوان احتمالی داد که شاید آنحضرت سال ظهور آن علیّ و الحجاب
جُل بطور لغز فرموده باشد که عبارت باشد از سال یکم هزار و سیصد و نود و هجری
چه که مجموع عدد حروف شلغین هین میشود ۳۰ و ل ۳ و غ ۱ و ی ۱ و ن ۵
جمع این اعداد ۱۳۹ بنا بر این احتمال این کلمه تاریخ ظهور
آن علیّ است و صفت نیست و ذکر آن بدون الف و لام شاید برای هین باشد
المیل محرّکه کجی در خلقت الکالمه بمعنای ترقّی و وزش و کمی را گویند که بها
او او بران و بد نما باشد و دندانها پیش نمایان باشد الزّیج بروزن سپید جوهر
و ستم کننده لا یرام یعنی مقصد کرده نشود شماره ایشان ثبت بمعنی گرانبار شدن
و اثبات گرانبار کردن فرج تریس و بیم و فریاد رسیدن و کلمه کردن از لغات اضداد
است و افرع باری کردن و فریاد رسیدن و ترسانیدن و آگاه گردانیدن و بی بیم
کردن جز بل بسیار سیاحت گردش کردن سیاحت شنا کردن گنج بفتح کاف معجا
عجز و درماندگی و روفتن خانه و سخوان را در بعضی گفته اند اسکندر پتر است و
بعضی گفته اند منطقه ایت که اسکندر به یکی از شهرهای ایت و بیشتر گفته اند
که مراد دمشق است و ارم ذات الحماد در بین میان حضرت موت و صنعا فخی است
و نیز گفته شده که منطقه ایت میان بصره و مکه بنی حاتم نژاد و ذریه حاتم بن نوح اند
که از ایشانند حبشها و زبکها ارض علام حدود فلسطین و بیت المقدس است و
انرا ارض علام گویند بمناسبت آنکه آثار و علامت انبیا در آنجا است از اول فر

در اجتهاد و تفسیر قرآن

وجع شدن احیان در اینجا بمعنای استوار کردن است رُبْع فرماندها ن ساحل
 گرانه های دریا . و تابع گراهی خود شدن چنانکه عرب گوید الفی ركب مسحله یعنی
 گمراه تابع گراهی خود شد صمم کجی ساحل کنار دریا کسکس سخت کوبنده و فله
 شهر بیت نزد بک فلسطین شمال مراد باد شمال است یا ساکنین شمال هلع خروشدن
 از نا شبکیان

معنی و کجا میسواند فرار کند یا فرار گیرند هنگام ظاهر شدن آن بیدین
 سخت دَوْنده در دیشنی با بنا بر احتمال مرجوحی ظهور آن در سال فرار و سپرد
 نود هجری واقع شود و آن کی است که در خلعت او کجی باشد و آن ترش رو و زشت
 است با آنکه لبه های او او بران و بد نما است و دندانهایش نمایان است و جور و ستم
 کننده است بالشکری که از کثرت عدد آنها شماره ایشان قصد کرده نشود و راهی
 که پیش گرفته اند بشماره در بنامد و باز گردانده نشود عده ایشان و بار یکبارده نشود اسیر
 ایشان و با ایشانست قیل و کر کردن و گرانبار میکنند دشمنان را و میترسانند اهل سرحدات
 را و میگردند در روی زمین با شناوری میکنند در دریا پاروی هوا و رفت و رُو میکنند
 خاکها را در زیر پایهای خود با مالهای مردم را و زود باشد که احاطه کند بشهرهای آن
 که اطراف دمشق با اسکندریه و اطراف آن باشد در یکی از ماههای حرام بخت ترغذاب
 از پیران حام بن فوح که زنگیان و حبشیان با چینیان با ترکها باشند و چه بسیار خونبکه بخیه
 شود در زمینبکه آثار و علامت آنها در آن باشد یعنی فلسطین و بیت المقدس و سایر بکه را ندیده

بَحْثُ حَقَائِدِ اَاجَاعِ عَلَیْهِ

شود با غنیمتها نا اینکه گفته شود که فراهم شده است هرگونه فسادى در مِصْر
و كَفَنَ آرها سپرها را در پند و پاره کردند پس اسفناة بخدا بپرد از این افنها و
و بخود گرفتن و جلب کردن این بلاها و محکم و استوار کنند فرماندهان کربنها و
کارهای دربار و صداهای ساحلها کم و گرسود پس در انوقت ان پدین سخت
سرکوبی کنده فرمان بخواب کردن بیت المقدس دهد پس چون اطاعت کرده شو
فرمانهای او و برود در لشکرگاه خود و برش بپندارند ایشان را و نمان در رمله که
شهر بیت نزدیک فلسطین فروگردانند از باد شمال بمذلت و خواری پالشکری از
سمت شمال و ناخرانها را هلاک کند از روی خروش و ناشکبائی پس در باب اسیران

ایشان از روی طمع

فَالْعَلِيَّةُ السَّلَامُ يَا لَهِ مِنْ نَلِكِ الْاَيَامِ وَ قَوَاتِرِ شَرِّ ذَلِكِ الْعَامِ وَ هُوَ
الْعَامُ الْمَظْلَمُ الْمُقَهَرُ وَ بَسْتَمَكْ هَوْلُهُ فِي ثَمْعَةِ اشْهُرٍ اَلَا وَ اِنَّهُ لَمَنْعُ الْبَرَجَانِيَةِ وَ الْحَجَرِ
وَ اَكْبَةِ وَ بَنِي الْاَخِ اَحَاهُ وَ بَعَقَ الْوَلَدِ اَبَاهُ وَ يَذِمُّ مِنَ النِّسَاءِ بَعُولَتَهُنَّ وَ
يَتَحَسَّلُ اَلَمْهَاتُ فَجُورِ بَنَاتِهِنَّ وَ يَمْتَلِ الْفُقَهَاءُ اِلَى الْكُذْبِ وَ يَمْتَلِ الْعُلَمَاءُ اِلَى
الرَّيْبِ فَهَذَا لِكُتْشِفِ الْعِظَاءِ مِنْ الْحِجَبِ وَ تَطْلُعِ الشَّمْسِ مِنَ الْمَغْرِبِ فَيُظْهِرُ
فَأَمَّا الْمُنْعَبِ بِئَلَا لَوْ نَوْرُهُ بِقَدَمِ الرُّوحِ الْاَمِينِ وَ بِيَدِ كِتَابِ مَسْنُونِ ثُمَّ
مَوَارِثِ الْبَيْتِ وَ الشَّهَدَاءِ الصَّالِحِينَ بِقَدَمِ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ فَيَبَايَعُونَهُ فِي
الْبَيْتِ الْحَرَامِ وَ يَجْمَعُ اَللَّهُ اَصْحَابَ مَشُورَةٍ فَيُنْفِقُونَ عَلَى بَعِيْتِهِ نَاشِيَهُمْ

وَابْعَدُ الْمَرْجُومَ النَّارَ

۱۸۷

الملائكة ولواء الاطراف في ليلة واحدة وان كانوا في مفارق الاطراف فيحول وجهه
 شطر المسجد الحرام وبين للناس الامور العظام ويجز عن الذات ويز عن الصفا
 معنی پس بابد استعانه برد بخدازان روزها وچي دري بودن شرافت
 نازك كنده مقرر عليه كنده كه ترس و بهناكي ان ثانه ماه مردم را بحال مغلطاند
 و بدرستى كه منع ميكند بپايان جانب خود را و در باراك خود را و منكر ميشود
 مرد برادر خود را و نافرمانى كند پسر پدر خود را و مذمت كند زنان شوهران
 خود را و بختين كند مادرها فجور و بعتقى دختران خود را و فقهاء ميل بدروغ
 كند و دانايان مبل بلك و ربب كند در انوقت پوده برداشته شود از اسرار زنيا
 و اقصاب از مغرب طلوع كند پس ظاهر شود قائم ما كه از پدپها پنهان است در
 حالتيكه پدر خشد نوزاد و جبرئيل در پيش روى او است و بدست او كتابت واضح
 و روشن و با او است مرامهاى پيغمبران و شهدان و شايستگان و در پيش روى
 ايشان است عيسى بن مريم پس با او بيعت كند در خانه خدا و جمع ميكند خدا صاحبها
 مشورت او را و اتفاق كند بر بيعت كردن با او ميابد ايشان از فرشتگان و پوچها
 اطراف در ركش و هر چند در اطراف زمين متفرق باشند پس ميگردانند روى خود
 را بطرف مسجد الحرام و واضح و بيان ميكند براى مردم كارهاى بزرگ را و خبر ميدهد
 از ذات خدا و واضح و آشكار ميگردانند و برده بر ميدارد از صفات حق

فَالْعَلِيَّ السَّلَام

بخش چهارم از اخبار علی

ثم یولی بمكة جابر بن الاصلح و یقتله العوام بالابطح فيرجع من القيم و يقتل
 من المشركين في الحرم ثم یولی رماح بن مصعب و یقتل المسير نحو بئر
 فبعقذ لزعما جوشه رابنه و یقتل اصفياء اصحابه مقابلد ولاينه و یولی
 شبابه بن وافر و الحسين بن ثميلة و غيلان بن احمد و سلام بن زيدا
 الحجاز و ارض نجد و هم من المدينة و یولی جبيب بن ثعلب و عمارة بن قاسم
 و خلیل بن احمد و عبد الله بن نصر و جابر بن فلاح اقاليم اليمن و الاكاحل
 و هم من اعراب العراق و یولی محمد بن عاصم و جعفر بن مطلوب و حمزة بن
 صفوان و راشد بن عقيل و مسعود بن مضر و احمد بن حسان اعمال البحر
 و سواهلها و عمان و جزائرها و هم من جزائرهن و یولی راشد بن رشيد و
 حزيمة بن عوام و هلال بن همام و عبد الواحد بن يحيى و الفضل بن رضوان
 و الصلاح بن جعفر و الحسين بن مالك الحبشة و جزائر الكواويس و هم من مشار
 العراق و یولی احمد بن سعيد و طاهر بن يحيى و اسمعيل بن جعفر و يعقوب
 بن مشرف و غيلان بن الحسين حبشة و اقاليم المراقش و هم من الكوفة
يحيى بن والي و حاكم مكره اند در مکه جابر بن اصلح را و میکشد او را
 عامه مردمان در ابطح پس بر مگردانند انحضرت از موضعی در حجاز که از اعیان
 گویند و میکشد جماعتی از مشرکین را در حرم پس والي و حاکم مگردانند و
 پسر مصعب را و قصد میکند برای رفتن بمدینه پس میندد برای بزرگان از

راجعلا لخرننا

۱۸۹

لشکر خود پرچم آورد و برگردن برگزیدگان از اصحاب خود میبازد قلادهای حکومت را از جانب خود و والی و حاکم میگرداند شبانه پیر وافر و حسین پسر ثعلبه و غیلان پسر احمد و سلامه پسر زید را در اطراف حجاز و زمین نجد و ایشان از اهل مدینه هستند و والی و حاکم میگرداند حبیب پسر تغلب و عماره پسر فاسم و خلیل پسر احمد و عبدالله پسر نصر و جابر پسر فلاح را بر قلمروهای بن و کاهل که از شهرهای مزبینه است و ایشان از عربهای عراقند و والی و حاکم میگرداند محمد پسر عامر و جعفر پسر مطلوب و حمزه پسر صفوان و راشد پسر عقیل و مسعود پسر منصور و احمد پسر حستان را بر شهرها و دهات بحرین و کناره های دریای آن و عمان و جزیره های آن و ایشان از اهل همان جزیره ها هستند و والی و حاکم میگرداند راشد پسر رشید و خزیمه پسر عوام و هلال پسر همام و عبدالواحد پسر یحیی و فضل پسر رضوان و صلاح پسر جعفر و حسین پسر مالک و جابر و جبر و جزیره های کرادیس و ایشان از اهل مشرقهای عراقند و والی و حاکم میگرداند احمد بن سعید و طاهر پسر یحیی و اسمعیل پسر جعفر و یعقوب پسر مشرف و غیلان پسر حسین را بر حبشه و قلمروهای مراکش و ایشان از اهل کوفه اند

فَاعْلَمُوا السَّلَامَ

و یولی ابراهیم بن اعطی و الحسین بن عیلاب و احمد بن موسی و موسی بن ربیع و یحیی بن سالم و یحیی بن غانم و سلیمان بن یونس مصادرا لجدلان و اعمال الدفول و

بَحْثُ هَذِهِ الْأَجْيَالِ عَلَى

١٩٠

هَمَّ مِنْ أَرْضِ قُوسَانَ وَبُولَى طَالِبُ بْنُ الْعَالِي وَعَبْدُ الْغَزِيِّ بْنُ سَهْلٍ بْنُ مَرْقٍ وَ
 هِشَامُ بْنُ مَخْلُوفٍ وَعَمْرُو بْنُ شَهَابٍ وَجَبَّارُ بْنُ أَعْبَنَ وَصَبِيحُ بْنُ مُسْلَمٍ أَفَالِيمُ الْأَدْنَى وَ
 جَزَائِرُ الْكَأَيِبِ وَهَمَّ مِنْ تَوَاحِي شِيرَازَ وَبُولَى أَحْمَدُ بْنُ سَعْدَانَ وَيُوسُفُ بْنُ مَغَامٍ
 وَعَلِيُّ بْنُ مَفْضَلٍ وَزَيْدُ بْنُ نَصْرٍ وَالْجَرَادُ بْنُ أَبِي الْعَلَا وَكَرِيمُ بْنُ لُبَّثٍ وَهَامِدُ بْنُ
 مَنْصُورٍ أَفَالِيمُ الْحَمِيرِ وَجَزَائِرُ الرِّسْلَاتِ وَهَمَّ مِنْ بِلَادِ فَارَسَ وَيُوسُفُ بْنُ الْعَارِ بْنِ الْحَادِ
 وَمُحَمَّدُ بْنُ عَطَافٍ وَجَعْفَةُ بْنُ سَعْدٍ وَهَلَالُ بْنُ دَاوُدَ وَعَمْرُ بْنُ الْأَسْعَدِ جَزَائِرُ مِصْرَ
 وَأَعْمَالُ الْعَمَّارِ وَهَمَّ مِنْ قَرَى الْعِرَاقِ الْأَعْلَى وَيُوسُفُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ هِشَامٍ وَالْحَبِيبُ بْنُ
 غَامٍ وَعَلِيُّ بْنُ الرِّضْوَانِ وَسَمَاحَةُ بْنُ بَهْجٍ الشَّامِ الْأَرْدَنِيِّ وَهَمَّ مِنْ مِشَارِقِ لُبَّانَ
 وَبُولَى الْجَبَشِ بْنِ أَحْمَدَ وَمُحَمَّدُ بْنُ صَالِحٍ وَعَزِيزُ بْنُ يَحْيَى وَالْفَضْلُ بْنُ أَسْمَعِيلَ
 الشَّامِ الْأَقْصَى وَالسَّوَّاحِلُ مِنْ قَرَى الشَّامِ الْأَوْسَطِ وَبُولَى مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي الْفَضْلِ
 وَتَمِيمُ بْنُ جَمْرَةَ وَالْمُرْتَضَى بْنُ غَمَّادٍ وَعَلِيُّ بْنُ طَاهِرٍ وَأَحْمَدُ بْنُ شُعْبَانَ بِأَفَالِيمِ مِصْرَ
 وَجَزَائِرِ الْبُؤْبَةِ وَهَمَّ مِنْ أَرْضِ مِصْرَ وَبُولَى الْحَسَنُ بْنُ فَاخِرٍ وَفَاضِلُ بْنُ حَامِدٍ وَ
 مَنْصُورُ بْنُ خَلِيلٍ وَحَمْرَةُ بْنُ حَرِيمٍ وَعَطَاءُ اللَّهِ بْنُ حَيَاةٍ وَوَاهِبُ بْنُ حَيَارَ وَوَهَّابُ
 بْنُ نَصْرٍ وَجَعْفَرُ بْنُ وَثَّابٍ وَمُحَمَّدُ بْنُ عَيْسَى ثُغُورُ سَائِطِ الْبُؤْبَةِ وَأَعْمَالُ الْكُرْدِ
 وَهَمَّ مِنْ بِلَادِ حُلَوَانَ

يَعْنِي وَوَالِي وَحَاكِمَ مِهْكَرْدَانِ أِبْرَاهِيمُ بْنُ عَطَا وَحُسَيْنُ بْنُ عَلَابٍ وَأَحْمَدُ بْنُ مَوْ
 وَمُوسَى بْنُ رَهْبِيعٍ وَبُهَيْزُ بْنُ سَالِمٍ وَبُحْيَى بْنُ غَانِمٍ وَسُلَيْمَانُ بْنُ قَيْسٍ رَادِرُ مِصَادِرِ رَجُلَانِ

وَأَجْعَلْ خِزَانَتَنَا

۱۹۱

واطراف دوفله وایشان از زمین قوسانند (جذلان و جَذَلَه ناجیه و نام قبله است از
طی و قبله است از انصار و از قیس و قَوْسَان جلگه است بزرگ که دارای شهرها و قریه
هاست در میان بغایه و واسط) و والی و حاکم میگردد از طالب پسر علی و عبدالعزیز
پسر سَهْل پسر مرّه و هشام پسر خولان و عمر و پسر شهاب و جبار پسر اعین و صبیح پسر
مسلم را در جزیره های کتاب که در فواحی بحرین است و ایشان از فواحی شیرازند و
والی و حاکم میگردد از احمد پسر سعدان و یوسف پسر مغام و علی پسر مفضل و زید پسر
و جراد پسر ابی العلاء و کریم پسر لث و حامد پسر منصور را در قلمروهای قبله چهار رست
وایشان از شهرهای فارسند و والی و حاکم میگردد از عمار پسر حارث و محمد پسر عطاء
و جمعه پسر سعد و هلال پسر داود و عمر پسر سعد را بر جزیره های مِیْلَیَار که در اقصای
بلاد افریقه است وایشان از دهات عراق بالا هستند و والی و حاکم میگردد از
حسن پسر هشام و حبن پسر غامر و علی پسر رضوان و سماحه پسر هیچ را در شام نزد
وایشان از شرقیهای لبنانند و والی و حاکم میگردد از حبش پسر احمد و محمد پسر صالح
و عزیز پسر یحیی و فضل پسر اسمعیل را بر شام دورتر و کزارهای دریا که از ده
شام متوسط است و والی و حاکم میگردد از محمد پسر ابی الفضل و مہم پسر خرقه و
مرتضی پسر عماد و علی پسر طاهر و احمد پسر شعبان را بر قلمروهای مصر و جزیره های
قُوبَه وایشان از زمین مصرند و والی و حاکم میگردد از حسن پسر فاخر و فضل پسر
حامد و منصور پسر خلیل و حمزه پسر حریم و عطاء الله پسر حبات و واهب پسر جیاد

بِحُجَّتِهَا رَمَى أَجْبَاءَ عُلُوِّ

ووهب بصرى وجعفر بصرى ووثاب ومحمد بصرى وأبرسر حداث مبانة نوبه واعلم
كرد وايشان از بلاد حلوان هستند

فَالْعَلِيَّ السَّلَام

ويولى احمد بن سلام وعيسى بن جبل وابراهيم بن سلمان وعلي بن يوسف اعمال
نواحي جابلقا وسواحلها واعمال مفاوز وهم من الاردن ويولى وثاب بن حبيب
موسى بن نغان وعباس بن محفوظ ومحمد بن حسان والحسين بن شعبان جزائر
الاندلس وافرقيته وهم من نواحي الموصل ويولى يحيى بن حامد ونيهان بن عبيد
وعلى بن محمود وسلمان بن على واحمد بن سامر وعلي بن ترخان نواحي المراكش
وتغور المصاعد ومروج النخيل وهم من ارض خراسان ويولى داود بن المخبر
وبعير بن احمد وابي طالب بن اسمعيل وابراهيم بن سهل وباربر ومشارق
الروم وهم من نصيبين وفارقين ويولى حمام بن جرير وشعبان بن قيس وسهل
بن نافع وحمزة بن جعفر اقاليم الروم وسواحلها وهم من فارس ويولى علف بن
ابراهيم وعمران بن شبيب والفتح بن معلا وسند بن المبارك وقائد بن الوفاء
مصفون بن عبد الله بن مفارق بطنطنة وسواحل القفقاز وهم من اصفهان
ويولى الاخوين محمد واحمد بن ميمون العراق الايمن وهما من المكين ويولى عروة
بن مطلوب وابراهيم بن معروف العراق الايسر وهما من اهواز ويولى سعد بن
نزار ونزار بن سلمان ومعد بن كامل بلاد فارس وسواحل هرمز وهم من همدان

وَأَبْعَدُ الْعَمَلِ الْخَزْمَا

۱۹۳

ووالی و حاکم گردانند احد بن سلام و عبسی پسر جلیل و ابراهیم پسر سلمان و علی پسر یوسف
 بر کار فرما بیهائی نواحی جابلقا که شهرت در اقصی بلاد مغرب و ساحلهای آن و کار
 فرما بیهائی پناهگاهها و ایشان از قبله ازدند و والی و حاکم میگردد و ثواب پسر
 حبیب و موسی پسر نعمان و عباس پسر محفوظ و محمد پسر حستان و حسین پسر شعبان
 بر جزیره های اندلس و فریقا و ایشان از نواحی موصل اند و والی و حاکم میگردد
 یحیی پسر حامد و ننهان پسر عبید و علی پسر محمود و سلمان پسر علی و احمد پسر سامر و
 علی پسر ترخان را بر نواحی مراکش و سرحدات بلندیها و زمینهای وسیع و نخلستانها
 و ایشان از زمین خراساند و والی و حاکم میگردد داود پسر مجنبر و یحیی پسر احمد
 و ابی طالب پسر اسمعیل و ابراهیم پسر سهل را بر دیاربکر و قسمتهای شرقی روم و ایشان
 از اهل نصیبین و فاروقین اند و والی و حاکم میگردد حماد پسر حریر و شعبان پسر
 و سهل پسر نافع و حمزه پسر جعفر را بر قلمروهای روم و کارهای دریای آن و ایشان از اهل
 فارس اند و والی و حاکم میگردد علقمه پسر ابراهیم و عمران پسر شیب و فتح پسر معتدل و
 سند پسر مبارک و قائد پسر وفا و مصفون پسر عبدالله پسر مفارق را بر قسطنطنیه و سواحل
 قفقاز و ایشان از اصفهانند و والی و حاکم میگردد و برادر محمد و احمد پسران میهن
 بر سمت راست عراق و ایندواز مکه اند و والی و حاکم میگردد عرو پسر مطلوب و ابراهیم
 پسر معروف را بر سمت چپ عراق و ایشان از اهل هوازند و والی و حاکم میگردد سعد
 پسر زرار و نزار پسر سلمان و معد پسر کامل را بر بلاد فارس و سواحل هرمز و ایشان از هند اند

بِخَيْرِهِمْ اَنْجَبَا عَلَيْهِ

وَيُوَلِّي عُبَيْدُ بْنُ عَطَّافٍ وَالْحَبِيبُ بْنُ فَضَّالٍ عِرَاقَ الرَّمْيِ وَالْجَبَّالَ وَهَامَانَ قُمْ وَ
 يُوَلِّي نَضِيرَ بْنَ أَحَدٍ وَعَبَّاسَ بْنَ نَعْبِلٍ وَطَابِعَ بْنَ مَسْعُودٍ أَعْمَالَ الْمَوْصِلِ وَمُضَادَّ
 الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ قُرَى فَرَهَانَ وَيُوَلِّي الْأَمْجَدِ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ وَأَسَامَةَ بْنَ أَبِي تَرَابٍ وَ
 مُحَمَّدَ بْنَ حَامِدٍ وَسُهَيْبَانَ بْنَ عُمَرَ وَالضَّحَّاكَ بْنَ عَبْدِ الْجَبَّارِ وَالْمُسَيْبَ بْنَ الْمَكْرَمِ بِلَادَ
 خُرَّاسَانَ وَأَعْمَالَ النُّهَيْنِ وَهُمْ مِنْ مَلَايِذِ رَانَ وَيُوَلِّي الْمَفِيدَ بْنَ أَرْقَمٍ وَعُونَ بْنَ
 الضَّحَّاكَ وَبُحَيْبَ بْنَ بَرْجَمٍ وَاسْمَعِيلَ بْنَ ظُلُومٍ وَعَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ مُحَمَّدٍ وَكَثِيرَ بْنَ مَوْ
 جِبَالَ الْكَرْخِ وَأَقَالَه الْعِلْدَانَ وَالرُّوسَ وَهُمْ مِنْ بَجَارَا وَيُوَلِّي عَبْدَ اللَّهِ بْنَ حَاتِمٍ وَ
 بَرْكَهَ بْنَ الْأَصْبَلِ وَأَبَا جَعْفَرٍ بْنَ الزَّرَّارَةِ وَهَارُونَ بْنَ سُلْطَانَ وَسَامَرَ بْنَ مَعْلَانَ
 وَنَوَاحِي الصَّبَنِ وَالصَّخَّارِي وَهُمْ مِنْ مَرَوْ وَيُوَلِّي رَهْبَانَ بْنَ صَالِحٍ وَعَمَّارَةَ بْنَ
 حَادِمٍ وَعَطَّافَ بْنَ صَفْوَانَ وَالْبَطَّالَ بْنَ حُدُونٍ وَعَبْدَ الرَّزَاقِ بْنَ عَيْشَانَ وَ
 حَامِدَ بْنَ عَبَادَةَ وَيُوسُفَ بْنَ دَاوُدَ وَعَبَّاسَ بْنَ أَبِي الْحَسَنِ أَقَالَه الدِّهْلَمَ وَالْقَلَاءَ
 وَشُعْرًا وَالشَّقَافِشَ وَالْعَبْلَانَ وَهُمْ مِنْ سَمَرْقَنْدٍ وَيُوَلِّي مَطَاعَ بْنَ حَايِسَ وَمُحَمَّدَ بْنَ
 مَذَامَنَ وَعَلِيَّ بْنَ قَنْبَرٍ وَضَيْفَ بْنَ إِسْمَاعِيلَ وَالْفَصِيحَ بْنَ غَيْثَ بْنَ النَّفِيسِ وَمَا
 بْنَ حَبِيبٍ وَالْفَضْلَ بْنَ ظَهْرٍ وَعُثْبَانَ بْنَ كَامِلٍ وَعَلِيَّ بْنَ زَيْدٍ مَدَائِنَ الْخَطَا وَجَبَالَ
 السَّرَّابِقِ وَأَعْمَالَ الشَّجَارَاتِ وَهُمْ مِنْ قُمْ

يَعْنِي وَوَالِي وَحَاكِمُ كَرْدَانِ عُبَيْدُ بْنُ عَطَّافٍ وَحَبِيبُ بْنُ فَضَّالٍ رَابِعُ عِرَاقِ
 رَمِي وَكَوْهَتَانِيهَا وَإِيَّانَ إِذَا هَلْ تُمْ بَاشَدَ وَوَالِي وَحَاكِمُ كَرْدَانِ نَضِيرُ بْنُ أَحَدٍ

راجمد امیر الحرمین

۱۹۵

و عباس پیر نفیبل و طایع پیر مسعود را بر شهرهای موصول و محلهای صادرات
 افرینین و ایشان از دهات فرمائند و والی و حاکم گردانند امجد پیر عبدالله
 و اسامة پیر ابی تراب و محمد پیر حامد و سفیان پیر عمران و فتحاک پیر عبد الجبار
 و مینع پیر مکرّم را بر شهرهای خراسان و اطراف نهرین و ایشان از مازندرانند
 و والی و حاکم گردانند مفید پیر ارقم و عون پیر فتحاک و یحیی پیر برجم و اسمعیل پیر
 نطوم و عبد الرحمن پیر محمد و کنار پیر موسی بر کوههای کرخ و اقلههای علدان
 و روس و ایشان از بخارا هستند و والی و حاکم میگرددند عبدالله پیر حاتم و بکر
 پیر اصیل و اباجعفر پیر زار و هارود پیر سلطان و سائر پیر مغللا را بر المالح
 و نواحی چین و صحراها و ایشان از اهل مروند و والی و حاکم میگرددند رهبان
 پیر صالح و حمارة پیر حارث و عطف پیر صفوان و بطال پیر محمد و عبد
 الرزاق پیر عیثام و حامد پیر عبادة و یوسف پیر داود و عباس پیر ابی الحسن
 را بر اقلههای دلم و قاقم و سرحد های شقامش و غیلان و ایشان از اهل سمرقند
 میباشند و والی و حاکم میگرددند مطاع پیر حابس و محمود پیر قدامه و علی پیر
 قنبن و ضیف پیر اسمعیل و فصیح پیر عیث پیر نفیس و ماجد پیر حبیب و فضل
 پیر ظهیر و غیاث پیر کامل و علی پیر زبدر را بر شهرهای خطا و کوههای زوا
 و اطراف سجارات و ایشان از اهل تم میباشند

قال علیه السلام

بِحِجَّتِهِمْ الْجَمَاعَةُ

وَبُولَى يَعْقُوبَ بْنَ حَمْرَةَ وَمُحَمَّدَ بْنَ مُسْلِمٍ وَثَابِتَ بْنَ عَبْدِ الْغَزِينِ وَالْحُسَيْنَ بْنَ هُوْبٍ
 وَاحْمَدَ بْنَ جَعْفَرٍ وَأَبَا اسْحَقَ بْنَ نَضِيعٍ مَعَالِيقَ الصُّوْبِ وَقُرَى الْقَوَارِيقِ وَهُمْ مِنْ
 بَنِي دَاوُدَ وَبُولَى الْحُسَيْنَ بْنَ الْعَبَّاسِ وَهَرَبَةَ بْنَ حُطَّانَ وَمَعْلَى بْنَ إِبْرَاهِيمَ وَسَلَامَةَ
 بْنَ دَاوُدَ وَمُفَرَّجَ بْنَ مُسْلِمٍ وَمَعْدَنَ بْنَ كَامِلٍ بِلَادَ الْكَلْبِ وَنَوَاحِيَ الظُّلُمَاتِ وَهُمْ
 مِنَ الْقُرَى وَبُولَى فَضِيلَ بْنَ أَحْمَدَ وَقَدَسَ بْنَ أَبِي الْخَيْرِ وَاسِدَ بْنَ مَرَّحَانَ وَبَاقِي
 بَنِي رَشِيدٍ وَرَضِيَّ بْنَ فَهْدٍ وَعَبَّاسَ بْنَ الْحُسَيْنِ وَالْقَاسِمَ بْنَ أَبِي الْحَسَنِ الْحُسَيْنِ
 بْنَ عَيْقِ السَّدُورِ وَجِيَالَهَا وَهُمْ مِنْ نَوَاحِي خَوَارِزْمَ وَبُولَى فَضْلَانَ بْنَ عَقِيلٍ
 عَبْدَ اللَّهِ بْنَ غِيَاثَ وَبِشَارَ بْنَ حَبِيبٍ وَسَعْدَ اللَّهِ بْنَ وَائِقٍ وَفَضِيلَ بْنَ أَبِي عَفِيفٍ
 وَالْمُرْدَنَ بْنَ مَرْزُوقَ وَسَلَامَ بْنَ أَبِي الْفَتْحِ وَعِيسَى بْنَ الْمُسْتَنَى أَفَالَهُمُ الضُّخَاخُ وَمَنَاخِرُ
 الْقَبْعَانِ وَهُمْ مِنْ قَلْعَةِ التَّهَرِّ وَبُولَى الرَّاهِدَ بْنَ يُونُسَ وَعَصَامَ بْنَ أَبِي الْفَتْحِ وَ
 عَبْدَ الْكَرِيمَ بْنَ هِلَالٍ وَمُؤَيَّدَ بْنَ فَاسِمٍ وَمُوسَى بْنَ مَعْصُومٍ وَالْمُبَارَكَ بْنَ سَعْدٍ
 وَغُرَّانَ بْنَ شَفِيعٍ وَعَلَامَةَ بْنَ جَوَادٍ أَفَالَهُمُ الْغَرْنَبُ وَأَعْمَالُ الْعَرَاغِ وَهُمْ مِنَ الْجَبَلِ
 وَبُولَى مُحَمَّدَ بْنَ قُوَامٍ وَجَعْفَرَ بْنَ عَبْدِ الْحَمِيدِ وَعَلَى بْنَ ثَابِتٍ وَعَطَاءَ اللَّهِ بْنَ أَحْمَدَ وَ
 عَبْدَ اللَّهِ بْنَ هَاسِمٍ وَإِبْرَاهِيمَ بْنَ شَرِيفٍ وَنَاصِرَ بْنَ سُلَيْمَانَ وَبُحَيَّ بْنَ دَاوُدَ وَعَلَى بْنَ
 أَبِي الْحُسَيْنِ أَفَالَهُمُ الْمُعَاوِدُ وَجِيَالُ الْمَلَابِسِ وَهُمْ مِنْ قُرَى الْعَجَمِ
 يَعْنِي دَوَالِي وَحَاكِمَ مَبْكَرًا ذَا يَعْقُوبَ بَنِي حَمْرَةَ وَمُحَمَّدَ بَنِي مُسْلِمٍ وَثَابِتَ بَنِي عَبْدِ
 وَحَنِينَ بَنِي مُوْهَبٍ وَاحْمَدَ بَنِي جَعْفَرٍ وَأَبَا اسْحَقَ بَنِي نَضِيعٍ رَابِعَ مَعَالِيقِ الصُّوْبِ

زنجیره آخر الزما

۱۹۷

و دهات قواریق و ایشان از بنشاه بورند و والی و حاکم میگردد اند حسن پیر عباس
 و مرید پیر شیطان و معالی پیر ابراهیم و سلامت پیر داود و مقبرج پیر مسلم و معبد
 پیر کامل شهرهای کلب و نواحی ظلمات و ایشان از دهکده ها هستند و والی و
 حاکم میگردد اند فضل پیر احمد و قدس پیر ابوالخیر و اسد پیر اخات و باقی پیر
 رشید و رضی پیر فهد و عباس پیر حسین و قاسم پیر ابی المحسن و حسین پیر عتیق
 زابرسد و روافد و اطراف آن و ایشان از نواحی خوارزمند و والی و حاکم میگردد
 فضلان پیر عقیل و عبدالله پیر غیاث و بشار پیر حبیب و سعد الله پیر اثنی عشر
 فصیح پیر ابی عقیف و مرید پیر مرزوق و سالم پیر ابی الفتح و عیسی پیر مشتاق
 و ابراقلمهای ضحایح و مناخر قلعان و ایشان از قلعه تهرند و والی و حاکم
 میگردد اند زاهد پیر یونس و عصام پیر ابی الفتح و عبدالکرم پیر هلال و مؤید
 پیر فاسم و موسی پیر معصوم و مبارک پیر سعید و غفران پیر شفیع و علامه پیر
 جواد و ابراقلمهای غریبن و اطراف عراق و ایشان از اهل جیلند و والی و حاکم
 میگردد اند محمد پیر قوام و جعفر پیر عبدالحمید و علی پیر ثابت و عطاء الله
 پیر احمد و عبدالله پیر هاشم و ابراهیم پیر شریف و ناصر پیر سلیمان و یحیی پیر
 داود و علی پیر ابی المحسن و ابراقلمهای مغابد و کوههای ملاس و ایشان
 از دهکده های عجمند

فَإِلَيْهِ السَّلَامُ

بَحْثُ خَيْرِ أَجْبَاعِ عِلْمٍ

۱۹۸

وَبَحْثُ أَسْلَافِ كَابِرِ السَّادَاتِ أَعْمَالِ الْعَارِفِينَ لَا فَاةَ الدَّعَاءِ مِنْهُمْ اثْنِي عَشَرَ رَجُلًا
وَهُمْ مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي الْفَضْلِ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي غَابِرٍ وَالْحَبِيبُ بْنُ عَلِيٍّ وَدَاؤُدُ بْنُ الرِّقْنِيِّ وَ
أَسْمَعِيلُ بْنُ حَنْبَلٍ وَبُيُوسُفُ بْنُ خَمْرَةَ وَعَقِيلُ بْنُ خَمْرَةَ وَعَقِيلُ بْنُ عَلِيٍّ وَزَيْدُ بْنُ عَلِيٍّ
وَجَابِرُ بْنُ الْمَصَاعِدِ وَبُيُوتِيمُ جَابِرِيًّا وَأَفَالِيمُ الْمَشْرِقِ وَبَاهِرُ بْنُ بَاةَ الْمُحَدِّدِ وَوَمَرُئِيَّا
الْعُيُودُ ثُمَّ بَحْثُ رَجُلَا كَرَامًا أَحْرَارًا نَقِيًّا أَكْبَرًا أَرَادَهُمْ مَعْصُومُ بْنُ عَلِيٍّ وَطَالِبُ بْنُ
مُحَمَّدٍ وَادْرِيسُ بْنُ عَسِيدٍ وَابْرَاهِيمُ بْنُ مُسْلَمٍ وَخَمْرَةُ بْنُ مَتَامٍ وَعَلِيُّ بْنُ الْحَبِيبِ وَنِزَارُ بْنُ
حَسَنِ وَالْأَشْرَفُ بْنُ فَاسِمٍ وَمَنْصُورُ بْنُ نَفْقٍ وَعَبْدُ الْكَرِيمِ بْنُ فَاضِلٍ وَاسْتَحْقُ بْنُ الْمُؤَيْدِ
وَتُؤَابُ بْنُ أَحْمَدَ وَبُيُوتِيمُ جَابِرِيًّا وَبِلَادُ الْمَغْرِبِ وَبَاهِرُ بْنُ صَاحِبِهِمْ ثُمَّ بَحْثُ
اثْنِي عَشَرَ رَجُلًا وَهُمْ طَاهِرُ بْنُ أَبِي الْفَرَسِ وَمُعَدُّ بْنُ الْكَامِلِ وَلُؤَيُّ بْنُ حَرْثٍ وَمُحَمَّدُ بْنُ
وَرَضِيِّ بْنِ أَسْمَعِيلَ وَظَهْرُ بْنُ أَبِي الْفَخْرِ وَاحْمَدُ بْنُ الْفَضْلِ وَالرَّكْنُ بْنُ الْحَبِيبِ وَتُؤَابُ
الْأَشْمَالِ وَأَعْمَالُ الرَّقْمِ وَبَاهِرُ بْنُ بَاهِرٍ مِنْ بَقْدَمِهِمْ مِنَ الصَّدِّيقِينَ ثُمَّ بَحْثُ اثْنِي عَشَرَ
نَقِيًّا مِنَ الْيُؤُوبِ وَهُمْ أَسْمَعِيلُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ وَمُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ وَبُيُوسُفُ بْنُ يَعْقُوبَ وَ
فَهْرُوزُ بْنُ مُوسَى وَالْحَبِيبُ بْنُ مُحَمَّدٍ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِيطَالِبٍ وَعَقِيلُ بْنُ مَنْصُورٍ وَعَبْدُ الْقَادِرِ
بْنُ جَبِيبٍ وَسَعْدُ اللَّهِ بْنُ سَعْدٍ وَسُلَيْمَانُ بْنُ مَرْزُوقٍ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَبْدِ الْمُنْذَرِ
وَعُمْدُ بْنُ عَبْدِ الْكَرِيمِ وَبُيُوتِيمُ جِهَةُ الْجَنُوبِ وَأَفَالِيمُ وَيَاهِرُ بْنُ بَاهِرٍ مِنْ بَقْدَمِهِمْ
يَعْنِي فِي اخْتِبَارِ مَبْكَدِ كَابِرِ بَرَزْكَانِ كَارِكَدَارِ نَبْكَهَ عَارِفَانِ بَرَايِ بَرَادِ شَتْنِ
أَرْكَانِ كِهَ أَزَابِ شَانْدِ وَارَزْدَهَ مَرْدِ وَابِشَانْدِ مُحَمَّدِ بَرِ الْفَضْلِ وَعَلِيِّ بَرِ الْفَخْرِ

را بعلایم از ابن

۱۹۹

و حسن پسر علی و داود پسر مرتضی و اسمعیل پسر جعفر و یوسف پسر حمزه و عقیل
 پسر علی و عقیل پسر حمزه و زید پسر علی و جابر پسر مصاعد و ولایت و حکومت ^{هد}
 ایشان را بر جابرسا و اقله های مشرق و فرمان میدهد ایشان را بر پاداشن حد و
 و رعایت کردن عهده ها پس اخبار میکند مردانی را که بزرگواران و آزاد مردان و پسر
 کاران و نیکانند و ایشان معصوم پسر علی و طالب پسر محمد و ادريس پسر عتبند و
 ابراهیم پسر مسلم و حمزه پسر تمام و علی پسر حسن و نزار پسر حسن و اشرف پسر قاسم و
 منصور پسر نفی و عبد الکریم پسر فاضل و اسحق پسر مؤبد و ثواب پسر احمد و
 حاکم میگردد اند ایشان را بر جابرفا و بلاد مغرب و فرمان میدهد ایشان را با آنچه که
 فرمان داد به آن یاران ایشان پس اخبار میکند دوازده نفر مرد را و ایشان
 طاهر پسر ابی الفرو و معد پسر کامل و لوی پسر حرث و محمد پسر ماجد و رضی پسر
 اسمعیل و ظهیر پسر ابی الفخر و احمد پسر فضل و رکن پسر حین و والی و حاکم میگردد
 ایشان را بر شمال و اطراف روم و فرمان میدهد ایشان را به آنچه فرمان داد به آن
 کسانی که پیش از ایشان بودند از راستگويان پس اخبار میکند دوازده مرد
 پاکیزه اند هر عقی را و ایشان اسمعیل پسر ابراهیم و محمد پسر ابی القاسم و یوسف پسر
 یعقوب و فزوز پسر موسی و حسن پسر محمد و علی پسر ابی طالب و عقیل پسر منصور و عبد
 القادر پسر جیب و سعد الله پسر سجد و سلیمان پسر مرزوق و عبد الرحمن پسر عبد الله
 و محمد پسر عبد الکریم و حاکم ^{اند} میگردد اند ایشان را بر طرف جنوب و اقله ها آن و امر میکند

تَجْشُّعَاتُ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ

٢٠٠ براهین که امر کرده است ^{پان کسان که پیشتر بودند}

مَتَّ بَعْدَ ذَلِكَ يَقِفُ الرِّبَابُ وَيُظْهِرُ الْمَجْرَاتِ وَيَسْبِغُ الْكُوفَةَ وَيَنْزِلُ
عَلَى سِجْرِ النَّبِيِّ سَلَمَانَ بْنِ دَاوُدَ وَيَعْلِقُ الظِّرُّ عَلَى رَأْسِهِ وَيُخْتَمُ نِجَامُهُ الْأَعْظَمُ وَهَيْبَتُهُ
عَصَا مُوسَى وَجَلْبَسُهُ رُوحُ الْأَمِينِ وَعَبَسَى بْنُ مَرْيَمَ مُنْشَأُ بَرِّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَالهِ مُتَقَلِّدًا بَذَى الْفَقَارِ وَوَجْهَهُ كَدَاثَةُ الْقَمَرِ فِي لَيْلِي كَمَالِهِ يُخْرِجُ مِنْ بَيْنِ شَيْئَانِ
نُورًا كَالْبَرْقِ السَّاطِعِ عَلَى رَأْسِهِ نَاجٍ مِنْ نُورِ رَاكِبٍ عَلَى اسَدٍ مِنْ نُورِ قَوْلِ الشَّيْءِ
كَنْ فَيَكُونُ بِقُدْرَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَبِرَّ الْأَكْمَةِ وَالْأَبْرَصِ وَيُحْيِي الْمَوْتَى وَهَيْبَةُ الْأَيَّامِ
وَضَمِيرُ الْأَرْضِ لَهُ عَنِ كُوزِهَا حَوَى حِكْمَةَ أَدَمَ وَوَفَاءَ إِبْرَاهِيمَ وَحُسْنَ بُوْسُفٍ وَ
مَلَاخَةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَجِبْرِيلَ عَنْ هَيْبَتِهِ وَمِكَائِيلَ عَنْ سَمَائِهِ وَ
إِسْرَافِيلَ مِنْ وَرَائِهِ وَالْغَامَ مِنْ فَوْقِ رَأْسِهِ وَالنَّصْرَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَالْعَدْلَ
تَحْتَ أَقْدَامِهِ وَيُظْهِرُ لِلنَّاسِ كِتَابَ جَدِيدًا وَهُوَ عَلَى الْكَافِرِينَ صَعْبٌ شَدِيدٌ وَعَوِيذُ
النَّاسِ إِلَى أَمْرٍ مِنْ أَقْرَبِهِ هَدًى وَمَنْ أَنْكَرَهُ غَوَى فَأَلْوَيْلَ كُلِّ الْوَيْلِ لِمَنْ أَنْكَرَهُ
رَوْفَ بِالْمُؤْمِنِينَ شَدِيدًا لَانْتِفَامٍ عَلَى الْكَافِرِينَ وَيَسْتَدْعِي إِلَى بَيْنِ بَيْنِهِ كِتَابُ
الْيَهُودِ وَأَحْبَارِهِمْ وَرُؤَسَاءُ دِينِ النَّصَارَى وَعُلَمَاءُ أُمَّةٍ وَيَحْضُرُ النُّورُوتِ وَالْأَجْبَلِ
وَالرَّبُّورِ وَالْفَرْفَانِ وَبِحَادِثِهِمْ عَلَى كُلِّ كِتَابٍ بِمُفْرَدِهِ وَيَطْلُبُ مِنْهُمْ نَاقِلُهُ وَيَعْرِفُهُمْ
بِتَدْبِيرِهِ وَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ كَمَا أَمَرَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ

يَعْنِي پس بعد از آن بر پا میکند پیرچهارا و ظاهر میکند معجزه هارا و مبرود
بجانب کوفه و فرود میاید بر تخت سلیمان پیغمبر پیر داور و معلق میزند مرغها

زاجعلهم اخر الزما

۲۰۱

بالای سیرا و در انکشت میکند خاتم بزرگتر او را و در دست راست او است عَصای
 مَوْمِی و همنشین او جبرئیل و عیسی بن مریم است در حال تنگه در بر دارد بُرْدِ پیغمبر صلی
 علیه و آله را در حال تنگه بگردن انداخته است ذوالفقار را و روی او مانند دایره قرمزه است ^{شبه}
 کمال او یعنی شبها سپرده و چهارده و پانزده و از میان دندانهای او مانند برق یک جستن
 کند نور در خشننگی دارد و بر سر او ناجی است از نور و سوار است بر پیشی از نور بهر چنی
 که بگوید باش پی میباشد بقدرت خدای تعالی و شفا میدهد کوفه مادر را و وضأ
 پیپی را و زنده میکند مرده گان را و میبهراند زندگان را و میگذارد زمین از برای او گنجهای خود
 را در بر دارد حکمت ادم و وفای ابراهیم و حسن یوسف و بانمکی محمد صلی الله علیه و آله
 را و جبرئیل از طرف راست او و میکائیل از طرف چپ او و اسرافیل از عقب سیرا است و آن
 بالای سیرا و نصرد در مقابل روی او و عدل در زیر پایهای او است و ظاهر میکند
 برای مردم کتاب نازه ابر او و پذیرفتن آن بر کفار دشوار و سخت است مردم را دعوت
 میکند بکاری که هر که به آن اقرار کند هدايت پابد و هر که انکار کند گمراه شود پس کلمه
 عذاب همه آنکه بر کسی است که انکار کند او را مهربانست در حق مومنین و انتقام او سخت
 است بر اشخاص کافر و در پیش خود میخواهد بزرگان یهود و افسندان ایشان را و مکرده
 دین نصاری و دانا بان ایشان را و حاضر میکند تورات و انجیل و زبور و قرآن را و
 مجادله میکند با ایشان بهر باب از این کتابها بنهایی آن و میخواهد از ایشان تاویل آنرا
 و میشناساند با ایشان آنچه را که در آن بشدیل شده و حکم میکند در پیش ایشان همچنانکه امر

نَحْيُ حَمَلِكُ الْإِبْرَاءِ عَلَى

امر من موده است خدا و رسول او
 ثم بوجه بعد ذلك شدة الخلاف إلى هذه الأمة فليد الأبنلاف وسيد
 اليه من سائر البلاد الذين ظنوا أنهم من علماء الدين وفقهاء اليقين والحكام
 المنجيين والمفلسين والأطباء الضالين والشعيرة المذعنين فيحكم بينهم بالحق فيما
 كانوا فيه يختلفون ويثلو عليهم بعد اقامة العدل بين الأنام وما ظلمناهم ولكن
 كانوا انفسهم يظلمون يضح للناس الحق ويخلى الصدق وينكشف المستور ويحل
 ما في الصدور ويعلم الدار والمصير ويظهر الحكمة الإلهية بعد اخفائها وبشرق
 شريعة المختار بعد ظلماتها ويظهرنا ويل التزبل كما اراد الازل القديم بهذا الصراط
 مستقيم وتكشف الغطاء عن اعين الأتماء ويسد القياس ويخدر نار الخناس ويقر
 الدولة الباطلة ويعطل العاقل ويفرق بين المفضول والفاضل ويعرف للناس
 المفضول والقائل ويترجم عن الذبيح ويصحح الصحيح ويتكلم عن المسموم وينبئ الندم
 يظهر اليه المصون ويفضح الخون وينقم من اهل الفتوى في الدين لما لا يعلمون
 فتقساهم ولا تبا عهم اكان الدين نافعا فتموه ام كان به عوج فقوموه ام
 الناس هموا بالخلاف فاطاعوه ام امرهم بالصواب فعضوه ام هم المختار فيها اوحي
 فذكره ام الدين لم يحل على عهده فمكثوه وتممونه ام جاء نبي بعده فاتبعوه ام
 القوم كانوا صوامت على عهده فلما قضى حجة فاموا تصاعروا بما كان عندهم فيها
 وائهم الله لم يبق امراميهما ولا مفضلا الا اوضحه وبينه حتى لا يكون فتنة للدين

را بعلایم الحزن

۲۰۳

اَسْوَأُ اَمَّا يَنْذَكِرُوا لَوِ الْاَلْبَابِ

یعنی پس بر میگردد بعد از این بیوی این امت در حالتی که خلاف او سخت است و اینلاف و دوستی او کم است و زود باشد که دعوت کرده شوند بیوی او از سایر شهرها آنکسای که گمان میکنند که ایشان از دانا یان و فقهاء یقینی و حکماء و شنا سنان و فیلسوفها و طبیبها و پزشکهای گمراهان و شیعیان با اعتقاد بدین حکم میکنند در میان ایشان پذیرستی و راستی در آنچه که در آن اختلاف دارند و میخواهند برایشان بعد از برپاداشتن عدل و داد در میان مردم این امر را که و ملاحظا هم و لکن کائوا انفسهم یظلمون یعنی وستم نکردیم ایشان را و لکن بودند که ستم میکردند نفسهای خود را واضح میشود برای مردم حق و روشن و آشکار میشود راستی و پرده برداشته میشود از چیزهای پوشیده و پنهان و حاصل میشود آنچه که در سینه ها است و یاد میدهد خانه و محل گردش را و ظاهر میکند حکمت الهیه را پس از پنهان بودن آن و نا بیان میشود شریعت اختیار شده بعد از نادر یکهای آن و ظاهر میکند نا و بل فراتر از آنچه خواسته است خداوند قدیم که همیشه بوده است و راهنمایی میکند بیوی راه راست و بر میدارد پرده را از چشمهای گناهکاران و مسدود میکند راه قیاس را و خاموش میکند آتش شیطان را و قطع میکند ریشه دولت باطل را و مخالی میکند زمین را از اشخاص بیکار ناچیز و جدا میکند آنها از فضل و آنها را که فضیلت و برتری ندارند و میثناسانند کشته و کشته او را

بخش چهارم از اجابا علی

و ترجم میکند از جهت سر بریده شده و صبح میشود آنچه که بخت پوشه است و نمیگوید
از جانب مسموم و تنبیه میدهد شخص پنهان را و اسکار میکند آنچه را که محفوظ داشته
شده است و رسوا میشود خباثتکار و انتقام میکند از اهل فوای دردین بجهت آنچه که
میدانند و فوای میدهند پس هلاکت باد بر ایشان و پیر و هاهای ایشان ابا دین نافع
بوده پس تمام کرده اند انرا با دران کجی بوده که راست کرده اند انرا با همت گاشند بر خلا
پس طاعت کردند انرا با امر کرده است ایشان را بصواب پس نافرمانی کرده اند انرا با ایشان
و اختیار داده است در آنچه که وحی فرستاده است بسوی او پس با ذکر کرد انرا با دین کامل
نشده بود در عهد او پس کامل کردند انرا و تمام کردند انرا با پیغمبری بعد از او آمد پس نیز
کردند او را با قوم در عهد او سناکت بودند و چون از دنیا رفت بپا خواستند و خوار و حق
شدند بآنچه که در برد ایشان بود پس چقدر دور است و سوگند یاد میکنم خدا را که باقی
نماند کار بیکه نامعلوم و مبهم باشد و نه امر بیکه تفصیل داده شده باشد مگر اینکه واضح
و روشن کرد انرا نا اینکه فتنای نباشد برای انکنا اینکه ایمان آورده و میاورند و جز
این نیست که منذ کرامتی هستند صاحبان عقلها

فَكَمِنْ وَلِيٍّ جَدَّوْهُ وَكَمِنْ وَصِيٍّ ضَعُفُوهُ وَحَقٌّ اَنْكَرُوهُ وَمَوْمِنٌ شَرَّ دَعْوُهُ وَكَمِنْ جَدِّ
بَاطِلٍ عَنِ الرَّسُولِ وَاهْلٍ بَيْتِهِ نَقَلُوهُ وَكَمِنْ قَبِيْحٍ مَتَاجُوزَرِهِ وَخَبْرٍ عَنِ رُأْسِهِ نَادَوْهُ
وَكَمِنْ اَيَّةٍ وَمَعْجَزَةٍ اَجْرَها الله تَعَالٰى عَنْ يَدِهِ اَنْكَرُوها وَصَدَّوْا عَنْ سَمَاعِها وَوَضَعُوها
وَسَنَقَفَ وَبَقَعُوْنَ وَنَسَلُ وَنَسْلُوْنَ وَسَيَعْلَمُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا اَيَّ مَنْتَقَبٍ يَنْقَلِبُوْنَ طَلَبَتْ

از بجهل مردم از زمان

۲۰۵

بدم عثمان وظنوا الى منهم الا ان حاربتني عابثة ومعاوية وكانى بعد قليل وهم
يقولون الفائل والمقول في جنة عالية ومنواما قال الله تعالى وكتبنا عليهم فيها
ان النفس بالنفس والعين بالعين والانف بالانف والاذن بالاذن واللسن باللسن
والجروح قصاص وقوله تعالى من قتل مؤمنا متعمدا فجزاؤهم خالدا فيها
وكان بعد قليل يقولون عني اتني بايت ابا بكر في خلافة ففقدوا ابنتنا عظيما
فيا الله العجب كل العجب من قوم يزعمون ان ابن ابي طالب يطلب ما ليس له بحق وبمضى
وبنداول الامر جرحا وبيايعهم هلعاً وايم الله ان عليا لان بابوت من سنة
الكرى بل عند الصباح يحمد القوم السرى الا ان في فائنا اهل البيت كفاية
للمستبين وعبرة للمعتبرين ومحنة للمتكبرين لقوله تعالى وانذر الناس يوم ناتيهم
العذاب هو كهو رقائنا المغيب لانه عذاب على الكافرين وشفاء ورحمة للمؤمنين
بظهر وله اربعين عاما فمكث في قومه ثمانين سنة وقبل لهم سلاما وصلى الله
على محمد وآله اجمعين

بجنى پس چه بسیار از ولجی که انکار کردند از او چه بسیار از وصیتی که بنا
کردند از او چه بسیار از حقی که انکار کردند از او چه بسیار از مؤمنی که داندند از او
کردند از او چه بسیار از حدیث باطل و دروغ و ناپسندیده از پیغمبر و اهله نقل کردند از او
و چه بسیار از زشتی که از قول ما بخوبی کردند از او چه بسیار از خبری که از رأی خود ناوی
کردند از او چه بسیار از نشانه و معجزه ای که جار بگردانواخدا ایضا می آید دست او

بِجَهَائِهِ لَجَائِلُهُ

که کار کردند آنرا و مانع شدند از نشیدن آن و نهادند آنرا و زود باشد که
 واقف شویم و واقف شوند و سؤال کرده شویم و سؤال کرده شوند و زود باشد
 که بدانند آنکه نیکو ستم کردند که در چه بازگشتگاهی بخواهند گشت مطالبه کرده
 شدیم بخون عثمان و گمان کردند که من از ایشان اکنون بخار به در آمد بامن غایب با
 معاویه و گویا میبینم که پس از گئی ایشان میگویند که کشته و کشته شده در بهشت بلند
 مقامند و فراموش کنند آنچه را که خدای تعالی فرموده که نوشتیم و حتم و ثابت کردیم
 بر ایشان در آن یعنی در توره که بدرستی که هر نفسی عوض نفسی و هر چیزی عوض چیزی
 هر بینی ای عوض بینی و هر گوستی عوض گوستی و مردندانی عوض دندانی و هر
 زحمتی و جراحتی را قصاص است و فرموده خدا تعالی را که فرموده هر کس که بکشد
 مؤمنی را از روی عمد پس جزای او جهنم است در حالیکه جاوید بماند در آن
 و چنین باشد که پس از اندکی از من نقل کنند که من بیعت کردم با ابابکر در زمان
 خلافت او پس تحقیق میگویند دروغ و افتراء بزرگی را پس استغاثه میکنم بخدا
 دارم همه عیب را از گروهی که گمان میکنند که پس از پی طالب طلب میکنند چیزی را که حق
 او نیست (یعنی خلافت) و از روی و میگویند و قرأ میگردانم امر را بوقت نبوت از روی
 ناشکیبائی و بیعت میکنند با ایشان از روی حرص و شتاب و سوگند یاد میکنم بدان
 خدا که علی ائمه است پیشتر است از پیغمبری که مقدمه خواب است بخواب بلکه در وقت
 صبح میبایند قوم شتر و را راگاه باشند بدرستی که رفاه ما اهل بیت کفایت

را بعلل مناجات

۲۰۷

است برای کسانی که طلب بینائی کنند و عبرت است برای عبرت گیرندگان و محنت و بخت
است برای تکریم کنندگان بدلیل گفته خدای تعالی که فرموده و بیم ده و ترسان مردم را
از روزی که میاید ایشان را عذاب و شکنجه که آن ظهور قائم ما است که عیبت کنند است
زیرا که عذابت برای کافرها و شفاء و رحمت است برای مؤمنان ظاهر میشود در حق
بسیار چهل ساله میباید پس میباید در میان قوم خود هشتاد سال و گفته برای ایشان
نجات و درود و درود متصل فرستد خدا بر محمد و آل او همه ایشان

حدیث چهل و سوم

۲۴۵

کمال الدین و تمام النعمه بسند خود روایت کرده از نزال بن سبر که گفت خطبه خواند
ما را علی بن ابیطالب علیه السلام پس حد کرد خدا را و ثنا گفت بر او پس فرمود
سَلَوْنِي أَيُّهَا النَّاسُ قَبْلَ أَنْ تَفْقَدُونِي ثَلَاثًا فَقَامَ إِلَيْهِ صَعْصَعَةُ بْنُ صَوَّانٍ
فَقَالَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مَتَى يُخْرِجُ الدِّجَالَ فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
أَقْعَدْ فَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ كَلَامَكَ وَعَلِمَ مَا أَرَدْتَ وَاللَّهِ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهُ بِأَعْلَمَ مِنَ
السَّائِلِ وَلَكِنْ لَذَلِكَ عِلَامَاتٌ وَهِيَائَاتٍ يَتَّبِعُ بَعْضُهَا بَعْضًا كَحَذِّ النَّعْلِ بِالْغُلِّ
وَأَنْ شَتَّتَ أَبْنَاءَكَ بِمَا قَالَ نَعَمْ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَحْفَظْ فَإِنَّ
عِلَامَةَ ذَلِكَ إِذَا مَاتَ النَّاسُ الصَّلَاةَ وَأَضَاعُوا الْأَمَانَةَ وَاسْتَحْلَوْا الْكَذِبَ
وَآكَلُوا الرِّبَا وَاحْتَدَوْا الرِّشَاءَ وَشَبَّدُوا الْبَيْتَانَ وَبَاعُوا الدِّينَ بِالْدُّنْيَا وَاسْتَهْلَوْا
السَّفَهَاءَ وَشَاوَرُوا النَّسَاءَ وَقَطَعُوا الْأَرْحَامَ وَاتَّبَعُوا الْأَهْوَاءَ وَاسْتَحْفُوا

بِخَيْرِهَا فِي الْخَبَاءِ عَلَيْهِ

بِالذَّمِّ وَكَانَ الْحَمُّ ضَعْفًا وَالظُّلْمُ فُحْرًا وَكَانَتْ الْأَمْرَاءُ فَجْرَةً وَالْوُزَرَاءُ ظُلْمَةً
 وَالْعُرَفَاءُ خَوْنَةً وَالْقَرَاءُ فَسْقَةً وَظَهَرَتْ شَهَادَاتُ الزُّورِ وَاسْتَعْلَنَ الْفُجُورُ
 قَوْلُ الْبُهَنَانِ وَالْأَثَمُ وَالطَّعْنَانِ وَحَلَبَتِ الْمَصَاحِفُ وَزَخَرَتِ الْمَسَاجِدُ وَ
 طَوَلَتِ الْمَنَابِرُ (الْمَنَابِرُ) وَكَرُمَتِ الْأَشْرَارُ وَازْدَحَمَتِ الصُّفُوفُ وَاخْتَلَفَتِ
 الْأَهْوَاءُ وَنَقَضَتِ الْعَهْدُودُ (الْعَهْدُودُ) وَاقْتَرَبَ الْمَوْعُودُ وَشَارَكَ النَّسَاءُ
 الرِّجَالَ فِي التَّجَارَةِ حِرْصًا عَلَى الدُّنْيَا وَعَلَنَ أَصْوَاتُ الْفَسَاقِ وَاسْتَمَعَ مِنْهَا
 وَكَانَ زَعِيمُ الْقَوْمِ ارْتِدَاهُمْ وَاتَّقَى الْفَاجِرُ مَخَافَةَ شَرِّهِ وَصَدَّقَ الْكَاذِبُ وَأَتَى
 الْحَاشَى وَاتَّخَذَتِ الْفَيَّانُ وَالْمَعَارِفُ وَلَعَنَ آخِرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَوَّلَهَا وَرَكِبَتِ
 الْفُرُوجُ السَّرُوجَ وَتَشَبَّهَ النَّسَاءُ بِالرِّجَالِ وَالرِّجَالُ بِالنِّسَاءِ وَشَهِدَ الشَّاهِدُ
 مِنْ عَمْرٍ أَنْ يَسْتَشْهَدَ وَشَهِدَ الْآخِرُ قَضَاءَ لِدِمَامِ بَعْضِهِمْ عَلَى غَيْرِ الدِّينِ
 وَاتَّزَعَلَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَلَبَسُوا جُلُودَ الْبُضَائِنِ عَلَى قُلُوبِ الذَّنَابِ وَفُلُوهُمْ
 أَنْتَنَ مِنَ الْجَيْفِ وَأَمَرَ مِنَ الصَّبْرِ فَعِنْدَ ذَلِكَ الْوَحَا الْوَحَا الْعَجَلُ الْعَجَلُ الْمَسَاكِينُ
 يَوْمَئِذٍ نَبَتْ الْمَقْدِسُ لِبَابَتِنِ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ يَتَمَتَّى أَحَدُهُمْ أَنَّهُ مِنْ سَكَّانِهِ
يَعْنِي بِرِسِيدِازِ مِنْ پِشِشِ از آنکه مرا کم گنبد یا گروه مردمان سر حریته این کلام
 را فرمود پس بیا خواست بوی او صَعَصَعَهُ پیر صُوحَانَ پِسِ گفتم یا امیر المؤمنین
 چه وقت بیرون میاید دجال پس فرمود از برای او علی علیه السلام بنشین پس
 بتجھق شنید خدا سخن تو را و دانست آنچه را که اراده کردی و بذات خدا قسم است که

را بجهاد از دنیا

۲۰۹

نیست سؤال کرده شده از او داننا تر از سؤال کننده ولیکن از برای ان نشانهها بپست
 و هیدنها بپست که بعضی از آنها در پی بعض دیگر است مانند تعلی یا تعلد دیگر و اگر بخواند
 خبر سید هم تو را به آنها گفت ارببی با امیر المؤمنین پس فرمود علیه السلام حفظ کن
 پس بدرستی که نشانه ان است و قتی که بمیرانند مردم نماز را و ضایع کند امانت
 و حلال دانند دروغ گفتن را و بخورند ربا را و بگریزند رشوه را و محکم سازند بناها
 را و بجز و شدند پند را بدینا و سفهاء را به ریاست و کارگذاری عامه گیرند
 و مشورت کنند بازینها و قطع کنند درجهها را و پیروی کنند از شهوتها و خواهشها
 دل خود و سبک شمارند ریختن خونهای ناحق را و حِلْم و بُرد را بر ضعف و نا
 توانی دانند و ستمگری را فخر دانند و اهل ضیق و فجور بر آنها امارت و سلطنت
 کنند و وزیرها ستمکار شوند و رئیسها چنانستکار گردند و خوانندگان و منجوران
 فاسق باشند و شهادت دادن بدروغ اشکار شود و فجور و بیهمت زدن به
 دروغ اشکارا شود و علائنه گناه و سرکشی کنند و قرآنها و کتابها زبور کرده
 شود و مسجدها زینت کرده شود و منبرها با منارها را طولانی و دراز سازند
 و مردمان شرپرگرمی داشته شوند و حقیقت صفها زیاد شود و هواها مختلف
 شود و عهد و پیمانها شکسته شود و با بعهدها و فائز شود و آنچه وعده داده شده
 نزدیک شود و زینها در تجارت با شوهرهای خود شربت شوند از جهت حرص که
 بدینا دارند و صداهای مردم مان فاسق بلند شود و گوش بجنان و صداهای آنها

بَحْثُهَا فِي اخْتِيارِ عِلْمٍ

۲۱۰

داده شود و رئیس و فرماندار قوم رذل و پست ترین ایشان شود و از فاجر و بد
زبان تفتیه کرده شود از ترس شرارت او و دروغگو و صدق کرده شود و خجاست
کنیده آمین شمرده شود و گرفته شود زنهای خواننده و رقاصه و سازنده و نوازنده
و سازهای گوناگون و لعن کند ابر این امت اول خود را و زنهای برهنه سوار
شوند و شبیه شوند مردان بر زنان و زنان بر مردان و شاهد نطلبیده شهادت
دهد و دیگری شهادت دهد بناحق برای اینکه نذافی کرده باشد بجهت قضاء
نفسه خود در صورتیکه مبادند بناحق شهادت میدهند و احکام فقعه را برای غیر
دین یاد گیرند و عمل دنیا را بر آخرت اختیار کنند و پوشنهای گوسفند را بر بدن
گرمگان پوشند یعنی اهل این زمان گرمگانی هستند که در ظاهر لباس میپوشند
و دلهای ایشان گند و عفونتش از مردار زیاد تراست و از صبر که صمغی است بسیار
نلج و از اچا در و این گویند طحطا است پس در این زمان مبادرت کنند مبادرت کنند
بشناپند بهترین مسکنها در انوقت بیت المقدس است هر آنکه مبادد البسه التبه بپوشد
زمانیکه هر کدام از ایشان آرزو میکنند که کاش در اینجا ساکن بودم و از ساکنین اینجا
بودم

فَقَامَ الْاَبْلَاحُ بَنُ بَنَاهُ فَقَالَ يَا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مِنَ الدِّجَالِ فَقَالَ اِنَّ الدِّجَالَ صَانِدُ
بَنِ الصِّدْقِ فَالْتَقَى مِنْ صَدَقَةٍ وَالسَّعِيدُ مِنْ كَذِبَةٍ مَخْرُجٍ مِنْ بَلَدَةٍ يُقَالُ لَهَا اَصْبَهَانُ مِنْ
قَرْيَةٍ تُعْرَفُ بِالْهُودِيَةِ عِنْدَ الْهَمِي مُنَوَّحَةٍ وَالْاُخْرَى فِي جِهَةِ نَجْدٍ كَانَتْهَا كَوَكِبُ الصَّبْحِ

رَأَيْتُكُمْ فِي الْآخِرِ الزَّمَانِ

٣١١

فِيهَا عِلْفَةٌ كَانَتْهَا مَرْجَةٌ بِالْذَّمِّ بَيْنَ عَيْنَيْهِ مَكْرُوبٌ كَأَنَّهُ يَبْقَعُ كُلَّ كَاتِبٍ شَيْءٌ يُخَوِّضُ الْحَاجَّ
وَيُسَبِّحُ مَعَ الشَّمْسِ بَيْنَ يَدَيْهِ جَبَلٌ مِنْ دُخَانٍ وَخَلْفَهُ جَبَلٌ أَبْيَضٌ يَرَى النَّاسُ لَذَّةَ طَعَامٍ يُخْرَجُ
فِي حَقِّ شَدِيدٍ تَحْتَهُ حِمَارٌ أَقْرَحُ خُطْوَةٍ حِمَارُهُ مِيلٌ يَطْوِي لَهُ الْأَرْضَ مِنْهُلًا مِنْهُلًا لَا يَمُرُّ
بِمَاءٍ إِلَّا غَارَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ يَبْأَدِي بِأَعْلَى صَوْتِهِ يَبِيعُ مَا بَيْنَ الْحَافِقَيْنِ مِنَ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ
وَالشَّيَاطِينِ يَقُولُ إِلَى أَوْلِيَائِي أَنَا الَّذِي خَلَقْتُ فَسْوَى وَقَدَّرْتُ فَعْدَى أَنَا رَبُّكُمْ
الْأَعْلَى وَكَذِبَ عَدُوٌّ اللَّهِ أَنَّهُ لَا عَوْرَ يُطْعَمُ الطَّعَامُ وَيَمَشِي فِي الْأَسْوَاقِ وَإِنَّ رَبَّكُمْ
عَزَّ وَجَلَّ لَيْسَ بِأَعْوَرَ وَلَا يُطْعَمُ وَلَا يَمَشِي وَلَا يَزُولُ وَإِنْ أَكْرَأَ شِبَاعَهُ يَوْمَئِذٍ وَلَادَ
الرِّثَاءَ وَأَصْحَابُ الْطَبَالِسَةِ الْخَضِرِ يَقْبَلُهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِالسَّامِ عَلَى عَقْبَتِهِ تَعْرِفُ بِعَقْبَتِهِ
أَفِيقُ لثَلَاثَ سَاعَاتٍ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ عَلَى يَدَيَّ مِنْ بَصَلِي الْمَسِيحِ عَيْسَى بْنُ مَرْيَمَ خَلْفَهُ
إِلَّا أَنْ تَبْعُدَ ذَلِكَ الطَّامَةَ الْكَبْرَى قَلْنَا وَمَا ذَلِكَ بِأَمْرٍ لِلْمُؤْمِنِينَ فَالْخُرُوجُ دَابَّةٌ
مِنَ الْأَرْضِ مِنْ عِنْدِ الصَّفَا مَعَهَا خَاتَمُ سُلَيْمَانَ وَعَصَا مُوسَى تَضَعُ الْخَاتَمُ عَلَى وَجْهِهِ
كُلُّ مُؤْمِنٍ يَطْبَعُ فِيهِ هَذَا مُؤْمِنٌ حَقًّا وَتَضَعُ عَلَى وَجْهِهِ كُلُّ كَافِرٍ فَتَكْتُبُ فِيهِ هَذَا كَافِرٌ
حَقًّا حَتَّى أَنْ الْمُؤْمِنُ لِبِأَدَى الْوَبْلِ لَكَ يَا كَافِرًا وَإِنَّ الْكَافِرَ لِبِأَدَى طَوْحِكَ لَكَ يَا
مُؤْمِنٌ وَوَدِدْتُ أَنَّ الْيَوْمَ مِثْلَكَ فَافُوزَ فُوزًا ثُمَّ تَرْفَعُ الدَّابَّةُ رَأْسَهَا فَيَقْرَأُ بِهَا مَنْ بَيْنَ
الْحَافِقَيْنِ بِأَدْنَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ بَعْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا فَعِنْدَ ذَلِكَ تَرْفَعُ التَّوْبَةُ
فَلَا تَوْبَةَ يُقْبَلُ وَلَا عَمَلٌ يُرْفَعُ وَلَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا تَكُنْ أَمِنْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ كُتِبَتْ فِي
إِيْمَانِهَا خَيْرًا ثُمَّ قَالَ لَا تَسْأَلُونِي عَمَّا يَكُونُ بَعْدَ ذَلِكَ فَإِنَّ عَهْدِي إِلَى جِبْرِيلَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

بَحْثُهَا رَمَّا أَخْبَا عَلَيْهِ

وَاللهُ لَا أَخْبَرَهُ غَيْرُهُ - فَقَالَ التِّرْمِذِيُّ بْنُ سَبْرَةَ لَصَّصَعَةَ مَا عَنِ امْرِئٍ مَوْثِقٍ
 بِهَذَا الْقَوْلِ فَقَالَ صَّصَعَةَ يَا بْنَ سَبْرَةَ أَنَّ الَّذِي بَصَلَى خَلْفَهُ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ هُوَ الشَّيْخُ
 مِنَ الْعِزَّةِ النَّاسِعِ مِنْ وَلَدِ الْحَبِشِ بْنِ عَلِيٍّ وَهُوَ الشَّمْسُ الطَّالِعَةُ مِنْ مَغْرِبِهَا بَظْهَرِ عِنْدَ
 الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ بَظْهَرِ الْأَرْضِ وَيَضَعُ مِيزَانَ الْعَدْلِ فَلَا يَطْلُمُ أَحَدًا حَذًا فَخَرَامٍ مِثْلُ مَوْثِقٍ
 عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّ جِبِبَةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَهْدُ اللَّهِ أَنْ لَا يُخَيَّرَ بِهَا يَكُونُ
 بَعْدَ ذَلِكَ غَيْرُهُ أَكَلَمَةُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

يَعْنِي پس بپا خواست بپوی او اصبح بن بنانه پس گفت با امیرالمؤمنین دجال کست
 فرمود بد رستبکه دجال صایید بن صیدا است پس بد بخت کسی است که نصیبش کند
 او را و خوش بخت کسی است که تکذیب کند او را بیرون میا بد از شهر که انرا اصفیاء گفته
 شود از قریب ای که شناخته شده است بیهودیه چشم راست او مالیده است و چشم
 دیگرش در پیشانی او است مبدرخشد بخوبی که گویا سناره صبح است در آن پاره
 خون بسنه است که گویا ممزوج با خون است در میان دو چشم او نوشته شده
 است کافر که هر نویسنده وی سواد میخواند انرا فرمود در دریاها و سبزی
 میکند با او افتاب و در پیش روی او کوهی است از دود بنه و در پشت سر او کوهی
 است سفید که بنظر مردم خورده میساید و در فحش سخت بیرون میساید ز پوای
 او خربت سبز رنگ که هر گام خراو یکمیل راه است پیچیده میشود زمین از برای او
 منزل منزل نمیکند و به ای الا اینکه فرمود در ناز و زینت صدام میکند ببلند

زاجعه من الزمان

۲۱۳

صدای خود که حق و امن در میان مشرق و مغرب صدای او را میشنوند با شتاب
 میگویند بیا بید لبوی من اید و سنای من منم اینجا خدا بکافر بدی در دست
 کرد و اندازه گیری کرد پس راهمناش کرد منم پروردگار شما که بلندتر است شأن او
 و دروغ میگوید دشمن خدا بدرستی که او بچشم است و طعام بخورد و در بازارها راه
 میرود و بدرستی که پروردگار شما عز و جل بچشم نیست و نمخورد و راه نمیرود
 و نابود نمیشود آگاه باشید که بیشتر از پیران او در انروز نازادگان و صاحبان
 طبقاتهای سبزند میگردند او را خدای عز و جل در شام بالای گردنهای که انرا
 گردنهای حق گویند در سه ساعتی روز جمعه بردست کسی که در پشت سر او عیسی امیر
 مریم نماز میگذارد آگاه باشید که بعد از آن بالای بزرگتریت کفایت چنان با امیر المؤمنین
 فرمود پیران آمدن جنبه زمین است از نزد کوه صفا که با او است خاتم سلیمان
 و عصای موسی میگذارد خاتم را بر روی هر مؤمنی پس نقش میگذرانند که این مؤمن
 است از روی حقیقت و راستی و میگذارد انرا بر روی هر کافری پس نوشته میشود بر آن
 که این کافر است از روی حقیقت و راستی تا اینکه مؤمن هر آنکه نداند میگذرد ای بر حق
 ای کافر و کافر نداند میگذرد خوشحال تمام مؤمن دوست داشتم که امروز مثل تو باشم تا رسد
 شوم رستگار شدی پس آن جنبه سر خود را بلند میکند بخوبی که تمام اهل مشرق و
 مغرب او را ببینند باذن خدا بقالی عز و جل بعد از طلوع آفتاب از مغربان این
 در افوت توبه برداشته شود پس نه توبه قبول شود و نه عملی بالا میرود و نفع نمیدهد

بَحْثُهَا فِي الْجَبَابِ عَنِ

نفسی را ایمان آوردن او که از پیش ایمان نیاورده باشد پاکت کند و کس کرده باشد
در ایمان خود چیزی را پس فرمود از من پرسید از آنچه میباشد بعد از آن پس بدتر
عهد گرفته است از من دوست داشته شده من کرد و درود متصل خدا بر او است و آل او که
خبر ندهم به آن غیر از عزت خود را - پس نزال بن سبره بصعصعة گفت چه چیز را
و ضد کرد امیر المؤمنین بگفتن این سخن صعصعة گفت ای پسر سبره بدرستی که آن
کسی که نماز میگذارد در ریش سر و عیسی پسر مریم آن دوازدهمین عترت همین است
اولاد حسین بن علی علیهما السلام است و او است اقباسکه از مغرب خود طلوع میکند
ظاهر میشود نزد رکن و مقام و پاک میکند زمین را و برقرار میکند ترا زوی عدل
را پس در آن زمان ظلم نکند احدی احدی را پس خبر داد امیر المؤمنین علیه السلام که
حبیب او رسول خدا صلی الله علیه و آله از او عهد گرفته است که خبر ندهد به آنچه بعد از
آن واقع میشود بغیر از عترت خود که آئینه علمای السلام اند

بیان در موضوع رجال در صفحه سیصد و پانزده از جزء اول این کتاب تا جزو
سیصد و بیست و در صفحه صد و پنجاه چهار تا صفحه صد و شصت از این جزو که جزو
دوم کتابت بسط کلام بقدر مقتضی داده شد و راجع بذات الارض نیز در هر دو جزو
از پیش گذشت و اینکه ظاهر است که این علامت از علامات قیامت کبری باشد نه صغری
و همچنین قبول نشدن توبه که در این حدیث و امثال آن ذکر شده و بعضی دیگر از علامت
از قبیل بیرون آمدن با جوج و مأجوج و غیره که برخی از انها قبل از ذکر داده شد

رَأَيْتُ بَعْدَ الْمَوْتِ

۲۱۵

و بعض دیگر نیز بعد از این در محل خود ذکر خواهد شد و اما مراد از طلوع افتاب از مغرب خود اگر بر وجه حقیقت باشد ظهور آن قبل از قیامت کبری خواهد بود چنانچه از بعضی از اخبار دیگر مستفاد میشود و اگر اینکه مراد از اخبار برخلاف ظاهر خود باشد طلوع افتاب از مغرب خود مؤل است به افتاب جمال حضرت بقین الله عجل الله تعالی فرجه چنانچه در همین حدیث از صغصه اشاره و تصریح به آن شده و از بسیاری از اخبار و احادیث دیگر نیز مستفاد میشود — و نزال بن سبرة هلالی از بنی هلال بن عامر بن صعصعه است و سبرة بفتح سین و سکون باء موحده و فتح راء است

حَدِثُ جَهَنَّمَ

۲۱۶

سپزدهم بخارا لا نور طبع طهران ص ۱۶۲ پسند خود روایت نموده از ابن بن مالک که گفت لما رجع امير المؤمنين عليه السلام من قتال اهل التمه وان نزل بر اثا وكان بهار اهب في فلابنه وكان اسمه الحباب فلما سمع الراهب الصبحي والعسكر اشرف من فلابنه الى الارض فظفر الى عسكر امير المؤمنين عليه السلام فاحسب ذلك ونزل مبادرا فقال من هذا ومن ربك هذا العسكر فقيل له هذا امير المؤمنين وقد رجع من قتال اهل التمه وان فجاء الحباب مبادرا بخط الناس حتى وقف على امير المؤمنين فقال السلام عليك يا امير المؤمنين حقا فقال وما علمك بان امير المؤمنين حقا فقال له اخبرنا بذلك علماءنا واجابنا فقال له يا حباب فقال له الراهب وما علمك باسمي فقال اعلمني بذلك جبري رسول الله صلى الله عليه و

بَيْتُ الْحَبَابِ

٢١٤

فَقَالَ لَهُ الْحَبَابُ مَدَّ بِدَيْكَ فَاَنَا أَشْهَدُكَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَ
 أَنْتَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَحَبِّبَهُ فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَإِنْ نَاوَى
 فَقَالَ أَكُونُ فِي فَلَانَةٍ هُنَا فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ بَوْمِكَ هَذَا
 لَا تَسْكُنُ فِيهَا وَلَكِنْ ابْنِ هُنَا مَسْجِدًا وَسَمِّهِ بِاسْمِ بَابِنِهِ فَبَنَاهُ رَجُلٌ اسْمُهُ بَرَاءُ
 فَسَمَّى الْمَسْجِدَ بَرَاءُ بِاسْمِ الْبَابِ لِي لَهُ ثُمَّ قَالَ وَمَنْ ابْنٌ تَشْرِبُ بِأَحْبَابٍ فَقَالَ يَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
 مِنْ دَجَلَةٍ هُنَا قَالَ فَلِمَ لَا تَحْفَرُ هُنَا عَيْنًا وَبُرَّ فَقَالَ لَهُ يَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ كَمَا حَفَرْنَا
 وَجَدْنَا هَاهُنَا مِلْحَةً غَيْرَ عَذِيبَةٍ فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ احْفَرْ هُنَا بُرًّا فَحَفَرَ
 فَخَرَجَتْ عَلَيْهِمْ صَخْرَةٌ لَمْ يَسْتَطِعُوا فَلَعَبُوهَا فَقَلَعُوهَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَانْقَلَعَتْ
 عَنْ أَحَدٍ مِنَ الشَّهَدَةِ وَالَّذِي مِنَ الرَّبِّ فَقَالَ لَهُ يَا حَبَابُ يَكُونُ شُرْبُكَ مِنْ هَذَا
 الْعَيْنِ أَمَا إِنَّهُ بِأَحْبَابٍ سَتَبْنِي إِلَى جَنْبِ مَسْجِدِكَ هَذَا مَدِينَةً وَتَكُنُ الْجَبَابِرَةُ فِيهَا
 وَتَعْظُمُ الْبَلَاءُ حَتَّى أَنْتَ لَبْرَكُ فِيهَا كُلُّ لَيْلَةٍ جَمْعَةُ سَبْعُونَ أَلْفَ فَرَجٍ حَرَامٍ فَادْعُ
 بِلَاءَهُمْ سَدِّدْ أَعْلَى مَسْجِدِكَ بِفُتُوَّةٍ ثُمَّ وَابْنَهُ بَيْتَيْنِ ثُمَّ وَابْنَهُ لَا يَهْدِمُهُ إِلَّا كَأَفْرِ ثُمَّ بَنَاهَا
 فَادْعُوا فَعَلُوا ذَلِكَ مِنْهُوَ الْحَجُّ ثَلَاثَ سِنِينَ وَاحْتَرَقَتْ خُضْرُهُمْ وَسَلَطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ رَجُلًا
 مِنْ أَهْلِ السَّيْفِ لَا يَدْخُلُ بَلَدًا إِلَّا أَهْلَكَهُ وَأَهْلَكَ أَهْلَهُ ثُمَّ لَبِعِدْ عَلَيْهِمْ مَرَّةً أُخْرَى ثُمَّ بَنَاهَا
 الْقَيْطُ وَالْعَدَاةُ ثَلَاثَ سِنِينَ حَتَّى يَبْلُغَ لَهُمُ الْجَهْدُ ثُمَّ يَمُوتُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ يَدْخُلُ الْبَصْرَةَ فَلَا يَدْخُلُ
 فِيهَا فَأَمَّةٌ إِلَّا سَخَطَهَا وَأَهْلَكَهَا وَاسْخَطَ أَهْلَهَا وَذَلِكَ إِذَا عَمِرَتْ الْخَزْبَةُ وَبَنَى فِيهَا
 مَسْجِدًا جَامِعًا فَعِنْدَ ذَلِكَ يَكُونُ هَلَاكُ الْبَصْرَةِ ثُمَّ يَدْخُلُ مَدِينَةَ بَنَاهَا الْحَجَّاجُ بَقَا

وَالْبَعْلَاءُ مِنَ الْجَنَّةِ

۲۱۷

لَهَا وَاسِطٌ فَيَفْعَلُ مِثْلَ ذَلِكَ ثُمَّ يَتَوَجَّهَ مَخْرُجًا دَاخِلًا فَيَدْخُلُهَا عَفْوًا ثُمَّ يَلْتَمِسُ النَّاسَ
إِلَى الْكَوْفَةِ وَلَا يَكُونُ بِلَدٍّ مِنَ الْكَوْفَةِ تَشْوِشٌ (مُسْتَوْثِقٌ) إِلَّا مَرَلَهُ ثُمَّ يَخْرُجُ هُوَ وَالَّذِي
ادْخَلَهُ بَعْدَ دُخُولِهِ لِبَيْتِهِ فَيَلْقَاهَا السَّيْفَانِ فِيهِمَا ثُمَّ يَقْتُلُهُمَا وَيَتَوَجَّهُ بِهَا
مَخْرُجَ الْكَوْفَةِ فَيَسْتَعْبِدُ بَعْضَ أَهْلِهَا وَيُحْيِي رَجُلًا مِنْ أَهْلِ الْكَوْفَةِ فَلْيُجِئَهُمُ إِلَى سُورٍ مِنَ الْجِبَا
إِلَيْهَا أَمِنْ وَيَدْخُلُ جَبَشِ السَّيْفَانِ إِلَى الْكَوْفَةِ فَلَا يَدْعُونَ أَحَدًا إِلَّا قَتَلُوهُ وَإِنَّ الرَّجُلَ
مِنْهُمْ لَيَمْرٍ بِالذِّرَّةِ الْمَطْرُوحَةِ الْعَظِيمَةِ فَلَا يَنْعِزُ مِنْ لَهَا وَبَرَى الصَّبِيَّ الصَّغِيرَ فَلْيُجِئَهُ
فَعِنْدَ ذَلِكَ بِأَحْبَابٍ يَقُوعُ بَعْدَهَا هَبْهَاتٌ هَبْهَاتٌ وَأُمُورٌ عَظَامٌ وَفَنٌّ كَقَطْعِ اللَّيْلِ
الْمَظْلَمِ فَاحْفَظْ عَنِّي مَا أَقُولُ لَكَ بِأَحْبَابٍ

يَعْنِي چونکه برگشت امیر المؤمنین علیه السلام از قتال با اهل نهر و آن که جنگ با حواری
باشد فرود آمد در برآوردن انجاری که بود در سر کوهی که نام او حباب بود و قتی که صدا و فریاد
لشکر را شنید از کوهی که بالای آن بود بر زمین آمد و نگاه کرد بشکر امیر مؤمنان علیه
السلام فرود آمدن ایشان در انجاری که از زشتی بنظر او آمد پس بشتاب فرود آمد و گفت
کجاست این و رئیس این لشکر کجاست به او گفتند که این امیر مؤمنان است و از قتال با اهل
نهر و آن برگشته پس حباب بجهل قدم گذارد در میان مردم تا اینکه در مقابل امیر مؤمنان
رسید و توقف کرد پس گفت سلام بر تو باد ای امیر مؤمنان از روی حق و راستی از
روی حق و راستی پس حضرت فرمود که از کجا دانستی که من امیر مؤمنانم از روی حق و
راستی از روی حق و راستی پس عرض کرد به آنحضرت که دانایان ما و دانشمندان ما حباب

بَحْثِ حَاجَاتِ اَئِمَّاهِ عَلَیْهِمُ السَّلَامُ

داده اند ما را پس به او فرمود ای حُباب پس راهب عرض کرد از کجا نام مرا دانستی
 فرمود مرا به آن داناکرد حبیب من رسول خدا صلی الله علیه و اله پس حُباب گفت
 دَسْتُ رَا دَر زَن که من گواهی میدهم باینکه نیست خدائی مگر خدای یگانه و اینکه
 محمد صلی الله علیه و اله رسول خدا است و اینکه توئی علی بن ابیطالب و صی او
 پس امیر المؤمنین علیه السلام به او فرمود که در کجا جاداری عرض کرد که در بَلا
 کوهی جادارم در همین جا پس حضرت امیر المؤمنین علیه السلام به او فرمود که بعد
 از این روز دیگر در اینجا ساکن مشو و لیکن در اینجا مسجدی بنا کن و انرا بنام
 سازنده اش نام بگذار پس آن مسجد را مردی ساخت که نام او براتا بود پس آن مسجد
 براتا نام گذارده شد بنام بتای او پس راهب فرمود از کجا اب میاشنای
 گفت با امیر المؤمنین از دجله که در اینجا است پس فرمود چرا در اینجا چشمه ای یابا
 نمیکنی عرض کرد با امیر المؤمنین هر چه در اینجا چاه کنده ایم آب آن شور در آمد
 و گوارا نبوده است پس امیر مؤمنان علیه السلام فرمود بکن در اینجا چاهی را
 پس چاهی حفر کرد که تیر آن سنک سختی در آمد که نوافشند از آنجا بکشد پس
 حضرت امیر مؤمنان آن سنگ را ازجا کند پس چون کنده شد چشمه ای ظاهر شد از
 شهد شیرین تر و از گره نرم تر پس فرمود ای حُباب از آب این چشمه بناشام اما
 بدرستی که ای حُباب زود باشد که بنا گذارده شود در نزدیکی این مسجد تو شهر
 و بسیار شوند در آن جابره و شتمکاران و بزرگ شود بلاء نا اینکه هر این سوار کرد

وَأَجْعَلِ الْغُرُفَاتِ

۲۱۹

شود در آن در هر شب جمعه ای هفتاد هزار بار قُرْآنِ حَرَامِ پس و قَسَمِ بَلَدِ اَهْلِ اَبْرَکْ شَد
 مَسْجِدِ تَوَاسُّدِ مَبْنَعِ بِنَاوَرِی پس بِنَاکِنِ دَرِ اِنْجَادِ وَ خَانِهْ پس بِنَاکِنِ اِنْزَاکِرِ خَرَابِ
 نَهْمِکِنْدِ اِنْزَاکِرِ کَا فَرِی پس بِنَاکِنِ خَانِهْ اِی رَا پس چُونِ اِبْنِ کَا رَا کَرْدَنْدِ بَعْنِی مَسْجِدِ رَا
 خَرَابِ کَرْدَنْدِ سَهْ سَالِ حِجْ رَفْتَنِ مَنَعِ کَرْدِهْ شُودِ وَ سَبْرِ هَای اَهْلِ خَشْتِ شُودِ وَ مَسْطَلْ
 کَرْدِ اِنْدِ خَدَا بَرِ اِیْشَانِ مَرْدِ بَرَا اَز اَهْلِ زَنَا کِهْ دَاخِلِ شُودِ دَرِ شَهْرِی مَکَرَاکِهْ اِنْزَا خَرَابِ وَ
 اَهْلِ اِنْزَا نَا بُوْدِ کَنْدِ پس بَرِ مَبْکَرْدِ بَصْرَ اِیْشَانِ مَرْتَبَهْ دِ بَگَرِی پس تَحْقِ اِیْشَانِ اَز فُرُو
 کَبَرِ وَ کَرَانِی نَا سَهْ سَالِ نَا بَرِ سَدِ اِیْشَانِ مَشَقَّتْ وَ سَخِی شَدِ پَدِی پس بَا زِ بَرِ مَبْکَرْدِ
 بَرِ بَصْرَ اِیْشَانِ پس دَاخِلِ بَصْرَهْ مَبْشُودِ وَ چِیْرَ بَرَادَرِ اِنْ بَرِ اِنْگَزَارِ دِ مَکَرَاکِهْ خَشْتِ مَکِنِ
 شُودِ بَرَانِ وَ هَلَاکِ وَ نَا بُوْدِ کَنْدِ اِنْزَا وَ بَحْثِ دَرِ اَوْرِدِ اَهْلِ اِنْزَا وَ اِبْنِ وَ قَتِ رُوی رَهْدِ
 کِهْ خَرَابِ هَای اِنْ اِنْدِ اَدِ شَدِهْ بَا شَدِ وَ مَسْجِدِ جَامِعِی دَرِ اِنْ بِنَا شَدِهْ بَا شَدِ اَفُوقِ وَ قَتِ
 هَلَاکِ وَ نَا بُوْدِ شَدِنِ بَصْرَهْ اِسْتِ پس دَاخِلِ مَبْشُودِ دَرِ شَهْرِی کِهْ حَاجِ اِنْزَا بِنَا کَرْدِهْ شَدِ
 بِنَامِ وَ اَسْطِ پس دَرِ اِنْجَاهِ اَمِ اِچِهْ دَرِ بَصْرَهْ کَرْدِهْ مَبْکَنْدِ پس مَتَوَجَّهْ مَبْشُودِ بَطْرَفِ بَغْدَا
 پس دَرِ اِنْجَا دَاخِلِ شُودِ دَرِ حَالِ تِهْ کِهْ عَفُو کَنْدِهْ اِسْتِ مَرْدِ رَا پس مَرْدِ پَنَاهَنْدِهْ بَکُوفَهْ
 شُوندِ پس شَهْرِی اَز شَهْرِ هَای کُوفَهْ بِنَا شَدِ مَکَرَاکِهْ هَر اَهْلِ اِنْ بَتَشُوشِ اُفْشَدِ پس
 بَیْرُونِ مَبْنَادِ وَ بَا اِنْکِیْسِ کِهْ اَوْرِدِ بَغْدَادِ کَرْدِهْ اَز بَغْدَادِ بَطْرَفِ مَقْبَرِ مَنِ بَعْنِی خَفِ اَشْرَفِ
 بَرَا اِیْ کِهْ نَبَشِ کَنْدِ مَقْبَرِ رَا پس سَفْیَانِی بَا اِنْ دُو نَفَرِ تِلَاقِ مَبْکَنْدِ وَ اِنْهَارِ اَز اَرَمَبْدِ هَدِ
 پس مَبْکَشْدِ هَر دُو رَا وَ بَا اَلْشُکْرِ خُودِ مَتَوَجَّهْ کُوفَهْ مَبْشُودِ وَ بَعْضِ اَز اَهْلِ اِنْزَا بِنِیْزِ کُوفَهْ

بَحْثُ هَارِمِ الْجَبَّارِ عَلَيْهِ

خود میگردد و مباد مردی از اهل کوفه و پناه میدهد ایشان را در حصاری پس
کسیکه به آنجا ملتجی شد آهنگ است و داخل میشود لشکر سفیانی بکوفه پس باقی نگذار
احد ترا مگر اینکه او را میکشند و بدرستیکه مرد میگردد به درّی که بزرگ و قوی
است و در راه افتاده مغرض آن نمیشود و میبیند بچه کوچکی را پس به او ملحق میشود
و او را میکشد در الوقت ای حجاب انظار داشته باش و انظار کشیده شود آنچه
بعد از آن واقع شود چقدر در و راست چقدر در و راست که کارهای بزرگی و فتنه ها
مانند پاره های شب نارنگ کند پیش آمدن پس حفظ کن از من آنچه را که برای

بقی میگویم ای حباب حدیث چهارم

۲۶۷

من لا یحضر الفقیه جزو دوم مخطوط سال ۱۱۳۵ هجری قمری کتاب الحاک باب المذموم
من اخلاق النساء و صفاتهن اذا صبح بن بانه از امیر المؤمنین علیه السلام روا شده که
شنیدم از آنحضرت که میفرمود یظهر فی آخر الزمان اقرب الساعه و هو شر الازمنه فتنه
کاشفات غاربات منبرجات خارجات من الدین دخلت فی الفتن ما ملأت الی الشهوات
مصرعات الی اللذات مستحلات للحرمات حجه خالذات

بعنی ظاهر میشود در آخر زمان و نزدیک قیامت و آن بدترین زمانها است و بها
گشاده رویان برهنگان از ایشان کنندگان بیرون روندگان از دین داخل شوندگان
در فتنه ها میل کنندگان بشهواتها بکنندگان بسوی لذتها حلال کنندگان حرامها

وَابْعَدُ مِنْ غَيْرِ الزَّيْنِ

۲۲۱

جاوید مانندگان درجه پنجم
مَوْلَى فُقَرَا كَوَيْدٌ از این حدیث شریف نکاتی چند استفاده میشود اول
 آنکه آخر زمان بدترین هر زمانها است دوم چند صفت برای زینهای آخر الزمان بیان
 فرموده که مصادیق آن درباره ایشان در زمان حاضر ظاهر و آشکار است و این یکی از
 معجزات کلامیه و پیشگوئیهای علویه است یکی بیرون آمدن زینهای آخر الزمان از حجاب
 و کشف نمودن صورتهای خود بر کسانی که از محارم آنها نیستند دیگر آنکه علاوه بر کشف
 حجاب نمودن هر چند لباس پوشیده اما حکم برهنه را دارند که با زینکه لباسهای آنها
 ساتر و پوشنده عورتهای آنها نیست زیرا که در شریعت اسلام تمام اعضای زن عورت
 شمرده شده مگر گردی و رُو و کف دستهای و آن هم در صورتیکه نظر کردن بر آنها از
 روی شهوت و ریب نباشد و الا آنها هم باید پوشیده شود و دیگر نمودن انزاف است
 زینتهای خود را بر آن غیر از محارم خود و تبرج و دلالت بمعبای نمودن زن است
 زینت خود را بنا محرم و این عمل در شریعت اسلام و قانون قرآن حرام شمرده شده و
 نخی صریح بر آن وارد شده و این صفت امروز در این زمان در میان زینهاست که به اسم خود
 و اسمهای پندارنده رواج دارد و نمیدانند که مسلمان نیستند و دیگر آنکه اینگونه
 از زینها بیرون روندگان از دین میباشند و بمقتض شدن بر این صفات از راه
 استخفاف بدین و قرآن و مخالفت دستور خاتم پیغمبران صلی الله علیه و اله از دین
 اسلام خارج شده و لباس ارتداد بخود پوشیده اند و دیگر آنکه اینگونه زینها و ارتد

تَجْنِيسُ حُرْمَةِ الْخَبَائِثِ

۲۴۲

داخل در فتنه ها میشوند که از شأن آنها نیست داخل شدن در آنها و دیگر آنکه حلال
میدانند چیزهایی را که خدا بر آنها حرام کرده و میل بشهوتها نفسا بهر شهوت و آنها
میکند که آن ترسب کفر وارند و آنها است و دیگر آنکه اینگونه زنها در نشأه
اخوت جاهایشان در افش جهنم است و همیشه در جهنم خواهند ماند و از آن بیرون

بَابُ مَا يَنْبَغِي بِهِ الْهَلَالُ مِنْ خَدِجَاتِ الشَّهِدِ

نَحْوَهُنَّ أَمَدٌ

۲۴۱

مجلد بیستم بحار الانوار طبع امین الضرب ص ۷۸ باب ما یبش به الهلال از کتاب
فضائل اشهر الثلاثة بسند خود از اصبع بن یثاثر از امیر المؤمنین علیه السلام روایت
کرده که گفته است قال امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام بانی علی
الناس زمان برتفع فيه الفاحشة وکُتِبَ فيه المحارم وبعین فيه الزنا
وینحل فيه اموال الیتامی و یوکل فيه الربا و یطفف فی المکابیل و الموارین
و ینحل الخمر بالبتد و الرشوة بالمهدیة و الحیانة بالامانة و یشبه الرجال بالنساء
و النساء بالرجال و ینحف بجدود الصلوة و یحج فيه لغير الله فاذا کان ذلك الزمان
انفخت الالهة ناره حتی یروی هلال لیلین و خفت ناره حتی یفطر شهر رمضان
فی اوله و یصام العید فی اخره فالخذرا لخذرجنبد من اخذ الله علی عقیله فان من
وراء ذلك موت ذریع یخطف الناس اخطا فاحتی ان الرجل یصبح سالما و یموت
دَفِنًا و یمشی حیا و یصبح میتا فاذا کان ذلك الزمان وجبا التقدیم فی الوصیة قبل رد

وَابْعَثُوا خَلِيفَةً لِّكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ

۲۲۳

البَلِيَّةُ وَوَجِبَ تَقْدِيمُ الصَّلَاةِ فِي أَوَّلِ وَقْتِهَا خَشْيَةً فَوْقَهَا فِي آخِرِ وَقْتِهَا فَمَنْ بَلَغَ مِنْكُمْ ذَلِكَ الزَّمَانَ فَلَا يَبْتَغِ لِبَلَدٍ أَلَا عَلَى طَهْرٍ وَإِنْ قَدَّرَ أَنْ لَا يَكُونَ فِي جَمِيعِ أَوَاقِئِهِ الْأَطَاهِرَ فَلْيَفْعَلْ فَإِنَّهُ عَلَى وَجَلٍ لَا يَدْرِي مَتَى يَأْتِيهِ رَسُولُ اللَّهِ بِقَبْضِ رُوحِهِ وَقَدْ حَدَّثَ رَتَكُمْ أَنْ حَدَّثْتُمْ وَعَرَفْتُمْ أَنْ عَرَفْتُمْ وَوَعظتكم أَنْ اتَّعَظْتُمْ فَأَقُولُ لِلَّهِ فِي سِرِّكُمْ وَعِلْمِ بَيْتِكُمْ وَلَا تَمُوتُوا إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

لغات ارتفاع بلند گردیدن و بلند مرتبه شدن و رفیع شریف و بلند قدر و بلند مرتبه و اگر ارتفاع بعین نقطه دار باشد بمعنای فراخ بودن عیش و بفرخی عیش و خوشی و رفاهت زندگی کردنت و ترقع میان دوران زن نشستن است برای جماعت کردن و تناسلی و تن پروری را نیز گویند فاحشه زنا و هر گناه و بدی که از حد بگذرد و هر چه خدای عز و جل از آن نفی فرموده صنع ساختن و بسکون تربیت کردن و بسکون پرورش دادن و محکم کردن و موختن کاری و مصانعه رشوه دادن و تصنیع جاریه یعنی تربیت دختر چنانچه گفته شود صنع جاریه یعنی تربیت کن دختر را و آن میسر نمیشود مگر به استیاء و اشیاء بسیار و اصطناع اختیار کردن و تصنع بتکلف خود را راستن و آرایش کردن چنانچه در قاموس و منهای العرب و المجد گفته شده و در مجمع البحرین است تصنع علی عینی ای تربی و تغذی بمرای می ای لا اکلان الی عبری - و اصطنع لنفسی ای اتخذ صنعی و خالصتی و اخلاصتک بکرامتی و صنع یعنی احسان و تصنع بمعنای تدبیر

بخش چهارم از اجابا علی

واصطناع از صنعت است بمعنای تقرب و تکریم و عطیه و کرامت و احسان و
صنعه نیز بمعنای احسان است انھماک زشت و الوده کردن ناموس کو (معنی لایق)
انھماک در برده و شکافه شدن پرده منھلت شخص بی پروا که از پرده دردی و رسوائی
بالت ندارد محارم یا جمع محرم است یعنی چیزها بشک خدا حرام کرده است انھما و یا جمع
است که مراد محرمهای شخصی باشد یعنی کسانی که نکاح انھما بر شخص حرام است اعلان
اشکارا و هویدا کردن و علن و علون و علامه بفتح و تخفیف یا اشکار و هویدا شدن ایضا
هلال یعنی بلند در آمدن ماه موت ذریع یعنی سیرج اختطاف ربه دن قول عکبه السلام
ان قدر ان لا یكون فی جمیع احواله الا طاهرا الخ دلالت دارد بر استحباب ذاتی داشتن
طهارت در هر حالی

معنی فرمود امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام که مثلاً بید بر مرد
زمانیکه بلند مرتبه میشود در الزمان زنا و هر گناه و بد بیکه از حد بگذرد و هر چه که
خداوند متعال از آن نهی فرموده و حرام کرده و در نزد اهل الزمان مقرب گردد
و اگر کلمه بر تفع بعین نقطه دار باشد معنی اینست که زن فاحشه بفراخی عیش و شوق
و رفاهیت زندگی کند و تن پروری و تن اسائی کند و با در میان دو پای او بری
زنا کردن نشسته شود و هر آنکه برای زنا دادن تربیت کرده شود یا رشوه به او داده
شود برای زنا دادن یا زانیه تقرب پیدا کند در نزد اهل الزمان و مورد کرامت و
عطا و احسان واقع شود یا دختران تربیت کرده شوند برای اقسام فجور و اعمال نامرد

در بیان آخر الزما

۲۲۵

از قبل تعلم انواع موسیقی و سازها و نوازها و رقصها و منایات عفت و زشت و
 الوده کرده شود ناموسها در ان زمان و با آنکه دریده و شکافته شود پرده ها و بیایک
 شوند در پرده دربی و رسوائی کسی آنکه حرام باشد نکاح ایشان بر آنها جمع شدن
 با ایشان با وادار کردن ایشان آنها را بفجور به آنکه بی پروا شوند در ارتکاب چیزهای
 که در شریعت اسلام حرام شده است ارتکاب آنها و اشکار کنند با اشکارا شود در
 زنا کردن و زنا دادن و اشکار شدن ان ممکن است که بتهیه کردن مکانهای مخصوص
 باشد برای ابن عمل شبع و حلال شمرده شود در ان زمان خوردن مالهای بپیمان
 و خورده میشود بنا و در کپلهها و زنهار کم بفروشد و زیاد بگیرند یعنی در ان زمان در
 خرید و فروش کم فروختن بمشتری و زیاد گرفتن از او را حلال دانند و حلال کرده مشو
 مسکرات بتعجب دادن اسم ان و رشوه بنام هدیه و حیانت بنام امانت و شبیه میشوند
 مردان بزنان و زنان بمرده ان و سبک شمرده میشود حد و نمازها و این کتابها است
 از ترک کردن نمازها با کاهلی کردن با ضایع کردن آنها در اثر صیحه بجا نیاوردن یا
 اذاب و مسائل انرا با دیگر فتن و حج میگذارند در ان زمان برای غیر خدا یعنی مقصود
 ایشان از حج گذاردن با نفیر حج و قمار است با تجارت کردن با برای ربا و مفاخر دادن
 و امثال اینها باشد پس چون چنین زمانی بیاید مآلها گاهی در افاق بلند دیده شود
 بنحویکه بحالت ماه دوشنبه دیده شود و گاهی پنهان شود که دیده نشود نا اینکه روزه
 در اول ماه رمضان خورده شود و آخر ماه رمضان روز عید واقع شود و روزه گرفته

بِخَشِّهِمْ اَلْجَنَّةَ عَلَیْهِمْ

شود یعنی روز اول ماه رمضان روزه گرفته نشود و روز اول ماه شوال که
روز عید فطر است و روزه گرفتن در آن روز حرام است روزه بگیرند و توفیق
عید فطر از آنها گرفته شود پس باید بترسند باید بترسند در آن زمان از اینکه
خدا بطور ناگهانی آنها را غافل بگرداند و بپراکند و بعد از آن مرگ بر سرعت آنها را فرستد
بگرد و برباید مردم را و بدین نا اینکه مرد شب را صبح میکند در حال التکه سالم است
و روز را شام میکند در حال التکه دفن کرده شده یعنی مرده و در زیر خاکست و داخل
در شب میشود در حال التکه زنده است و صبح میکند در حال التکه مرده است پس در
چنین زمانی واجب است پیشی گرفتن در وصیت کردن پیش از نازل شدن بلاء
و واجب است نماز را در اول وقت خواندن از ترس اینکه مبادا عمر او نا اوقات
و فانی کند و نماز او فوت شود پس کسیکه از شتابان زمان برسد باید بخوابد شب
مگر با طهارت یعنی با غسل پا و وضو یا تیمم و اگر میتواند در هر حالات خود نیاید
مگر با طهارت پس بکشد این کار را البته زیرا که او ترسانست نمیداند که چه وقت
فرستاده خدا یعنی عزرا بیل برای قبض روح او خواهد آمد و تحقیق ترسانندم
شمارا اگر بترسند و شناسانندم شمارا اگر بشناسند و پند دادم شمارا اگر بپند گیرند
پس بترسند از خشم و غضب خدا در پنهانی و آشکارای خود و بترسد البته البته مگر
اینکه شما مسلمان باشید و هر که طلب نماید برای خود غیر از دین اسلام و پیغمبر را
هرگز از او قبول نخواهد شد و در عالم آخرت از زیانکاران و ورشکسندگان است

وَابْعَثْنَا لَكُمْ آيَاتِنَا فِي هَذِهِ هَفْتَم

۲۶۹

غیبت نغانی - طبع طهران دسال ۱۳۱۸ هجری قمری ص ۱۱۳ از اصبع بن نباته از
 امیر المؤمنین علیه السلام رواست کرده که فرمود کونوا کالتخلی فی الطیر لیس شیء من الطیر
 الا وهو یضعفها ولو علمت الطیر ما فی اجوفها من البرکة لم تفعل بها ذلک خالطوا
 الناس بالستکم وابدانکم وراہلوهم بقلوبکم واعمالکم فوالذی نفسی بیدہ ما یرو
 ما تحبون حتی تنفل بعضکم فی وجوه بعض وحتی یتبی بعضکم بعضا کذا بین وحتی
 لا یبقی منکم اوفال من شبعنی کالکحل فی العین والملح فی الطعام (فی ذلک او کالملح
 فی الطعام خ ل) وسا ضرب لکم مثلا وهو مثل رجل کان له طعام فقاه وطیبه
 ثم ادخله بیتا وتركه فیه ما شاء الله ثم عاد الیه فاذا هو قد اصابه السوس فاخرجه
 ونقاہ وطیبه ثم اعاده الی البیت فترکه ما شاء الله ثم عاد الیه فاذا هو قد اصابه
 طائفة من السوس فاخرجه ونقاہ وطیبه واعاده ولم یزل کذلک حتی یقرب
 منه رزمة کرزمة الا نذر لا یضر السوس شیئا کذلک انتم تمیزون حتی لا یبقی
 منکم الا عصابة لا یضرها الفتنه شیئا

لغات تخل زبور عسل است تفأل اب دهان انداختن کحل سرمه سوس کرمک
 است رزمة الا نذر چیزی که در حساب نیاید
 یعی باشد مانند زبور عسل در میان جنس پرندگان که نباشد چیزی از

بخش چهارم از اجابا علی

از پندگان مگر آنکه او را ضعیف و ناتوان ستارند و اگر میدانستند پندگان که
 چه چیز در جوف آنهاست از برکت و زیادتی آنها را ناتوان نمیکردند اینترش کنند
 با مردم بزیانها و بدیهای خودشان و کناره گیری کنند از ایشان بدیهای خودشان
 و کارهای ایشان پس سوگند باد بهکم بحق آنکسیکه جان من در دست او است بخوابد
 در بدآنچه را که دوست مبادارد یعنی قیام مهدی و ریشه کن شدن ظلم و جور و
 برپا شدن لوای عدل و داد را تا اینکه آب دهان بنشیند بعضی از شماها بر رویها
 بعضی دیگر و تا اینکه بعضی از شما بعضی دیگر را دروغگو نام گذارد و تا اینکه باقی مانده
 از شما با آنکه فرمود از شعبان من مانند سرمه ای که در چشم کشد با مانند نمکی که
 در طعام ریزند و البته بیان میکنم برای شما مثلی را و آن مانند مردیست که از برای او
 طعامی باشد و آنرا پاک و پاکیزه کند و او را در داخل خانه ای بگذارد تا آنچه قدر که خدا
 میخواهد پس از آن برگردد بوی انطعام پس ببیند که کرمک در آن افتاده پس آنرا
 بیرون آورد و پاک و پاکیزه کند باز آنرا برگرداند و در همان خانه گذارد تا آنقدر
 که خدا میخواهد پس برگردد بوی آن باز ببیند که در آن کرمک افتاده پس آنرا بیرون
 آورد و پاک و پاکیزه کند و همچنین پوئنه چنین کار را تکرار کند تا اینکه باقی ماند
 آن طعام چیزی که در حساب نیاید و دیگر کرمک در آن نیفتد و ضرری از آن نبیند
 همچنین هستند شماها متبر داده و امتحان کرده میشود تا اینکه باقی نماند از شما مگر
 جماعت کمی که فتنه به ایشان ضرری نرساند

الْبَعْلَاءُ مِنَ الرِّجَالِ چهارم هجتم

۲۳۹

۲۷۰

غیبت نغمانی ص ۱۱۱ بسند حوا از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت کرده که فرمود
يَا مَالِكُ بَنِ ضَمْرَةَ كَيْفَ أَنْتَ إِذَا اخْتَلَفَتِ الشَّيْعَةُ هَكَذَا وَشَبَّكَ أَصَابِعَهُ وَأَدْخَلَ
بَعْضُهَا فِي بَعْضٍ فَقُلْتُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَا عِنْدَكَ ذَلِكَ مِنْ جَزْءٍ قَالَ الْحِجْرُ كُلُّهُ عِنْدَكَ
يَا مَالِكُ عِنْدَكَ لَكَ يَقُومُ قَائِمًا فَيَقْدُمُ سَبْعِينَ رَجُلًا (فَيَقْدُمُ عَلَيْهِ سَبْعُونَ رَجُلًا) ^ف
يَكْدِبُونَ عَلَى اللَّهِ وَعَلَى رَسُولِهِ فَيَقْتُلُهُمْ ثُمَّ يَجْعَلُهُمُ اللَّهُ عَلَى أَمْرٍ وَاحِدٍ

یعنی ای مالک پسر ضمره چگونه ای تو وقتی که اختلاف در میان شیعیان بیفتد
همچنین وانگشان خود را مشتک نمود و بعضی از آنها را در بعض دیگر درآورد پس گفتم
یا امیر المؤمنین وقتی که اینچنین شد یعنی در میان شیعیان اختلاف افتاد خبری نیست
فرمود همه خبر و بکی در آنوقت است ای مالک در آنوقت قیام میکند قائم ما پس پیشی
میگیرند در آنوقت هفتاد نفر مرد بر او که دروغ میگویند برخدا و بر پیغمبر او پس میکشد
ایشان را پس جمع میکند همه ایشان یعنی شیعیان را بر یک امر

در این حدیث اشاره است باینکه یکی از علامات فساد و ظهور اختلاف
افتادن در میان شیعیان است و بقیام انحضرت اختلاف از میان ایشان بر داشته شود

چهارم هجتم

۲۷۱

غیبت نغمانی ص ۱۱۴ در باب صفت قائم علیه السلام مسند روایت کرده از حضرت
ابجد الله الحسین علیه السلام که فرمود جاء رجل الى امير المؤمنين عليه السلام

بَحْثُ حَرَامِ انْجِبَاعِ عَلِيٍّ

فَقَالَ لَهُ يَا امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ نَبِّئْنَا بِمَهْدِ بَيْتِكُمْ هَذَا فَقَالَ اِذَا دَرَجَ الدَّارِجُونَ وَقَالَ الْمُؤْمِنُونَ
وَذَهَبَ الْمُجْلِبُونَ فَهَنَّا فَقَالَ يَا امِيرُ الْمُؤْمِنِينَ مَنْ (فَمَنْ هُوَ) الرَّجُلُ فَقَالَ مِنْ
بَنِي هَاشِمٍ مِنْ ذُرِّيَّةِ طُودِ الْعَرَبِ وَبَحْرٍ مَغْبُضَةٍ اِذَا وَرَدَتْ وَجَفَّوْا اَهْلَهَا اِذَا انْجَبَا
وَمَعْدِنَ صَفْوَتِهَا اِذَا اكْتَدَرَتْ (تَكَدَّرَتْ حُلُومُهَا) لَا يَجِبُنَ اِذَا الْمَنَايَا هَلَعَتْ وَلَا يَجُوزُ
اِذَا الْمَوْنُ الْكَثْفُ وَلَا يَنْكَلُ اِذَا الْكَلَامَةُ اَصْطَرَعَتْ مَشْمُومٌ مَغْلُوبٌ ظَفَرُ ضَرْغَامَةٍ حَصْدُ
مُحْدَشٍ ذَكَرُ سَيْفٍ مِنْ سَهْوِ اللَّهِ رَأْسُ قَتْمٍ (قَتْمٌ هُوَ) يَثْقُ رَأْسُهُ فِي بَاذِخِ السُّودِ
وَعَاذَ رَجُلُهُ فِي اَكْرَمِ الْمَحْنِدِ فَلَا يَصْرِفُكَ مِنْ تَبَعِهِ صَارِفٌ عَارِضٌ يَنْوَصُ اِلَى
الْفَنَةِ كُلِّ مَنَاصِرٍ قَالَ فَشَرُّ فَاثِلٍ اِنْ سَكَتَ فِدْوَعَايِرِ (فِدْوَعَايِرُ هِيَ) ثُمَّ رَجَعَ
اِلَى صِفَةِ الْمَهْدِيِّ فَقَالَ اَوْسَعَكُمْ كَهْفًا وَاَكْرَمَكُمْ عَلَمًا وَاَوْصَلَكُمْ رَجْمًا اللَّهُمَّ فَاجْعَلْ بِعَتَهُ
(بِعَتَهُ هُوَ) خُرُوجًا مِنَ الْغَتَةِ وَاجْعَلْ بِهِ شَمْلًا لَامَةً قَانَ خَارِ اللَّهُ لَكَ فَاعِزُّمْ وَلَا تَنْشِنَ
عَنْهُ اِنْ وَفَّقْتَ لَهُ وَلَا تَجْزِنَ عَنْهُ (وَلَا تَجُوزْنَ عَنْهُ هُوَ) اِنْ هَدَيْتَ اِلَيْهِ هَاهُ وَاَوْحَيْتَ
اِلَى صَدْرِهِ شَوْفًا اِلَى رُؤْيِيهِ

لُغَاتُ دُرُوجٍ رَفْتَنَ وَرَاهُ خُودَرَاكَرْفَتَنَ مُجْلِبٌ رُوشَنَ كَنْدَه كَارُكَرُوءَ بَلَنْدِي
طُودُ كُوهِ يَا كُوهِ بَلَنْدِ بَحْرٍ دِيَا مَغْبُضٌ حُلُومُ فَرْدِ رَفْتَنَ اَبَ جَفَّوْ جَفَا كَرْدَه سَدَه وَبَرَمِينَ
اِذَا خَنَه سَدَه كَدُورَتَ بَرَكِي وَالْوَدَكِي حَبْنُ تَرَسِ مَنِيَّةِ مَرَكْ هَلُوعِ خُرُوشِ وَ
نَا سَكِبَايِي جُوزِ كَدَشْتَن اَكْشَافِ اِطَا طَه كَرْدَن اِيْكَالِ دَفْعِ كَرْدَن اِيْجِه رَا وَاَوَاقِعِ شُودِ
كَفْتَه مِي شُود مَضَرَّ صَحْفَه اللَّهِ اَلَّتِي لَا تُنْكَلُ اِي لَا تُدْفَعُ عَا وَفَقَتْ عَلَيْهِ كَلَامَةُ جَمْعِ كَيَّ

وَابْعَدُكُمْ فِي حَرْزِهَا

۲۳۱

بمعنای دلاور و شجاع با پوشیده سلاح ^{مستتر} بر وزن ^{مستتر} محدث مرد کار از موده معلوم
غلبه کننده و فروگیرنده و درهم پیچیده و چهره ظفر ظفر بایسته برداشتن ضربه غامه بکسری
ضاد یعنی شتر حصید در و نده یعنی مبدر رود مردم را بکشتن محدثش جراحت وارد آورد
بدشمن و کفار و الذکر من الرجال قوی شجاعی را گویند چنانچه فرزند ابادی در ناموس
گفته و رأس بلند تر هر چیز است و بزرگ قوم را گویند و قتم بر وزن زفر کسر گویند
که عطا و بخشش و بسیار باشد نشق بکسی گویند که چون داخل در اموری شود نزد
نباشد خلاص شدن او از آن و در بعضی از نسخها البقی بر وزن کف ضبط شد
معنی حاذق و در بعضی از نسخ شق رأسه ای جانبیه است و باینج عالی مرتفع
را گویند غارز یعنی ثابت محمد برزگوار می محمد بکسر ناء یعنی اصل بنوص صفت است
برای صارف و مناص بمعنای ملجأ و پناهگاه است دعا بر از دعا است که کتابان
حیات و مناد باشد خارا لله لك یعنی آنچه بخواهد خدا برای تو و در بخار گفته بنا بر نسخه
فان جا ذلك یعنی مبر شود برای تو گذشتن و تجاوز کردن و انشاء بمعنی انطاف و کج
رفتن است و لا یخیرن عنه ای ادا در گفته فی زمان غیبه و در نسخه سیزدهم بخار فرموده
که در بعضی از نسخ و لا یتخیرن بجاء بی نقطه است و زاء نقطه دار یعنی لا یتخیرن عنه
از تخیر بمعنای تنجیع در روشن و کتاره گرفتن است و نسخها اکثر الفاظ آن مخفف

و محرفست

یعنی آمد مردی نبوی امیر المؤمنین علیه السلام پس گفت یا امیر المؤمنین

بخشهای اجابا علی

خبر ده ما را از مهدی خود نان ابن مهدی یعنی مهدی موعود پس فرمود و
 که رفتند روندگان و فقرض شدند کتابه است از انقضای قریبهای بسیار و گم شدند
 اهل ایمان و رفتند جمع شوندگان بر طریق حق و یاری کنندگان دین پس در آنوقت
 ظاهر میشود پس گفت یا امیرالمؤمنین از من چه کسی است انمرد پس فرمود از فرزندان
 هاشم است از بلندترین مردم که از عرب است و مانند کوه و دریای علم و دانشی است
 که همه علوم را در سینه خود فرو برده و دریای علوم و آرد رسیده خود جای دهد
 و چون کسان او بر او را بیدار و اجفا کند معدن صفوت و برگزیدگی آنها است و نما
 که کدورت و تیرگی آنها یعنی عرب را فرو گیرد و ترسند و نمینا شد زمانیکه حرص و ناسکبها
 باشد برای کشتن مردمان و نمیرسد زمانیکه لشکریهای مرده او را احاطه کند و حننه
 نمیشود زمانیکه شجاعان و دلایران با او بمصارعت و کشتن و برخاله افکندن در آیند
 و انبغی بنا بر این است که لا ینکل لفظ حدیث باشد از ایکل و اگر از نکول بمعنای دفع
 باشد معنی چنین میشود که از خود دفع نمیکند اگر بمصارعت با او در آیند مرد کار از موده
 و غلبه کند و فرو گیرد و در هم پیچد ایت ظفر یا بنده بردشمن شیرت درنده و
 در رو کند و دشمن و جراحت وارد او درنده و قوی و شجاع شمشیرت از شمشیرهای خدا
 ریش و بزرگی است صاحب عطا و بخشش بسیار در هر امری که وارد شود در نهایت
 استقامت بخرج دهد و خود را بر کنار نکند و بلند مرتبه و رفیع الشان و ثابت در رز
 و بزرگواری است ثمه و بخیر و کرم و اصالت است پس مگرداند و تو را از نا بعیت او

را بجمع من الزمان

۲۳۳

زله گردانده ای که پناه مبرد بسوی فتنه در هر پناه گاهی اگر سخن گوید پس بد گویند
 ایت و اگر ساکت باشد پس بد خبثی است پس حضرت رجوع فرمود بصفت مهدی علیه
 السلام پس فرمود که او وسیع تر پناه گاه و مهتر و معتمد شماها است و بشتر است علم او
 از شماها و چسبده تر است بر رحم و خویشاوندان خود از شماها بار خدا با پس بگردان
 بعثت یا ابراهیم شعله شدن او را بیرون شدن از هر کار مشبه و پیوسته ای که موجب اندو
 باشد و جمع کن بسبب وجود او تفرقه امت را پس اگر خبر خواست خدا برای تو پس قضی
 و مخبر و منعطف از او مشو و کج روی مکن اگر توفیق درک کردن او را یافتی و اگر راه باقی
 بسوی حضرتش از او دوری مکن و دست از دامن او بر مدار پس حضرت الهی از دل کشد
 و فرمود و اشاره پسند خود کرد و انجهت مشاق بودن بدیدن او

۲۷۳ حدیث پنجاه و سه

عنبت لغانی ص ۱۳۲ در باب علامات ظهور و سبب خود از اصبع بنامه از
 امیر مؤمنان علیه السلام روایت کرده که فرمود یا تبکم بعد الحسن و الماه امرای
 کفره و امناء خونه و عرفاء فسقة فتکثر التجار و نقل الارباح و یفشو الربا و یکثر
 الزنا و تعم السباخ و ینتاکر المعارف و یعظم الاهلة و یشکف النساء بالنساء
 و الرجال بالرجال - فحدث رجل عن علی بن ابی طالب علیه السلام انه قال لیه
 رجل حين یحدث بهذا الحديث فقال له یا امیر المؤمنین کیف یضیع فی ذلک الزمان
 فقال الهمز الهمز فانه لا یزال عدل الله مبطوطا علی هذه الامه ما لم یمل قرانهم

بَحْثُ خَیَاتِ الْخَبَاءِ عَلَیْهِ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَمَا لَمْ يَزَلْ اَبْرَارَهُمْ يَنْهَى فِجَارَهُمْ فَاَنْ لَمْ يَفْعَلُوا ثُمَّ اسْتَفْرُوا (استدبروا)
 (استدبروا ح) فَقَالُوا لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ قَالَ اللّٰهُ فِي عَرْشِهِ كَذِبْتُمْ لَسْتُمْ بِهَا صَادِقِينَ
 يَعْنِي مَيَا پد شتارا بعد از صد و پنجاه سال اَمِيرِ الْكَافِرِ و امپهائی خباثتكار و
 رنپهائی فاسق پس زياد ميشود تجارتها و كم ميشود سودها و منفعتها و ظاهر و باطن
 ميشود ربا دادن و گرفتن و زياد ميشود زنا و بنا بر فتح اى اولاد زنا و كارهاى خوب
 بد و زشت ستم شده شود و زبپهائى شوره زار اباد شود و ماهها بزرگ ديده شود كتابه
 اينكه ماه شب اول دوشنبه بنظر ايد و بزرگ و روشن و بلند نمايد و رنپها در خميره
 زنها اكفاء كند و مردها بمرده ها پس حديث كرد مردى از على بن ابي طالب عليه السلام
 كه بيا خواست بوى آنحضرت مردى هينكاهى كه اين حديث را ميمرود و عرض كرد يا
 امير المؤمنين و چه بكنيم در آن زمان فرمود فرار كنيد فرار كنيد از ميان ايشان زيرا
 كه بباط عدل خدا گسترده شده است براين امت نازمانيكه خواننده گان شان به
 طرف اميرانشان ميل نكند و ما داميكه بپكانشان بفاعر هائى خود هي از حور
 كند پس اگر نكردند اين كارها را و ترسيدند با حق پشت كردند و گفتند لا اله الا الله
 خدا در عرش خود فرمايد دروغ گفتيد شما را استگو نميستيد

مُؤَلِّفُ كِتَابِ كَيْدِ كِه حضرت امير المؤمنين عليه السلام در اين حديث شريف ابتدا و
 وضعف اسلام را بعد از گذشتن صد و پنجاه سال فرموده و ظاهر است كه گذشتن اين
 مدت بعد از زمان فرمودن آنحضرت اين حديث را باشد نه بعد از هجرت بلكه در زمان

راجمعه ای از الزمان

۲۳۵

خلافت ظاهری آنحضرت تقریباً سی سال متجاوز بعد از هجرت بوده بلکه قریب چهل سال
بعد از هجرت که مصادف با صد و نود سال تقریباً بعد از هجرت باشد که تا این زمان قریب
هزار و دویست سال باشد و آن تقریباً موافق با شروع جنگ مسیحین با مسلمانان بود
که عبارت از جنگ صلبی باشد که در او آخر قرن دوم اسلامی واقع شده و تا کون حرب
دوازده قرن از آن میگذرد و بمقتضای آنچه که حضرت در بعضی از احادیث دیگر اعلیٰ^{مات}
آخر الزمان تا انقضاء قرن دوازدهم جز داده مراد قرن دوازدهم بعد از صد و پنجاه
سال گذشتن از زمان خلافت ظاهری آنحضرت باشد چنانچه قبلاً بعضی از سخنان
بزرگوار شرح داده شد و بدین تقریب دور نیست که زمان فرج خیلی نزدیک باشد
وَاللّٰهُ الْعَالَمُ بِحَقَائِقِ الْأُمُورِ اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَسَهِّلْ مَخْرَجَهُ وَارْزُقْنَا الطَّلْعَةَ الرَّاشِدَةَ وَالْعُرَّةَ
الْحَمِيدَةَ وَاجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَالْمُسْتَشْهِدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ

مِوَلِّفِ

شهم یوسف مصر جلال از پیرهن آید
بها آید زمستان بگذرد خرم چمن آید
گل آید سنبُل آید سوسن آید کشتن آید
نواخان بکبل آید قمری وزغ و زغن آید
نوبد وصل او بکسر بگوش مرد و زن آید
برون سقینا از شام و میانی از می آید

شود روزی که بچنان فرشتک ختن آید
شود روزی که بفرورجهان رشک جنا گردد
شود روزی که سوره نقاب از چهر برگردد
شود روزی که مرغاران در گلستان نغمه انگزند
شود روزی که مهر از رخ حجاب عین برگردد
شود روزی که آثار قیام شده شود ظاهر

بَحْثُ حَمَائِیْ اَنْجَاءِ عَلَیْهِ

۲۳۶

شود روزی که در بطن الوای خوش شو تو یا بستر جان دوان بهر شاربانی نالید

۲۷۳ جَدِّ نَجَّاهُ وَ عَمِّهِ

عَنْبِتْ نَعَانِیْ دَر بَابِ عَلَاقَاتِ ظُهُورِ ص ۱۳۷ بَسَدِ خُودِ از حضرت صادق از امر
المؤمنین علیه السلام روايت کرده که فرمود در بالای منبر کوفه ارب الله
عز وجل ذکره قدر فیما قدر و رحم بانه کائن لا بد منه اخذت من امیر السیف
جهره وان اخذت منی فلان بغته (وانه باخذ منی العباس بغته حل) وقال
علیه السلام لا بد من رحی تطحن فاذا قامت علی قطبها وتثبت (قامت حل) علی
ساقها بعث الله علیها عبدا عسفا (عینفا حل) خاملا اصله یكون النصر
معه اصحابه الطویلین شعورهم اصحاب السبال سود ثیابهم اصحاب ربابات
سود ویل لمن ناواهم یقتلونها هم هرجا والله لکافی انظر الیم والی افعالهم
وما یلقى التجار منهم والاعراب الحفاه یسلطهم الله علیهم بلا رحمة فیقتلوا
هم هرجا علی مدینتهم بشاطئ الفرات البرية والبحیرة جزاء ما عملوا وما ربک
بظلام للعبد

لغات ریحی آسیا قطب مثلثه ستونه الهی آسیا ومهتر وسر ارقوم که مزار
کار بروی باشد و سپهسالار که اوزا قطب آسیای حرب گویند و شیخ یکانه و مدار
هر چیز و قوام انرا گویند عسفا مرد ستمکار و پیراه رووند عینف مرد درشت خور و سوار
کار سخت و سخن درشت و سر سخت را گویند خامل گنام و بی اصل هج قتل حفاه

زاجعلکم من الزمان

جمع حافی یعنی پابرهنه جفاة جمع حافی یعنی مرد درشت اندام و بدخو
یعنی بدوستی که خدا بیکه غالبت و بزرگست و کرامت و مقدّر کرده در آنچه که مقدر کرده
 است و حتم کرده باینکه شدنی است و هیچ چاره ای از آن نیست گرفتن بنی امیه را با شمشیر
 یعنی حتماً آنها را بشمشیر هلاک خواهد کرد و هیچ چاره ای از آن نیست که بنی عباس را مانا گها
 گلوی آنها را میگیرد و غافل گیر میکند و فرمود انحضرت علیه السلام که ناچار است از
 اینکه آسیای جنک در گردش ابد و نرم کند (یعنی مردم را) پس چون بر روی پاپه و قطب
 خود ایستاد و بر روی دویای خود ثابت و قائم شد بر میانگیر اند خدا بنده ستمکار و دور
 از راهی باد رشت خو و سوار کار سخت گفتار سر سختی را که اصل او گنگام و بی اسم و
 ناشناس است و پاری با او است و اصحاب او مؤوهاشان دراز و صاحبان سپینها
 و جامه هاشان سیاه است و صاحبان پرچمهای سپیهاهند وای بر آنکس که قصد
 کذا ایشا را که میکشد و قصد کند گان را کشتنی عجیب و بذات خدا قسم است که هر این
 مہنگرم بسوی ایشان و بسوی کار هاشان و آنچه میرسد بفجار و عریبهای پابرهنگان
 از ایشان مسلط میگردد اند خدا انجماعت را بر آنها یعنی بر فجار و عریبها بدون اینکه رحم
 کند بر آنها پس میکشد فجار و عریبها را کشتنی عجیب در خانه هایشان در کنار در
 چه در بیابان باشد یا دریا و این نحو کشته شدن جزای علی ایشانت و پروردگار

توسمکار در حق بندگان نیست
خدا پنجاه در

بِحُجَّتِهَا رَأَى الْجَائِعُونَ

غیبت نغائی باب علامات ظهور ص ۱۳۱ بسند خود از عبان بن ربیع اسدی
روایت کرده که گفت داخل شدم بر امیر المؤمنین علیه السلام و من یحیی بن نفع
بودم و کوچکی از همه آنها بودم از حیث سال پس شنیدم از آنحضرت که مبعوث
شدنی امی رسول الله صلی الله علیه و اله انه قال انی خاتم النبیین و انتک
خاتم الف وصی و کلفت مالم یكلفوا فقلت ما انضفک القوم یا امیر المؤمنین
فقال لیس حیث نذهب بل المذهب یا بن امی انی لا أعلم الف کلمة لا یعلمها غیر
و غیر محمد صلی الله علیه و اله و انهم لبقرون منها ایة فی کتاب الله عز و جل
و هی و اذ اوقع علیهم القول اخرجنا لهم دابة من الارض تکلمهم ان الناس کانوا
یا یا لنا الا یوقنون و ما یندبرونها حق نذیرها الا اجرکم یاخر ملک بنی فلان
فلنا بلی یا امیر المؤمنین قال قل نفس حرام فی يوم حرام فی بلد حرام عن قوم من قرین
والذی فلق الحجة و برئ النعمة ما لهم ملک بعده غیر خسة عشر ليلة فلنا هل قبل
هذا من شیء او بعده من شیء فقال صبحی فی شهر رمضان تفرغ البطان و توقظ الناس
و تخرج الفناء من حدرها

یعنی حدیث خود را برادر من رسول خدا صلی الله علیه و اله که فرمود من تمام کننده
هر اریعبرم و تو تمام کننده هر اریعی هستی و مکلف شدم چیزی را که مکلف نشدند
پس کفتم انصاف نکردند اینگونه در حق تو یا امیر المؤمنین پس فرمود چنین نیست که هر
راهی بخواهی بروی ای پسر برادر من هر آنکه میدانم هر اریک را که میداند کسی را

راجع بعد از آخر الزمان

از من و عزرا بن محمد صلی الله علیه و آله و بعد رستی که ایشان میخوانند هر سال از آن ابر
 و از کتاب خدای عز و جل و آن اینست که فرموده و چون واقع شود گفته عذاب بر
 ایشان بیرون میاوردیم برای ایشان جنیده زمین را که سخن گوید با ایشان در رستگاری
 مردمان کسانی هستند که بنشانیهای مایهین نمیکند و تدبیر نمیکند در آنها حق تدبیر
 و از آن ابا جبرئیل شمارا به آخر صلت بن فلان یعنی بنی عباس گفتم چرا با اهل زمین
 فرمود کشتن نفسی حرام پاکش نمیشود نفس حرامی در روز حرامی در ماه حرامی از
 گروه قریش قسم با نکسی که میبشکافد آنرا و خلق کرده و میکند بندگان را که برای
 ملکی بنمایند بعد از آن عزرا بن محمد روز گفتم ایا پیش از آن یا بعد از آن چیزی می
 نشانه ای هست پس فرمود صدائی در ماه رمضان بلند شود که هر شخص بیدار
 بفرغ در آید و هر خوابیده ای بیدار شود و دختران جوان از سرپرده های خود

بیرون آیند
مؤلف ناخبر گوید که جمله ای از ابتدای این حدیث مخالف با قول مشهور
 است راجع بعد از و شماره پیغمبران را که عدد آنها بنا بر مشهور و بسیاری
 از اخبار و احادیث صحیح و معتبره و موثق از مؤثره و مستفیضه و غیر آنها
 یکصد و بیست چهار هزار و بعضی یکصد و بیست هزار روایت شده و با عدد هزار
 توافق ندارد لذا این حدیث را باید راجع بعد از انبیاء حمل بر سقط و افتادگی و تحریف
 کرد یا بر خواص از انبیاء حمل نمود و همچنین است نسبت با و صیاء - و مراد از بنی فلا

بِخَيْرَتِهِمْ وَأَجْنَابِهِمْ

۲۴۰

بنی عباس است که انقضای دولت آنها متصل بظهور حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه است و عدد خلفاء بنی عباس بمقتضای بعضی از اخبار چهل نفرند که سی و هفت نفر از آنها یکی بعد از دیگری خلافت کردند تا بعد از الله مستقیم و پس از کشته شدن مستقیم مدتها ملک از آنها گرفته شد و از امر خلافت برکنار شدند و فترتی واقع شد و در آن فترت بگزار ایشان بعد از مدتهای زیاد بفقیرت حکومت کرده اند و یکفر دیگر از آنها که حکومت پس از سلسله باو خاتمه میباشد عبد الله نامی است که مقدارن بارغان خروج سفیانی حکومت خواهد کرد و در آن وقت حکومت مصر هم با عبد الرحمن نامی خواهد بود چنانچه در بخش اخبار ص ۱۳۱ در این کتاب حدیث آن ذکر کرده خواهد شد و به ابن عبد الله عباسی قبلا در بعضی از فرضائیات امیر المؤمنین علیه السلام در همین بخش و همین جزء از این کتاب اشاره و نقل کردم - و حرارا از نفس حرام در اینجند بش شریف محمد بن الحسن نفس زکیه است که کشته شدن او در میان رکن و مقام در روز بیست و پنجم یا بیست و ششم ماه ذی الحجة الحرام از علامت حمیه است و بعد از کشته شدن او پانزده روز زیاد تر نمیشود که قائم آل محمد علیهم السلام قیام بمصر نماید و صبح شهر رمضان هم از علامت حمیه است که بعد از خروج سفیانی ثریب چهار ماهه پیش از ظهور واقع خواهد شد

حَدِيثُ نَجَاءِ سُورٍ

۲۷۵

را بجهاد امر الزمان

۲۴۱

غیبت نغانی در باب علامات ظهور ص ۱۴۵ بسند خود از ابی الطفیل روایت کرده که سؤا
کرد ابن کوا از امیر المؤمنین علیه السلام از غضب یعنی قیام قائم علیه السلام پس
فرمود هیئات الغضب هیئات موات فیهن (بینهن) موات و را کب الذی علیہ
وما را کب الذی علیہ محتاط جو فها بوضیئها یخبرهم بخبر فقیئلونه ثم الغضب عند

ذالک

لغات ذِغْلِبَة شتر ماده شدر و وَضِیْن برونن آیم هر چیزی بر هم چیده
و دونا کرده و توار و تنک هودج پهن که از دوال یا موی بافند یا تنگی که از چرم
باشد یا تنک یا لان شتر را گویند را کب ذِغْلِبَة مراد محمد بن الحسن بن زکریا است
و غضب مراد قیام قائم علیه السلام است که غضبناک و با شمشیر قیام میفرماید

یعنی دور است قیام قائم علیه السلام دور است مرگهای پیش از آن است
که در آن مرگها یا در میان آنها مرگهای دیگری است با آمدن شتر سواریک
شتر ماده شدر و سوار باشد و چه شتر سواری که تنک شتر او در جوف او آویخته
شده یعنی سگم آن شتر از جای تنک خط گذارده بخوبی که گویا تنک او در شکم
شتر آویخته شده خبر میدهد ایشا از بعضی اهل مکه را بجهاد پس میکشند او را
پس از کشته شدن او در آنوقت قائم که مأمور بغضب است قیام میکند

حد پنجاه و چهارم

۲۷۹

غیبت نغانی باب علامات ص ۱۴۹ بسند خود از حضرت امیر مؤمنان علیه

بِحُجَّتِهِ الْخَبَاءُ عَلَيْهِ

روایت کرده که فرمود بین بدی القائم مَوْتِ أَحْمَرٍ وَمَوْتِ أَبْضٍ وَجَرَادٍ فِي نَجْوَى
وَجَرَادٍ فِي غَيْرِ حَيْثُ أَحْمَرٌ كَالَّذِي قَامَا الْمَوْتَ الْأَحْمَرُ فَبِالسَّيْفِ وَالْأَبْضُ فَالطَّاعُونَ
(وَأَمَّا الْمَوْتُ الْأَبْضُ فَطَاعُونَ خ)

یعنی در پیش روی قائم یعنی پیش از ظهور او مرگ سُرخ خواهد بود و مرگ
سفیدی و آمدن ملخ در وقت آن و ملخ در غیبت آن که مانند خون سُرخ
باشد پس مراد از مرگ سُرخ کشته شدن به شمشیر است و مراد از مرگ سفید مرگ

بِمَرْضِ طَاعُونَ اسْتِ جِدِّ نَجَا وَنَجَبٍ ۲۷۷

غیبت نهانی باب علامات ص ۱۴۹ پسند خود از اصبح بن بنانه روایت کرده
که گفت سَمِعْتُ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ أَنَّ بَيْنَ بَدِي الْقَائِمِ سَنَيْنَ خَدَا
بَكْرٍ فِيهَا الصَّادِقُ وَيَصْدُقُ فِيهَا الْكَاذِبُ وَيَقْرُبُ فِيهَا الْمَاحِلُ مِنْهُ
حَدِيثٌ وَيَطُوقُ فِيهَا الرُّؤْيَا فَبُيِّنْتُ وَمَا الرُّؤْيَا وَمَا الْمَاحِلُ قَالَ
أَوْ مَا تَقْرَأُونَ الْقُرْآنَ قَوْلُهُ وَهُوَ شَدِيدُ الْحَالِ قَالَ بَرِيدُ الْمَكْرِ فَبُيِّنْتُ وَمَا
الْمَاحِلُ قَالَ بَرِيدُ الْمَكَارِ

لَعَنَ خَدَمَهُ بِمَعْنَى قَرِيبِ مَاحِلٍ مَكَارٌ رُؤْيَا يَعْنِي نَيْتٌ وَخَصْرٌ وَفِي لَيْلٍ
یعنی شنیدم از علی علیه السلام که میفرمود پیش روی قائم یعنی پیش از
ظهور او سالهای فریبنده ای خواهد بود که تکذیب کرده شود در آنها را شکو

رَبِّهِمْ لَعَلَّاهُمْ

وَتَصَدَّقَ بِقِ كَرْدِه شُود دَر اِنها درونِ غلو و تقرب يابد در اِنها شخص مكار چله و
و در حديث ديكرى است كه فرموده و سخرانى كند در اِنها رُوْبِيْضَةٌ فَيَنْ كَلَّمَ
رُوْبِيْضَه چيست و ما حِل كذاست فرمود ابا فرّان ميخواند قول خداي تعالي
اِلاَّ كِه فرموده و هوشد بدالحال فرمود از محال اراده فرموده است مكار را پس
گفتم ما حِل چيست فرمود يعني مكار

مكارنده گويد ظاهر اينست كه در حديث افتاده كي و سقطي باشد زيرا كه
راوى دو مطلب را از حضرت سؤال كرده و جواب از يكي از ان دو گفته شده
و از رُوْبِيْضَه جوابي فرموده ابن ابشر در نهايه و صاحب منتهي الارب در منتهي و
غير ايشان در غير ايند و كتاب گفته اند كه در حديث اشراط الساعة كه فرموده و ان
ينطق الرُّوبِيْضَةُ فِي امْرِ الْعَامَةِ از حضرت سؤال شده كه رُوْبِيْضَه چيست يا رسول الله
در جواب فرموده است كه التَّائِقَةُ الْحَبِيسُ بَعِيْ حَقِيْقَةً وَاحِقٌ وَبِتْ نَافِرِ بَقَاءٍ بِكَيْفِظَةٍ ذَا

جَدِّ نَحَارِ شَيْمِ

۲۷۸

غَيْبِ نَعْمَانِي بَابِ السَّفِيَانِي صَغِيرًا بَسَدَ خُودِ انْطَارَتْ هَذَانِي اِذَا امِيرُ الْمُؤْمِنِيْنَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ رَوَايَتُ كَرْدِه كه فرمود المهدّي اَقْبَا جَعْدًا بَجْدَه خَالٌ يَكُوْنُ مَبْدَاهُ
مَنْ قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَاِذَا كَانَ ذَلِكَ حَرْجَ السَّفِيَانِي فَيَمْلِكُ فَيُدْرِحِلُ امْرُؤًا سَعَةً سَمْعًا
يُخْرِجُ بِالسَّامِ فَيَنْقَادُ لَهُ اَهْلُ الشَّامِ اِلَّا طَوَائِفَ مِنَ الْمُقِيمِيْنَ عَلَى الْحَقِّ يَعْصِيهِمْ
اللَّهُ مِنَ الْخُرُوجِ مَعَهُ وَبِأَنَّى الْمَدِيْنَةِ بِجَبْشِ جَرَّارٍ حَتَّى اِذَا انْهَضَ اِلَى بَيْتِ الْمَدِيْنَةِ

بِحُجَّتِهَا رَأَى الْجَبَّارُ عَلَيْهِ

خَسَفَ اللَّهُ بِهِ وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي كِتَابِهِ وَلَوْ تَرَى إِذْ فَرَغُوا صَلَاتَهُمْ
أَخَذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ

لغات اَقْبَلَ و صفاست برای کسی که سیاهی چشم او بطرف بنی او مایل باشد
جَعَدَ شخصی بچیده مورا گویند جرار گران رُو جیش جرأ و لشکریت که از کثرت محبت
نفوذ اندند حرکت کنند بیداء بیابانی است در میان مدینه و مکه که لشکر سفینانی
در آنجا بزمن فرو روند

بِعَی مهدی سیاهی چشم او بطرف بنی او مایل است و موهای او در هم پیچیده
است و بر رخسار او خالی است ابتداء قیام او از سمت مشرق است یعنی مقدمه قیام
او از طرف مشرق شروع میشود و وقتی که این علامت ظاهر شد یعنی مشرق قیام کرد
سفینانی بیرون میاید و بقدر مدت حمل یکن حکومت و پادشاهی کذب در شام
بیرون آید و اهل شام مطیع و منقاد او شوند و مکر طائفه ای چند از قیام کنندگان
بحق که حفظ میکنند خدا آنها را از بیرون آمدن ایشان با او و میاید سفینانی بچیده
با لشکر بکه از کثرت محبت بگرائی حرکت کنند تا آنکه میرسند بزمن بیداء مدینه
پس خدا در آنجا لشکر او را بزمن فرو برده و اینست معنای گفته خدای عز و جل که
فرموده است و اگر ببینی زمانی که میرسند پس گذشتی در آن نیت گرفته خواهی شد
شد بعد از آن یعنی بیرون رفتن بزمن از مکان نزدیکی

بِحُجَّتِهَا رَأَى الْجَبَّارُ عَلَيْهِ

را بجزایم از آن زمان

۲۴۵

غیبت طوسی چاپ تبریز ص ۲۱۴ بسند خود از محمد بن الحنفیه از انحضرت رواست که
که قال قلت له قد طال هذا الامر حتى متى فقال (قال) فحرك رأسه ثم قال اني يكون
ذلك فلم يعص الزمان اني يكون ذلك ولم يحجوا الاخوان اني يكون ذلك ولم يظلم
السلطان اني يكون ذلك ولم يقم الزنديق من قروين فيهلك ستورها وبكفر ضد
وبغير ستورها وبذهب بيهجتها من فرس منه ادرکه ومن حاربه قتله ومن اعتر له
افتقر ومن تابعه كفر حتى يقوم باکیان بالک بکی علی دینه وبالک بکی علی دنیا
یعنی گفت که گفتم به انحضرت یعنی امیر المؤمنین علیه السلام که این امر یعنی قیام
مهتدی علیه السلام تا کی طول میکشد گفت پس حضرت سر خود را جبینا بندید پس
فرمود کجا خواهد بود یعنی کجا با این زودی قیام خواهد کرد و حال آنکه هنوز
زمان دندان نگر نشده یعنی شدت و فشار زمان اهل خود را بدندان نگر نرفته
کجا خواهد بود آن و حال آنکه هنوز برادران یعنی نزکیهای مشرقی جور و جفائی
نکرده اند کجا خواهد بود آن و حال آنکه هنوز پادشاه ستمکار نشده کجا خواهد
بود و حال آنکه هنوز کافر مخصوص از قزوین برخواسته که پرده های اهل انجار را
پاره کند و نسبت کفر بیزرگان انجا بدهد با انها را گرفته و حبس و محفی کند و حصا
های انجا را بچپرد دهد و نپیائی و خوشی انجا را ببرد کسیکه از او فرار کند از او بدید
و کسیکه با او جنگ کند از او بکشد و کسیکه از او کاره گیری کند فقیر و محتاج شود و
کسیکه تابع او شود کافر گردد تا آنکه بیاخرند و دود سنه از مردم در حال تنگدستی

بخش چهارم از اخبار علی

باشند بکشد سینه برای دین خود گرفته کند و بکشد سینه برای دینای خود گیره کند
مؤلف گوید که بعضی چنین گمان کرده اند که مصداق این حدیث ظاهر شده
 و بعضی توجیهاتی کرده اند ولی آنچه بنظر میرسد هنوز مصداقی پیدا نکرده است
 که آنچه مفسر بر آنست ظاهر شده باشد و این قضایا و مراجع ضمیرها بخود
 قزوین است و مربوط بجایهای دیگر نیست چنانچه از ظاهر حدیث فهمید
 میشود و دور نیست مصداق آن قریب قیام سید حسنی از طالقان و قائم
 گیلانی باشد و آن وقتی است که جنگی مابین اهل مازندران و گرگان رخ
 دهد چنانچه بعضی از اخبار آن قبل از اشاره شده و بعد از این هم خواهد
 شد - و دور نیست که در هنگام وقوع جنگ مروزی خراسانی با اشروسیمه
 و جوانان از زیبا بجان وارمینه و ظهور فتنه ایشان در نزدیکیهای قزوین
 نزدیک کوه سرخ واقع در نزدیکی طالقان صورت گیرد چنانچه از حدیث
 علی بن مهزیار و قشرب او خدمت امام زمان و خبر دادن آنحضرت با این قایم
 استفاده میشود و نگارنده این حدیث را در ردیف اخبار قائمیه در محل خود
 ذکر خواهم کرد و همچنین خبر مروزی از کعب الاخبار را نیز در جای مناسب خود
 ذکر خواهم نمود که آن نیز اشعار بر همین معنی دارد ان شاء الله تعالی

بخش پنجم و هشتم

عجبت طوسی ص ۲۹۴ بسند خود از ابی الطیف روایت کرده که گفت شنیدم از علی بن

ابجدی حروف الزمان

ابی طالب علیه السلام که میفرمود اظلمت فتنه مظلمة عمياء منكشفة لا بنحوها
 الا التوفقة قيل يا ابا الحسن وما التوفقة قال الذي لا يعرف الناس ما في نفسه
 يعني سايه ميانداز بر سر شما فتنه اي نار بك كنده و كور كنده ظاهر اشكار بكنه مخا
 نه پيا بد ازان مگر مردم گمانی که بقتد باشد در نزد مردمان که كسی اورا نشاسد گفته
 شد كه يا ابا الحسن توفقه چیست فرمود ان كسی است كه مردم نشاسند شخص اورا از حقیقت

جد نیا و نه

۲۸۱

نهج البلاغة در ضمن كلمات قصار میفرماید یاتنی علی الناس زمان لا یقرّب
 فيه الا الما جل (الماجن و) ولا یطرّف فيه الا الفاجر ولا یضعف فيه الا
 المنصيف یعدون الصدقة فيه غرمًا وصيلة الرّحم منّا والعبادة استظالة
 علی الناس فعند ذلك یكون السلطان بمشورة الاماء وامارة الصبیان
 وندبهم الخصیان

لغات ما جل بمعنای مکار و سخن چین و سعایت كنده نزد سلطان و خبر ند
 (و اپورت دهنده) و باج و خراج كبر نده و در بعضی زكخ ما جن فوشنه شده و ان
 بمعنای مرد شوخ چشم بیباله در گفتار و كبر دار است كه باك نداشته باشد از گفتن
 و كردن هر سخن بکبر نارا و كار زشتی طریف بمعنای زیرك فحور كار زشت نارا و منشا
 عفت عزم ناوان دادن و از مندی استظالة بلندی جتن و تكبر كردن اماء كبران
 و دختران خصیان خواجه سرا یان و كسانیکه مردی ندارند

بِحَسْبِ خَلْقِهَا رَمَزًا لِّخَلْقِهَا عَلَّمَهَا

۲۴۱

یعنی میاید بر مردم زمانیکه تقرب پیدا نمیکند در ان زمان مگر مرد مکار چیله
و در سخن چین سعایت کننده و خبر بزنه نوز پادشاه و باج و خراج گهر بزنه یا شوخ چشم
بدبالت در گفتار و کردار و کارهای زشت ناز و از بزه دانشه شوئمگر مرد فاجر بد زبان
و بد عمل و بضعت و ناموائی شناخته نشود مگر مرد با انصاف صدقه را غرامت و ناز و از داد
و از مندی ستاندند و اگر وصل رحم کند برای منت گذاردن باشد و عبادت و بندگی
کردن را برای بکتر کردن و بلندی بردیگران جتن بجا آورد پس در چنین زمانی پادشاه
بهشورت کهنان و پازنان و دختزان کاو کند و امارت و ریاست با کودکان گردد و نیکوکارها

با کسانیکه مردی ندارند شود
حَدِيثُ شُعْبَةَ

۲۴۲

نهج البلاغة در ضمن کلمات قضا و صیغ میاید یای علی الناس زمان لا یبقی
میهم من القرآن الا رسمه ومن الاسلام الا اسمه و مساجدهم يومئذ عامرة
من البناء خراب من الهدی سکانها و عمارها شراهل الارض منهم شرح
الفننة والیهم ناوی الخطیئة یردون من شد عنها فیها ویوقوفون من
ناخر عنها الیهما یقول الله سبحانه فی حلف لا یبعثن علی اولئک فتنه
اترك الحليم فیما حیران وقد فعلک و نحن نستقبل الله عثرة الفضلة

یعنی میاید بر مردم زمانیکه باقی نماند در میان اهل ان زمان از قرآن مگر
نقشی یا فاشانه و نوشتنی و از اسلام مگر اسمی و مساجد ایشان در ان زمان با د

را بسلامت اهل زمان

۲۴۹

از حیث ساختمان و خراب است از جهت هادی و راهنما ساکنین و تعمیر کنندگان
ان بدترین اهل زمین اند فتنه از ایشان بیرون میانید و در اینها محصیت و گناه
جای میگردد بر میگردد دانند در آن فتنه هر که را که از آن گناه گرفته و میکشاند
بسوی آن هر که را که از آن عقب مانده خدای سبحان میفرماید پس بحق خودم قسم
است که هر آنکه بر میماند بنگیزم البته البته فتنه ای را بر ایشان که شخص بود بار باشکبار
ان در حیرت و سرگردان ماند و میکشد البته خدا این کار را و ما از خدا گذشت از
لغزش و بجزیر برادر خواست میمانیم

از این حدیث شریف چند نکته استفاده میشود یکی باقی ماندن
از قرآن در آخر زمان مگر نوشتن و نقشی که به از اینکه در آن زمان غالباً قرآن
خوانده نشود و اگر بنزدت هم بخوانند در آن نذر و تفکر نکنند و با حکام آن عمل
نمایند در قرآن از اسلام بجز اسم تنها باقی نماند و با اسم اقرار به مسلمانی کنند ولی
از آداب و رسوم آن برکنار و بی اطلاع باشند سوّم آنکه در ساختن و تعمیر
ظاهری آن از نظر ساختمان و فرش و زینت بگوشتند ولی هادی و راهنما
که مردم را بجزا و آداب خداشناسی و دینداری و روش مسلمانی راهنمای
کند در اینها نباشد چهارم آنکه کسانی که در آن مساجد جا بگیرند و در تعمیر
آنها بگوشتند بدترین اهل زمین میباشند بعلت آنکه در اثر هواهای نفسانیه
و شهوات اینها آنکه در خاطر هاشان میباشند ایجاد فتنه میکنند و القاء خلاف

تَجَسُّسُهَا فِي الْخَبَائِطِ

و اتفاق میکند و آتش عداوت و دشمنی را در میان هم بگریسافروزند و انواع کتا
و معصیت را در خود جای میدهند و کسانی که از فتنه و فساد دور و بر کارند
انهار از روشی که پیش گرفته اند بر میگرددند و با خود داخل در فتنه و فساد ^{بند} میشوند
و آنها بتراهم که عقب مانده اند از ایشان با خود همراه میکنند ^{چشم} آنکه چون چنین
صفاتی در ایشان ظاهر شد خداوند پاک قسم یاد کرده که فتنه عظیمی بر ایشان ^{انگیزد}
که هر چند شخص حليم و برده بار باشد در حیرت و سرگردانی بماند و راه نجات ^{نجات} و راه
برایشان نباشد و حضرت میفرماید که چنین علی را خدا با ایشان البته خواهد کرد

۲۵۳

حَدِثُ شَيْخِ كَمَرٍ

نَهَجُ الْبَلَاغَةِ فِي رِضْوَانِ كَلِمَاتٍ قُصَارِ مِيفَرْمَايِدَ يَاتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ غُضُوضُ
بَعْضُ الْمَوَسِّرِ فِيهِ عَلَى مَا فِي يَدَيْهِ وَلَمْ يُؤْمَرْ بِذَلِكَ قَالَ اللَّهُ سَجَانَهُ وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ
بَيْنَكُمْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ الْأَشْرَارُ وَتَسْتَذِلُّ الْأَخْيَارَ وَيَبَايِعُ الْمَضْطَرُونَ وَقَدْ تَقَى
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَنِ بَيْعِ الْمَضْطَرِّينَ

لَعَنَ عَصْرَ دَنَدَانِ گِرَفَتَن مَوْسِرَ تَوَانُگَر و تروتمند و بیچاره بپایان دهد ^{سنت} بخوان
و بلند شد مضطر بیچاره شده بیع خربد و فروش کردن

يَعْنِي مَيَايِدُ بَرْمَرْدِ زَمَانِ دَنَدَانِ گِرِنْدَه که شخص تروتمند و توانگر بپایان
میگردد اینچه را که به دودست خود گرفتند از مال و دارائی یعنی بخیل میورزد و در راه
خدا بر بیوفایان اتفاق نمیکند و خراب و بهر آنها نمیرسد و حال آنکه خدای پاک و منزه

را بعلایم از خرما

۲۵۱

میفرماید فضل و احسان از در میان خود فراموش نکند در ان زمان بپا خیزند و بلند می جویند مردمان شریر و بد یعنی رباست کسند بر اهل ان زمان و ذلیل و خوار میشوند نیکان و خوبان و با یکدیگر خرید و فروش میکنند بپارگان با با جبار و ادا بخیزد و فروش با یکدیگر کرده میشوند بپارگان و حال آنکه از روز تحقیق لغو فرموده است رسول خدا صلی الله علیه و اله از خرید و فروش کردن بپارگان

پوشیده نمائید که در معنای فرموده حضرت و بیایع المضطرون چند وجه بنظر میرسد که بعد از تحقیق در اطراف لفظ بیع و مباحیه و معنای آن در این مقام شرح داده خواهد شد بدانکه بیع در لغت بمعنای خریدن و فروختن و از لغات تضداد است و بمعنای سعایت و سخن چینی کردن نزد سلطان نیز آمده چنانچه در قاموس و منتهی الادب گفته اند که **بَاعَهُ** من السلطان یعنی سعایت وی کرد نزد سلطان و نیز گفته اند که **بَاعَ** بمعنای ساعی و تمام و خریدار و فروشنده است و **بِإِيعَةٍ** بمعنای خریدن و فروختن و بیعت کردن است با یکدیگر قال الله تعالی اذ بیایعونک تحت الشجرة یعنی زمانیکه بیعت کردید با من در زیر درخت پس وجه اول از معنای و بیایع المضطرون یعنی مردم را تحت فشار قرار دهند بخوبی که بپاره شوند و از روی بپارگی و اضطراب املاک و خانه و ضیاع و عقاود خود را بفروشد و وجه دوم آنکه مباحیت بمعنای سعایت کردن نزد سلطان باشد در این صورت معنی چنین میشود که فشار و بپارگی مردم بقدر قوی شد کند که امر عاشره آنها سخت شود که از روی ناچارگی خود را بسلطان فروخته یعنی حقوق از

بجای چهارم اخبار علی

دولت بگیرند و بضر مردم در نزد سلطان سغایت و نمانی کنند و چه سوم آنکه بعت بمعنای عهد و پیمان گرفتن باشد بنا بر این معنی چنین میشود که در آن زمان بر مردم چنان سخت گیری کنند که از راه اضطراب و بیچارگی عهد و پیمان بندند و برای اعتماد دهند اینجوه سه گانه در صورتی که بیایع بصیغه معلوم باشد و اما اگر بصیغه مجهول خوانده شود نیز در آن چند وجه احتمال میرود و میگوئیم وجه چهارم آنکه معنی چنین باشد که بیچارگی مردم بحدی رسد که در آن زمان دندان گرانها را به اشرار و کفار بفرشند و برای شهوت پرستی و ترصنه خاطر بیگانگان بیچارگان و مضطربین خرد شوند و آنها را دلیلهای دشمنهای داخلی و خارجی کنند و وجه پنجم آنکه مراد از مضطربین شیعیان و دوستان آل محمد و راهنمایان مردم باشند که اینها را محدود و ملزم کند و تحت شکنجه و فشار قرار دهند و از اینها عهد و پیمان گرفته شود که ساکت باشند و بر ضرر عهد و پیمان گیرندگان و برخلاف خواهشها و جور و جبا یات و ظلم و تعدیات ایشان سختی نگویند و قیامی نکنند و وجه ششم آنکه مراد از مضطربین آل محمد علیهم السلام باشند که برای خاطر اشخاص بیدین و معاندین هتک حرمت آنها را نموده و روش و مسکلات و طریقه و منهاج ایشان را بکفر و زندقه و الحاد بفرشند و جای هیچگونه تردید و شک و شبهه ای نیست که همه اینجوه مورد لغوی صریح خرد

خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله و سلم میباشد و
 ۲۱۴
 حجت شصت و دوم

وَالْبَعْلَامُ مِنَ الزُّنَا

۲۵۳

سپنددم بخارا لا نوار طبع طهران ۱۷۴۶ مسند روایت کرده از کتاب کافی از حضرت امیر
المؤمنین علیه السلام که فرمود لِيَا بَنِي عَلِيٍّ النَّاسُ زَمَانٌ يَظُرُّ فِيهِ الْفَاجِرُ
يَقْرَبُ فِيهِ الْمَاجِنُ وَيُضَعَفُ فِيهِ الْمُنْصِفُ قَالَ فَقِيلَ لَهُ مَتَى ذَلِكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ
فَقَالَ إِذَا تَلَطَّنَ النَّسَاءُ وَسَلَطَنَ الْأَمَاءُ وَامْرَأَتُ الصَّبِيَّانِ

بِعَنِي هرانه میاید البته البته زمانیکه بر مردم زیور و دانا شمرده شود مرد
بد زبان و بد عمل بی عفت و اهل فجور و تقرب یابد در آن زمان مرد شوخ ببالک
در گفتار و کردار و رفتار و ناتوان گردد با ناتوان شمرده شود در آن مرد با اضاف
و تسلط در امور پیدا کند زن ها و مسلط در کار شوند کهنان یا دخران و ریاست و

فرمان فرمائی کند کودکان
۲۱۵
چند شصت و شصت

سپنددم بخارا ص ۱۷۶ از کتاب عدد قویه بسند خود از سلمان فارسی روایت کرده
که گفت در خلوت وارد شدم بر امیر المؤمنین علیه السلام پس عرض کردم یا امیر
المؤمنین متى القائم من ولدك فنفس الصعداء وقال لا يظهر حتى يكون أمور
الصبيان ونضجع حقوق الرحمن وبعني بالقرآن فاذا قلت ملوك بني العباس
اولى العبي واللباس اصحاب الرمي عن الاقواس بوجوه كالتراس وخرت البصرة
هناك يقوم القائم من ولد الحسين

بِعَنِي چه وقت قیام میکند قائم از فرزندان تو پس آنحضرت نفس عمیق سردی

بُحْثُ حَرَامِ الْخَبَائِلِ

کشید و فرمود ظاهر نمیشود قائم ناوقتیکه کارهای عامه در دست کودکان افتد
و حقوق خداوند رَحْمَن ضایع شود و به او از سر و دِوَ خوانندگی بفرمان نَعْتی شود
با بفرمان سَر زَنیش کرده شود با مردم از فرمان بینا نشوند و اعنائی به آن نکند
و با احکام آن عمل ننمایند پس وقتیکه یکشند پادشاهان بنی عباس را صاحبان
کُورِی و اشتباه کاری یعنی کُور دَلان گمراه و اشتباهکار که باطل را بصورت حق
جلوه میدهند و صاحبان کمانها و انداختن تیرها یعنی دارای سِلَاحها و قو^{اه}
جنگی میباشند باروهای مانند سپرها یعنی باروهای پهن مانند سپهرشند
و وقتیکه بَصَر خراب و ویران شود در الوقت قیام میکند فایده آنکه از فرزندان

حَسَن است

نَفْسُ صَبِيحٍ آنکه کلمه نَعْتی را معانی چند است آنچه که در این مقام مناسب دارد یکی
بمعنای سرودن و خوانندگی بلحن غناء است و دیگر بمعنای بگویش و سر زنی
کردن است و دیگر بمعنای بینا شدن است و مراد از صاحبان کُورِی و البینا^{ین}
تُرکهای بنی قنطورا هستند که شرح حالات آنها در جزو اول این کتاب در بخش
سوم در اخبار بنو بَه و در آنچه جزو دوم است قبلاً شرح داده شد در همین بخش
لذا از تکرار آن صرف نظر شد و اما خرابی بَصَر مراد خرابی خیر است که ایضاً از

بَحْرُ وَجْهِ سَفِيَانِي مَلْعُون

بُحْثُ فِي خَصَائِصِ
خَدِشْتِ چهارم

در ابعاد امر النکاح

هنگامی که الحال فی سنن الاقوال والافعال تألیف علاء الدین علی بن حسام الدین الشیرازی
بمقتی الهندی موضوع در حاشیه کتاب مسند احمد بن حنبل طبع مصر جزو ششم ص ۳۳
از علی علیه السلام روایت کرده که فرمود لیا بن علی الناس زمان یطوی فی الفجر
و یقرّب فی الماحل و یخزّ فی المصنف فی ذلك الزمان تكون الامانة فی غمما
والزکوة فی مغرما والصلوة تطاولا والصدقة منّا و فی ذلك الزمان استشارة
الاماء و سلطان النساء و امارة السفهاء

لغات اطراء نیکو ستودن و پرورش دادن فاجر کار زشت و نادر و آکنده
مکار و جله و دشمنی چپ و سعایت کنده و خیر بریده نزد سلطان معتمد مایلر گویند که
از کفار حربی گرفته شود یا مالیکه ب دست رنج بدست آید مغرماناوان دادن و از
چیزی شدن تطاول کردن دراز کردن و گردن کشی کردن و تبر و بلند پروازی
و خیز کردن بر دیگران من منت گذاردن سلطان حجت و قدرت ملک و قهرمان
سفته نادان یا آنکه قد و مالواند یا مسرفه تباهکار

یعنی هر آنکه میاید الهیه البته بر مردمان زمانیکه ستوده یا پرورش داده شود
در الزمان کار زشت و نادر و آکنده و تقرّب باید مکار حیل و دشمنی چپ و سعایت
کننده و خیر برنده نزد سلطان و عاجز و ناتوان شود در ان انصاف دارند و از ان
امانت مانند غنیمتی باشد که از کفار حربی گرفته شود یا مانند مالی باشد که بدو
و دست رنج بدست آید و زکوة ناوان و از منده شمرده شود و نماز برای بکبر و فحش

بَجَرِ حَمَائِمِ اَجْبَاءِ عَلِيٍّ

۲۵۶

کردن و سربلندی بجای آورده شود و صدقه دادن برای منت گذاردن باشد در
ان زمان زمان قدرت و تسلط بر ملک پیدا کند و مختاران مستشاران امور شوند و نادانان
و احمقان و زکندگان بتا هکار بر عامه مردم امارت و فرمانفرمائی کنند

حدیث شصت و نهم

۲۱۷

منیخ کبر العال در همان صفحه از حضرت روایت کرده که فرمود واللّٰذی نفسی بیکه
لا یذهب للیل والنهار حتی یجئ الرّایات السود من قبل خراسان حتی یوثقوا جفونهم
بنخلات بئسان والفرات

لَعَنَ رَایَاتِ جَمْعِ رَايتِ یعنی پرچم ایشان بستان حیول جمع خیل یعنی اسب مخلتف جمع
نخل درخت خرما بئسان بفتح با و سکون یا و سبب بی نقطه شهر است در اردن در میان
حوران و فلسطین

یعنی بجای آنکه که جان من در دست او است من رود هر شب و روزی تا اینکه
بیاید پرچمهای سیاه از طرف خراسان تا اینکه ببینند آستینهای خود را بدرختها
خرمای شهر بئسان در منطقه اردن میان حوران و فلسطین و فرات

داستانهای که این پرچمهای سیاه که از طرف خراسان به بئسان میاید
از پرچمهای سیاه است که از سمت طالقان بطرف کوفه میاید و بر طریق هدایت
است فتنه پرچمهای سیاه خراسانی بسیار شدید و خرابی ایشان بسیار است

حدیث شصت و دهم

۲۱۸

ابجد الحروف

منتخب کز العمال ص ۳۳ عن علی علیه السلام قال لا یخرج المهدي حتى یقتل ثلث
ومیوت ثلث وبقی ثلث

یعنی فرمود علی علیه السلام که بیرون نیاید مهدی تا اینکه ثلث مردم کشته شوند
و ثلث مردم هم بمیرند و یک ثلث باقی بمانند

بحث شصت و نهم

۲۸۹

منتخب کز العمال ص ۳۳ از علی علیه السلام روایت کرده که فرمود لا یخرج المهدي
حتى یصق بعضهم فی وجه بعض

یعنی بیرون نیاید مهدی تا وقتی که آب دهان بپاشد بر بعضی از شما بر روی
بعض دیگر

بحث شصت و دهم

۲۹۰

منتخب کز العمال ص ۳۳ از آنحضرت روایت کرده که فرمود اذا نادى مناد من انما
ان الحق فی آل محمد فعند ذلک یتظاهر المهدي علی افواه الناس یشربون حبه
فلا یكون لهم ذکر غیره

یعنی وقتی که منادی ندا کند از آسمان که حق با آل محمد است پس در افوق ذکر
اینکه مهدی ظاهر میشود در دهان مردم میافند و آب محبت او را میاشامند
پس هیچ ذکری غیر از ذکر مهدی در دهان مردم نمیشد

بحث شصت و یازدهم

۲۹۱

منتخب کز العمال ص ۳۳ نیز از آنحضرت روایت کرده که فرمود اذا خرجت حیل

بَحْثُ حَقَائِدِ اَنْجَبَاءِ عَلِيٍّ

السَّفِيَانِي فِي الْكَوْفَةِ بَعَثَ فِي طَلَبِ اَهْلِ خُرَّاسَانَ وَيُخْرِجُ اَهْلَ خُرَّاسَانَ فِي طَلَبِ الْمَهْدِ
فَبَلِّغْتَنِي هُوَ وَالْهَاشِمِيُّ بِرَايَاتٍ سَوْدَ عَلَى مَقْدَمِهِ شُعْبُ بْنُ صَالِحٍ فَبَلِّغْتَنِي هُوَ وَالسَّفِيَانِي
بِبَابِ اصْطَحْرٍ فَتَكُونُ بَيْنَهُمُ الْمَحْتَمَةُ عَظِيمَةٌ فَظَهَرَ الرَّايَاتِ السَّوْدَ وَتَهَرَّبَ خَيْلُ السَّفِيَانِي
فَعِنْدَ ذَلِكَ يَتَمَتَّى النَّاسُ الْمَهْدِيَّ فَيُطْلَبُونَ

يَعْنِي زَمَانِيكَ بِيَرُونَ اَيْدِ لشكر سَفِيَانِي دَرْ كَوْفِ مِيفَرَسْتَدِ دَرْ طَلَبِ اَهْلِ خُرَّاسَانَ
وَبِيَرُونَ مِيَا بِنْدَا اَهْلَ خُرَّاسَانَ دَرْ طَلَبِ مَهْدِيٍّ اَوْ بَاهَا شَمِيَّ يَعْنِي سَيِّدِ حَسَنِيٍّ لَهُمْ مَسْرُوعٌ
بَا بِرِجْمَاهِي سِيَاهُ كِهْ بِيَشْرُوهَا شُعْبُ بْنُ صَالِحٍ اَسْتِ بِرِ اَوْ سَفِيَانِي بَاهُمْ تَلَا فِي مَكْنَدِ
نَزْدِ دَرْ وَاَزَهْ اصْطَحْرٍ وَبَيْنِ اَيْشَانِ جَلْدِ عَظِيمِي وَاقِعٌ مِيَشُودِ بِرِ ظَاهِرٌ مِيَشُودِ بِرِجْمَاهِي
سِيَاهُ وَلِشكر سَفِيَانِي فَرَا مِيَكْنَدِ دَرْ اَنْوَقْتِ مَرْدَمِ تَمْنَائِي ظُهُورِ مَهْدِيٍّ بَرَا دَارَنْدِ اَوْ

رَا مِيَطْلَبَنْدِ

بَحْثُ هَفَائِدِ

مُنْتَخَبُ كَمَالِ الْعَمَالِ ص ۳۳ نِزَارُ الْخَضِرِ رَوَايَتِ كَرْدِهْ كِهْ فَرَمُودِ بَعَثَ بِجَبْرِ إِلَى الْمَدِينَةِ
فِيَا حَذَوْنَ مِنْ قَدَرٍ وَاعْلِيَهُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَتَقْتُلْ مِنْ بَنِي
هَاشِمٍ رَجُلًا وَنِسَاءً فَعِنْدَ ذَلِكَ يَهْرَبُ الْمَهْدِيُّ وَالْمُنْتَصِرُ مِنَ الْمَدِينَةِ إِلَى مَكَّةَ فَيَبْعَثُ
فِي طَلَبِهَا وَقَدْ لَحَقًا بِحَرَمِ اللَّهِ وَآمَنَهُ

يَعْنِي بِرِ مِيَا نَكِيرَانْدِ وَمِيفَرَسْتَدِ يَعْنِي سَفِيَانِي لَشَكْرِي رَا بِسَوِي مَدِينَهْ بِرِ مِيَكْنَدِ
كَسَا بِنَا كِهْ تَوَانِي بَرَا وَا دَارَنْدِ اَزْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَمِيَكْنَدِ اَزْ بَنِي

وَبَعْلًا لِحَالِ الزَّانِ

۲۵۹

هاشم مرد هائی و زبهاى را پس در انوقت فرار ميکند مهدي بامنصر از عدينه
 بمکه مي بر ميانگيرند در طلبايشان لشکري را در حالتيکه انهار سپيده اند بجزم و امن خدا

۳۹۲

حَدَّثَنَا مُحَمَّدٌ

منجنيك الحال ص ۳۳ نيز از آنحضرت روايت كرده كه فرمود اذ ابعث السفياني الى
 حبشاً فحنف بهم لبدء و بلغ ذلك اهل الشام قال طبعتم قد خرج المهدي فبايعه
 و ادخل في طاعته و اتلف قتلناك فبرسل اليه بالبيعة و يسر المهدي حتى نزل
 بيت المقدس و نقل اليه الحرثين و تدخل العرب و العجم و اهل الحرب و الروم و غيرهم
 في طاعته من غير قتال حتى يتنى المساجد بالقسطنطينية و ما دونها و يخرج قبله
 من اهل بيته بالمشرق و يحمل السيف على عاتقه ثمانية اشهر يقتل و يميل و يوجه
 الى بيت المقدس فلا يبلعه حتى يموت

يعني وقتيکه بر ميانگيرند و ميفرستند بوي مهدي لشکري را پس زمين سينا
 انهار را بخود فرو ميبرد و اين خبر باهل شام ميرسد سر لشکر سفياني ميگويد که مهدي
 خروج کرده از روى تحقيق پس بيعت کن با او و بطاعت او دراي و اگر نه تورا مبيکشم
 پس ميفرستد سفياني بنزد او براي بيعت کردن او با مهدى و مهدى سر ميکند ناوقت
 که در بيت المقدس فرود ميآيد و خزانه هاى ان بوي او نقل کرده ميشود و عرب و عجم
 و اهل حرب و روم و غير ايشان طاعت او را بغير جنگ ميپذيرند تا اينکه بنا ميکند
 مسجد هائى در قسطنطينيه و غير انجا و پيرون ميآيد پيش از او مردى از اهل بيت

بِحَاجَتِهِ إِذَا جَاءَ عَلَيْهِ

بیرون مباد از طرف مشرق و حل میکند شمشیر را بر دوش خود تا هشت ماه میکند
و مثله میکند و بسمت بیت المقدس متوجه میشود و پیش از رسیدن بیت المقدس

مپیزد
۲۹۴

بِتَرَفِّعِ رُؤُوسِهِ

منشی کبر العیال ص ۳۳ نیز از علی علیه السلام روایت کرده که فرمود تَفْرِجِ الْفَتَنَ
بِرُجُلِهِمْ يَوْمَهُمْ خَمْسًا لَا يَعْطِيهِمْ إِلَّا السِّيفَ يَضَعُ السِّيفَ عَلَى عَاقِبَتِهِ ثَمَّ سَبْعَ سَنَةٍ
حَتَّى يَقُولُوا وَاللَّهِ مَا هَذَا مِنْ وَلَدِ فَاطِمَةَ وَلَوْ كَانَ مِنْ وَلَدِ فَاطِمَةَ لَرَجَعْنَا بِغَيْرِهِ اللَّهُ بَنَى الْعَبَّاسَ
وَبَنَى أُمِّيَّةَ

یعنی گشایش میدهد و دور میکند فتنه ها را با گشایش داده و دور کرده میشود
فتنه ها بر مدتی که از ایشان است و خاری و مذلت میدهد ایشان را تا پنج ماه بایشان عطا
و نجاشی میدهد مگر شمشیر میگذازد شمشیر را بر دوش خود تا هشت ماه تا اینکه مردم
میگویند که بذات خدا قسم است که این شخص از اولاد فاطمه نیست و اگر از اولاد فاطمه بود

هر این بر طایفه میبرد بچند میاندارد خدا او را با بنی عباس و بنی امیه

۲۹۵

حَتَّى يَهْمَا سُوًى

منشی کبر العیال ص ۳۳ عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) قَالَ وَجِئَ اللَّطَّاقَانِ فَإِنَّ اللَّهَ فِيهَا
كَوْزَ الْبَيْتِ مِنْ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةَ وَلَكِنْ بَهَارُ رِجَالٍ عَرَفُوا اللَّهَ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ وَهُمْ أَنْصَارُ
الْمَهْدِيِّ فِي آخِرِ الزَّمَانِ

وَالْجَعَلُ فِي الْحَرَمِ

۲۹۱

از علی علیه السلام روایت کرده که فرمود رحمت و خوشی برای طالقان باد زیرا که
از برای خدا در آن گنجها است که نداشتند و نداشتند و لیکن در آنجا مردانی
هستند که شناخته اند خدا را حق شناختن او و ایشان را در آن مهتد هستند در آنجا

حَدَّثَ هَمْلِيهَا

۲۹۲

منبج كثر الحال ص ۳۳ از سعد سكاك از اصبع بن بناته روايت کرده است كه گفت
خطب علي بن ابي طالب (عليه السلام) محمد الله واشي عليه ثم قال ايها الناس
ان قريشا ائمة العرب ابرارها ابرارها وفجارها فجارها ولا بد من رجي نطن
على ضلالة وتذور فاذا قامت على قلوبها تحت بجدتها الا ان لطيفها روقا وروفا
حدتها وقلها على الله الا واتي وابرار عرفت واهل بيتي اعلم الناس صفارا واحكام
الناس كبارا معناريه الحق من نقدتها مرق ومن تخلف عنها حق ومن لم يها
لحق انا اهل الرحمة وبنا فتحت الحكمة وبحكم الله حكما وبعلم الله علما ومن صاد
سمعنا فان شقونا نجوا وان تولى ايعذبكم الله بايد بنا بنا فك ربي الذل من
اعناقكم وبنا نجحكم لا بكم وبنا يلحق التالي والينا بقى العاني فلو لا تستجروا
وتسأروا القدر لا مرق سبق في البشر محدثكم بشباب من الموالى وابناء العرب
وبند من الشيوخ كالمخ في الزاد وقل الزاد الملح فبنا معتبر ولشبعنا منظر انا
وبشبعنا منقى الحاء الله بالبطن والحي والسيف عدونا يهلك بالذاء والديبلة و
بما شاء الله من البلية والفتنة وايم الله الا عز الاكرم ان لو حدثكم بكل ما

نَجِيحُهَا فِي أَجْبَاعِ عَلِيٍّ

٢٤٢

اعلم لقالت طائفة ما الكذب وأرجم ولوانقيت منكم مائة فلو بهم كالذهب ثم
 انخبت من المائة عشرة ثم حدثتهم فبنا اهل البيت حديثنا لا اقول فيه لاحقا
 ولا اعتمد فيه الا صدقا فخرجوا وهم يقولون على من اكذب الناس ولو اخبرنا من
 غيركم عشرة فحدثتهم في عدونا واهل البغي علينا احاديث كثيرة فخرجوا وهم يقولون
 على بن ابي طالب من الناس هلك طاب الحطب وحاصر صاحب القصب
 وبقيت القلوب تقلب فيها مشعب ومنها محذب ومضرب ومنها مسيب يا بني
 لبرصغاركم كباركم ولبراف كباركم بصغاركم ولا تكونوا كالغواة الجفاه الذين لم يفقهوا
 في الدين ولم يعطوا في الله محض البقين كبعض بيض في اذى ويح لفرخ فراح ال محمد
 من خليفة جبار عطر برف مترف مستخف بخلفي وخلفا الخلف وبالله لقد علمت ناول
 الرسالات وانجاز العذات وتمام الكلمات وليكونن من يخلفني في اهل بيوت
 بامر الله قوي يحكم بحكم الله وذلك بعد زمان مكلج مفصح يشند فيه البلاد
 ويقطع فيه الرجاء ويقبل فيه الرشاء فعند ذلك بعث الله رجلا من ساطي رحله
 لا مخرج به يحل المحل على سفك الدماء وقد كان في ستر وغطاء فيقتل قوما وهو
 عليهم غضبان شديد المحذر حران في سنة تحت نصر ديومهم خسفا ويقيمهم سوط
 عذاب وسيف وما دام يكون بعده هنات وامور مشبهات الا من شط الفرات الى الجفان
 ٧ (كذا في النسخة) بابا الى القطقطاينات في آيات وافات متواليات يحدس سكا بعد
 يقين يقوم بعد حين بيني المداين ويفتح الخرائن ويجمع الامم بفن هذا شخص البصر

وَابْعَثْ مُرَارَةَ الزَّمَانِ

۲۶۳

وَطَمَحَ النَّظْرُ وَعَنَتِ الْوُجُوهُ وَكُشِفَ الْبَالُ حَتَّى يَرَى مُقْبِلًا مَدْبُورًا فِيَا لَهْفًا عَلَى مَا
 أَعْلَمَ رَجَبٌ شَهْرَ ذِكْرِ رَمَضَانَ مَمَامَ السَّنِينَ شَوَالِ شَالَ فِيهِ أَمْرُ الْقَوْمِ ذُو الْقَعْدَةِ يُفْعَدُونَ
 فِيهِ ذُو الْحِجَّةِ الْفَتْحِ مِنْ أَوَّلِ الْعَشْرِ أَلَا إِنَّ الْعَجَبَ كُلَّ الْعَجَبِ بَعْدَ جَادِي وَالرَّجَبِ جَمْعُ أَشْيَا
 وَبَعَثَ أَمْوَاتَ وَحَدِيثَاتِ هَوْنَاتِ هَوْنَاتِ بَيْنَهُنَّ مَوْنَاتِ رَافِعَةً ذِبِلَهَا دَاجِعَةً عَوَلَهَا
 مَعْلَنَةً قَوْلَهَا بِدَجَلَةٍ أَوْ حَوْلَهَا أَلَا إِنَّ مَنَافَا مَاءً عَفِيفَةً أَحْبَابَهُ سَادَةَ أَصْحَابِهِ
 بِنَادَى عِنْدَ صُلَامٍ أَعْدَاؤُ اللَّهِ بِاسْمِهِ وَاسْمِ أَبِيهِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ ثَلَاثًا بَعْدَ هَرَجٍ وَ
 قِتَالٍ وَضَنَكٍ وَخِيَالٍ وَقِيَامٍ مِنَ الْبَلَاءِ عَلَى سَاقٍ وَاقَتْ لَأَعْلَمَ إِلَى مَنْ تَخْرُجُ الْأَرْضُ ذَا
 وَتَسْلَمُ إِلَيْهِ خَزَائِنُهَا وَلَوْ شِئْتَ أَنْ أَضْرِبَ بِرِجْلِي فَأَقُولَ أَخْرَجِي مِنْ هَهُنَا بَيْضًا وَدَرَعًا
 كَيْفَ أَنْتُمْ يَا بَنِي هَنَاتٍ إِذَا كَانَتْ سُبُوفُكُمْ بِأَيْمَانِكُمْ مُصَلَّنَاتٍ ثُمَّ رَمَلْتُمْ مِرْلَاتِ لَيْلَةِ الْبَيِّنَاتِ
 لَيْسَ خَلْفَهُنَّ اللَّهُ خَلِيفَةً يَبْشُرُ عَلَى الْهَيْدِ وَلَا يَأْخُذُ عَلَى حِكْمَةِ الرِّشَا إِذَا دَعَا دَعَاؤَ تَعَبِيدَا
 الْمَدَى دَامَغَاتِ الْمَنَافِقِينَ فَارْجَاتِ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ أَلَا إِنَّ ذَلِكَ كَأَنَّ عَلَى رِغْمِ الْغَيْبِ
 وَالْمُحَمَّدِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَوَاتُهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَالرَّوَاكِبِ أَجْمَعِينَ

لُغَات

رَوَى شَكْسَتْ وَرَدَنَ قَلَّ رَحْنَهُ بَافَتَنَ وَشَكْسَنَ شَدَنَ وَكِبَةُ الْحَقِّ بَرِيَا دَاشَنَ حَقَّ
 مَرَّقَ ارْدَبَنَ خَابِرِجَ شَدَنَ حَقَّ بَاطِلَ وَنَاجِبَنَ وَجُوشَدَنَ فِيمَنْ بَرَكْتَنَ غَالِي عَلُو كِنْدُ
 بَطَنَ دَرُونِ وَهَبَقَتْ حَتَّى نَكَاهُ دَارِي دَبَلَهُ دَاهِيَهُ وَنَحْتِي حَاصِرَ مَجْجَلٍ وَتَنَكَلُ وَتَضَبُ
 عَيْبَ كَهْنَنَ وَدَشَنَامَ دَاوَنَ مَشَبَّ دَاهِ جَدَا كَرْدَنَ حَقَّ اَزْ بَاطِلَ يَا فِتْرَةَ مُحَمَّدٍ مَعْجُوبُ

بَیِّنَاتِ اِجْمَاعِ عَلَیْهِ

رهنمی که حاصل خبر نباشد منصب بقیّ افتاده والوده بدرّد شده مسبّب نشنا
 دهند بپنّ بپنّ سفیده تخم مرغ آدّ احی جاهاهی تخم نهادن فراح جوجه ها
 عَرَبُف بر وزن زنبیل پلید بدکار بیباله دلا ورکار گذار و زشت ستمکار بنی قمر
 وزن مکرم کسی است که اصرار در نافرمانی خدا و رسول دارد و بطور خود سیری هر چه
 میخواهد میکند و بناز و بغت پرده شده و ستمکار باشد مکرر ترش رو و ترش رو
 کننده مفضّح و مفضّح روشن و اشکار کننده عَوَل بلند آوازی کردن در حال گیر
 اِجْمَاع بیا جبر انداختن
 یَعْنِ بدرستی که قریش پستوانان عربند نیکان ایشان برای نیکان ایشان و
 بدان ایشان برای بدافشان آگاه باشید ناچار اسیای ضلالت و گمراهی
 یگردش خواهد افتاد و قتی که بر قلب خود پادار شد نرم میکند بحدّت و پیری
 خود آگاه باشید که نرم شده ان شکست اورنده است و شکست آوردن ان برای
 حدّت و پیری ایت که دارد و رخنه انداختن و شکست آوردن ان برای دشمنی با خدا
 است آگاه باشید که من و نیکان از عترت من و اهل بیت من کو چکهای ماها
 دانا تر و بزرگان ماها بُرد بار تر از هر مرد ما بزم ما ما است بر پاداشان خوشی
 که خود را بر ما پیش اندازد از دین خارج شده و کسی که مخالفت کند مرا و عترت
 و اهل بیت مرا باطل و ناچیز و نابود شود و کسی که ملازم ما باشد بما ملحق
 شود بدرستی که ما بزم اهل رحمت و به ما گشوده شود در رحمت و بحکم خدا حکم
 میکنیم و بعلم خدا و انا بزم و از راستگو یعنی پیغمبر صلی الله علیه و اله شنیده ایم

وَابْعَثْ رُسُلًا

۲۶۵

پس اگر از مایه روی کنید نجات مینماید و اگر از مار و بگردانید خدا شما را بدست
 ماعذاب میکند بسیار بد ذلت و خواری از گردنهای شما برداشته میشود و
 به ما ختم میشود نه شما و پیروی کنید از ما تا ما ملحق شویم و بازگشت غلو کند
 نبوی ما است و اگر شتاب نکنید و بتاخر بیندازید متابعت ما را اندازه گیری
 کارهای شما برای امر سابقه داریت که در بشر بوده است و هر آنکه حدیث
 کردم شما را با جوانی از دوستان و غلامان و پسران عرب و پاره ای از پسران
 سال دیده بچیزیکه مانند نمکت که در طعامی ریخته شود و انزال پذیرد و خوش
 طعم کند و کمتر چیزی که در طعام ریخته میشود نمکت در ما است چیزی که بران عمرت
 گرفته شود و برای شعبان ما است انتظار کشیدن بدرستی که ما و شعبان
 ما مهر ویم نبوی خدا باد و رُون پُر از حقیقت و در حمایت خدا با حمایت کردن ازین
 با شمشیر و بدرستی که دشمنان ما هلاک میشوند بدر گمراهی و ذابیه و سختی
 و با نچه از بلاها و عذابها که خدا خواهد و سوگند یاد میکنم بذات خدا بیکه از هر
 غلبه کننده ای غالبتر و از هر کرمی کریمتر است اگر حدیث کنم برای شما آنچه را که
 میدانم هر آنکه طایفه ای خواهند گفت چقدر دروغ میگوید و میپزند حرف را
 و اگر انتخاب کنم از میان شما صد نفر را که دلهای ایشان مانند طلا باشد پس
 از آن صد نفر ده نفر را انتخاب کنم و برای ایشان حدیثی بگویم که در حق ما اهل
 باشد حدیثیکه نرم و ملائم باشد که نگفتیم مگر بحق و اعتماد نکنم مگر بر راستی

بَحْثُ حَقَائِقِ اِجْمَاعِ عَلَوِّ

اخذت هراين پيرون مبروند ايشان و ميگويند علي دروغگو ترين مردم است
 اگر اختيار كنم از خبر شما ده نفر را پس حديث كم ايشان را در حق دشمنان ما و آنهاي كه
 بر ما ظلم و ستم ميكنند حديثهاي بسياري ميگويند علي از راستگو ترين مردم است
 هلاك ميشود او رنده هيزم و بچهل و دلتك ميشود عيب گو و دشنام دهنده و
 باقي ميمانند دلها در تنبير و تنبير بعضي از آنها را و جدا كردن حق از باطل را يافته
 و بعضي از آنها مانده ز مين خشك معيوي است كه دانه سبز بگذرد و پيافانده
 باشد و بتعب و درد الوده باشد و بعضي از آنها سب كنده و دشنام دهند
 و ناسرگوبنده است اي پسر من هراينه بايد بنكي كنيد كوچه هاي شما در بنا
 بزرگتران شما و مهربان باشيد بزرگتران شما درباره كوچكتران شما و نباشد
 مانند گمراهان جفاكاري كه تفقه در دين نكرند و آداب دين و ديانت
 را ياد نگرفتند و يقين خالص ب خدا براي ايشان عطا شده مانند تخم مرغ
 در آستانه مانده باشد و فاسد شده باشد خوشحال جوجه ها جوجه هاي
 ال محمد و واي براي ايشان از جبار ستمكار پليد بدكار بيباك و رشتخون كه اصرار
 در نافرمانی خدا و رسول دارد و بطور خود سرانه هر چه میخواهد ميكنند و در بنا
 و بخت پرورده شده و ستمكار پراپشه خود کرده استخفاف ميكنند فرزندان مرا و
 فرزندان فرزندان مرا و بذات خدا قسم است كه هراينه من دانشم نام ناويل رسانا
 و وعده هاي منجز و تمام كلما ترا و هراينه ميباشد البته البته كييكه جانفش من است

را بجزایم از زمان

۲۶۷

در خافاده من و آن مردیست که امر میکند با مرخدا و صاحب قوی است بحکم خدا حکم
 میکند و این پس از زمان توش رویت که ترش روی خود را واضح و آشکار کند است
 که در آن زمان بلا شدت کند و امیدها بریده شود و رشوه ها پذیرفته شود و راهبها
 بر مپا نگراند خدا کردی را از کار دجله که فرمان دهد لشکر خود را و او را بر مپکند او را
 کینه ای که در دل دارد بر بختن خونها هر اینه اشخص در پوشش و پر کرده است پس
 مپکند گر و هپرا در حالیکه برایشان سخت خشمگین است و کینه او گرم کننده و
 «فتی جلت را بر او زنده است رویش و رویش بخت نصراست عده او بر من فرو
 رفته اند و بکشاندا یسا نرا بر شکجه نازبانهای عذاب و پس از آن واقعا
 مپمهای رخ دهد و اشتباه کاریها ظاهر شود آگاه باشید که از شرط فرات
 نا بخت و اطراف آن هفت و قعه ناقطقطانه و اطراف آن روی خواهد داد و علا
 و نشانه های پی در پی و افتهای بسیار ظاهر خواهد شد بخوبی که خد شست
 بعد از یقینی که در دل داشته اند در مردم ایجاد شود - قیام میکند پس از آنکه شهر
 بنا شود و خرپنه ها گشاده گردد و مردم را بنفوذ بکه دارد جمع میکند و چشمها
 راست میایسند و ببلندی نگاه میکند و روها قصد او کند و حالها روشن شود
 نا اقبال کننده و پشت کننده شناخته شوند - پس اید ریخ و حکمت برای آنچه که
 میدانم در ماه و جب رخ دهد و رمضان ماه یاد او ریت و در سوال کار انجام
 گردد و در ذیقعه منقاعد شود و در ذیحجه فتح روی دهد از اول دهه (شابد اول

بخش چهارم از اجناس علی

محرم باشد آگاه باشید که عجب شکفتی تمام عجب شکفتی بعد از جداری و
 رجب است که پراکندگان جمع شوند و مرده ها زنده شوند ناله های رسوا کننده
 و رسوا کننده و خوار کننده ای که در میان آنها مرگهائی واقع شود و جنگها و قتلها
 دود دهد که در عقب آنها صدا های ناله ها و فریادها بلند شود و گفتگوها در
 دجله و اطراف آن زیاد شود - آگاه باشید که در احوال قیام کننده ای از ما
 که دارای حسبه های با عفت است قیام کند و پاران او بزرگانی هستند که بعد
 از ستمگری بی اندازه دشمنان خدا با او باشند و نذا کرده شود بنام او نام
 پدرش در ماه رمضان سه مرتبه بعد از خونریزی و کشتار و تنگی و فشار
 سواران و لشکریان و بلند شدن بلا بر روی دیو پای خود و من مبدانم و دا
 و اما آنها نیز که در زبیر زمین پنهان است برای که بیرون خواهد آمد و زمین
 خزانه های خود را بچه کسی تسلیم خواهد نمود و اگر نخواهم پای خود را بر زمین
 میزنم و میگویم بدان خزاین که از اینجا بیرون بیا که آنها عبارتست از شمشیرها
 و زرهها چگونه است حال شما ها ای پسران صاحبان خصلتهای ناپسند
 بد زمانیکه شمشیرهای کشیده شما در دستهای راست شما ها باشد و در شمشیر
 در روی رملهای خاک الود باشند در احوال خدا باقی میگذازد خلیفه خود
 را که ثابت در هدایت است و در حکم کردن رشوه نمیگیرد برای خلافت که هرگاه
 دعا کند بدعا ها نیکی پایان و نهايت ان دم و باشد دعا های او هلاک کننده و شکستنده

در بیان احوال و احوال

۲۹۹

سرهای منافقین و گشایش دهنده است برای مؤمنین و دفع شدن از آنها است
برای بحال مالیدن بینبهای آنها بیک بینبهایشان بحال مالیده شوند است
سناجش محض خداست که بر وردگار جهانبان است و رحمت بی منهایی خدا
برافای مالک تمام کننده دایره ابناء و سغیر است و برال و اصحابا و باد

هفتاد و نهم

۲۹۷

منتخب کن احوال ص ۳ مسند از محمد بن الحنفیه روایت کرده که گفت روزی علی
بن ابیطالب (علیه السلام) در مجلس خود فرمود - والله لقد علمت لثقتنی و خلفی
و لثقتون کفء الاناء بما فیہ ما یمنع اشقا کم ان یخضب هذه یعنی لجنبه بدم من
فود هذه یعنی هامنه فوالله ان ذلك لفی عهد رسول الله صلی الله علیه و آله
و سلم و لبدان علیکم هو لاء باجتماعهم علی اهل باطلهم و تفرقکم علی اهل حقکم
حتی یملکوا الزمان الطویل فیسئلوا الدم الحرام و الفرج الحرام و الخمر الحرام و المال
الحرام فلا یبقی بیت من بیوت المسلمین الا دخلت علیهم مظالمهم فیا و یح نبی ص
من ابن امهم یقتل زندقهم و یسیر خلفهم فی الاسواق فاذا کان کذلک ضرب
الله بعضهم ببعض و الذی فلق الحبة و برئ السمّة لا یزال ملک بنی امیة فاما
لهم حتی یملک زندقهم فاذا قتلوه و ملک ابن امهم حسة اشهر الفی الله باسهم
بدنهم فیحربون بیوتهم بایدیهم و یدری المؤمنین و یعطل الخور و یهراق الدما
و یفزع الشعاء فی العالم و الهمج سبعة اشهر فاذا قتل زندقهم فاول ثم الولی لنا

بِحُجَّتِهَا رَدَّ أَجْبَاءَ عَلَيْهِ

٢٧٠

فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ يَلُطُّ بَعْضُ بَنِي هَاشِمٍ عَلَى بَعْضٍ حَتَّى مِنْ الْغَبَرَةِ تَغْتَرِجُهُ نَفَرٌ عَلَى
 الْمَلِكِ كَمَا يُغَايِرُ الْفَتَيَانِ عَلَى الْمَرْئَةِ الْحَسَنَاءِ فَهَنِمَ الْهَارِبُ وَالْمَشُومُ وَمِنْهُمْ السَّائِطُ
 الْخَلِيعُ بِبَايَعِهِ جُلَّ أَهْلِ الشَّامِ ثُمَّ يَسِيرُ إِلَى حِمَارِ الْجَزِيرَةِ مِنْ مَدِينَةِ لَؤْيَانَ فَيَقَاتِلُهُ
 الْخَلِيعُ وَيَغْلِبُ عَلَى الْحَارِثِ فَيَقَاتِلُهُ مِنْ دِمَشْقَ إِلَى حَرَّانَ وَيَعْمَلُ عَمَلَ الْجَابِرَةِ الْأُولَى
 فَيَغْضِبُ لِلَّهِ مِنَ السَّمَاءِ لِكُلِّ عَمَلِهِ فَيُبْعَثُ عَلَيْهِ فَيَمُوتُ مِنَ الْمَشْرِقِ يَدْعُو إِلَى أَهْلِ بَيْتِ
 النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هُمْ أَصْحَابُ الرَّبَابَاتِ السُّودِ الْمُسْتَغْفِرُونَ بِغَيْرِهِمْ
 اللَّهُ وَنَزَلَ عَلَيْهِمُ النَّصْرُ فَلَا يَقَاتِلُهُمْ أَحَدٌ إِلَّا هَزَمُوهُ وَبَسِرَ الْجَبِشُ الْعُطَايَ حَتَّى يَسْتَحْجُوا
 وَهُوَ كَارِهِ خَائِفٌ فَيَسِيرُ مَعَهُ سِتَّةَ أَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مَعَهُ رَايَهُ النَّصْرُ وَفِي الْهِنِ
 فِي نَحْرِ حِمَارِ الْجَزِيرَةِ عَلَى شَاطِئِ نَهْرٍ فَيَلْقَى هُوَ وَسَفَاحُ بَنِي هَاشِمٍ فِيهِزْمُونَ الْحِمَارَ
 وَيَهْزِمُونَ جَبِشَهُ وَيَغْرِقُونَهُمْ فِي النَّهْرِ فَيَسِيرُ الْحَارِثُ حَتَّى يَبْلُغَ حَرَّانَ فَيَتَّبِعُونَهُ فِيهِزْمُ
 مِنْهُمْ فَيَأْخُذُ عَلَى الْمَدَائِنِ الَّتِي بِالشَّامِ عَلَى شَاطِئِ الْبَحْرِ حَتَّى يَنْتَهِيَ إِلَى الْبَحْرِ يَدْعُو
 السَّفَاحَ وَفِي الْيَمَنِ حَتَّى يَنْزِلُوا دِمَشْقَ فَيَفْتَحُ بِهَا اسْرِعَ مِنَ التَّمَاعِ الْبَرْقَ وَيَهْزِمُونَ
 سُوْدَهَا ثُمَّ يَبْنِي وَيَعْمُرُ وَيُسَاعِدُهُمْ عَلَيْهَا رَجُلٌ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ اسْمُهُ اسْمُ نَبِيِّ فَيَفْتَحُ بِهَا
 مِنَ الْبَابِ الشَّرْقِيِّ قَبْلَ أَنْ يَمُوتَ مِنَ الْيَوْمِ الثَّانِي أَرْبَعَ سَاعَاتٍ فَيَدْخُلُهَا سَبْعُونَ
 سَيْفَ مَسْلُولٍ بِأَيْدِي أَصْحَابِ الرَّبَابَاتِ السُّودِ شَعَارُهُمْ أَمْتٌ أَكْرَفَتْهَا فَيَمْلَأُ إِلَى
 الْمَشْرِقِ وَالْفَتْحَى فِي طَلَبِ الْحَارِثِ فَيَقْتُلَانِهِ مِنْ وَرَاءِ الْبَحْرِ مِنَ الْمَعْرَبِينَ وَالْيَمَنِيِّينَ
 يَكْمُلُ اللَّهُ لِلْخَلِيفَةِ سُلْطَانَهُ ثُمَّ يَمُوتُ سَمِيحًا أَحَدُهُمَا بِالشَّامِ وَالْآخَرُ بِمَكَّةَ فَيَهْلِكُ صَاحِبُ

الْبَعْلَاءُ مِنَ الْحَرْمِ

۲۷۱

سجده الحرام و یقبل حتی تلقی جموعه جموع صاحب السام فیهم مونه
لغات

اِکْفَاءُ خُما بِنْدَن و کج کردن اِثَاءُ بمعنای ظرف قَوْد کَرَانَه سَر کَمَ اِثَا هَامَه بَنر گو بِنْدَن
تَدَاوُلُ فَاکَر فَنَن نوبت بنوبت و کَر دَانِیْدَن روزگار در مینامند حَرَم تَهْرَاقُ الدَّمَاءُ و بَحْثَن
خونِها شَتْنَاءُ دَشْمَنی هَرَج کَشْتَن زِنْدِیق بَکَر زَاءِ گروهِ است از جوس که قاتل پدر و خُدا
هستند یا قاتل بُور و ظلمت نَدِیعنی نور را مَبْدَه خِزَات و ظلمت را مَبْدَه سُور دَانِند یا اَنکه
بِه اَخوت و رُبُو بَیْت رَبِّ اَیْمَان نَدَا رِند یا اَنکه بظا هر مؤمن و بباطن کافر باشند
یا اَنکه اَن مَعْرَب زَن دین است و اَن مَآخُذ اَز زَن دَانِست که کُتَابی است بِلَغَت پَهْلَوِی
اَز زَر دُشْت مَیوَن و پس اَز اَن استعمال شده برای هر مَلْجِد در دِیْنی سِنَا ط بَحْم و کِس
سَبین حَر کُوسَه را گویند که رِبَش نَدَاشْتَن باشد یا مَر دَ تَنَک رِبَش در رِخسار یا مَر دِکِه
وَنَج اَو رِبَش دَاشْتَن باشد و عَارِض او مَو نَدَاشْتَن باشد حَمَار الحَرْمَه حُرُوج کُنْدَه اَیست
اَز جَرْبُوه که خُصْرَت او را نَظَر حَمَار شمرده که او مردی بوده اَرْعَاد که پدرش مَالَت یا مَوِیج
نَام دَاشْتَن که نَام دَت چهل سال سَلِمَان و صَاحِب کَرَم و جُود بوده و او دِه پَسَر دَاشْتَن
که هم برای سَکَّار کردن بیرون رَفْتَن و صَاعِقَه اِنهَار اِیکُم سَبَه هَلَاک کرد پس دِیْد رَا دِشَا
حَمَار کَا فَرِشَد و گفَت بِنْدگی مَنبَکَم خُدا بَر اَکِه با بَطُور بِجِه هَای مَآهَلَاک کرد و اَو ضَرْب
المَثَل بَکَفَر شَد حَرَّان نام شَهرِیت دَر شَام مَعْرَبَن دَو قِرَبه تَوَر و تَوَر اَن بَر اَنکِه نَشَد

معنی

بخش دهم از احکام علی

۲۷۲

بذات خدا قسم است که هر آنکه از روی تحقیق دانست که مرا میکشد البته البته پس
از من برای خود خلیفه ای قرار میدهد و گنج و سرنگون میشود مانند خطر فکته
سرنگون شود و آنچه که در آنست رخنه کرده و منع کرده نمیشود بد بخت تر از شما
از اینکه زنک کذاب را یعنی ریش الحضر را بخون سترش پس بذات خدا قسم هر آنکه این
در عهدیت که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم خبر داده است مرا و هر آنکه مرا
میگیرند شما را نوبت بنوبت یعنی یکی پس از دیگری این گروه با جمعیتهایشان یعنی
بنی امیه که اهل باطل ایشانند و تفرقه میدارند از نزد درمیان اهل حق شما تا اینکه
ممالک میشوند ملک را زمانی طولانی پس حلال میدارند رخت خون حرام را و
فرج حرام را و هر مت کننده حرام را و مال حرام را پس باقی مینماند خانه از خانه ها
مسلمانان مگر آنکه ظلم و ستم آنها در آن خانه داخل میشود پس ابوابی بر بنی امیه
از پیر کبریشان که میکشد کافر بیدین از ایشانرا و میگرداند خلیفه ایشان را در
بازارها پس وقتی که چنین شد خدا می اندازد بعضی از ایشان را بجان بعضی دیگر قسم
به آن خدا بیک شکافه و بیشکافه دانه را و افزیده و میافزیند بندگان را همیشه ملک
بنی امیه ثابت و پایدار خواهد بود تا وقتی که مالت شود کافر و بیدین از ایشان
پس چون آنرا ندیدند و مالت ملک شد پیر کبریشان در مدت پنج ماه
میاندازد خدا بیم و عذاب و سختی و قوت در حرب و دلبری را در میان خودشان
پس خراب و ویران میکنند خانه های خود را بدستهای خودشان و دستهای

را بَعْلًا لِمَا لَمْ يَكُنْ

۲۷۳

اهل ایمان و معطل میشود سرحدات و رخنه میشود خونها و واقع میشود دشمنها
در جهنم و خون برینها ناهفت ماه پس چون کافر و زندقه ایشان کشته شود
وای پس وای بر مردم در آن زمان مسلط میشود بعضی از بنی هاشم یعنی بنی عباس
بر بعض دیگر تا اینکه از روی غیرت پنج نفر از ایشان غیرت میکند بر ملک مانند
غیرت کشیدن جوانان بر زن خویش و خوش گل پس بعضی از ایشان فراری و بخت
میشوند و بعضی از ایشان کوسه و نیزش و خلع شده از خلافت است که بزرگان و
بیشتر از اهل شام با او بیعت میکنند و میرود بسوی حجاز خبره که آن خر و کینه کا
است و آن اهل شهر بیت که مخصوص برای بنها و بتخانه است پس آن خلیفه خلع شد
با او مقابله و کار و زار میکند و بر خر و بنه ها انجا غالب میشود و از دمشق تا حران که
یکی از شهرهای شام است با او مقابله میکند و بر و ش گردن کشان قریبهای پیش
از اسلام عمل میکند پس خدا بغضب آسمانی بر او غضب کند پس بر میانگیرند بر
او جوانمردی از طرف مشرق که مردم را بطریق اهل بیت دعوت کند و ایشان صفا
پرچمهای سپاه باشند و از ناتوانیهای شیعیان و دوستان آل محمد شمرده میشوند
پس عزت و غلبه میدهد خدا ایشان را و لشکر ضر و باری را برای ایشان فرو فرستد
پس با ایشان احدی قتال نمیکند مگر اینکه او را شکست فرامیدهند و در آن وقت
سپه میکند لشکر قحطانی (مراد امام زمان علیه السلام است) تا اینکه بر و زمین
در حالتیکه کراحت دارد و ترسانست پس با او سپه میکنند نه هزار فرشته با چرخ

بَیْشَ حَهارِ اَجا عِلو

نص و جوان بمی برای مخر کردن چار جزیره در کنار نه پس نلاق میکند و با سقاج
 بنی هاشم (یعنی امیر المؤمنین علیه السلام چنانچه از اخبار دیگر مستفاد میشود) پس
 فرار میکند چار و لشکر او هم فرار میکند و آنها را در نه غرق میکند و چار میرود بخران
 که یکی از شهرهای شام است پس بدینال او میرود و اندازا بچاهم فرار میکند از ایشان و میرود
 بطرف شهرهای شام در کنار دریا نانش می شود به بحر بن و سقاج و جوان میرود بطرف
 دمشق و در آنجا فرود می آید و آنجا را بر عتی برق اساطع میکند و خراب میکند باز
 و حصارها و پایگاههای آنرا پس از آن بنا و آباد میکند و مردی از بنی هاشم که نام
 نام پیغمبری است با ایشان مساعدت میکند و فتح میکند آنجا را از سمت دروازه شرقی
 چهار ساعت قبل از روز دوم که در آنجا وارد شده اند پس داخل میشوند در آن هفت
 هزار نفر با شمشیرهای کشیده ای که بدستهای صاحبان پرچمهای سیاه است و
 شعار ایشان گفتن امت است و بیشتر کشته گان در سمت شرقی دمشق کشته میشوند
 و جوان بمی در آن عقب چار میرود در طلب او پس او را در میان دو قبره در پیت بحرین
 میباید و میکند و آن دو قبره در طرفین واقع است و تکمیل میفرماید خدا برای
 آن خلیفه سلطان و زای بر میا نگذارند دو نفر هنام را یکی از ایشان را در شام و دیگر
 را بمکه پس هلاک میکند یا هلاک میشود آنکه صاحب مسجد الحرام است و لشکر و جمعیها
 او میرود بطرف لشکر و جمعیهای صاحب شام پس فرار میدهند او را

چند هفتاد و ششم

وَابْعَلَا فِي الْخَرْصِ

۲۷۵

السلام الناصب ص ۱۷۸ از انحضرت روایت کرده که ان علیاً علیه السلام قال اذا وقعت النار في حجازكم وجري الماء بحفكم فتوقفوا ظهوره

یعنی بدو سبکه علی علیه السلام فرمود وقتیکه واقع شد آتش در حجاز شما و جاری شد آب در بحف شما پس انتظار بکشید ظاهر شدن او یعنی فام آل محمد

علیهم السلام را

مؤلف گوید ظهور آتش در حجاز بعضی از اخبار آن در جزو اول این کتاب در بخش سوم شرح داده شد و بعضی دیگر از آن بعد از این محل خود شرح داده میشود ان شاء الله تعالی و اما جریان آب در بحف نیز یکی از علامات قریب ظهور است و باید دانست که بعضی را گمان است که این علامت واقع شده و در این چند سال اخبار آب در بحف جاری شده بوسیله آلات و اسباب منذ اوله لکن الحجة از بعضی دیگر از اخبار مستفاد میشود مراد از جریان آب در بحف بوسیله آلات و اسباب است بلکه در اثر طغیان فرات فرات منشق و شکافته میشود و بدین آلات و اسباب آب در بحف جاری میشود و این علامت در سال فتح یعنی ظهور واقع خواهد شد چنانچه حدیث راجع باین موضوع در بخشهای بعد محل خود در این کتاب ذکر خواهد شد و از کلمه جری الماء هم که فعل لازم است میتوان این معنی را استدلال کرد که ظهور در جریان بخودی خود دارد نه جاری کردن آن

حَدَّثَنَا وَهْبٌ

۲۹۹

بِحَجَّتِ الْإِسْلَامِ

الزَّامِ النَّاصِبِ ص ١٨٨ اِنْ كُنَّا بِرَبْعَيْنِ مِيرَ لَوْ حَى اَزَعَلَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَابْتَدَأَ
 كَهْ فَرَمُودَ يَقَعُ الدَّابِرُ وَالْاَخْتِلَافُ بَيْنَ اَرَاءِ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ فَلَا بَرَّ لَوْنٍ
 يَخْتَلِفُونَ اِلَى اَنْ يَصْبِرَ لَأَمْرٍ اِلَى رَجُلٍ مِنْ وَلَدَائِي سَفِيَانٍ يَخْرُجُ مِنْ وَاِلَى
 اِلْيَاسٍ مِنْ دِمَشْقٍ فِيهِ رِجَالٌ حَاكِمُهُا مِنْهُ وَيَجْتَمِعُ اِلَيْهِ قِبَاةُ الْعَرَبِ وَيَخْرُجُ
 وَالْجَرَهْمِيُّ وَالْاَصْهَبُ وَغَيْرُهُمْ مِنْ اَهْلِ الْفَتَنِ وَالشُّعْبِ فَيُغْلِبُ السَّفِيَانِيُّ عَلَى كُلِّ مَنْ جَارَهُ
 مِنْهُمْ فَاِذَا قَامَ الْقَائِمُ يَخْرُجُ اِلَى اَنْ يَنْصَرِفَ مِنْ اَرْضِ الْعَبَسِيِّينَ وَمَلِكُنَا وَجْهَ السَّفِيَانِيِّ فِي الْجَبَّةِ
 اِلَيْهِ فَلَمْ يَغْلِبُوا عَلَيْهِ ثُمَّ يَقُومُ مَتَافِئُ بَيْجِلَانَ وَبَعِيضُهُ الْمَشْرِقِيِّ فِي دَفْعِ شَيْعَةِ عُمَاةٍ
 بِحِجَّةِ الْاَبَرِ وَالذَّيْلِ وَيَجِدُونَ مِنْهُ التَّوَالِ وَالنَّعْمَ وَتَرْفَعُ لَوْلَدَى الْفُودِ وَالرَّيَاضِ وَ
 يَفْرُقُهَا فِي الْاَقْطَارِ وَالْحَرَمَاتِ وَيَأْتِي اِلَى الْبَصْرَةِ وَيَخْرُجُهَا وَيَعْمُرُ الْكُوفَةَ وَيُؤَيِّسُهَا
 فَيَغْرَمُ السَّفِيَانِيُّ عَلَى قَتَالِهِ وَيُهَيِّمُ مَعَ عَسَاكِرِهِ بِاسْتِصَالِهِ فَاِذَا جُمِعَتْ الْاَلُوفُ وَقُتِلَ
 الْكَبِشُ الْخَزُوفُ وَصُنِفَتِ الصَّفُوفُ فَهَوَتْ الثَّارُ وَيَقُومُ الْاَخَرُ ثُمَّ يَهْضُ الْيَمَانِيُّ الْحَاجِبَ
 السَّفِيَانِيَّ وَيَقْتُلُ النَّصْرَانِيَّ فَاِذَا هَلَكَ الْكَافِرُ وَابْنُ الْفَاجِرِ وَمَاتَ الْمَلِكُ النَّصَابِيُّ
 وَمَضَى لِسَبِيلِهِ النَّابِيُّ خَرَجَ الدَّجَالُ وَبَالَغَ فِي الْاَعْوَاءِ وَالْاَضْلَالِ ثُمَّ يَظْهَرُ الْأَمْرَةُ
 وَقَاتِلُ الْكُفْرَةِ السَّلْطَانُ الْمَأْمُولُ الَّذِي تَجَرَّفِي غَنِيَّةِ الْعُقُولِ وَهَوَاتِ السَّعْيِ مِنْ
 وَلَدِكَ بِأَحْسَنِ يَظْهَرُ بَيْنَ الرِّكْبَيْنِ يَظْهَرُ عَلَى الثَّقَلَيْنِ وَلَا يَزِلُّكَ فِي الْأَرْضِ الْأَدْنَى
 طَوْلِي لِلْمُؤْمِنِينَ الَّذِي دُرُكُوا زِينَتُهُ وَلِحَقُوا اَوَانَهُ وَشَهِدُوا بَابَهُ وَلَا قُوَا اَقْوَامَهُ

لُغَاتُ

زاجعہ تراجم

۲۷۷

تدابیر پست کردن و عبور شده شدن از همدگر شعب و شعب برانگیزتن فتنه و تباہی
و حضومت و نزاع حین چین ملتان بضم ميم و سکون لام شهر پست از نوآهی
هند نزدیک غزنه که اهل آن مسلمانند (مع البلدان) جیلان مراد گیلان است
مراد از مشرقی دور پست شعیب بن صالح باشد که از سمت سمرقند قیام میکند چنانچه
از بعضی از اخبار دیگر استفاده میشود که بعضی از آنها در جزو اول این کتاب گذشت و
بعضی در همین جزو و بعضی در جزوهای بعد خواهد آمد این و این شهر منطقه است
از خراسان که بکلم در قسمت شمالی قزوین واقع است و از شهرهای آن الموت است
و نیز گفته شده که آنها طایفه ای هستند که نسبت آنها بر مبنی است که در آن ساکن
اند و از مبنی را ابر گویند و اسم پدر آن آنها ذکر شده که از چه سلسله و طایفه ای
میباشند نوال عطا و بخشش نمود جمع نداء یعنی صداها توری خراب کردن و از
نوساختن گشت سر لشکر و سرباز و بزرگ قوم خروفت نزود لبر تا مرز خونخواه نهوض
قیام کردن بر روی دو پا صاب در دستکار نقیض خطاکار ادین مردمان پست
فرومایه

معنی واقع میشود پست کردن و بریدن از یکدیگر و اختلاف در میان آنها
عرب و عجم پس همیشه با همدگر اختلاف کنند تا اینکه کار بدست مردی از اولاد
ابی سفیان افتد که بیرون آید از وادی بایس یعنی بیابان خشک بی آب و علف
از دمشق پس حاکم آنجا از او فرار کند و قبایل عرب در گرد او جمع شوند و بیرون

بَیِّنَاتِ اَیْضًا عَلَیْهِ

ابند ربیعی و جرّهمی و اصهبّ یعنی هر کدام از آنها پرچم مخالفت را بلند کنند
 و قیام نمایند و غیر ایشان از اهل فتنه ها و دشمنها و نزاعها پس سبنانی غالب
 میشود بر هر که با او جنگ کند از ایشان پس از آن قاضی از سمت خراسان قیام کند
 و او کسی است که از چین و موکلتان میاید پس سبنانی لشکرها را خود را بسوی او
 میفرستد و بر او غالب میشود پس از آن قاضی از ما از گیلان قیام میکند و مشرقی
 بکک او بر میخیزد برای دفع کردن پروان عثمان یعنی سبنانی و اجابت میکند او
 را جمعی از اهل منطقه ای از منطقه های خراسان که آنها را ابر گویند و طایفه یلم
 که آن از مناطق کوهستانی مازندران است و یکی از شهر سنانهای آن آلوت
 است و می یابند از او عطا ها و بخشها و نعمتها و بلند کرده میشود بنفع فرزندان
 یعنی قائم آل محمد علیهم السلام صداها و پرچمها و متفرق میشوند در اطراف
 جهان و حرّمهای مشرفه و میاید (قائم گیلانی) بجانب بصره و خراب و ویران
 میکند انجارا و معمر و آباد میکند بعد از خرابی کوفه را پس سبنانی عازم قسالا
 او میشود و همت میگذارد بالشکر خود برای بیچاره کردن او پس چون تجهمه هرازان
 لشکر شد و وجهه بندیه ها و صف را بپنجا صورت و سر لشکری که مانند قوچ جنگی
 است کشته شد پس مهربد شخص خوشخواه و بجای او دیگری قیام کند پس بیای خیر
 بیانی برای جنگ کردن با سبنانی و میکشد شخص نصرانی را پس چون آن کافر پس
 فاجرا و هلاک شدند و پادشاه در دستکار مرده و ناپایا و راه او را پیش گرفت

زَجَعَلُوا مِنْ آخِرِ الزَّمَانِ

بیرون میا بدد جمال و مبالغه میکند در گمراه کردن و از راه بیرون بردن پس
در آنوقت ظاهر میشود قائم با مرتب یعنی حضرت بقیة الله علیه السلام که او است کشته
کافران و سلطانیکه از وی ظهور و داشته شده و او انجنان کسی است که عقلها در غیبت
او متحیر و سرگردانست و او نهان فرزندانست با حین که ظاهر میشود در میان دورکن
یعنی رکن و مقام در مسجد الحرام و اشکار میشود بر همه ادیان و پریان و باقی نمیکند
در روی زمین مردمان پست و فرومایه و بیدن را خوشحالان مؤمنهایی
که در آن میکنند زمان او را و با پیوسته میشوند در اوقات ظهور او و میبینند
روزهای او را و ملاقات میکنند خویشان و نزدیکان او را

تَقَاتُوا هَاشِمِيًّا

۳۸۰

ملاحم و فتن صاها بسند خود روايت کرده از حسن بن محبوب که گفته است من خطبة
ليونس اعلیٰ علیه السلام يقول في آواخرها ما هذا لفظه - وقد عهد الي رسول
صلى الله عليه وآله وقال لي يا علي لئن لئن الفئة الباغية والفئة الناكثة والفئة
المارقة اما والله يا معشر العرب لئلا ان ابيدكم من الاعاجم ولن تحذرن منهم الا عبدة
وامهات الاولاد وضراب النكاح حتى اذا امتلأت ابيدكم منهم عطفوا عليكم عطف
الضراعم التي لا تبقى ولا تذر فضربا اعنائكم واكلوا ما افاء الله عليكم وورثوكم
ارضكم وعقاركم ولكن لن يكون ذلك منهم الا عند تبغير من دينكم وفساد من افئسكم
واستخفاف بحق اممكم وبقاؤن بالعلماء من اهل بيت نبئكم (فدوقوا بما كسبت

بخش چهارم از انجاء علی

۲۸۰

اَبَدْ بِكُمْ وَمَا لَآلَهُ بَظْلَامَ لِلْعَبِيدِ

لغات

فِئَةُ جَعِبَتْ باغبه گمراه مراد معاویه و صاحبان صفین است ناکثه شکنندگان
عَهْد و پیمان مَارَقَةُ بهرون روندگان از دین - ازدوم مراد اصحاب جمل است قَسِوْمُ
مراد خوارج نَهْر و اند اَعْبَدَ جمع عِبْد است یعنی بنده ضَرَابُ جمع ضَرَبَ بمعنای قسیم
ضَرَعَم جمع ضَرَعَم بمعنای شیر درنده و ذَرَفَشَرَف و بردن و پاره کردن قَتَى غَنِمْتَ عَقَا
بفتح عین بر وزن مَحَاب و زمین و آب و ریخت و اسباب خانه و مانند اینها

معنی

بعضی از خطبه مولای ما علی علیه السلام است که در او اخرا ان میفرماید انچه را که
لفظ آن است . و تحقیق عَهْد کرد با من رسول خدا صلی الله علیه و اله و بمن قَسِوْمُ
یا علی هرآنکه قتال خواهی کرد با گروه گمراه یعنی معاویه و صاحبش و با گروهیکه
شکننده عَهْد و پیمان خود باشند بعد از عَهْد و پیمان بستن یعنی طلحه و زبیر و اصحاب
جَمَل و گروهیکه از دین خارج شوند اند یعنی خوارج نَهْر و آن آگاه باشند بذات خدا
قسم است ای گروه عرب هرآنکه رو بروی شما پُر از عجم خواهد شد و از ایشان بگذرد
و غلامان و کنیزانیکه صاحب فرزندان شوند خواهند گرفت و اقسام نکاحها با اینها
خواهند کرد تا اینکه پیش روی خود را پُر کنند از ایشان تا اندازه ایکه برگردند بر
روی شما مانند برگشتن شیران شکاری که ندریده شما را باقی نگذارند پس میروند

وَابْعَثْ لِكُلِّ قَوْمٍ نَذِيرًا

گردنهای شمارا و میخورند آنچه را که خدا عذبت داده است بشما و وارث میشوند زمین و آب و ذرات و اثاث البیت و خانه های شما را و لیکن اینها وقتی میشود که دین خود را بقبول دهند و نقشهای شما فاسد شود و در حق امامها و پیشوایان خود استخفاف کنند و علمای خود را که از اهل بیت پیغمبر شما هستند خوار و خفیف کنند پس بچشید ببینید آنچه که کس میکند دشمنهای شما کاینکه سبب میشود که مبتلا باین بلاها شوید و خدا استمکار بر بندگان نیست

هَفَّتْ أَوْنَهُمْ

ملاحم و فتن. ص ۱۶۰ بسند خود روایت کرده از ابی سالم حیان که گفته است با علی بن ابیطالب علیه السلام در کوفه بودیم پس روزی از روزها که در نزد او بودیم فرمود . اَیُّ سَبَطٍ مِنْ الْأَسْبَاطِ یَقَاتِلُ عَلٰی حَقِّ لِقَومٍ وَلَیْنٍ یَقُومُ وَالْأَمْرُ لَهُمْ فَذَاکُمْ وَاقْتَنَانَا فَنُؤَا فَنُقَاتِلُوا قَبْلَهُمْ بَعَثَ اللَّهُ أَقْوَامًا عَلَیْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْمَشْرِقِ فَقَاتَلَهُمْ بَدَدًا وَاحْصَاهُمْ عَدَدًا وَاللَّهُ لَا یَمْلُکُونَ سَنَةَ الْأَمَلِ کَانَ سَنَتِینَ وَلَا یَمْلُکُونَ سَنَتِینَ إِلَّا مَلَکْنَا أَرْبَعِینَ یَوْمًا مِنْ ثَلَاثِمِائَةٍ تَخْرُجُ إِلَى یَوْمِ الْقِیَمَةِ إِلَّا لَوْشَتَ لَمِیتَ لَکُمْ سَائِقُهَا وَنَاعَتُهَا

مَعْنٰی

هر سبطی از سبطها که بحق قتال میکند هر پنه قیام خواهد کرد و هر که قیام نمیکند در حالتیکه امر برای ایشان یعنی برای دشمنان باشد پس چون بسیار شدند و رغبت و هم نفسی کردند و کشتند کشته خودشان را برانگیزاند خدا بضرر

بخش چهارم از اجزای علم

ایشان گروهها بجز از طرف مشرق پس میکشند ایشان را در حالیکه منفرد شد
باشند و شمرده تر باشند از جهت عدد و شماره بذات خدا قسم است که مالک نمیشود
سأله مگر آنکه مالک میشود ما در و سال را و مالک نمیشوند و سال را مگر اینکه
مالک میشود ما سبصد سال الا چهل روز از سبصد سال را که بقیامت باقی ماند
یعنی سلطنت ما تا چهل روز بقیامت مانده باقی خواهد بود آگاه باشید
که اگر بخواهم هر این نام مبهم برای شما راننده و فریاد کننده انجیتهارا

حدیث هشتم

۳۰۲

ملاحم و فتن - ص ۱۴۵ نیز بسند خود از آنحضرت روایت کرده که فرمود بقیص
الاسلام حتی لا یقال لا اله الا الله فاذا فعل ذلك ضرب یعسوب الدین بذیه
فاذا فعل ذلك بعث الله قوماً یجتمعون کما تجتمع فرج الخریف والله اعلم لا یعرف
اسم امیرهم و مناح رکابهم

معنی که میشود عمل با حکام اسلام تا اینکه لا اله الا الله هم گفته نشود پس وقت
که کار با بنجار سپید پیرند پادشاه دین باز هر خود و قبتکه زهر خود را بریزند
بر میانگیزند خدا گروهها را که با هم جمع و پیوسته شوند همچنانکه پاره های آهن
منفرد یکدیگر پیوسته میشوند و بذات خدا قسم است که من هر اینه میشتاسم
نام امیر و فرمانفرمای ایشان را و خوابگاه مرکبهای ایشان را
چند شش و یکم

۳۰۳

وَالْبَعْلَاءُ مِنَ الْجَزَاءِ

٢١٣

مَلَأَهُمْ وَفَتَنَ . ص ١٠١ سُبْدُ خُودِ أَنْ حَضَرَتْ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ زَوْجَاتُ
 كَرْدِهِ كَمَا بَيْنَ عَبَّاسٍ فَرَمُودَ . بِأَبْنِ عَبَّاسٍ قَدْ سَمِعْتَ أَسْثَاءَ مُخْتَلِفَةٍ وَلَكِنْ
 حَدَّثَ أَنْتَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْكَ قَالَ نَعَمْ قَالَ أَوَّلَ فِتْنَةٍ مِنَ الْمَائِنِ أَمَّا ذَا الصِّدِّيقِ
 وَتَجَارَاتُ كَثِيرَةٍ وَبَحْ قَلِيلٌ ثُمَّ مَوْتَ الْعُلَمَاءِ وَالصَّالِحِينَ ثُمَّ حُطَّ شَدِيدُ بَدَنِ الْجَوْرِ
 وَقَتْلُ أَهْلِ بَيْتِ الطَّمَاءِ بِالزُّورِ ثُمَّ الشَّقَاقُ وَنِفَاقُ الْمُلُوكِ وَمَلَكَ الْعِجْمِ فَذَا
 مَلَكْتُمْ الزَّكَّ فَعَلَيْكُمْ بِأَطْرَافِ الْبِلَادِ وَسَوَاحِلِ الْبَحَارِ وَالْهَرَبِ الْهَرَبُ ثُمَّ تَكُونُ
 فِي سَنَتَيْنِ وَخَمْسِينَ وَثَلَاثَ فِتْنٍ فِي الْبِلَادِ فِتْنَةٌ بِمَصْرَ أَوَّلُهَا مَصْرُ الدَّيَّانَةِ
 بِالْكُوفَةِ وَالثَّلَاثَةُ بِالْبَصْرَةِ وَهَلَاكَ الْبَصْرِيُّ مِنْ رَجُلٍ يَنْدُبُ لَهَا لَا أَصْلَ لَهُ وَلَا فَرْعَ
 فَيَصِيرُ النَّاسُ فِرْقَتَيْنِ فِرْقَةٌ مَعَهُ وَفِرْقَةٌ عَلَيْهِ فَيَهْكُثُ فَيَدُومُ عَلَيْهِمْ سَنِينَ ثُمَّ يُوْثِقُ
 عَلَيْكُمْ خَلِيفَةٌ فَظَّاعِلُ يَمِي فِي السَّمَاءِ الْقَتَالُ وَفِي الْأَرْضِ الْجَبَّارُ فَيَسْقِيكَ الدَّمَا
 ثُمَّ يَهْرُجُ الدَّمَاءُ بِالْمَاءِ فَلَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَيَهْجُمُ عَلَيْهِمُ الْأَعْرَابُ يَقْتُلُ الْخَلِيفَةَ فَيَقْشُوا
 الْجَوْرَ وَالْفُجُورَ مِنَ النَّاسِ وَتُجْبِئُكُمْ رَايَاتُ مُنَابِعَاتٍ كَانَتْهُمْ نِظَامُ مَنْظُومَاتٍ
 انْقَطَعْنَ فِتْنًا بَعْنُ فَذَا قَتَلَ الْخَلِيفَةَ الَّذِي عَلَيْكُمْ فَوَقَعُوا خُرُوجَ الْأَجْبِ سَفِيَانِ
 وَأَمَّا رَأْيُهُ عِنْدَ هَلَاكَ مَصْرٍ وَعِنْدَ هَلَاكَ مَصْرٍ خَفَّ بِالْبَصْرَةِ خَفَّ بِكَلَاهَا وَارْجَاهَا
 وَخَسَفَانِ الْخُرَانِ بِوُقُوعِهَا وَمَسْجِدِهَا مَعَهَا ثُمَّ بَعْدَ ذَلِكَ طُوفَانُ الْمَاءِ مِنْ نَجْمٍ مِنَ
 السَّيْفِ لَمْ يَبْجِ مِنَ الْمَاءِ إِلَّا مَنْ سَكَنَ ضَوَاجِهَا وَتَرَكَ بَاطِنَهَا وَبِمَصْرَ ثَلَاثَ خُوفٍ
 وَسِتِّ زَلَالٍ وَقَذْفٍ مِنَ السَّمَاءِ ثُمَّ بَعْدَ ذَلِكَ الْكُوفَةُ وَيَكُونُ السَّفِيَانِيُّ بِالشَّامِ

بَحْثُ حَرَامِ الْجَبَائِلِ

فَإِذَا صَارَ جَبْشُهُ بِالْكُوفَةِ تَوَقَّعَ لِحْزَالِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ تَحْتَ الْكَعْبَةِ
فَبَتَمَنَّى الْأَحْيَاءُ عِنْدَ ذَلِكَ أَنَّ أَمْوَالَهُمْ فِي الْحَيَاةِ مِلًّا هَاعَدًا كَمَا مَلَّتْ جَوْرًا

مَعْنَى

ای ابن عباس تحقیق که شنیده ای چیزهای مختلفی را ولیکن حدیث کن تو خدا را
تو خشود شود گفت اری فرمود اول شروع فتنه از سال دو بیت هجری است
و آن فرمانفرمائی کردن کودکان و بسیار شدن تجارنها و کم شدن منفعتها
و سودها است پس از آن مُردن علماء و دانایان و شائسندگان است و پس
از آن محطی سخت و پس از آن ظلم و جور و کشته شدن اهل بیت من است ^{بالبقیه}
در بغداد پس از آن خلاف و دشمنی کردن و ضرر رسانیدن ب مردم و در مشقت انداختن
و شکست دادن ب یکدیگر و نفاق یعنی دور و دوزبان بودن با همدیگر است که در
میان پادشاهان و پادشاه عجم واقع شود پس و قتی که ترکها مسلط بر شما و ما
رقاب شما شوند و بر شما پادشاهی کند بر شما باد که متفرق شود در اطراف
شهرها و کناره های دریاها و فرار کردن از مکانهای خود پس از آن در سلا
و دیت و پنجاه و پنج و با سه فتنه هائی در شهرها رو میدهد یکی فتنه ای که
در مصر واقع میشود ایوای بر فتنه مصر و دوم فتنه امیت که در کوفه واقع شود
سوم فتنه ای که در بصره واقع میشود و نابود شدن یا هلاک شدن اهل آن از
مردم که سرعت و شتاب اجابت کرده شود برای وقوع آن فتنه و آن مردم بی اصل

را بجمع المرفع

۲۸۵

و فرعی است که هیچ اصلی و فرعی ندارد پس در آنوقت مردم دو فرقه میشوند یکی فرقه
 با او همراه شوند و فرقه برضرا و قیام کنند پس انمود سالهای در میان ایشان درنگ
 و دوام پیدا میکند پس از آن والی شود بر شما خلیفه ای که درشت خو و سنگدل باشد
 که در آسمان او را قتال یعنی بسیار کشته خوانند و در زمین او را جبار یعنی سرکش و ستمکار
 خوانند پس خونها را میبرد و باب مهرزد و باب مهرزد میبندد که کسی قادر بر آسایش آن نباشد و
 بر عمرها هجوم میاورد و خلیفه را میکشد پس اسکارا میشود ستمگری و کارهای رشت
 نارا در میان مردم و میاید شمارا پرچمهای پی در پی یعنی حوز کندگان از هر طرف که بخواهد
 آنها هم پیوسته و منظم و با هم یکی بوده اند و از هم بریده شدند و باز هم پیوسته و یکی شده
 اند پس چون آنکه خلیفه شما است کشته شد منظر باشد خروج ال ابی سفیان را و خروج و
 فرمانفرما شدن او و وقتی است که مصر هلاک شود یعنی اهل آن نابود شوند و و قحط
 و نابود شدن مصر خفی یعنی بر زمین فرو رفتن در بصره واقع میشود که زمینهای حاصل خیز
 و کرانه های چاههای ایشان بر زمین فرو رود و در خوف دیگر بیازا و مسجد آنها با هم دیگر
 روی دهد بعد از آب طوفان و طغیان کند که آنها نیکو از شمشیر نجات یافته اند از غرق شدن
 در آب نجات یابند مگر کسانی که در اطراف خارج بصره باشند و در داخل آن نباشند
 و در مصر سه مرتبه زمین فرو رفتن و خوف واقع شود و شش مرتبه زلزله و سنل ببارد
 از آسمان واقع گردد پس از آن فتنه بکوفه رخ دهد و سفیانی در آنوقت در شام خواهد
 بود لشکر بکوفه میفرستد و ما نیکو لشکر او بکوفه رسید انظار ظهور بهترین آل محمد را

نَجْحُهَا فِي الْخَبَاءِ عَلَيْهِ

صلوات الله عليه واله از زبر کعبه پس زنده ها آرد و میسند که یکاش زنده بودند مرده ها
ایشان زمین را بر از عدل و داد میکند همچنانیکه بر از ظلم وجود شده باشد
مؤلف گوید علاماتی که در اینجذبش بیان فرموده همه آنها واقع شده مگر هلاک
مِصْر و خفهای بصره و غرق شدن آن در آب و خفها و زلزله های مِصْر که آنها خلی
نزدیک قیام سیفانی واقع خواهد شد و پس از آن فتنه کوفه رو خواهد داد و آن اهل

دارد بطه و حضرت بقیة الله عجل الله تعالی فرجه
جذب و فشار
ع. ۳

ملاح و فتن. ص ۱۰۹ پس خود از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روابتکرده
که فرمود . و یعود دار الملك الى الزوراء و یضرب الامور شوری من علی شیء
فعله فعند ذلك خروج السیفانی فیرکب فی الارض ثلثة اشهر یومهم سوء
العذاب فویل لمصر و ویل للزوراء و ویل للکوفة و ویل لواسط کانی انظر الى
واسط و ما فیها مخبر مخبر و عند ذلك خروج السیفانی و یقل الطعام و یقط الناس
و یقل المطر فلا ارض تنبت ولا سماء تمطر ثم ینخرج المهدي الهادی المهتدی
الذی باخذ الراية من ید عیسی بن مریم ثم خروج الرجال من بعد ذلك ینحرج
الرجال من میان نواحی البصر فیاتی سفوان و بانی سنام فیسرحها و یحمر الناس
فیكونان کالثرید و ماها بثرید من الجوع و القحط ان ذلك لشدید ثم طلوع الشمس
من مغربها الى قیام الساعة اربعین عاماً

را بجزایر و انوار

۲۸۷

معنی و بر میگردد دارالملک بغداد یعنی مرکز حکومت بغداد میشود و کار
 بشوری یعنی برای دادن و مشورت کار گزاران انجام گیرد هر که غالب شد بر چیزی
 همان چیز را انجام میدهد یعنی مدار کارها بر پایه اکثریت اراء گذارده میشود
 پس در آن زمان سفیانی بیرون میاید و سوار کار میشود در روی زمین در مدت
 نه ماه یعنی مدت استیلاء و ریاست او نه ماه است حکومت و تکلیف میکند
 ایشان را بعباد و شکنجهای بد پس وای بر مصر و وای بر بغداد و وای بر کوفه
 و وای بر واسط گو یا میبینم واسط را در حالیکه خبر دهنده ای بنیت که خبری را
 برساند یعنی روابط آن با جاهای دیگر قطع شود و خبر نرسد در آنوقت سفیانی
 خروج میکند و خوردنی کم میشود و قحطی مردم را فر و میگیرد و باریدن باران کم
 میشود پس گاه از زمین نزوید و آسمان باران نبارد پس در آنوقت بیرون
 آید مهدی آل محمد که راه نمائی کننده و راه یافنده است و او انجمن کی است که
 پرچم را از دست عبسی پیر مریم میگیرد پس از آن دجال خروج میکند از میسان
 که ناچار است از نواحی بصره پس میاید بمقنن که بک منزل است تا بصره و میاید به
 سناب که کوهی است نزدیک بصره پس جادو میکند ایشان را و جادو میکند مردم را
 که دو کوه در نظر ها مانند تربند نماید و حال آنکه تربند بنیت از جهت گرسنگی و قحطی
 بد رستبکه این هر اینه فتنه سختی است پس از آن بیرون آمدن آفتاب است از
 مغرب خود در آنوقت تا قیام قیامت چهل سال مانده است

بَحْثُهَا فِي أَجْبَاءِ عَلِيٍّ فِي تَارِيخِ سُوٍّ

۲۸۸
۳۰۵

ملاحم وفتن . بسند خود در ص ۱۱۸ روایت کرده از حضرت باقر علیه السلام که فرمود . دَخَلَ الْحَبَنَ بْنَ عَلِيٍّ عَلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَعِنْدَهُ جُلَسَاءُوهُ فَقَالَ هَذَا سَيِّدُكُمْ سَمَاءُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ سَيِّدًا وَلِيُخْرِجَنَّ رَجُلًا مِنْ صُلْبِهِ شَيْءٌ شَبَّهَ فِي الْخَلْقِ وَالْخَلْقِ يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِطَاعًا كَمَا مَلَأْتَ ظُلْمًا وَجَوْرًا قِيلَ لَهُ وَمَتَى ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ هَبْهَاتِ إِذَا خَرَجَ عَنْ دِينِكُمْ كَمَا تَخْرُجُ الْمَرْثَةُ عَنْ وَرَثَتِهَا لِبُعْلِهَا

معنی داخل شد حبیب پسر علی بن ابیطالب علیهم السلام در حالیکه نزد او بودند کسانی که در نزد او نشسته بودند پس فرمود اینست افای شما نام گذارده است او را پیغمبر صلی الله علیه و آله پسند و هر آینه بیرون میآید مردی از صلب او که شبیه من است شبا هت او در خلق و خلق پرمسکند زمین را از عدل و داد همچنانکه پُر شده باشد از ظلم و جور گفته شد که او چه وقت ظاهر شود با امیرالمؤمنین پس فرمود و رواست هنوز وقتی است که بیرون روید شما از دین خود نان همچنانکه بیرون

رود زن از اندیشه برای شوهرش
فَتَنُهَا فِي تَارِيخِ سُوٍّ
۳۰۶

ملاحم وفتن . ص ۱۱۰ از سبیلی روایت کرده از آنحضرت علیه السلام که پانزده روز پیش از بیرون رفتن آنحضرت از بصره خطبه ای انشاء فرمود که در آن یاد کرد پادشاهان

ابجد بحر زمان

بنی عباس و غیر ایشان را که بعد از ایشان میبایند و در آن مهدی علیه السلام
 را یاد فرموده پس در آن خطبه فرموده بعد از نام بردن پادشاهان بنی عباس که
 تمت الفتنه الغراء والفلادة الحمراء وفي عنقها فائم الحق ثم يفر عن وجهه
 بن اخيه الا فليم كالقمر المضي بين الكواكب الدراري الا وان لحرفه علامات عشر
 فاولهن طلوع الكوكب المذنب ويقارب من الجاري واتي قرب وبتبع به فرج
 وشعب فذلك اول علامات المغيب ومن العلامة الى العلامة عجا فاذ انقضت
 العلامات العشر فيها يظهر القمر الازهر و تمت كلمة الاخلاص بالله رب العالمين

لغات

الغراء عباد الود الفلادة الحمراء اشاره بفتنه مسیحیان است که صاحبان گردن
 بندهای (کروانها) هستند عنق زمان یفر عن وجهه سفر بمعنای کشف است
 اخيه جمع جناح بمعنای طرف و جانب است دري یعنی درخنده المذنب دنباله دار
 مجاری جمع مجری بمعنای مدار هج قتل شعب برانگیزتن فتنه و تباهی و خصومت
 ونزاع مغيب صفتی است برای مهدي علیه السلام

معنی

تمام میشود فتنه عباد الود و دوره فتنه کنندگان در آن زمان که مسیحها و صاحبان
 فلاده های سرخ (کروانها) هستند و در آن زمان است قیام کننده بحق پس پرده بردار
 از روی خود در اطراف اقلیمها مانند ماه نوردهنده در میان ستاره ها درخشد

بخش چهارم از اجزاء علم

اگاه باشد بد رستبکه از برای آن ده نشانه است اول از آنها طلوع سناره
دنباله دار است که در نزدیکی مذارها دیده شود و چند بکی ای که دنباله آن کشتن
و کشته شدن زیاد شود و برانگیزش فتنه و تباهی و حضومت و نزاع افزون گردد پس
این اول نشانه ظاهر شدن امای است که از دیده ها پنهان شده و از نشانه ای نا
نشانه دیگر شکفتنها روی دهد چون علامات دهگانه بگذرد در آن زمان ظاهر شود
ماه درخشنده و تمام شود کله اخلاص بخدا بیکه پروردگار جهانیان است

حقی نمائند که علامتهای دهگانه بر وایت دیگر در اوایل بخش چهارم این
کتاب در جزو اول شرح داده شد مراجعه شود

هشتم

۳۰۷

ملاح و فتن . ص ۱۱۱ نیز از سلسلی در عقب همین خطبه از خطبه دیگر از خطب انحضرت
روایت کرده و گفته است که آن بزرگوار این خطبه را در کوفه بالای منبر انشاء فرمود
فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ الْحَمْدِ الْعَظِيمِ وَالشَّاءَ عَلَى الرَّسُولِ الْكَرِيمِ - سَلَوْنِي
سَلَوْنِي فِي الْعَشْرِ الْأَوَّلِينَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ تَعْفَدُونِي ثُمَّ ذَكَرَ الْحَوَادِثَ بَعْدَهُ
وَقَتْلَ الْحَبَشِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَتْلَ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ رَضَوَانَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَحَرْقَ
وَنَذْرِيئِهِ فِي الرَّبَاجِ ثُمَّ تَكَبَّرَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَذَكَرَ زَوَالَ بَنِي أُمَيَّةٍ وَمَلَكَ بَنِي
الْعَبَّاسِ ثُمَّ ذَكَرَ مَا يَحْدُثُ بَعْدَهُمْ مِنَ الْفِتَنِ وَقَالَ أَوَّلُهَا السِّفْيَانِيُّ وَآخِرُهَا
السِّفْيَانِيُّ فَقِيلَ لَهُ وَمَا السِّفْيَانِيُّ وَالسِّفْيَانِيُّ فَقَالَ السِّفْيَانِيُّ صَاحِبَ الْحَجَرِ

را بجمع من الخیرین

وَالسَّيِّئَاتِي صَاحِبِ الشَّامِ — (وَذَكَرَ السَّيِّئَاتِي أَنَّ السَّيِّئَاتِي الْأَوَّلَ أَبُو طَاهِرٍ
 سَلِيمَانَ بْنِ الْحَسَنِ الْقَرْمَطِيِّ) وَذَكَرَاتُ الذِّي يَجْبُو عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 وَذَكَرَ شَيْعَتَهُ وَمُجِبَّتَهُ وَمَدْحَهُمْ. وَقَالَ إِنَّهُمْ عِنْدَ النَّاسِ كَقَارٍ وَعِنْدَ اللَّهِ
 أَبْرَارٌ وَعِنْدَ النَّاسِ كَاذِبُونَ وَعِنْدَ اللَّهِ صَادِقُونَ وَعِنْدَ النَّاسِ أَرْجَاسٌ
 وَعِنْدَ اللَّهِ نِظَافٌ وَعِنْدَ النَّاسِ مَلَأَعِينَ وَعِنْدَ اللَّهِ بَارُونَ وَعِنْدَ النَّاسِ
 ظَالِمُونَ وَعِنْدَ اللَّهِ عَادِلُونَ فَارْوَا بِالْإِيمَانِ وَخَيْرَ الْمُنَافِقِينَ (وَهَذَا صَوْرٌ
 مَا جَرَى حَالُ شَيْعَتِهِ عَلَيْهِ

معنی

پس فرمود آنحضرت بر او باد سلام بعد از حمد کردن پر خدای بزرگ و ثنا گفتن
 بر رسول گرامی. پیر سپید از من پیر سپید از من که در دهه آخر ماه رمضان که
 خواهد کرد مرا. پس یاد فرمود حوادثی که بعد از آنحضرت واقع میشود و کشته شدن
 حسین صلوات الله علیه و کشته شدن زید بن علی رضوان الله علیه و سوزاندن
 بدن او و برباد دادن خاکستر او را پس گیره کرد آنحضرت علیه السلام و یاد کرد
 زوال دولت بنی امیه و ملک بنی عباس را پس یاد فرمود از فتنه های که بعد از
 ناز و حوادث میشود و فرمود اول از آنها فتنه سفیانی است و آخر آنها فتنه
 فتنه سفیانی است پس از آنحضرت سؤال شد که سفیانی اول کدام و سفیانی آخر
 کدام است پس فرمود سفیانی صاحب هجر و سفیانی صاحب شام (و باد کرد

بَحْثُ حَقَائِقِ أَجْبَاءِ عَلَوِيٍّ

سَلِيلُی که سفیانی اول ابوطاهر سلیمان بن حسن قرمطی است) و یاد کرده (یعنی امیر المؤمنین علیه السلام) که آنکه خبر داده است انحرث و ابداً نباید پیغمبر خدا صلی الله علیه و اله است و باید کرد شیعیان و دوستان خود را و مدح فرمود ایشان را و فرمود بدستیکه ایشان در نزد مردم کافر اند و در نزد خدا نیکانند و نزد مردم دروغ گویند و در نزد خدا راستگویند و نزد مردم پلید پیایند و نزد خدا پاکیزه ^{بند} و نزد مردم لعنت شده گانند و نزد خدا نیکی کننده گانند و نزد مردم ستمکارانند و نزد خدا دادخواهانند و رشکار شدند بسبب ایمانی که دارند و زبانکار شدند منافقین و دورو بان و دور زبانان (و اینست ماجرای حال شیعیان او که برانند)

فصل ششم

۳۰۸

ملاحم و فتن . ص ۱۱۹ از ابوصالح سلیلی در کتاب فتن نقل کرده بسند خود از اصبع بن نباته که گفت خطبای خواندا امیر المؤمنین علیه السلام پس باید کرد مهذی علیه السلام و بیرون آمدن اصحاب او را با او و نامهای ایشان را پس ابوخالد حلبی عرض کرد و صف کن او را برای ما یا امیر المؤمنین پس فرمود علی علیه السلام . اَلَا اِنَّ اشْبَهَ النَّاسِ خَلْقًا وَ خُلُقًا وَ حَسَبًا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اَلَا اَدْرِكُمْ عَلٰی رَجَالِهِ وَ عَدَدَهُمْ قُلْنَا بَلٰی يَا امیر المؤمنین قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اَوَّلَهُمْ مِنَ الْبَصَرَةِ وَ آخِرَهُمْ مِنَ الْيَمَامَةِ . وَ جَعَلَ عَلٰی عَلَيْهِ السَّلَامُ يُعَدُّ رَجَالَ الْمَهْدِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ النَّاسُ يَكُونُونَ . فَقَالَ رَجُلَانِ مِنَ الْبَصَرَةِ وَ رَجُلٌ مِنَ الْهَوِ

وَأَجْعَلُوا لِي زِينَةً

٢٩٢٥

وَرَجُلٌ مِنْ عَسْكَرِ مَكَّةَ وَرَجُلٌ مِنْ مَدِينَةِ نَشْرٍ وَرَجُلٌ مِنْ دُورِ قِ وَرَجُلٌ مِنَ الْبَاشَا
وَأَسْمُهُ عَلِيٌّ وَثَلَاثَةٌ مِنْ قَاشَانَ أَحْمَدُ وَعَبْدُ اللَّهِ وَجَعْفَرُ وَرَجُلَانِ مِنْ عَمَّانَ مُحَمَّدٌ
وَالْحَسَنُ وَرَجُلَانِ مِنْ سِيرَافٍ شَدَادٌ وَشَدِيدٌ وَثَلَاثَةٌ مِنْ شَهْرَازْخُصٍّ وَيَعْقُوبُ
وَعَلِيٌّ وَارْبَعَةٌ مِنْ أَصْفَهَانَ مُوسَى وَعَلِيٌّ وَعَبْدُ اللَّهِ وَعُظْلَفَانِ وَرَبِيعٌ مِنْ أَيْدَحَ
وَأَسْمُهُ يَحْيَى وَرَجُلٌ مِنَ الْمَبِجِ وَأَسْمُهُ دَاوُدُ وَرَجُلٌ مِنَ الْكَوْجِ وَأَسْمُهُ عَبْدُ اللَّهِ وَ
وَرَجُلٌ مِنْ بَرْجُودِ وَأَسْمُهُ قَبِيْمٌ وَرَجُلٌ مِنْ نَهَاوَنْدِ وَأَسْمُهُ عَبْدُ الرَّزَّاقِ وَرَجُلَانِ
مِنَ الدِّيَّوْرِ عَبْدُ اللَّهِ وَعَبْدُ الصَّمَدِ وَثَلَاثَةٌ مِنْ هِدَانَ جَعْفَرُ وَأَسْحَى وَمُوسَى وَ
عَشْرَةٌ مِنْ قَتْمِ أَسْمَاءُ عَلَى أَسْمَاءِ أَهْلِ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَرَجُلٌ
مِنْ خَرَّاسَانَ أَسْمُهُ دُرْبُدُ وَخَمْسَةٌ رَجَالٌ مِنَ الدِّيَرِ أَسْمَاءُهُمْ عَلَى أَسْمَاءِ أَصْحَابِ الْكَهْفِ
وَرَجُلٌ مِنَ أَمْلٍ وَرَجُلٌ مِنْ جَرْجَانِ وَرَجُلٌ مِنْ هَرَاةَ وَرَجُلٌ مِنْ بَلْجِ وَرَجُلٌ مِنْ فَرَجِ
وَرَجُلٌ مِنْ عَانَةِ وَرَجُلٌ مِنْ دَامْغَانَ وَرَجُلٌ مِنْ سَرْخُسِ وَثَلَاثَةٌ مِنَ السِّيَارِ وَرَجُلٌ
مِنْ سَاوَةِ وَرَجُلٌ مِنْ سَمَرْقَنْدَ وَارْبَعَةٌ وَعَشْرُونَ مِنَ الطَّالِقَانِ وَهُمْ الَّذِينَ ذَكَرَهُمُ
رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَفِي طَالِقَانَ كَوْزٌ لَا ذَهَبَ وَلَا فِضَّةَ وَلَكِنْ جَاهَالَهُ
يُجْعَلُهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَرَجُلَانِ مِنْ قَرْوِينِ وَرَجُلٌ مِنْ فَارَسِ وَرَجُلٌ مِنْ أَبْهَرِ
وَرَجُلٌ مِنْ بَرْجَانِ مِنْ جُجُوحِ وَرَجُلٌ مِنْ شَاخِ وَرَجُلٌ مِنْ صِرْجِ وَرَجُلٌ مِنْ أَرْبِيلِ
وَرَجُلٌ مِنْ مَرَادِ وَرَجُلٌ مِنْ نَدْمِ وَرَجُلٌ مِنْ أَرْمِينِيَّةِ وَثَلَاثَةٌ مِنَ الْمَرَاجَةِ
وَرَجُلٌ مِنْ حَوِيٍّ وَرَجُلٌ مِنْ سَلْمَاسِ وَرَجُلٌ مِنْ تَقْلَيْسِ وَرَجُلٌ مِنْ نَسُورِ

بَيْتُ حَمَامٍ الْجَائِعِ عَلَى

٢٩٤

وَرَجُلٍ مِنْ بَرْكِي وَرَجُلٍ مِنْ سَرْخَسٍ وَرَجُلٍ مِنْ مَنَاجِدٍ وَرَجُلٍ مِنْ قَلَمِيلَا وَ
ثَلَاثَةً مِنَ الْوَاسِطِ وَعَشْرَةٌ مِنَ الزَّوْرَاءِ وَارْبَعَةٌ مِنَ الْكُوفَةِ وَرَجُلٌ مِنَ الْقَادِسِيَّةِ
وَرَجُلٌ مِنْ سِرُورَاءِ وَرَجُلٌ مِنَ السَّرَّةِ وَرَجُلٌ مِنَ الْبَيْلِ وَرَجُلٌ مِنْ صَيْدَاءِ وَرَجُلٌ
مِنْ جَرَجَانَ وَرَجُلٌ مِنَ الْقَهْقُورِ وَرَجُلٌ مِنَ الْإِنْبَارِ وَرَجُلٌ مِنْ عَكْبَرِ وَرَجُلٌ مِنَ الْخَنَّا
وَرَجُلٌ مِنْ بَتُوكَ وَرَجُلٌ مِنَ الْجَامِدَةِ وَثَلَاثَةٌ مِنْ عِبَادَانَ وَشَنْدُ مِنْ حَذِيثَةِ الْمَوْصِلِ
وَرَجُلٌ مِنَ الْمَوْصِلِ وَرَجُلٌ مِنْ مَغَلْشَايَا وَرَجُلٌ مِنْ نَضِيبِينَ وَرَجُلٌ مِنْ أَرْدَنَ وَ
رَجُلٌ مِنْ فَارَقِينَ وَرَجُلٌ مِنْ أَمْدَ وَرَجُلٌ مِنْ رَأْسِ الْعَيْنِ وَرَجُلٌ مِنَ الرِّقَةِ وَرَجُلٌ
مِنْ حَرَّانَ وَرَجُلٌ مِنَ بَالِسَ وَرَجُلٌ مِنْ قَبِجٍ وَثَلَاثَةٌ مِنْ طَرْسُوسَ وَرَجُلٌ مِنَ الْقَصْرِ
وَرَجُلٌ مِنْ أَدْنَةَ وَرَجُلٌ مِنْ خَرْمِي وَرَجُلٌ مِنْ عَرَارَ وَرَجُلٌ مِنْ قُورَصَ وَرَجُلٌ
أَنْطَاكِيَّةَ وَثَلَاثَةٌ مِنْ حَلَبَ وَرَجُلَانِ مِنْ حَمَصَ وَارْبَعَةٌ مِنْ دِمَشْقَ وَرَجُلٌ مِنْ سُوْرَةَ
وَرَجُلَانِ مِنْ قَتَوَانَ وَرَجُلٌ مِنْ قَيْمُوتَ وَرَجُلٌ مِنْ صُورَ وَرَجُلٌ مِنْ عَرَفَاتَ وَرَجُلٌ
مِنْ عَسْقَلَانَ وَرَجُلٌ مِنْ غَرَّةَ وَارْبَعَةٌ مِنَ الْفُسْطَاطِ وَرَجُلٌ مِنْ قَرْمِيسَ وَرَجُلٌ
مِنْ دِمْيَاطَ وَرَجُلٌ مِنَ الْحَلَّةِ وَرَجُلٌ مِنَ الْأَسْكَدَرِيَّةِ وَرَجُلٌ مِنْ بَرْقَةَ وَرَجُلٌ
مِنْ طَبْجَهَ وَرَجُلٌ مِنْ أَمْرِجَبَهَ وَرَجُلٌ مِنَ الْقَبْرِوَانِ وَخَمْسَةٌ مِنَ التَّوَسِ الْأَفْصَى وَ
رَجُلَانِ مِنْ قَبْرِسَ وَثَلَاثَةٌ مِنْ جَبْمَ وَرَجُلٌ مِنْ قُوسَ وَرَجُلٌ مِنْ عَدَنَ وَرَجُلٌ مِنْ
الْعَلَالِي وَعَشْرَةٌ مِنْ مَدِينَةِ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَارْبَعَةٌ مِنْ مَكَّةَ وَرَجُلٌ مِنْ
الطَّائِفِ وَرَجُلٌ مِنَ الدُّبَرِ وَرَجُلٌ مِنْ شَبْرَوَانَ وَرَجُلٌ مِنْ زَبِيدَ وَعَشْرَةٌ مِنْ صَرْفَ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

٢٩٥

وَرَجُلٌ مِنَ الْأَحْيَاءِ وَرَجُلٌ مِنَ الْقُطَيْفِ وَرَجُلٌ مِنْ هَجَرَ وَرَجُلٌ مِنَ الْيَمَامَةِ
مَوْلَى كُؤَيْدٍ

لِذَا تَرْجَمَهُ أَنْ صَرَفَ نَظْرَهُ شَدَّ وَبَقِيَ بَقِيَّةُ حَدِيثٍ يَرُدُّ أَخْتَمَ
فَالْعَلَى عَلَيْهِ السَّلَامُ

أَحْصَاهُمْ لِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْهَ ثَلَاثُمِائَةٍ وَثَلَاثَةُ عَشَرَ رَجُلًا بَعْدَ أَصْحَابِ
بَدْرٍ جَعَلَهُمُ اللَّهُ مِنْ مَشْرِفِهَا إِلَى مَغْرِبِهَا فِي أَقَلِّ مِائَةٍ الرَّجُلِ عَيْنَاهُ عِنْدَ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ
فِيْنَا أَهْلَ مَكَّةَ كَذَلِكَ فَيَقُولُونَ أَهْلَ مَكَّةَ قَدْ كَسَبْنَا السَّيِّئَاتِ فَيُبْشِرُونَ أَهْلَ مَكَّةَ

فَيَنْتَظِرُونَ إِلَى مَوْقِعِ حَوْلِ بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ وَقَدْ اجْتَلَى عَنْهُمْ الظَّلَامُ وَلَا حَ لَهِمُ الصُّبْحِ وَحَسْبُ
بَعْضُهُمْ بِبَعْضٍ النِّجَاةَ وَأَشْرَفَ النَّاسِ يَنْظُرُونَ وَأَمْرًا يَفْكُرُونَ - قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ وَكَانَتْ أَنْظَرُ إِلَيْهِمْ مِنْ تَحْتِ سِتَارَةِ الْكِبْتَةِ فِي آخِرِهَا رَجُلٌ أَشَبَّ النَّاسِ
بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَالْهَ خَلَقًا وَخُلُقًا وَحَسَنًا وَجَمَالًا فَيَقُولُونَ أَنْتَ الْمَهْدِيُّ

فَيَجِيبُهُمْ وَيَقُولُ أَنَا الْمَهْدِيُّ فَيَقُولُ بَابِعُوا عَلَى أَرْبَعِينَ حَضَلَةً وَأَشْرَطُوا عَشْرَةَ
خَصَالٍ . قَالَ الْأَخْفَ يَا مَوْلَايَ وَمَا تِلْكَ الْخَصَالُ فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ
الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَابِعُونَ عَلَى أَنْ لَا يَسْرِقُوا وَلَا يَرْبُوا وَلَا يَقْتُلُوا وَلَا يَهْتَكُوا حُرْمًا
حَرِّمًا وَلَا يَسْبُوا مُسْلِمًا وَلَا يَهْجُوا أَمْرًا وَلَا يَضْرِبُوا أَحَدًا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَرْكَبُوا الْخَيْلَ
الْهَالِجَةَ وَلَا يَمْنُطُقُوا بِالذَّهَبِ وَلَا يَلْبَسُوا الْخَزَّ وَلَا يَلْبَسُوا الْحِزَّ وَلَا يَلْبَسُوا التَّغَالَ
الضَّرَارَةَ وَلَا يَخْرِجُوا مَسْجِدًا وَلَا يَقْطَعُوا طَرِيقًا وَلَا يَظْلِمُوا بَيْتِي وَلَا يَخْنَعُوا سَبِيلًا

نَحْيُهَا فِي الْحَرْبِ عَلَيْهِ

وَلَا يَحْتَسِبُوا مَكْرًا وَلَا يَأْكُلُوا مَالَ الْيَتِيمِ وَلَا يَفْسُقُوا بَعْلَامَ وَلَا يَشْرِبُوا الْخَمْرَ وَلَا
يَخُونُوا أَمَانَةً وَلَا يَخْلِفُوا الْعَهْدَ وَلَا يَسْبُوا أَطْعَامًا مِنْ بَرٍّ أَوْ شَعِيرٍ وَلَا يَقْتُلُوا
مُسْتَأْمِنًا وَلَا يَتَّبِعُوا مَنْهُمْ مَنًّا وَلَا يَفْكُوا دِمًّا وَلَا يَجْهَرُوا عَلَى جَرْحٍ وَيَلْبِسُونَ
الْحَشَنَ مِنَ الشَّيْبِ وَيُؤَسِّدُونَ الزَّابَ عَلَى الْحَزْدِ وَيَأْكُلُونَ الشَّعِيرَ وَيَرْضَوْنَ
بِالْقَلِيلِ وَيَجَاهِدُونَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ وَيُثْمِنُونَ الطَّبَّ وَيَكْرَهُونَ
النَّجَاسَةَ وَيَشْرِطُ لَهُمْ عَلَى نَفْسِهِ أَنْ لَا يَتَّخِذَ صَاحِبًا وَمِمَّنْ حَبَشَ يَمُوتُونَ وَيَكُونُ
مِنْ حَبَشٍ يَرِيدُونَ رِضَى الْقَلِيلِ وَمِلَّةَ الْأَرْضِ بَعُونَ اللَّهَ عَدْلًا كَمَا مَلَّتْ حَوْلًا
يُعْبِدُ اللَّهَ حَقَّ عِبَادَتِهِ يَفْقَهُ لُحْزَانَهُ وَيَطْعُمُ أَهْلَ الْيَمَنِ وَيَقْبَلُ الْجَبُوشَ أَمَامَهُ
مِنَ الْيَمَنِ فَرَسَانِ هَذَانِ وَهُوَ لَنْ وَحْدَهُ يَمَّةٌ مَالُوسٌ وَالْخَرْجُ وَيَشُدُّ عَضْدَهُ
بِئْسَ لِمَنْ عَلَى مَقْدَمَتِهِ عَقِيلٌ وَعَلَى سَاقَتِهِ الْحَرِثُ وَيَكْرَهُ اللَّهُ جَمْعَهُ فَبِمَا وَبَشَدَ
ظَهَرَهُ بِمَضْرُوبِ أَمَامِهِ وَيَخَالِفُ بِجِلَّةٍ وَيَقْتِفُ وَجْمَعٍ وَعَذَافٍ وَيَبْرُ
بِالْجَبُوشِ حَقَّ بَرْزِ وَادِي الْفَتَنِ وَلِجَهَةِ الْحَنِيِّ فِي أَشْيَ عَشْرًا لَهَا فَيَقُولُ لَهُ أَنَا
أَحَقُّ بِهَذَا الْأَمْرِ مِنْكَ فَيَقُولُ لَهُ هَاتِ عَلَامَةَ هَاتِ دَلَالَةَ فَيَوْمِي إِلَى الطَّرِيقِ يَسْقُطُ
عَلَى كِفَتِهِ وَيَغْرِبُ الْقَضِيبُ الَّذِي بِيَدِهِ فَيُخْضَرُ وَيَعْتُوشُ فَيَسْلَمُ إِلَيْهِ الْحَنِيُّ الْجَيْشُ وَ
يَكُونُ الْحَنِيُّ عَلَى مَقْدَمَتِهِ وَتَقَعُ الصَّبْحَةُ بِرِشْقَانِ أَعْرَابِ الْحِجَازِ قَدْ جَعَلُوا لَكُمْ فَيَقُولُ
الْفَيَّاحِيُّ لِأَصْحَابِهِ مَا يَقُولُ هُوَ لَا أَلُومَ الْقَوْمِ نَقَالَ لَهُ هُوَ لَا أَصْحَابَ تَرَكَ وَأَبِلَ وَمَنْ
أَصْحَابَ حَيْدٍ وَسِلَاحٍ فَأَخْرَجَ بَنَاءَ إِلَهُمَ — قَالَ الْأَخْفُفُ وَمَنْ أَيْ قَوْمُ الْفَتَانِ

وَأَجْعَلْ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

٢٩٧

قال امير المؤمنين عليه السلام هو من بني امية واخواله كلب وهو عتبة بن مرة بن
 كلب بن سلمة بن عبد الله بن عبد المطلب بن عثمان بن معاوية بن ابي سفيان بن
 حرب بن امية بن عبد شمس اشد خلق الله شرا والعن خلق الله حياء واكثر خلق الله
 ظلما فخرج بخله وقومه ورجالهم وجيشه ومعه مائة الف وسبعون الفا فبزل
 بحجة طبرية وبيراليه المهدي عن حمية وعن شماله وجبريل امامه فبذلهم
 في الليل وبكمن بالنهار والناس يتبعونه حتى يوافق السفيا في على بحجة طبرية
 فغضب الله على السفيا وبغض خلق الله لغضب الله تعالى فرشقهم الطير
 باجحتها والخيال بصورها والملائكة باصواتها ولا تكون ساعة حتى يهلك الله
 اصحاب السفيا كلهم ولا يبقى على الارض غيره وحده فاحذه المهدي عليه السلام
 فبذبحه تحت الشجرة التي اغصانها مدلاة على بحجة طبرية وبملك مدينة دمشق
 وبخرج ملك الروم في مائة الف صليب تحت كل صليب عشرة الاف ففتح طرسا
 باستن الرماح وبهزب ما فيها من الاموال والناس وبعث الله جبريل عليه
 السلام الى المصيصه ومنزلها وجميع ما فيها فيطلقها بين السماء والارض وفي
 ملك الروم بحبشه حتى ينزل تحت المصيصه فيقول ابن المدينة التي كان يتخوف
 الروم منها والضاربة فيسمع فيها صوت الديوك ونياح الكلاب وصهيل الخيل
 فوق رؤسهم - وذكر الحديث - قال السدرة اقول انا وهذا لفظه ما ذكره
 السليلي نقلناه كما وجدناه

بخش چهارم از احباب علی

معنی

فرمود علی علیه السلام که شماره کرد ایشان را برای من رسول خدا صلی الله علیه
والله بسعد و سپرده نفر مرد را بعد از اصحاب بدر که جمع میکنند خدا ایشان را از مشرق
و منین تا مغرب آن در کمتر از آنکه مرد چشم ^{چهار} خود را بهمزد در نزد خانه محترم خدا یعنی
مسجد الحرام پس در حالیکه اهل مکه میبیند آنها را میگویند پوشانید ما را اسقفیا
پس اهل مکه مُشرف بر آنها میشوند و نظر میکنند میبینند گروهی را در اطراف خانه
خدا که محترم است در حالیکه بر طرف شده است تا یکی از ایشان و صبح بر آنها در ^{خمس}
دارد و بعضی بر بعضی دیگر فریاد مینند بشعار النجاة و مردم مُشرف بر ایشانند
و نگاه میکنند و فرماندهان ایشان فکر میکنند - فرمود امیر المؤمنین علیه السلام
و گویا میبینم ایشان را که همه بلب زنی و لب تَد و لب جمال و لب لباس کوبا میطلبند چیزی را
که از ایشان ضایع شده باشد پس ایشان متعجبند در کار خودشان تا اینکه بیرون
آید بگوی ایشان از زیر پرده کعبه که در طرف اخراست مردی که شبیه ترین مردم است
بر رسول خدا صلی الله علیه و الله از حیث خلق و خلق و حسن و جمال پس میگویند انا نوق
مهدک پس جواب میدهد ایشان را و میفرماید من مهدک پس فرماید که بیعت کنید بر
چهل خصلت و شرط بگیرد ده خصلت را - اخف گفت ای مولای من این خصلتها
کدام است پس فرمود امیر المؤمنین علیه السلام با او بیعت کند بر اینکه دردی
نکند و زنا نکند و کسی را نکشد و هتک حرمت کسی را نکند و دشنام به کسی

وَالْجَعَلُ لِلْغَنَمِ

۴۹۴

ندهند و بر منزه هجوم بنآورند و کسی را نزنند مگر بحق و سوار نشوند بر اسبهای
 شده و واکر بند طلا بر کمر بندند و جامه خن بپوشند و جامه هر پر و ابریشمی بپوشند
 نقش صد دار بپوشند و از مسجد بیرون نروند و مال بیت بخورند و با شیر نشوند
 و مسکرات بنوشند و امانتی را خیانت نکنند و پیمان شکنی نکنند و خوردنی را
 از گندم و جو حبس نکنند و کسی که امان خواسته است نکشند و کسی که فرار کرد
 تعقیب او نکنند و خونریز با حق نریزند و حجر آفتاب نکنند و لباس خشن
 و زبر بپوشند و خاک را امتکای صورتهای خود قرار دهند یعنی روی خاک
 بخوابند و نان جو بخورند و یگم را ضعیف باشند و در راه خدا جهاد و کوشش
 کنند حق مجاهده و کوشش را و بوی خوش استقامت کنند و از پلیدی و زحمت
 کراهت داشته باشند - و شرط کرده میشود بر ایشان یعنی شرط میکند
 مهتک علیه السلام بر ایشان بر نفس خود که رفیق غیر از ایشان نگردد و برود
 هر کجا که میروند و باشد هر کجا که میخواهند و به اندکی را ضعیف شود و زمین را
 پر کند از عدل و داد بیاری خدا همچنانکه پر شده باشد از جور و ظلم و بندگی
 کند خدای را حق بندگی گردان او - گشوده شود خراسان برای او و اهل بن آرا
 فرمانبرداری کنند و روانند لشکرها در پیش روی او از طرفین سواران
 طایفه همدان و خولان بنیهای و اوس و خزرج او را مدد کند و پشت او
 محکم شود عقیل در جلو او و بر ساقه لشکر او حث باشد و خدا جمیع او را

بَحْثِ حَقَائِقِ اِجْمَاعِ عَلَمَاءِ

کند در میان ایشان و محکم گرداند پشت او را بقبله مضرب که در پیش روی او میروند
و یا او مخالفت کند قبله بقبله و قبله ثقیف و جمع و عذات - و بالشکرها
سپر کند تا ترک گوید وادی فتنه ها را و حسی به او ملحق شود باد و از ده هزار نفر
پس مهتد علیه السلام گوید من سراوارترم با این امر از تو پس به آنحضرت گوید که
علامت و دلیل مهدویت خود را بیا و روی اشاره صغریا بدی میفرستد
در کف پاکف آنحضرت و عصا بکند در دست دارد در زمین فرو میبرد فوراً سبز میشود
و برك میاورد پس حسی بالشکر خود تسلیم آنحضرت میشود و پیش رو لشکر او میشود
و فریاد در دست بلند شود که عربهای حجاز جمع شده اند برای شما پس سفیانی
باصحاب خود میگوید این گروه چه میگویند پس به او گفته شود که ایها صاحبان
ترک و شر بنده و اصحابان اسب و اسلحه ایم پس بیرون بیا با ما تا بسوی ایشان برویم
اَخْفَ عمر کرد سفیانی از کدام گروه است امیر المؤمنین علیه السلام فرمود
او از منی امیه است و قبله کلب چون پشاور ندان مادری او هستند و او عنبسه پسر مرثه
پسر کلب پسر تلمه پسر عبد الله پسر عبد المظدر پسر عثمان پسر معاویه پسر ابی سفیان
پسر حرب پسر امیه پسر عبد شمس است سخت ترین خلق خدا است از جهت شرارت
و ملعون ترین خلق خدا است از جهت حب و بیشتر ظلم کننده بر خلق خدا است از
حیث ستگرایی پسر بیرون ابد بالشکر و قوم خود و مردان خود و با او است
صد و هفتاد هزار لشکر در کنار دریاچه طبریه فرو میاید و مهتد از سمت راست

وَالْجَعْدُ فِي الْحَرْبِ وَالْزَنَا

۳۰۱

او سپهر میکند و از جانب چپ او در حالتیکه جبرئیل در پیش روی آنحضرت است
پس میرود با ایشان در شب و کمین میکند در روز و مردم هم پیروی از آنحضرت
میکند تا آنکه در کنار دریاچه طبریه با سفیانی جنگ میکند پس خدا غضب میکند
بر سفیانی و خلق خدا هم بغضب خدا بر او غضب میکنند مرغها با بالهای خود و
کوهها با صخره های خود و ملائکه با صدا های خود و یکساعت نکشد که خدا
اصحاب سفیانی را هلاک میکند همه ایشان را و باقی نماند در روی زمین از لشکر
او مگر خودش تنها پس مهند او را میگیرد و در زیر درختکه شاخه های آن
او پنجه است کنار دریاچه طبریه سر میبرد و شهر دمشق را مالک میشود و بر
میآید پادشاه روم با صد هزار صلیب که در زیر هر صلیبی ده هزار لشکر است پس
طرسوس را فتح میکند با سربازها و غارت میکند آنچه که از اموال در آن است
با مردم آن و بر میانگیزاند خدا جبرئیل را بسوی مصبصه که شهر بیت در شام و
خانه های آن و آنچه که در آن است پس معلق میکند آن شهر را در میان آسمان
و زمین و پادشاه روم بالشکر او میآید تا فرود میآید در زیر مصبصه پس
میگوید کوان شهر بکه روم از آن نترسان بود و مسجد ها از آن میترسیدند پس
میشود در آنجا صدا های خروسها و فریاد کردن سگها و شیشه استبان را با آوازه
سراشان - (و ذکر کرد حدیث را) سید علیه الرحمه بفرماید - میگویم من
این لفظ آنچه که ذکر کرده است از اسلیلی نقل کردم از اچنانکه با فتم -

بِحُجَّتِهَا رَأَى الْخَبَاءَ عَلَوَ هَشَانُ وَهَفْنُ

٣٠٢
٣٠٩

نَهَجُ الْبَلَاغَةِ. جَزْءٌ أَوَّلُ طَبْعٍ مَبْسُومٍ ص ١٤٥ انْخَبَأَ إِحْيَا زُخْمُهَا فِي الْخُمُوتِ اسْت
رَايَةُ صَلَاحٍ قَدْ قَامَتْ عَلَى قَطْبِهَا وَتَفَرَّقَتْ بِشُعْبَيْهَا تَكَلِّمُ بَصَائِعَهَا وَ
تَحْبِطُكُمْ بِبَاعِهَا فَأَنْدَهَا خَارِجٌ مِنَ الْمِلَّةِ فَأَتَمَّ عَلَى الصَّلَاةِ فَلَا سَقَى مَعْدَ
مَنْكُمُ الْأَثْقَالُ كَيْفَالَةَ الْقَدَرِ أَوْ تَفَاضَةً كَيْفَالَةَ الْعَيْمِ تُفَرِّقُكُمْ عَنْكُمْ
الْأَدِيمِ وَنَدْوُسُكُمْ دُونَ الْحَصِيدِ وَتُخَلِّصُ الْمُؤْمِنَ مِنْ بَيْنِكُمْ اسْتَخْلَصَ
الطَّبِيرُ الْحَبَّةَ الْبَطْنَةَ مِنْ بَيْنِ هَزْلِ الْحَبِّ ابْنُ تَذَهَبَ بِكُمْ الْمَذَاهِبُ وَنُتِبَهُ
بِكُمْ الْغِيَابُ وَتَخَذَكُمْ الْكَوَاذِبُ وَمِنْ أَيْنَ تَوْتُونَ رَأَيْتُمْ فُكُونَ
فَلِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ وَلِكُلِّ عَيْبَةٍ آيَاتٌ فَاسْتَمِعُوا مِنْ رَبِّانِيكُمْ وَأَحْضِرُوا قُلُوبَكُمْ
وَأَسْتَبْقُوا أَنْ هَفْنُكُمْ وَلِيَصْدَقَ رَأْيُ أَهْلِهِ وَلِيَجْمَعَ شَمْلُهُ وَلِيَحْضُرَ ذَهْنُهُ
فَلَقَدْ فَلَقَ لَكُمْ الْأَمْرَ فَلَقَ الْخُرْقَةَ وَفَرَقَ فَرَقَ الصَّمْعَةَ فَعِنْدَ ذَلِكَ أَخَذَ
الْبَاطِلُ مَأْخِذَهُ وَرَكِبَ الْجَهْلُ مَرَآكِبَهُ وَعَظَمَتِ الطَّارِغِيَّةُ وَقَلَّتِ الدَّاعِيَّةُ
وَصَالَ الدَّهْرُ صِيَالِ السَّعْيِ الْعَقُورِ وَهَدَرَ فَيْقُ الْبَاطِلِ بَعْدَ كُظُومٍ وَ
تَوَاحَى النَّاسُ عَلَى الْغُجُورِ وَتَهَاجَرُوا عَلَى الدِّينِ وَتَحَابَّوْا عَلَى الْكُذْبِ
وَتَبَاعَضُوا عَلَى الصَّدَقِ فَذَاكَ كَانَ ذَلِكَ كَانَ الْوَلَدُ غِيظًا وَالْمَطْرَقُ ظَا
وَتَقَبَضَ اللَّثَامُ فِضًّا وَتَقَبَضَ الْكِرَامُ غِيضًا وَكَانَ أَهْلُ ذَلِكَ الزَّمَانِ
ذُنَابًا وَسَلَاطِينَهُ سِبَاعًا وَأَوْسَاطُهُ أَكَاكِلًا وَفَقَرُهُ أَمْوَانًا وَغَادَ

را بعلای الزمان

۳۰۳

الصَّدَقَ وَفَاضَ الْكَذِبَ وَاسْتَعْلَتِ الْمَوَدَّةُ بِاللِّسَانِ وَتَشَاجَرَتَا
بِالْقُلُوبِ وَصَارَ الْفُسُوقُ نَبَاً وَالْعَفَافُ عَجَباً وَلَيْسَ أَسْلَامُ لِبَسِّ
الْفَرِّ وَمَقْلُوبَا

لُغَات گیل پیودن صاع پیمان است که به ان میبایند خط و پختن برك
درخت است با عصا - باع مقدار میت معین از سر انگشت میانه دست راست تا سر
انگشت میانه دست چپ چون دستها را از هم بگشایند ملة اصول و اعتقاد است
که در ان تغییر و لخی راه نداده مثل توحید و معاد و مذهب اتم است از اصول و فروع
و بن عبارت از مجموع ما جاء به النبی صلی الله علیه و اله در هر زمان و منهاج خصوصاً
جنبه و غیبه است که در دین پیغمبر و وصی او تغییر میباید و ان هم بعلم و تعلیم پیغمبر و اهل
الهی است ضلله سراسیمگی و غیبت پیغمبر باشد یا شر و گمراهی ثقله در هر چیزی را
گویند نفاضه مکانه شده حکم پیغمبر است که باری را به او میدند و تنگ باری را گشاید
عمر الاذیم مالیدن پوست دوس در و کردن و در ویدن حصید در ویده و بریده
شده بطینه درشت پرغیر هر بل لا غرضه عین نارنجی و سیاهی را اند جویند
و خواهنده و انکه او را بطلب اب و علف فرستاده باشند و پیشتر قوم که علف
و اب را با ایشان نشان دهد خرزه مهره و آنچه در وشته کشیده شود قرف
پوست کندن صمغ ریش و پاره ای از صمغ صول حمله کردن و کشتن هدر
رو کردن صدا در خرجه فینق اسب بر نخیم گویند که بجهت نجابت و کرامت

تجرباتی انجاء علی

زنجاسد انرا و سوار نشوند کلمه جری نشدن و نشوار نکردن سوار تو آخی برادر
کردن مجور کار زشت ناروا و اعظ ختم با سخت تر بن ختم فقط گمائی تابستان و معما
کثیر و بسیار نیز آمده عین معنای قلت و کمی فتن معنای جاری شدن آگاه خود
فرو پوستان را گویند

معنی پرچم گمراهی محققا بر روی قطب خود مهابتد و بشبهه های خود
منفرق میشود میباید شمار به پیمان خود و مهر بزد بر گهای شمار ایدر زدی
خود پیش روان پرچم خارج از ملت است یعنی اعتقاد بوحید و معاد ندارد بر پا
خود ایشنده است بگمراهی پس باقی نماند در انروز از شما مژ تخاله و دردی مانند
دردی که در تیره دلت بپسند با تکیه شده ای که از آنچه به ان باور امیدند تکیه
شده باشد که بمالد شما و مانند مالیدن پوست و در و کز شما مانند در و کز
داس آنچه را که بریده شده و مستخلص شود مؤمن از میان شما ها مانند بر چیدن
مرغ دانه های چاق پر مغز را از میان دانه های لاغر و مغز کجا صبر شمار این
راههای باطل و سرگردان میکند شمار را از یکها و فتنه های نار یک و سیاه
و ضرب میدهد شمار این دروغها و از کجا آورده شدید و از کجا دروغ گفته
شدید پس برای هر مدتی فو شنه است و برای هر پنهان شدنی بازگشتی است
پس بشنود انرا از مرد خدائی متعبد عارف بالله دانستد را سخ در علم و دین
خود دان که با علم و عمل خدا را مبطلد و آنچه را میشود حاضر در دل خود نگاهید

زاجعلی الخیر الزمان

۳۰۵

و اگر شمارا صدا کرد بیدار نشوید و باید راست بگوید جوینده و خواهند و پیش
رو و اهل کسان خود را و جمع کند پراکنده گی آنها را و حاضر کند ذهن خود را پس
هر آینه شکافت برای شما امر را مانند سگافتن مهره و پوست کنده و احسب باید
مانند چسباندن صمغ رفته شده ها و پاره ها را پس در آن زمان میگرد مابل
راه های خود را که در پیش گرفته و سوار میشود چهل و نازدانی مرکب های خود را
و بزرگ میشود سر کشی کننده و کم میشود داعیه حق و حمله میکند و میکشد روزگار
مانند حمله کردن و گشتن جانور در زنده و صدا در گوی خود میگرداند باطل بعد
از آنکه جری و جور نشده بود و برادری میکند مردم با یکدیگر در انجام کارهای
زشت نارا و مافی عفت و مهاجرت و دوری میکند بر ضرر دین و دوست
یکدیگر میشوند بر دروغ گفتن و دشمن یکدیگر میشوند بر راست گفتن پس
وقتیکه چنین زمانی شود پیر بر پدر خود خشمگین شود و باران بسیار ببارد
با اینکه فصلی که باید باران ببارد و هواسه شود مانند فصل تابستان باشد
باران ببارد و هواسه نشود و سرازیر و بحرکت در آیند مردم مان لبم پیت مانند
سبل جاری و اشخاص کریم کم شوند کم سندی و اهل آن زمان گرگها باشند و
پادشاهان در زندگان باشند و مردم مان میانه حال خورندگان باشند
و بنیوان نشان مردم ها باشند و راستی فرورود و دروغ جوشش کند و در
زمانی باشد و در دلهامان نشان باشد و کارهای زشت کردن کشتیان با

بَحْثُ حَقَائِقِ الْجَنَائِعِ عَلَيْهِ

وعفت و پاکدامنی عجب و در باشد و اسلام لباس و آروغ بپوشد مانند پوشیدن

پوستین و آروغ که پیشهای آن بر آون باشد
هشتم و هشتم

۳۱۰

بفتح البلاغه. ص ۱۳۶ طبع بمبئی از خطبهای انحضرت که فرموده
 وَذَلِكَ زَمَانٌ لَا يَخُوفِيهِ إِلَّا كُلُّ مُؤْمِنٍ تَوَمَّهَ أَنْ شَهِدَ لَمْ يَعْرِفْ وَأَنْ غَابَ
 لَمْ يُفْقَدْ أُولَئِكَ مَصَابِيحُ الْهُدَى وَأَعْلَامُ السَّرِّ لِبُؤَابِ الْمَسَابِيحِ وَلَا
 الْمَذَابِيعِ الْبُذُرِ أُولَئِكَ بَفِخَ اللَّهُ لَهُمْ أَبْوَابَ رَحْمَتِهِ وَبُكِّفَ عَنْهُمْ ضَرَاءُ نِقْمَتِهِ
 أَيُّهَا النَّاسُ سَيَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ يَكْفَأُ فِيهِ الْإِسْلَامُ كَمَا يَكْفَأُ فِيهِ الْإِنَاءُ مِمَّا
 فِيهِ أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ آخَذَ مِنْ أَنْ يَجُورَ عَلَيْكُمْ وَلَمْ يُعِدْكُمْ
 مِنْ أَنْ يُبَيِّنَ لَكُمْ وَمَقَالٌ جَلَّ مِنْ فَاؤِلْ أَنْ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ وَأَنْ كَمَا لِبَيْتَيْنِ

لُغَاتُ

تَوَمَّهَ اسم مصدر است برای توم اراده فرموده است از آن مرد گمنامی را که
 شَرِّ او آنکه باشد اَعْلَامُ السَّرِّ نشانه های سَبِّ رَوِی و سَبِّ پیداری
 مَسَابِيحُ جمع مَسِيح است و آن کسی است که در میان مردم فساد و سخرچینی
 کند مَذَابِيعُ جمع مَذْيَاع است و آن کسی است که هرگاه بشنود عمل زشتی را
 انزافاش کند و به آن اشاره کند بُذُر جمع بُذُرُ است و آن کسی است که
 بسیار نادان باشد و زبان او لغو گو باشد کَفَأَ بمعنای سرگون شدنت

بِحَيْثُ كَانَ الْجَمَاعَةُ عَلَى

السَّمَاءِ قَطْرَةً مِنْ مَاءٍ مُذْجِدَةً بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَلَوْ قَدَّامَ قَائِمُنَا لَا فَرْقَ لَنَا السَّمَاءُ
قَطْرُهَا وَلَا خَرَجَ الْأَرْضُ بَنَاتُهَا وَلَذَهَبَتِ السَّحَابُ مِنْ قُلُوبِ الْعِبَادِ وَأَصْطَلَحَتِ
السَّبَاعُ وَالْبَهَائِمُ حَتَّى تَمُتِيَ الْمَرْيَةُ بَيْنَ الْعِرَاقِ إِلَى الشَّامِ لَا تَضَعُ قَدَمَهَا إِلَّا عَلَى
النَّبَاتِ وَعَلَى رَأْسِهَا زِينَتُهَا لَا يَمِيحُهَا مَسْعٌ وَلَا خَافَ

مکفی

بسبب ما کاش می دهد خدا و بسبب ما تمام میکند خدا و به ما محو میکند آنچه را که پیش از
و به ما ثابت میکند و به ما دفع میکند زما نیز که مانند سگ گریخته است پس فریب
ن دهد شما را البته بخدا شيطان فریب دهنده تیاریده است آسمان قطره ای از آبی را
از ما اینکه محمد ب فریده است انرا خدای عز و جل و چون قیام کند قائم ما هر این
مبارک آسمان باران خود را و هر این بیرون میا و روز زمین رو بیدینهای خود را
و هر این دستخیز کردن از دل های بندگان می رود و در زنده گان با چهره پایا یاب
سازش میکند تا اینکه زن در میان عراق و شام که راه می رود نمیکند از قدم خود
را مگر بالای سینه و رو بیدین و زینت او روی سیرا و است و در زنده ای حمله بر او
نمیکند و آن زن از در زنده نمیترسد

حدیث فورم

سپزد هم بجار الانوار . طبع طهران . ص ۳۲۳ از کتاب مختصر البصائر که گفته است و
مقدم بر کتاب خطبه مولا ی ما ابره مؤمنان علیک السلام که بر او نوشته شده بود

رَبِّ الْعَالَمِينَ

۳۰۹

خط سید رضی الدین علی بن موسی بن طاووس اینچه که صورت ان اینست که این کتاب
که ذکر شد و کتاب او ذکر کرده است به دو واسطه بعد از صادق علیه السلام است
پس ممکن است که تاریخ کتاب او بعد از سال دویست از هجرت باشد زیرا که روح ^{نفس}
بعد از سال صد و چهل از هجرت انتقال یافته و بتحقق که روایت شده است بعضی از
اینچه در ان است از ابی روح فرج بن فروة از مسعدة بن صدقة از جعفر بن محمد علیهما
السلام و بعضی اینچه در ان است از غیر ایشان . ذکر کرده است در ان کتاب که در ان
اشاره شد خطبه است از امیر المؤمنین علیه السلام که مخزون نامیده شده و ان
اینست . الحمد لله الاحد المحمود الذی توحد بملکة و علا بقدرته احمده علیما
عرف من سبيله و اللهم من طاعنه و علم من مکون حکمه فانه محمود بكل
ما یوقی مشکور بكل ما یشی و اشهد ان قوله عدل و حکمه فصل و لم یطوف به
ناطق بکان الا کان قبل کان و اشهد ان محمدا عبدا لله و سید عباده خیر
من اهل اوله و خیر من اهل اخره فکلما فنیج الله الخلق فریقین جعله فی خیر
الفریقین لم یشم فیهم عابره و لا مکاح جاهلیة ثم ان الله قد بعث الیکم رسولا
من انفسکم عزیز علیکم ما عنتم حربص علیکم بالمؤمنین رؤف رحیم فاتبعوا ما
انزل الله الیکم من ربکم و لا تبعوا من دونه اولیاء قلبا ما تذکرون فان الله
جعل للخبر اهلا و للحق دعاثم و للطاعة عصما یعصم بهم و یتقیم من حقّه
فیهم علی ارضاء من ذلك و جعل لها رعاة و حفظة یحفظونها بقوة و یعینوا

بَشِيرَاتِ رَا حِبَاءِ عَلِيٍّ

عَلَيْهَا أَوْلِيَاءَ ذَلِكَ بِهَا وَلَوْ أَنَّ اللَّهَ فِيهَا

توضیح قوله عليه السلام لم ينطق فيه ناطق بكان علامه مجلسی اعلی الله مقامه
فرموده یعنی هر چه از او بقیه بهر لفظ کان شده است برای ضرورت است در عبارت زیرا
که کلمه کان دلالت بر زمان دارد و خدا معری و منزله از زمانست و پیش از حدوث زمان
خدا موجود بوده و قوله علیه السلام من اهل یعنی قرار داده است او را اهل برای حق
و خلافت و قوله علیه السلام كلما نبح الله تعبیر بلفظ نبح مجاز است و قوله لم یسهم
یعنی لم یشرك فيه و الغابر من السهام الذی لا بدری زائمه که گناه باشد از زنا و اختلا
نسب و گفته است که محتمل است ما خود از عار باشد و گویا تصحیف عا هر باشد

معنی

کل حمد و ستایش محض ذات خدا نیست که بگای ستوده شده است انجیان خدا نیست که
متعین بصفه یکتا نیست بسبب افرایش ملک خود و بلند است شان او بسبب قدرت و
توانائی خود ستایش میکنم او را بواجبه که شناسانیده است له خود را و الهام کرده
است طاعت خود را و داناکرده است از حکمت پنهان داشته خود زیرا که او ستایش
کرده شده است بسبب هر چیزی که برگردن انداخته است و ولایت داده است و شکر کرده
شده است بسبب هر چیزی که امتحان میکند و گواهی میدهد باینکه گفتار او عدل و راست
و حکم او قاطع و فاصل است و گوینده ای در حق او بلفظ بود زمانی نطق نکرده است
مگر آنکه پیش از زمان و زمانیات وجود داشته و گواهی میدهد که محمد (صلی الله علیه

در بیان احوال و احوال

۳۱۱

والله بنده خدا است و افا و بزرگ بندگان او است و بهتر کسی است که در او اهلیت بتو
و خلافت قرار داده شده است در ابتدا خلفت او و بهتر کسی است که در او اهلیت
قرار داده شده در رسالت و خاتمت او پس هر چند که جمع او ری کرده و از اسن است خلق را
بد و دسنة او را در بهترین د و دسنة قرار داده و او را در ستم زنا و نوح اهل جا اهلیت
قرار نداده یعنی همه سلسله پدران و مادریان او تا آدم ابوالبشر یا له و پاکره و مؤحد
و خدا پرست بوده اند و از اصلا ب شامخه و ارحام مطهره پیران آمده پس از آن بدست
خدا برانگیخت از روی حقیقت بسو شما فرستاده ای را از خود شما ها با از نفس ترین شما ها
که سخت است بر او ما را می که رنج بکشید شما حیران است بر هدایت و از همتائی شما و بمؤمنان
دافت دارند مهربانست پس پیروی کنید آنچه را که فرو فرستاده است خدا بسوی شما
که از جانب پروردگار شما است و میل نکنید و دستان را از او چقدر که مندر که میشود
پس بدو دستیکه خدا قرار داده است اهل را و برای حق ستونها پیر و برای طاعت حفظ
کننده هاست که بسبب ایشان حفظ کرده شوند و بر پا دارند حق خدا را در میان ایشان بر
و جهیکه نشود شدن از آن و قرار داده از برای آن والی و امیر و نگا هارنده هاست که
که نگا هاری و حفظ کنند از با قوائی که دارند و معین و مکات باشند بر آن دو
انرا بسبب آنچه که ولایت دارند از جهت حق خدا دانان

اما بعد

فان روح البصيرة روح الحجة الذي لا ينفع ايمان الا به كلمة الله والتصديق بها

بِحُجَّتِهِمْ الْجَائِعِينَ

فَالْكَلِمَةُ مِنَ الرُّوحِ وَالرُّوحُ مِنَ النُّورِ وَالنُّورُ نُورُ السَّمَوَاتِ مَا يَدْبِرُكُمْ سُبُحَّانَ
 إِلَيْكُمْ مِنْهُ أَيْتَارُ وَاجْتِبَارُ نِعْمَةُ اللَّهِ لَا تَبْلُغُوا شُكْرَهَا خَصَّكُمْ بِهَا وَاجْتَصَّكُمْ لَهَا
 تِلْكَ الْأَمْثَالُ لِنَصْرِ بِهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالَمُونَ فَابْشُرُوا بِضَمْنِ اللَّهِ
 عَاجِلٍ وَفُتْحِ يَسِيرٍ بِعَمْرِ اللَّهِ بِهِ أَعْيُنُكُمْ وَبِذَهَبِ حُجَّتِكُمْ كَفُّوا مَا نَهَاى النَّاسُ عَنْكُمْ
 فَإِنَّ ذَلِكَ لَا يَنْجِي عَنْكُمْ أَنْ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ كُلُّ طَاعَةٍ عَوْنًا مِنْ اللَّهِ يَقُولُ عَلَى الْأَلْسِنِ
 وَبُشَّتْ عَلَى الْأَفْئِدَةِ وَذَلِكَ عَوْنُ اللَّهِ لَا وَلِيَاءَهُ يُظْهِرُ فِي خَفِيِّ نِعْمَتِهِ لَطِيفًا وَقَدْ
 أَثْمَرَتْ لِأَهْلِ الْقُوَى أَعْصَانُ شَجَرَةِ الْحَيَاةِ وَأَنْ فَرَفَانَا مِنَ اللَّهِ بَيْنَ أَوْلِيَاءِهِ
 وَاعْدَاؤِهِ فِيهِ شِفَاءٌ لِلصَّدُورِ وَظُهُورٌ لِلنُّورِ بَعَثَ اللَّهُ بِهِ أَهْلَ طَاعَتِهِ وَبَذَلَهُ
 أَهْلَ مَعْصِيَتِهِ فَلْيَعْدِمُوا لَذَلِكَ عَدَّتُهُ وَلَا عُدَّةَ لَهُ إِلَّا سَبَبُ بَصِيرَةٍ وَصَدَقَ
 نَبِيُّهُ وَتَسْلَمُ سَلَامَةً أَهْلُ الْخَفَةِ فِي الطَّاعَةِ ثَقُلَ الْمِيزَانُ وَالْمِيزَانُ بِالْحِكْمَةِ وَ
 الْحِكْمَةُ فَضْلُ الْبَصَرِ وَالشُّكُّ وَالْمَعْصِيَةُ فِي النَّارِ وَلَيْسَ أَمَانًا وَلَا لَنَا وَلَا لِلنَّاسِ
 قُلُوبُ الْمُؤْمِنِينَ مَطْوِيَّةٌ عَلَى الْإِيمَانِ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَظْهَارَ مَا فِيهَا فَفُتِحَتْ بِالْوَحْيِ
 فِيهَا الْحِكْمَةُ وَلِكُلِّ شَيْءٍ إِنْ بَلَّغَهُ لَا يَجْعَلُ اللَّهُ شَيْئًا حَتَّى يَبْلُغَ أَتَاءَهُ وَمِنْهَا
 فَاسْتَبْشِرُوا بِبَشَرِيٍّ مَا بَشَرْتُمْ وَاعْتَرَفُوا بِقُرْبَانٍ مَا قُرِبَ لَكُمْ وَتَخَرَّجُوا مَا وَعَدَكُمْ أَنَّ
 مَنَادِعَ خَالِصَةٍ يُظْهِرُ اللَّهُ بِهَا حُجَّتَهُ الْبَالِغَةَ وَبُيِّنَ بِهَا نِعْمَةُ السَّابِقَةِ وَبُعِثَ
 بِهَا الْكَرَامَةُ الْفَاضِلَةُ مِنْ أَسْمَائِكُمْ بِهَا أَخَذَ بِحِكْمَةٍ مِنْهَا أَنَا كَمَ اللَّهُ رَحْمَةً وَ
 مِنْ رَحْمَتِهِ نُورُ الْقُلُوبِ وَوَضَعَ عَنْكُمْ أَوْزَارَ الذُّنُوبِ وَعَمِلَ شِفَاءً صَدُورَكُمْ

الْبَصِيرَةُ فِي الزُّمَانِ

٣١٣

حَام

وَصَلَحَ أُمُورُكُمْ وَسَلَامٌ مِّنَ الَّذِينَ عَلَيْكُمْ يُقِيمُونَ بِهِ فِي دَوْلِ الْأَيَّامِ وَقَرَارِهَا

نَقْضُ صِيحَةٍ

قَالَ الْمَجْلِسِيُّ قَوْلُهُ فَإِنَّ رُوحَ الْبَصِيرَةِ لَعَلَّ خَبْرَانَ مَعَ كَلِمَةِ اللَّهِ وَرُوحَ الْحَيَاةِ بَدَلَ
 مِّنْ رُوحِ الْبَصِيرَةِ أَيْ رُوحَ الْإِيمَانِ الَّذِي يَكُونُ مَعَ الْمُؤْمِنِ وَبِهِ يَكُونُ بَصِيرًا
 وَجِبًا حَقِيقَةً لَا يَكُونُ إِلَّا مَعَ كَلِمَةِ اللَّهِ أَيْ أَمَامِ الْهَدْيِ فَالْكَلِمَةُ مِنَ الرُّوحِ أَيْ
 أَوْ هُوَ أَيْضًا اخِذٌ مِنَ الرُّوحِ أَيْ رُوحِ الْفُطُورِ وَالرُّوحُ بِاخِذٍ مِنَ النُّورِ وَالنُّورُ
 اللَّهُ تَعَالَى كَمَا قَالَ اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَبِأَيْدِيكُمْ سَبَبٌ مِّنْ كَلِمَةِ اللَّهِ وَ
 الْيَكْمُ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ السَّبَبُ الْإِثْرُكُمْ وَخِثَارُكُمْ وَخَصَصَكُمْ بِهِ وَهُوَ نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ
 خَصَصَكُمْ بِهَا لَا يُمْكِنُ أَنْ تُؤَدَّ وَاشْكُرْهَا قَوْلُهُ يَظْهَرُ أَيْ الْعَوْنُ أَوْ هُوَ تَعَالَى قَوْلُهُ
 وَأَنْ فَرَقْنَا خَبْرَانَ أَيْ مَا مَحْذُوفٍ أَيْ بَيْنَ ظَاهِرٍ وَهُوَ قَوْلُهُ بَعِثَ اللَّهُ أَوْ قَوْلُهُ
 فَلْيَعْدَ بِنَا وَبَلْ مَقُولٌ فِي حَقِّهِ وَمُرَادُهُ بِالْفَرْقَانِ الْقُرْآنَ وَقَوْلُهُ سَلَامَةٌ مَّبْنِيَّةٌ
 وَثَقُلَ الْمِيزَانُ خَبَرُهُ أَيْ سَلَامَةٌ مِنْ يَخْفَ فِي الطَّاعَةِ وَلَا يَكْسِلُ فِيهَا أَيْ يَظْهَرُ عِنْدَ
 ثَقُلِ الْمِيزَانِ فِي الْقِيَمَةِ أَوْ هُوَ سَبَبٌ لِثِقَلِهِ وَيَحْتَمِلُ أَنْ يَكُونَ السَّلَامُ مُضَافًا إِلَى
 السَّلَامَةِ أَيْ السَّلَامُ الْمَوْجِبُ لِلسَّلَامَةِ وَأَهْلُ مَبْدَأٍ وَثَقُلَ بِالشَّدِيدِ عَلَى الصَّغِيرَةِ
 الْجَمْعُ خَبَرُهُ قَوْلُهُ وَالْمِيزَانُ بِالْحِكْمَةِ أَيْ ثَقُلَ الْمِيزَانُ بِالْعَمَلِ أَيْ يَكُونُ إِذَا كَانَ مَقْرُونًا
 بِالْحِكْمَةِ فَإِنَّ عَمَلَ الْجَاهِلِ لَا وَزْنَ لَهُ فَفَقْدُهُ الْمِيزَانَ يَثْقُلُ بِالْحِكْمَةِ وَالْحِكْمَةُ
 فُضَاءٌ لِلْبَصِيرَةِ أَيْ بَصَرُ الْقَلْبِ يَحُولُ فِيهَا قَوْلُهُ إِنَّا بِالْكُفْرِ وَالْفُتُورِ أَيْ وَقْنَا قَوْلُهُ

بَحْثُهَا فِي مَرْجَاءِ عَلَوِّ

۳۱۴

وَاعْتَرَفُوا بِقُرْبَانٍ مَقْرَبٍ لَكُمْ اِي اعترفوا وصدقوا بقرب ما اجزى كرامته قریب منكم

معنی

اما پس از سنایش و سپاس خدا و درود و تحیت بر پیغمبر صلی الله علیه و آله پس بدرستی که روح بنیائی در یعنی روح ایمانی که میباید با مؤمن و بسبب این چتم دل و دنیا میشود و زندگانی حقیقی را میباید بهیچا شد مگر با کلمه الهی یعنی وجود مبادی امام هدايت کننده و ان کلمه الله از روح است یعنی با او است روح یعنی میگردد از روح القدس و روح القدس نیز میگردد از نور و نور خدا بتعالی است که روشن کننده اسمانها و زمین است با هدايت کننده اهل اسمانها و زمین است چنانچه در کلام خود فرموده الله نور السموات و الارض پس بدستهای خود نشان است سببی که میرسد بسوی شما از او پشاور اختیار یعنی بدستهای شماها است سببی که ان کلمه خدا یعنی وجود حجت و امام است میرسد فبض از جانب خدا بسوی شما بسبب اكرامت میکند و بر میگردد شما را و این نعمتی است از جانب خدا که مخصوص کرده است شما را بر ان چنان نعمتی که نمیتوانید از عهده شکر گذاری ان بر آید و مخصوص گردانیده است شما را بر ای ان این مثلها را بمنزله برای مردمان و تعقل نمیکند و نمی فهمند آنها را مگر دانایان پس خرده باد شما را بیاری کردنی با شتاب و سرعت از جانب خدا و گشایش اسانی که قرار و آرام دهد و سرد کند چشمهای شما را که قوی روشنی چشمهایتان شود ان نصرت و یاری و گشایش با شتاب و بی درد خزن و اندوه

وَابْعَلِّاُمِّنْ اٰخِرِنَا

۳۱۵

شما را باز داد بد خود را زمانیکه مردم بکند بگردان باز میدارند از شما زیرا که آن یاری
و گشایش بر شما مخفی نخواهد ماند بد رستیکه برای شما نوزده طاعتی یار بگردان است از
خدا که بزبانها میگوید و بد لها ثابت میدارد اینست یاری کردن خدا و ستان خود را ظاهراً
میشود این یاری در ریخت پنهان او در خالبتکه از لطافت پیداست و تحقیق که موهبها
برای اهل تقوی و پرهیزکاری شاخه های درخت زندگانی و بد رستیکه فراتر از خدا
کننده میان حق و باطل است از جانب خدا در میان دوستان او و دشمنان او میباشد
که درافت شفاء برای پینه ها و پیدایش نوزد رد لها که غلبه میدهد خدا بر آن
اهل طاعت خود را و ذلیل و خوار میکند به آن اهل معصیت خود را پس باید مھیا کند
هر مردی برای نصرت و فتح امادگی خود را و این اماده کی برای او نیست مگر بسبب
بینائی دل و راستی نیت و تن دادن بطاعت و بندگی و بقضای حق راضی بودن
و سلامتی کسانی که فرمانبردار بگردن برای ایشان سبک و آسانست و در طاعت کمال
نمیشوند ظاهر میشود در قیامت هنگام سنگینی ترازوی عمل با آنکه مراد نیست که نفس
سلامتی سبب سنگینی ترازوی عمل است در قیامت (و سنگینی ترازو بعل است در خالبتکه
مقرون بحکم باشد زیرا که عمل جاهل و زنی ندارد) پس سنگین شود ترازوی عمل
بحکم و حکمت جولانگاه چشم است - و شک و نافرمانی در افتشاند و این هر دو
از مایه نیست و برای مایه نیست و بیوی مایه ای بد دلها می آید پیچیده باهمان
است هرگاه اراده کند خدا اشکار کردن انرا می کشاید آن دلها را بوحی و جاد

بِخَيْرٍ هَارِجًا جَائِعًا عَلَيْهِ

در اینها حکمت را و بد رستیکه برای هر چیزی که بوقت خود مه رساند انرا نشنا
نمیکند خدا بچیزی تا اینکه وقت آن برسد و مدت آن به آخر رسد پس بیدید
مژده ای را که بشما مرده داده شد و اعتراف و تضدق کنید نزد بکار آنچه
که خبر میدهم شما را زیرا که آن بشما نزدیکست و وفا کرده خواهد شد آنچه را که
و عده داده شد بد از ما است خواندن از روی خلوص که ظاهر میگردد اند خدا
به آن حجت رسای خود را و بنان حجت و خواندن تمام میکند نعمتهای تمام خود
خود را و عطا میکند بسبب آن کرامتهای برتری دارنده را که گنجیک برنده به آن حجت
بالعز میگرد حکمت را از او و میدهد شما را خدا از رحمت خود و از رحمت او دلها
روشن و نورانی میشود و گناهان از شماها برداشته میشود و شتاب میکند شما
در سینه های شما و سازش با فتن کارهای شما و درود و تحیت همیشگی ما
بر شما باد که بسبب آن خواهید داشت دو رزق روزها و آنچه را که در قرار رزق شما

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

فَإِنَّ اللَّهَ اخْتَارَ لِدِينِهِ أَقْوَامًا اتَّبَعَهُمُ لِلْقِيَامِ عَلَيْهِ وَالنَّصْرَ لَهُ لِمَنْ ظَهَرَ كَلِمَةُ
الْإِسْلَامِ وَأَوْحَا مَفْرُضُ الْفَرَّانِ وَالْعَمَلُ بِالطَّاعَةِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا
ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ خَصَّصَكُمْ بِالْإِسْلَامِ وَاسْتَخْلَصَكُمْ لَهُ لِأَنَّهُ اسْمُ سَلَامَةٍ وَجَاعَ كَرَامَةِ
أَصْطَفَاهُ اللَّهُ فَهَجَّهَ وَبَيَّنَّ حُجَّهَ وَارْفَ أَرْفَهُ وَحَدَّهَ وَوَصَفَهُ وَجَلَّهَ رُفَّهَ
كَمَا وَصَفَهُ وَوَصَفَ أَخْلَاقَهُ وَبَيَّنَّ أَطْبَاقَهُ وَوَكَّدَ مِثْقَالَهُ مِنْ ظَهْرِ وَبَطْنِهِ

البيان في الحقائق

٣١٧

حَلَاوَةٌ وَأَمَّنْ مِنْ ظَفَرِ بَظَاهِرِهِ وَأَيَّ عَجَائِبِ مَنَازِلِهِ فِي مَوَارِدِهِ وَمَصَادِرِهِ وَمِنْ فَطْنِ
بِمَا بَطَّنَ رَأْيَ مَكُونِ الْفُطْنِ وَعَجَائِبِ الْأَمْثَالِ وَالسَّنَنِ فَظَاهِرُهُ ابْنِقُ وَبَاطِنُهُ عَمِيقُ
لَا تَنْقُضِي عَجَائِبِهِ وَلَا تَقْنِي غَرَائِبَهُ بِنَابِيعِ النِّعَمِ وَمَصَابِيحِ الظُّلَمِ لَا تَفْتَحِ الْخِجَرَاتِ
الْأَهْمَافَ تَحَهُ وَلَا تَنْكُشِ الظُّلَمَ إِلَّا بِمَصَابِيحِهِ فِيهِ تَفْصِيلٌ وَتَوْصِيلٌ وَبَيَانٌ
الْأَسْمَاءِ الْأَعْلَى الَّذِينَ جَمَعَا فَاجْتَمَعَا لَا يَصِلُحَانِ إِلَّا مَعًا بِسَمِيَّانِ فَبِعُرْفَانِ
وَبُوصَفَانِ فَجِئْتَاهُ قِيَامَهُمَا فِي تَمَامِ أَحَدِهِمَا فِي مَنَازِلِهِمَا جَرَى بَيْنَهُمَا وَلَهَا جُحُومٌ
عَلَى جُحُومِهِمَا جُحُومٌ سَوَاهَا حَتَّى جَمَاهُ وَتَرَعَى حُرَاجِبُهُ وَفِي الْقُرْآنِ بَيَانُهُ وَحُدُودُهُ وَارْكَانُ
وَمَوَاضِعُ تَفَادُلِهِمَا خَزَنَ بَحْرَانَهُ وَوَزَنَ بِمِيزَانِهِ الْعَدْلَ وَحَكَمَ الْفَضْلَ أَنْ رُفِعَا
الَّذِينَ فَرَّقُوا بَيْنَ الشُّكِّ وَالْيَقِينِ وَجَاءَ وَالْحَقُّ الْمُبِينُ قَدْ بَيَّنَّوْا الْأَسْلَامَ قَبْلَانَا وَ
اسْتَسْوَأَ لَهُ أَسَاسًا وَارْكَانًا وَجَاءَ وَاعْلَى ذَلِكَ شَهُودًا وَبَرَاهِنًا مِنْ عِلَامَاتٍ وَ
إِمَارَاتٍ فِيهَا كِفَاءٌ لِمَكُفِّ وَشِفَاءٌ لِمُكْشَفٍ بِحُجُومِ حُجَاهِ وَبِرِعْوَنِ حِرْعَاهُ وَيُصَوِّفُونَ
مَصُونَهُ وَيُجَيِّدُونَ مَجْجُورَهُ وَيُحِبُّونَ مُحِبُّوهُ بِحُكْمِ اللَّهِ وَبِرَّةِ وَبِعِظَمِ أَمْرِهِ وَذِكْرِهِ
بِمَا يَجِبُ أَنْ يَذْكُرَهُ بِتَوَاصُلِ الْوَلَايَةِ وَبِنِزَاقِ الْحُجْسِ وَاللَّهْجِ وَبِنِسَاقِ الْبُكَائِ
الرُّؤْيَةِ وَبِنِزَاعِ الْبَحْسِ الرَّغَايَةِ بِصَدُورِ بَرِيَّةِ وَأَخْلَاقِ سَنِينَةٍ وَبِإِلَافِ رُضِيَّةِ
لَا يَشْرَبُ فِيهِ الدَّرْبُ وَلَا تَشْرَعُ فِيهِ الْغَيْبَةُ فَمَنْ اسْتَبْطَنَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا اسْتَبْطَنَ
خَلْقَ سَيِّئًا وَقَطَعَ أَصْلَهُ وَاسْتَبَدَلَ مَرْزَلَهُ بِنَقْصِهِ مُبْرَمًا وَاسْتَحْلَلَ لَهْجَ مُرْمَا
مَنْ عَهْدَ مَعَهُ وَدَالِيَهُ وَعَقْدَ مَعَهُ وَدَعِيَهُ بِالْبَرِّ وَالنُّقْوَى وَابْتِشَارِ سَبِيلِ

بِحُجَّتِهَا رَأَى الْجَمَاعَةُ

الْهُدَى عَلَى ذَلِكَ عَهْدَ خَلْقِهِمْ وَأَحَا الْفَتَاهُ فَعَلَيْهِ يَتَابُونَ وَبِهِ يَتَوَصَّلُونَ
وَكَانُوا كَالزَّرْعِ وَتَفَاضَلَهُ بَقِي فَيُؤْخَذُ مِنْهُ وَيَقْنَى وَيَبْعَثُ التَّحْصِصَ وَيَبْلُغُ
مِنْهُ التَّخْلِصَ فَانْظُرْ أَمْرَهُ فِي قَضَائِيَّامِهِ وَقَلَّةَ مَقَامِهِ فِي فَنَائِهِ حَتَّى يَسْبُدَ لَفْزُهُ
لِيَضَعَ مَحْوُلَهُ وَمَعَارِقَ مَنْقَلِبِهِ فَطُوبَى لِمَنْ لَدَى قَلْبٍ سَلِمَ اطَاعَ مَنْ يَهْدِيهِ وَ
تَجَنَّبَ مَا يَرُدُّهُ فَبَدَّخَلَ مَدْخَلَ الْكَرَامَةِ فَاصَابَ سَبِيلَ السَّلَامَةِ سَبِيلَ
بَصَرِهِ وَاطَاعَ هَادِيَ أَمْرِهِ دَلَّ أَفْضَلَ الدَّلَالَةِ وَكَشَفَ غَطَاءَ الْجَهْمَالَةِ
الْمُضَلَّةِ الْمَلْهِيَةِ فَمَنْ أَرَادَ تَفَكُّراً أَوْ تَذَكُّراً فَلْيَذْكُرْ ذِيهِ وَلْيَبْرَزْ بِالْهَدْيِ مَا لَهُ
تَغْلُقُ أَبْوَابَهُ وَتَفْتَحُ أَسْبَابَهُ وَقَبْلَ بَضِيحَةٍ مِنْ تَضَيُّعٍ بِخُضُوعٍ وَحَسَنِ خُشُوعٍ فَلْيَلِمْ
الْإِسْلَامَ وَدَعَاءَ التَّمَامِ وَسَلَامَ بَسَلَامٍ حُجَّةَ دَائِمَةٍ لِحَاضِعٍ مُتَوَاضِعٍ
بِالْإِيمَانِ وَبِتَعَارُفِ عَدْلِ الْمِيزَانِ فَلْيَقْبَلْ أَمْرَهُ وَآكَرَامَهُ بِقَبُولِ حَسَنٍ وَلْيَجِدْ
فَارْعَةً قَبْلَ حُلُولِهَا إِنْ أَحْرَاقَ صَعْبَ مُسْتَصْعَبٍ لَا يَحْتَمِلُهُ إِلَّا مَلَكٌ مُقَرَّبٌ أَوْ
نَبِيٌّ مَرْسَلٌ أَوْ عَبْدٌ مَخْتَنٌ لِقَلْبِهِ لِلْإِيمَانِ لَا يَبْحَى حَدِيثُنَا الْآخِصُونَ حَصِينَةً
وَصَدْرَ رَامِيْنَةٍ أَوْ أَحْلَامَ رُزِينَةٍ

توضيح

قال المجلسي رحمه الله وارفع ارفع الارف كرفع جمع الافة وهي الحد اي حدد حدوده
وبينها - ثم الظاهر انه قد سقط كلام مشتمل على ذكر القرآن قبل قوله من ظلم
بطن فاما ذكر بعده اوصاف القرآن وما ذكر قبله اوصاف الاسلام لكن الظاهر

وَابْعَثْنَا نُوحًا الْبَارِئًا

۳۱۹

على هذا السياق ان يكون جميع ذلك اوصاف الاسلام وان امكن ان يستفاد
 ذكر القرآن من الوصف والنبين والتحديد المذكورة في وصف الاسلام و
 المراد من بالا سمين الاعلين محمد وعلى صلوات الله عليهما وانما نجوم اى سائر
 ائمة الهدى وعلى نجومهما نجوم اى على كل من تلك النجوم دلائل وبراهين
 من الكتاب والسنة والمعجزات الدالة على حقهم وبجمل ان يكون المراد بالا سمين
 الكتاب والعقيدة قوله محتج على بناء المعلوم والفاعل النجوم والمجهول وعلى
 التفديرين الضمير في حاه ومرآة راجع الى الاسلام وكذا الضمائر بعدهما وكذا
 في الاصل واخلاق سنية بياض والطرفة بالفتح نقطة حمراء من الدم تحدث في
 العين من ضربة ونحوها ثم قال **اعلى الله مقامه** اقول
 هكذا وجدتها في الاصل سقيمة مخرفة وقد صححت بعضها جزئيا من بعض مؤلفات
 بعض اصحابنا ومن الاخبار الاخر وقد اعترف صاحب الكتاب بسقمها ومع ذلك
 يمكن الانتفاع باكثر فوائد ها ولذا اوردها مع ما ارجو من فضله تعالى ان تبشر
 نسخة يمكن تصحيحها بها وقد سبق كثير من فقراتها في باب علامات ظهوره انتهى كلامي

معنى

پس بد رستبکه خدا اختيار کرده است برای دین خود گروهها را که برگزیده است
 ایشان را برای امتدادی کردن برای دین و بار بکردن ان که بسبب ایشان ظاهر شود
 کلمه اسلام و دوزدن واجبات قرآن و عمل بطاعت و فرمانبرداری در مشارق

بَحْثُهَا فِي الْأَحْصَاءِ عَلَيْهِ

۳۲۰

و مغارب زمین پس از آن خدا مخصوص گردانند شما را بدین اسلام و خالص گردانند
 شما را برای خودش زیرا که آن یعنی اسلام اسم سلامتی است و جمع کرامت است
 که برگزیده است انرا خدا و انرا راه میان خود و بندگان قرار داده و حجتهای انرا هویدا
 و استگار کرده و محدود کرده است حدود و اطراف انرا و وصف فرموده است انرا
 و انرا سبب خوشودی خود قرار داده چنانچه وصف کرده است انرا و وصف فرموده
 است خونها و طبیعتها و مروتها و انرا و واضح کرده است پوشیده های انرا و محکم کرده
 است پیمان انرا از ظاهر و باطن ان که صاحب جلالت و شرفی و ایمی است پس کسیکه
 بظاهر ان ظفر باید و بر خورد کند ببیند عجایب منظره های انرا در مل و ورود و صد
 ان و کسیکه بزیر کی در لکند باطن ان را میفهمد پوشیده و تیری نکات لطیفه ان را
 و عجایب مثالها و حکمتها و روشهای که در انست پس ظاهر ان نبکو عجب و راست و باطن
 ان درونک و بی پایان از فهم بشر عادی است که عجایب ان تمام شدن ندارد و غرائب
 ان فنا پذیر نیست در ان است چشمه سارهای هر گونه نعمتی و چراغهای برای
 روشن کردن تاریکیها و پیرگیهای درهای خیر و خوبی باز می شود مگر بکلیدهای
 ان و تاریکیها و پیرگیها روشن نشود مگر بچراغهای ان در ان است جدا کردن
 هر چیزی و چسباندن هر چیزی و بیان دو نام که بلند مرتبه و بلند قدر و مقام دارند
 از تمام نامها (یعنی محمد و علی صلوات الله علیهما و الهما) ان دو نامیکه با یکدیگر
 جمع شدند و مقبول گردند جمع شدن با یکدیگر را و صلاحیت ندارند مگر آنیکه

را بعلال و الحارث

هر دو با همدیگر باشند و با همدیگر نامیده میشوند پس شناخته شوند و وصف کرده
میشوند پس با همدیگرند یعنی اوصاف کامله هر دو یکی است

مؤلف فقیر گوید جمله قیامهائی تمام احدهائی منازلهما جاری بها

چون سقیم بنظر آمد و نسخه صحیحی هم در دست نبود و بعلاوه علامه مجلسی علیه الرحمه هم
برای آن بیانی نفرموده لذا از ترجمه و معنای آن خود داری کردم

و از برای این دو ستاره هائیکه در آن ستارهها ستاره هائیکه یعنی برای ایشان

ستاره هائیکه اممه هندی علیهم السلامند که ستاره های هدایتند که برای هر یک

از ایشان ستاره های یعنی دلائل و براهینی است در کتاب و سنت و معجزات و کتب و لیل

بر حقا بیکه آنهاست که آن ستاره های هدایت حمایت میکنند حمایت کرده شدگان

و حمایت کنندگان از ایشان را و رعایت میکنند رعایت کنندگان آنرا و در قرآن است

بیان اسلام و حدود آن و ارکان آن و جاهای اندازه گیری آنچه که پنهان شده

است در گنجینه آن و منجبه شده است ترازوی آن که ترازوی عدل و راستی و در

و حکم قطعی است بدستیکه رعایت کنندگان دین فرق گذارند میان شک

و یقین و حق ثابت واضح و واضح کننده ای آوردند و از روی تحقیق واضح و روشن

کردند اسلام را واضح و روشن کردند و تاسیس کردند برای آن اساس و پایه ها

را و آوردند بر آن گواهائی و دلیلهائی از علامات و نشانه ها بیکه در آنها

کفایت است برای اکتفا کننده بر آن و شفاء است برای شفا طلبنده از آن که تمام

بَحْثُ هَارَمِ الْجَائِعِ

میکنند چنانکه او را و رعایت میکنند رعایت کرده او را و حفظ میکنند حفظ کرده او را و دوری میکنند از دور شده او و دوست میدارند دوست داشته او را بحکم خدا و فرمان برداری از او و بیزرک شمردن فرمان او و یاد کردن او بجز بیکه واجب است بران یاد کرده شود و صل میکنند خود را بولايت و دوستی و همدگر را ملاقات میکنند به نیکویی و خوش گوئی و همدگر را بکاسه دینار بیکه بگر باب محبت و مهر باقی میراب میکنند و رعایت میکنند همدگر را به نیکویی و حسن رعایت با سینه های سبک و بخل و خند و کبر و نفوذ و با خلقهای دشمن و باز و خوش طبعی و خوش خوئی و با تحت و درودی خوش اینده که شربت دناست و پستی از ان اشامیده شود و راه نیابد گول زدن و یا غفلتی در ان پس کسیکه در دل بکشد از این صفات ذمه چیز بر او در دل گرفته است طبع و خوی بدی را و اصل و ریشه خود را قطع کرده و بدل کرده است رفعت منزلت و مقام خود را به بیقی بسبب نقص بهم ناپسیده شده ای که در او است و بواسطه حلال کردن او حرام را از جهت عهد که از او گرفته شده و پیمانیکه با او بسته شده به نیکویی کردن و پرهیزکاری و ایثار راه هدایت بد اینها پیمان گرفته است خالق وافر بنده ایشان زمانیکه آورنده است ایشان را و برادری و الفت را به ایشان یاد داد پس بنا بر این عهد و پیمان هر بگر راد و ست میدارند و بسبب پاکد بگر مفضل میشوند مانند زراعتی هستند که در زمین باقی میماند و از بقا ضل و زیاده ان گرفته شود تا فانی شود و خالص ان باقی بماند غریبال کرده و انتظار کشیده شود آخر ان در کوناهی روزهای ان و یکی مقام ان در منزل و جایگاه خود تا اینکه تبدیل شود

را بَعْدَ الْمَرْحَلَةِ الثَّانِيَةِ

۳۲۳

منزل آن که غریب شده و بچینه آن زرع در منزل جای داده شود پس خوشحال صبا
 قلب سلیم با بهشت طوبی جا بگاه صاحب قلب سلیمی است که اطاعت کند کسی را که او را و همتا
 کند و دوری کند از آنچه که و راست کند پس در ابد در جا بگاه کرامت و برسد براه ^{مست}
 زود باشد که بچشم خود ببیند و بینا میشود و اطاعت میکند هادی از خود را و دلالت
 کرده شود به بالا ترین دلالی و پرده جهالت گمراه کننده بازی دهنده برداشته شود
 پس کسیکه بخواد متفکر و منذر شود باید اوری کند رای خود را و مبارزه
 کند بشمشهدایت نادمانیکه در راهی هدایت بسته شده و درهای اسبابان ^{ست} نازا
 و بیدپرد پندگی را که او را پند دهد با کمال فروتنی و نیکویی خشوع و ترس ^{مست} نسبت
 اسلام و دعوت تمام و درود گفتن در مقابل درود گفتن تحت همتی است برای
 شخص خاضع و فروتنی کننده ای که هم نفسی کند با ایمان و بشناسد میزان عدل را که
 عبارت از کتاب و سنت و قرآن و عمرت پس باید بپذیرد امر و را و گرامی داشتن او را
 بپذیرفتنی نیکو و باید بترسد از سرکوبی پیش از وارد شدن آن بدرستی که امرها
 دشوار و مشکل است زیرا بر هر چه و نمی پذیرد از امر مکر ملک مقرب با پیغمبر رسول با
 مؤمنیکه قلب و امتحان ایمان خود را داده باشد حفظ نمیکند حدیث ما را مگر حصا
 های محکم دلها با سینه های استوار امانت نگاهدار با عقلهای مژزن پا برجا

فَالْعَلِيَّةُ السَّلَا

بِأَعْيَابِ كُلِّ لَجَبٍ بَيْنَ جُمَادَى وَرَجَبٍ - فَقَالَ رَجُلٌ مِنْ شُرَطَةِ الْخَمِيْسِ مَا هَذَا

بِحُجَّتَيْهِمَا أَلْجَأَ عَلَيْهِ

٣٢٤

الْحَجَّ بِأَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ وَمَالِي لَا عَجَبَ وَسَبَقَ الْقَضَاءُ فِيكُمْ وَمَا نَفَقَهُونَ الْحَقَّ
 الْأَصَوْنَاتُ بَيْنَهُنَّ مَوْنَاتُ حَصْدُ نَبَاتٍ وَفُشْرُ امْوَاتٍ وَالْعَجَابُ كُلُّ عَجَبٍ مَبْنُوعٍ
 جُمَادَى وَوَجَبَ قَالَ ابْنُ صَارِجَلٍ بِأَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ مَا هَذَا الْعَجَبُ الَّذِي لَا تَزَالُ
 تَعْبِيهِ مِنْهُ قَالَ مَثَلُ الْأَحْرَامَةِ وَاتَى عَجَبٌ يَكُونُ عَجَبٌ مِنْهُ امْوَاتٌ يَضْرِبُونَ
 هَوَامِ الْأَحْيَاءِ قَالَ اتَى يَكُونُ ذَلِكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ وَالَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ
 وَبَرَأَ النَّسَمَةَ كَأَنِّي أَنْظُرُ قَدْ تَحَلَّوْا سَكَّ الْكُوفَةِ وَقَدْ شَهَرُوا سُبُوفَهُمْ عَلَى مَنَابِلِهِمْ
 يَضْرِبُونَ كُلَّ عَدُوٍّ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا قَوْمَهُمْ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ بَسُّوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا بَسُّوا مِنَ الْآخِرَةِ مِنْ أَصْحَابِ
 الْقُبُورِ أَلَا يَا أَيُّهَا النَّاسُ سَلَوْنِي قَبْلَ أَنْ تَقْفَدُونِي اتَى بِطَرَقِ السَّمَاءِ أَعْلَمَ
 مِنَ الْعَالَمِ بِطَرَقِ الْأَرْضِ أَنَا نَعِصُوبُ الدِّينِ وَغَايَةُ السَّابِقِينَ وَلِسَانُ الْمُنِيقِينَ
 وَخَاتَمُ الْوَصِيِّينَ وَوَارِثُ النَّبِيِّينَ وَخَلِيفَةُ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَنَا قَسِيمُ النَّارِ
 وَخَازِنُ الْجَنَانِ وَصَاحِبُ الْحَوْضِ وَصَاحِبُ الْأَعْرَافِ وَلِبَسُ مَنْ أَهْلِ الْبَيْتِ
 أَمَامَ الْأَعْرَافِ يَجْمَعُ أَهْلَ وَلَايَتِهِ وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى إِنَّمَا أَنَا شَفَعُ
 وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ أَلَا يَا أَيُّهَا النَّاسُ سَلَوْنِي قَبْلَ أَنْ تُشْرَعَ بِرَجُلٍ هَادٍ مِنْهُ شَرْقِيَّةٌ
 وَتُظْأَى حَطَامَتُهَا بَعْدَ مَوْتٍ وَحَيَوَةٍ أَوْ تُشَبَّ نَارُهَا بِالْحَطْبِ الْجَزَلِ عَنْ عِجَابِ الْأَرْضِ وَ
 رَافِعَةٍ ذَيْلُهَا نَدْعُوبًا وَيُلْهَى بِذُخْلَةٍ أَوْ مِثْلَهَا فَادَّاسْتَدَارَ الْفَلَكَ قَلَّتْ مَمَاتُ
 أَوْ هَلَكَتْ بَايَ وَأَدْسَلَتْ فَبَوْمُذْنَا وَبِلْ هَذِهِ الْآيَةُ ثُمَّ رَدَّ نَالُ الْكُرْ الْكُرْ

را بَعْلًا مَرِيضًا

عَلَيْهِمْ وَأَمْدًا زَنَا كَرَامًا وَبَيْنَ وَجْهَتَا كَرَامًا نَفَرًا

معنی

ای عجب و تمام عجب است از هر گونه عجب که در میان ماه جمادی و ماه رجب روی خواهد داد پس مردی از شرطه الخنفس عرض کرد یا امیر المؤمنین این چه تجبی است فرمود چرا ^{عجب} نکم و چرا عجب نباشد و حال آنکه قضای پیشین الهی در حق شما جاری شده است فتحی ^{نمود} حدیث را مگر آنکه صداهای آنست که در میان آنها مرگها ایست و چیده و بریده شدن روئیدنها ایست و پراکنده و زنده شدن مرده هایش چقدر عجب است و هر گونه عجب در میان ماه جمادی و ماه رجب مرد دیگری عرض کرد یا امیر المؤمنین این چه عجبی است که همیشه از آن تجب میکنی فرمود مادران دیگر بغزای او بنشینند چه عجبی است عجب تر از اینکه مرده ها بر فرقه های زنده ها نهند عرض کرد چه وقت اینطور خواهد شد یا امیر المؤمنین فرمود قسم به آنکسی که دانسته را مشکافد و بنده را افزیده و میافزیند گو بامبینم که مرده ها در کویچه های کوفه گردش و کاوش میکنند در خانه شمشیرهای ایشان بالای دوشهای ایشانست و میزنند هر کسی را که دشمن خدا و پیغمبر او و اهل ایمان است و این است معنای فرموده خدای تعالی که فرموده است ^{ست} ابکسانکه ایمان آورده اند دوستی نکنید با گروهی که غضب کرده است خدا بر ایشان که مابوس و ناامید از آخرت میباشند همچنانکه کفار از صاحبان قبرها مابوس و ناامیدند ای گروه مرتدان پیرسپید از من پیش از آنکه از میان شما کم شوم

بخش چهارم از احباب علی

وَحَالِیَابَد بدستیکه من دانانترم براههای آسمان وجهت بالا از کسیکه دانان
 براههای زمین است منم پادشاه دین منم پایان دهنده علوم پیشینان و زبان
 پرهیزکاران و تمام کننده جانشینان و وارث علوم و کمالات پیغمبران و خلیفه پروردگار
 جهانیان منم همت کننده آتش دوزخ و خزانه دار بهشتها و صاحب جوض کوثر و
 صاحب اعراف و نبوت انما اهل بیت نبوت امامی مگر اینکه مپشناسد همه اهل و که بت
 خود را و اوست معنای گفته خدای تعالی که فرموده است ای پیغمبر خراب نیست که تو
 ترساننده و بیم دهنده ای و از برای هر گروهی امامت هدایت کننده و راه نماینده
 آگاه باشید ابگروه مردمان پیر سپید از من پیش از اینکه راه یابد بیای خود فتنه
 مشرق یعنی فتنه آنکه در آخر زمان از سمت مشرق بلند شود و آتش آن مشعل گردد
 و پای مال کند اندک اندوخته فنا پذیر خود را بعد از عمر و زندگی با برافروخته شود آتش
 مغرب زمین بهیم خشت و سطر فتنه و فساد بکه آتش آن دنبال دارد است و دعوت میکند
 اهل آن زمان را بگفتن و بل و وای بسبب شنی و کینه توزی و کشتن و کشته شدن و مان
 آن پس چون چرخ فتنه دور زند و صدای کشته شد و مرد بلند شود و راههای پیش
 و اختلاف پیش گرفته شود در آن روز و آن زمان تاویل این آیه ظاهر خواهد شد که
 خداوند متعال فرموده پس بر میگردانیم برای ایشان باز گشت کردن بدینار و مدد میکنم
 ایشان را بما لها و فرزندان و قرار میدهم جمعیت نفرات ایشان را بیشتر

قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

رَأْبَعُهُمُ الزُّنَّارُ

٣٢٧

وَلَذَلِكَ آيَاتٌ وَعَلَامَاتٌ أَوَّلُهُنَّ احْصَاءُ الْكُوفَةِ بِالرَّصَدِ وَالْحَتْدَقِ وَتَحْرِيقُ الزُّوْبَا
 فِي سَكِّ الْكُوفَةِ وَغَطِيلُ الْمَسَاجِدِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَتَحْقُوقُ زَايَاتٍ ثَلَاثَ حَوْلِ الْمَسْجِدِ
 الْأَكْبَرِ يَشْهَنُ بِالْهَدْيِ الْقَائِلِ وَالْمَقُولِ فِي النَّارِ وَقَتْلُ كَثْرٍ وَمَوْتُ دَرِيعٍ وَقَتْلُ
 النَّفْسِ الزُّكِّيَّةِ بَظْهَرِ الْكُوفَةِ فِي سَبْعِينَ وَالْمَذْبُوحِ بَيْنَ الزُّكْرِ وَالْمَقَامِ وَقَتْلُ
 الْأَسْبَعِ (كَذَا فِي السُّنَّةِ) الْمَظْفَرِ صَبْرًا فِي بَيْعَةِ الْأَصْنَامِ مَعَ كَثْرٍ مِنْ شِبَالِطِينَ الْأَبْنِ
 وَخُرُوجِ السَّيْفَانِي بِرَأْيِهِ خَضَاءً وَصَلِيبٍ مِنْ ذَهَبٍ أَمِيرُهَا رَجُلٌ مِنْ كَلْبٍ وَأَتْنِ عَشَرَ
 أَلْفَ عَنَانَ مِنْ يَحْيَى السَّيْفَانِي مَوَّجَّهًا إِلَى مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ أَمِيرُهَا أَحَدٌ مِنْ بَنِي أُمَيَّةٍ
 يُقَالُ لَهُ خَزْمَةُ أَهْلِ الْعَيْنِ الشَّمَالِ عَلَى عَيْنِهِ طَرَفَةٌ تَمِيلُ بِالْأَيْمَنِ فَلَا تَرُدُّهُ إِلَّا يَمِينًا
 نَزَلَ الْمَدِينَةَ فَيَجْمَعُ رِجَالًا وَنِسَاءً مِنَ آلِ مُحَمَّدٍ فَيَجْبِسُهُمْ فِي دَارِ الْمَدِينَةِ يُقَالُ لَهَا
 دَارُ أَبِي الْحَسَنِ الْأُمَوِيِّ وَبَعَثَ خَبْلًا فِي طَلَبِ رَجُلٍ مِنَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ
 فَذَا جَمَعَ عَلَيْهِ رِجَالٌ مِنَ الْمُسْتَضْعَفِينَ بِمَكَّةَ أَمِيرُهُمْ رَجُلٌ مِنْ غَطَفَانَ حَتَّى أَذْأَوْتُوا
 الْأَبْيَضَ بِالْبَيْدَاءِ بِخَسْفِهِمْ فَلَا يَبْخُؤُ أَحَدٌ مِنْهُمْ إِلَّا رَجُلًا وَاحِدًا يَحْوِلُ اللَّهُ وَجْهَهُ فِي قَفَا
 لَيْسَ ذَرَمٌ وَلِيَكُونَ آيَةً مِنْ خَلْفِهِ فَبَوْمُذْنَا وَيْلَ هَذِهِ آيَةٌ وَلَوْ تَرَى أَذْفَرُ حَوْأُ فَلَا
 وَاحِذًا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ وَبَعَثَ السَّيْفَانِي مِائَةً وَثَلَاثِينَ الْقَائِلَ إِلَى الْكُوفَةِ فَنَزَلُوا
 بِالرُّوحَاءِ وَالْفَارُوقِ وَمَوْضِعِ مَرْيَمَ وَعَيْنِي عَلَيْهِمَا السَّلَامُ بِالْقَادِسِيَّةِ وَسَيَرَهُمْ
 ثَمَامُونَ الْفَاحِثِي نَزَلُوا الْكُوفَةَ مَوْضِعَ قَبْرِ هُودٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِالْخَبْلَةِ فِيهِمْ جُحُودٌ عَلَيْهِ
 يَوْمَ زَيْنَةَ وَأَمِيرُ النَّاسِ جَبَّارٌ عِنْدَ يُقَالُ لَهُ الْكَاهِنُ السَّاحِرُ فَيُخْرِجُ مِنْ مَدِينَةِ نِيقَا

بَيْتُهَا رَمَى الْجَارَ عَيْنَ

لَهُ الزَّوْرَاءُ فِي خَشْنَةِ الْآفِ مِنَ الْكَهْنَةِ وَيَقْتُلُ عَلَى حِسْبِهَا سَبْعِينَ الْفَاحِثِي بِحَتَّى
 النَّاسِ الْفَرَاتِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنَ الدَّمَاءِ وَتَنْتِ الْأَجْنَامُ وَيَسْبِي مِنَ الْكُوفَةِ أَبْكَارًا لَا
 يَكْشِفُ عَنْهَا كَفَّ وَلَا قَنَاعَ حَتَّى يَوْضَعَنَّ فِي الْحَامِلِ بِزَلْفِ بَعْنِ التَّوْبَةِ وَهِيَ الْعَرَبِيَّةُ
 ثُمَّ يُخْرِجُ مِنَ الْكُوفَةِ مِائَةَ أَلْفٍ بَيْنَ مَشْرَكٍ وَمَنْفَقٍ حَتَّى يَضْرِبُونَ دِمَشْقَ لَا يَصْدُرُ
 عَنْهَا صَادٌّ وَهِيَ أَرَمُ ذَاتُ الْعَادِ وَتَقْبَلُ رَايَاتِ شَرْقِ الْأَرْضِ لَيْسَ يَبْقَى وَلَا تَكُنَا
 وَلَا حَرْبُ مَحْمُتَةٍ فِي رُؤُسِ الْقَنَاخَاتِ السَّيِّدِ الْأَكْبَرِ يَوْفِقُهَا رَجُلٌ مِنَ آلِ مُحَمَّدٍ يَوْمَ
 تَطِيرُ بِالْمَشْرِقِ يَوْجِدُ رِيحَهَا بِالْمَغْرِبِ كَالْمَسْكَ الْأَزْفَرِ يَسِيرُ الرَّعْبُ مَا مَهَا شَهْرًا وَيَبْلُغُ
 أَبْنَاءُ سَعْدِ السَّقَابِ الْكُوفَةَ طَالِبِينَ بَدْمَاءَ أَبِي يَهُيْمَ وَهُمْ أَبْنَاءُ الْفُسْقَةِ حَتَّى يَهْمُ عَلَيْهِمْ
 خَيْلُ الْحَسَنِ يَسْبِقَانِ كَانَهُمَا فَرَسَانِ شَعَثَ غَيْرُ صَحَابٍ بِوَاكِ وَفَوَاحِ أَرْضِ بَرْ
 أَحَدُهُمْ بِرَجْلِهِ بِأَكْبَةِ يَقُولُ لِأَخِي فِي مَجْلِسٍ بَعْدَ يَوْمِنَا هَذَا اللَّهُمَّ فَاثَا التَّابُونَ
 الْخَاسِعُونَ الرَّائِعُونَ السَّاجِدُونَ فَنَمِ الْأَبْدَالُ الَّذِينَ وَصَفَهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْ اللَّهُ
 يَحِبُّ التَّوَابِينَ وَيَحِبُّ الْمُظْهِرِينَ وَالْمُطَهِّرِينَ نَظَرْتُ لَهُمْ مِنَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ
 وَيُخْرِجُ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ نَجْرَانَ زَاهِبَ مُسْتَجِيبٍ لِأَمَامٍ فَيَكُونُ أَوَّلُ النَّصَارَى إِبَابَةً وَ
 يَهْدِمُ صَوْمَعَتَهُ وَيَدُقُّ صَلِيلَيْهَا وَيُخْرِجُ بِالْمَوَالِي وَضَعْفَاءَ النَّاسِ وَالْخَيْلَ فَيَسِيرُ
 إِلَى الْخَيْلَةِ بِأَعْلَامٍ هَدَى فَيَكُونُ جَمِيعُ النَّاسِ جَمِيعًا مِنَ الْأَرْضِ كُلِّهَا بِالْفَارُوقِ وَ
 هِيَ مِحْجَةُ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَهِيَ مَا بَيْنَ الْبُرْسِ وَالْفَرَاتِ فَيَقْتُلُ يَوْمَئِذٍ فِيمَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ
 وَالْمَغْرِبِ ثَلَاثَةَ أَلْفٍ مِنَ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى فَيَقْتُلُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا يَوْمَئِذٍ نَائِلِ

وَالْجَعَلُ الْإِنْسَانَ

۳۲۹

هَذِهِ الْآيَةُ فَأَزَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ بِالسَّيْفِ وَبَحْتِ
ظِلِّ السَّيْفِ وَيُخَلِّفُ مِنْ بَنِي أَشْهَبَ الرَّاجِرِ اللَّحْظِ فِي أَنَا سَ مِنْ غَيْرِ أَبِيهِ هَرَابًا حَتَّى
يَأْتُونَ سِبْطِي عَوْدًا بِالشَّجَرَةِ فَيَوْمُئِذٍ نَأْوِي هَذِهِ الْآيَةَ فَلَمَّا احْتَسَوْا يَاسِنًا إِذَا
هُمْ مِنْهَا بِرَكُوعٍ لَا تَرْكُوعًا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أَتَرَقْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِينُكُمْ لَعَلَّكُمْ
يَسْتَلُونَ وَمَسَاكِينُكُمْ الْكُوزَاتِ الَّتِي غَلَبُوا مِنْ أَمْوَالِ الْمُسْلِمِينَ وَبِأَيِّ يَوْمٍ يُؤْمَدُ الْخَفِ
وَالْقَذْفِ وَالْمَسْخِ فَيَوْمُئِذٍ نَأْوِي هَذِهِ الْآيَةَ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ

شرح لغات

رَصَدَ مَحْرُكَةً یعنی گروه چشم دارندگان مفرد و جمع و مذکر و مؤنث در آن مساوی
است در اینجا مراد از الرصد یعنی بانقشه کشی و مهندسی کار شناسان صاحب نظر
خندق و خندق معرب کنده فارسی است و آن کوئی است که گرداگرد حصار و قلعه
و لشکرگاه کنند تحریق دریدن و قطعه قطعه کردن و بریدن و شکافتن زوایا جمع
زاویه است بمعنای کج و بیخوله و کناره و تحریق الزوایا اشاره است به بریدن و جرا
کردن گوشه و کناره ها و ستکوها و با شکافتن گوشه های بن بست و صاف و رست
کردن گوشه ها و راه دادن بیکدیگر بعبارة اخرى یعنی حیا بان کتی کردن سگد
جمع سگه و آن بمعنای راه بسته و بن بست است چنانچه در فقهی الارب گفته و خفیات
یعنی جنبیدن پرچمها مسجد اکبر مراد مسجد جامع کوفه است ایشان را الهکد یعنی آن
پرچمها شباهت به پرچم هدایت دارند ولی هیچکدام از آنها پرچم هدایت نیست

بخش چهارم از احادیث

۳۳۰

موت ذریع یعنی مرگ بسیار نفس زکبه که با هفتاد نفر در پشت کوفه از اهل همدان ^{کشته میشود} است و غیر از سید حسنی است و نفس زکبه ای که در میان رکن و مقام کشته میشود محمد بن الحسن نام دارد و در بخت و پنجم ماه ذی حجه الحرام در اینجا کشته میشود و بدون تردید پانزده روز بعد از کشته شدن او حضرت بقیه الله در مکه ظاهر میشود و قتل الاسبع طاهر تحریف ابقع است چنانچه در بیشتر از روایات خاصه و عامه ابقع روایت شده و در بعضی اشقع است و آن نیز ظاهر اینست که تحریف شده باشد عنان بمعنی پرچم و روایت است اطلس العین الشمال یعنی چشم چپ و نابینا است طوقه نبطه سرچمی است از خون که در چشم حادث شود از ضربت و بخوان روخاء نام موضعی است میان مکه و مدینه سی یا چهل میل از مدینه دور است و نام دهی است از مضافات رجب است و نام دهی است از مضافات نهر عسبی و نام شهریت در عراق و در اینجا مراد مغای ^{است} فاروق نام موضعی است در میان بوس و فرات فادسیه از مضافات کوفه است زور بغداد است یوم زبنة مراد روز عید است اختباء پنهان کردن توبه نزد بلجفا ^{است} که قریل بن زیاد رضی الله عنه در اینجا است روایات شرقی مراد پرچمهای سید حسنی است سید اکبر مراد خاتمه ابن عباس صلی الله علیه و آله است رجل من آل محمد سید حسنی است یطیر المشرق ظاهر اینست که حرکت او از مشرق با هوا بیابا باشد شقاء یعنی بد بخت و جزا از سعد ظاهر سعد و قاص باشد شعث غبر زولیده مو و غیره الود فواح بارها گران حمود بیهوشی و مردن اشتبک بمعنای سرخ و سفید برای علم و وصف هر دو اطلا

وَالْجَعَلُ فِي الْحَرِّ وَالْزَّيْتِ

۳۳۱

شده ز آجر برابگرنده کاری لِحْظَ نگاه کنده بچشم سَبْطَرِ بکسرین و فتح تاء و سکو
طاء رفتن بتجمر و بکسر رکض دویدن اتراف اضر برنا و فانی کردن و پیراه گردانیدن حَسَفَ
نزو رفتن بزمین قَذَفَ باریدن سنگ مَسَحَ بتغیر یافتن و تبدیل شدن صورت اَنَابَتِ سَعِيت
و حیوانیت

مَعْنَى

و از برای آن یعنی فتنه مشرقیه و مغربیه و غیر اینها که قبلاً در همین خطبه خبر داده علامتها
و نشانه هائیکه اول آنها حصار بندی کردن کوفه است با نقشه کی و مهندسی کارشنا
و کمندن خندق گرداگرد حصاران یا گرداگرد لشکرگاه آن و بریدن و شکافتن کوچکیها
بُن بست و صاف کردن و راه دادن بیکدیگر گناه است از حیایان کشتی و مشقیم کرد آنها
در کوفه و تعطیل کردن مسجد ها ناچهل شب که کسی در آنها نرود با نماز و عبادت در
آنها بجای آورده نشود با جماعت در آنها برپا نشود و بجیش و اهتزاز در آمدن سر پرچم
در اطراف مسجد بزرگتر کوفه که شبیه باشد پرچم هدایت ولی پرچم هدایت نباشد
بلکه پرچمهای ضلالت و گمراهی باشد که کشته و کشته شده آنها اهل آتش جهنم باشند
و کشتار و کشته شدن بسیار و مردن زیاد و کشته شدن نفس کیه با هفتاد نفر در یک
کوفه که همه آنها بطریق حق باشند و سر بریده شدن نفس زکیه ای در مکه معطر در
مسجد الحرام در میان رکن حجر الاسود و مقام ابراهیم علیه السلام (که پانزده روز بعد
از آن امام زمان علیه السلام ظاهر شود . و نام او محمد و نام پدر او حسن و از آل احمد است)

بَحْثُ خَلَائِكِ الْإِحْبَاءِ عَلَيْهِ

۳۳۲

و کشته شد شخص (استیع) با ابقع که صاحب یکی از سه پرچم باطل است پس از نظر یافتن
 بقتل صبر در راه بهت کردن با آنها با بیاری از سبطانهای ادم صورت و پرچم
 آمدن سفیانی با پرچم سبز (در بعضی از روایات با پرچم سرخ) و صلیبی از طلا که سر لشکر
 او مرد بیت از قبیله کلب با دوازده پرچم که در زیر هر پرچمی دوازده هزار مرد جنگی است
 که آنها را سفیانی بمکه میفرستد و مدینه که سر لشکر آنها شخصی است از بنی امیه بنام
 خرمیه که چشم چپ او نابینا است و در چشم راست او نقطه است از خون و مایل بدن او
 پس رد کرده نمیشود از برای و پرچمی یعنی کسی از او جلوگیری نکند تا اینکه وارد مدینه
 میشود و در آنجا فرود میآید پس جمع اوری میکند مردان و زنان را از آل محمد علیهم السلام
 و آنها را زندانی میکند در خانه ای در مدینه که آنرا خانه ابو الحسن اموی میگویند و
 برانگیزد مردها و سواران را در طلب مردی از آل محمد که در گرد او جمعی از مستضعفین یعنی
 از شعبان و دوستان آل محمد علیهم السلام جمع شده اند در مکه و امیر این لشکری که
 میفرستد مردی است از قبیله غطفان تا اینکه میفرستد لشکر او و سواران را که قطعاً
 آن سفید رنگ است و آن بیابان را پیدا میکنند آن زمین آنها را بخود فریبند پس نجات
 بنیانیان از ایشان احدی مگر بکفر که روی او را خدا بقلب بر میگردد تا بر گردد و بیم
 دهد سفیانی و تابعین او را و نشانهای باشد برای کسانی که در پشت سر او بند می
 دران و زنان او را این امر ظاهر میشود که میفرماید و اگر بینی هنگامی را که بر سر است
 (یعنی لشکر سفیانی) پس نباشد هیچ گذشتی در آن و گرفته میشوند از جای که نزدیک است

رابعه من الخزانة

۳۳۳

وصف شد سفیانی بکصد و سی هزار لشکر بجانب کوفه که در روطاء که از مضائق
 نهر عیسی و نام شهریت در عراق، و فاروق که نیز موضعی است در میان شهر بوس و فرات
 فرود میابد و فاروق موضع مریم و عیسی علیهما السلام است در قادیسیر . و سپهر ^{هد}
 هشناد هزار نفر آنها را بکوفه در موضع قبر هود پیغمبر علیه السلام در بخله فرود میا ^{بند}
 پس در روز عید بیت که هجوم میا آورد بر این لشکر گردنکشی که اهل عناد و دشمنی است
 که او را کاهن و ساحر میگویند پس بیرون میابد از شهر بغداد با پنجاه هزار نفر از کهنه
 و میکشد در کار حیران هفتاد هزار نفر را تا اینکه مردم ناسه روز از آب فرا ^{پرهیز}
 میکنند از جهت خوف آنها بیکه در آن ریخته شده و گداز و عفونت جسمهای کشته گانی
 که در آن ریخته و اسپر میکنند از کوفه دخترهای بکوی را که ظاهر نمیشده است نه گفت
 دستی و نه مفعله ای از فرط حیا و عفت تا اینکه گذارده میشوند در محلهها و آنها را میا ^{ند}
 در نزدیکی توفه که محلی است در بیرون نجف اخزادی از سمت کوفه که قبر کلیل بن زیاد
 در آنجا است و اینجا را عمر بن کعب گویند پس بیرون میابد از کوفه صد هزار نفر ما بین
 مشرک و منافق تا اینکه میرود بطرف دمشق و کمی از آنها جلو گیری نمیکند و ^{مشق}
 باغ ارم صاحب ستونها است - و در میا آورد پرچمهایی از سمت شرق زمین که آن
 پرچمها نه از جنس پنبه است و نه گتان و نه ابریشم و بر سر نیزه های آن پرچمها به
 مهر سیداکبر یعنی پیغمبر خاتم صلی الله علیه و آله و سلم مهر زده شده که میکشد آن
 پرچمها را مردی از آل محمد علیهم السلام (یعنی سید حسنی) روزیکه از سمت شرق

نَجَّارِ اَبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ

پروا میکند در مغرب بوی آن پرچمها مانند مشل از فراست تمام میشود سپهر میکند
 ترس در پیش روی او بیگانه یعنی از هر کجا که سپهر میکند بقدر یکماه راه مانده که بمقتصد
 برسد ترس او در دلها جای گیرد و پسران سعد سقا یعنی در پیر سعد و قاص ملعون
 خلافت میکنند در کوفه در حالیکه طلب کنندگان خوبیهای پدران خود هستند
 و ایشان پسران فاسقاند نا اینکه هجوم میاورد بر ایشان لشکر حتی سبقت میکنند
 بر یکدیگر مانند دو سواری که با همدیگر مسابقه میکنند و اخذ کرده باشند و
 اصحاب حتی همه باموهای پریشان و عبا را لود و گربان و بارهای سنگین اندوه
 یکی از ایشان پای خود را بر زمین میزنند در حالیکه گریان اسند و میگویند دیگر
 خبری در فشتن نیست پس از آنروز که مادرانیم خدا باید رستیکه ما قوتی کنندگانیم
 که خاشخ و نرسناکم و رکوع کنندگان و سجد کنندگانیم پس ایشانندان ابتدا اینکه
 وصف کرده است ایشانرا خدای عز و جل که فرموده بدرستیکه خدا دوست میدارد
 قوتی کنندگان را و دوست میدارد پاکان و پاکیزگان را و پاکیزگان نظیرهای
 ایشان یعنی ابدالند از آل محمد علیهم السلام و بیرون میاید مردمی از اهل
 نجران که آن راهبی است و اجابت میکند امام را پس او اول نظرانی است که انحراف
 را اجابت میکند و صومعه خود را خراب میکند و نرم میکند صلیب صومعه را
 و بیرون میاید با موالی و دوستان و ضعفاء مردم و سواران پس میروند بجای
 نخبه با پرچمهای هدایت پس محل اجتماع همه مردم از زمین در فاروق است و

الْبَعْثُ إِلَى الْحَرِّ

۳۳۵

الْبَعْثُ إِلَى الْحَرِّ احْتِجَاجُ اَهْلِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ اَنْتَ وَاَنْتَ دَرْمِيَانَهُ بَرَسْ وَفَرَاغَتْ بَرَسْ
 كُنْتَهُ مَبْشُورِ دَرِ اَنْ رُوزِ دَرْمِيَانَهُ مَشْرِقْ وَغَرْبْ سَهْ هَرِ اَرْفَرِ اَرْفَرِ يَهُودِ وَنَضَارِي بَرَسْ
 مِيكُشْتَنْدَ بَعْضُ اَزَايشَانْ دَرِ اَنْ رُوزِ بَعْضُ بَكُورِ اَنْ رُوزِ نَاقِلِ اَبِ ظَاهِرْ مَبْشُورِ
 كَهْ فَرْمُودَهْ اَسْتْ بَرَسْ هِمِيشَهْ اَبَنْتْ دَعْوَايشَانْ نَا اَيْنَكَهْ قَرَارِ دَهْمِ اَيْشَانْ اَزِ اَرْحَا لَيْتَكَهْ
 مَا نَسْنَدِ رُزْعِ بَرِيدَهْ وَدِرِ رُويَدَهْ وَحَرْدَهْ بَاشَنْدْ بَاشْمِشِرْ وَزِيرِ سَابَهْ شَمِشِرْ وَخِلَافَتْ كِيدْ
 اَزِ بِلَ اَنْ اَشْتَبْ بَرِ اَنْ كَرْدَهْ فَتْنَهْ وَفَكْرَانِي دَرْمِيَانْ حَرْدَمْ كَهْ زَنَارَدَهْ اَسْتْ دَرِ خَالِيتَكَهْ
 مَرُوسَانْدْ نَا اَيْنَكَهْ مِيَا بَنْدْ بِيَجْمَرِ وَتَكَبَّرِ دَرِ خَالِيتَكَهْ بِنَاهَنْدَهْ بَدِ رَخْتْ شُودَنْدْ بَرَسْ دَرِ اَنْ رُوزِ
 نَاقِلِ اَبِ ظَاهِرْ خَوَاهَدْ شُدْ كَهْ مَقْرَمَا بَدِ بَرَسْ چُونْ اَحْسَاسْ كَرْدَنْدْ عَذَابْ مَا رَا
 دَرِ اَحْصَالِ اَيْشَانْ مَبْدُودَنْدْ نَدِيدَنْدْ وَبَرُكْرَدِ بَدِ بِيَوِي اَلْخِيَهْ كَهْ اَصْلَ اَرْزَنَ اَرْفَرْمَانِي كَرْدِ بَدِ
 دِيْكَرَانْ رَا هَمْ اَزِ رَاهِ بِيْرُونْ بُرُودِيدْ وَبَرُكْرَدِ بَدِ مَبْسُكَنْهَائِي خُودِ نَاقِلِ شَابِدْ شَمَاسُ الْكُرْدِ
 شُودِيدْ وَمَسَاكِنِ اَيْشَانْ كَجْهَ اَبْتِ كَهْ بَعْلَبَهْ كَرَفْتَهْ اَنْ اَزِ مَالِهَايْ مَسْلَمَانَانْ وَ
 مِيَا بَدِ اَيْشَانْ اَزِ اَنْ رُوزِ اَنْ اَرْفَرْمَانْ عَذَابْ بَرِ مَبْنِي فَرُورْفَتْنِ وَسَنَكْ بَارِيدَنْ بَرِ اَرْفَرْمَانْ
 اَزِ صُورْتِ اَدَمِّتْ بِيْرُونْ رَفْتْنِ وَصَمَحْ شَدَنْ بَرَسْ دَرِ اَنْ رُوزِ نَاقِلِ اَبِ ظَاهِرْ شُودْ

كَهْ فَرْمُودَهْ وَنَبَتْ اَبِنْ عَذَابِهَا دُورِ بَرَايْ سَنَمَكَارَانْ

فَاَعْلَيْهِ السَّلَامُ

وَبِنَادِي مَنَادِي رَمَضَانَ مِنْ نَاجِيَةِ الْمَشْرِقِ عِنْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ يَا اَهْلَ الْهَيْكَلِ اجْمَعُوا
 وَبِنَادِي مِنْ نَاجِيَةِ الْمَغْرِبِ بَعْدَ مَا تَغَيَّبَ الشَّمْسُ يَا اَهْلَ الْهَيْكَلِ اجْمَعُوا وَمِنْ الْغَدِ

بَحْثُ حَيْثُ رَأَى الْجَبَّارُ عَلِيًّا

٢٣٤

الظَّهْرَ بَعْدَ تَكْوُرِ الشَّمْسِ فَتَكُونُ سَوْدَاءَ مُظْلَمَةٍ وَالْيَوْمَ الثَّالِثَ يَفْرُقُ بَيْنَ الْحَقِّ
 الْبَاطِلِ مَخْرُوجَ ذَابَّةِ الْأَرْضِ وَتَقْتُلُ الرُّومَ إِلَى قَرْيَةٍ بِسَاحِلِ الْبَحْرِ عِنْدَ كَهْفِ الْقَبِيَّةِ
 وَبَعَثَ اللَّهُ الْقَبِيَّةَ مِنْ كَهْفِهِمُ الْيَمَّ رَجُلًا يَقَالُ لَهُ مَلِيخًا وَالْآخِرَ مَكْسِيئًا وَهَمَّا
 الشَّهَدَاءُ الْمُسْلِمِينَ لِلْقَائِمِ فَبَعَثَ أَحَدَ الْقَبِيَّةِ إِلَى الرُّومِ فَرَجَعَ بِغَيْرِ حَاجَةٍ وَبَعَثَ
 بِالْآخِرِ فَرَجَعَ بِالْفَتْحِ فَيَوْمَئِذٍ نَأْوِلُ هَذِهِ الْآيَةَ وَلَهُ اسْلَمَ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 طَوْعًا وَكَرْهًا ثُمَّ بَعَثَ اللَّهُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا لِيُرِيَهُمْ مَا كَانُوا يَعِدُونَ فَيَوْمَئِذٍ
 نَأْوِلُ هَذِهِ الْآيَةَ وَيَوْمَ بَعَثَ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِنْ بَكْذِبٍ بَايَانًا لَهُمْ يَوْمَ يَعُونَ
 وَالْوَزْعَ خَفَقَانِ أَفْئِدَتِهِمْ وَيَسِيرُ الصَّدِيقُ الْأَكْبَرُ بِرَأْيَةِ الْهَدْيِ وَالسَّيْفِ وَالْعَمَّا
 وَالْمَحْضَرَةِ حَتَّى تَنْزِلَ أَرْضَ الْحَجَرِ مَرَّتَيْنِ وَهِيَ الْكُوفَةُ فِيهِدَمُ مَسْجِدُهَا وَيَبْنِيهِ عَلَى
 بَنَاءِ الْأَوَّلِ وَيَهْدَمُ مَا دُونَهُ مِنْ دُورِ الْجَبَابَرَةِ وَيَسِيرُ إِلَى الْبَصْرَةِ حَتَّى يَشْرَفَ عَلَى
 نَجْرُهَا وَمَعَهُ التَّابُوتُ وَعَصَا مُوسَى فَيَعْرِمُ عَلَيْهِ فَيَزْفِرُ فِي الْبَصْرَةِ زَفْرَةً فَتَقْصُرُ
 مَجَارِ الْجَبَابَرَةِ الْبَقِيَّةُ فِيهَا غَيْرُ مَسْجِدِهَا كَجَوْجِ السَّفِينَةِ عَلَى ظَهْرِ الْمَاءِ ثُمَّ يَسِيرُ إِلَى حَرُورٍ
 حَتَّى يَجْرُقَتْهَا وَيَسِيرُ مِنْ بَابِ بَنِي إِسْدَاقٍ إِلَى بَرْزِ زَفْرَةٍ فِي ثَقِيفٍ وَهُمْ زَرْعُ فُرْعُونَ
 ثُمَّ يَسِيرُ إِلَى مِصْرَ فَيُصْعِدُ مِنْهُ فَيُخَاطِبُ النَّاسَ فَتُسَبِّحُ الْأَرْضُ بِالْعَدْلِ وَتَقَطِي السَّمَاءُ
 قَطْرُهَا وَالشَّجَرُ ثَمَرُهَا وَالْأَرْضُ بَنَانُهَا وَتُزَيَّنُ لِأَهْلِهَا وَنَامَنْ الْوُحُوشُ حَتَّى تَرْتَقِيَ
 فِي طُورِ الْأَرْضِ كَانْعَامِهِمْ وَيَقْدَفُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ الْعِلْمَ فَلَا يَحْتَاجُ مُؤْمِنًا
 إِلَى مَا عِنْدَ أَخِيهِ مِنْ عِلْمٍ فَيَوْمَئِذٍ نَأْوِلُ هَذِهِ الْآيَةَ بِغْنَى اللَّهِ كَلَامَ مَنْ سَعَتْهُ وَتُرْجَى

رَأَيْتُمْ لَوْنُ الزُّنَا

٣٣٧

لَهُمُ الْأَرْضُ كُنُوزُهَا وَيَقُولُ الْقَائِمُ كُلُّوْا هُنْبَأُ مَا اسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ
فَالْمُسْلِمُونَ يَوْمَئِذٍ أَهْلُ صَوَابٍ لِلَّذِينَ أَذِنَ لَهُمْ فِي الْكَلَامِ يَوْمَئِذٍ نَأْوِي لَهُمْ هَذِهِ الْأَ
وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفَافًا فَلَا يَقْبَلُ اللَّهُ يَوْمَئِذٍ إِلَّا الَّذِينَ هُمُ الْحَقُّ إِلَّا اللَّهَ الَّذِينَ خَلَقُوا
يَوْمَئِذٍ نَأْوِي لَهُمْ هَذِهِ الْآيَةُ أُولَئِكَ يَرَوْنَ الْأَنْفُوفَ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْخَرَجَ فَتُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا نَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ
فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَانظُرْ إِلَيْهِمْ مِنْظُرُونَ فَيَمُوتُ فِيمَا بَيْنَ حَرْوَيْهِ إِلَى يَوْمِ مَوْتِهِ ثَلَاثًا
سَنَةً وَتَبَيَّنَ وَعْدُ أَصْحَابِهِ ثَلَاثًا وَثَلَاثَةً عَشْرًا مِنْهُمْ ثَمَنَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَسَبْعُونَ
مِنَ الْجِنِّ وَمِائَتَانِ وَارْبَعَةٌ وَثَلَاثُونَ مِنْهُمْ سَبْعُونَ الَّذِينَ غَضِبُوا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
إِلَيْهِ أَذْهَبْنَاهُ مَشْرُوكًا قَرِيبًا فَطَلَبُوا إِلَى بَنِي اللَّهِ أَنْ يَأْذِنَ لَهُمْ فِي أَجَابَتِهِمْ فَأَذِنَ لَهُمْ حَيْثُ
نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرَ اللَّهُ كَثِيرًا وَانْظُرُوا إِلَى
مَاطِلِهِمْ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا إِلَى مَنْ قَلْبُهُمْ يَنْقَلِبُونَ وَعَشْرُونَ مِنْ أَهْلِ الْيَمَنِ مِنْهُمْ
الْمُقْتَدَرِينَ الْأَسْوَدَ وَمِائَتَانِ وَارْبَعَةٌ عَشْرُ الَّذِينَ كَانُوا بِبَاحِلِ الْيَمْرِ تَمَالِي عَدَنَ فَنَجَبَتْ
إِلَيْهِمْ نَجَى اللَّهِ بِرِسَالَتِهِ فَا تَوَّاسِلِينَ وَمِنْ أَفْنَاءِ النَّاسِ الْفَانِ وَثَمَانُ مِائَةٍ وَسَبْعُونَ
عَشْرًا وَمِنَ الْمَلَائِكَةِ أَرْبَعُونَ الْقَائِمِينَ ذَلِكَ مِنَ السُّوْمِينَ ثَلَاثَةُ أَلْفٍ وَمِنْ الْمَرْ
خَسَةِ أَلْفٍ فَجَمَعَ أَصْحَابَهُ سَبْعَةً وَارْبَعُونَ أَلْفًا وَمِائَةً وَثَلَاثُونَ مِنْ ذَلِكَ ثَمَنَةٌ وَرُوسٌ
مَعَ كُلِّ رَأْسٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ أَرْبَعَةُ أَلْفٍ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ عِدَّةٌ يَوْمَ يُدْرِكُهُمْ يَتَقَالَبُ أَيْامُهُمْ

بُحْثُ حَمَلِ اِجْمَاعٍ عَلَیْهِ

بِضَرِّ اللَّهِ وَبِهِمْ يَنْتَصِرُ وَبِهِمْ يَقْدَمُ النَّصْرُ وَمِنْهُمْ نَصْرُ الْأَرْضِ
 كَتَبْتُهَا كَمَا وَجَدْتُهَا وَفِيهَا نَقَضَ حُرُوفٍ (انتهی کلامه)

شرح لغات

اِجْمَاعُ بمعنای برانگیختن و محترس نمودن و زرع را در ضمن کلام انحضرت بخفقتان قلب
 معنی فرموده محضرة ظاهر اسب مخصوص باشد دَوَّور و دَوَّجَع داراست بمعنی خانه جبارته
 جمع جبار است بمعنای گردن کش و ستم پیشه زَفَرَة بانگ کردن بجزای دریای بسیار
 جَوْجُو السَّقِينَة بروزن هُدْهُد سینه کشتی حُرَّوَاء دهی است در پشت کوفه بقدر دو مایل
 راه فاصیله و نام شهر بیت اَرْضُ الْحَرَّرِ بضم حیم و راء و ضم جیم و سکون راء و بفتح هـ و و
 سکون دوقم بچهار لغت زمین بی نبات را گویند که هیچ نر و نایند یا آنکه علف وی را چراند
 باشند یا زمین باران نرسیده را گویند نِفْ بروزن کِبَر افزونی و زیادتى چیزی و
 هر چه از ده زیاد تر باشد از این نِف گفته اند و نیز گفته شده که هر چه از عقدا و ل بگذرد
 تا بعقد دوم رسد و هکذا از دوم بگذرد تا به سوم رسد و باقی را بر همین قیاس کن انرا
 نِفْ گویند و از یک تا سه را نیز نِفْ گویند انقلاب برگشتن و مُنْقَلَب برگردیدن و جای
 برگردیدن اِقْتَاء جمع فَنَاء است بمعنی گروه مَوَّابین ملائکه فشا نزاری هستند که
 در جنگ شناخته شوند مَرَّ فَايَن بکسر زال و فتح دال هر دو آمده بنا بر اول یعنی ملائکه
 که پیروی کننده اند بعضی از آنها بعضی دیگر یا پیروی کننده برای مؤمنان که حفظ
 کنند ایشانرا - و بنا بر دوم در حق آنها بخت که چون دیگری سوار شود در عقب آنها

وَابْعَثْنَا لَكُمْ زَوْجًا

انها را مردی گویند چنانچه در مجمع البحرین گفته است

معنی

و ندا میکند منادی بی درماه و مضان از طرف مشرق و ندای واپستی که ای اهل هدایت
جمع شوید و این ندا هسکام در آمدن و طالع شدن افتاب خواهد بود و ندا میکند ندا
کننده دیگری از طرف خرو رفتن و غروب کردن افتاب یعنی مغرب که ای اهل هدایت جمع ^{شد}
و این ندا بعد از غروب افتاب و شب خواهد بود و در خردای انور در وقت ظهر بعد
از گرفته شدن نور افتاب که رنگ آن سیاه و تاریک کنده باشد خواهد بود یعنی افتاب سبک
و در روز سوّم حق از باطل جدا میشود بیرون میاید ذّابّة الارض یعنی جنبه زمین که
مراد خود آنحضرت آغنی امیرالمؤمنین علیه السلام خواهد بود چنانچه از اخبار و احادیث صحیح
و معتبره فهمیده میشود و لشکر رومیها و میا و رند بسوی شهر بکه در کنار دریا واقع است
نزدیک کَهَف یعنی غار و شکاف کوهی که جوان مردان یعنی اصحاب کَهَف را نجات میدهد و بَر
میانگزارند خدا انجوان مردها را از کَهَف خودشان یعنی از آن غار و شکاف کوهی که در
خوابیده اند و میفرستند بسوی ایشان یعنی بسوی رومیها مردی را که آنرا اهلینا میگویند و
مرد دیگری را که آنرا مکسینا میگویند و ابها یعنی این دو نفر از شهیدان و تسلیم شوندگان
بقائم (علیه السلام) اند می آنحضرت میفرستد یکی از این دو جوان مرد را بسوی رومیهای
انجوان بر میگرداند و آنکه حاجتی انجام داده باشد یعنی بشری در مقصد کرده باشد پس
حضرت آن دیگری را میفرستد پس آن شخص بر میگردد با گشایش و پیروزی پس در انور ظاهر

بِحُجَّتِهَايَ احْبَا عَلَيَّ

۳۴۰

این آیه ظاهر میشود که میفرماید و خالص برای او یعنی برای خدا اسلام میآورند
یا بقیام آل محمد صلوات الله علیهم تسلیم میشوند همه کسانی که در آسمانها و زمین ^{شدند} میباشند
از روی رغبت و میل و از روی کراهت پس بر آنکه از خدا از هر گروهی فوجی یعنی دسته
را یعنی زنده میکند از هر امتی دشنه ای از مردگان ایشان را ثابته آنها بنیاد آنچه را که
و عده داده شده بودند از ظهور دولت حق و پر شدن زمین از عدل و داد و انتقام کشیدن
از اهل ظلم و جور و بخت آل محمد علیهم السلام و در آن روز تاویل این آیه ظاهر میشود که
فرموده و روزی که بر آنکس شود از هر امتی دشنه ای از کسانی که تکذیب کردند و دروغ
پنداشتند آیات و نشانه های قدرت و عظمی ما را پس ایشان بطیث دل گرفته خواهند شد
و کله و روع بمعنای خفقان و طیشی است که در دلهای ایشان میافتد و سه میزند بسیار
و استگویی بزرگتر یعنی امیر المؤمنین علیه السلام با پرچم هدایت و شمشیر فقر و اسب
خاصه تا اینکه فرو میآید در محل هجرت خود و آن زمینی در آن هجرت فرموده است و مرتبه
یعنی کوفه پس خراب میکند مسجد را و بنا میکند بنیائی که در اول بنا شده و آنچه غیر بنا
اول است خراب میکند و نیز خراب میکند غیر از آن خانه ها بسکه حیاران و گردنشان و شمشک را
در آنجا بنا کرده اند و مبرود بجا ب بصره تا اینکه مشرف بر دریای آن میشود و با او استانبول
و عصای موسی پس قصد میکند تا بود گردن آنرا پس فریاد میکند بیائید بلند فریاد کردن عجیبی
در بصره پس آنجا را آب میگیرد و دریای پُرانی میشود بخوبی که باقی نماند در آن غیر از مسجد او
کلان مانند سپهر گشتی بر روی اجب است پس از آنجا میرود بجا بنجر و را که موضعی است در

را بجهان را بجز این

۳۴۱

چشت کوفه بد و میل راه فاصله با نام شهریت نا آنکه میسوزاند انجارا و مهرود از دروا
 بی اسد نا اینکه فریاد میزند بماند بلند فریاد زدن عجیبی در قبیله شقیف و حال آنکه ایشان
 میثنا بند بند و ترسند استلهای آنها پس از آن مهرود بجانب مصر و بر منبران با کلاه
 پس مردم انجا خطاب میکنند و نباتت میدهد ایشان را بعد از و داد در روی زمین و آسمان
 باران خود را میبارد و درختها مپوه های خود را ظاهر میکند و زمین روئید میهای خود
 را مپروید و یانید و زینهای خود را برای اهل خود ظاهر میکند و بخت هیچ جوان و حشی مگر
 اینکه چرا میکند در طرف زمین مانند چهار پاییان بوی آنها و علم و دانائی در دلها
 مؤمنین انداخته میشود پس محتاج نمیشود مؤمنی بپادگر فتن علم از برادر مؤمن خود پس
 در آن روز تاویل این ایله ظاهر میشود که فرموده است بنیاسر مگرداند خدا هم مؤمن را از
 گشایش فضل خود و بیرون میاورد زمین از برای ایشان گنجهای خود را و قائم علیه السلام
 میفرماید پس بخورید یعنی بنمهای خدا را گوارا باد شما را جیب آنچه که پیش فرسارید
 روزهای گذشته پس مسلمانان در آن روز از اهل صوابند هر بنده انکسائی هستند که
 به آنها اذن داده میشود در سخن گفتن پس در آن روز تاویل این ایله ظاهر میشود و جاء
 ربك و الملک صفا صفا یعنی و میاید صاحب و پادشاه تو یعنی قائم المجد و صفوف ملائکه
 پشت در پشت بکدام بگردند پس در آن روز میندیرد خدا مگردین حق خود را آگاه باشد که
 دین خالص مخصوص است برای خدا پس در آن روز تاویل این ایله ظاهر خواهد شد
 ابا ندانسته اند که ما میکشایم ابرار در زمین بی آب و گیاه که باران بر آن نباریده با گیاهی در آن

بَحْثُهَا فِي الْجَبَالِ

روئیده فتنه پس بیرون آمد بسبب آن ذراعتی که بخودند از آنها چهار پایشان وجود
 ۱۱ یا پس نمیدیند و میگویند چه وقت است این فتح و گشایش اگر هستند شمار استگوبان
 بگو روز فتح و گشایش نفع میدهد آنکسان را که کافر شدند ایمان آوردنشان و پیوستن
 کسانی که باری کرده شوند پس روگردان شوند از ایشان و منظر بایش بد رستگه ایشان
 انتظار کشنده گانند - پس در نیت مینماید یعنی قائم علیه السلام از زمان بیرون
 آمدن و ظاهر شدنش تا روزیکه میبرد سیصد سال و چیزی زیادتر که عبارت باشد
 زیادتی آن میان ده سال تا نود سال و عدد اصحاب و سپه و سپهره نفرند
 نه نفر ایشان از بنی اسرائیلند و هفتاد نفر از جنابانند و دویست و سی و چهار نفر
 دیگر هفتاد نفر از ایشان کسانی هستند که برای خاطر پیغمبر صلی الله علیه و آله غضب
 کردند و هجوم آوردند بر مشرکین قریش و از پیغمبر اذن خواستند پس آنحضرت اجابت
 فرمود و اذن داد ایشان را زمانیکه این آیه نازل شد که فرموده مَکُوا لَهُمْ أَمْنًا
 ۱۱ آوردند و عمل شایسته کردند و بسیار بآباد خدا کردند و بعد از مظلوم واقع شدن باری
 کرده شدند و زود باشد که بدانند آنهاست که ستم کردند کدام بازگشتی است بازگشتن و
 جای برگشتن ایشان که بنا بر میگردند - و ده نفر از اهل بن اند که از ایشان است
 مقدمه پیرا شود و دویست و چهارده نفر ایشان کسانی هستند که در کنار دریای
 عدن میباشد که بر آنکس شد بموی ایشان پیغمبر خدا با رسالت از جانب خدا پس
 ۱۱ آمدند و همه مسلمان شدند - و از گروهها و جمعیتهای سایر مردم در و هزار و هشتصد

را جمعاً در آخر الزما

هفده نفر و از ملائکه چهل هزار نفر که سه هزار نفر از آنها از ملائکه ای هستند که نشانیهای جنگی دارند و به آن نشانیها شناخته میشوند و پنجاه هزار نفر از آنها از ملائکه مرد فین اند که بعضی از آنها پیروی از بعضی دیگر کنند با آنها پیروی از مؤمنین و نگاه داری از ایشان کنند و با اینکه بعضی از ایشان بعضی دیگر را در ردیف خود سوار کنند پس همه اصحاب آنحضرت چهل و هفت هزار و یکصد و سی نفرند که نه نفر از آنها سرکرده کار لشکر آنحضرتند که با هر یک از آنها چهار هزار از جن و انس اند بعدد لشکر و زید در پیش آنحضرت بمکد ایشان قتال میکند و بسبب ایشان ضرر و یاری در پیش روی آنحضرت است و از ایشان است نعمت و زیت و توانگری زمین و خوبی و ناز و روحانی

(مجلسی علیه الرحمة میفرماید نوشتیم این خطبه را همچنانکه یافتیم آنرا و در آنست نقصی^ف)

بخش پنجم در اخبار حسنین و سجاد و با

این بخش مشتمل بر سه قسمت است قسمت اول در اخبار بکه از حضرت سبط اکبر امام حسن مجتبی علیه السلام روایت شده قسمت دوم در اخبار بکه از سبط دوم حضرت ابوعبدالله الحسین علیه السلام روایت شده قسمت سوم در اخبار بکه از حضرت امام چهارم علی بن الحسین

زین العابدین علیه السلام روایت شده
قسمت اول از بخش پنجم حدیث اول

سیزدهم بحار الانوار . طبع طهران ص ۱۷۶ بسند خود از حضرت امام حسن علیه السلام

بخش پنجم: اول

روایت کرده که فرموده ما ما احدا لا ويقع في عنقه بعة لطاعته زمانه الا
القام الذي يصلي خلفه روح الله عيسى بن مريم عليه السلام فان الله عز
وجل يخفي ولادته ويغيب شخصه لئلا يكون لاحد في عنقه بعة اذا خرج
ذلك التاسع من ولد اخي الحسين عليها السلام ابن سيدة الاماء بطيل الله
عمره في غيبته ثم يظهر في صورة شاب دواربعين سنة ذلك يعلم ان الله
على كل شيء قدير

یعی نسبت از ما ائمه احدی مگر اینکه واقع میشود در گردن او بیعت
کردن با طاعنه زمانش یعنی خلیفه جوهر مکران قیام کننده ای که نماز میکند
در پشت سر او روح خدا عیسی پیر مریم علیه السلام زیرا که خدای عز وجل پناه
میکند ولادت او را و پنهان میگرداند شخص او را از دیده های مردم تا اینکه بیعت
احدی در گردن او نباشد هنگامیکه بیرون میاید یعنی ظاهر میشود و آن هم
از فرزندان برادر مریم حبیب علیه السلام است پیر سیده و بزرگ کثیران یعنی علیا
جناب نرجس خاتون قمر زاده روم که در از میگرداند خدا عمر او را در غیبت و
پنهانی او تا اینکه ظاهر شود در صورت جوانی چهل ساله نادانسته شود که خدا

بر هر چیزی توانا است
مؤلف ناچیز گوید از این حدیث شریف چند چیز مستفاد میشود اول
آنکه چون ظاهر شود بیعت احدی بگردن او نیست برخلاف سایر ائمه که در زمان

در احادیث حشویه

۳۴۵

خلفاء جور بوده اند دوم آنکه چون ظاهر شود حضرت عیسی علیه السلام با حضرت اقتداء کند و پشت سر او نماز بگذارد و این دلیل افضلیت حضرت بر حضرت عیسی سوم مخفی بودن ولادت آنحضرت بر مردم نظر خفاء ولادت حضرت ابراهیم خلیل الله و موسی کلم الله علیهم السلام چهارم غیبت کردن آنحضرت و مخفی بودن او در زمان غیبت از نظرهای پنج طو لاف و دراز شدن مدت غیبت ابن زکوار ششم تصرف نکردن گردش زمان و طول مدت غیبت در بنی آنحضرت و ظاهر شدن آن بزرگوار پس جوانی چهل سالگی یا کمتر از چهل سال چنانکه از احادیث بسیار دیگر فهمیده میشود هفتم آنکه آن بزرگوار از فرزندان حضرت امام حسین علیهم السلام است و مادر بزرگوار او سیده تمام کین است

حدیث دوم

۳۴۴

سیزدهم بحار ص ۱۷۷ بسند خود نیز از آنحضرت روایت کرده که فرمود یَعْنَى اللَّهُ رَجُلًا فِي الْآخِرَةِ وَكَلْبًا مِنَ الدَّهْرِ وَجَهْلًا مِنَ النَّاسِ بِوَيْدَةِ اللَّهِ مِمْلَأَةً وَيَعْمَى نَصَارَهُ يَبْصُرُهُ بَايَاتُهُ وَيُظْهِرُهُ عَلَى الْأَرْضِ حَتَّى يَدْبُوهُ طَوْعًا وَكَرْهًا يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا وَيُورِثُهَا بَنِي دِينِهِ لِعَرْضِ الْبِلَادِ وَطَوْلِهَا لَا يَبْقَى كَاغُرٌ إِلَّا أَمِنَ وَلَا طَالِحٌ إِلَّا وَصَلَحَ وَتُصْلَحُ فِي مَلِكَةِ السَّبَاعِ وَتُخْرِجُ الْأَرْضَ نَبْهًا وَتُنْزِلُ السَّمَاءَ بَرَكَتًا وَتُظْهِرُ الْكُوزَ مِلْكًا مَا بَيْنَ الْخَافِقَيْنِ أَرْبَعِينَ عَامًا فَطَوَّبَ لِمَنْ أَدْرَكَ آيَاتَهُ وَسَمِعَ كَلَامَهُ (در جلد هفتم اثبات الهداة ص ۴۹ طبع قم) يَعْنَى بِرَمِيَانِكُنْ أَنْ تَخْذُلُوا فِي الْآخِرَةِ وَتَكُونُوا فِي الْهَدْيِ وَرُكَا

بخش بیستم اول

و سختی دوران و ناذانی مردم مرد پرا که بار یکند او را بملا نکه خود و حفظ کند
یاران او را بوسیله و سبب بیات و فشانه های خود و ظاهر کند او را بر اهل زمین و
غلبه کند بر همه آنها ناخواه و ناخواه بدین حق بگریند و زمین را از عدل و داد
و نور و برهان پر کند و درازا و پهنای روی زمین بدین او مندرین شوند تا
آنجا که هیچ کافری بروی زمین نماند مگر اینکه ایمان آورد و هیچ ناسائستنی
نماند جز اینکه مشائسته شود و در دولت او درنده گان صلح و سازش کنند و از او
برسانند و زمین برکات خود را برون آورد و آسمان بر کتهای خود را فرو
بارد و گنجها برای او ظاهر گردد چهل سال بر شرق و غرب زمین حکومت کند
آنچو شایان که دوران او را دریابد و سختش را بشود

علامه مجلسی در ذیل این حدیث بیان فرمود که مفاد و ترجمان آنست
اجبار وارده در ایام ملک و سلطنت آنحضرت مختلف وارد شده بعضی از آنها محمول
است بر جمیع مدت ملک او و بعضی بر زمان استقرار دولت او و بعضی بر بعضی
سالهای مداول در میان ما است و بعضی محمول بر سالها و ماههای طولانی

(بر بوبیت) و خدا میداند و بحقایق داننا تراست
حدیث بیستم

۱۵

اثبات الهداة . جزوه هفتم طبع قم ص ۴۹ پسند خود از حسن بن علی علیه السلام
روایت کرده که فرمود لا یكون هذا الا مر الذی تنظرون حتی یبرأ بعضکم من بعض

فَرَجُ حَارِثِ بْنِ حَسَنَةَ

وَلَيَعْنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَيَتَقَلُّ بَعْضُكُمْ فِي وَجْهِ بَعْضٍ وَحَتَّى تَشْهَدَ بَعْضُكُمْ بِالْكَفْرِ عَلَى بَعْضٍ . قُلْتُ مَا فِي ذَلِكَ خَيْرٌ . قَالَ الْحَرْثُ كُلُّهُ فِي ذَلِكَ . يَقُومُ قَائِمًا وَيُرْفَعُ ذَلِكَ

يَعْنِي

همپا شدن این امر یعنی ظهور قائم علیه السلام که انظار آنرا میکشید تا اینکه میراث جوید بعضی از شماها از بعضی دیگر و لعن کند بعضی از شما بعضی دیگر و ابا دهن بیندازد بعضی از شما بر روی بعضی دیگر و تا اینکه شهادت دهد بعضی از شما بکفر بر ضرر بعضی (راوی گفت) گفتم در آن زمان خبری نیست . فرمود هر خبری در آنست قیام میکند قائم ما و بر میدارد آن را

قِسْمِي وَوَلَدِي بِحَسَنِ بْنِ

دَرْيَانِ ابْنِ اَنْجَرِ از حضرت سَيِّدِ الشَّهَدَاءِ اَبِي عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ روایت شده

حَدِيثُ اَوَّلُ

۳۴۸

سَنَ دَهْمِ بَجَارِ ص ۱۹۳ طبع طهران از نجف نغانی بسند خود از بشربن غالب اسدی از آنحضرت روایت نموده که گفت قَالَ لِي الْحَسَنِ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ يَا بَشِيرُ مَا بَقَا قَرِيبٌ اِذَا قَدِمَ الْقَائِمُ الْمَهْدِيُّ مِنْهُمْ خَمْسَةٌ رَجُلٌ فَضْرَبَ اَعْنَاقَهُمْ صَبْرًا ثُمَّ قَدِمَ خَمْسَةٌ فَضْرَبَ اَعْنَاقَهُمْ صَبْرًا فَقُلْتُ قَالَ اَصْلَحَكَ اللَّهُ اِبْلَغُونِي ذَلِكَ فَقَالَ الْحَسَنِ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ اَنْ مَوْلَى الْقَوْمِ مِنْهُمْ قَالَ فَقَالَ بَشِيرُ بْنُ غَالِبٍ اَخُو بَشْرِ بْنِ غَالِبٍ اَشْهَدُ اَنْ الْحَسَنِ بْنَ عَلِيٍّ عَدَسٌ عَدَاةٌ

بِحَسْبِ قِسْمَتِهِ

۳۴۸

یعنی گفت بشربن غالب که فرمود برای من حسین بن علی علیهما السلام ای
 بشر چون قیام کند قائم علیه السلام از ایشان یعنی از قریش کی باقی نخواهد ماند
 یا بضد نفر از ایشان زده میشود گردنهاشان و کشته میشوند بقتل صبر پی پیش
 آید یا بضد نفر دیگر از ایشان زده میشود گردنهاشان پس پیش آورده شود
 یا بضد نفر دیگر پس زده شود گردنهاشان گفت پس گفتتم اصلحک الله ایا عذر
 ایشان باین اندازه میرسد پس حضرت فرمود غلام و دوست این گروه یعنی قریش
 هم از ایشان محسوب شود پس بشربن غالب برادر بشربن غالب گفت که گواهی میدهم
 که حسین بن علی علیهما السلام شمره ناستش مرتبه

مؤلف گوید قتل صبر یعنی بازداشتن و زندانی و حبس کردن کسی را برای
 کشتن و ظاهر حدیث افست که کشته شوندگان از قریش در شش مرتبه هر مرتبه یا
 نفر سه هزار نفر خواهند بود و فرمایش آنحضرت که فرموده مولی القوم منهم اشأ
 بانیت که هواخواهان و موالی و تابعین قریش هر چند از قریش هم نباشند

قریش محسوب میشوند

حَدَّثَ رُو

۳۴۹

سپزدهم مجاز . ص ۲۱ بسند خود از حضرت باقر از حضرت سید الشهداء علیهما
 السلام روایت کرده که فرمود قال الحسین علیه السلام لا صحابه قبل ان یقتل
 ان رسول الله صلی الله علیه و آله قال لی یا بنی انت ستساق الی العراق و هی

در الحارث حنين

اَرْضَ فِدَا لِنَفْسِهَا الْيَتِيمُونَ وَأَوْصِيَاءُ الْيَتِيمِينَ وَهِيَ اَرْضُ نَدْعَى عَمُورًا وَأَنْتَ
 قَتَلْتَهُمْ بِهَا وَفِي شَهْدٍ مَعَكَ جَمَاعَةٌ مِنْ أَصْحَابِكَ لَا يَجِدُونَ اَلْهَرَمَ مِنَ الْحَدِيدِ وَتَلَى
 قُلُوبَنَا نَارُ كَوْنِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى اِبْرَاهِيمَ يَكُونُ الْحَرْبُ بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَيْكَ وَعَلَيْهِمْ
 فَابْشِرُوا فَوَاللَّهِ لَنْ قَتَلُونَا فَا نَارُ دُعَى نَبِيِّنَا قَالَ ثُمَّ امْكُثْ مَا شَاءَ اَللَّهُ فَا كُونَ
 اَوَّلَ مَنْ يَنْشِقُ اَلْاَرْضَ عَنْهُ فَا خَرَجَ خُرْجَةً يُوَافِقُ ذَلِكَ خُرْجَةَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَقِيَامُ
 قَائِمُنَا عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ثُمَّ لَبَسْنَا عَلَى وَفَدْنَا مِنَ السَّمَاءِ مِنْ عِنْدِ اَللَّهِ لَمْ يَنْزِلُوا اِلَى اَلْاَرْضِ
 قَطُّ وَلَبَسْنَا اَلْحَبْرَ بَيْلَ وَمِيكَائِيلَ وَاسْرَافِيلَ وَجُودَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَلَبَسْنَا مُحَمَّدَ
 وَعَلَى وَاَنَا وَاخِي وَجَمِيعٌ مِنْ مَنْ اَللَّهُ عَلَيْهِ فِي حُمُولَاتٍ مِنْ حُمُولَاتِ الرَّبِّ حَبْلُ بَلَى
 مِنْ نُورٍ لَمْ يَرْكَبْهَا مَخْلُوقٌ ثُمَّ لَبَسْنَا مُحَمَّدًا لَوَانَهُ وَلَبَسْنَا سَبْعَةَ
 ثُمَّ اَنَا مَكْتُ بَعْدَ ذَلِكَ مَا شَاءَ اَللَّهُ ثُمَّ اَنَّا اَللَّهُ نَخْرُجُ مِنْ اَرْضِ الْكُوفَةِ عَيْنًا مِنْ
 دَهْنٍ وَعَيْنًا مِنْ مَاءٍ وَعَيْنًا مِنْ لَبَنٍ ثُمَّ اَنَّا اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ يَدْفَعُ اِلَى سَيْفِ رَسُولِ
 اَللَّهِ وَيَبْعَثُنِي اِلَى الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ فَلَا اِنِّي عَلَى عَدْوٍ اِلَّا اَهْرَقَ دَمَهُ وَلَا اِنِّي
 صَمًّا اِلَّا اَحْرَقَنِي حَتَّى اَقَعَ اِلَى الْهِنْدِ فَافْتَحَهَا وَاَنَّا اَيْنَالُ وَيُوشَعُ يَخْرُجَانِ اِلَى
 اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ يَقُولَانِ صَدَقَ اَللَّهُ وَرَسُولُهُ وَيَبْعَثُ اَللَّهُ مَعَهُمَا اِلَى الْبَصْرِ ^{سَبْعِينَ}
 رَجُلًا فَيَقْتُلُونُ مَقَاتِلَهُمْ وَيَبْعَثُ بَعَثًا اِلَى الرُّومِ فَيَفْتَحُ اَللَّهُ لَهُمْ ثُمَّ لَا قَتْلَ
 كُلِّ دَابَّةٍ حَرَّمَ اَللَّهُ لَحْمَهَا حَتَّى لَا يَكُونَ عَلَى وَجْهِ اَلْاَرْضِ اِلَّا الطَّيْبُ وَاعْرَضَ عَلَى
 الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى وَسَائِرِ الْمَلَلِ وَلَا خَيْرَ لَهُمْ مِنْ اَلْاِسْلَامِ وَالسَّيْفِ مِنْ

بِخَيْرِ مَقْتَدِرٍ

اَسْلَمَ مَنَنْتَ عَلَيْهِ وَمَنْ كَرِهَ الْاِسْلَامَ اَهْرَقَ اللّٰهُ دَمَهُ وَلَا يَبْقَى رَجُلٌ مِنْ شَيْعَتِهِ
اِلَّا اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْهِ مَلَكًا يَمْسَحُ عَنْ وَجْهِهِ التُّرَابَ وَيَعْرِفُ اَزْوَاجَهُ وَقَمَرَهُ (وَمَنْ لَمْ يَلِدْ)
فِي الْحَبْتِ وَلَا يَبْقَى عَلَى وَجْهِهِ الْاَرْضُ اَعْمَى وَلَا مَقْعَدٌ وَلَا مَبْنًى اِلَّا كَفَّ اللّٰهُ
عَنْهُ بِلَاةٍ بَنَى اَهْلَ الْبَيْتِ وَلَيَنْزِلَنَّ الْبَرَكَةُ مِنَ السَّمَاءِ اِلَى الْاَرْضِ حَتَّى اَنَّ الشَّجَرَةَ
لَتَنْقُصَ بِمَا يَرْزُقُ اللّٰهُ فِيهَا مِنَ الثَّمَرَةِ وَلَتَأْكُلَنَّ ثَمَرَةَ الشَّتَاءِ فِي الصَّيْفِ وَثَمَرَةَ
الصَّيْفِ فِي الشَّتَاءِ وَذَلِكَ قَوْلُهُ تَعَالَى وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكُتَابِ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ لِيَهَبَ لِشَيْعَتِكَ اِمَّةً لَا يَخْفَى عَلَيْهِمْ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَ
مَا كَانَ فِيهَا حَتَّى اَنَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ يَرِيْدَانِ يَعْلَمُ عِلْمَ اَهْلِ بَيْتِهِ فَيُخْبِرُهُمْ بِعِلْمِ مَا
يَسْلَوْنَ

يَعْنِي

فرمود حسین علیه السلام بیا را از خود پیش از آنکه کشته شود
رسول خدا صلی الله علیه و اله بمن فرمود ای پسر من بدرستی که تو زود باش
که رانده شوی بسوی عراق و آن زمینی است که رسیده اند به آن پیغمبران و اصحاب
پیغمبران و آن زمینی است که از اعمور را گویند و بدرستی که شهید میشوی در
انجا و شهید میشوند با تو گروهی از یاران تو که نمیایند در رد و شکنجه مالش آهن
و نلایوت فرمود این آیه را که خدا فرموده گفتیم ما ای اتش سرد و سلامت باش
بر ابناء اہیم میباشد جلد کردن سرد و سلامت بر ایشان و بر تو پس مرده باد

در احادیث حسنیّه

۳۵۱

شمارا پس بذات خدا قسم است که هر آنکه اگر ما را گشتند و از دیشبم بر سبغ خود
فرمود پس در نك میكنم هر قدر از مدت كه خدا میخواهد و میباشد اول كسبكه شكافته
میشود زمین از او پس بیرون میآیم بیرون آمدن پس موافق شود بیرون
آمدن من با بیرون آمدن امیر مؤمنان (علیه السلام) و قیام کردن قائم ما پس
هر آنکه فروید میآید بنزد من گروهی از آسمان از جانب خدا كه فروید بنامده اند
بزمین هر گاه و هر آنکه فروید آید بزمین جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و لشكرها
از فرشتگان و هر آنکه فروید آید محمد و علی و من و برادر من و جمیع کسانیكه منت
گزارده است خدا بر ایشان در محملهای از محملهای پروردگار كه اسبهای مخصوص
و سواران كه حكم آنها را و آن وفا داشت كه آن اسبها از نور است و مخلوق بر آنها
سوار شده پس هر آنکه بجیش در آورد محمد (صلی الله علیه و اله) پرچم خود را
و میدهد آنرا بدست قائم ما با شمشیر خود پس ما در نك میكنم بعد از آن قاهر
مقداری كه خدا میخواهد پس از آن بیرون میآورد خدا از مسجد كوثر چشمه ابر
از روغن و چشمه ابر از آب و چشمه ابر از شیر پس امیر المؤمنین (علیه السلام) با
خود را بمن میدهد كه شمشیر رسول خدا (صلی الله علیه و اله) است و میفرستند مرا
بجانب مشرق و مغرب پس دشمنی از دشمنان خدا بنزد من آورده نشود مگر آنكه
خون او را بر من و بقی را نمیکند مگر آنكه از امیسوزانم تا آنكه بیهید میروم
و آنجا را فتح میكنم و ذابنیا و یوشع بیرون میآید یسوی امیر المؤمنین (علیه السلام)

بخش بیستم

۳۵۲

راست گفت خدا و رسول او و بر میا نگه اند خدا با ایشان هفتاد نفر را که بصره
روند پس میکشند کسان را که با ایشان مقاتله میکنند و میفرسند لشکر را بجای
روم پس میگشاید خدا روم را بدست ایشان پس از آن هر آنکه میکشتم هر چند بود
که حرام کرده است خدا گوشت آنرا ناباشد بر روی زمین مگر حلال گوشت پاکیزه
و عرضه میدارم بر یهود و نصاری و سایر ملت ها دین اسلام را و اینها را محیر میکنم
با سلام آوردن و با شمشیر زدن با ایشان پس هر که مسلمان شد بر او منت میکنم
و هر که کراهت از مسلمان شدن دارد خدا خون او را بدست من میریزد و باقی ما
مردی از شیعیان ما مگر آنکه نازل گرداند خدا بر او فرشته را اگر پاک کند خدا
را از روی او و پیشانی اند به او زینها و ضربت و جایگاه او را در بهشت و باقی
همانند بر روی زمین کویری و نه زمین گری و نه مبتلا به مریضی مگر آنکه بر طرف میکند
خدا از او بلای او را بسبب ما اهل بیت و هر آنکه نازل گرداند خدا برکت را از آسمان
بر زمین نا اینکه درخت از یاقوتی مپوه ای که بر آنست بشکند و هر آنکه میخورید البته
مپوه های فضل زمستان را در فضل بهار و نباتان و مپوه های نباتانی را
در فضل زمستان و اینست تاویل قول خدای تعالی که میفرماید و اگر چنین بود
که اهل کتاب ایمان میاوردند و پرهیزکار میشدند هر آنکه میکشودیم بر ایشان
در رهای برکات را از آسمان و زمین و لکن دروغ میگویند پس میگیریم ایشان را
بسبب آنکه که کسب میکنند استیذان کسب میکند پس بد رستیکه خدا هر آنکه میکشد

کَلَامُ حَاوِیَةِ حَسَنِیَّةٍ

۳۵۳

برای شیعیان ما چنان کرامتی را که برایشان مخفی نماند بر روی زمین چیزی
و نباشد در روی زمین چیزی تا اینکه هر مردی از ایشان که اراده کند بداند

علم اهل خانه خود را با ایشان خبر میدهد بدافتن آنچه را که میداند

مُؤَلَّفِ کَوْنِکَ از ظاهر این حدیث شریف مطالبی چند مستفاد

میشود که بعضی از آنها مربوط به زمان قیام قائم علیه السلام است و بعضی ^{مربوط}
برجعت است و بعضی مشترک بین هر دو است اول خبر از پیشگوئی پیغمبر صلی الله علیه

وآله بشهادت حسین علیه السلام و اصحابا و در عموماً که زمین کر بلا باشد دوم آنکه

انبیاء و اوصیاء در آن زمین عبور کرده اند سوم آنکه اصحاب آنحضرت از فطش و محبتی که با

خدا دارند آلم و عذاب است الهی را نمیفهمند چهارم پیران شهادت بر پیغمبر وارد شده اند

پنجم آنکه اول کسی که زمین بر او شکافته میشود و بدینا بر میگردد حسین علیه السلام است

ششم آنکه زمان بیرون آمدن او حضرت امیر مؤمنان علیه السلام هم بدینا بر میگردد

هفتم آنکه خروج ایشان موافق با قیام قائم علیه السلام است هشتم آنکه زمان

خروج حسین علیه السلام گروهی از ملائکه که تا آن زمان هرگز بر زمین نیامده اند از نزد خدا

بر او نازل میشوند ^{نهم} جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و شکرهائی از فرشتگان در

نزد او فرود میآیند دهم آنکه آنحضرت با پیغمبر و علی و برادرش حضرت محبتی علیه السلام

همگی با هم برگزیده میآیند یازدهم همه آنها بر اسبهای از نور سوارند که بران اسبها

احدی از مخلوقات سوار نشده اند دوازدهم پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله بر حی در

بخش پنجم قسمت نهم

۳۵۴

در دست دارد که در اهواز و جنبش است انزاب دست قائم علیه السلام میدهد
 با شمشیر خود سیزدهم در ان زمان در مسجد کوفه سه چشمه ظاهر میشود چشمه ای
 از روغن و چشمه ای از آب و چشمه ای از شیر چهاردهم در آنوقت امیر المؤمنین
 شمشیر پیغمبر را بدست حسین علیه السلام میدهد پانزدهم رفتن حضرت سید
 الشهداء علیه السلام بجا ب مشرق و مغرب و جنگ کردن و کشتن دشمنان
 خدا را شانزدهم سوزاندن آنحضرت هجرتی را هفدهم رفتن حسین علیه
 السلام به هند و فتح کردن او انجا را هجدهم زنده شدن دانیال پیغمبر و یوشع
 و آمدن آنها در خدمت امیر المؤمنین علیه السلام و صدیق کردن ایشان
 گفته خدا و رسول را نوزدهم برانگیختن و فرستادن خدا دانیال و یوشع
 را با هفتاد نفر بجا ب بصره و کشتن ایشان مقابلین خود را بیستم برانگیختن
 لشکری بطرف روم و فتح دادن خدا بدست ایشان روم را بیست یکم کشتن حضرت
 سید الشهداء علیه السلام هر جنبه حرام گوشتی را در روی زمین که غیر
 از حیوانات حلال گوشت در روی زمین باقی نماند بیست و دوم عرصه داشتن
 حضرت سید الشهداء علیه السلام دین اسلام را بر یهود و نصاری و یسایا
 ملتها بیکه در روی زمین اند و خیمه کردن ایشان را با اختیار کردن دین اسلام
 یا کشته شدن بیست و سوم باقی نماندن شیعیان از شیعیان آل محمد علیهم
 السلام مگر اینکه فرشته ای خدا بر او نازل کند که گردد و عیار و خاک را از روی

در احادیث حبیبه

۳۵۵

او پاک کند بپست، و چهارم نمودن آن فرشته بر آن شجره زنها و مقام و منزلتیکه
از برای او در بهشت میباشد بیت و پنجم باقی نماندن در روی زمین کوری یا
زمین گری یا مبتلای الا اینکه آن بلاها از او برداشته شود ببرکت اهل بیت علیهم
السلام بیت و ششم آسمان برکات خود را بر زمین بیارد بیت و هفتم آنکه
هر درختی بقدری میوه بیاورد که بشا از زیادتی و سنگینی میوه بشکند بیت و هشتم
آنکه این اندازه میوه زیاد باشد که میوه های تابستانی در زمستان مصرف شود و میوه های
زمستانی در تابستان خورده شود بیت و نهم مخصوص گردانیدن و بخشیدن خدا
بشیعیان کرامتی را در روی زمین و آنچه که در آن است سیام داناشدن هر مرد
با آنچه که در پنهانی خانواده او میداند و میکند

این حدیث را علامه مجلسی علی الله مقامه در سیزدهم مجاز الا نوار از کتاب خراج و کتاب

مختصر البصائر هر دو نقل فرموده است
و شصت و نهم از احادیث حبیبه

در ذکر احادیث مأثوره از حضرت امام چهارم زین العابدین علی بن الحسین علیهما السلام

حدیث اول

۳۱۸

سیزدهم مجاز ص ۱۶۱ از کتاب مواظب بسند خود از حضرت علی بن الحسین علیهما السلام
روایت کرده بروایت جدم بن بشیر که گفت گفتم بعلی بن الحسین علیهما السلام که
وصف فرما برای من خروج مهدی (علیه السلام) را و من بشناسان دلیلیا

تجربہ قسم سوم

۳۵۶

او وقتا مہای اورا پس فرمود بیكون قبل خروجه خروج رجل یقال له عوف السلی
بارض الجزیره و یكون ماواه بکربت (بکویت) و قتلہ مسجد دمشق ثم یكون خروج شعب
صالح من سمرقند ثم یخرج السفیانی الملعون من الوادی الیابس و هو من ولد
عنبه بن ابی سفیان فاذا ظهر السفیانی اخفی المهدی ثم یخرج بعد ذلك

یعنی می باشد پیش از خروج او یعنی مهدی خروج مردی که عوف سلمی
گفته میشود در زمین جزیره و جا بگاه او در کربت یا کویت است و محل کشنه
شدن او در مسجد دمشق است پس خروج میکند شعب بن صالح از سمرقند
پس از آن بیرون میاید سفیانی ملعون از بیابان خشک بی آب و علف و او
از فرزندان عنبه پس ابی سفیان است پس چون سفیانی ظاهر شود مخفی

میشود مهدی پس بیرون میاید بعد از آن

نگارنده گوید از این حدیث نیز چند نکته استفادہ میشود اول خروج

عوف نام سلمی که از زمین جزیره بیرون میاید و مراد از جزیره دور نیست جزیره
آوال که از خرائج بحرین است باشد چنانچه از بعضی از اخبار دیگر مستفاد میشود

که بعضی از اینها قبال ذکر شده و بعضی بعد از این خواهد آمد و ماوای عوف در
کربت یا کویت است و دوم اقرب و انب است فلذا بعید نیست کربت محرف کویت
باشد دوم گشته شدن عوف است در مسجد جامع دمشق سوم خروج شعب بن
صالح است از سمرقند چهارم خروج سفیانی که از علامت حقیقه ظهور مهدی است

در احادیث سجائی

۳۵۷

پنجم ظاهر بودن مهدی است پیش از خروج سفیانی امانه ظهور قیامی چنانچه
از بعضی احادیث دیگر نیز مستفاد میشود و ظاهر اینها ظهور دارد بر اینکه زمانی که
شکر سفیانی بمدینه میسازد حضرت با اتباع خود از مدینه بمکه هجرت میکنند و بعد
در مکه ظاهر میشود بظهور قیامی

حدیث دوم

۳۱۹

کمال الدین و تمام النعمه . و سیزدهم بخاری از آن کتاب ص ۱۸۷ بسند خود از ابی حمزه
کاظمی از آنحضرت روایت کرده که فرمود المفقودون عن فرشته ثلاثمائة وثلاثة عشر
رجلا عدة اهل بدر فیصبحون بمکه وهو قول الله عز وجل ایما نکونوا یت
بکم الله جمیعا وهم اصحابا لقام

یعنی گمشدگان از جامه های خواب خود سیصد و سیزده نفرند بشماره
اهل بدر پس صبح میکنند در حالتیکه در مکه اند و اینست معنای گفته خدای عزوجل
که فرموده هر کجا باشند میاورد خدا همه شماها را و ایشان بار او قائم علیه السلام

حدیث سوم

۳۲۰

عنیت نعمانی . ص ۱۷۲ بسند خود از علی بن الحسین علیهما السلام روایت کرده
که فرمود اذا قام القائم اذهب الله عن کل مؤمن العاهة و رد الله قوته
یعنی زمانی که قیام کند قائم (علیه السلام) مبرد خدا از هر مؤمنی کلیه
افقیها را و بر میگرداند با وقوت و توانائی او را

بَحْثُ بَحْرٍ قَسَمَتِ سُو

حَدِيثُ جِهَادِ

سپزدهم مجار، ص ۳۶ از جامع الاخبار مسند از ابی خالد کاتبی روایت کرده که گفت
که گفت فرمود برای من علی بن الحسین علیهما السلام با ابا خالد لثائین قتن کقطع
اللیل المظلم لا یجوالا من اخذ الله میثاقه اولئک مصابیح الهدی وینابیع العلم ۱
الله من کل قتنه مظلمه کانی بصا حکم قد علا فوق نجفکم بظلم کوفان فی ثلثه اف
بضعة عشر رجلا جبرئیل عن یمنه و میکائیل عن شماله و اسرافیل امامه معه رایه
رسول الله قد نشرها لایهوی بها الی قوم الا اهلکم الله عز وجل

یَعْنِ ای ابا خالد هر آنکه میاید البته البته فتنهائی مانند پاره های شیشه
و تار یک کسند که بخانه نیاید از آن مگر کسیکه میان خود را از گرفته انگر و خراغه
دهد بپند و چشمه های دانائی که بخانه میدهد ایشان را خدا از هفت تنه تار یک کند
گو با مبیین صاحب شما (یعنی مهد علیه السلام) را که بالا رفتم است در بالای نجف
شما در پشت کوفه در میان سیصد و سیزده نفر مرد که جبرئیل از طرف راست او و
میکائیل از طرف چپ او و اسرافیل در پیش روی او است و با او است پرچم رسول
خدا صلی الله علیه و اله که پهن کرده است امرا که با آن بطرف قومی نهند و مگر

اینکه هلاک میکند خدای عز و جل ایشان را

حَدِيثُ بَحْرٍ

۳۲۳

الزام الناصب ص ۱۷۸ از کتاب صراط المستقیم از حضرت زین العابدین علیه السلام

در اخبار سیاحه

۳۵۹

روایت کرده که فرمود اذما لم یجفک هذا السیل والمطر وظهرت النار فی الحجاز والمد
وملک بغداد لثرفوقهوا ظهور القام المنظر

یعنی زمانی که بزرگدین نجف شتا را سیل و باران و ظاهر شود آتش مخصوص در حجاز
و مدد و مالک شد بغداد را ترک تا ناری استار یکشید ظهور قائم انظار برده شده
مؤلف گوید از این حدیث کوچک سه آیت بزرگ برای ظهور و عصر عجل الله
مقالی فرجه شده یکی پر شدن نجف است از سیل و باران چنانچه از احاطت دیگر مظهر
میشود و این علامت در همان سال است که حضرت علیه السلام قیام میکند در اثبات
بیت و چهار باران بی دربی که زمین را پاک و شسته کند و در همان سال در اترطیان
و آب فرات سگافته شود و آب بیای خود در نجف جریان پیدا میکند بدون اسباب
و آلات چنانچه اخبار آن در این کتاب مذکور کرده خواهد شد در قیام ظاهر شدن آتش
در حجاز و مدد که آن قریب آیت از قراء بمن که بیت میل تا شهر صنعاء فاصله دارد
و در بخش سوم این کتاب در جزو اول بعضی از اخبار آن ذکر شد و بعد از این هم قسمت
دیگر از آنها یاد کرده میشود سوم گرفتن ترکست بغداد را و هجوم آوردن ایشان ^{بعد}
نیز در سال قبل از ظهور است تقریباً و گرفتن ایشان بغداد را غیر از گرفتن مغلها
سیر کردی هلاکو و کشته شدن مستقیم عباسی است زیرا که انچه از احاطت و احیا
خاصه و عامه استفاده میشود چندین مرتبه ترک باید بعراق حمله آورد از ظاهر بعض
از اخبار نامرسته حمله ایشان اشاره بلکه تقصیری شده که یکی از آنها داستان هلاکو بود

بَحْثُ شَيْخِ دُرِّ انْجَا

و دیگرى هجوم ال عثمان جوق واسنيلاء عثمانیه که انها بنوا از نواد ترکند بود
و در اجار بنوبه گذشت که برای ترک سه مرتبه خروج است و آخرین خروج انها
اتصال دارد بخروج سفیاض و قیام قائم ال محمد علیهم السلام

بَحْثُ شَيْخِ دُرِّ انْجَا بَابُ قَوِيَّةٍ

در بیان احادیثی که از حضرت باقر العلوم امام محمد باقر علیه السلام روایت شده
۳۳۳ **حَدِيثُ اَوَّلُ**

غیبت نغافى . ص ۳۵ بسند خود از آنحضرت روایت کرده که فرمود . اِذَا رَأَيْتُمْ نَارًا مِنْ
الْمَشْرِقِ شَبَّهَ الْهَرْدِىَّ الْعَظِيمَ تَطْلُعُ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ اَوْ سَبْعَةً فَوْقَ قَوَاعِجِ الْاَلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ اِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ اَنْ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَكْمُرُ ثُمَّ قَالَ الصَّبْحَةَ لَا يَكُونُ اِلَّا فِي شَهْرِ
رَمَضَانَ لَا فِي شَهْرِ رَمَضَانَ شَهْرًا لِلَّهِ وَهِيَ صَبْحَةُ جِبْرِئِيلَ اِلَى هَذَا الْخَلْقِ ثُمَّ قَالَ بِنَادِي
مِنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ بِاسْمِ الْقَائِمِ فَيَسْمَعُ مِنَ الْمَشْرِقِ وَمِنْ الْمَغْرِبِ لَا يَبْقَى رَاقِدًا اِلَّا اسْتَقْبَلَ
وَلَا قَائِمًا اِلَّا قَدَّ وَلَا فَا عَدَا لَا قَائِمًا عَلَى رَجْلَيْهِ فَرَعَا مِنْ ذَلِكَ الصَّوْتِ فَرَحَ اللَّهُ مِنْ
اَعْتَبَرُ بِذَلِكَ الصَّوْتِ فَاجَابَ فَاَنْ الصَّوْتِ صَوْتُ جِبْرِئِيلَ الرَّوحِ الْاَمِينِ وَقَالَ
عَلَيْهِ السَّلَامُ الصَّوْتُ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فِي لَيْلَةِ جُمُعَةِ لَيْلَةِ ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ فَلَا تَقْشُرُوا
فِيهِ اَنْتُمْ صَوْتُ جِبْرِئِيلَ فِي ذَلِكَ وَاسْمَعُوا وَاطِيعُوا وَفِي آخِرِ الْيَوْمِ صَوْتُ اِبْلِيسَ لِلْمُؤْمِنِينَ
بِنَادِي اَنْ فَلَا تَقْتُلُوا مَظْلُومًا لَيْسَتْ النَّاسُ وَيَقْتُلُهُمْ فَمِنْ ذَلِكَ الْيَوْمِ مِنْ شَاكٍ مَتَجَمَّعَ

وَأَحَادِيثُ بَابِ بَيْتٍ

مَدَّ هَوَى فِي النَّارِ فَادَّاسَمَعَتِ الصَّوْتِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ فَلَا تَشْكُوا مِنْهُ أَمْرَ صَوْتِ
 جِبْرِئِيلَ وَعَلَامَةٌ ذَلِكَ أَنَّهُ بَنَادَى بِاسْمِ الْقَائِمِ وَاسْمُ أَبِيهِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ حَتَّى لَمَعَتْ
 الْعِذْرَاءُ فِي حُدُرِهَا فَخَرَّضَ أَبَاهَا وَأَخَاهَا عَلَى الْخُرُوجِ وَلَا يَدَّ مِنْ هَذَيْنِ الصَّوْتَيْنِ
 قَبْلَ خُرُوجِ الْقَائِمِ صَوْتِ مِنَ السَّمَاءِ وَهُوَ صَوْتُ جِبْرِئِيلَ بِاسْمِ صَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ
 وَاسْمُ أَبِيهِ وَالصَّوْتِ الَّذِي (الثَّانِي) مِنْ الْأَرْضِ هُوَ صَوْتُ إِبْلِيسَ لِلْعَيْنِ بَنَادَى
 بِاسْمِ فَلَانٍ أَنَّهُ قَتَلَ مَظْلُومًا بِرَبِّهِ بِذَلِكَ الْفِتْنَةِ فَاسْتَجَوْا الصَّوْتِ الْأَوَّلَ وَأَيَّامُ وَالْآخِرَ
 أَنْ تَصْنُوبَهُ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا يَقُومُ الْقَائِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَّا عَلَى خَوْفٍ
 شَدِيدٍ مِنَ النَّاسِ وَزَلَّالٍ (زَلْزَالٍ) وَفِتْنَةٍ وَبِلَاءٍ يَصِيبُ النَّاسَ وَطَاعُونَ
 قَبْلَ ذَلِكَ وَسَيْفُ فَاطِمَةَ بَيْنَ الْعَرَبِ وَاخْتِلَافٌ شَدِيدٌ فِي النَّاسِ وَتَشْتَتِ فِيهِمْ
 وَتُغَيَّرُ مِنْ حَالِهِمْ حَتَّى يَهْتَمُّ الْمُتَّقِيُّ الْمَوْتَ صَبَاحًا وَمَسَاءً مِنْ عَظَمِ مَا يُرَى مِنْ
 كَلْبِ النَّاسِ وَكُلِّ بَعْضِهِمْ كَبُضًا فَرَجَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا خَرَجَ يَكُونُ عِنْدَ الْيَأْسِ
 وَالْفِتْوَةِ مَنْ أَنْ يَرَوْا فَرَجًا فَيَأْخُذُوا بِمَنْ أَدْرَكَهُ وَكَانَ مِنْ انْصَارِهِ وَالْوَيْلُ كُلُّ
 الْوَيْلِ لِمَنْ نَاوَاهُ وَخَالَفَهُ وَخَالَفَ أَمْرَهُ وَكَانَ مِنْ أَعْدَائِهِ وَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُومُ
 بِأَمْرِ جَدِيدٍ وَكِتَابُ جَدِيدٍ وَسُنَّةُ جَدِيدَةٍ وَقَضَاءُ جَدِيدٍ عَلَى الْعَرَبِ شَدِيدٌ وَلَيْسَ
 شَأْنُهُ إِلَّا الْقَتْلُ لَا يَسْتَبْقَى أَحَدٌ وَلَا نَاحِزُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَأَمُّ ثُمَّ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 إِذَا اخْتَلَفَ بَيْنَ فُلَانٍ فِيمَا بَيْنَهُمْ فَعِنْدَ ذَلِكَ فَانْظُرُوا الْفَرْجَ وَلَيْسَ فَرْجُكُمْ إِلَّا فِي
 اخْتِلَافِ بَنِي فُلَانٍ فَإِذَا اخْتَلَفُوا افْزُقُوا الصَّخْرَةَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَخُرُوجِ الْقَائِمِ

بَحْرُ شَمْرِ الْخَبَا بِأَقْبَرِ

اِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَلَنْ يَخْرُجَ الْقَائِمُ وَلَا تَزُولُ مَا تَحْبُونَ حَتَّى تَخْلُفَ بَنُو فُلَانٍ
 فِيمَا بَيْنَهُمْ فَاِذَا كَانَ طُلُعَ النَّاسِ فِيهِمْ وَاخْتَلَفَ الْكَلِمَةُ وَخَرَجَ السَّيْفَانِ وَقَالَ لَا بَدْلَ لِي
 فُلَانٍ مِنْ اَنْ يَمْلِكُوْا فَاِذَا مَلَكَوْا ثُمَّ اخْلَفُوْا تَفَرَّقَ مَلَكَهُمْ وَقَسَّتْ اَمْرَهُمْ حَتَّى يَخْرُجَ
 عَلَيْهِمُ الْخُرَّاسَانِي وَالسَّيْثَانِي هَذَا مِنَ الْمَشْرِقِ وَهَذَا مِنَ الْمَغْرِبِ يَسْتَبْقَانِ اِلَى الْكُوفَةِ
 كَفَرَسِي رَهَانَ هَذَا مِنْ هُنَا وَهَذَا مِنْ هُنَا حَتَّى يَكُونَ هَلَاكُ بَنِي فُلَانٍ عَلَى اَيْدِيهِمَا اَمَّا
 اَنْتُمْ لَا يَبْقَوْنَ مِنْهُمْ اَحَدًا ثُمَّ قَالَ خُرُوجَ السَّيْفَانِي وَالْيَمَانِي وَالْخُرَّاسَانِي فِي سَنَةِ
 وَاحِدَةٍ فِي شَهْرٍ وَاحِدٍ فِي يَوْمٍ وَاحِدٍ نَظَامُ كِنَظَامِ الْخَزَرِيَّتِ بَيْتَعُ بَعْضُهُ بَعْضًا فَيَكُونُ
 الْبَاسُ مِنْ كُلِّ وَجْهِ وَيَلْزَمُ نَاوَاهُمْ وَلَيْسَ فِي الرِّايَاتِ رَايَةٌ اَهْدَى مِنْ رَايَةِ الْيَمَانِي
 هِيَ رَايَةُ هُدًى لِأَنَّهُ يَدْعُو اِلَى صَاحِبِهِمْ فَاِذَا خَرَجَ الْيَمَانِي حَرَّمَ بَيْعَ السِّلَاحِ عَلَى النَّاسِ
 وَكُلَّ مُسْلِمٍ وَاِذَا خَرَجَ الْيَمَانِي فَانْهَضَ اِلَيْهِ فَاَنْ رَايَتْهُ رَايَةُ هُدًى وَلَا يَجِئُ لِمَنْ اَنْ
 يَلْتَوِي عَلَيْهِ فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَهُوَ مِنْ اَهْلِ النَّارِ لِأَنَّهُ يَدْعُو اِلَى الْحَقِّ وَاِلَى طَرِيقِ مُسْتَقِيمٍ
 ثُمَّ قَالَ لِي اَنْ ذَهَابَ مَلِكُ بَنِي فُلَانٍ كَهَضَعَ الْفَخَّارَ وَكَرَّجَلَ كَانَتْ فِي يَدِهِ فُخَّارَةٌ وَهُوَ يَجِي
 اِذَا سَقَطَتْ مِنْ يَدِهِ وَهُوَ سَاهٍ فَانْكَسَبَتْ فَقَالَ حَبْنُ سَقَطَتْ هَاءُ شَبَّ الْفَرْجِ فَذَهَابَ
 مَلَكَهُمْ هَكَذَا اَعْظَلَ مَا كَانَ نَوَاعِنُ ذَهَابَهُ

لغات هُرْدِي مَنْسُوبٌ بِهَرْدٍ بَضْمُ هَاءٍ اسْتِ بِمَعْنَى زَعْفَرَانٍ وَكُلُّ سِرْخٍ وَبَيْجٍ خَيْتِ
 اسْتِ كَمَا بَرَّانَ رَمَتْ كَسَنَدَ وَهَرْدِي بِمَعْنَى اَزْهَرِ وَرَنْكُ كَرْدِهِ وَهَرْدِيَّةٌ بَضْمُ هَاءٍ وَتَشْدِيدُ
 يَاءٍ دَسْتِغِي رَاكُوْنِيْدُ كَمَا يَافِي بَرَّانٍ يَخْدُ بَاشَدُ وَخَضَرْتُ تَشْبِيهُ فَرْمُودَةِ اَتَشُّ رَا بَدَسْتِ

را بجهت الزوال

۳۰۳

فی که بزبان گیاه پیچیده باشند یا زبانتان زعفران رنگ و گل رنگ باشد را قد بمعنای خوابیده و مراد از فلان عثمان است تحریر بمعنای تحریر کتب محرکه و خوانه گردیده و ختم شده و فرومایگی کردن و سخت شدن زمانه یأس و قنوط مراد قد بمعنای نا امیدى امر جدید زمان نازه ایت که بزبان حضرت مهر سدا ظرف خدا بوسله پیغمبر صلی علیه و اله یا امیر المؤمنین علیه السلام با جبرئیل امین چنانچه از بعضی از اخبار مستفاد میشود و کتاب جدید عبارت از آن صحیفه ای که مخصوص بخود آنحضرت بوده از دوازه صحیفه آنکه جبرئیل از جانب رب جلجل در مرض الموت پیغمبر صلی الله علیه و اله نزد آنحضرت که در هر یک از آن صحیفه ها تکلیف هر یک از ائمه علیهم السلام خصوصاً ثبت بوده و مامور بوده که انتقال احرامات با و بمفادان عمل نماید نه اینکه مراد این باشد که آنحضرت کتاب نازه و شریعت و سنت نازه ای بیاورد برخلاف قرآن و شریعت و سنت حدیث حضرت خاتم پیغمبران صلی الله علیه و اله چنانچه بعضی از ضالین مضلین و ملحدین گمراه و گمراه کننده بزبان رفته اند زیرا که امام حق قشیرع شریعت و تبدیل سنت را ندارد بلکه او حافظ شریعت است و بنص قرآن و سنت و بحکم عقل و ضرورت ثابت شده که بعد از وجود مقدس خاتم الانبیاء صلی الله علیه و اله و سلم پیغمبری نیامده و نایافت نخواهد آمد بنویسند اشاره بنبی عباس است خرم معنای مهره النواء بلند کردن لواء یعنی پرچم قطع کاسه فحشاء خرف یعنی کل یحیث شده هاه لفظی است که برای وعید و ترسانیدن استعمال میشود

معنی

بخش ششم در الحایثیه

رمانیکه دبدی انتی را که از سمت مشرق ظاهر شود بشکل دسنه فی مزبکی که بر دور
 آن گیاهی پیچیده باشد سرخ رنگ که سه روز با هفت روز نمایان باشد پس منظر باشد
 فراج ال محمد علیهم السلام را اگر بخواند خدای عز و جل که غالب و درستکار است
 پس فرمود که صدای اسماعیل میباشد مگر در ماه رمضان که ماه خدا است و آن
 صدای جبرئیل است نبوی این خلق پس فرمود که منادی از آسمان ندا میکند
 بنام قائم پس میشود آن ندا را هر که در مشرق باشد و هر که در مغرب باشد نماید
 خوابیده ای مگر آنکه از آن ندایا بیدار شود و ندایا ای مگر آنکه بپوشد و نه
 نشسته ای مگر آنکه بپای ایستد ترسناک از این نداء پس خدا رحمت کند کمی را که
 از این ندا عبرت گیرد پس جواب گوید ویرا که صدای جبرئیل است که روح الهی
 باشد و فرمود علیه السلام که صدای در ماه رمضان در شب جمعه بیست و سوم
 خواهد بود پس شک نکنید در آن و بشنود و فرمانبرداری کند و در آخرها
 روز صدای شیطان لعنت کرده شده بلند شود ندا میکند که آگاه باشید که ملائکه
 یعنی عثمان مظلوم کشته شد تا اینکه مردم را بشک بپندارد و بفرستد بپندارد
 ایشان را پس چه بسیار در آن روز شک کنده ای که متحیر و سرگردان شود و
 به آتش جهنم میل کند پس چون شنیدند صدای در ماه رمضان شک نکنند در
 آن صدای اول که صدای جبرئیل است و نشان آن ایست که ندا میکند بنام
 قائم و نام پدر او علیهما السلام تا اینکه میشوند آن ندا را دختران با کبریا که در

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۳۰۵

سر پرده های خود هستند پس تحریر می کنند پدران و برادران خود را بر بیرون آمدن و فرمود ناچار است از اینکه این دو صدا بلند شود پیش از خروج قائم علیه السلام صدائی از آسمان که آن صدای جبرئیل است با اسم صاحب این امر و اسم پدر او و صدای دوم که از زمین است و آن صدای شیطان لعین است که فدا ^{می کند} با اسم فلان یعنی عثمان که مظلوم کشته شد و مراد او از این صدا فتنه انداختن پس پیروی کند صدای اول را و بر شما باد اجتناب و دوری کردن از صدای دوم که بواسطه آن در فتنه خواهد افتاد و فرمود علیه السلام که قیام نمی کند قائم مگر با ترس سختی از مردم و لغزشها یا زلزله ها و فتنه و بلائی که مردم می رسد و واقع شدن طاعون پیش از آن و شمشیر بر آن در میان قبائل عرب و اختلاف شد بد در مردم و پراکندگی درد بینشان و تعب یافتن حال ایشان بعد ^{در} بخوبی که هر صبح و شامی شخص از روی مردن کذا از بزرگی آنچه که می بیند از دیوانگیهای مردم و خشم گنی و فرومایگی ایشان و سختی زمانه و خوردن بعضی از ایشان بعضی دیگر را پس خروج آنحضرت علیه السلام وقتی خواهد بود که مردم ثابوس و نما می شد از اینکه فرج را ببینند پس خوشحال گسکه در کذا و کذا و از باران او باشد و وای بر کسیکه قصد بدی به او کند و مخالفت کذا و کذا و فرمان او را از دشمنان او باشد و فرمود آنحضرت علیه السلام که چون قائم علیه السلام بیرون آید قیام می کند بفرمان نازده ای و با کتاب نازده ای که دستور عمل حضرت در آن ^{است}

بخش ششم در احاطه باقی

۳۹۹

و سنت و روش تازه و حکم تازه که بخیال آن بر عرب سخت است و کار او نیست مگر
کشتن باقی نمیکند احدی از کفار و مشرکین و منافقین را و ملامت و سرزنش ملامت
و سرزنش کنندگان او را نخواهد گرفت پس فرمود و قتی که بنی فلان یعنی بنی عباس
با یکدیگر اختلاف پیدا کردند و در میان ایشان اختلاف واقع شد منظر صحرای سمائی
در ماه رمضان و خروج قائم باشد و نمیبند آنچه را که دوست میدارد یعنی ظهور
آنحضرت و خوشی و راحتی را تا وقتیکه در میان بنی عباس اختلاف واقع شود پس چون
در میان ایشان اختلاف واقع شود مردم در ملک ایشان طمع کنند و اختلاف کلام در میان
افند و سببانی بیرون آید و فرمود ناچار است از اینکه بنی عباس مالک ملک شوند
یعنی بعد از خلع شدن ملک از ایشان و انقراض خلفای مشهور از ایشان چنانچه
از اخبار و احادیث دیگر مستفاد میشود پس چون اختلاف ملکی پیدا کردند کار
ملک ایشان و سلطنت ایشان بفرقه و پراکندگی گشت تا اینکه خراسانی بر ایشان
خروج کند و سببانی این از مشرق و دیگری از مغرب یعنی خراسانی از مشرق و سببانی
از مغرب و مراد از این دو مشرق و مغرب عراق است که سمت شام طرف مغرب است
سمت خراسان طرف مشرق آن است و گویا این هر دو در خروج با هم سابقه گذارد
اند مانند دو سواری که با یکدیگر در سابقه گری و بندی کنند هر دو و یکو فرقی
ندارند بلکه هلاکت بنی عباس بدست این دو در سنه واقع شود و ایشان باقی نمیکند
از بنی عباس احدی را پس فرمود خروج سببانی و بمائی و خراسانی هر کس

را بَعْلَامُ بْنُ الزُّنَّارِ

۳۹۷

در یکسال و در پنجاه و در یکروز واقع شود که هر کدام از محل خود خروج کنند مانند
نظام مهره ای که در یک رشته فکیده باشد هر کدام و بنابر دیگری پس از هر طرفی جنگ واقع
شود و ای بر کسی که بقصد جنگ کردن با ایشان بیرون آید و در میان این پرچمها
پرچی هدايت کننده تراز پرچم میانی بنیت که پرچم او پرچم هدايت است زیرا که میخواند
مردم را بوی صاحب شما یعنی قائم آل محمد علیه السلام پس چون میانی خروج کند
حرام است فروختن اسلحه بر مردم و هر مسلمان پس چون میانی خروج کند قیام کند
و بگوید ای ویرا که پرچم او پرچم هدايت و حلال بنیت برای مسلمانان که در
مقابل پرچم او بضر و مخالفت با او پرچی بلند کند پس کسی که این کار را بکند از اهل
جهنم خواهد بود زیرا که او یعنی میانی مردم را بحق دعوت میکند و براه راست هدايت
میباید پس از آن فرمود که رفتن ملک بنی عباس مانند کاسه ای است که از گل آینه ساخته
شده باشد و مانند مردیست که در دست او کوزه ای که از گل ساخته شده است باشد
حال آنکه راه میرود از دست او بیفتد و بشکند و او غفلت داشته باشد پس چون رسید
که کوزه او شکست و از دست او افتاد اند و هکین شود واهی از دل بیرون کشد پس
رفتن ملک از دست بنی عباس همچین خواهد بود که غفلت ملک از دستش ببرد

حدیث دوم

۳۹۸

غیبت نهانی ص ۱۴ پسند خود از حضرت صادق از پدر بزرگوارش حضرت باقر
علیهما السلام روا نموده که فرمود قال ابی یحیی الی القریة علی السلام لا بد لنا من

بخش ششم در احادیث باقریه

۳۰۳

اَذْرِجَانْ لَا يَقُومُ لَهَا شَيْءٌ فَاذَا كَانَ ذَلِكَ فَكُونُوا مِنْ أَحْلَاسِ بَيْتِكُمْ وَالْبَيْدِ
مَا الْبَيْدُ نَاوَالْتَدَاءُ (خسف ج ۱) بِالْبَيْدَاءِ فَاذَا تَحَرَّكَ تَحَرَّكَ فَاسْعُوا إِلَيْهِ وَلَوْ جَوًّا وَ
اللَّهُ لَكَائِي أَنْظِرْ إِلَيْهِ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ بَيَّاعِ النَّاسِ عَلَى كِتَابٍ جَدِيدٍ عَلَى الْحَرْبِ
شَدِيدٍ قَالَ وَوَيْلٌ لِلْعَرَبِ مِنْ شَرِّ قَدْ قَرَّبَ

یعنی فرمود پدرم یعنی حضرت باقر علیه السلام ناچار است نفع ما از فتنه
از در با بجان که برپا نمیشود برای آن چیزی یعنی چیزی از آن جلوگیری نمیکند پس
چون چنین شد یعنی آن فتنه ظاهر شد با شید از پلاس پاره های خانه های خود
و مقیم خانه های خود باشند همچنانکه ما مقیم خانه های خود هستیم یعنی ساکت
ماندیم و از بجای خود حرکت نکردیم و ناچار است برای ما از بیدار شدن که آن نزد
جبرئیل است بر لشکر سفیانی یا بر زمین فرو رفتن ایشان پس چون حرکت کرد حرکت
کننده یعنی میانی چنانچه از اخبار دیگر مستفاد میشود بروید بسوی او و اگر چه
خود را مانند کودکان بر زمین بکشند تا راه را طی کنند و نزدیک شوند و قسم است
بذات خدا که هر آنکه میبینم او را یعنی قائم علیه السلام را در میان رکن حجر الاسود
مقام ابراهیم که بیعت میگردد از مردم بر کتاب فازه ای که در آن است دستور العمل
انحضرت که آنچه در آن است به آن عمل کند که عمل کردن انحضرت به آنچه در آنست بر
عرب سخت است فرمود وای بر عرب از ستریکه از روی تحقیق به آنها نزدیک شود

حَدِيثُ سُوَيْمٍ

۳۰۴

رَبِّهِمْ الرَّحْمَنُ

۳۴۹

عَنْتِ نَعْمَانِ . ص ۱۴۱ بسند خود از ناجیه عطار روایت کرده که گفته است که شنیده ام از
ابی جعفر علیه السلام که میفرمود أَنَّ الْمَنَادِيَّ يَنَادِي أَنَّ الْمَهْدِيَّ فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ بِاسْمِهِ
وَأَسْمِ آبِيهِ فَبِنَا دَعَى الشَّيْطَانُ أَنَّ فُلَانًا وَشِيعَتَهُ عَلَى الْحَقِّ بِعَنِي رَحْلًا مِنْ بَنِي أُمَيَّةَ

يَعْنِي

بدرستی که منادی ندا می کند که مهدی فلان پسر فلان است بنام او و نام پدرش پسر
ندا می کند شیطان که فلان دشمنان او بر حقد یعنی مردمی از بنی امیه

مُؤَلِّفٌ كَرِيمٌ ما را در فلان پسر فلان حضرت بقیة الله محمد بن الحسن علیهما السلام
و حضرت باقر علیه السلام از باب نقیصه از طایفه زمان خود بفلان پسر فلان تعبیر فرمود
و رحلا من بنی امیه مراد سفاحی ملعون است

حَدِيثُ جَهَادِ

۳۲۶

عَنْتِ نَعْمَانِ . ص ۱۴۵ مسند از آنحضرت روایت کرده که فرمود أَنَّ بَيْنَ يَدَيِ هَذَا
الْأَمْرِ انْكَافَ الْقَوْمِ لِحُسْنِ تَقِيٍّ وَالشَّمْسُ لِحُسْنِ عَشْرَةٍ وَذَلِكَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَعِنْدَهُ يَسْقُطُ
حَبَابُ الْمُنْجَبِينَ

يَعْنِي بدرستی که پیش از این امر یعنی پیش از قیام قائم علیه السلام گرفتن ماه
است در پنج روز باقی مانده و گرفتن اقبال است در پانزدهم و این هر دو در ماه رمضان

واقع شود در آنوقت حساب منجبین ساقط میشود (این روایت برخلاف عادت است)

حَدِيثُ يَحْمَرُ

۳۲۷

بخش هشتم احادیث باقریه

غیبت نهانی . ص ۱۴۶ مسند از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که فرمود
 کَیْفَ تَقْرَءُونَ هَذِهِ السُّورَةَ قُلْتُ وَآيَ سُورَةٍ قَالَ سُورَةُ سَلِّ سَأَلَ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ
 فَقَالَ لَيْسَ هُوَ سَلِّ سَأَلَ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ أَمَّا هُوَ سَأَلَ سَيَّلَ وَهُوَ يَارْتَقِعُ فِي الثَّوْبَةِ
 ثُمَّ مَضَى إِلَى كُنَاسَةٍ بَنَى اسْدَ ثُمَّ مَضَى إِلَى ثَقِيفٍ فَلَا نَدْعُ وَتَرَكَ آلَ مُحَمَّدٍ إِلَّا اخْرَجَتْهُ
لُغَاتُ ثَوْبَةٍ مُرَادٌ عَرَبِيٌّ اسْتِ وَأَنْ دَرَجَتْ اسْتِ وَقَبْرُ كَيْلِ بْنِ زِيَادٍ دَرَجَتْ اسْتِ وَ
 كُنَاسَةٌ نَامٌ جَائِ اسْتِ دَرَكُوفٍ اسْتِ اَعْلَامُ اسْتِ ثَقِيفٌ قَبِيلَةٌ اسْتِ اَهْوَارُنْ وَتَرْخُونْ كَشَنُ

و کینه دارد

بَعْنَى فرمود چگونه میخواهند این سوره را (جابر که راوی حدیث است میگوید)
 گفتم کدام سوره فرمود سوره سَلِّ سَأَلَ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ پس فرمود آن سَلِّ سَأَلَ بِعَذَابٍ
 وَاقِعٍ نیست بلکه آن سَأَلَ سَيَّلَ اسْتِ و آن اسْتِ اسْتِ است که در ثوبه که نام موضعی است
 در نجف که در اینجا است قبر کیل بن زیاد ظاهر میشود و میرود بطرف کناسه بنی اسد که
 محلی است در کوفه و پس از آنجا میرود در قبیله ثقیف از قبیله هوازن و زید نه میگذارد
 احدی از کینه جوانان را که بال محمد دشمنی دارند برای خاطر ال محمد علیهم السلام
مُؤَلَّفٌ كَوَيْدٌ قرائت حضرت ایه مبارکه را با این کیفیت از باب ناویل است نه نایل

و این یکی از ناویلات ایه شریفه است
حَدِيثُ **ثَمَانِي**

غیبت نهانی . ص ۱۴۶ مسند از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که فرمود کَافَى بِقَوْمٍ قَدْ

را بعلال من خرد ما

۳۷۱

خروجوا بالشرق يطلبون الحق فلا يعطونه ثم يطلبونه فلا يعطونه فاذا رآوا ذلك وضعوا
سبوقهم على اعوانهم فيعطون ما سئلوا فلا يقبلونه حتى يقولوا ولا يدفعونها
الا الى صاحبكم قتلاهم شهداء اما اني لو ادركت ذلك لاستيقنت نفسي لصاحب هذا
يَعْنِي گويا مي بينم گر و هجر که پس و ن مي ايند در مشرق و مطالبه مي کنند حق را پس
بايشان نمند هند پس از ان طلب مي کنند از ايشان بايشان نمند هند چون چنين
شمشيرهاي خود را بگردن هاي ايشان مي گذارند يعني اينها را مي کشند پس مي دهند
حق را بايشان پس نمي پذيرند از انا اينکه قيام مي کنند و واگذار نمي کنند از انا يعني
را مگر بصاحب شما يعني امام زمان گذشته هاي ايشان شهيد اند آگاه باش که اگر
من درك مي کردم ان زمان را هر اينم خواستم که باقي گذارم نفس خود را براي صاحب اين

مؤلف حقير گويد

دور نيست که مراد از خروج کنندگان در مشرق سيد حنفي و ياران او باشند و مراد
از حنفي که طلب مي کند سلطنت و حکومت باشد بر طريق حق و استبقاء الحضرت
نفس خود را براي صاحب الامر با براي ثابتي از الحضرت يا مراد حمايت و نصرت
از ان بزرگوار است و نيز از هر مايش حضرت مستفاد ميشود که مشرقيها قيام مي کنند و
را مي گيرند و پير از گرفتن بقاء عليه السلام و اگذار مي کنند

حديث هفتم

۳۴۹

غيبت نعماني . ص ۱۴۶ بنويسند از معروف بن خربوذ روايت کرده که گفت ما را خدا

تَحْسِنُ رِجَالِ خِزَانَةِ

عَلَى جَعْفَرِ بْنِ بَقَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَطَّ الْأَفَالَ خِرَاسَانَ سَجْتَانَ سَجْتَانَ كَانَهُ
بِشْرًا بِذَلِكَ

یعنی هرگز داخل نشدیم بر اخی جعفر باقر علیه السلام مگر اینکه مفرمود خراسان
خراسان سیستان سیستان گو با بشارت میداد ما را به این یعنی قیام قائم علیه السلام

حَدِيثُ هَشْتُمِ

۳۳۰

غیبت نغانی . ص ۱۴۶ بسند خود از ابی الجارود روایت کرده که گفت شنیدم از ابی جعفر
علیه السلام که مفرمود اذ اظهرت بعة الصبی قام کل ذی صیصیة بصیصته
یعنی زمانیکه اشکار شد بیعت کردن با کودکی قیام میکند هر صاحب قدری
با قدرت خود (صیصیه و صیصه خارخوس و شاخ گاو و حصار و هر چیزیکه بدان باز
دارند چیزها و پناه گیرند بوی)

حَدِيثُ نَهْمِ

۳۳۱

غیبت نغانی . ص ۱۵۱ مسند از جابر از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که فرمود
يَا جَابِرُ لَا يَظْهَرُ الْقَائِمُ حَتَّى تَمِثَلَ (النَّاسُ) الشَّامُ فَتَنْتَهَ يَطْلُبُونَ الْخُرْجَ مِنْهَا فَلَا
يَجِدُونَهُ وَيَكُونُ قَتْلُ الْكُوفَةِ وَالْحِمَةِ قَتْلَهُمْ عَلَى سِوَاءٍ وَيُنَادِي مُنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ
يَعْنِيُ الْجَابِرُ ظَاهِرٌ نَهْمٌ قَائِمٌ نَاوَقْتِكُمْ شَامِلٌ شَوْدِ شَامٍ يَأْمُرُ شَامٌ رَافِقُهُ
راه بیرون رفتن از آن را میطلبند و نمیابند از راه را و وقتیکه قتل در کوفه و حمه که
یکی از شهرهای عراق است واقع شود که قاتل و مقتول اهل باطل باشند و کشته ها

وَابْعَثُوا الرِّسَالَةَ

۳۷۳

هر دو طرف مسادی باشند یعنی اهل آتش باشند زیرا که قیام هر دو در شهر بربا^ط
و خلاف حق خواهد بود

حَدِيثُ دَهْمٍ

۳۳۲

غیبت نعمانی . ص ۵۱ بسند خود از آنحضرت روایت کرده که فرمود تَوَقَّعُوا الصَّوْتِ

بِأَتِكُمْ بَعْنَةً مِنْ قَبْلِ دَمَشْقٍ فِيهِ لَكُمْ فَرْحٌ عَظِيمٌ

یعنی انتظار یکسپد صدای مخصوصی را که بپاید شما را بناگاه از طرف دمشق

که در آن است برای شما فرج بزرگی

حَدِيثُ يَازُيْرٍ

۳۳۳

غیبت نعمانی . ص ۵۱ بسند خود از جابر بن یزید جعفی از آنحضرت روایت کرده که

فرمود يَا جَابِرُ انْزِمِ الْأَرْضَ وَلَا تَحْرُكْ يَدًا وَلَا رِجْلًا حَتَّى تَرَى عِلَامَاتِ أَذْكَهَا

لَكَ أَنْ أَدْرُكَهَا أُولَئِكَ اخْتِلَافُ بَنِي الْعَبَّاسِ وَمَا أَدْرَاكَ تَذَرُكَ ذَلِكَ وَلَكِنْ حَدَّثَ

بِهِ مَنْ بَعْدِي عَمِّي وَمَنَادَ بِنَادِي مِنَ السَّمَاءِ وَجِبَّكُمْ كَصَوْتٍ مِنْ نَاحِيَةِ دَمَشْقٍ

بِالْفَتْحِ وَتَحْنَفُ قَرْيَةً مِنْ قُرَى الشَّامِ قَتْمَى الْحَابِيَةِ وَتَقْطَطُ طَائِفَةٌ مِنْ مَسْجِدِ دَمَشْقٍ

الْأَهْلَ وَمَادِرَةُ تَمُرٍ مِنْ نَاحِيَةِ الزَّيْتِ وَيَعْقِبُهَا فَوْجُ الرُّومِ وَسَبْقِلُ خَوَانِ الزَّيْتِ

حَتَّى يَنْزِلُوا الْخَرْبَةَ وَسَبْقِلُ مَادِرَةِ الرُّومِ حَتَّى تَنْزِلَ الرَّمْلَةُ فَتَلْكَ السَّنَةُ يَا جَابِرُ

فِيهَا اخْتِلَافٌ كَثِيرٌ فِي كُلِّ أَرْضٍ مِنْ نَاحِيَةِ الْمَغْرِبِ فَأَوَّلُ أَرْضِ الْمَغْرِبِ (تَحْزِينٌ) أَرْضُ

الشَّامِ يَخْتَلِفُونَ عِنْدَ ذَلِكَ عَلَى ثَلَاثِ زَوَايَا زَايَةُ الْأَصْهَبِ وَزَايَةُ الْأَبْقَعِ وَزَايَةُ

بِحِشِّ شُرَرِ أَجَابَاتِهِ

٣٧٤

السَّيْفَانِ فَنَلَقِيَ السَّيْفَانِ بِالْأَبْعَ فَيَقْتُلُونَ فَيَقْتُلُهُ السَّيْفَانِ وَمَنْ تَبِعَهُ وَ(مَنْ) يَمُرُّ
 يَقْتُلُ الْأَصْهَبَ ثُمَّ لَا يَكُونُ لَهُ هِمَّةٌ إِلَّا الْقِتَالُ بِحَوْلِ الْعِرَاقِ وَبِمَرْجَبِهِ بِمَرْجَبِيَا فَيَقْتُلُونَ
 بِهَا فَيَقْتُلُ بِهَا مِنَ الْجَبَارِينَ مِائَةَ أَلْفٍ وَيَبْعَثُ السَّيْفَانِ جَيْشًا إِلَى الْكُوفَةِ وَعَدَّتْهُمْ
 سَبْعُونَ أَلْفًا فَيَصِيبُونَ مِنْ أَهْلِ الْكُوفَةِ قَتْلًا وَصَلْبًا وَسَبْيًا فَيَبْنِيانِ هُمَا كَذَلِكَ إِذَا قَلَّتْ
 رَايَاتُ مَنْ قَبْلَ (نَاجِيَةٍ) خِرَاسَانَ وَتَطْوِي الْمَنَازِلَ طَيًّا حَتَّى (عِنْفَاءً) وَمَعَهُمْ نَفَرٌ مِنْ
 أَصْحَابِ الْقَائِمِ ثُمَّ يَخْرُجُ رَجُلٌ مِنْ مَوَالِي أَهْلِ الْكُوفَةِ فِي ضَعْفَاءٍ فَيَقْتُلُهُ أَمِيرُ حِشِّ السَّيْفَانِ
 بَيْنَ الْحِجَّةِ وَالْكُوفَةِ وَيَبْعَثُ السَّيْفَانِ بَعَثًا إِلَى الْمَدِينَةِ فَيَنْفِرُ الْمَهْدِيُّ مِنْهَا إِلَى مَكَّةَ
 فَيَبْلُغُ أَمِيرُ حِشِّ السَّيْفَانِ الْبَيْدَاءَ أَنَّ الْمَهْدِيَّ مَدَّ خُرُوجَ إِلَى مَكَّةَ فَيَبْعَثُ جَيْشًا عَلَى الْبَيْدَاءِ فَلَا
 يَدْرِكُهُ حَتَّى يَدْخُلَ مَكَّةَ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ عَلَى سَنَةِ مُوسَى بْنِ عِمْرَانَ قَالَ وَنَزَلَ أَمِيرُ حِشِّ السَّيْفَانِ
 الْبَيْدَاءَ فَيَنَادِي مَنَادٌ مِنَ السَّمَاءِ بِأَبْدَاءِ بَيْدَى بِالْقَوْمِ فَيَخْشَفُ بِهِمْ فَلَا يَقِلَّتْ مِنْهُمْ
 إِلَّا ثَلَاثَةٌ نَفَرٌ بِحَوْلِ اللَّهِ وَجُوهُهُمْ إِلَى أَقْسَمَتِهِمْ وَهُمْ مِنْ كَلْبٍ وَفِيهِمْ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الْكُتَابُ أَمْرًا بِنَا أَنْزَلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلُ أَنْ نَقُطِعَ جُوهًا
فَرْدًا عَلَى أَدْبَارِهَا قَالَ وَالْقَائِمُ يَوْمَئِذٍ بِمَكَّةَ قَدْ اسْتَدْرَكَهَا إِلَى الْبَيْتِ الْحَرَامِ
 مُسْتَجِيرًا فَيَنَادِي يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنَا لَسْتُ ضَرَّ اللَّهِ وَمَنْ أَجَابَنَا مِنَ النَّاسِ وَأَنَا (فَأَنَا)
 أَهْلُ بَيْتِ نَبِيِّكُمْ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) وَنَحْنُ أَوْلَى النَّاسِ بِاللَّهِ وَنَحْمَدُكَ صَلَّى اللَّهُ
 عَلَيْهِ وَآلِهِ مَنْ حَاجَّني فِي آدَمَ فَأَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِآدَمَ وَمَنْ حَاجَّني فِي نُوحٍ فَأَنَا أَوْلَى
 النَّاسِ بِنُوحٍ وَمَنْ حَاجَّني فِي إِبْرَاهِيمَ فَأَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ وَمَنْ حَاجَّني فِي مُحَمَّدٍ

وَابْعَثْنَا خَيْرَ الْأَنْبِيَاءِ

٣٧٥

فَإِنَّا أَوَّلَى النَّاسِ بِمُحَمَّدٍ وَمَنْ حَاجَّتْ فِي الْبَيِّنَاتِ فَإِنَّا أَوَّلَى النَّاسِ بِالْبَيِّنَاتِ لَيْسَ اللَّهُ يَقُولُ فِي
حُكْمِ كِتَابِهِ أَنَّ اللَّهَ اصْطَفَى آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَالْإِسْمَاعِيلَ عَلَى الْعَالَمِينَ ذَرِيَّةً بَعْضُهَا
مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ فَإِنَّا بَقِيَّةً مِنْ آدَمَ وَذُرِّيَّةً مِنْ نُوحٍ وَمُصْطَفًى مِنْ إِبْرَاهِيمَ وَ
صَفْوَةً مِنْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ أَلَا وَمَنْ حَاجَّتْ فِي كِتَابِ اللَّهِ فَإِنَّا أَوَّلَى النَّاسِ
بِكِتَابِ اللَّهِ أَلَا وَمَنْ حَاجَّتْ فِي سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ فَإِنَّا أَوَّلَى النَّاسِ بِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ
فَإِن شَاءَ اللَّهُ مِنْ سَمْعٍ كُلِّ يَوْمٍ لِمَا بَلَغَ الشَّاهِدُ مِنْكُمْ الْغَائِبَ وَاسْتَلْكَ بِحَقِّ اللَّهِ وَ
بِرَسُولِهِ وَبِحَقِّ فَإِن لِي عَلَيْكُمْ حَقَّ الْقُرْبَى مِنْ رَسُولِ اللَّهِ أَلَا اعْتَمَدْنَا وَمَنْعَتُنَا مِنْ
يُظْلِمُنَا فَقَدْ أَخْفَانَا وَظَلَمْنَا وَطَرَدَنَا مِنْ دِيَارِنَا وَآبَاءِنَا وَبَنِي عَلَيْنَا وَدَفَعَنَا عَنْ حَقِّنَا
فَافْتَرَى أَهْلُ الْبَاطِلِ عَلَيْنَا فَاللَّهُ اللَّهُ فَبِنَا لَا نَخْذَلُونَا وَانْصُرْنَا بِضَرْحِ اللَّهِ قَالَ
صَبَّحَ اللَّهُ عَلَيْهِ (لَهُ) أَصْحَابُهُ ثَلَاثَةٌ وَثَلَاثَةٌ عَشَرَ رَجُلًا وَيَجْعَلُهُمُ اللَّهُ لَهُ عَلَى غَيْرِ مِثْلِهِ
قَرْنًا كَقَرْنِ الْخَرْبِ وَهِيَ يَا جَابِرَ الْأَيَّةِ الَّتِي ذَكَرَهَا اللَّهُ فِي كِتَابِهِ إِنَّمَا تَكُونُ آيَاتٌ
بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ فَيُنَازِعُونَهُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ وَمَعَهُ عَهْدٌ
رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَدْ تَوَارَثَهُ الْأَنْبَاءُ عَنِ الْأَنْبَاءِ وَالْقَائِمُ يَا جَابِرَ
رَجُلٌ مِنْ وَلَدِ الْحَمِينِ يَصِلُ اللَّهُ لَهُ أَمْرُهُ فِي لَيْلَةٍ فَمَا أَشْكَلَ عَلَى النَّاسِ مِنْ ذَلِكَ يَا جَابِرَ
فَلَا يَشْكَلُ (يَشْكَلُ) عَلَيْهِمْ وَلَا دَنَتْهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَوَرَاثَتُهُ
الْعُلَمَاءُ عَالِمًا بَعْدَ عَالِمٍ فَإِن أَشْكَلَ هَذَا كُلَّهُ عَلَيْهِمْ فَإِن الصَّوْتُ مِنَ السَّمَاءِ لَا يَشْكَلُ
عَلَيْهِمْ إِذَا نُوْدِيَ بِاسْمِهِ وَاسْمِ أَبِيهِ وَأُمِّهِ

مَجْمَعُ شَرْحِ الْكَلِمَاتِ

۳۷۹

لغات و شرح جَابِيَه قَرَبَايَت از قَرَبَ هَاي دمشق و باب جَابِيَه در دمشق
مَعْرُوفَت مَارِقَه گروه خواب و بَابِن نام ناميده اند يعني بيرون روندگان از دِ
رُوم در عرف عرب در سابق اطلاق بر بَرِيَتَانِيَا ميشده و امروز بر مِجَنِّين شَرْقِي كَالُوِي
و اَرَاؤُذِكُن اطلاق ميشود و رومًا يا روميّه مَرَكَزَان اِيْطَالِيَا است جَزِيْرَه شَهْر هَابِت
مِيَان دِجَلَه و فُرَات كَدَا اِيْهَار بَيْن النهرين گویند كه شمالی غربی انرا جزیره و جنوبی شرقی
انرا عراق گویند ترك مِثْلَه هَائِي هستند كه سَبْ اِيْهَارَه و غُورْ خَان بِن قَرَه خَان مِهْر
كه عبارت باشند از قَرَه خَانِيَهَا و مَعُولِيَهَا و غُرْفُوِيَهَا و سَلْجُوقِيَهَا و غُرْ هَائِيَا اُغُرْ هَا كه
دَسَنَه هَائِي مَهْم اِيْشَان در اَسِيَاي و سَطْحِي شَمَال كُوهِ هَائِي التَّائِي زَنْدَكَانِي مَكْرَدَنْدَر
مِيَان سَبِيْرَا و دريای قَرْوِين و اِيْرَان و اَفْغَانِسْتَان و رُوسِيَه و چِيْن و هِنْد و تَرْكِيَه هَسْتَنْد
رَمْلَه شَهْرِيَّت در فِلَسْطَيْن شَمَالِي شَرْقِي بَيْت الْمَقْدِس و نَام قَرَبَايَت در سُورِيَا اَصْهَب
صِفْت يَكِي اِنْصَا حَب پَرچم هَائِي سِرْكَانَه اسْت كه از شَامَات بَلَنْد ميشود چنانچه اَبْقَع هَم صَا
پَرچم مِصْرِي اسْت قَرْقِيْسِيَا شَهْرِيَّت در كَرْمَانِشَهر نَزْدِ بَلْت نَهْر خَابُور كه بِنَام قَرْقِيْسِيَا
طَهْوَرْت دِيو بَنْد سَاخْتَه شَدَه كَمَس نَايِد بَد شَدْن قَرْع پَارَه هَائِي اَبْرِيْتَنَك خَرْيَفْ قُضَل
پَا بَر و سَه مَاه مِيَان نَابِسْتَان و زَمِسْتَانَا كُوبَنْد

معنی

اِيْجَا بَر مِلَا زَم زَمِيْن بَاسْت يِعْنِي اِنْجَايِ خُود بَر مِجَنِّز و حَرَكْت مَدَه دَسْت رَا وَ تَه پَارَا نَاوَقْت
كه بِيْشِي نَشَانَه هَائِيَا كه بَرَايِ تَوْذِيْكِر مِيَكْمَر اِگر دريای انرا اَوَّل اِيْهَارَا خَالِفْت بِنِي عِبَا

زاجعلی الخ زمان

۳۷۷

است بایکد بگر و نمیدیم نور که در کئی ان زمان و لیکن حدیث کن بعد از من رفتن و
منادی است که ندا میکند از آسمان و صدا از ناچه دمشق بگوش شما می رسد و از صدا
فتح و گشایش است و فروردین در زمین دهکده ای از دهکده های شام که انرا جالبه
گویند و آن در نزدیکی دمشق واقع است و افنادن قمتی از دیوار مسجد دمشق است که
مسجد اموی باشد از سمت راست آن و بیرون آمدن خارجهای از دین است از
توکها و در پی آن است خروج رؤسها و برادران ترک زود باشد که روانند تا اینکه
در جزیره یعنی در کسمت شمال غربی جزیره است فرود آمدن یعنی فرودگاه و پایگاه خود
در آنجا فرار دهند و زود باشد که خارجیان رؤم هم عده خود را در رطله که شهر است
واقع در فلسطین شمالی که در سمت شرقی بیت المقدس با قریبای از سوریا بیاد کنند
و آنجا را فرودگاه و پایگاه خود قرار دهند پس در آنسال آنجا بزرگ اختلاف بسیار
در هر زمینی از ناچه مغرب واقع خواهد شد پس اول زمین مغرب با اول جالبه
خراب میشود شام خواهد بود در آنوقت اختلاف در میان اهل شام خواهد افتاد
در آنوقت سر پرچم مخالف بکد بگر بلند میشود پرچم اصهب و پرچم ابقع و پرچم
سفیانی پس سفیانی با ابقع که پرچم مصرها باشد با هم تلافی کنند و مقادله نمایند
سفیانی بر ابقع غالب شود و او را با تابعین او می کشد پس از آن بر اصهب غالب
میشود و او را نیز می کشد در آنوقت سفیانی هیچ همتی و فکری ندارد مگر اینک آنجا
عراق رواند پس لشکر او بقر قیس که شهر است در کنار فرات نزدیک نهر خابور

بخش ششم از اجاباقر

است پس در آنجا قتال میکنند و لشکر سفیانی صد هزار نفر از جباران و گردن کشان را میکشند بعد از آن سفیانی لشکری را بکوفه میفرستند که شماره آنها هفتاد هزار نفرند پس از اهل کوفه بسیار پراپکشدند و بر دار میزنند و اسیر میکنند پس در آن میان نه هجنانکه مشغولند بر چهای خراسانی افراشته شود و از خراسان رو بقرق میاورند و بصری شد بد و سخت طی منازل و مراحل میکنند طی کردنی با شتاب و عجله تمام و با ایشانند گروهی از اصحاب قائم علیه السلام پس بیرون میاید مردی از دوستان الامجد علیهم السلام از کوفه با جمعی از ضعفاء و نفاقوان پس سر لشکر سفیانی آنها را میکشد در میان کوفه و سفیانی لشکری بمدینه میفرستند و حضرت مهدی علیه السلام در آنوقت در مدینه است از آنجا کوچ میکند بطرف مکه خبر سر لشکر سفیانی میرسد که مهدی علیه السلام از مدینه بیرون رفت بجانب مکه پس آن ملعون لشکری بدینالانحضرت میفرستد آنها حضرت را میبایزند و آنجناب وارد مکه میشود در حالتیکه ترسان و مضطرب فرمان الهی است بروش موسی بن عمران فرمود و فرود میاید سر لشکر سفیانی با خود در سرزمین بیداء پس ندا کننده ای از آسمان ندا میکند که ای زمین بیداء بخود فروگیر این گروه را پس زمین آنها را بخود فرو میبرد و باقی نمیکند از آنها مگر سینه نر را که خدای وهای ایشان را بعقب بر میگردد و ایشان از قبیله کلباند و این امیر در باره ایشان نازل شده (که خدا میفرماید) ای کسانیکه کتاب بر آنها آورده شد ایمان بیاورید به آنچه که فرود فرستادیم در حالتیکه تصدیق کننده فر آنچه را که با شماهاست پیش از آنکه

را بجهانم از شما

۳۷۹

بخود و نابود کنیم روها بپا و اینها را بعقب ایشان برگردانیم فرمود حضرت باقر علیه السلام
 قائم علیه السلام در آن روز در مکه تکیه میدهد پشت خود را بخانه خدا در حال تکیه بنا
 شده است پس ندا میکند که ای گروه مردمان ما طلب باری میکنم خدای را و کسانی
 که اجابت کنند ما را از مردمان و ما بنی اهل بیت پیغمبر شما محمد (صلی الله علیه و اله)
 و ما بنی سرورترین مردم بخدا و محمد (صلی الله علیه و اله) پس کسیکه با من حاجه کند و
 ادم من سرورترم ^{از منم} به ادم و کسیکه با من حاجه کند در فوج پس من سرورترم نبوح و
 کسیکه با من حاجه کند در ابراهیم پس من سرورترم به ابراهیم از مردم و کسیکه با من
 حاجه کند محمد (صلی الله علیه و اله) پس من سرورترم از مردم محمد (صلی الله علیه
 و اله) و کسیکه با من حاجه کند در پیغمبران پس من سرورترم از مردم پیغمبران ابا نیلوف
 خدا در محکم کتاب خود بدرستیکه خدا برگزید ادم و فوج وال ابراهیم و ال عمران را
 بر جهانان ذریه هستند که بعضی از آنها از بعضی دیگرند و خدا شنوای دانا است پس
 من با قیامنده ای هستم از ادم و ذخیره ای هستم از فوج و برگزیده شده ای هستم از
 ابراهیم و مصفا شده ای هستم از محمد درود متصل فرستد خدا بر ایشان هگی اگر
 باشد کسیکه با من حاجه کند در کتاب خدا پس من سرورترم از مردم بکتاب خدا
 اگرگاه باشد کسیکه حاجه کند با من بنیت پیغمبر پس من سرورترم از مردم بنیت
 خدا پس شما را قسم میدهم بخدا کسیکه کلام مرا امروز میشود باید برساند حاضر شما
 بدانکه غائب است و سؤال میکنم از شما بحق خدا و بحق فرستاده او و بحق خودم زیرا

بخش ششم در احکام باقی

۳۱۰

که از برای من بر شما حق خویشاوندی من است از رسول خدا (صلی الله علیه و آله) و شما
از شما مگر اینکه با و بکنند ما را و منع کنند از ما ظلم کسان را که بما ظلم میکنند پس از روی
تحقیق خفت داده شدیم ما و ستم کرده شدیم ما و در شدیم ما از خانه های خود مان و
فرزندان خود مان و تعدی کرده شد بر ما و حق ما از ما دفع کرده شد و اهل باطل بر
ما دروغ بستند پس خدا را در نظر داشته باشید خدا را در نظر داشته باشید در حق ما
و حواری نیکند ما را و یاری کنند ما را که باری میکند خدا شما را فرمود یعنی حضرت
باقر علیه السلام پس جمع میکند خدا برای او و افاضتش را که سبصد و سپرده نهند
بدون اینکه با بهر بگری و عده کرده باشند مانند یاره های آب ناز که در فضل تپان
در هوا منفردند و بیکدیگر می پیوندند و اینست ای جابر معنای آیه ای که ذکر کردیم
است خدا در کتاب خود (که میفرماید) هر کجا باشد من و در خدا همه شما ها را
بدرستی که خدا بر هر چیزی توانا است پس بیعت میکنند با او در میان رکن و مقما
و با او است عهدی از پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله که وارث شده اند از او پیغمبرها
از پدرها پس قائم ای جابر مرد بیت از فرزندان حبیب که اصلاح میکند خدا را
او کار او را در یک شب پس چقدر مشکل میشود بر مردم از اینجهت پس استحال نمیکند
اینجا بر و مشکل نمیشود بر ایشان ولادت او از پیغمبر صلی الله علیه و آله و وارث بود
او علم را از دانا بان هر کدام بعد از دیگری پس اگر هر اینها مشکل باشد بر ایشان صد
که از آسمان شنیده میشود مشکل نمیشود بر ایشان زیرا که مذکور شد میشود بنام او

را جمع در حرزها

۳۸۱

و نام پدر او و مادر او — (در اخضا ص شیخ مفید طبع طهران . مکتبه صدوق . ص ۲۵۵ نیز

هین حدیث را روایت کرده اند عمر بن ابی المظالم از جابر جعفی از آنحضرت)

حدیث دوازدهم

۳۳۳

سپرده هم بخار . ۱۷۴ از کتاب امامت و تنصیر تألیف علی بن بابویه بسند خود نقل کرده از ابیعبیده خذاء که گفت سَلِّتْ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ هَذَا الْأَمْرِ يَكُونُ قَالَ أَنْ كُنْتُمْ تَوَلَّوْنَ أَنْ يَجْبَحَكُمْ مِنْ وَجْهِ فَلَا تَنْكُرُوهُ

معنی پرسیدم از ابیجعفر عی حضرت باقر علیه السلام از این امر یعنی فرج که چه وقت مبینا شد فرمود اگر شما کساف هستی که از روزی که بیا بد شما را از جهتی پس انکار نمکنید او را یعنی انکار وجود او را و یا اینکه دعوت او را منکر میشوید

حدیث سیزدهم

۳۳۵

سپرده هم بخار . ۱۷۵ از کتاب سرور اهل ایمان بسند خود از بریدان ابیجعفر علیه السلام روایت کرده که فرمود یَا بُرَيْدُ اتَّقِ جَمْعَ الْأَصْهَبِ قُلْتُ وَمَا الْأَصْهَبُ قَالَ الْأَبَقُ قُلْتُ وَمَا الْأَبَقُ قَالَ الْأَبْرَصُ وَاتَّقِ السَّفِيَانِي وَاتَّقِ الشَّرِيدَ مِنْ وَلَدِ فُلَانٍ يَا نَائِلَ مَلَكٌ يَتِمُّنَ بِهَا الْأَمْوَالُ يَنْشُبُهَا نَ بِالْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَاتَّقِ الشَّاذَّ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ قُلْتُ وَبُرَيْدُ الشَّاذَّ الرَّبْدِيَّةُ لَضَعْفٍ مَقَالَتِهِمْ أَفَا كُفُّوا مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ فَأَنْهَمُ مِنْ بَنِي فَاطِمَةَ

معنی ای برید پدر هیز از جهت اصهب گفتم اصهب چیست فرمود ابقع گفتم ابقع چیست فرمود ابرص یعنی صاحب لك و پیسه و پدر هیز از سفیانی و پدر هیز از زانده و اداره

بخش ششم از اخبار ائمه

شبه شده از پیران فلان یعنی عباس که میانند بمکه و در آنجا تقسیم اموال میکنند و خود را؛
 قائم مینمایند و پیر هیز از شداد زال محمد گفتند اراده میکنند از شداد فرقه زدند و را بجهت
 ضعف در گفتارشان و اما بودن ایشان از زال محمد برای اینست که ایشان از فرزندان

فاطمه (علیها السلام) اند

حدیث چهاردهم

۳۳۳

سیزدهم بجا، ص ۱۷۵ از همان کتاب مسند از ابی حمزه ثمالی روایت کرده که گفت شنیدم
 از ابی جعفر علیه السلام که میفرمود اِذَا سَمِعْتُمْ بِاخْتِلَافِ الشَّامِ فِيمَا بَيْنَهُمْ فَالْهَبْ
مِنَ الشَّامِ فَإِنَّ الْقَتْلَ بِهَا وَالْفِتْنَةَ قُلْتُ إِلَى أَيْ الْبِلَادِ فَقَالَ مَكَّةَ فَإِنَّهَا خَيْرُ بِلَادٍ
يَهْرَبُ النَّاسُ إِلَيْهَا قُلْتُ فَالْكُوفَةُ قَالَ الْكُوفَةُ مَا ذَا يَلْفُونَ قَتْلَ الرِّجَالِ إِلَّا شَأْنِي
وَلَكِنِّي الْوَيْلُ لِمَنْ كَانَ فِي أَطْرَافِهَا مَا ذَا يَمُرُّ عَلَيْهِمْ مِنْ أَذَى بِهِمْ وَتَبَىٰ بِهَاجِلٍ وَنَسَاءٍ
وَاحْتِمِهِمْ حَالًا مِنْ بَعْرِ الْفَرَاتِ وَمَنْ لَا يَكُونُ شَاهِدًا بِهَا، قَالَ مَا تَرَىٰ فِي سَكَنٍ
سَوَادِهَا فَقَالَ بَيْدٌ يَعْنِي لَا ثُمَّ قَالَ الْخُرُوجُ مِنْهَا خَيْرٌ مِنَ الْمَقَامِ فِيهَا قُلْتُ كَمْ يَكُونُ
ذَلِكَ قَالَ سَاعَةً وَاحِدَةً مِنْ يَمَارٍ قُلْتُ مَا حَالُ مَنْ يُوْخَذُ مِنْهُمْ قَالَ لَيْسَ عَلَيْهِمْ
بَأْسٌ أَمَّا أَنَّهُمْ سَيُنْقِذُهُمْ أَهْوَامُ مَا لَهُمْ عِنْدَ أَهْلِ الْكُوفَةِ يَوْمَئِذٍ قَدْ رَمَا لَا
يُجُوزُونَ بِهِمُ الْكُوفَةَ

یعنی وقتیکه شنیدید اختلاف را که در شام واقع میشود در میان خودها
 پس وقت فرار کردن از شام است زیرا کشتن و فتنه در آنجا خواهد بود گفتیم بکدام

وَالْعَلَامُ الْخَرِيسُ

۳۱۳

از شهرها فرار کنند فرمود بمکه که آن بهترین شهرها است که مردم بدانجا فرار میکنند
گفتم پس کوفه در چه حال خواهد بود فرمود اهل کوفه چه بلاها بیکه خواهند دید
میشوند مردان مکرانگی که از اهل شام است و لیکن زای برای کسانی که در اطراف کوفه
ساکنند که چه میگذرد بر آنها از آذیت که با ایشان وارد آید و اسپر میشوند در اینجا مردان
و زنان و نیکوترین حال از ایشان کسی است از فرات عبور کند و کسی که در اینجا حاضر
نباشد گفت زای پس حال ساکنین سواد کوفه را چگونه مبینی بدست آثار فرمود
که نه بیرون رفتن از اینجا بهتر است از ماندن در اینجا گفتم تا چقدر طول میکشد
فرمود بقدر یک ساعت از روز گفتم حال آنها بیکه گرفته شده اند یعنی اسپر شده اند چو
خواهد بود فرمود برای آنها باکی نیست یعنی آنها کشته میشوند آگاه باش که زود
باشد که آنها را از کشته شدن نجات دهند و دستگیری کنند گروهها بیکه در آن روز
نزد اهل کوفه کوچکر قدر و منزلتی ندارند و آنها را بکوفه راه نمیدهند

حَدِيثُ يَاقُوتَ هَمْرٍ

۳۱۴

تفسیر فتحی ص ۲۱۹ سوره یونس مسند از فضیل روایت کرده که گفت گفتم بحضرت ابی جعفر
علیه السلام فدایت شوم بما خبری رسیده که برای ابی جعفر پرچی است و برای ابی
عباس دو پرچم خواهد بود آیا بشما در علم یا به موضوع چیزی منتهی شده است فرمود
أَمَّا ابْنُ جَعْفَرٍ فَلَيْسَ بِشَيْءٍ وَلَا ابْنُ أَبِي هَالٍ وَابْنُ أَبِي هَالٍ وَابْنُ أَبِي هَالٍ وَابْنُ أَبِي هَالٍ
فِيهِ الْبَعْدُ وَبَعْدُ وَفِيهِ الْقَرِيبُ وَاسْلُطْنَا بِهِمْ عَسَلِينَ فِيهِ خَيْرٌ حَتَّى إِذَا آمَنُوا

بخش ششم از اجابا باور

۳۱۴

مَكَرَ اللَّهُ وَأَمَّنَا عَقَابَهُ صِيحَ فِيهِمْ صِيحَةٌ لَا يَبْقَى لَهُمْ مَنَالٌ يَجْعَلُهُمْ وَلَا أَذَانٌ
يَسْمِعُهُمْ وَهُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا أَلَا تَعْلَمُ
فَإِنَّ فَنِيَّ يُكُونُ ذَلِكَ قَالِ أَمَّا أَنَا لَأُبَوِّقُ لَنَا فِيهِ وَقْتُ وَلَكِنْ إِذَا حَدَّثْنَاكُمْ شَيْئًا
مَكَانَ كَمَا نَقُولُ فَقُولُوا صَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَإِنْ كَانَ بَخْلَافَ ذَلِكَ فَقُولُوا
اللَّهُ وَرَسُولُهُ يُوحِي وَآمَرْتَنِي وَلَكِنْ إِذَا أَسْنَدْتَ الْحَاجَةَ وَالْفَاقَةَ وَانْكَرَ النَّاسُ
بَعْضُهُمْ بَعْضًا فَعِنْدَ ذَلِكَ تَوَقَّعُوا هَذَا الْأَمْرَ صَبَاحًا وَمَسَاءً فَقُلْتَ جَعَلْتَ فَنِيَّ
الْحَاجَةَ وَالْفَاقَةَ فَذَعَرْنَاهَا فَمَا انْكَرَ النَّاسُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا قَالَ بَاقِيَ الرَّجُلِ خَاةٌ
فِي حَاجَةٍ فَيَلْقَاهُ بَغْرًا لَوَجْهَ الَّذِي كَانَ يَلْقَاهُ فِيهِ وَيَكْلِمُ فِيهِ الْكَلَامَ الَّذِي كَانَ
يَكْلِمُهُ

تمام این که در حدیث بعض از آن ذکر شده اینست انما مثل الحیوة الدنیا کما انزلنا
من السماء فاخاطبه نبات الارض مما یأکل الناس والانعام حتی اذا اخذت
الارض زخرفها وازینت وضمن اهلها انهم قادرون علیها اناها امرنا لیل
او نهارا فجعلناها حصیدا کان لم تغن بالامس كذلك نفصل الایات لقوم یتفکرو

معنای حدیث

اما ال جعفر چیزی نیستند و نه بسوی چیزی راه میا بند یعنی صاحب ریاست خلافت
و سلطنت نمیشوند و اما ال عباس پس برای ایشان است مُلک جمع با فرعت بالی
که نزدیک میکنند و در را و دور میکنند نزدیک را و پادشاهی ایشان سخی است

وَابْعَدُ مَا فِي الزَّمَانِ

۳۱۵

و در آن اسانی نیست تا زمانی که این شوند از معامله مکر کردن خدا و این شوند از عقاب او! الوقت در میان ایشان صبحی ای زده میشود که باقی همان برای ایشان ملکی که جمع او ری کند و نه گوشها بشنوند و اینست فرموده خدای عز و جل که فرموده است تا اینکه بخود گرد زمین پیرایه و از ایشان خود را و زینت خود را ظاهر کنند و چنین گمان کنند اهل آن که قدرت بر آن دارند که ناگهان در شب با روز عذاب را بر آنها بیاورد پس قرار دهیم آنها را چیده و در ویده شده و نابود بخوبی که گوید در روز گذشته پیشیا بوده و هیچ زینتی و پیرایه ای نداشته گفتم فدایت شوم چه وقت اینجا دشر بر آنها رو خواهد داد فرمود وقتی برای ما قرار داده نشده در وقوع آن ولیکن هر وقت چیز برای شما حدیث کردیم و واقع شد بر شما همچنان که گفته ایم بگوئید راست گفت خدا و پیغمبر او و اگر خلاف آن شد باز بگوئید راست گفت خدا و پیغمبر او ناد و مرتبه فرید برید و لیکن هرگاه احتیاج و فقر و تنگدستی سخت شد و بعضی از مردم بعضی دیگر را منکر شدند پس در آنوقت هر صبح و شامی انتظار این امر را بکشید پس گفتم فدایت شوم احتیاج و فقر و تنگدستی را دانستم اما مراد از آنکار بعضی از مردم بعضی دیگر را چیست فرمود اینست که مرد بپاید نزد برادر خود برای حاجتی که دارد پس آن برادر بچستی که سابق با او نگاه میکرد نگاه میکند و طوری با او سخن گوید که پیشتر از اظهار احتیاج با او سخن نمیکشید یعنی پیش از اظهار احتیاج بنظر غرّت و احترام بر او نگاه میکرد و بزبان لطف و مهربانی و دوستی با او سخن میکشید و در هنگام اظهار احتیاج بچشم حقارت و خواری و ذلت بر او

بخش ششم از اخبار ائمه

۳۸۶

با و نگاه کند و بر بی اعتنائی و تند خوئی و سخنان خست و امیر باد سخن گوید

حدیث شانزدهم

۳۳۱

تفسیر قمی ص ۲۸۸ گفته است و فی روایت ابی الجارود عن ابی جعفر علیه السلام فی قوله تعالی قل ارا یم ان انا کم عذاب یمینا یعنی لیدا و یهار اما ذا یستجل منه المجرمون فهذا عذاب یترل فی اخر الزمان علی فسقه اهل القبلة و هم یجدون نزول العذاب علیهم

یعنی در روایت ابی الجارود از ابی جعفر علیه السلام روایت کرده در قول خدای تعالی که فرموده (در سوره یونس) بگو ای پیغمبر! یاد آنست که میا بد شما را عذاب او یعنی خدا در شب یا روز چیست آنچه بیکه تعجب از آن میکند گاه ها پس این عذاب بپسند که نازل میشود در اخر الزمان بر فاسقهای اهل قبله و حال آنکه انکار میکنند نازل شدن عذاب را بر ایشان

حدیث هفدهم

۳۳۹

کمال الدین و تمام النعمه . بسند خود از محمد بن مسلم روایت کرده که گفت شنیدم از ابی جعفر علیه السلام که میفرمود القائم منصور بالرب مؤبد بالنصر یظوی له الارض و یظهر له الکون یملغ سلطانه المشرق و المغرب و یظهر الله عز و جل به دینه و لو کره المشرکون فلا یبقی فی الارض خراب الا عمر و نزل روح الله عیسی بن مریم علیه السلام فیصلى خلفه فقلت یا بن رسول الله

وَابْعَدُكُمْ بِالْزَّكَاةِ

۳۸۷

مَتَى يَخْرُجُ قَامَكُمْ قَالَ إِذَا تَشَبَّهَ الرَّجَالُ بِالنِّسَاءِ وَالنِّسَاءُ بِالرِّجَالِ وَكَتَفَى الرَّجَالُ بِالرِّجَالِ
وَالنِّسَاءُ بِالنِّسَاءِ وَرَكِبَ ذَوَاتُ الْفُرُوجِ السَّرُوجَ وَقَبِلَتْ شَهَادَاتُ الزَّوَرِ وَرَدَّتْ
شَهَادَاتُ الْعَدْلِ وَاسْتَحَفَّ النَّاسُ بِالْذَّمِّ وَأَرَبَكَا بِالزَّنَا وَكَلَّ الرَّبَا وَانْقَى الْأَشْرَ
مُحَافَظَةُ السَّنَةِ وَخَرَجَ السَّيْفَانِي مِنَ الشَّامِ وَالْيَمَانِي مِنَ الْيَمَنِ وَخَسَفَ بِالْبَيْدَاءِ وَ
قُتِلَ غُلَامٌ مِنَ آلِ مُحَمَّدٍ بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ اسْمُهُ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ النَّفْسُ الزَّكِيَّةُ وَجَاءَ
صِيحَتُهُ مِنَ السَّمَاءِ بَأَنَّ الْحَقَّ فِيهِ وَفِي شَيْعَتِهِ فَعِنْدَ ذَلِكَ خَرُجَ قَامُنَا فَازْخَرَجَ
أَسْنَدُ ظَهْرِهِ إِلَى الْكَعْبَةِ وَاجْتَمَعَ إِلَيْهِ ثَلَاثُ مِائَةٍ وَثَلَاثُونَ عَشَرَ رَجُلًا وَأَوَّلَ مَا يَنْطَلِقُ بِهِ
هَذِهِ الْآيَةُ بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرُكُمْ أَنْ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ثُمَّ يَقُولُ أَنَا بَقِيَّةُ اللَّهِ فِي رَضِهِ
فَإِذَا اجْتَمَعَ إِلَيْهِ الْعَقْدُ وَهُوَ عَشْرَةُ أَلْفٍ رَجُلٍ خَرَجَ فَلَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ مَعْبُودٌ
دُونِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ صَنَمٍ وَغَيْرِهِ إِلَّا وَقَعَتْ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَ وَذَلِكَ بَعْدَ عَيْنَةٍ
طَوِيلَةٍ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مِنْ يَطْعَمُهُ بِالْعِبَادَةِ وَيُؤْمِنُ بِهِ

بَعَثِي قَامٌ (عَلَيْهِ السَّلَام) بَارِي كَرْدِ شَدِيدِ اسْتَبْرَئِي كَرْدِ إِذَا وَدِدَ لَهَا مِثْلًا
وَتَابِعْدُ كَرْدِ شَدِيدِ اسْتَبْرَئِي كَرْدِ فِي مَخْصُوصِ الْأَجَانِبِ خَدَا بِأَمْلَاكَ نَصْرِي بِأَيَادِي
خَاصِ بِأَهْلِهَا يَجِدُ مِشْوَدَازِ بَرَايِ أَوْزَمِينَ وَطَاهِرِ مِشْوَدِ بَرَايِ أَوْغِيهَا بِأَيَادِي
وَسُلْطَنَاتِ وَبِمَشْرِقِ وَمَغْرِبِ جِهَانِ مِهْرَسَدِ وَاسْكَارِ مِگَرْدَانِ خَدَا شَخْصِ وَدِينِ خُودِ
وَإِكْرَاجِ مَكْرُوهِ خَاطِرِ مَشْرُكَانِ بَاشَدِ بَسِ بَاقِي مِمَّنْ دَانَدِ دَرِ زَمِينِ جَايِ خَرَانِي مَكْرَانِي
أَبَادِ شُودِ وَفِرُودِ مِیَايِدِ عِيسَايِ رُوحِ اللَّهِ دِیَرِ مِیَرِ عَلَیْهِ السَّلَامِ بَسِ نَمَازِ مِگَرْدَانِ

بَحْسِ شَرِّهِ الْخَبَابِ

پشت سَراو پس با محضت عرض کردم که ای پسر رسول خدا چه وقت بگردن میابد
 قائم شما فرمود و مکتبه شبیه شدند مرد ها بزنها و بزنها بمرد ها و گفتا کردند در
 فجور مرد ها بمرد ها و بزنها بزنها و سوار شدند بزنها و بزنها و پزیرفته شود شهادتها
 دروغ و رد شود شهادتها راست و سبک شما و مرد مرد و بختن خونها با حق را
 و مرکب شدن زنا را و خوردن زنا را و از مردمان شر برقیته کنند از ترس زبانه
 ایشان و بیرون بیاید سفیانی از شام و بیانی از یمن و فروروند لشکر سفیانی در
 بیداء و کشته شود پیری از آل محمد در میان رکن و مقام که نام او محمد بن الحسن نفس
 زکبه باشد و بیاید صدای آسمانی باینکه حق در او یعنی قائم و شعبان او است
 در آنوقت زمان بیرون آمدن قائم ما است پس چون بیرون آید پشت خود را
 بکعبه میبهد و نرود او جمع میشود بسصد و سیزده مرد و اول چیز بکعبه بران سخن
 گوید این امام است (که خدا فرموده) با قیامنده خدا انکو و نکو تراست برای شما
 اگر میباشید مؤمنان پس میفرماید منم با قیامنده خدا در زمین او پس چون
 جمع شود در نزد او بکعبه که عبارت از ده هزار نفر مرد باشد خروج میکند پس
 باقی نمینماند پرسیده شده ای غبار خدای عز و جل از بت و غیران مگر اینکه
 آفتی دران مباد و میسوزد و اینها بعد از انی است که غیبت طوکانی گذرنا بد
 خدا کجی فرمانداری میکند او را در غیبت او و ایمان میاورد بر او

حَدِيثُ هَجْدَم

رَأَيْتُ لِمَا خَلَقَ اللَّهُ

۳۱۹

سپزدهم بحار. ص ۱۷۰ از غیبت نغای بسند خود از زرارة بن اعین از حضرت ابی جعفر علیه السلام روایت کرده در تفسیر قول خدای تعالی ففَضَّلَ اجْلًا وَاَجَلَ مَسْمُوحًا فرمود انْهَمَا اَجْلَانِ اَجَلَ مَحْتَمٍ وَاَجَلَ مَوْقُوفٍ قَالَ لَهُ حَمْرَانٌ مَا الْمَحْتَمُ قَالَ الَّذِي لَا يَكُونُ غَيْرَهُ قَالَ وَمَا الْمَوْقُوفُ قَالَ هُوَ الَّذِي لَمْ يَلَهُ فِيهِ الْمَشِيَّةُ قَالَ حَمْرَانٌ اِنِّي لَا رَجْوَانَ اَجَلَ السَّفِيَانِ مِنَ الْمَوْقُوفِ فَقَالَ ابُو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا وَاللَّهِ اَنَّهُ مِنَ الْمَحْتَمِ **يَعْنِي** فرمود این مدتی که خدا در این ایام فرموده دو مدت است مدتی که حتم شده و مدتی که موقوف است حمزان با حضرت عرض کرد محو می شود که غیر این نیست کدام است فرمود آنست که غیر از آن نیست عرض کرد موقوف کدام است فرمود آنست که برای خدا در آن مشیت است یعنی موقوفت بمشیت خدا اگر بخواد میشود و اگر نخواهد نمیشود حمزان گفت که من هر این را می بینم و دارم که مدت سفیانی از موقوف باشد پس حضرت ابی جعفر علیه السلام فرمود نه بذات خدا قسم است که آن از مدت محموم است یعنی حتما باید واقع شود و واقع شدی است (غیبت نغای ص ۱۶۱)

اَعْرَضَ حَدِيثُ نَوْزِهِمُ

غیبت نغای. ص ۱۶۱ بسند خود از محمد بن مسلم روایت کرده که گفت شنیدم از ابی جعفر علیه السلام که میفرمود اَتَّقُوا اللَّهَ وَاسْتَعِينُوا عَلٰی مَا اَنْتُمْ عَلَيْهِ بِالْوَعْدِ وَلَا جَهْدًا فِي طَاعَةِ اللَّهِ فَاِنْ اَشَدَّ مَا يَكُونُ اَحَدُكُمْ اَعْتَابًا بِمَا هُوَ فِيهِ مِنَ الدِّينِ لَوْ قَدْ صَارَ فِي هَذَا الْاَخْرَةِ وَانْقَطَعَتِ الدُّنْيَا عَنْهُ فَاِذَا صَارَ فِي ذَلِكَ الْحَدِّ عَرَفَ أَنَّهُ

بَحْثُ شَرِّ أَجْنَابِ بَابِ

قَدْ اسْتَقْبَلَ النِّعَمَ وَالْكَرَامَةَ مِنَ اللَّهِ وَالْبَشَرَى بِالْحَنَّةِ وَأَمِنْ تَمَا كَانَ يَخَافُ وَيَقْنُ
 أَنَّ الَّذِي كَانَ عَلَيْهِ هُوَ الْحَقُّ وَأَنْ مَنْ خَالَفَ دِينَهُ عَلَى بَاطِلٍ وَلَئِنْ هَآلِكَ فَابْتَرَأَ
 ثُمَّ ابْتَرَأَ بِالَّذِي تَرِيدُونَ السِّتْمَ تَزُونَ أَعْدَاءَكُمْ يَقْتُلُونَ فِي مَعَاصِي اللَّهِ وَيَقْتُلُ بَعْضُهُمْ
 بَعْضًا عَلَى الدِّيَارِ وَنُكْمٍ وَأَنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ آمِنُونَ فِي عَزْلَةٍ عَنْهُمْ وَكُنِيَ بِالسَّيْفَانِ نِقْمَةً
 لَكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ وَهُوَ مِنَ الْعَلَامَاتِ لَكُمْ مَعَ أَنَّ الْفَاسِقَ لَوْ خَرَجَ لَمْ تَكُنْ سَهْرًا وَشَهْرَيْنِ
 بَعْدَ خُرُوجِهِ لَمْ يَكُنْ عَلَيْكُمْ بَأْسٌ حَتَّى يَقْتُلَ خَلْقًا كَثِيرًا وَنُكْمٌ فَقَالَ لَهُ بَعْضُ أَصْحَابِهِ فَكَيْفَ
 يَصْنَعُ بِالْعِيَالِ إِذَا كَانَ ذَلِكَ قَالَ يَغِيبُ الرَّجُلَ مِنْكُمْ عَنْهُ فَإِنْ خَشِنَتْهُ وَشَرَّهَ فَأَمَّا
 هِيَ عَلَى شَيْعَتِنَا وَأَمَّا النِّسَاءُ فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ بَأْسٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى قِيلَ فَالْيَإِ بْنَ
 يُخْرِجُ (يُخْرِجُ) الرِّجَالُ وَيَهْرَبُونَ مِنْهُ إِنْ أَرَادَ مِنْهُمْ أَنْ يَخْرُجَ إِلَى الْمَدِينَةِ أَوْ مَكَّةَ
 أَوْ إِلَى بَعْضِ الْبُلْدَانِ ثُمَّ قَالَ مَا تَصْنَعُونَ بِالْمَدِينَةِ وَأَمَّا يَقْصِدُ جَيْشَ الْفَاسِقِ
 إِلَيْهَا وَلَكِنْ عَلَيْكُمْ بِمَكَّةَ فَإِنَّهَا مُجْمَعٌ وَأَمَّا فَتَنَتْهُ حُلَّةٌ مَرَّةً تَسْتَعِدُّ اسْتَهْرَاجَ رَهْآ
 إِنْ شَاءَ اللَّهُ

يَعْنِي بِرِهْزِ بَدْ خَدَايَ زَاوِيَارِي بِجَوَاهِدِ زَاوِيَارِيهِ كَمَا بَرَانِ هَسْتِيدِ بَعْنِي
 مَحْفُوظٌ مَا نَدَنَ دِينَ وَآمِنَانِ بَسَبِ بِرِهْزِ كَارِي وَكُوشِشِ كَرْدَنِ دَرْ فَرْمَا بَرِ
 خَدَا زِيَارِ كِهْ سَخْتِ تَرْجِيهِ كِهْ مَبِيلَا شَدِ بَكِي از سَمَارَا از بَشْتِ غَبْطِ خُورْدَنِ بِجَرِي
 اسْتِ كِهْ اِنْ دَر دِينَ وَ مَرِبُوطِ بَدِينِ اسْتِ كِهْ دَر دِنَا بَرَانِ عَمَلِ كُرْدَهْ بَاشَدِ نَابَجْدِ
 اَحْزَتِ رَسَدِ وَرَشْتَهْ دِنَا بَرِيدَهْ شُودِ اَزَاوِ بَعْنِي بِمَرْدِ بِسُچُونِ بَابِنِ حَذَرِ سَيِّدِ

وَأَجْعَلِ الْيَوْمَ خِزْيَانًا

۳۹۱

میدانند که بختها و کرامتهای خدا روی آورد و خرده بهشت و اهنی از آنچه که تیرید
شود داده میشود و یقین میکند باینکه این راهی که میرفته راه حق بوده و بدو تکیه
کسیکه باین خود مخالفت کرده و راه باطل را پیموده هلاک خواهد بود پس خرده با
شمارا و پی از آن خرده باد شمارا بر آنچه که میخواهید ایا نمیبینید یا نمیدانید که شما
شما کشته میشوند یا میکشند در معصیتهای خدا و میکشند بعضی از ایشان بعضی دیگر
و اگر سر دین در پیش روی شما و شمار در خانه های خود در گوشه ای اهن هستند اهن
شر ایشان و کفایت میکند که معیانی غذایی باشد برای شما از دشمنان شما و پیر
آمدن او از نشانه هاست برای شما باینکه آن فاسق اگر بیرون آید همراه به بعد از
خروج او یکماه یا دو ماه درنگ خواهد کرد و بر شما باکی نخواهد بود تا اینکه میکشد
خلق بسیاری را غیر از شما پس بعضی از اصحاب عرض کردند که آن ملعون باز نه چاره
خواهد کرد و قتی که اینطور شد فرمود غائب و پنهان شود هر مردی از شما از او زبیرا
غیظ و حرص و مخصوص است برای شیعیان ما و اما زبیرا پس برای ایشان باکی نیست
اگر خدای تعالی بخواهد باحضرت گفته شد پس مرده ها که بیرون روند یکجا قرار کنند
از شما و کسی که میخواهد از ایشان که فرار کند بیرون رود بجا ب مدینه یا مکه یا بعض
شهرهای دیگر پس فرمود بمدینه چکار دارید زیرا که لشکر الفاسق برانجا میرود
ولیکن شما بمکه بروید زیرا که محل جمع شدن شما درانجا خواهد بود و غیر از این نیست
که فنند او بقدر مدت حمل یکن که نه ماه است زیاد تر نمیشود اگر بخواهد خدا

بخش ششم از اخبار ائمه

۳۴۲

حدیث بیستم

غیبت نغانی . ص ۱۶۳ بسند خود از جابر بن یزید جعفی روایت کرده که گفت از ابی جعفر علیه السلام سؤال کردم از سفینائی فرمود کجا می رسید شما از سفینائی یعنی زود است تا خروج او بیرون میاید پیش از اوشیصائی واتی لکم بالسفینائی حتی یخرج قلبه الشیصائی یخرج من ارض کوفان ینبع کما ینبع الماء یقتل و قد کفر فوقعوا بعد ذلك السفینائی و خروج القائم علیه السلام

یعنی شیصیائی (که از خلیفه بنی عباسی است و نام او عبد الله است طبق بعضی از اخبار دیگر) از کوفه بیرون میاید جو شش میکند همچنانیکه آب جو شش کند میکند و اردین بر شما را پرا افطار بکشید پس از آن سفینائی و خروج قائم

علیه السلام را

۳۴۳

حدیث بیست و یکم

غیبت نغانی . ص ۱۶۲ بسند خود از ابن ابی یعفور روایت کرده که حضرت باقر علیه السلام فرمود ان تولد العباس والمروانی لوقعة بقر قیسایثیب فیها الغلام الحر ورو یرفع الله عنهم الضر و یوحی الی طیر السماء و سیباع الارض اشعی من الحوم الجبارین ثم یخرج السفینائی

یعنی برای پیران عباس و مروانی هر اینه جنگی است در قر قیسایثیب شوند در آن پیران تازه بجوانی رسیده با قوت و توانا بر میلارند خدا از ایشان نصر

وَالْجَعَلُ لِلْخَزَائِنِ

۳۹۳

و پاری را و الهام میفرماید مرغان هوا و درندگان زمین را که بخوردند از گوشتهای
ستمکاران پس از آن بیرون میاید سفیانی (قرقیسا شهریت در کثرت آب و نزدیک خابو)

عمر ۳۴ حَدِيثُ بَيْتِ رَوْحٍ

عَنْبِتِ بَعَثَنِي . ص ۱۹۴ بسند خود از مغیره بن سعید از آنحضرت روایت کرده که فرمود
اِذَا خَلَفْتَ الرَّحْمَانَ بِالشَّامِ لَمْ تَجْلِ الْأَعْنَ اَيَّةٍ مِنْ اَيَّاتِ اللَّهِ قَبْلَ وَمَا هِيَ بِالْأَمْرِ
الْمُؤْمِنِينَ قَالَ رَجْفَةٌ تَكُونُ بِالشَّامِ يَهْلِكُ فِيهَا أَكْثَرُ مِنْ مِائَةِ أَلْفٍ يَجْعَلُهَا اللَّهُ
رَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَعَذَابًا عَلَى الْكَافِرِينَ فَذَاكَ كَانَ ذَلِكَ فَانْظُرْ إِلَى أَصْحَابِ الْبِرَازِينِ ^{الشَّهْبِ}
الْمَحْذُوفَةِ وَالرَّابَّاتِ الصَّفَرِ يَقْبَلُ مِنَ الْمَغْرِبِ حَتَّى تَحُلَّ بِالشَّامِ وَذَلِكَ عِنْدَ الْخُرُوجِ الْأَ
وَالْمَوْتِ الْأَحْمَرِ فَذَاكَ كَانَ ذَلِكَ فَانْظُرْ وَاحْنَفْ قَرِيبَةً مِنْ دِمَشْقَ يَقَالُ لَهَا مَرَمَرَسَا
(خَرِيشَا حَل) فَذَاكَ كَانَ ذَلِكَ خَرَجَ ابْنُ الْكَلَّةِ الْأَكْبَادُ مِنَ الْوَادِي الْيَابِسِ حَتَّى يَسْتَوِيَ
عَلَى مَبْنَدِ مَشَقَ فَذَاكَ كَانَ ذَلِكَ فَانْظُرْ وَخُورِجِ الْمَهْدِيِّ

يَعْنِي وَفَتِيكَ اخْتَلَفَ افْتَادِ مِثْلِي دُو صَاحِبِ سِرْبَةِ دَر شَامِ اِنْ تَبْرَكِي وَظَلَمْتِ
اِخْتِلَافِ رُوشَن وَبُودِ اَشْتِه مِمِّشُود مَكْرَ اَزْ نَشَانِه اِي اَزْ نَشَانِه هَايْ خُذَا گَهْنِه شَدَكِه
اِنْ نَشَانِه بِالْأَمْرِ الْمُؤْمِنِينَ فَرَمُودَ زَمِينِ لَرَزِه اِي رُو مِيد هُدْ دَر شَامِ كِه هَلَاكِ مِشُود دَر
بِشْتَرَارِ صَدْرِ هَرِ اَرْفَقِه اِنْ اِيْتِ رَا حَتِّ قَرَارِ مِيد هُدْ خُذَا بَرَايِ مُؤْمِنَانِ وَغَذَابِ قَرَارِ
مِيد هُدْ بَرَايِ كَفَّارِ پَرِ چُونِ چُنِ اِيْتِ وَنَشَانِه اِي رُخِ دَا دَنْظَرِ كِنْدِ بَا مَنَظَرِ بَا شِدْ صَاحِبَانِ
اَسْمَاهِ سَخْنَكِ بُوِي يَا اَسْمَاهُ بَنَكِه سَفِيدِي وَسِيَاهِي اَلْهَا لِهْمِ اَمِجْنِه بَاشَدِ بَا اَسْمَاهِ الشُّكْرِ

بخش ششم از اخبار ائمه

۳۹۴

قوی که موهای دُم آنها را چیده باشند و پرچه‌های زرد را که از طرف مغرب رو
آورده‌اند اینک وارد شام شود و این وقتی است که ناشکیبائی بزرگتری رخ دهد و
مرگ سرخ در آنها واقع شود یعنی جنگ خونینی پس چون اینطور شد منتظر باشید ^{فتن} فرورد
ترتبه ای از قریبهای دمشق را که انرا مرمری یا خریشا یا بنا بر بعضی از روایات خرشتاگو
پس در آنوقت پسر دوزند، جگرها یعنی سفیانی ملعون که از دزبیه هند جگر خور و نکل
ابی سفیان لعین است خروج میکند از بیابان خشک بیاب و عاف نا اینک میآید
در دمشق و بر منبر می‌نشیند پس چون این قضا با واقع شد انتظار خروج مهک را بکشید

حدیث بیست و سوم

۳۴۵

غیبت نعمانی . ص ۱۶۵ بسند خود از محمد بن مسلم از آنحضرت روایت کرده که فرمود
السَّيِّئَاتِي أَحْمَرُ صَفَرٍ أَرْزَقَ لَمْ يَعِدَ اللَّهُ قَطَّ وَلَمْ يَرْمَكْهُ وَلَا الْمَدِينَةُ قَطَّ يَقُولُ يَارَبَّ
ثَارِي وَالنَّارِ

یعنی سفیانی سرخ رو و زرد موزاق چشم است بندگی نکرده است خدا را زهر
و نندیده است مکه و مدینه را هرگز میگوید پروردگار را خونخواهی میکنم و در انش

حدیث بیست و چهارم

جهنم مهروم

۳۴۶

غیبت نعمانی . ص ۱۶۷ بسند خود از ابی حمزه ثمالی از آنحضرت روایت کرده که فرمود
يَا ثَابِتُ كَانِي بِقَاعِ أَهْلِ بَيْتِي قَدْ أَشْرَفَ عَلَيَّ نَجْعُكُمْ هَذَا وَأَوْحَى بَيْدَهُ إِلَى نَاجِيَةِ

راجملائی الزما

۹۵

الکوفه فاذا هو اشرف على نجفكم فشرابة رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فاما
هو نشرها انحطت عليه ملائكة يدرفقلت وما زارة رسول الله صلى الله عليه وآله والقال
عودها من عمد عرش الله ورحمته وسابرها من نصر الله لا يهوى بها الى شيء الا اهلكه
الله قلت فحجوة هي عندهم حتى يقوم القائم فجدها ام يوتى بها قال لا بل يوتى بها
قلت من ياتيه بها قال جبرئيل عليه السلام

يَعْنِي اي ثابت گویا مبینم قائم اهل بیتم را که مشرف شده است برنجف شما این
نجف و اشاره فرمود بدست خود بطرف کوفه پس چون مشرف شد برنجف شما باز میگوید
پرچم رسول خدا صلی الله علیه و اله را دور از ما بگیرند فرشتگانیکه در روز بدر مبارک
و مدد پیغمبر صلی الله علیه و اله آمدند گفتیم چیست پرچم پیغمبر صلی الله علیه و اله
فرمود چوبان از پایه های عرش خدا و رحمت او است و سابر چیزهای آن از نصر و پای
خدا است ببل نمیکند با آن پرچم بسوی چهره میگردانند مگر اینکه نابود میکند آنرا خدا گفتیم
آن پرچم پنهان است نزد شما تا قائم کند قائم و بپا بدارد آنرا فانکه آورده میشود بسوی
او فرمود نه بلکه آورده میشود آن پرچم گفتیم کی میآورد فرمود جبرئیل علیه السلام

حدیث بیست و یکم

۹۶

عنبت بغامی . ص ۱۷۱ بسند خود از ابی الجوزی و دیگران روایت کرده که گفت ابی جعفر
محمد علیه السلام فرمود اصحابا لقائم ثلاثمائة وثلاثة عشر رجلا و اولاد العجم
یحمل فی السحاب فهاذا یعرف باسمه و اسم ابيه و نسبه و حلیته و بعضهم نام

بخش ششم از اخبار باستانی

علی فرشته فیواضه (فرهی در) فی مکه (نفوذ مکه) علی غیری صیاد
یعنی اصحاب قائم سبّ و سبزه نهند فرزندان عجم بعضی از ایشان بر آب
حکمرده میشوند در روز که شناخته میشود بنام ونب و شمشیر را سته خود و بعضی
از ایشان خوابیده است بالای فراس خود پس گذارده میشود و میبندند خود را در مکه

بدون اینکه با هم وعده ای گذارده باشند

حکایت بیست و ششم

۳۹۸

اربعین مهروجی ۰ والزام الناصب ص ۱۸۸ مسند از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که فرمود کانی بقوم قد خرجوا من اقصی بلاد المشرق من بلدة يقال لها
يطلبون حقهم من اهل الصين فلا يعطون ثم يطلبون فلا يعطون فاذا راو ذلك
وصعوا سبواهم على عواثقهم فرضوا باعطاء ما سئلوهم فلم يقبلوا وقتلوا منهم
خلقا كثيرا ثم يهزمون بلاد التراب والهند كلها ويتوجهون الى خراسان و
يطلبون بها من اهلها فلا يعطون فياخذونها قهرا ويريدون ان لا يدفعوا
المالك الا الى صاحبكم مع الذين قتلوهم فانفقوا منهم وتعتسوا في سلطانة
الى اخر الدنيا (۱) شيلا در بعضی گیتیلان نوشته شده و بمناسبت نبت

یعنی گویا میبینم که بیرون میابند از دورترین شهرهای مشرق
از شهر مکه آنرا شبلا گویند و میخواهند حق خود را از اهل چین و اینها حشاش را
نمیدهند پس از آن باز مطالبه میکند و اینها نمیدهند پس چون چنین دیدند

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۳۹۲

شمسهای خود را بگردنهای ایشان میگذارند پس آنها را ضعیف میشوند بدارن حق ایشان آنچه را که ایشان خواسته اند از آنها پس ایشان دیگر نمیپذیرند و میکشند از آنها خلق بسیاری را در صحن خود میگردانند شهرهای ترک و هند را همه آنها را و رومیا بجای خراسان و انجا را از اهلش مطالبه میکنند پس آنها حاضر بدارن نمیشوند پس بقهر و غلبه انجا را میگیرند و قسری از گرفتن انجا ندارند مگر اینکه انجا را و ائمه را با صاحب شتاب یعنی قائم آل محمد علیهم السلام و گذار کنند با کسانی که از ایشان گشته اند تا انتقام بکشند از ایشان و تنبش و زندقه میکنند در دوره سلطنت انحضرت تا آخر دنیا

مُؤَلَّفَاتُ جَمْعُودُ

دو رنست خروج کنندگان از دورترین بلاد شرق عده خراسانی باشند خواجه حرم امیر المؤمنین علیه السلام هم بران اشاره فرموده و فرمایش انحضرت در حدیث فقها در هفتم از احادیث علویه در همین جزو از کتاب گذشت در ص ۲۷۶ که خراسانی از چین و ملتان

میآید و خروج آنها بنفع آل محمد علیهم السلام است
۳۹۳
حَدِيثُ بَيْتِ هَفْتَمِ

غیبت طوسی . ص ۲۱۹ پسند خود از حضرت باقر علیه السلام را و ابتکرده که فرمود
 تَنْزِيلُ الرِّايَاتِ السَّوْدَةِ الَّتِي تَخْرُجُ مِنْ خِرَاسَانَ إِلَى الْكُوفَةِ فَإِذَا ظَهَرَ الْمَهْدُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 بَعَثَ إِلَيْهِ بِالْبَيْعَةِ

بَعَثَ یعنی فرود میآید پرچمهای سیاه که از خراسان بیرون میآید در کوفه و چون

بَحْثُ شَرِّهِ الْخَبَابِ

ظاهر شد مهتد علیه السلام میفرستد نذر او و او را دعوت به بیعت کردن فرماید

حَدِيثُ بَيْتِ هِشْمٍ

غیبت طوسی ص ۲۱۹ بسند خود از آنحضرت علیه السلام روایت کرده که فرمود
كَانَ بِالْقَامِ يَوْمَ السَّبْتِ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَأَمَّا بَيْنَ الْأَرْكَانِ وَالْمَقَامِ بَيْنَ يَدَيْهِ جَبْرِئِيلُ
يُنَادِي الْبَيْعَةَ لِلَّهِ فَمِمَّا هَا عَدَلًا كَامِلَةً ظِلْمًا وَجُورًا

یعنی گو یا میبینم قائم (علیه السلام) را در روز عاشورا ببینم که روز شنبه باشد در میان
رکن و مقام ایستاده و جبرئیل در مقابل او ندا میکند که بیعت کنید برای خدا پس پرس میکند

ز من را از عدل همچنانکه بر آن ظلم و جور شده باشد

حَدِيثُ بَيْتِ نَهْمٍ

۳۵۱

غیبت طوسی ص ۲۹۵ بسند خود از آنحضرت روایت کرده در حدیث طولی که فرمود
وَدَخَلَ الْمَهْدُ الْكَوْفَةَ وَبِهَا ثَلَاثُ رَأْيَاتٍ قَدْ اضْطَرَبَتْ بَيْنَهَا فَصُقِّقْ لَهُ فَيَدْخُلْ حَتَّى يَأْتِيَ
الْمَنْبَرَ وَيُحْبِلَ وَلَا يَدْرِي النَّاسُ مَا يَقُولُ مِنَ الْبُكَاءِ وَهُوَ قَوْلُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَالِهِ وَسَلَّمَ كَانِي بِالْحَقِّ وَقَدْ قَادَاهَا فَمِثْلُهَا إِلَى الْحَقِّ فَبِأَعْيُنِهِ فَإِذَا
كَانَتِ الْجُمُعَةُ الثَّانِيَةُ قَالَ النَّاسُ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ الصَّلَاةُ خَلْفَكَ تَضَاهِي
الصَّلَاةُ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَالْمَسْجِدَ لَا يَسْعَانَا فَيَقُولُ أَنَا مَرَادُكُمْ
فَيَخْرُجُ إِلَى الْغَزِيِّ فَيُحِطُّ مَسْجِدًا لَهُ الْفُتَابُ يَسْعُ النَّاسُ عَلَيْهِ أَصْبَحَ وَبَيْعَتُ مُحَمَّدٍ
مَنْ خَلْفَ قَبْرِ الْحَبِيبِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَهُمْ نَهْمًا يَجْرِي إِلَى الْغَزِيِّ حَتَّى يَبِيدَ فِي الْخَفِّ

وَأَجْعَلِ الْآخِرَ زَيْنًا

وَيَجْعَلِ عَلَى فَوْهَتِهِ قَطْرًا وَأَرْحَاءَ فِي السَّبِيلِ وَكَأَنِّي بِالْعَجُوزِ وَعَلَى رَأْسِهَا مَكْتَلٌ فِيهِ
بُرْحَتِي تَطْحَنُهُ بِلَا كَرٍّ (روضة الواعظین ابن قتال طبع قم ص ۳۱۲)

لغات تصفیق دست بردست زدن مضاهاته مانند بودن بیکدیگر رَوْد و اَوْتِیَا
معنای طلب کردن و رَاَد و مُرَاد کی است که پیش روی کذب و گریه برای طلب کردن مثل یکدیگر
اَنَاسَتْ یا دینال اب و علف پیش روی کذا صَبَّصَ بروزن امیر بنای محکم قُوْهَه معنای دهن
و دَهَنَه اَرْحَاء جمع رَحَى معنای آسیا مَكْتَل بروزن منبر زنبیلی است که طرفت گرفتن نانو
صانع گندم داشتن باشد

يَعْنِي مهتد (علیه السلام) داخل کوفه میشود در حالتی که در اینجا سر پرچم در
جنبش است پس دست بدست زده میشود برای او و آنحضرت وارد میشود تا اینکه بر
منبر میرود و خطبه میخواند و از شدت گریه آنحضرت مردم نمیفهمند که چه میگوید و این
گفته رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم است گو یا میبینم حتی و حبیبی را که میکند
پرچمها را پس حنفی پرچم را بجای میبدهد و عده او با آنحضرت بیعت میکنند و چون
جمعه دوم شود مردم عرض میکنند ای سر سنجین نماز گذاردن در پشت سر تو برابر است
با نماز گذاردن در پشت سر سنجین خدا صلی الله علیه و اله و این مسجد گنجایش جمعی ما
را ندارد پس میفرماید که من پیش روی میگویم که جانب را فراهم کنم و میروم بطرف غری که بحضرت
اشرف باشد و خط مسجد پرامیکشد که از برای آن هزار در ریاست که گنجایش همه مردمان را
را داشته باشد و بنای محکم بنا میکند و میفرماید که از پشت قبر حسین (علیه السلام) از

بَحْثِ شَمْرِ اَجَابَا وَبِئَرٍ

که بلا نهری حفر و جاری می‌کند بطرف غریبن که بنجف جاری شود و در دهنه آن نهر پل‌هایی بنا کند و در راه آسیاها ساخته شود و کانه می‌بینیم که پیر و نر بر سر خود زنبیل کندم گذارده برای آورد کردن پیر و نر را در می‌کند بدون مرز

۳۵۲

حَدِيثِ سَيِّمٍ

غیبت طوسی . ص ۲۹۷ بسند خود از آنحضرت روایت کرده که فرمود اِنَّ الْقَائِمَ يَمْلِكُ ثَلَاثًا وَفَتْحَ سَنِينَ كَالْبَيْتِ اَهْلَ الْكَهْفِ فِي كَهْفِهِمْ مِثْلَ الْاَرْضِ عَدَا وَفَتْحًا كَامِلَةً ظِلْمًا وَجَوْرًا يَفْتَحُ اللهُ شَرْقَ الْاَرْضِ وَغَرْبَهَا وَيَقْتُلُ النَّاسَ حَتَّى لَا يَبْقَى اِلَّا دِينَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِسَبْعَةِ سَلِمَانَ بْنِ دَاوُدَ (تمام الخبر)

يَعْنِي

بدروستیکه قائم سیصد و نه سال پادشاهی می‌کند همچنانکه اصحاب کهف در کهف خود شان در نیک کردند و زمین را بر از عدل و داد می‌کند همچنان که پُر از ظلم و جور شده باشد و می‌گشاید خدا مشرق و مغرب زمین را برای او و می‌کشد مردم مانوا را اینکه باقی نماند مگر دین محمد صلی الله علیه و آله و سید می‌کند بروش سلیمان پسر داود (علیها السلام)

۳۵۳

حَدِيثِ سَيِّمٍ

ملاحم و فتن . ص ۳۴۳ بسند خود از جابر جعفی از حضرت باقر علیه السلام روا کرده که فرمود اِذَا بَلَغَ الْعَبَّاسِيُّ خُرَّاسَانَ طَلَعَ مِنَ الْمَشْرِقِ كَالْقُرْنِ ذَوِ الشَّوْكَ وَكَاتَبَتْ

وَالْجَعْدُ الْخَرَزُ الْوَسْطَانُ

۱-۴

أَوَّلَ مَا طَلَعَ أَمْرُ اللَّهِ بِهَلَاكِ قَوْمِ نُوحٍ حِينَ غَرَقَهُمُ اللَّهُ وَطَلَعَ فِي زَمَنِ إِبْرَاهِيمَ حَيْثُ
الْفَوْهُ فِي النَّارِ وَحِينَ أَهْلَكَ اللَّهُ فِرْعَوْنَ وَمَنْ مَعَهُ وَحِينَ قَتَلَ يُحْيَى بْنُ زَكَرِيَّا
فَإِذَا رَأَيْتُمْ ذَلِكَ فَاسْتَعِذُوا بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ الْفِتَنِ وَيَكُونُ طُلُوعُهُ بَعْدَ انْكَسَافِ الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ
ثُمَّ لَا يَلْبِثُونَ حَتَّى يَنْظُرُوا لَا يَبْقَى بَصِيرَةٌ

یعنی زمانی که عباسی بخراسان رسید از سمت مشرق ستاره ای طالع شود مانند
شاخ صاعج روشنی و نمایانی و این ستاره اول مرتبه ای که طلوع کرد امر فرمود خدا
قوم نوح را یعنی وقتیکه طالع شد قوم نوح هلاک شدند و طوفان آنها را غرق کرد و مرتبه
دیگر در زمان ابراهیم طالع شد و وقتیکه او را در آتش انداختند و مرتبه دیگر در زمان فرعون
طالع شد و او و قومش هلاک شدند و مرتبه دیگر وقتی طالع شد یحیی بن زکریا کشته
شد پس چون دیدید که آن ستاره طالع شد پناه ببرید بخدا از شر فتنه ها و طلوع
آن بعد از گرفتن افق و ماه است پس چون طالع شود طول نمیکشد که آفتاب در
مصر ظاهر میشود (و آفتاب برص مبتلا بمصر لک و پیشه)

حَدِيثُ سَيِّدِ الْمُرُومِ

۳۵۴

صَاحِبِ الْوَقْتِ . ص ۴۳ پسند خود از آنحضرت علیه السلام روايت کرده که فرمود خرج
سَابَّ مَن بَنَى هَاسِمَ بَكْتَهَ الْيَمَنِ خَالَ وَبَاتِي مَن خَرَّاسَانَ بِرَأَايَتِ سَوْدَ مَن بَنَى
شُعْبَةَ بَنِ صَالِحٍ يَقَاتِلُ أَصْحَابَ السَّيْفَانِي فِيهِمْ مَهْلِكٌ

یعنی بیرون میاید جوانی از بنی هاشم که در کف دست راست او خالی است و میاید

بَحْثُ شَرِكَةِ الْجَبَابَرَةِ

۴۰۳

از خراسان با پرچمهای سیاه و در پیش روی او است شعب بن صالح که مقاتله

میکند با اصحاب سفیانی و آنها را فرامیدهد

حَدِيثُ سَيِّدِي

۳۵۵

ملاحم و فتن . ص ۵۵ بند خود از آنحضرت روایت کرده که فرمود ثم يظهر المهدي
 بمكة عند العشاء ومعه راية رسول الله صلى الله عليه وآله وقصبة وسيفه و
 علامات ونور وبيان فاذا صلى العشاء الاخيرة نادى باعلى صوته يقول اذكركم
 الله ايها الناس ومقامكم بين يدي ربكم وقد اكذبت الحجرة وبعث الانبياء وازل
 الكتاب يا مكرمان لا تشركو به شيئا وان تحافظوا على طاعته وطاعة رسوله
 صلى الله عليه وآله وان تحبوا ما احب القرآن وتمتوا ما امانات وتكونوا اعدا
 على الهدى ووازر واعدوا على القوى فان الدنيا قد دنى فناءها وزوالها و
 اذنت بالوداع والى لا تدعوك الى الله والى رسوله صلى الله عليه وآله و
 الحبل بكاتبه وامانة الباطل واحياء السنة فيظهر في ثلثاء وثلاثة عشر رجلا
 عدة اهل بدر على غز معياد قرعما كقرع الحزيف رهبان بالليل اسد بالنهار فيفتح
 الله ارض الحجاز ويخرج من كان في السج من بني هاشم وتنزل الرايات السود
 الكوفة فيبعث بالبيعة الى المهدي جوده الى الافاق ويميت الجور واهلكه و
 تسبق له البلدان وفتح الله على يده القسطنطينية

يَعْنِي

راجمعه الحرام

۳۰۳

پس ظاهر میشود مهدی (علیه السلام) در مکه در اول شب و با او است پرچم رسول
 خدا صلی الله علیه و آله و پیله آن او و شمشیر او و نشانها و فوزی و بیانی پس چون نماز
 عشاء آخر را بجا آورد بلندترین صدای خود ندا میکند و میفرماید یا داوری میکنم به
 شما خدا را و ایستادن شما را در مقابل پروردگار شما اگر چه مردمان خدا حج خود را
 بر شما ناکید فرمود و بر آنکس پیغمبران را و فرستاد کتابها پل و شما را امر میکند باینکه
 چیز پر ابر و شربک فرار ندهید و نگاه دارید فرمانبرداری او و فرمانبرداری پیغمبر فرستاد
 او صلی الله علیه و آله را و زنده بدارید چیز را که قرآن زنده داشته و بپایانید چیز را
 که قرآن مبرآمده است و نکلیها باشند قرآن و حجت را که هادی و راهنمایند و پشتیبان
 بکد بگر باشند بر تقوی و پرهیزکاری زیرا که نزد یکشده است فانی شدن این جهان
 و نابود شدن آن و اعلام میکند شما را بوداع کردن با او و من شما را میخوانم که سوی
 خدا و رسول او را آورید و بکتاب خدا عمل کنید و باطل را بپایانید و سنت پیغمبر را زنده کند
 پس ظاهر میشود با سبصد و سیزده مرد که بشماره اصحاب پیغمبر صلی الله علیه و آله در روز
 بدرند که بدون وعده و پیغمبر از یکدیگر مانند پاره های ابرو نازک که در فصل پاییز در آسمان
 ظاهر میشود و بهم پیوسته میشوند یکدیگر پیوسته خواهند شد و آنها کانی هستند
 که در شب از خوف خدا ترسند و در روز مانند شتر خشناکند پس فتح میکند خدا برای
 ایشان زمین حجاز را و بیرون میاورند همه زندانبانان بی هاستم را و فرود میآید پیران
 سیاه که پرچمهای خراسانی باشد در کوفه و با مهدی بیعت میکنند و لشکر خود را به

بخش ششم از اخبار ائمه

۳۰۴

باطراف جهان میفرستد و جور و ستم و اهل انرا میپزند و تمام شهرها را بصرف خود
در آورد و بدست او خدا قسطنطنیه را میگذارد

حدیث سی و چهارم

۳۵۴

اختصاص شیخ مفید . طبع طهران . مکتبه صدوق . ص ۲۵۷ . بسند خود از جابر روایت
کرده که گفت شنیدم از ابی جعفر علیه السلام که میفرمود وَاللّٰهُ لَيَمْلِكُنَّ رَجُلًا مِّنْ اَهْلِ الْبَيْتِ
بَعْدَ مَوْتِهِ ثَلَاثَةَ سَنَةٍ وَبِزَادَتَسَعًا قَالَ فَقُلْتُ فَمَنْ يَكُونُ ذَلِكَ قَالَ فَقَالَ بَعْدَ
الْقَائِمِ قُلْتُ لَهُ وَكَمْ يَقُومُ الْقَائِمُ فِي عَالَمِهِ حَتَّى يَمُوتَ قَالَ فَقَالَ سِتَّةَ عَشْرَ سَنَةً مِنْ
يَوْمِ قِيَامِهِ اِلَى يَوْمِ مَوْتِهِ . قَالَ قُلْتُ لَهُ فَيَكُونُ بَعْدَ مَوْتِهِ الْهَجَرُ . قَالَ نَعَمْ خَمْسِينَ سَنَةً
ثُمَّ يَخْرُجُ الْمَنْصُرُ اِلَى الدُّنْيَا فَيُطَلَبُ بِدَمِهِ وَدِمَاءِ اصْحَابِهِ فَيَقْتُلُ وَيُسَبِّحُ حَتَّى يَقَالَ لَوْ كُنَّ
هَٰذَا مِنْ ذُرِّيَةِ الْاَنْبِيَاءِ مَا قَتَلُ النَّاسُ كُلُّ هَٰذَا الْقَتْلَ فَيَجْمَعُ عَلَيْهِ النَّاسُ بَعْضُهُمْ
اَسْوَدُهُمْ فَيَكْرَهُونَ عَلَيْهِ حَتَّى يَلْجِئُوهُ اِلَى حَرَمِ اللّٰهِ فَاِذَا اسْتَدْبَلُوهُ عَلَيْهِ وَقَتْلُ الْمَنْصُرِ
خَرَجَ السَّفَاحُ اِلَى الدُّنْيَا غَضَبًا لِلْمَنْصُرِ فَيَقْتُلُ كُلَّ عَدُوِّ كُنَّا وَهَلْ نَدْرِي مِنَ الْمَنْصُرِ
مَنْ السَّفَاحُ يَا جَابِرَ الْمَنْصُرُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَالسَّفَاحُ عَلِيُّ بْنُ اَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ
يَعْنِي

بذات خدا قسم است که هر آینه مالک میشود البته مردی از ما اهل بیت بعد از مردن
سپیددونه سال جابر گفت پس عرض کردم مالک شدن او چه وقت است فرمود بعد
از مردن قائم علیه السلام عرض کردم با آنحضرت چه قدر وقت است از مدت قیام قائم

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْمَوْلَى

۴۰۵

نا وقتیکه بپرد گفت حضرت فرمود نوزده سال از روز قیام او تا روز مردن او است
عرض کردم خدمت آنحضرت بعد از مردن او خون بزی بناحق هست فرمود ادی تا پنجا
سال خون بزی هست پس از آن بیرون میاید منصرف بر میگردد بدینا و خون خود و
خونهای باز آن خود را مطالبه میکند پس میکشد و اسپر میکند با اندازه آنکه در حق
او میگویند که اگر این از زریه پیغمبران بود این همه مردم را نمیکشت پس جمع میشوند
همه مردم از سفید پوست و سیاه پوست ایشان بطرفیت با آنحضرت و جمعیت بسیاری
بر او حمله میکنند تا اینکه آنحضرت پناهنده بحرم خدا میشود چون بلاء بر آنحضرت
شدت کرد آنحضرت کشته میشود در آنحال سقاح بیرون میاید و بر میگردد بدینا
در حالتیکه غضبناک بوده است از جهت کشته شدن منصرف میکشد هر دشتی که از
برای ماهست و ابا میدان منصرفیت و سقاح کیت ایجا بر منصرف حسین بن علی
است و سقاح علی بن ابی طالب علیهما السلامند

حَدِثٌ مِنْ مَجْمَعٍ

۳۵۷

انوار النعمانیة . تالیف عالم نبیل و محدث جلیل سید نعمت الله جزایری علی الله مقامه الشریف
طبع تبریز مطبعه شرکت چاپ خرو و دوم . در نور علامات ظهور آنحضرت با قر و ایت کرد
در تفسیر قول خدای تعالی ان نازل علیهم من السماء آیه فطمت اعناقهم لها خاضعون
قال سیفعل الله ذلك بهم قال فقلتم من هم قال یوامیة و شیعتم قلت و ما الایة قال
رکود الشمس ما بین زوال الشمس الی وقت العصر و خروج صدر رجل و وجهه فی عین الشمس

بخش ششم در انجبا باقی

يعرف بحسبه و فیه و ذلك في زمان التقياني و عندها يكون بواره و بوار قومہ
يعني

خداوند متعال میفرماید اگر بخواهم فرو میفرستم بر ایشان نشانه ای را که گردنهای
ایشان برای آن خاضع و ذلیل شود فرمود زود باشد که بکند خدا با ایشان اسکار را
(راوی) گفت پس عرض کردم اینها که مشغول این ایواندگیاتند فرمود بنی امیه و شعبیان
ایشانند گفتیم آیت و نشانه ای که خدا در این امیه فرموده است کدام است فرمود آیت
افتاب است از حرکت از وقت زوال افتاب از خط نصف النهار یعنی از اول ظهر تا وقت عصر و
بیرون آمدن سپهر مردی و روی او است در چشمه افتاب که شاخه شود بحسب و نسب خود
و این نشانه در زمان خروج سفیانی واقع میشود در آنوقت وقت هلاک شدن او و هلا
شدن قوم او است

کتاب سی و ششم

۳۵۸

روضة الواعظین تأليف ابن قتال بنشابوری . ص ۳۱۳ طبع قم از حضرت باقر علیه السلام
روایت کرده که فرمود انما قام المهدي سارا الى الكوفة يهدم بها اربعة مساجد و
يبقى على وجه الارض مسجد له شرف الاهدما و جعلها جبا و وسع الطريق
الاعظم و كسر كل جناح خارج في الطريق و ابطال الكف و المياريب الى الطرقات و لا
يترك بدعة الا ازالها و لا سنة الا افامها و يفتح مستطينة و الصبن و جبال
ديلم فنيك على ذلك سبع سنين مقدار كل سنة عشرين سنين من سنين هذه

را بعللا ورا جز ما

۴۷

ثم يفعل الله ما يشاء فبئله جعلت فداك فكيف يطول السنون قال يا حار الله
الفلک بالليوث وقلة الحركة فطول الايام لذلك والسنون قال قلت له انهم
يقولون ان الفلك ان تغير فندك قال ذلك قول الزنادقة فاما المسلمون فلا
سبيل لهم الى ذلك وقد شق الله القمر ليلة صلى الله عليه وآله ورد الشمس
من قبله لبوشع بن نون واجبر بطول يوم القيامة وقال كالف سنة مما تعدون

يعني

چون قیام کند مهدی (علیه السلام) مبرود بکوفه و در آنجا خراب میکند چهار
مسجد را و باقی نمیکارد در روی زمین مسجدی را که بناهای بلند و کنگره ای داشته
باشد مگر اینکه خراب میکند آنها را و صاف و هموار میکند و راههای بزرگ را وسعت
و گشایش میدهد و گوشه و کنارها و اطراف خانه ها را که بیرون از حد آنها است و
در راه واقع شده آنها را میشکند و راه را صاف میکند و پوشش خانه ها و متراجه ها و ناود
را که در راهها واقع است همه را نابود میکند و بدعی را باقی نمیکارد مگر اینکه زایل نمائ
وستنی را نگذارد مگر اینکه انرا برپا میدارد و مسطح نمیکند و چین و کوهستانهای دیلم را
فتح میکند و بهین حال ناهفت سال که هر سالی بقدر بیت سال از سالهای شتابا
در میان مردم همانند پس از آن خدا آنچه را که میخواهد میکند با نخصرت گفته شد که فدا
شوم چگونه سالها طولانی و دراز میشود فرمود امر میفرماید خدا فلک را تا بکندی حر
کند و گردش او کم شود پس با نجهت روزها و سالها دراز میشود راوی گفت با نجهت

بخش ششم از اخبار ائمه

عرض کردم که ایشان میگویند یعنی طبعین و فلاسفه که هرگاه فلک تغییر کند فاسد میشود و فرمود این سخن زنادقه و بیدبهاست و اما مسلمانان را هیچ بانی سخنان ندارد و حال آنکه خدا ماه را برای پیغمبرش صلی الله علیه و اله شکافت و برگرداند آفتاب را پیش از آن برای پوشش بن نوین و جزو داده بدو را بودن روز قیامت که آن بقدر هزار سال شماها است که شماره کند

۳۵۹ حَدِيثُ سَيِّ هَفْتَمُ

روضة الواعظین ص ۳۱۳ از آنحضرت روایت کرده که فرمود باقر علیه السلام در حدیث طویلی اذ قام القائم سار الى الكوفة فخرج منها بضعة عشر ألف يدعون التبرية عليهم السلاح فيقولون له ارجع من حيث جئت فلا حاجة لنا في بنی فاطمة فبضع فهايم السيف حتى باتى على اخرهم ثم بدخل الكوفة فيقتل بها كل منافق خراب و يهدم قصرها و يقبل مقاتليها (مقاتلها) حتى برضى الله عنه و جعل

یعنی چون قیام کند قائم (علیه السلام) مهر و دیکوفه پیران انجابر و ن میایند ده هزار و کسری که آنها را بر تپه گویند و آنها گروهی هستند از زیدی مذاهب که منسوب به خجسته بن ابتر بن سعد با اسلحه پی با آنحضرت میگویند از جانب که آمده ای برگرد ما حاضر بفرمان فاطمه نداریم پی حضرت شمشیر میگذارد در میان ایشان و ناچار آنها را میکشد پی داخل کوفه میشود و در آنجا هر منافقی که هست که اهل شتک و رنبد هم را میکشد و خراب میکند قصر حکومتی کوفه را و میکشد کسان را که با او قتال میکنند تا اینکه خدای

وَأَجْعَلِ الْغُرُزَ الزَّيْطَ

عَنْ وَجَلْ خَشُودَ شُود

حَدِيثُ سِي وَهَشْتُمُ

۳۶۰

روضه الواعظین . ص ۳۱۴ اذا انْخَصَرَتْ روايت کرده که فرمود اذ اقام القائم من المحمّد .
صلى الله عليه واله . ضرب فساطط لمن يعلم الناس القرآن على ما انزل الله عن وجَلْ
فَاَصْعَبُ مَا يَكُونُ عَلَى مَنْ حَفَظَهُ الْيَوْمَ لَا تَهْ بِخَالَفَ فِيهِ النَّالِفُ

يَعْنِي

وقتيکه قيام کند قائم از آل محمد صلى الله عليه واله خميه هاى زده ميشود براى كُتَا
تعليم ميدهند ب مردم قرآنرا بخوبى كه نازل فرموده است خداى عز و جل پس دشوار
تر است حفظ كردن آن در انروز از هر چيزى زيرا كه فاليق و ارتباط عبارات و كلمات آن
بأقراست كه فعلا در دست مردم است

حَدِيثُ سِي وَهَشْتُمُ

۳۶۱

روضه الواعظین . ص ۵۵۷ اذا انْخَصَرَتْ روايت کرده که فرمود ان الزلازل والكسوف
والرياح الهائله من علامات الساعة فاذا رايتهم من ذلك فذكر واقيام الساعة و
افزعوا الى مسا جدم

يَعْنِي

بدرستيکه زلزله ها و گرفتن آفتاب و ماه و وزيدن بادهاى هولناك
از علامات ساعت است پس چون ديديد اينها را بايد كسند قيام قيامت را و بترسيد و بروند
بمسجد هاى خود نان و بجزا پناه دهند شوند

بخش ششم در اخبار باقر

حدیث چهل و دوم

۳۴۲

تفسیر عباسی . جزو اول . طبع قم ص ۱۰۳ از جابر از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده
که فرمود در تفسیر قول خدا تعالی فی ظلل من الغمام والملائكة وقضى الامر فرمود
نزل فی سبع قباب من نور لا یعام فی ایها هو حین نزل فی ظلمة الکوفة فهذا حین نزل
یعنی فرود میاید (یعنی قائم علیه السلام) در هفت قبة ای از نور که زمانه بنده
فرود میاید دانسته نمیشود که آنحضرت در کدام یک از آن قبة ها است و قتی که فرود
میاید در پشت کوفه (و بنا بر جز دیگر در همان کتاب و همان جزو و همان صفحه در فاروق) پس
انوقت این ملائکه نازل میشوند (و ذیل جز دیگر فرمود و اما قضی الامر فهو الوسم علی
الحرطوم يوم یوسم الکافر یعنی و اما معنای قضی الامر پس آن داع گذاردن است بر
روز بکه بر شخص کافر داغ گذارده شود) که آن ابی است برای جدا شدن جفا از

حدیث چهل و یکم

۳۴۳

تفسیر عباسی . ص ۳ جزو دوم طق از ابی لبید مخزومی روایت کرده که قال ابو جعفر
یا ابالبیدانه یملک من ولد العباسی عشر فیصل بعد الثامن منهم اربعة فتصیب
احدهم الذیجة فذبحه هم فیه قصرة اعمارهم قبله مدتهم خبیثة سیرتهم ضام
الفویق الملقب بالهادی والناطق والعاوی یا ابالبیدان فی حروف القرآن
المقطعة لعلماء جماع ان الله تبارک وتعالی انزل الهم ذلك الکتاب فقام محمد حتی ظهر
نوره وثبتت کلمته وولد یوم ولد وقد مضی من الالف السابع مائة سنة وثلاث

زنجبیل در حروف

۴۱۱

سین ثم قال وتباینه فی کتاب الله فی الحروف المقطعة اذ اعد منها من غیر تکراره و
 لیس من حروف مقطعة حرف یقصی ایام (الایام) الا وقائم من بنی هاشم عدد
 انقضائه قال الالف واحد واللام ثلاثون والمیم اربعون والصاد تسعون فذلک ما
 واحدی وستون ثم کان بدو خروج الحسین بن علی علیهما السلام اثم الله فلما بلغ مدینه
 قام قائم ولد العباس عند النقص ويقوم قائما عند انقضاءها بالکرافهم ذلک وعیه و

اکتمه

یعنی

فرمود ابو جعفر یعنی حضرت باقر علیه السلام ای ابالبکد مالک ملک میشود
 از اولاد عباس در وازده نفر که بعد از هشتین آنها چهار نفر آنها کشته شوند پس یکی از ایشان
 صیلا میشود بگلودرد که فرجه ای در کوی او عارض شود که از آن خون آید و با صیلا بخنجا
 شود (ذقیری) که نفس قطع شود و میرد ایشان گروهی هستند که عمرهای ایشان کوتاه است
 و مدتشان کم است و باطن ایشان خبیث و پلید است از جمله ایشان است فوسیق که لقب است
 عباسی است وناطق وگراه ای ابالبکد در حرفهای قرآن یعنی حروف مقطعه قرآن هر یک
 علمهای بسیاری است بدرستیکه خدای تعالی آنم ذلک الکتاب را که فرستاد محمد صلی الله
 علیه و اله قیام کرد تا اینکه نور او اسکار و کلمه او ثابت شد و راسیده شد در روزیکه راسیده شد
 زمانیکه از هزار سال هفتم از هبوط آدم صد و سه سال گذشته بود پس فرمود یعقوب خضری
 علیه السلام که توضیح این معنی در حروف مقطعه اینست که در کتاب خداست هر کلمات را بشمارد
 و مکررات آنها را پسند از بیست حرفی از حروف مقطعه که بعد از ان ایام بگذرد یعنی سالها

بَحْثُ شَرِّهِ الْجَبَابِ

مگر اینکه عدد انقضاء قیام کنده ای از قیام کنندگان بنی هاشم است پس الفی
ولام سی و مهم چهل و صاد بود میشود که مجموع آنها صد و شصت و یک میشود پس ابتداء
خروج حسین بن علی علیهما السلام که الله بوده و قتیکه مدت آن بر رسید قاضی از
پیران عباس نزد المص قیام کرد و قائم ما وقت منقضی شدن مدّت به الر قیام میکند
پس بفهم این را و حفظ و کتمان کن این را

مُؤَلَّفَاتُ جِرْکَیْدِ

که اینچند پست شریف از اسرار و معضلات احادیث و اخبار اهل بیت اطهار علیهم
صلوات الله الملك الجبار است و از منشایات آثار بشمار میرود علامه مجلسی علی
مقامه در کتاب ربیعین و سیزدهم بحار الانوار از روی حدیث و تخریج و جوهری برای
حلّ آن احتمال داده اما از باب استحسان و تاویل نه بر وجه حکومت و تجلیل و اتمام
به الجباب فرموده است تقلید محقق آن بزرگوار عالم جلیل و محدث نبیل مولی ابو الحسن
بن محمد طاهر عاملی عامله الله بلطفه الحقی و الجلی از باب تغال بخر چنانچه در پا و ترقی به
عیاشی توجیهاتی از ایشان نقل کرده است و چون توجیهات این دو بزرگوار مسکن
خاطر نبود و غبار حجاب را از چهره دوشیز حدیث بخوبی باید دور نمیشود لذا از ذکر آن
در این کتاب صرف نظر نمودم و بفرموده جبر مجری و نافذ بصیر و محدث جبر سپید نعمت الله
جز اثری در کتاب انوار نهانیه در نور ربیعین وقت ظهور که فرموده آنچه را که معنای
آن اینست که ما تحقیق نکرده ایم بلکه گمان هم نداریم اراده انبغی را از خبر و حق اینست که

را بعلامه خرد نما

۴۱۳

که این خبر از قبل اخلاص متشابه است که ممکن نیست رسیدن بحقیقت آن و بیان واقع
کردن چه که عطفه شیعیان است که در هر صبح و شام بلکه در هر لحظه و آن انتظار فرج د^ش
و آن منافق با این قبیل توجهات است لذا از شرح و بیان که در خاطر خجانی مینمود خود را
کرده و ناوید آن را بعهده را سخن در علم گذاردم زیرا که توقف در متشابهات مأموریه
و احتیاط طریق نجاه است نذاذ خارجی کو حبت در بیت که اهل بیت دارند بالیت

پایان سخن

المتة لله وله الحمد که جزو دوم کتاب نواب الدهور فی اعلام الطهور پادان یافت و
دینا له ان شروع بخبر سوّم خواهم نمود که از بخش هفتم در اخبار صادق علیه السلام
افتتاح میشود و از خداوند متعال یاری میطلبم و از باطن ولایت کلیه لایستما قطب^ا است
امکان و محو کون و مکان اعلی حضرت خلیفه الرحمن صاحب العصر الزمان عجل الله تعالی
فرجه مدد میخواهم که بتوفیق اتمام آن نایل گردم و این بضاعت مرجاه در پیشگاه اقدس
پن برفه شود هدی بضاعة مرجاه بحضرة یابن الحسن فقیهنا من الحسن
و چون اعظام ابن جزو بقصد میلاد حضرت مولی الکوین و امام الخافقین رسید
جوانان اهل بهشت ابجد الله الحسن که از شایخ فکر فائز ابن بنده فاصر بود افتتاح یافت
خوش داشتم که اختتام آن نیز به بخش راسبه ای که از ان ترطیع بنده شرمسار است در تود
قلب عالم امکان حضرت صاحب الزمان روحی و ارواح العالمین له الفداء افتشاء کرده ام
از خود در خانه ابن جزو بیادگار گذارم و ما توفیقی الا بالله علیه توکل و البه ایب

فَصِيحَةُ تَحْسِينِ رَأْيِهِ

لِلْمَوْلَى الْمَخْلَصِ بِحَبْرَانِ

حق باز بجلی کرد از عجب دیگر بار
بی پرده برون آورد از پرده رخ بار
ناچند بغم مدغم همان آیدل بهار
عبد است زجا برخیزدین جلوه دلار

ذا دار جهان بی مجاداد جهاندار

بنوشت قلم سحر خط تقدیر عشاق
بگرفت بفرمان بیکش از همه میثاق
افراشت قضا پرچم توحید به طاق
برچید قدر را بیت ثلث ز افات

کز عجب عیان کشته زندان بر تار

همان بنه شعبانست در عیش کو
در چشم جهان جان اشخربند خرو
کالای غم و غصه بشادی بفروشد
بر قامت دل جامه ای از وجد بپوشید

کامروز بشد مهد زمین که طانوار

از مشرق ساحر خورشید علم زد
بر صفحه مهر و ماه از نور قلم زد
چون از افق عجب در آید از قدم زد
لا هوت بر ناسوت خود دم ز عدم زد

شمرنده شد از نور رخس تابک پیتا

میلاد ولی عصر فخر بشر آمد
مولود مدار کون کان گهر آمد
گوئی بجهان ظاهر سر قدر آمد
خورشید جلال حق از پرده در آمد

نابید بهر نجر و برود زده و کسار

میلادِ پیغمبرِ بختِ الله

۴۱۵

از آمدنش خالقِ جبار خبر داد بر لوح و قلم عالم اسرار خبر داد
جبریل بنه گنبد دوار خبر داد بر مقدم اوسید مختار خبر داد

کردند میلادش مُلک و مللِ افرا

از پرده برون آمد و در پرده نهان در پرده غیب اندر از چشمِ خشان
چون کز خفی محفی از خلق جهان بر عجبِ خدا مظهر اندر زمان شد

نا وقت معین که شود ظاهر انوار

از فیض دَمَش گیتی اندر دوران منظومه هستی هست زان روح روان ^{است}
از بهر قیامش کون هر دم نگران ^{است} املا در آفاق کس از منظران است

کز قامت زیبایش قیامت کذاظهار

خبل رسلش یکبار افرا در مطلق داد خبر بر خلق کین قاسم بر حق
از مشرق غیب ابد منصور و موفق افاق پر از داد کد بدهد روفق

وز تیغ عدالت بر د دستِ تمکار

ذانا بنیو شید که اینماه در اید نادان همه کوشید که اورخ شما ید
حق آر خفد بپوشید میگفت که سنا حواموش کذابین نور کر غیب بنا بد

غافل که خدا پیش بود همراه و نگه دار

قبس و سطح و شق و رتقا گنبد وین در سخن قس و جبرائیل سفند
اجار چو ریون ابن سر نهفتند از یادر یان نیز هزاران بست نهفتند

محکم دلائل سے مزین متنوع و منفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ

ناکرده عَدَّاس و کِیِّش و باهله انکار

از صلب حسّ عنکری ان حجت کبریٰ
وازاخر شمعون صدا دخت یسوعا

خورشید درخ قائم بر حق شده پیدا
در چرخ چهارم بطرب آمده عیسی

در عرش برین ختم و سل سید ابرار

هِنْدُوشِ بِاِتَكَلِّ اَز اَوْدَامِ فَشَانِهْ هَمْ نَاسِکْ وَجُوکْ وَوِیْدَاز اَهْلِکِ

گو موسی و جوموس و پیمان مہانہ

کنشاه شود ظاهر در اخادوار

ہم مؤبد اورد اگفت درد و رہ بایک دیگر بویست کہ بد مضمح فرزدک

دَر زُهرُم زرد دشت و گهبار اَنالِبَت
جَاماس بِاسَر اَر عَجْمَ گفَت بِلا شَك

از دخت قین و خورشاهی بدرکار

ان پورپین و خثوز از مکہ در آمد
باداد و دیش باشد هم داد گراید

یا اهرمَنانِ فہرِش از حدِ بدر ایدُ یا یانِ شہیِ او دُنیا بِسرا ایدُ

میداد نراندازد باداد شود یار

مستحون کتب عهد عتیق از خبر او در سفر برآشت ذقورات اثر او

هم هوشع وشعيا گت نام وسيراؤ
حبقوق وملاحي نبى راه براؤ

دادند جزا مدّش بحد و بسیار

داده است نوید قدمش صفحہ انجیل در چارہم فصل ز پوختہ انقصیل

وَلَمَّا عَصَىٰ اللَّهُ فِرْعَوْنَ

هم مرقس و هم لوف گفتند بتجیل مَتَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ اِذَا سَنَہُ تَرْسِلُ

در کشت پیوختا ظاهرا شده اشار

آمد بر نور از حق اوصاف ظهورش داود نبی بر خواند زایات زبورش

بمؤد خبر دار بمزار سرورش از مولد و از آمدن و عیب و حضورش

کر عیب شود ظاهرا بتبع شر بار

دادند رسولان هم بر خلق بشارت از مقدم پاکش بصراحت و اشارت

مخصوص رسول دو جهان مبرمات با سلسله ال رسالت و طهارت

کز برده در ابد چو جهان شد چو شربت

نزدیک شد از اهرمان باج بگیرد هم ز نذوق و کثرت به املاج بگیرد

وز نازک شد جهان تاج بگیرد ز ناز و چلیپا و بت و خاج بگیرد

بر ملحد و کافر بد دهد کفر کردار

افسوس که چشم هر را خواب گرفته و ز جور و جفا مزرع دین آب گرفته

ظلم و بدع و کینه زد دل ناب گرفته بیکانه ره صحبت احباب گرفته

ابکاش از این خواب شدند همه بیدار

وقت است که عنقا را حجاب در آید خورشید جمالش ز افق رخ بنماید

ز ملک غم و اندوه ز سر لهار بر آید ابواب فرخ را بروی خلق گشاید

بر گرد جهان دور زند چون خط پرگار

قصیده میلادین

اثار و علامات ظهور ارجه زیاد است معیار دران پر شدن جور و فساد است
هر چند که حق وقت مصرح نهاده است باری نکشد طول که عالم بمراد است

از غیب شود ظاهر و بنیاد دینار

نقین نموده است بقی وقت ظهورش نصیح نغمه داده است ایام و شعورش
لکن نبی مضمّن از جلوه نورش داده است نشان بسیار زیادت ز نورش

اما شود واقف از سر نهان اغیار

انقدر که شاید بتو آسار بگویم وز آمدن و جلوه دلدار بگویم
فی الحبله از آن مطلع انوار بگویم اندک سخنی زان همه بسیار بگویم

از آنچه دل از فیضش شد زنده و شرار

در پرده سخن گفت سخنگوی یکانه بی پرده فشا بداد زان گشته فشانه
ترسم که رقیب ارد ذکرش همیانه وین دانه بدزدی ببرد دُر ز شبانه

وز بجزدی دم زند از سخره و انکار

ناباد شمالی سوی مغرب نبرد راه وز شرق بمغرب نبرد خیمه و خرگاه
وز جای نخبند دُول یکدل و هراه وز راست ننازند بچپ بکمر ناگاه

بگشوده نخواهد شدن این عقد دُشوار

از خاور دور اندم خیزد بنی الاصف چاین را بشود فاتح و منصور و مظفر
پس روی نهد زانجا بر جانب دیگر از راه خراسان او ناگام کشد سر

وَلِيَّ عَصْرِ عَجَلِ اللَّهِ فَرَحَبُ

انجا که رسد جلوه گر ابد رخ دلار

دورا نیچه که من گفتم از پیش نباشد مهلت دیگر افزون بجایا کیش نباشد

نافه سه و چار دیگر پیش نباشد کاسا پیش از بهر بد اندیش نباشد

بیدار شو و پاره کن این پرده پندار

تا آخر عمر از تیغ دلها همه خون است اوضاع جهان بکسر چون بوقلمون است

ظلم و ستم و جور و جنایات قرون بنیاد زوی جمله و نیز ملک و قون است

انگاه شود منعکس آثار بیکار

شاهها من چران که شاخوان تو باشم دانی که بهر جمع پریشان تو باشم

کن گوشه چشمتی که زیاران تو باشم اندر دو جهان ریزه خور خوان تو باشم

مگذار طراز او پریشان و گرفتار

وَقَدْ وَقَعَ الْفَرَاغُ

من فتوبه هذه الاوراق بعد الجمع والناليف والصبيف والرضيف بينا الى الدار

في اليوم الثامن من شهر ذي قعدة الحرام سنة الف وثلاثمائة وثلاث وثمانين من الهجرة

المقدسة النبوية عليه والاراف الصلوات والحيات ونبيلوه الخ وثالث

بحول الله تعالى وقوته ان شاء الله وانا العبد الفاني الخافق

محمد حسن الميرزا الطباطبائي الخ فوقي الاصمعي

فهرست مندرجات و حدود

صفحه	مطالع	صفحه	مطالع
ص ۲	دیناچه کتاب	ص ۱	استیلاط مؤلف از جلدات این
ص ۳	مولودیه حضرت سید الشهدا	ص ۱۵	تمت از خطبه و اشاره حضرت علیه
نا ۵	علیه السلام	ص ۱۶	السلام برجعت دران و اخباران
ص ۶	خطبه تطبیحه منسوبه بامیر مومنان	ص ۱۷	خروج مشرقها پیش از قیام قائم
ص ۷	ومصادر نقل ان	ص ۱۸	علیه السلام و سلطن نمودن
ص ۸	تمتی از خطبه و شرح لغات	ص ۱۹	بیت و چهار نفر از خلفاء بنی عباس
ص ۹	صیحه زدن نافوس و شایع	ص ۲۰	و بیان اوصاف ایشان و افتادن
نا ۹	شدن مرض کابوس و سخن	ص ۲۱	زمان کار بدست کودکان و زنان
ص ۱۰	گفتن گاو میش و ظهور ایشان	ص ۲۲	و بروز فتنه و فساد و ننگ و عار
ص ۱۱	در بضمین و حرکت لشکر ایشان	ص ۲۳	در مردمان در روی زمین
ص ۱۲	و خروج شعب بن صالح از سر ص ۱۵	ص ۲۴	تمتی از خطبه و بلند شدن پرچمها
ص ۱۳	بیاللقان و بیعت کردن با سعد	ص ۲۵	بنی کده از عقبه شام و پرچمهای
ص ۱۴	سوسی در خوزستان و قیام	ص ۲۶	بنی عنبه و بنی کمانه و آمدن آنها بجا
ص ۱۵	عده ای از کردها و غلبه عرب	ص ۲۷	آبله بصره و بروز عجایب و فتنه بنی
ص ۱۶	بر بلاد ارمین و فروتنی پادشاه	ص ۲۸	که چینها با شرفتها باشند و مالک
ص ۱۷	مسططنیه نسبت ببلشکر سفیانی	ص ۲۹	شدن ایشان عراق و اطراف آنرا
ص ۱۸	و ظهور مکمل موسی از شیعه	ص ۳۰	و غیر اینها

کتاب نواب الدُّهُور

۴۲۱

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۱۶ تا ۲۰	قصه از خطبه مشعر گرفتن نبطها بصره را با عربهای ناصبی ناپسند بیاپند در واسط و اطراف آن ناهو از	ص ۲۳ تا ۲۴	بیان مؤلف در نکته های بیکداز این قسمت از خطبه استنباط میشود و تحقیقی در باب قرن
	و اول خرابی عراق و بروز بلاهای بزرگ و عجایبی قرن باز دهم و ظهور دیلم و گیلانی و گرجی و خراسانی و مالک شدن ایشان برین را و نصب امیر کردن برایشان واضطراب عراق و وقوع جنگها در میان همدان و حلوان و روم ملک دیلم بعرب عجمی زبانی وامدن پرچمهای از شط چگون بفراس و نصیبین و بلند شدن پرچمها عرب و عجمیها		ارشاد و امر فرمودن امیر المؤمنین علیه السلام مردم را بر جوع کردن باممه علیه السلام و احتیاجات خود را از ایشان تقلم گرفتن و توصیف حضرت به اینها و رفع نعمت غلو از خود نمودن و تقلم دادن انحضرت دعا بر برای دفع بلاها در پیرامون خطبه البیان منسوب بامیر مؤمنان علیه السلام و نقل روایاتی از کتابا اختصاصی شرح مفید و شرح کردن حضرت بعضی از کلمات خود را که شنیدن و نقل کردن ان بر اینهاست که شنیدند دشوار آمد

فهرست مندرجات

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۲۷	مصادره نقل خطبه	۴۵	شطری از خطبه و اظهار اندو
۲۹	در بنیاسند خطبه و آنکه	۴۷	و ناسف کردن آنحضرت
۳۳	حضرت بنا بوضیعت پیغمبر صلی الله علیه و آله این خطبه را	۴۷	اعراض سوید بن نوفل که یکی از
	انشاء فرمودند و در آن		خوارج بوده بر حضرت و نظر کردن
	اشاره فرموده به شبیه		آنحضرت بر او بنظر غضب و فریاد کردن
	علم خود		و مردن او در همان ساعت و بیرون
۳۳	فتمتی از خطبه و در نحو		بردن جسد او از مسجد و پاره پاره
۴۵	نمودن مالک اشتر تعین		شدن آن و قسمتی از سخنان حضرت
	وقت قیام مهد علیه السلام	۴۷	درخواست نمودن صعصعه و میثم
	را و بیان آنحضرت جمله	۴۹	و ابراهیم بن مالک اشتر و عمر بن خطاب
	از علامات آنرا بطور مختصر		که آنحضرت و قایع و علامات ظهور
	و لغز و بیان شرح لغات		حضرت را در طول زمان تا زمان قیام
	و معنای آن و در آن است		آن برزگوار بیان فرماید و خبر دادن
	بعضی از مطالب و انشاء		آنجناب بظهور صد حضرت در
مهمه			مردمان آخر الزمان بفرموده پیغمبر
			صلی الله علیه و آله و درخواست بزرگان
			و علماء از آنحضرت بیان صد حضرت را

دُرُكُ نَبَأِ الدَّهْرِ

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۴۹	در بیان صد خصلت که	ص ۶۲	فتمتی از خطبه و شرح لغات آن
نا ۵۱	علامات عامه است	نا ۶۵	و در آن است فتنه ها بیک در
	و در ضمن آن است بعضی		بصره و کوفه رخ داده میشود
	از علامت مهمله از قبیل		و اخبار انصرت از فتنه بنی امیه
	بنا گذاردن پایگاه ها و		و بنی عباس و جنگها بیک در
	فرودگاهها در شهرها و غیر		بصره واقع میشود و غیر اینها
	انها	ص ۶۵	فتمتی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۵۹	طبقه بندی حضرت مریم	نا ۶۷	و اخبار از فتنه های بصره و بغداد
نا ۶۰	و از بعد هجرت نازمان		و دیلم و شاهون که مراد شاهان
	ظهور قائم علیه السلام و		اعمال ما زندان است و همدست
	اجال بیان حالات هر طبقه		شدن دیلم با کردهای همدان
	و پایان طبقه هفتم را خروج		و دو قبیله حمزه و عدوان که از
	هجری ورقطی و سفیانی و		سمت خراسان ببلاد عجم آیند
	ظهور قائم علیه السلام نما		از سمرقند تا بر سنده بقر و بن و
	نموده		کاشان و کشتن ایشان در پیغمبر
ص ۶۰	اظهار ناسف سادات و اکا		و از سادات در شپاز و حله بنو
نا ۶۱	عرب از وقوع این علامات		عربها ببلاد حبیل

فهرست مُندَجَاجِزُ

۴۲۴

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۷۶	متمی از خطبه ولغات و معنای آن و در آن است	ص ۱۰	در بیان تحقیقی از مؤلف
ص ۷۷	متمی از خطبه راجع باینکه اول علامات بخت از زمان خلع مقتدر بالله عباسی است و اینکه فرموده است که من میدانم نامهای پادشاهان را تا آن زمان یعنی زمان ظهور	ص ۱۱	مطالب
ص ۷۸	متمی از خطبه و لغات آن و بیان فرمودن حضرت السلام صفات پادشاهان که بعد از خلع مقتدر نازمان ظهور سلطنت میکند	ص ۱۳	متمی از خطبه و بیان آن حضرت زبادت علم خود را و ماخذ علم خود را و بیان روز صفاتی چند از اهل آخر الزمان
ص ۷۹	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۱۴	در بیان متمی از خطبه و معنای آن و دستور تقیه و نهی از برتر جستن از آل محمد علیهم السلام و مذمت از کسانی که در حق او غلو میکنند
ص ۸۰	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۱۵	در بیان متمی از خطبه و معنای آن و دستور تقیه و نهی از برتر جستن از آل محمد علیهم السلام و مذمت از کسانی که در حق او غلو میکنند
ص ۸۱	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۱۶	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۲	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۱۷	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۳	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۱۸	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۴	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۱۹	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۵	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۰	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۶	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۱	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۷	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۲	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۸	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۳	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۸۹	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۴	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۰	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۵	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۱	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۶	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۲	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۷	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۳	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۸	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۴	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۲۹	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۵	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۳۰	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۶	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۳۱	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۷	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۳۲	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۸	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۳۳	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۹۹	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۳۴	متمی از خطبه و شرح لغات آن
ص ۱۰۰	متمی از خطبه و شرح لغات آن	ص ۳۵	متمی از خطبه و شرح لغات آن

کتاب فی ابی الدھو

۴۲۵

مطالب

صفحه

مطالب

صفحه

بکفر از بنی عباس واضطراب
اهل شام و فلسطین و در خواست
ممودن اهل شام از سفیانی قیام
اورا و رای اعتماد گرفتن سفیانی
از ایشان و قیام او و فتنه گری
او در شامات و عراق و مدینه
و فرورفتن لشکر او بر زمین در
بیداء و فرار کردن گروهی از بنی
هاشم بطرف روم و درخواست
سفیانی از پادشاه روم ^ع _{رجو}
دادن آنها را بشام و کشتن او

اولیایان را در شام

ص ۱۰۵ قمتی از خطبه

ص ۱۰۶ شرح لغات و معنای خطبه و بیانی
از مؤلف راجع بپایگاهها که در این خطبه
حضرت از ساختن شدن آنها خبر داده

ص ۹۳ قمتی از خطبه

ثا ۹۴

ص ۹۵ لغات و معنای خطبه

ثا ۹۱

حاکم از بیرون آمدن ^{شخص}

اصفر با بشام هابیکه در

اوست و خرابی در روم

فتنه بغداد و جنگ بابل و

کشته شدن خلق بسیار و

و کشته شدن پنجاه هزار نفر

در جزائر و شامات و هلاکت

دو خلیفه در بکر و زرقطع

راه مکه و وقایع دیگر

ص ۹۹ قمتی از خطبه

ثا ۱۰۰

ص ۱۰۱ لغات خطبه و معنای آن

ثا ۱۰۵

و در انست علامات خروج

سفیانی و بلند شدن سه

پرچم و وقایع مصر و خروج

فهرست مندرجات اجزاء

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۹۰ تا ۱۱۰	فتمتی از خطبه	ص ۱۱۳	مشعر بر اذن دادن خدا ^{تعالی}
ص ۱۱۰ تا ۱۱۱	معنای خطبه و خروج		مهتد علیه السلام و تداجیر ^{شکل}
	سفیناتی و جنگهای او		در مکه
	در شامات و کوفه و	ص ۱۱۴	فتمتی از خطبه
	قتل عام کردن اوشیعیان	ص ۱۱۵	معنای خطبه مشعر بر بعضی از
	رادر کوفه و فرار کردن		اثار و لایقی و حاضر شدن ^{پاران}
	سفیناتی از کوفه بشام		خاص حضرت در مکه و صفات
	و فسق و فجور و جور و		ایشان
	بعدی او در دمشق	ص ۱۱۶	اسامی سپید و سپرده نفر و
	ص ۱۱۲	فتمتی از خطبه و اشعار	شهرهای ایشان ۱۲۵ تا
	آنحضرت در علام ظهور	ص ۱۲۶	حاضر شدن پاران حضرت در
	مهتد علیه السلام و		مکه بمدت کم از نصف شب و
	اشاره به هجوم آوردن		امتحان کردن حضرت ایشانرا
	نژکها و ذلیل شدن		سه مرتبه و بیعت گرفتن از
	ملوک روی زمین که از		ایشان به سی شرط و عهد
	بنی هاشمند و بیعت ^{یکو}		بستن حضرت با ایشان بچهار

رُومِ کِنَانِ نَبِیِّ الدَّهْوِ

۴۲۷

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۱۲۹	قیام حضرت و لشکرا را	ص ۱۳۱	رومیان از ایشان و قیام کردن
نا ۱۳۱	او ملاقات انجناب با سید		انها بمدد ایشان و فرستادن
	حسینی و احتجاج سید با آن		لشکر بجنگ با حضرت و اصحاب آن
	حضرت و ظاهر کردن قائم		جناب و هجوم آوردن ایشان بطریق
	مغیراتی را برای او و قیام		که از شهرهای حضرت است و غارت
	سید حسینی بالشکوش و رفتن		کردن اموال شیعیان و اسیر کردن
	ایشان بجنگ با سفیانی و		زنان ایشان و لشکر فرستادن
	بیان نسب سفیانی و جنگ		حضرت بجنگ با آنها و کشتن ایشان
	اصحاب آنحضرت بالشکر		بنی کلاب و رومیان را و فرار
	سفیانی و کشته شدن لشکر		کردن پادشاه روم و پیازان
	سفیانی بدست ایشان و		قتل شدن پادشاه روم بحضرت
	فرار کردن سفیانی و گرفتار		و خراج دادن اوبه انجناب و برگرداندن
	شدن او و کشته شدن او		او اسیران مسلمانان را بجوی آنحضرت
ص ۱۳۴	قیام بنی کلاب بخونخواهی	ص ۱۳۶	رفتار حضرت در قبله بنی کلاب
نا ۱۳۶	سفیانی و حمایت کردن	نا ۱۳۷	و کشتن بیشتر از مردان آنها را و

فهرست مندرجات

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۱۳۱ ص	کشتن اصحاب حضرت پابند		اسپر کردن زنان ایشان
۱۳۹ نا	نفر مرد جنگی از مسجین را		و ایمان آوردن ایشان
	و از جا کردن حضرت تقدس		و بیعت کردن آنها با آن
	خدا شهر آنها را و معلق داشت		جناب و رفتن حضرت
	شهر را در هوا و فرار کردن		ببلاد روم و فتح کردن
	آنها و حمله کردن بشری بر		او و انجازه و بیرون آوردن
	ایشان و غنیمت بسیار است		انجناب گنجهای جوهر
	مسلمانان آمدن و شتم		و طلا و نفوس را و تقسیم
	کردن آنها را در میان لشکر		فرمودن آنها را بپارای
	و رفتن مهد علیه السلام		و لشکر بان خود و آمدن
	بمدینه النخ و فتح نمودن		راهی از بنار میجدفت
	او و انجازه و رفتن حضرت از		انجناب و احتجاج کردن
	انجا بقاطع در کنار بحر احضار		او با حضرت و اسلام آوردن
	و کشتن حضرت در انجا صدد		او و ممانعت کردن اهل
	فرار مرد جنگی را و غالب		ارمنیه از آن حضرت
	شدن حضرت بر ایشان		و جنگیدن حضرت با آنها

کتاب نوافل الدُّهُو

۱۴۹

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۱۳۹	تحقیق از خطبه و معانی آن	ص ۱۴۱	نا مشعر بر ماندن مهتد علیه
	السلام مدت هفت سال		در قاطع کنار بحر اخضر و ده
	برابر آنچه از رومیان غنیمت		برده اند غنیمت بر بند و پیرو
	امدن آنحضرت از آنجا با		صد هزار مرکب (یا مویک) که
	هر مرکب یا مویکی زیاده بر بیت		هزار مرد خجسته و فرود
	امدن آنجناب در ساحل فلسطین		در شام عکا و پایگاه غزه و
	عسقلان و رسیدن جن		خروج دجال و فتنه او بر آن
	حضرت علیه السلام و نابو		کردن او حرث و شغل را
ص ۱۴۳	برگشتن حضرت به بیت المقدس	ص ۱۴۵	امتن شدن زمین و چرخیدن
	و نزول عیسی از آسمان و حشر		گوسفند با گاو در یکجا و بازی
	حضرت عیسی را با لشکر بجکت		کردن بچه ها با مار و عقرب و
	دجال و فتنه های دجال و		واذیت نرسا بیدن آنها با ایشان
	کشتن عیسی دجال را و طلوع		و ظاهر شدن برکات در زرعها
	افتاب از مغرب و مالک شدن		و مرتفع شدن محرمات و کشتن
	حضرت مشارق و مغارب مین		مهتد علیه السلام مرتکبین آنها
	را از جا بر قافا جا بر قافا		را و معتکف شدن مردم بر عبادات

فهرست مباحث و اجزای

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۱۴۶	طاعات و دیانت و در	۱۴۹	بیرون آمدن با جوج و
۱۴۷	شدن عمرها و بیاسدن	۱۵۱	ما جوج و دایقه الارض
	میوه درختان و در سالی		و ظهور صبحه اسمانی و شش
	دو مرتبه میوه دادن و		دنباله داری در مغرب و
	باقی نماندن دشمنان ال		دو ستاره در سمت مشرق و
	محمد علیهم السلام و قر		ظاهر شدن خط سفیدی
	حضرت اصحاب خود را در		در آسمان که زان نور برین
	شهرهای روی زمین بگو		ناید و گرفتن ماه و طلوع
	کردن و تعمیر شهرهای جهان		آفتاب از مغرب و ظاهر شدن
	بجذل و باقی ماندن حضرت		آفتی از آسمان و سوزانیدن
	در دنیا تا چهل سال		دشمنان ال محمد را
۱۴۶	مردن مهدی علیه السلام	۱۵۱	ظاهر شدن کف دستی بدو
۱۴۷	وزیران او و برگشتن اهل	۱۵۱	زند که در آن قلمی باشد که در
	دنیا بجهالت و گمراهی و کفر		هوا می نویسند و مردم صدق
	و خراب کردن خدا شهرها		نوشتن قلم از این میشوند و
	را با انواع بلاها		اینها از مقدمات قیامت کبری است

کتاب فی ابوالدهو

۳۱

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۱۶۱	شرح دیگر خطبه البیان بروایت	۱۵۲	غلاب و ماه گرفته
۱۶۵	دگر و کلام مؤلف در اطرافان	۱۵۴	طلوع میکند و نور ندارد
۱۶۵	و نکته جالب توجه از مؤلف خبر	۱۵۴	و ظاهر شدن صبحه ای
۱۶۵	فتمتی از خطبه و شرح لغات آن	۱۵۴	و مردن مردم و دمیدن شدن
۱۷۰	و در آن است خبر دادن از فتنه	۱۵۴	صور و آیات قیامت
۱۷۰	بنی قنطورا در بصره و قتل عام	۱۵۴	بیانات مؤلف در اطراف
۱۷۰	کردن ایشان و خرابی حصار	۱۵۴	این علامات
۱۷۰	شامات غیر از دمشق و وارد	۱۵۴	در پیرامون دجال
۱۷۰	شدن ایشان در بعلبک و بلا	۱۵۴	کلمات جامعاً سبکیم در
۱۷۰	ایشان و قیام شخصی بر ضرر بنی	۱۵۹	موضوع دجال و زابجه
۱۷۰	قنطورا و وقایع مهمه دیگر	۱۵۹	طالع او از روی علم نجوم
۱۷۰	فتمتی از خطبه و شرح لغات آن	۱۵۹	و زابجه طالع آنکه ضعیف
۱۷۲	و خروج مرد بیباکی در بصره	۱۵۹	دارد
۱۷۲	ورفتن او و شام و بیعت کردن	۱۵۹	بیان مؤلف و خلاصه
۱۷۲	مرد بد دل از روی خدعه ناو	۱۶۰	سخن در پیرامون حالات
۱۷۲	ورفتن مرد بیباک با عده اش	۱۶۰	دجال لعین

فهرست و منکب جغرافیه

۴۳۲

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	بجانب عراق و کشته شدن		مطالب و کشته شدن پادشاه
	او در آذربایجان از رسیدن		و خرابی ساحلهای روم و
	بمقصود خود و خروج خویش		ایجاد فتنه در میان چینها
	ملقب بجاکم و وقایع سخت		و بربرها و ظاهر شدن فتنهها
	دیگری		سخت در خراسان و قتمی از
ص ۱۷۳	قتمی از خطبه و شرح لغات		خطبه
تا ۱۷۵	ان و قیام بنی قنطورادر	ص ۱۷۶	قتمی از خطبه و شرح لغات
	دفعه سوم در ماه رمضان	تا ۱۷۸	اختلاف افتادن میان ترکها
	و قتال ابوالفوارس با ایشان		و چینها و خراب شدن محل
	و انتقال ملک هند از خا		تجارت طلا و زلزلهها و
	ای بجای نواده دیگر و خونریزی		نزاعها و زده و خوردنهای
	در شامات و خرابی آنها		در منطقه جاوه و شدت
	نوبه و حبشه و قطع ارتباط		جنگ و خونریزی در زمین فارس
	و اختلاف در مملکت اندلس		و وقوع جنگ در مشرق
	و جنگ و خونریزی در مصر		و ظهور زلزلهها در خراسان
	و رفتن لشکر بایان بطرف بربر		و فرود آمدن نازلهها در
	ساحلهای فارس که سیراف باشد		همدان و کار بجنگ کشیدن

دُرُ كِتَابُ اَبْنِ الدُّهَوِّ

۳۳۴

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	و ظهور فتنه در عراق و حمله آوردن شخص کوناَه قدَّ بنا حلها و سر حدهای بصر و تجدید و ساختن شدن بناهای جنگی در حجاز و اختلاف لشکریان با اهل همین در مملکت و شدت فتنهها در اطراف جهان		اهل شرك و كشته شدن هفتمین اولاد ترك و تفرقه افتادن در عربها و فرقه فرقه شدن ایشان و قطع شدن راهها و اسباب و محجوب شدن قصر سلطنتی و قیام مردی ناراحت و ناسکبنا و بلند شدن پرچمها و شدت بلا در بابل و زیاد شدن بلاها و فتنهها و جنگها و ظاهر شدن گرائی در شام و كشته شدن شخص جلیلی و قیام عبدالله نامی که اخر با پادشاهان بنی عباسی است و كشته شدن او
ص ۱۷۹	متممی از خطبه و لغات آن	ص ۱۸۰	معنای خطبه و در افت
ص ۱۸۱	از ظهور فتنههای شدید در قرن یازدهم و بمحضه و تنگی افتادن دین اسلام بواسطه مردم بدبینی که در شام ظاهر میشود و واگذار شدن شامات به	ص ۱۸۲	شرح لغات و معنای خطبه و بیان صفات مذمومه اهل اخر الزمان و بیرون آمدن سقیما

فهرست منکجات خجوة

۴۳۴

صفحه مطالب صفحه مطالب

ص ۱۸۵ در معنای خطبه و در آن است
نا ۱۸۶

خبر از ظهور شخص پدیدین سحقی

که در خلعت او کجی باشد با

جمعیت زیادی که از زیارتی

و بسیاری آنها عدد آنها

بشماره در نباید و کسی نتواند

آنها را برگرداند و با آنها قبل

و برگردن باشد و آنها احاطه

میکند دمشق و اطراف آنرا

با اسکندریه و اطراف آنرا

و این جماعت از فرزندان

حام بن نوح اند که عبارت از

سودا و اینها و حبشها با چینها

با بربریه یا ترکها باشند

و وقوع خوبری شد بد در

فلسطین و بیت المقدس و فساد مصر

و جهنمه پیر و هب آن

جزیره کثیر و با او باشد

شبا طین سرحتی و کشتن

یکی از آنها سعید نامی را

و گرفتن او دختر سعید

و پسرده را برای خود و و قیام

دیگر

ص ۱۸۳ ممتی از خطبه و شرح لغا

نا ۱۸۴ آن و در افت تحقیقی از

مؤلف در اطراف لغت

سلعین یا شلعین و اینکه

محمّل است اگر لغت شلعین

باشد رخ ناربجی باشد

برای خروج شخص علی کرد

خطبه خبر داده که مراد سال

هزار و سیصد و نود باشد

در کتاب نواب الدُّهْوِ

۴۳۵

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۱۸۶	فتمتی از خطبه و معنای	ص ۳۱۵	و بیان فرمودن انحضرت علامه
نا ۱۸۷	آن و در آن است اخبار از	نا ۲۲۰	خروج او را و صفات و حالات
	رسیدن فرج و قیام		او را و بیان مؤلف در اینها
	بقیه الله عجل الله تعالی فرجه		داستان مراجعت حضرت امیر علیه
ص ۱۸۷	فتمتی از خطبه که مشتمل است	ص ۲۲۰	السلام از نفران و شرفیاب
نا ۱۹۹	بر ذکر نامهای حکمای که		شدن زاهد حجاب نام نجات
	انحضرت بشهرهای روی		انجناب و بروز اعجاز از انحضرت
	زمین میفرسند و خبر دادن		و دستور دادن حضرت ساجد
	بمکانهای هر یک از ایشان		مسجد پرا و بنام بنای او نام گذار
ص ۲۰۰	فتمتی از خطبه مشتمل بر		و اینکه خراب شدن از علامه
نا ۲۰۷	شدن پرچمهای حق و هدایت		ظهور قائم علیه السلام است
	و ظهور حضرت و بعضی از	ص ۲۲۰	راجع بصفات زینهای از ائمه
	وقایع هنگام ظهور و پیش	نا ۲۲۲	و بیانات مؤلف در شرح
	از آن		حدیث
ص ۲۰۶	سؤال معصمه از حضرت امیر	ص ۲۲۲	حدیث بیستم بخار و شرح لغا
نا ۲۱۵	از وقت خروج دجال و	نا ۲۲۶	آن و در آن است اخبار از

فهرست مندرجات

۴۳۹

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	صفات ذمیه مردم		شیعیان اختلاف واقع شود
	آخر الزمان و بلندیده		و بیان لغات حدیث و معنای
	شدن ماهها که ما شب		آن و در ضمن آن اخبار را جمع
	اول دوشنبه بنظر آید		بر آن
	پا ماه در شب اول دیده	ص ۲۳۳	اول ضعف اسلام و صفات
	نشود نا اینکه روزه روز	نا ۲۳۵	مردم آخر الزمان و تکلم
	اول ماه رمضان گرفتار شود		کردن مردمان پست خبیث
	و روز عید در آخر ماه گرفتار		در امور عامه و آشغاری
	شود و اخبار با اینکه در آن		از مؤلف ناچهر
	بعثت عذاب مردم را فرود	ص ۲۳۶	فتنه و فساد صاحبان
	گردد بخوبی که آنها را مهلت	نا ۲۳۷	پرچمهای سیاه و زی و
	نداده هلاک کند		لباس و صفات صاحبان
	ص ۲۲۷ از مابیش و امتحان شدن		آن پرچمها و آمدن ایشان
	نا ۲۲۸ مردمان آخر الزمان		بمراق و فتنها بیک از ایشان
	ص ۲۲۹ ظهور حضرت در وقتی		رخ میدهد و بیان لغات
	نا ۲۳۳ خواهد بود که در میان		و معنای حدیث

در کتاب فی اب الدھو

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۲۳۱	انتهای ملک بنی عباس	۲۴۵	خروج زندیقی از قزوین
۲۴۰	بکشته شدن نفس زکیه	۲۴۶	و فتنه او و بیانی از مؤلف
	و صیحه اسمانیت درما		در ابواب
	رمضان و بیان مؤلف	۲۴۷	نجات بنابند در آخر الزمان
۲۴۱	راکب ذیعلبه یعنی نامرئوس		مگر مردمان گننام که کمی
	محمد بن الحسن نفس زکیه است		ایشان را شناسد و مستثنی
۲۴۲	پیش از قیام قائم موقت پسین		امور شدن زلفا و فرما
۲۴۳	و موت آخر و آمدن ملحد		فرمانی کردن کودکان و
	در وقت و غیروقت است		ذیبر امور کردن نامرکها
	بر نیک خون و صفات مردم	۲۴۱	صفات اهل آخر الزمان
	آخر الزمان و تکلم رؤیصه	۲۵۰	و بیان مؤلف در اطراف
	یعنی مرد خبیثیت در امور		حدیث
	عامه	۲۵۱	تحقیق و توجهات مؤلف
۲۴۴	بعضی از صفات قائم علیه	۲۵۲	در معنای جمله و بیایع المضمر
نا	السلام و قیام سفیانی و		فرمایش امیر علیه السلام و بیانی
	قیام قائم از سمت مشرق		شش وجه در آن

فهرست مندرجات جزو

۱۳۴

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۲۵۳	سلط یافتن زنهار و کبران	۲۵۷	کشته شدن و مردن دو
۲۵۴	و فرمان دادن کودکان و ضایع کردن حقوق رجا و نفی کردن بقرآن و خراب شدن بصره بدست ترکها	۲۵۸	فرستادن سفیانی بطلب اهل خراسان و بیرون آمدن اهل خراسان بطلب مهد علیه السلام و ملاقات آنها با حنیها مثنی صاحبان پرچم سیاه که پیش رولشکرا و بن صالح است و تلافی آنها بالشکر سفیانی در دروازه اصفی و وقوع جنگ شدید در میان ایشان و فرار کردن لشکر سفیانی و رفتن مردم
۲۵۵	پرورش دادن صاحبان شوق و فجور و کارهای زشت (همز پیشگی) و مقرب شدن سخن چنها و سعادت کشندگان نزد سلطان و امارت کردن کبران و مسلط شدن آنها و فرمانداری کردن اشکانادان	۲۵۹	پرچمهای سیاه خراسان و چهار پرچمهای سیاه حسنی

دو کتاب فی آداب الدُّهُور

۴۳۹

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۲۵۱	فرار کردن حضرت مهدی علیه السلام با منضاران مدینه بمکه بعد از ورود لشکر سفیانی بمکه و لشکر فرسنادن سر لشکر سفیانی در غضب ایشان و نرسیدن لشکر به ایشان	ص ۳۵۹	فرورفتن لشکر سفیانی در بیداء و خیرایشان و بقیام مهدی با اهل شام رسیدن و گفتن پیشرو لشکر سفیانی بسفیانی که مهدی خروج کرده با با او بیعت کن و اگر نه تورا میکشیم و واسطه فرسنادن آن لعین برای بیعت کردن با آنحضرت و در انوقت حضرت
	بیت المقدس می رود و خرابی آنجا را بر میدارد و عرب و عجم و جنگجویان در میان و غیره ایشان مطیع مهدی علیه السلام میشوند بدون جنگ کردن و آنحضرت مسجدهائی در قسطنطنیه و غیر آن بنا میکند و پیش از قیام آنحضرت خروج میکند مردی از اهل تنبک در مشرق و هشت ماه جنگ میکند تا اینکه کشته میشود و حضرت را در بیت المقدس در آنجا میکند	ص ۳۶۰	تقریب طالقان و گنجهای آن که از طلا و نقره نیست بلکه از مژه آن شجاعی هستند عمار

فهرست مسند جارجی

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	بجز که از یاران مهذبند		ادامه دارد تا خروج سفایه
ص ۲۶۱	خطبه امیر المؤمنین علیه السلام		و چون خروج کند حاکم دشت
تا ۲۶۹	در ولایت و علامان قیام		فزاری شود و ربیعی و جری
	و شرح لغات خطبه و معنا		و اصهب و غیر ایشان قیام
	آن که محتوی بسیاری از		کند و سفایانی بر همه غالب شود
	علام مهمه است		و قیام کنند ای از خراسان
ص ۲۶۹	فرمایش علی علیه السلام		قیام کند که او از چین و ملتان
تا ۲۷۴	راجع بقتل و محن آخر الزما		آمده باشد و بر سفایانی غالب
	و فتنه و فساد در مقام روی		شود پس از آن فامی از گیلان
	زمین و جنگها و وقایع مهمه		قیام کند که مشرق و اریای
	و قیام جمعی از قیام کنندگان		کند برای دفاع از شیعیان
	و شرح لغات و معاجد		عثمان و گیلانی را ابرودلم
ص ۲۷۵	افتادن انش در حجاز و جانی		اجابت کند و نداها و چرخها
	شدن اب در نجف از علما		بنفع امام زمان بلند شود
	ظهور است		و میا پند بصره و انجار آخر
ص ۲۷۶	اختلاف میان عرب و عجم		کند و کوفه را آباد میکند و

کتاب فی الدُّهُو

۴۱

صفحه

مطالب

صفحه

مطالب

سپهانی بجهنم لشکر کند

و آن سر لشکر کشته شود و آنجا

میانی قیام کند برای جنگ

با سپهانی و میکشد نزاری

و چون او با سپه فاجرش کشته

شوند و پادشاه صائب کشته

شود و فائز و بجای او برخیزد

دجال قیام کند و پس از آن

قائم علیه السلام قیام کند

ص ۲۷۷ شرح لغات و معنای حدیث

نا ۲۷۹ قیام مشرقها و طولانی شدن

ص ۲۸۱ ملک ال محمد علیه السلام نا

۲۸۲ سبصد سال چهل روز کم و

معنای حدیث

ص ۲۸۲ که شدن رونق اسلام نابکده

اینقدر ضعیف شود که لا اله الا الله

گفته نشود چون چنین شود

بر آنگزاند خدا جماعتی را که ما

قطعات ابر در فضل پائیز که

در هوا منفرد و بهر بزرگ متصل

میشوند انجا عتیز در اطراف

جهان منفرد از یکدیگر همه

با هم جمع و یکی شوند

ص ۲۸۳ واقعه شدن و فایع غریب و عجیب

نا ۲۸۶ و ظاهر شدن علامات بعد

و قریب از محکومت کردن کودکان

و زیاده شدن تجارتها و گم شدن

نفعها و مردن علما و شایسته

و محلی شدن و زیاده و جور

و کشته شدن اهل بیت پیغمبر

صلی الله علیه و اله در بغداد

بالبهای شسته و نفاق ملوک

فهرست مندرجات

صفحه

مطالب

ص

مطالب

با پادشاه عجم و مالک

شدن ترك و فتنه مصر

و كوفه و بصره و نابود شدن

بصره از مردم بی نام و نسب

بی اصل و فرعی و دور شدن

شدن مردم و رنجیدن

خوبنهای زیاد که ناسه

روز اب فرات خون و شفق

شود که مردم قادر بر اثبات

آن نباشند و هجوم عربها

و کشتن خلیفه خود را و

بلند شدن پرچمهای بی

در پی و خروج سفیانی

و آن بعد از هلاک شدن اهل

مصر و وقوع درو خف در

بصره و درو خف دیگر در بصره

در بازار و مسجدان و وقوع طغیان

اب در بصره و ظاهر شدن خسف

در مصر و شش مرتبه زلزله و سبک

باریدن از آسمان و بعد از آن و

كوفه و بیرون آمدن سفیانی

از شام پس از آن قیام مهدی

علیه السلام و بیان مختصر

از مؤلف

ص ۲۱۶ دو مرتبه دار الخلافه شدن

نا ۲۷۷

بعد از آنکه مرکز خلافت

از آنجا منتقل شود و کارها

بشوری و رای دادن و رای

گرفتن برقرار شود و با نچه رای

غالب شد عمل شود و آن مقدمه

خروج سفیانی است و وقتا

دیگر از خروج سفیانی و قیام قائم

کتاب فی البداهة

۳۴۳ ع

مطالب

صفحه

مطالب

صفحه

یاران حضرت بنابر واپسند

ابن طاووس در کتاب ملاحم

وفتن و بعضی از وقایع زمان

ظهور و عهد و بیعت گرفتن

امام زمان از اصحاب خود

بسی شرط زیادت و کیفیت کما

انحضرت وعده لشکر بان و

اصحاب حضرت از ملائکه و

جن و ائین و وقایع مهمه

زمان ظهور امام علیه السلام

وسیره و رفتار و اخلاق حضرت

خطبه امیر علیه السلام از نهج

البلاغه راجع بصفات اهل

آخر الزمان

شرح لغات خطبه و معانی

ان

و آمدن عیسی و خروج دجا

از میان بصره و آمدن او

بغفوان و سنام و طلوع

از مغرب ناچهل سال بقیا

کبری مانده

۲۱۱ بیرون رفتن مردم از دین

همچنانکه زن از اطاعت شوهر

خود بیرون رود

۲۱۹ فتنه از سفیانی شروع میشود

و بسفانی دیگر ختم میشود

سفیان اول ابوطاهر سلیمان بن

حسن قرطبی است و سفیانی

دوم عثمان بن عنبه است و

بیان حال شیعیان در نزد

و در نزد خدا

۲۹۲ نامهای سیصد و شصت و نه نفر

فهرست مسند جاجرو

۴۴۴

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
ص ۳۰۷	از خطبه های امیر علیه السلام در بیان اجتناب از آمدن زمانیکه در آنجا نجات نباید مگر مؤمنی که کفایت باشد و کسی او را نشناسد و در آن زمان بدین سرنگون شود همچنانکه ظر	ص ۳۰۹	دوی زمین ظاهر شود خطبه مخزون امیر المؤمنین علیه السلام مشتمل بر حمد و ثنای الهی و شهادت و در بر حضرت رسالت پناهی صلی علیه و اله و بعضی از اوصاف آنحضرت و شرح لغات و معانی
ص ۳۱۱	اب سرنگون شود و بیان شرح لغات خطبه و معانی آن	ص ۳۱۲	و معانی آن
ص ۳۱۶	بظهور قائم علیه السلام برکات آسمان و زمین ظاهر شود و عداوت و دشمنیها از میان مردم برداشته شود و بهائیم با یکدیگر سازش کنند و امنیت واقعی در	ص ۳۱۶	و معانی آن
ص ۳۱۷	و معانی آن	ص ۳۱۷	و معانی آن
ص ۳۱۹	و معانی آن	ص ۳۱۹	و معانی آن
ص ۳۲۷	و معانی آن	ص ۳۲۷	و معانی آن
ص ۳۲۹	و معانی آن	ص ۳۲۹	و معانی آن

در کتاب ابی الدھو

۴۴۵

مطالب

ص

مطالب

صفحه

و خروج سفیانی با پرچم ^{سبز}
 با سرخ و صلیب طلا و صفا
 سر لشکر او و فتنه های او
 در مدینه و زندانی کردن
 گروهی از بنی هاشم را در مدینه
 در خانه ابوالحسن اموی
 و فرستادن او لشکری را
 در طلب مردی از آل محمد که
 با جمعی از مستضعفین از
 شیعیان بمکه رفته باشند
 و فرستادن سفیانی بکشد
 سی هزار لشکر بکوفه و فرود
 آمدن آنها در فاروق و
 روحا و موضع حیرم و عیسی
 علیهما السلام در قادسیه
 و فرستادن هشت هزار نفر

آخر الزمان و حصار بندی
 و خیابان کثی در کوفه و تعطیل
 مساجد ناچهل شب و بلند
 شدن سه پرچم در اطراف
 مسجد کوفه و خونریزی قر
 میان دود سینه که فاتل و
 مفتولان هر دو از اهل
 و خونریزی بسیار و موقت
 و کشته شدن نفس زکیه ای
 در پشت کوفه با هفتاد نفر
 از هزاران او و کشته شدن
 نفس زکیه ای در میان کن
 و مقام و کشته شدن شخص
 دارای مرض لك و پس بقتل
 صبر در راه بیعت کردن با آنها
 با بسیاری از شپا طین افنی

فهرست و دستاویز

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	از آنها را بکوفه در نخله		شام شدن ایشان و رؤی
	در موضع قبر هود و هجو		آوردن پرچمهای شرقی که
	آوردن امیر بغداد که جا		نه از پنبه است و نه از تکان
	گر و کا هن است با پنجم		و نه حر و سر نره آن پرچمها
	کا هن و جاد و گر برایشا		مخوم به خاتم الا نبی صلی الله
	و کشته شدن هفنا ده		علیه و اله باشد و یکش آنها
	نفر کار جسر که ناسه روز		و آمدی از آل محمد علیه السلام
	آب خون و متعفن شود		و قیام پیران سعد ملعون
	و اسپرم خوردن بسیاری از		و هجوم آوردن حنی برایشا
	دختران با عفت را که از		و بیرون آمدن مردی از
	حیا و عفت کف دستها		نضادای فخران و اجا بشکود
	و کار مقنعه های آنها		او امام علیه السلام را و
	کمی ندیده و آوردن آنها		اسلام آوردن او و شکستن
	را بشو به و عزیزین و بیرون		او صلیب صومعه خود را
	آمدن صد هزار منافق		و خراب کردن صومعه و کشته
	و مشرک از کوفه و منوجه		شدن سه هزار نفر یهودی

در کتابی ابوالدھوری

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۳۲۹	شرح لغات خطبه	۳۴۳	در بیان بخش پنجم کتاب در اجابا
۳۳۱	تا	۳۴۴	حسبه و حسبه
۳۳۱	معنای خطبه	۳۴۴	زمان ظهور قائم بیعت احد
۳۵۱	تمت از خطبه ششم صبحی	۳۴۴	بگردن انحضرت نیست و حضرت
۳۳۵	اسمائ و وقایع مهمه و قبا	۳۴۴	عربی از اسمایا بدین زمین
۳۳۱	حضرت و گرفتن افنا و	۳۴۴	با انحضرت نماز بگذارد و بدین
۳۳۱	خروج دایه الارض و آمدن	۳۴۴	هنگام ظهور و بعد از غیبت
۳۳۱	رومها در ساحل دریا کما	۳۴۴	در صورت جوانی ظاهر شود
۳۳۱	کشف اصحاب کهف و رجعت	۳۴۴	وقیام انحضرت از چهل سال
۳۳۱	امیر المؤمنین علیه السلام و	۳۴۴	کثر نماید
۳۳۱	قضایای مهمه عجبیه دیگر	۳۴۵	قیام حضرت در سخت ترین
۳۳۱	شرح لغات خطبه	۳۴۵	زمانها است و چون قیام
۳۳۱	معنای خطبه	۳۴۵	کند نماید کند خدا و او را به
۳۳۱		۳۴۵	ملائکه و حفظ کند یاران او
۳۳۱		۳۴۵	را و همه روی زمین از روی
۳۳۱		۳۴۵	رغبت و کراهت به او ایمانی او بد

فهرست مندرجات

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
۳۴۱	وروی زمین را پرازد	۳۴۸	نقل حدیثی از حضرت سید الشهدا
۳۴۲	و داد کند و در زمان آنحضرت	۳۵۳	علیه السلام کرد آن است خبر
۳۴۳	در تمام روی زمین عدالت		از فضیلت اصحاب آنحضرت و
۳۴۴	واقعی حکم فرما شود		شهادت ابنزرگوار و رجعت آن
۳۴۵	ص ۳۴۵ تحقیق از علامه مجلسی		جناب باید بر بزرگوارش مصاد
۳۴۶	حضرت وقتی ظاهر شود که		باقیام قائم علیه السلام و فرقی
۳۴۷	مردمان از عهد بگزار		امدن گرونی از ملائکه که نا
	باشند و بیکدیگر لعن کند		آن زمان بر زمین بنامد باشد
	و اب دهان بصورت بیکدیگر		و نزول جبرئیل و میکائیل و اسرافیل
	اندازند و شهادت بکفر		و فرود آمدن پیغمبر و امیرالمؤمنین
	بیکدیگر دهند		و حضرت مجتبی با حضرت درختان
۳۴۷	باقی نگذاردن حضرت		بر اسبهای نور سوار باشند
۳۴۸	قریش را و کشتن آنحضرت		که بر آن اسبها احد از مخلوقات
	ایشان را در دود فعه هر		سوار شده باشند و بسیار
	دفعه ای پانصد نفر قتل		از وقایع غریبه و عجیبه و قضا
	صبر و معنای قتل صبر		بسیار مهمتر دیگر

در کتاب فی ابواب الدُّعَا

۴۴۹

پیمان و لا یتی گرفته باشد

ص ۳۵۹ سبیل جاری شدن در نجف

ظاهر شدن آتش در حجاز و ما

شدن ترکهای نانا و بغداد

را و بیان مؤلف در ذیل آن

ص ۳۶۰ ظاهر شدن انشی از سمت

نا ۳۶۲ مشرق بسکله دشنه بی بزرگ

که ناسه روز با هفت روز ظا

باشد و بلند شدن صبحه اشما

در شب جمعه بیست و سوم ما

رمضان و ظهور فتنه های سخت

و اختلاف در دین و بروز علا

زیاد دیگر

ص ۳۶۳ شرح لغات و معنای حد

نا ۳۶۷ شریف

ص ۳۶۷ فتنه اوز با بجان وقتی ظاهر

شود در خانه های خود بنشینند

ص ۳۵۳ تشریح مؤلف جعفر از حدیث

نا ۳۵۵

شریف سنی امر را

ص ۳۵۶ خروج عوف سلمی از جریه

که جای او در کویت پاکت

باشد و کشته شدن او در

مسجد دمشق و خروج شعب

صالح از سمرقند و بیانی از

مؤلف

ص ۳۵۷ گمشدگان از جامه های خوا

خود بپند و سپرده نفرند

بشماره اصحاب بدر که صبح

میکنند در حالیکه همه ایشان

در مکه حاضرند و در زمان قیام

قام کلیه اوقات از هر مؤمنی ر

شود و هر قوی گردند

ص ۳۵۸ از فتنه های اخرا الزمان کمی

نجات نمیباید مگر آنکه خدا از او

فهرست مستدجارجو

۴۵۰

صفحه مطالب

صفحه مطالب

و بحول امام زمان علیه
السلام دادن و بیانی از
مؤلف

ص ۳۷۲ فتنه خراسان و سپستان
و بیعت کودت و فتنه شام
و غیره

ص ۳۷۳ بلند شدن صدا بناگاه
ص ۳۷۵ از طرف دمشق و اخلاص

بنی عباس و ندای اسمانی
از طرف دمشق بفتح و فرورفتن
قریب جابیه در شام بزمن
و افغان قتمی از دیوار مسجد
جامع اموی در دمشق از
سمت راست مسجد و خروج
بدیعی از ناحیه ترك و عقب
کردن رومیان از آنها و رؤ

از جای خود حرکت کنند
و منتظر ندای اسمانی باشند
و بعد از آن خسف و طهو و

مهد علیه السلام است
ص ۳۷۹ گرفتن ماه پنجم مارضان
و گرفتن افغان در پانزده
آن و ساقط شدن حساب
منجین

ص ۳۷۰ ظاهر شدن انبی در ثوبه
که برود بکاسه بنی اسد و از
انجا در قبله تقف و باقی نکند
احد از دشمنان آل محمد را
مگر اینکه بوز انداختن را

ص ۳۷۱ قیام مشرقها بطلب حق خود
حق ایشان را ندان و قیام کرد
و شمشیر زدن و ملل را مضرب

کتاب فی ابوالدھوی

۴۵۱

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	اوردن ترك در جزیره و	۳۱۴	بمکه که اینجا بهترین شهر است در
	بید بیهای روی در رمله		انومان که به اینجا پناه برند
	واختلاف بسیار در هر کس	۳۱۶	فتنه بنی عباس
	زمینی از زمینهای مغرب		وارد شدن عذاب را آخر الزما
	و خراشیدن شام و بلند		بر شش اهل قبله کسانیکه
	شدن سه پرچم اصهب ابیح		نزول عذابند
	و سفیانی و بلند شدن	۳۱۷	فتن و محن و اوصاف مردم
	پرچمهای خراسانی و وقایع	تا ۱۸۱	آخر الزمان و بعضی از وقایع
	مهم دیگر و قیام و رفتار و		وسلوته قائم علیه السلام
	سلوالت المختار علیه السلام		بعد از ظهور
۳۷۶	شرح لغات و معانی حدیث	۳۱۹	خروج سفیانی از محرمات است
تا ۳۸۰		۳۹	در فتنه های سفیانی و بنی
۳۸۱	پیر بهر پداز فتنه اصهب یعنی	تا ۳۹۲	اینکه شش صباخی پیش از سفیانی
	ابیح صاحب الك و پس و فتنه		خروج کند و جنگ شد بد
	سفیانی و عباسی و زید محمد		مروانی بابی عباسی در وقت
۳۸۲	هنگام ظهور اختلاف در شام	۳۹۳	و قوع زمین لرزه ای در شام
تا ۳۸۳	و قتل و خونریزی در آن بروز		

فهرست مندرجات اجزای

۴۵۲

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	که صد هزار نفر هلاک شود و فرو رفتن قریه ای از دمشق بن مین		برای حضرت کف زنند و سپید حنی با حضرت بیفت گند و حضرت در اینجا مسجد بنا کند که هزار در داشته باشد و نهری از پشت قبر امام حسین علیه السلام بنجف کشیده شود که اسبها را در راه آن سوار گرداند
ص ۳۹۴	سبائی هرگز خدا را نپسند و مکه و مدینه را ندیده	ص ۳۹۵	باز کردن قائم علیه السلام پرچم رسول الله صلی الله علیه و آله را در بنجف و بیان اینکه اصحاب حضرت برابر سوار شوند
ص ۳۹۶	قائم قائم علیه السلام در روز عاشورا و روز شنبه است و در بیان اینکه وقت دخول مهد علیه السلام در کوفه پرچمها بیکه در کوفه است مضطرب شود و مردم	ص ۳۹۷	دوره سلطنت قائم سیصد و تیز سال است و در بیان ظهور ستاره ای در سمت مشرق مانند شاخی و طلوع آن بعد از گرفتن افق و ماه است و از علامات جوان هاشمی خالی است در کف دست او ص ۴۰۰ تا ۴۰۳

کتاب الفوائد

۵۳

صفحه	مطالب	صفحه	مطالب
	نماز عشاء است و موعظه		شدن سالها و رد قول زناد
	و ضبط انتخاب و جمع صحا	ص ۴۰	جنت کردن حضرت باقر زین
	و بیرون آوردن آنحضرت	ص ۴۱	میرا شدند خیمه های مسجد
	زندانیان بنی هاشم را و		کوفه برای تعلیم داد زان
	فرود آمدن پرچمهای سیا		بخوبی که نازل شده و وقوع
	در کوفه		زلزله ها و باد های سخت
	ص ۴۲ رجعت منصرف و سفاح		ترساننده
	ص ۴۳ رکود آفتاب مابین زوال	ص ۴۱	نازل شدن حضرت با هفت قب
	تا وقت عصر ظاهر شدن	تا ۱۲	نور که ندانند آنحضرت در کدام
	سرو سبزه ای در آفتاب که		از آنها است و خبری بسند
	بجک و جنب شناخته شود	ص ۱۲	بیان مؤلف و پایان سخن او
	و آن در زمان سفیانی است	تا ۱۳	قصیده مولودیه فامیه اثر
	ص ۴۴ خراب کردن انجمن چهار	ص ۴۱	طبع فاضل مؤلف و در انست
تا ۷۰	را و بعضی از کارها بشک انجام	تا ۱۹	بعضی از اشارات و رموز
	مدهد و امر کردن خدا به		تمام شد
	کنند حرکت کردن فلک و در		فهرست جز و دوم

اشعار النجاشي مؤلف

سادتي روحى فداكم جيلت نفسى فداكم
 منكمو جزئى وكلّى لا من الشج العليل
 انكم عني جوت في جاني ومائة
 خير خلف الله انتم كنز سر الله انتم
 عندكم علم المنايا وبكم نحو الخطايا
 كعبة الامال انتم معرض الاعمال انتم
 غفر الامجاد انتم علة الاجال انتم
 محور الامكان انتم مصدق الامان انتم
 محكم التبريل انتم عالم الناول انتم
 انتم اركان البلاد ابناء للعباد
 حكم راحة روحي ودمكم عني فداكم
 حكم زاد معادى راحتي يوم الشاد
 وانا العاصي الذليل من خطاياي عليل
 انقلك ظهري ذنوبى سودت وجهي عني
 شقوتي قد غلبتني وذنوبي حدتني
 غشني نفسي هواها ضائع عمرى في هواها
 انا خير ان ضعيف مذبذب عاصي لهيف
 طال ما اشتقت لفاكم طاش لبي في هواكم
 فيكم يد دفع ذلتي وبقائي في بقاكم
 وبكم ارجو نجاتي ونجائي في ولاكم
 سر عيب الله انتم قد اذاه من اذاكم
 انكم بحر العطايا رب الله صطفاكم
 معبد الاقضية انتم لاهد الاهداكم
 شافع الميعاد انتم لن يجيبن قدانكم
 منبع الاحسان انتم لطف ربي احبناكم
 باطن التهلل انتم ما حي من قد عصاكم
 شفعا في المعاد ورضي الله رضاكم
 لستم الا فلك نوح من يجيب عداكم
 ذكركم روح فودا ليس في قلبي سواكم
 ان روحي لكليل فاسفعو الى دعاكم
 فاكفوا عني كروبي واجيبوا من دعاكم
 وعيوني ففقتني فبح اعالي جفاكم
 وبها تبت يداها كيف لا ارجو حاكم
 صعب مستصيف مستجير نصفاكم

دُرُیْطَاوَلِیْ مُنْطَرَحْ

لِلْمَوْلَى الْفَقِيرِ

منظر من مینشمن شه بیاید یا نباید	بلکه رخاارش بینم شبر یا نیاید
هجر او افس بدل زد گر بسوزم با فوم	روز و شب با غم قرینم شه بیاید یا نیاید
رنج خاوار ز پیدن گل گریه بینم یا بینم	میکنم صیر و تحل شه بیاید یا نیاید
اشک غم با باد رویش من بریزم یا نریزم	میکنم بار فراش شه بیاید یا نیاید
با جفا و جور دشمن گریه بارم یا فشار	دوست خواهد یا بچشم شه بیاید یا نیاید
غرق در غراب هجرم او بخواد یا نخواست	برگدشته از سر ام شه بیاید یا نیاید
کاش می مردم بیادش او بخواند یا نخواند	میشدم قربان کویش شه بیاید یا نیاید
نه توانم صبر کردن گر بنالم یا بنالم	نه مرا ناب جدائی شه بیاید یا نیاید

خاطرش افروخته جان کس بداند یا نداند

سوخت مغز استخوانش شه بیاید یا نیاید

جَدَّاتِ نَارِ فِرَاقِ نَوِ بَدَلِ مِکْنَدَه شَرَاهِ	نظری شها که غم مرا نکند بغیر قوچاره
هَمِه شِیْئَارَه بِی شُمُو زِ غَمِّ فَنَاشِی اَنْصَرِ	چه کنم که از موقمبدهد خبرم مگر شستاره
زِ فِرَاقِ دُو بُو خُو نِ دِلِ شِیْئُو زِ کُتْصِیْبِ	که برای شرح و بیان آن ندر بود نه شماره
تَوْبِیَا بَرایِ خُدَاشِی بِنِشَانِ مَرَا بَکَا رُو	بر ذای زینک غم از دم با اشاره ای و فشار
مَنْ وَانْطَارَ لِقَا یَ تَوِ تَوِ بَارِ جَوْیِ مَیْ	بنشستم بر امپران که کی ز لطف اشاره

اثر طبع مؤلف حقیر

۴۵۶

بخیال صبح وصال تو بنظر فغان کنم که مگر بکوش دلم رسد ز سر و رخسار ^{ای}

بجای چو سر چنان تو ^ن نبوده خوش و سست

با امید آنکه مرا ^ن ز کای خود بکشد

در دل کشدم آتش هجر تو زبانه

خونم چکازد بد ز دوری تو تا کی

هر سو نگم مهر دل ارای تو جویم

دل بر سران شد که بپا تو دهد ^{خان}

آبار سدا آن طالع فروز که روزی

سخن است بهر جمع پریشان تو بیند

بر خنرباط ستم جور تو بر چین

چرا آن به امید است که دیدار تو بیند

روز بکه زنی تیکه به او زند ^{شهن}

سلسله پای دل طره گسوی تو

این دل تنهای من نیت که قرار دم

تا بکی از دور پست ساختن و سوختن

نستی از دل برون زدیده گر عایی

قام بر حق توئی مصد مشفق توئی

قائل دلدادگان خنجر بروی تو

فزون دل از صد هزار بسته سیکوی تو

خنجر ز رخ پرده گری نانگرم روی تو

میگذرم هر کجا میوزدم بوی تو

روی دل عاشقان جمله بود سوی تو

شَیْبَانِی الْقَائِلُ عَصْرَ

منظران را رسید جان بلباز تو
کاش که ببندد آن قامت دلجوی تو
دشنه دبدار تو با غم و محنت قرین
هست تمنای او جوعه ای از جوی تو

حاجی اگر در حجاز سعی صفا میکند

کعبه حبران بود خاک سیرکوی تو

من که از انش هجران تو دلخوارم
آتش عشق بکافون دل افروخته ام
بتمنای وصال تو من ابهر مثال
روز و شب بده امید بده دوخته ام
ببکی جلوه رویت هم دادم از دست
سود و سرمایه بکمر که اندوخته ام
خسرو انبست متاعی دیگرم خرن و
که بودای لقاییت همه بفروخته ام
دفتر و سبزه و بنجاده بدام از دست
ناکه در مدرّس عشقت ادباً موخته ام
جامه طاعت و تقوی همه را چاکرد
ناکه پیراهن عشق تو بین دوخته ام

سرباز نوی غم آورده بکجی حبران

نامگر رحم نمائی بدل سوخته ام

این دل داغ دیده را حالت نظارنی
بارها کشته را طاق و اختیارنی
نا فراق روی شه سوخته استخوان من
صبر قرار از کف رفت و دیگر فراری
هر چه بگویم از غم هجر چها کشته ام
شرح نمیتوان دهم گفته بکاف زهراری
فصل بهار در وستان جمله بطرف تو
من چکم که بیرخ یار مرا بهار نه
بوالهوسا بکام دل شادی و غنای کار
چون من مبتلا کسی با غم دل دچارنی

اثر طبع مؤلف کتاب

۴۵۸

وعده وصل دمدم میسدم بگوش دل لیت مرا تخیل فرفت روی پارسی
افش شوق تیرت میسود و میسود ساخت لب و خن در چاه دیگر بکاری
بهر نثار مفد نقد روان مرا بکفت

چران را جز این شها مایه و اعتباری

من که روز و شب از شوق میکم غمخوار نعت لقای شه خواهم شد از آرزو
و عده وصال داد بار گلزار من چونکه کردم از اخلاص بر درش شاخوار
دوش کلبه ما را از کرم منور کرد از در ادم ناگه با جمال خود اف
پرده بر فکند از رخ مات حسن خویشم کرد زد بر اقامت آب از شراب روح اف
گفتش شها ناکی دیده بر رخت دوزم ناگه پرده برگری و اری ز پنهانی
گفت گفت از پیش مدتی تخیل کن نابدست خود گرم خاتم سلیمانی
گفتش مگر ناچند صبر بایدم کردن ناگه افتاب از عجب سرزند باستانی
گفت چون زحل راستد حال رجعی حاصل در که و بال او نیاب فیض رجحانی

رخز دیگری فرمود باز با من چران

گفت رو برون کن زود در کجا ظلمت

ز بصر ناچند گهر یارم که مگر ابد ز سفر یارم غم دل ناکی توان گفتن که هر چه کیست گزینم
نه بهما آمدن بر سر شد بفرق شده عمر طی ز غمش گریم فلک ناکی بجا کردم بکه رو
نظری شها بکدایت کن بگرای خود تو عنایت کن سوخو اول تو هدایت کن که غم زور و زور شد

در اشقیای مقام و عصمه

۵۹ ع

ز نظر هر چند تنها تو شوم کرم بر تنها تو
بکار خود بنشانی تو بکنی مژدم بدل زانم
زده ناله بحر شر بر دل شد کار دل ز غمت مشکل
من سرگردان شد یاد رگل بنماد و نادل بیمارم
منه رامایی نه مده کار که زیای دل کشدم زای
بکن ای جان بگو فراق نگذار دزار در از ارم
منه رامایی غم حرم نه کی دردم بگذرد
نه کند شاهم نظر احسان کشد از این غم بیمارم
بوی از جان تو شهاگر سر ببرد جان ز تو هرگز دل

سران دارم که نور ایتم سرجا آنکه بتو بیاید

من که جان و ز از فراق خسرو دباو دیم
اشک غم در دامن و سوزنده اه التیم
از سر شب تا سحر جاری سر شکم از دود
نامگر بار دیگر روی دلا ز این بیستم
پیچ و تاب گپوش افکنده اند پیچ و تابم
در خیال خال رویش با غم و محنت قرینم
افتاب اسماء طعنه زن شد افنام
پرتو مهرش ر بوده تاب از قلب حزینم
در هوای وصل رویش روز و شب ناگهان
در پس زاموی غم از هجر و ناکی نشینم
سوزم و سازم بیادش اشک غم از دود
نامگر از حزن حنش توانم خوشی چنم
ز دشر نافرراق او بجز استخوانم
برده صبر و تابم از دل و جگر با العالمینم

نابکی شاهان جهان در این افش بودم

خود تو میدانی که من لب نشسته ماء معینم

خجل خیال روی شه در دل نرگشده
مُلک دل که داشتم شد بفراق شه ز کف
بر سرانم آنکه من سوزم و برینم اشک
عمر غریب خویش را در ره او کنم تلف

اَشْيَاءُ مَوْلَى بَلَقًا وَاعْصِرْ

۴۹۰

قیلکه ملازمان مشرعی رشتو بجان
 پیش که شرح غم برم کرستم مخالفان
 خونچکرم ز دیدگان صبح و پین شد
 کابرد و خال پای و سمره دیدگان کنم
 جاب بلا کشیده از من بفر و شمشیر
 مهر جمال شاه را پرده غیب شد کلف
 ناکه مگر بیدش با جلوات مختلف
 بهر نثار مفدش جان سپرم از شغف
 بجزند ابلهان گاو و خران خوش
 بار جفای هجر را سوختگان همی کنند

حیران با خیال شه خوش بنشین بگوشتی
 ناله ز بهر زن که نازا منش اوری بکف

قربان ماه رویت ای مهر عالم ادا
 ناکه در انتظارت روز و شبان بنالم
 در حال بینوائی ازین کتم نوائی
 با یاد حال رویت ناچند اشد بزم
 دلدادگان عشقت در سوز و سنان
 ناچند پرده داری بی پرده چهره
 شوق لقابت از دل برده شها قرا
 رحی باین بلا کش کن از کرم خدا را
 گویم شها کجائی در باب بینوارا
 حتی امتی انادی با مطلق الاسار
 مستوحین هجر مستوفدین نارا
 دلهای عاشقان بر زان چهره دلدار
 درهم شکسته گردید بدگر چه سندار
 ناعکس روی ماهت در شبستر دلقا

حیران ز نادر هجران آتش گرفته جانش

ایا شود که ببید روی تو اشکارا

الحمد لله الذی هدانا لهذا وما كنا لنهتدی لولا ان هدانا الله - قَسَمَ النَّحْمَةُ بِالْحَبِيبَةِ